

Ivan Baran
Mord Dur'agemski, dio prvi

Napisao, uredio, lektorirao: Ivan Baran
Ilustracija zemljovida: Ivan Baran
Ilustracija nalovnice: Željko Matuško

TISAK: color-print, 2019.
www.color-print.hr

ISBN:

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem:

Ivan Baran

MORD DUR'AGEMSKI

dio prvi

knjiga druga iz *Ciklusa Crnih Knjiga*

Ova elektronička knjiga je intelektualno vlasništvo njezinog autora, Ivana Barana. Niti jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati niti uređivati bez dozvole autora.

Knjige iz *Ciklusa Crnih Knjiga*:

Enzolart
Mord Dur'agemski
Tame Hil'guma
Vrhunac

I. glava,

koja kaza što je bilo prije bitka

*“Dlan se pretvori u plamen, a plamen u tamu.
Sva stvarnost tada nestane i vrijeme se pokori.
Jer Demon Bez Vojske vladar je vremena!”*

(iz Bohharovih ljetopisa, napisanih 359. godine Doba Jeda)

Poglavlje 1

ma ljudi što hodaju svijetom čija su djela toliko prljava da se te ljude naprosto ne može nazvati ljudima. Možda bi netko pomislio: *Za takve je pakao rezerviran neminovno*, ali ta pomisao bila bi kriva. Jer doista, ništa, no baš ništa te ljude ne priječi od bivanja dobrima pa čak i svetima, osim onog najgoreg što se u njima krije: njihove gordosti.

Takvi ljudi sami ne žele znati što to dobro jest i od dobra oni uporno bježe iako znaju da time ranjavaju svoje sepstvo. No ipak i za njih spasa ima. Jer kada se sve sruši, sve što dijeli čovjeka od onoga što on želi biti tek je njegova volja.

A jedan od takvih ljudi bio je i Ser Tarrob, vitez iz Dur'agema.

Ser Tarrob bio je čovjek manje-više od časti. Rođen od oca mu vojnika, u istoj vrsti posla kasnije i sam. Bez majke je ostao zarana, od teške neke bolesti, a otac mu je poginuo u bitci. Kada se to dogodilo Ser Tarrob bi se možda i mogao prisjetiti da ga je takvo što zanimalo, ali premda bi glupo bilo negirati da mu je smrt oca utjecala na postajanje riterom on o tomu i uopće svojoj prošlosti razmišljati nije volio.

Nije se moglo reći da je Ser Tarrob uopće dobro poznao povijest svoje obitelji jer vrlo je mlad on bio kada se našao živeći sam, u besparici na ulicama Kessyra, ali i da je znao po svoj prilici bi svejedno od njega nastao isti vitez iste srčanosti kakav je bio, a doista, osim što je Ser Tarrobu to bilo jedino bitno on i jest bio među najsrčanijim vitezovima koje je Hil'gum ikada imao prilike vidjeti.

Kad su rekli da kralj treba pomoć Ser Tarrob je već bio vojnik u službi, doduše mlad, no za boj dobar u svakom slučaju. Zgrabio je on tada po zapovijedi svoj mač i pošao na putovanje – kako je ispalo, ne baš lijepo putovanje i putovanje koje mu je oduzelo najveći dio života.

Prošlo je od početka tog putovanja gotovo trideset godina. Danas je Ser Tarrob već zašao u pedesetu i on je sada sijede kose, a vid mu je oslabio, dok su mu se pod očima objesile vrećaste plave vjeđe.

Njegove ruke drhtave su, a njegov um...

Jedva opisivo. Jer krvi je taj čovjek vidio. Neizdrživo mnogo krvi.

* * *

Neki mladi vojnik pažljivo primi baklju i prinese ju rubu slamnata krova. Bila je

noć, ali hladno ne bijaše pa su se poradi toga svi znojili.

Slama, snažno vezana uz gustu trsku, oklijevala je planuti neko vrijeme, no najposlije ipak je popustila. Morala je popustiti.

Kako se vatra razgorjela, tako je Ser Tarrob nogom srušio vrata kuće koju su upravo zapalili i, zajedno sa još tri vojnika, unutra ušao. Od dima se nije mnogo vidjelo, ali Ser Tarrob je znao gdje su žrtve. Mnogo je puta činio slične stvari, a iako je smrt svaki puta bila originalna, Ser Tarrob je mogao reći da je postao već toliki majstor u svome poslu da je znao razmišljati poput onih na koje se okomio pa je samim time uvijek bio korak ispred.

Uopće se ne trudeći pronaći ih, on je ubrzo naišao na neku ženu i srednjovječna muškarca. Žena je u gorućoj kući zavrištala. Muškarac, ohrabren njenim vriškom, na Tarroba je na to nasnuo.

To vitezu nije značilo ništa. On im je samo prišao te ih zgrabio svojim životinjsko snažnim rukama i oboje ih, stežući ih za kosu, odvuкао iz kuće van, ondje gdje su ih svi okupljeni stanovnici tog malenog sela mogli vidjeti.

Zašavši na ulicu, srušio ih je oboje na kameno tlo, gdje su i ostala trojica bacila ljude koje su oni pograbili i izvukli na ulicu - dva starca i tri muškarca, nešto starija od onog kojeg je uhvatio Tarrob.

Od seljana koji su sve to začuđeno promatrali neki su se i bunili - ti bi, uz snažnu pljusku, vrlo brzo završili na tlu.

Prođe niti minutu, a Ser Tarrob, zajedno sa svojim prijateljem Ser Hrawom, pride zatočenoj skupini čeljadi, poslije čega Ser Hraw progovori: "Dobro znate za što ste krivi." vitez je mirna glasa rekao. To izgovorivši, on ostane šutjeti. Okupljeni seljani promatrali su ga, očekujući da će dodati još nešto.

Ali izgovorenih riječi više nije bilo.

Ser Hraw i Ser Tarrob tada isuku svoje mačeve, zatočenike poruše na koljena i jednom po jednom im oštrim sječivima oduzmu živote.

Vruća je, grimizna krv potekla iz otvorenih rana i zapljuskala po zemljanu putu i skutama okupljenih. Zvuci njezinih liptaja bijahu slični zapljuskivanju valova mora o mol, samo mnogo prigušeniji. Ubijeni se trzahu, sada već izmrljani od blata zemlje i krvi.

Vitezovi su stajali mirno.

Oznojen i krvav, zadihan od opojne mijazme smrti i sa dugim mačem u ruci sa čije je oštrice kapala krv, Ser Tarrob se najzad okrenu okupljenim seljanima, od kojih su neki povraćali po tlu a neki plakali, te vikne: "Učinjeno je što je učinjeno biti moralo. Selo vam je čisto od izdaje. Sad ga očistite i od krvi!"

To kazavši Ser Tarrob ispravi leđa i pođe do svog konja, čije je uzde pridržavao neki mladi vitez iskušenik. Mladić je taj gledao u tlo, kanda se ne usuđujući podići pogleda, a to, činilo se, Tarrobu se i sviđalo. Jer doista, njemu više nije bilo ni do kakvih međuljudskih odnosa pa makar to bio i puki pogled.

Znao je što će uslijediti. *Uvijek bi tako bilo*, pomislio je. *Uvijek će neka hrabra*

budala...

Nije stigao niti privesti pomisao kraju, kadli se začuje upravo ono što je očekivao. Naime, neki se hrabri mladi seljanin tada usudio povikati: "Vi ste zločinci, a ne... a ne ovi jandnici koje ste pobili! Vi ste zločinci!"

Ser Tarrob na to se nije ni obazro. Nije se zapravo imao na što obazreti jer taj je isti mladić pao na tlo mrtav jedva sekundu nakon svoje izjave, od brze strijele ispaljene iz luka nekog iskušjenika Ser Hrawa.

Tmurna lica isprljana od čađi Ser Tarrob je očistio oštricu svoga mača i spremio ga u korice te se uglavivši nogu u stremen lijeno uspeo na svog konja. Onaj mladi iskušjenik predao mu je uzde.

"No, idemo?" tiha je i bezizražajna glasa dobacio Ser Hrawu.

"Dakako, dakako..." Ser Hraw je odgovorio, užurbano potom pošavši i sam do konja te svoga uzjahavši. Za razliku od Ser Tarroba on se na svoju životinju uspeo sa neukoričenim mačem u ruci, ali tomu nije bio razlog što je Ser Hraw svoje oružje zaboravio vratiti u korice, već što nije zaboravio da je i dalje okružen ljudima koji ga nisu smatrali suviše prijateljskom pojavom.

Nakon toga ne prođe minuta a na konjima se nađu svi, jašući u povorci koja je polako krenula prema izlazu iz sela.

"Znaš?" dojahavši do Ser Tarroba na čelo kolone, Ser Hraw je tiho upitao tog čovjeka. Na što je ovaj mislio Ser Tarrob nije znao reći, no to nije bilo ni bitno jer takvi su razgovori njih dvojice nakon izvršenja kraljevih naloga već bili običaj. Vrlo vjerojatno ni sam Ser Hraw nije imao pojma na što misli.

"Znam." Ser Tarrob je odvratio.

"To je dobro."

Nakon tih riječi nastupila je tišina, baš kao i svaki puta kad bi ta dva viteza uz svoje iskušjenike i vojnike koje im je ustupio kralj završila sa kakvim pohodom. Ta tišina obično bi trajala satima, pa čak i danima jer si oni jednostavno nisu imali što reći. I baš nitko u toj tišini ne bi uživao. Ali i tišina, držali su, bila je bolja od razgovora, a Ser Tarrob ovoj se, samo jednoj još u nizu mnogih tišina koje je proživio, čak i radovao.

Ali ni ta radost nije trajala dugo.

"Zapovjedniče, pazite!" začuje se kreštavi povik onog mladog viteza iskušjenika što je Ser Tarrobu ranije držao uzde. Povik jedva i začuvši, Ser Tarrob se munjevitom brzinom priljubi uz vrat svog konja.

Ondje gdje mu je ranije bila glava ni pola otkucaja srca kasnije proletjeo je nekakav rotirajući projektil.

Projektil se taj uz prigušeni zvuket zabio u drvo nekoliko metara ispred viteza i ovdje on uvidje da je u pitanju mala sjekira.

Ne razmišljajući mnogo, štoviše ne razmišljajući uopće, čim je ugledao tu sjekiru Ser Tarrob je skočio je sa konja i pognuvši se isukao mač. To učinivši on je potrčao do najbližeg drveta, iza kojeg se tada sakrio.

Kako je ispalo, bio je jedan od sretnijih jer je reagirao na vrijeme. Mnogi od ostalih nisu bili te sreće i ako su se htjeli ranije počesati na onim mjestima gdje im se sada u leđa zabila sjekira ili kakav nož, više te želje nisu imali.

U pitanju nije bilo ništa neočekivano. Štoviše, još u trenutku prije no što je spram njega stala letjeti ona sjekirica Ser Tarrob je mislio baš na to - jer o tomu bi razmišljao uvijek nakon pohoda.

“Ubojice!”

Naime, u pitanju bijaše pobuna.

Sjekire, kamenje i noževi letjeli su zrakom na kraljeve ljude i, premda su svi oni bili oklopljeni, polako počeli oduzimati živote. Kako se sve to odvijalo na samom rubu sela kuće su bile blizu, a baš to Ser Tarrob vidje kao mjesto spasa jer kako je držao, kuće će od stabala pružiti daleko sigurniji zaklon.

Osvrnuvši se prema vitezovima iskušenicima - jer imao je namjeru i njih uputiti ka kućama - ali uvidjevši da ih je većina već potrcala na seljane kako bi se srazali u okršaj, Ser Tarrob ljutit poradi gluposti mladarije pljune u travu, poslije čega sam potrči do najbliže kuće, u zaklon noći.

Mnoge smionosti zapravo su tek koprene iza kojih se skrivaju nesposobnosti, jedan stari učitelj kojemu se sada ovakav zadihan nakon trčanja kroz šumarak i zabijanja leđima o zid najbliže kuće nije mogao sjetiti ni imena znao mu je reći još kad je postajao vitezom. Tarrob nije znao zašto se tih riječi sjetio, ali one su mu umom zazvonile i on ih je sada nalazio smislenima. Sekundu kasnije, baš kada su klepeti metala, niz ljudskih povika i zatomljeno šuštanje vatri što maločas uslijediše najzad utihnuli, i te riječi zakopale su se natrag među zaboravljena čuvstva.

“Glupani...!” osluškujući korake seljana oko komično lako svladane šake iskušenika, Ser Tarrob je bijesno protisnuo kroza zube.

Na to je kao odgovor začuo smijeh Ser Hrawa, koji je, tada je shvatio, bio niti pola metra od njega, također naslonjen na zid, ali koga se poradi mraka jedva dalo vidjeti. *Od svih baš gadovi prežive...* Tarrob je pomislio kad se spram tog viteza trгнуvši okrenuo. No bez obzira na tu pomisao on je zbog toga osjetio olakšanje. “Zaslužili smo!” bilo je prvo što mu je rekao Ser Hraw.

“Svaku ranu.”

Seljani su uskoro utihnuli sasma. Svaki ispušteni glas, odzvanjajući udarac čelika o čelik, pa čak i disanje najednom je prestalo. Upravo ta tišina natjera Ser Tarrobovo srce da zakuca još brže.

“Gdje su ostali?” začuje se uskoro nečiji glas.

“Tu su negdje!”, netko drugi je dodao. “Znam, ta vidio sam ih...!”

Negdje se tada začuje lupkanje po crjepovima, nedugo poslije čega se začuje povik: “Ne vidim ih u šumi.”

“Žao mi ih je...”, negdje tada Ser Tarrob je tiho šapnuo Ser Hrawu. “Ali... ili mi ili oni. Ja odgovor znam, ali... ali neka bude učinjeno po tvojoj savjesti.”

Ser Hraw na to ne reče ništa, već potapša nekog iskušenika do sebe kojeg je, uzgred, Ser Tarrob tek sada primijetio. Uz taj doticaj, Ser Hraw je ovomu šapnuo i zapovijed, na što iskušenik kimnu i stane sa njenim provođenjem.

Nije prošlo desetak sekundi, a zapovijed se Ser Hrawa proširi poput požara među posakrivanim preživjelim vojnicima i vitezovima iskušenicima. Ser Hraw je to doznao upravo od tog iskušenika do sebe, koji mu je najzad šapnuo: "Sve je spremno."

Muk je ljudi što su osluškujući šumarak pokraj tih par kuća tražili preostale kraljeve snage trajao još vrlo kratko, a završio je prekinut glasnim povikom. Iznenadeni se osvrnuvši spram izvora tog povika, seljani ugledaju jednog od svojih kako pada mrtav.

Tu je u Ser Tarrobu zavladao novi strah, ali ovaj više nije bio tu poradi budućnosti njega ili njegovih suboraca, već upravo onih kojima su se sada već raspoređeni kraljevi ljudi odlučili namjeriti. Naime se iskustvo i taktike te dvije grupe nisu mogli usporediti niti u snovima.

Od onog povika prošle su možda dvije, možda tri sekunde - tokom kojih se svaki od seljana našao uznemiren a grupacija im raštrkana - kadli se naizgled ničim izazvan ponovi još jedan povik.

Ovaj puta na glasno zapomaganje jednog od njih nitko nije reagirati ni stigao, a već su sa svih strana, iz svih mogućih, nepredvidivih i mračnih uglova, od između kuća i obližnjih stabala dotrčali vojnici i vitezovi iskušenici te odmjereno, u formaciji poznatoj samo njima, brzo mašući svojim oružjem seljane okružili i počeli ih savladavati.

Broj tih ljudi koji su se niotkuda pojavili Ser Tarroba je iznenadio, jerbo je za mnoge od njih mislio da su mrtvi. Ali pokazalo se da nije mnogo kraljevih ljudi ni poginulo. Oni koji su završili ranije pogodeni kakvim oružjem ili su bili samo okrcnuti ili ni to, već su se samo pravili mrtvi, računajući da će se nešto slično ovoj Ser Hrawovoj zapovijedi dogoditi prije ili kasnije.

Seljani ovaj puta nisu imali mnogo šansi. One kose, sjekire, motike i srpovi u njihovim rukama možda su kakvog oklopnika i uspjeli ogrebat i ovdje-ondje posjeći, ali ne više od tog i već pri prvom doticaju sa viteškim oštricama završili su iz njihovih ruku poizbijani, izlomljeni i odbačeni daleko u mrak.

Zveketavi su kessyrski mačevi bljeskali u polutama, bivajući osvijetljeni plamenjem one zapaljene kuće koju su vojnici ranije zapalili, a čije su raspadajuće grede vezane uz debele snopove trske sada hučale oganj talionice. Kreševo je trajalo jedva još pet-šest minuta, a završilo je kad je i posljednji od pobunjenih seljaka završio posječen u lokvi krvi, batrgajući se i gaseća života osmatrajući svoj kraj.

Napokon netko tada proglasi: "Mrtvi su! Mrtvi su svi!"

"Jesu li? Deder, je l' pobjeg'o koji?"

"Konji, okupite konje i uzjašite!"

Posljednje te riječi učine da Ser Tarrob otvori oči i oko sebe se osvrnu jer

pripadale su čovjeku čiji glas bi ga uvijek, ma što se sa njim događalo, dovodile pred stvarnost. Ovdje bi promatraču možda bilo neobično doznati da je Ser Tarrob većma zatvorenih očiju mačevao i oduzimao ljudima živote, ali to ne bijaše ništa vrijedno čuđenja. Ta sposobnost koju je posjedovao, zapravo, u tom je vitezu izazivala gađenje.

Prizor pred sobom pregledavši pažljivo, svaki njegov odsječeni, blatom i sluzavom krvlju izmrljani ud, svaku otvorenu ranu i beživotno lice što ga u neprirodnom i nespokojnom položaju sada iz tog blata gledaše prazno kao da ne postoji, Ser Tarrob zaključio: *Ubio sam trojicu. Tri čovjeka pala su od moje ruke.*

Morao je protrljati oči kako bi bolje vidio jer sve što je osmatrao uskoro se pred njim kanda počelo magliti. Ali ruke mu bijahu krvave gotovo poput mača kojeg su držale pa bi prizor i nakon brisanja lica i očiju ostao takav jedva vidljiv kakav je bio. Svojim krvavim dlanovima on je tu vruću i crveno svjetlucavu tekućinu na svome licu samo dodatno mrljao i time još više pogoršavao vid.

Napokon, kad se sjetio da lice može obrisati nadlanicom te kada je to i učinio, Ser Tarrob zatetura, a onda podigne pogled i na par koraka ispred sebe ugleda nekog starca. Taj starac stajao je mirno i piljio je u njega, lica bezizražajna baš kao što bezizražajna postade i noć oko njih.

"I oni?" začuo je tada nekog viteza iskušenika govoriti Ser Hrawu dočim je mačem pokazivao na ostale seljane. Tu preostalu šaku čeljadi činili su oni koji sa okršajem nisu imali veze. U pitanju bijahu žene, nešto staraca pognutih glava i skupina uplakane djece čije su se od suza i treperavo goruće obližnje kuće cackleće oči na prljavim licima ipak dale vidjeti u zaklonu mraka.

"I oni." Ser Hraw je kimnuo.

Ser Tarrob ga na to sa gorčinom pogleda, znajući kako ovoga mora da je krv vraški opila jer mu nije dosta ni nakon što su je toliko prolili.

Ali zapovijed je bila zapovijed.

Onaj starac što je ispred Ser Tarroba stajao začuvši nalog nije ustuknuo niti koraka, već je ostao stajati i prkosno u Ser Tarroba gledati. Gledao ga je ravno u oči, taj suhonjavi i niski, izborani starac opaljene kože.

Ser Tarrob je spram njega osjećao žaljenje, ali to pokazivao nije ničim. Drhtavo udahnuvši, podigao je mač.

No umjesto da se povuče starac mu je tada naglo prišao, zaustavivši se tek kada su im lica bila udaljena niti pola koraka. Taj prilazak Ser Tarroba zbuni, do tolike mjere da ovoga mačem nije ni povrijedio, a osim što ga je zbunio u njemu je probudio i neki neobičan, duboki zazor.

Prije nego je vitez išta još stigao učiniti, starac tada progovori:

"Vidim", hrapava, metalna nekako i krotka glasa poput povjetarca on je rekao, "da se i ti kajati moraš!"

Od toga što je čuo Ser Tarrob se naježi. Tihi je i metalni glas u jednom trenutku postao visok, gotovo kao da škripi, a vitez najednom siv u licu stegnu svoj

mač i razrogači svoje iznova krvlju isprljane oči. Iz nekog se razloga Ser Tarrob tu na trenutak osjetio staro poput planine, čuteći kako duboko diše hvatajući zrak kanda je putovao tisućama godina i najednom se pred ovog starca zaustavio - sve to bez da su mu se prsa uopće nadimala.

“Što to govoriš, starče!” Ser Tarrob iznebuha ljutit uskliknu i zamahne mačem da ovoga ubije. Ali ruka mu se zaustavila na pola puta. Stala je i nije se ni milimetra više pomaknula.

Ovaj uto još bliže priđe vitez, koji je sada mahnit i u strahu stajao, i podigne svoju koščatu, upijenu ruku spram njegova lica. Trenutak kasnije, starčev je palac dotaknuo Ser Tarrobovo čelo.

“Ima da budeš ti!” sangvinično, gotovo životinjski starac tada protisnu.

Kad su te riječi bile izgovorene stari čovjek je nestao baš kao da nikada nije ni postojao, a Ser Tarrob osjeti kako gubi svu snagu u svome tijelu koju je posjedovao te se bespomoćno, bez ikakve više svijesti sruši u krvavo blato.

* * *

Probudio se u zoru sljedećeg dana. Glava mu je bila puna modrica, ogrebotina i sitnih posjeklina, a bol koja je u njoj pulsirala širila se iz nje po cijelom njegovom tijelu. Drhtao je Ser Tarrob i oči su mu suzile, a ono što je pred sobom vidio dugo je vremena bila tek slika starca.

Ležao je na travi, i dalje potpuno oklopljen, što je činilo da je osjećao krajnju neudobnost. Da je jutro shvatio je tek onda kad je otvorio oči, prikupivši uzgred snage obrisati suze i sasušenu krv sa svoga lica. Jutro u pitanju bilo je ledeno.

“Dovraga...” promrsio je, poslije čega je zadrhtao i uz mrmljanje se skutrio na vlažnoj travi.

“Eto pa si i ti budan...!”, par trenutaka kasnije začuo je glas Ser Hrawa, koji mu je uz krckanje trave pod teškim njegovim koracima tada prišao. “Hoćeš piva? Daj da zapovijedim...” Ser Hraw. kaza, okrenu se i dobaci nekom mladom vitez, iskušniku u daljini: “Hej! I zapovjedniku! I zapo... Da, da, i njemu!”

“Što se... Što se to jučer dogodilo?”, odustavši od skutrenja te se pokušavši nalaktiti, kao da mrmlja Ser Tarrob je na to upitao. “Jesmo li preživjeli?”

“Dakako.”, gotovo veselo odvratio je zapovjednik i kleknuo kraj njega, pazeći da ne prolije tekućinu iz željezne krigle koju je držao. “A seljani... pa, recimo da više nikome neće padati na pamet kraljevoj vojsci se suprotstavljati.”

“Koliko je naših umrlo?”

“Četvero. Njihova smo tijela spalili.”

Riječ "umrli" više nije tim ljudima gotovo ništa značila. Dakako, postojala su vremena kada bi bili tužni zbog smrti svojih drugova, ali konstantno promatranje smrti prije ili kasnije čovjeka očeliči. Ali bijes, on je ipak i dalje bio tu.

“K vragu i takav život!” Ser Tarrob na to promrsi. Još dok je to govorio, Ser

Hraw se uspravio, nadvio se nad njega i pružio mu ruku, koju je ovaj na to zgrabio te se osovio na noge.

Pri ustajanju osjetivši gotovo odmah kako mu krv udara u glavu i lagano pomućuje vid, jednom kada je na mekanoj travi zastao bez pomoći Ser Tarrob je imao vidjeti da je ovo jutro gotovo sakriveno u bijeloj magli, a sva trava koju je pod njom bila je mokra od rose.

Okrenuvši se sa grimasom na licu zbog gadnog nekog mirisa dima u zraku te se osvrnuvši, Ser Tarrob je na dva koraka od mjesta gdje je spavao spazio i upaljenu vatru. Bijaše to već dogorjevajuća i gaseća hrpa izlomljena namještaja, jedini smisao koje je bio da se oni što su oko nje spavali tokom noći ne smrznu.

Ali na travi oko te vatre sada nije ležao više nitko jer preostali su kraljevi ljudi, činilo se, odavno poustajali i prihvatili se posla. *Ako su uopće i spavali.*

“To nije valjda od onog razrijeđenog...?” udaljivši se od Ser Tarroba i prišavši ususret onom mladom iskušniku koji je sada klipsajući donisio kriglu sa pivom, Ser Hraw je iskašljavši se upitao.

“Nije, to je od...”

“Dobro, dobro, samo daj.”, zapovjednik ga prekinu, kriglu pažljivo uzevši u slobodnu ruku. “I čuj”, dodao je kad je pivo predao Ser Tarrobu, “nemoj da kome padne na um igrati se razbojnika pa pljačkati. Što je učinjeno učinjeno je u ime Kesyra i bit će zapisano dolaskom novog namjesnika. Pozvali ste po njega, jel?”

“Jesmo, kako ste rekli...”

“Tada odlično. Možeš ići.”

Par trenutaka kasnije, sa kriglom piva u ruci Ser Tarrob je krvlju isprskanim zemljanim putem uz zapovjednika Hrawa u selo ušetao.

“Bilo je balvana, ali vidim su dečki maaknuli...” na tu krv se ni ne osvrćući, ovlaš je rekao Ser Hraw.

Ali njegove riječi Ser Tarrob nije mogao slušati i on od mrlja nije pogleda odvajao. Osmatrajući ih, osjetio je da ga prolaze srsi. *Zbog sažaljenja, ne hladnoće,* uzgred se u mislima tješio, znajući sasvim dobro što je od tog dvoje zapravo bila istina.

Vojnici su i iskušnici mrtva tijela nabacali na jednu par metara visoku hrpu, koja je dimeći se sada tinjala. Tu hrpu ugledavši, Ser Tarrob se morao prisiliti kako joj ne bi prišao da se ugrije.

Pak što se ticalo poginulih Kesyra, njihova tijela bila su pokopana. Bijaše to učinjeno po nalogu Ser Hrawa i tomu se nitko nije protivio jer poginule pravo nitko nije ni poznavao. Prevelika prisnost, naime, među suborcima bijaše nepreporučljiva, a upravo ovo jutro pokazivalo je zašto je tomu bilo tako.

Dva zapovjednika, Ser Tarrob i Ser Hraw, bili su među rijetkima koji od prijateljstva (ili nečega što je prijateljstvu nalikovalo) nisu zazirali, ali to bijaše stoga što su oni na smrt već otupjeli i što im ne bi možda čak ni popodnevi čaj uznemirilo doznavanje da je drugi maločas poginuo.

“Kralj neće biti zadovoljan.”, osmatrajući mrtve, Ser Tarrob je tmurno promrmljao. “Ako se još dugo nastavi ovako... Ta Hil'gum nije velika zemlja; sve nas ovo košta...”

“Nije na nama da o tomu razmišljamo.”, kratko je odvratio Ser Hraw, poslije čega se okrenuo spram nekog iskušenika što mu je tada prišao. “Koliko zлата?” upitao ga je.

“Ništa.” iskušenik odgovori.

“Hrane?”

Na licu mladog iskušenika tu se kanda pojavila neugoda.

“Hrane?” Ser Hraw ponovi.

“Silosi su skoro prazni. Par vreća samo.”

Na to nastane tišina, no ta tišina ne potraje duže od par tek sekundi. Ser Hraw napokon ovoga otpusti, kazavši: “Dobro... možeš ići.”

Vitez iskušenik na to kimnu, zazveckavši oklopom se okrenu i ode.

Čim se ovaj dovoljno udaljio, Ser Tarrob je promrmljao: “Dovraga Hrawe, ti ljudi su bili gladni!”

“Tarrobe!”, iznenada se Ser Hraw obrecnu na svog prijatelja. Ali jednako brzo kao što se pojavila, njegova ljutnja je i nestala. “Tarrobe...”, on sada ponovi, blago najednom i neobično tiho. “Sjećáš li se te zapovijedi? Ili te stvarno moram podsjećati...?”

I Ser Tarrobova žestina već se tada bila rasplinula. On pognu glavu i mirno odvrati: “Sjećam se. Imaš pravo... dakako.”

“Oprosti mi na mojoj ljutnji”, Ser Hraw kaza i položi ruku na njegovu nadlakticu, “ali neke stvari nisu u mojoj moći... niti bi zapravo i trebale biti. Znaš da onog trena kad počnemo razmišljati o svemu što smo učinili ne činimo time baš ništa dobro za sebe, a um si pomućujemo nesumnjivo. Tarrobe... i meni je dosta, ali tako je kako je...” I to rekavši, Ser Hraw ode i ostavi svog prijatelja samog stajati pred gorućom hrpom leševa.

Nije na nama da o tomu razmišljamo... pognute glave osmatrajući taj neljudski prizor, Ser Tarrob se nije ni trudio odagnati misli. Znao je da to promatranje nije bilo mudro, jer tko što promatra obično nešto ondje i pronade. A što se među mrtvacima ugodno dalo pronaći?

No odvratiti pogleda on kanda nije mogao.

Hrpu je osmatrao neko vrijeme, lica bezizražajna a oči ne zaklapajući ma koliko gadno bilo to na što bi mu pogled pao.

Da ga je tko u tomu vidio, rekao bi da ovaj sigurno za nečim traga, sigurno je izgubio nešto pa sada u plamenju i među mrtvima pokušava... Najzad, baš kao što je u crnilu svoga srca i slutio da će se prije ili kasnije dogoditi, među hrpom leševa ugledao je ono što vidjeti nije bio spreman: dječje lice.

Bila je to djevojčica, ne starija od njegovog vlastitog djeteta koje ga je čekalo kući. Njezine oči bile su zatvorene, a iz usta joj je izlazio tanak, treperući plamičak

vatre, nastavljaajući joj nakon toga lizati ostatak mršavog lica. Jednom se riječju dalo opisati to dijete: mrtvo.

Ne znajući što bi mislio, Ser Tarrob je u njezino lice gledao bez prestanka. Htio ne htio, uskoro je pokušao zamisliti tu istu djevojčicu kako se smije. Kako je živa, i u svojoj živosti diše, trči, a maleno njezino dječje srce udara brzo i bez prestanka. Nije vitezu bilo teško to zamisliti jer vlastito dijete vidio je prije samo godinu dana. Samo, uistinu - jer ni godina nije udaljavala Ser Tarroba dovoljno snažno kako se on ne bi mogao prisjetiti svakog njegovog milimetra i svake one sekunde koju je uz njega proveo.

Umirujuće poput kakve glazbe zamišljeni je smijeh mrtve djevojčice njegovim umom uskoro stao odjekivati. Dijete je to nekoć osmatralo svoju okolinu, čudilo se svijetu oko sebe i od njega učilo. Ona je govorila, pjevušila, trčala, bježala... gazeći po istoj ovoj krvavoj travi na kojoj je Ser Tarrob svojim teškim, željezom pojačanim čizmama sada stajao. I čekala je budućnost i dane koje je ta budućnost donosila. Odrastanje, sreću i nesreću i sve ono što su mudri ljudi nazvali životom.

Ali umjesto odrastanja došao je rat, a sa ratom i glad. *Pa sam došao ja...*

Ser Tarrob čvrsto stisnu šake, pokušavajući odvratiti pogled, ali u tomu ne uspijevajući jer odvratiti pogled sada za njega bijaše s onu stranu mogućeg. On je bio čovjek, polako se uskoro u njemu počelo buditi shvaćanje, koji je došao do pomisli da je iznad drugih. I ta pomisao da je iznad drugih iz nekog mu je razloga davala za pravo te druge tlačiti, puštati se na njih kao životinju kad se pusti sa lanca kako bi im širio u životima mrak, tlačio ih i činio sa njima što je već htio.

A zapravo... zapravo je on bio ništa. Pa ni ta mrtva djevojčica koju je već eto pet minuta osmatrao u njemu nije uspjela probuditi stid, a za čime je težio tako snažno i tako teško opisivo ikome u komu se još nalazilo kakvo nespaljeno zrno dostojanstva. I od djeteta, koje čak nije bilo ni živo, on je stoga bio slabiji.

Još samo mjesec dana, drhtureći, nesposoban ispustiti i suzu, Ser Tarrob je stoga mislio, još samo mjesec dana i služba će tada završiti.

Poglavlje 2

Mord Dur'agemski rođen je četiri tisuće pet stotina dvadeset i treće godine nakon dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum, kao jedino dijete Barrika i Githe, pučana čiji je dom bila kućica nekoliko kilometara udaljena od grada Ugasa.

Bilo je proljeće kad je Mord došao na svijet, što je bio i dobar i loš znak. Loš, jer nakon poroda Githa više nije mogla raditi u polju i time pomoći svome mužu zaraditi koji bakrenjak, a opet dobar stoga što, eto, nije bila zima ili jesen.

Barrik je tih dana lio litre znoja jer radio bi žestoko. Njegov dan sastojao bi se prvo od nekoliko ranijutarnjih sati provedenih u prevrtanju zemlje i sadnji usjeva, zatim bi nahranio i napojio ono nekoliko životinja što su imali i najposlije, kad bi završio sa svim tim poslovima na svojoj zemlji, otišao bi na tuđu i tamo sa danom nastavio.

Tako je čitavo to proljeće on proveo prenoseći kamenje kod upravitelja Ugasa.

Lice je tog čovjeka dugih tih dana neprestano bilo isprljano blatom i prašinom, ali svejedno, kad bi se najzad zadnjom svjetlošću dana vratio kući Githa bi mu se obradovala.

Ta radost nije bila uzrokovana toliko time što se Barrika kući dalo vidjeti rijetko, koliko stoga što je ona svoga muža voljela gotovo koliko i on nju, što će reći da u Hil'gumu mnogi ljudi nisu voljeli disati i uopće živjeti koliko su se Barrik i Githa međusobno voljeli. I nikakvo blato stoga i nikakva prašina nije to mogla promijeniti.

Promatrač bi mogao pomisliti da ta njihova čuvstva Mord nije mogao osjetiti jer pokraj je njih tada postojao tek kao maleno novorođenče, no promatrač bi se prevario jer Mordov je um ipak bio um Velikog Pukovnika i ne samo da je Mord proživljavao tu jednu već odavno proživljenu prošlost, već ju je i savršeno razumio.

Njegov njuh novorođenčeta koje još oči nije otvorilo tjerao ga je da pamti neobično topao miris znoja, isparavajuće zemlje i hladni miris vjetera Hil'guma. I sve to što je doživljavao, u Mordu je bilo uzrokom novih zaključaka i novih pogleda na svijet, što upravo i jest bilo razlogom zašto ga je Demon Bez Vojske natjerao sve to proživjeti iznova.

A Hil'gum, to mjesto dostojno da Veliki Pukovnik bude stvoren na njemu, nije bio ništa manje od jednog veličanstvenog prijestolja još veličanstvenije osobe što se ondje upravo pojavila. Nebo nad svime budno je pazilo na Morda Dur'agemskog i

to je pazilo uz svoje pobratime oblake i sunčevu svjetlost, kao i lovce što su letjeli nad svime i motrili prostranstvo jer svi oni skupa bili su u službi Morda.

Pamtio je Mord i lovce, i pamtio je njihova raširena krila. Njegove su oči, onog trena kada su se uopće prvi puta otvorile, upravo pribjegle nebu i letećim orlovima čiji su se moćni krici razlijevali kroz beskonačnost.

Hil'gume, moja zemljo, mislio je Mord, vratio sam ti se, makar i nakratko...

Kućicu i isprevrnutu zemlju okruživala je visoka trava pašnjaka te brežuljci po čijim potocima išaranim i šumarcima zaraslim padinama bijahu podignuti niski kameni katuni, a svačije se oko moglo tek diviti onim planinama koje su u lancima potom slijedile a čiji snijegom pokriveni vrhovi su probadali nebo i doista, malo je toga njihova promatrača moglo biti tako dostojno.

Mord je pamtio i lica svojih stvaralaca. Upravo sada, njegovo maleno lice stalo je promatrati ono svoje majke, polusakriveno iza njene duge i guste crne kose koju je Mord također toliko volio, a lice joj bijaše nježno i oblo, potamnjeno od sunca tek toliko da bude drugačije no što treba biti.

A i Mordova je majka promatrala svog malenog sina, niti ne znajući u što doista gleda. Ne znajući, naime, da upravo gleda u jedan vrhunac, visinu svih visina.

Trajavao je taj trenutak godinama – ta ipak Sila savija vrijeme! – pa sve do trenutka kada se iz daljine mogao začuti glas Barrika, koji se u tom trenutku, oran iako umoran, vraćao svome domu.

Majka tada spusti Morda na deku, nakon čega ustane, izađe iz kue potrči svome mužu. Zagrlili su se, ona i taj nepoznati i prljavi, iscrpljeni čovjek i zagrljeni su se uputili kući.

Ulaskom u kuću Githa je pošla do krčaga svježe vode, kojeg je odmah zatim pružila Barriku znajući da je ovaj žedan. Njena je slutnja bila pravilna i prihvativši krčag Barrik se tiho zahvali, vodu iz njega otpije te si nedugo poslije toga umije i lice.

Obrisavši svoju mokru bradu Barrik je potom nasmiješeno stupio svojim teškim koracima prema Mordu.

Mord je sada mogao jasno promotriti i svog drugog stvaralaca. Bio je to čovjek potamnjen i izborane kože a pogleda dobroćudnog, raščupane crne kose i brade što okruživahu njegovo lice čije su smeđe oči sijale umorom kakvoga se da naći samo u onima koji bi i planinu za nekoga pokušali podići.

Osmatrajući ga Mord je u njemu te ljudske težnje i kvalitete mogao čutjeti jasno, ali što je dulje osmatrao Barrika to mu sam taj čin bijaše teži. Jer makar to ne htio i makar mu je sve to bilo gadno, sve manje on je vidio čovjeka spremna pokušati i planinu za nekoga podići, a sve više tek jednog još od onih koji takvo što učiniti nisu mogli.

Ostatak su večeri proveli u tišini, umorno i zadovoljno osmatrajući jedni druge i plamenjem ognjišta osvijetljavane unutrašnjosti drvene kućice i oni nisu nalazili smisla u prekidanju te tišine veoma dugo. Toliko dugo, dapače, da nije mnogo vremena bilo potrebno poteći kako bi se i ta tišina činila upravo besmislenom.

Ali to ne bijaše tako. Jer čovjek je oduvijek, otkako je svijeta i vijeka, kad bi svi izvori oko njega presušili, a on se našao umoran i na koljenima, novu snagu mogao crpiti upravo iz tišine, iz zajedništva i prisnosti koja se kovanjem zajedništva tom tišinom stvarala. I kad bi on tu novu snagu uzeo, podigao se sa svojih koljena i nastavio dalje, ne samo da zajednica poradi toga ne bi ostala siromašnija, već bi duplo bogatiji ostali svi do posljednjeg. I ako išta izgleda, onda baš to izgleda kao temelj svih ljudi.

A Barrik, kao i svaki drugi čovjek, znao je da u tom crpljenju snage iz ljubavi svoje obitelji nije potrebno čuti ili izreći ijednu riječ. Bilo je potrebno samo biti - i sve bi se dalje događalo kako se dogoditi trebalo, bez žurbe i bez zastajkivanja, kao što ni kakav planinski potok nikada nije požurio ili usporio, a uvijek je na vrijeme stizao do cilja.

Ali to bijaše dio Barrika. U Mordu su pak osjećaji bili mnogo drugačiji. Ako i jest on u početku bio radostan zbog ponovnog bivanja djetetom i proživljavanja odavno proživljenog, sada to više nije bio i moglo se reći da je njegova radost sve brže padala u ponor gorčine. Nije njemu bilo neugodno biti pokraj svojih stvaraoaca, štoviše to mu je pružalo mir, ali neugodu je u njemu izazivalo nešto drugo. Naime, jedna misao.

Misao koja je glasila: *Kako li još nisam vraćen smrti Bezdušnika?*

Ta pomisao koje se nije mogao otarasiti Morda je takoreći gušila, pritiskala mu prsa i ne dala mu disati čak i kada su Barrik i Githa njegovo tijelo novorođenčeta odložili u meku i toplu kolijevku i ostavili ga u tami samoga.

Malena je njihova koliba bila podignuta u potpunosti od drveta i u njoj je vladala ugodna toplina. Njezino je tlo bilo prekriveno mirisnom rogožinom i krznima, krznima na kojima bi spavali Barrik i Githa. Ne suviše daleko od tog mjesta u zidu je bio sazidan kamin u čijoj kamenoj potamnjenoj unutrašnjosti sada tinjahu cjepanice. Na par koraka od tog ognjišta nalazila se Mordova kolijevka..

Prošlo je nešto manje od pola sata otkako su roditelji dijete ostavili u kolijevci i polijegali na ona krzna i koliko je po njihovu disanju Mord mogao zaključiti, oboje su snivali već neko vrijeme. On sam naprotiv očiju nije ni zatvarao, već je u tišini osmatrao mračni, ukrašenih uglova visećom paučinom drveni strop daleko iznad svoje glave.

Gledajući u mrak, Mord Dur'agemski je osjetio kako polako gubi razum. On nije znao kako ili zašto je uopće zašao u ovu prošlost. Sve što je znao bilo je da se u jednom trenutku nalazio u Stehhimu, kao Veliki Pukovnik moćan gotovo poput samih bogova, svim svojim sepstvom želeći usmrtniti nekog mladog Bezdušnika, a

već u drugom trenutku sve se pred njim zacrnilo i on se našao prisiljen proživjeti sve što je proživio prije toliko stotina godina iznova.

Zapravo je Mord bio svjestan da je onaj koji ga je u prošlost doveo bio Demon Bez Vojske, ili Sila kakvim ga je poznavala sama Svekolikost, ali razlog, razlog Mord nije razumijevao i to je bilo ono što ga je dovodilo do ludila.

I noć je prolazila bolnom sporošću koja baš kao da je odražavala to propadanje njegove osobe. Nije ovdje bilo ni svježine ni radosti, jerbo ih Mord više osjetiti nije ni mogao, već je sve zamijenio taj odvratni, gusti i sparni mrak.

Mord je žudio za ustajanjem i razbijanjem, paljenjem i vladanjem, letenjem nebesima... ali njegovo maleno, krhko tijelo moglo se tek neznatno pomicati. *Neću dozvoliti... Mord je u svome moćnom umu rekao. Neću dozvoliti...!*

No koliko god pokušavao, vrijeme ga je svojom voljom gazilo. Sama njegova moć ga je gazila. Jer on je bio u tom trenutku tek maleno, bespomoćno dijete.

Nije moguće...

Napokon, kada se činilo da će i pamet prodati samo da bi se vratio zadovoljstvu uništavanja, Mord je odustao, razborito moglo se reći i zaspao.

A onda je počeo sanjati.

U snu je sjedio na nekom kamenu, gotovo skrivenom u visokoj travi i srebrnastom zbog mjesecine što ga je obasjavala. Tijelo mu više nije bilo ono bespomoćna djeteta već odraslo, snažno i isparavajuće crnom maglom, tijelo naime Velikog Pukovnika.

Sjedeći na kamenu silan mir je on mogao osjetiti u svojoj duši. Taj mir činio je da ritam njegova disanja bude usklađen sa ritmom talasanja one visoke trave što se oko njega pružala do u beskonačnost. I stoga se sve, baš sve u tom snu dalo se opisati samo tom jednom jedinom riječju: savršenstvo.

U pitanju je bio svijet stvaran samom Mordovom voljom, svijet kojeg je on bio gospodar i u kojemu je on kao gospodar nalagao da vlada mir. Toplinu i sigurnost također je Mord osjećao, kao da ga čuvaju čitave horde oklopnika čiji je jedini smisao bila njegova neuznemirenost.

Mir... sjedeći prekrizanih nogu u tom neobičnom svijetu vjetrom mreškajućih travnatih ravnica, Mord je mislio. Nije li ovo smrt? Jer ako je ovo smrt, drago mi je biti mrtvim. Naime, ja sada ne osjećam prezir spram nikoga, niti ikoga volim. Nitko mi ništa ne duguje i ja nikomu nisam dužnik. Sve je kako treba biti. Kao savršeno odsvirane note. Uistinu, miir...

I baš kada je to pomislio, njegov je mir nešto najednom omelo:

Znaš li zašto, Morde?

Bio je to glas demona. Mord se spram njega niti ne okrenu jer ga nije smatrao dostojnim svoga pogleda. Ali znao je otkuda glas dolazi i znao je otkuda dolazi vlasnik tog glasa. Štoviše, znao je sve. Apsolutno sve jer sve je u tom snu Mord i bio.

Napokon, on odgovori: *Znam.*

Demon Bez Vojske ne zastane začuvši Mordov odgovor, već takoreći kaza u isto vrijeme dok ga je ovaj izgovarao: *Tada ostani u svom znanju. Ali poslušaj: zaustavio sam te da ti pomognem.*

Najzad se Mord okrenu i spram demona pogleda. Ali nakon što je podigao pogled ono što je vidio nikako nije spadalo u nešto što su oči dale spoznati ili riječi opisati. Bila je to tek prisutnost. Koga ili čega prisutnost te kakva izgleda, to je bilo Mordovim očima nepoznato.

Da mi pomogneš? sa neobično je osornim smiješkom potom upitao. *Jesam li ja... Jesam li ja to lud? Ta škodiš mi svojom pomoći, Silo!*

Ali upravo suprotno, demon je svojim glasom na to zatresao cijeli san. *Tebi je, Morde Dur'agemski, potreban pogled u samoga sebe; spas, on se krije u mijenjanju čovjeka!*

Mord zausti kako bi odgovorio, ali najednom zastade. Iznenada, oko njega i demona stanu tada odzvanjati krici. Sada zvuka ljudi, sada zvuka životinja, kao vjetar oni su se širili snom, škodeći svemu što bi dotaknuli. Mordu nije trebalo reći jer on je znao da su to jauci onih kojima je za svog života oduzeo njihove. *No ti znaš da ja nisam čovjek...*

Bez obzira. Svoj sam dlan na tvoje rame položio jer ti vjerujem. Jer znam da si mi bez obzira na tvoja djela jedini ravan, Sila je odvratio. *I koliko god da je silna tvoja mržnja spram mene, ona je ipak premalena kako bi to prevagnula.*

Nastupila je tišina, čije trajanje je bio neodređeno a u toj neodređenosti i predugo U pitanju je bila tišina između Morda i dva moguća kraja: prvi, onaj kojeg je Sila htio, bio je nepoznati kraj, ali kraj doživljen u borbi te dvojice velikana protiv mnogih zlobnika svijeta. Drugi je pak kraj bio poznat: neprihvatanje ruke Demona Bez Vojske i samostalno napadanje onog istog zla te, sasvim sigurno, gubljenje poradi toga sebe.

Napokon, kad je skupio dovoljno mudrosti ukrotiti sujetu koja ga je mučila i tjerala da ponudu demona Demona Bez Vojske odbije, Mord se prisilio odgovoriti: *Imaš pravo, Silo,* on je rekao. *I oprost mi. Oprost mi što nisam koristio pamet... Učini što moraš.*

Na te se riječi oni glasovi i onaj vjetar skupe u jedno, doteku poput crne tinte do kamena na kojemu je Mord sjedio i oblikuju se ondje u siluetu sličnu čovjeku. Što je ličilo na crnu tekućinu sada postane crna magla i pred sobom, kako gordo stoji i u njega gleda Mord ugleda Rimusa, Demona Bez Vojske.

Pojavivši se, ta u crnilu isparavajuća silueta polako i bez riječi kimnu glavom, pogleda potom prema nebu i obvičen tminom crnih plamenih jezika sna, sasma nestane.

* * *

Jutro je, dakako, čim je zavlдалo Hil'gumom, Barriku donijelo i nove nevolje. Jer ako se za dužnosti išta moglo reći, moglo se reći da nisu strpljive.

Izvukao se stoga taj čovjek iz toplih krzana, ustao i sve čineći tako skladno i bez straha da će u mraku zapeti, prišao skoro već hladnoj peći kolibe, očistio ju od pepela, ubacio u nju dvije-tri šake triješća i naramak tankog suhog granja, pronašao komad kremena i željeza, triješču se tom zatim vratio te ga upalio.

Vatra je ubrzo zapucketala, a plamen kao plešući stao obasjavati unutrašnjost kolibe. Bijaše to palucajući plamen upravo one vatre koja još nije imala snage rastjerati svu hladnoću jutra, ali koja je bila i više svojom svjetlošću i zvukom no ugodna i samim time i više no dobrodošla.

U snu se u jednom trenutku u kojemu je vatra malo jače zapucketala Githa prenula i nešto tiho promrmljala. Barrik se na to ne obazre (na to se morao natjerati jer naime on bi drage volje i čitav dan promatrao tu usnulu osobu koju je toliko volio), već posegne za cjepanicama, koje su se nalazile ondje gdje i triješće, te ih nabaca nekoliko na već rasplamsalu vatru.

Zaključivši tada da će peć dočekati Githu upaljena kad se ona probudi, Barrik žurno obuče čizme i ogrnu se kožunom te iz kolibe izađe.

Tog dana, izgledalo je, spremala se oluja jer prije oluje uvijek bi puhao snažan vjetar. A vjetar koji je Barrika dočekao bio je takav da je ovoga izlaskom iz kolibe pozdravila prava buka od krošnji stabala što su se savijajući mreškale.

Vani je bilo ledeno. Mraz je okovao travu, tako da je ona škripala poput snijega kad bi se na nju stalo, a magla nije dopuštala vidjeti gotovo ništa. Ali za Barrika ova zora bijaše tek jedna od mnogih. Zaključivši kako od stajanja i promatranja nema mnogo koristi, on uzme sjekiru naslonjenu na zid kolibe, blago zalijepljenu mrazom, te pruži korak sa njom u ruci prema dalekoj crnoj šumi.

Ledeni zrak što mu je mrsio kosu i u lice zabijao sitne pahulje snijega imao je plan pobijediti ga svojim nasrtanjem pa nije stajao niti u jednom trenutku. Ali to bijaše uzaludno jer za razliku od vjetra Barrik je bio čovjek i samim time od nevremena daleko uporniji. Premda mu je par puta to prošlo mislima, klipsajući naprijed sa sjekirou u ruci on niti u jednom trenutku nije čak ni lice poradi hladnoće obgrlio rukom.

Pješačio je Barrik nešto više od sat vremena, ali hodajući onako šumom jedva vidljivom od magle njemu se shvaćanje vremena zamrsilo i sve mu se to činilo daleko kraćim. Trava je kroz koju se probijao uskoro bila visoka do pasa i neobično suha. Razgrčući ju rukom i kroz nju hodajući uz njezine bi šustaje on čuo i drobljenje češera, grančica i bodljica borova.

Među drvećem nije puhao toliko jak vjetar kao na proplanku pred kolibom, gdje je isti uz snijeg raznosio lišće, sitne grančice, još sitnije kamenčice i komadiće zemlje prolazniku u lice, ali ficukati svejedno nije prestajao ni tu, a sa onim mreškanjem krošnji, činilo se, čitav taj dan stati nije ni kanio.

Kad se Barrik najzad zaustavio bilo je to upravo kod onih stabala koje je tog dana naumio oboriti, a ta su stabla bila udaljena od njegove kolibe možda i par kilometara. Negdje u to vrijeme nad njim i guštikom oko njega granulo je i sunce i

čitav taj predio najednom se učinio daleko gostoljubivijim no što je bio i doista se učinilo da bi rijetko koji prolaznik imao srca tom šumom u to vrijeme proći, a da ne zastane i barem nakratko promotri te prizore koji ga podsjećahu na ljepotu svijeta.

Pod bakreno-žutim zrakama sunca magla veoma brzo završila rastjerana kao pobijedeni neprijatelj, a odmah nakon nje i mraz, baš kao i ono malo napadala snijega, počeo se otapati. Iako mu je namjera bila bez ikakva zastajkivanja prići prvom drvetu i početi ga rušiti, Barrik nije mogao ignorirati taj prizor oko sebe te je sjekiru ispustio i zatvorenih očiju lice okrenuo ka suncu. Stajao je tako nekoliko trenutaka, mirno dišući i kanda dobivajući neku novu snagu.

Najposlije, kad je otvorio oči i promrmljao: "Idemo..." on se sagnuo i tešku sjekiru sa zemlje ponovno podigao.

Tada je polaganim koracima prvom drvetu do sebe prišao, nakratko mu dotakao hrapavu i duboko izbrazdanu koru, duboko udahno i svojom dugačkom sjekirom zamahnuo.

Drveni, jednolični i tupi zveket počeo je odjekivati između stabala.

Drvo koje je Barrik udarao bilo je visoko dvadesetak metara, a njegovo deblo bijaše toliko da ga odrastao čovjek obgrliti nije mogao. Sa svakim udarcem kojeg bi Barrik drvetu zadao, krošnja bi njegova visoko gore zašuštala.

Barrik je udarao čitavo jutro, svaki puta sa jednim sporijim i umornijim zamahom, uvijek popraćenim komadićima kore i iverja što su frkali na sve strane i kojih je sam Barrik bio pun, od njegove prosijede kose do njegova kožuna (kojeg je već nakon desetak minuta svukao).

Teška je oštrica padala svaki puta na isto mjesto, pod putanjom blago nakošenom. Uistinu je taj posao Barrik mogao raditi i u snu jer činio ga je toliko puta. Tako je oduvijek bilo. Oduvijek je, činilo mu se, on rušio drva, odvlačio ih u grad i ondje ih prodavao. U posljednje vrijeme otkupljivao ih je upravitelj Ugasa za dva bakrenjaka po stablu jer su stare palisade bile već trule i trebalo ih je zamijeniti, ali bilo je i drugih kupaca.

Teškoća se stoga nije nalazila u prodaji, premda ni to ne bijaše bajno, već u tomu što je Barrik odavna već osjetio kako postaje star. Pedeset godina nije isto što i dvadeset i on je nalazio svakoga dana da mu je stabla obarati utoliko teže. Koliko će još tako moći izdržati bilo je upitno - i upravo to bijaše razlogom zašto je neko već vrijeme u Ugasu bio na usluzi i kod raznih drugih vrsta poslova.

A sada je tu i dijete... pomislio je, udarajući sjekirom i prekidajući to tek kako bi obrisao nadlanicom sa lica znoj. Pomisao je ta u njemu budila gorčinu jednako koliko i radost jer naime su Githa i on godinama vjerovali da uopće djecu imati ne mogu. Još od njihova stupanja u brak pred Troje Božanstava, a to bijaše prije više od trideset godina, to je bila crna točka njihovih dana i najveći im uzrok nezadovoljstva.

Barrik se sada mogao prisjetiti mnogih razgovora koje je vodio sa svojim starim

ocem, kao i one tišine koja bi uvijek nastupila kad bi razgovor došao do nastavka njihove loze. "Bit će sve kako bogovi daju.", njegov otac znao je tada zaključiti. "Svakako, bogove se ne požuruje..."

"Eh, da si poživio još samo to malo..." udarajući i odzvanjajući sjekirom, Barrik je tu promrmljao.

Činilo se odavno već da je on bio umoran i bez daha, a čvornato stablo da popušta nije pokazivalo baš ničime. Ono se uspravno, gordo uzdizalo ka nebu, kao da je uopće nemoguće ikome srušiti ga.

Ali umor u Barriku nije bio samo tjelesan. I duhom, izgledalo je. I time on je klonuo, nesposoban tome klonuću naći ni uzroka ni rješenja. Od života, moglo se reći, on je već bio pomalo umoran i činilo mu se da premda eto već ima sve, što bi više o tomu razmišljao to sve bilo je nedovoljno kako bi on sebi našao smisao.

Zašto se to odvijalo i otkuda je dolazio on nije znao, ali dabome je u njemu budilo osjećaj kako je oduvijek bilo tu i dio njega. Crnilo, naime, od crnih misli do crnih slutnji. I umor od tog crnila se odmaknuti makar za korak.

Imam sada sve, mislio je Barrik, sve što sam ikada htio, ali se osjećam kao da nemam ništa. Do čega je to? Što je uzok čovjekovu nezadovoljstvu? Čime se on to tako žarko želi ispuniti, a za što osjeti da mu nedostaje? Ne znam... Ne znam čak ni zašto o tomu razmišljam, kao ni... kao ni zašto mi to ne prestaje trovati um.

Udarac. Pa još jedan. Pa još jedan poslije tog.

Je li to stoga što ne smatram da mi težnje ispunjavaju svrhu? Što to ne vidim kao opravdanje mog života i hoda po ovoj zemlji...? Hajde Barriče, reci, odgovori mi na to jer ja moram znati, što si to stvorio? Što si to ostavio iza sebe a da nečemu uistinu i vrijedi...?

Ta pomisao bila je posljednja. Poslije nje, stablo je završilo pobijedeno.

Uz glasnu, otegnutu škripu široko se i visoko, kao pravi div ogromno stablo polako prema zemlji nagnulo, a onda uz tresak srazalo sa njom.

Zadihan, oznojen i naga torza, na tom je drvetu Barrik držao pogled prikovanim neko vrijeme, čuteći da još to ne osjeti ali će mu za par još sekundi tijelo biti toga svjesno itekako.

Najzad, zaklopivši na trenutak oči a onda spustivši lice prema svojoj opuštenoj desnoj ruci, Barrik dozvoli da mu sjekira polako iz njezine šake isklizne. Tu tek on oči otvori i ugleda ono što je očekivao.

Držlo je sjekire bilo izmrljano krvlju, baš kao i čitava njegova šaka.

"Što je tu je..." udahnuvši još jednom, uz osjet strujeće boli koju je u ruci dočekao kao domaćin nepoželjna gosta, on je šapnuo.

Ovlaš se potom osvrnuvši prema uspravnoj jednoj, debeloj mladici što se padanjem velikog stabla nategnula u luku i vraćanjem u stari položaj Barrika ošamarila po ruci, on ode do kožuna i košulje te ih pažljivo odjenu. Takav je odjeven par trenutaka proveo naslonjen o neko stablo, a onda se vratio po sjekiru, lijevom ju rukom sa zemlje podigao te polako stao klipsati u smjeru kuće.

Nije samo zbog te nezgode Barrik pošao kući, već i zato što se svakako u ovo

doba mislio ondje vratiti. U svakom se slučaju zbog palisada stablo rezati na više dijelova nije smjelo pa se stoga bez dodatnih volova za vuču u Ugas prevesti nije moglo.

Vrućina koja mu se činila da je danom zavladala dok je stablo rušio sada mu je izgledala sve slabijom i hodajući se mogao zakleti da je vjetar postao nekako ledeniji i oštiji, gotovo neugodan kao u zoru. Hodajući on se u svom debelom kožunu stisnuo, laktovima i sjekirom odguravajući travu i grmlje kako mu ne bi ranu dotaknuli.

U jednom je trenutku zaobilazeći nekakav široki, truli panj Barrik oborio pogled i primijetio da mu je rukav kožuna isprljan krvlju, a sa prstiju, koje sada nije mogao vidjeti, on je osjetio kako krv klizi i kapa dolje po mekanoj zemlji.

Najzad kad je do kućice stigao učinilo mu se da je povratak trajao mnogo manje nego odlazak u sječu. Blago ošamućen, ali ne više toliko umoran niti u boli on je Githu dočekao, koja je baš tada cijepala u dvorištu drva, sa blagim smiješkom na licu.

“Stigao si”, ona je rekla dok joj je Barrik prilazio, “Dodi, skuhalo sam... Bogovi, ozlijeđen si?”

“Malo, jesam...”, kako ju ne bi uznemirio, Barrik je odgovorio tiho.

Ali njegova je mirnoća u Githi samo izazvala veći strah. “Dragi Mordaniuse pa ti si sav u krvi. Ajme, kako nisam vidjela... Brzo, brzo idemo u kuću da pogledam!”

* * *

Kako se pokazalo, premda je krvlju natopio čitav rukav košulje a onaj od kožuna isprljao, Barrik nije bio ozlijeđen suviše ozbiljno i ranu mu je Githa očistila i previla veoma brzo, nedugo poslije čega su sjeli i objedovali.

Githa je spravila gulaš od zečetine, začinjjen travama i korijenjem koje Barrik nije poznao. Miris je tog gulaša ispunjavao kolibu, baš kao i onaj pečenih beskvasnih hljepčica.

Najzad je po objedovanju Barrik pošao leći, dočim je Githa presvlačila dijete, a par trenutaka kasnije je i zaspao.

Jedva sat vremena poslije, na vratima kolibe začulo se kucanje.

To je kucanje Barrika prenulo iz sna i on je protrljao neozlijeđenom rukom oči. Okrenuvši se prema Githi, koja je u to vrijeme sjedila pokraj upaljene peći, on se osovio na noge, potražio pogledom sablju u uglu kolibe, pokazao rukom spram djeteta, na što ga je Githa uzela iz kolijevke i otišla na drugi kraj kuće, te je pošao do vrata.

Prije se kucanje ponovilo, Barrik je glasno upitao: “Tko kuca?”

Na to je pitanje nastupila sekunda tišine, isprekidana tek nekim šuštanjem iza vrata, a onda se začulo: “Znaš tko je.”

Tu je Barriku laknulo.

“Udite, udite...” promrmljao je uz zveckanje i škripu otvaranja vrata sekundu poslije. Otvaranjem je vrata u kolibu prvo nahrupio hladni vjetar, a onda su stisnuti u svoje kožune, većma snažni i plećati unutra ušli oni koje je Barrik prepoznao kao svoje prijatelje.

“Bogovi uz vas!” rekao je duboki glas onog na čelu te čeljadi dočim je Barrik iza njih zatvarao vrata. U kolibi su se našla njih petorica, koje je sa rogožine Barrik tada odveo i posjeo na krzna po uglovima kolibe, namijenjenim upravo toj svrsi i malo povišenim naspram onih na kojima su on i njegova supruga običavali noćiti. Vrativši dijete u kolijevku, Githa je goste poslužila sirom i vinom te im je poslala skuhati čaj.

“Moje isprike na oprezu... sjedni, sjedni slobodno, evo, da... Jer i ja sam čuo, znate”, Barrik je rekao, “da se hara selima i da su... to je istina, je l' da, da su viđeni negdje kod Ri'zaha?” upitao je najzad se i sam smjestivši na krzna.

“Prošli su Ri'zah.”, onaj je čovjek što se Barriku prvi obratio sada rekao. “Tako su poručili lovci njihove provincije mojima. Nisu učinili probleme...”, rekao je a onda otpio iz drvene šalice koju mu je maločas dala Githa, “barem nisu u Ri'zahu. Nego... čuli smo da imaš dijete.” uz blagi je sada osmijeh rekao.

“Čitav kraj zna.” jedan je drugi, nešto mlađi čovjek uto dodao. Barriku je taj mladić bio poznat, premda nije znao reći otkud, ali predmnijevao je da je u pitanju štićenik ovog prvog.

“A ti ni da se predstaviš, ha? Oprosti Barriče. Erah, moj sin. Malo je narastao otkako si ga vidio zadnji put.”, najbliži je Barriku jedan starac ovomu upao u riječ. “Zahvaljujem, ali ne mogu”, najednom je nježnije i tiše potom dodao Githi, “ne mogu vino. Žgaravica, čitavo jutro... Ali je čudesno, zbilja”, obratio se opet Barriku čim se Githa vratila na krzna, “Imati dijete u, u... petom desetljeću i to sina...”

“Da, bogovi su nam bili naklonjeni.”, sa smiješkom će Githa tiho. “Zbog bogova... Zbog zahvalnosti prema njima smo ga nazvali Mord.”

“Mord...?” pomalo začuđeno starac ponovi to ime. “Mislio sam... Opasno je to pomalo, znate...”, dodao je tiho, “No da, opet... Opet su su i toliki vidari govorili... Da, čudo je zapravo. Pravo čudo. Mislim da je u ovom slučaju...”

“No velite da čitav kraj zna?” Barrik ga je tada upitao.

“Ne brigaj, Barriče. Znaju odabrani, a i od tih što znaju mnogi ne znaju ni o komu je riječ.”, onaj je prvi čovjek rekao. “A na bapska vjerovanja... O tomu govoriš”, on se načas obratio starcu, “jelda, da Mordaniusovo ime donosi nesreću? Pa... ako se mene pita”, opet vrativši pogled na Barrika, rekao je, “čak i da su praznovjerja istinita, bolje biti nesretan uz boga već sretan bez njega, je l' tako?”

“Ma ne, nisam na to ni mislio...” starac se tu na trenutak pobunio. Ali već sekundu kasnije je prihvatio: “No da, imaš pravo. Bapska vjerovanja. Nemoj mi samo zamjeriti, Barriče.”

“Ma ni slučajno, ni slučajno...” Barrik je na to nasmiješivši se rekao.

Uskoro je i voda u malenom bronzinu na peći zakuhala pa je Githa ustala i od

raznog suhog i mirišljavog bilja u njemu skuhala čaj. Odmaknuvši potom pušćei bronzin sa peći na drveni stolić te ubacivši u peć par cjepanica, Githa je ostavila čaj mirovati nekoliko minuta, poslije čega je njime napunila drvene šalice i poslužila ih.

Razgovor se oko njihova sina vodio još neko vrijeme. Oni njihovi gosti koji su već imali djecu davali su Githi i Barriku savjete, upozoravali ih na ono što će im dani donijeti te im se nudili na kojekakve načine pomoći. Razgovarali su oni živo, spuštajući glas na potih i topao kad god bi začuli dijete u njegovu premetanju i činilo se da su u tomu uživali, jerbo Hil'gum posljednjih godina ne bijaše zemlja suviše dobrih vijesti pa se prilike sastati se zbog čega ljudskog i pozitivnog nisu ukazivale suviše često.

Ali zbog čega ljudskog i pozitivnog oni se nisu sastali ni sada i toga je od njih bio svjestan baš svatko. Kao sablast, razlog zbog kojeg su Barrikovi prijatelji tom čovjeku i njegovoj supruzi u posjet došli čekao je na svoj spomen i predstavljanje i od njega je strepio i onaj tko ga je trebao izreći i onaj komu je bio namijenjen.

A tako najzad i bi.

“Prijatelju...”, onaj je plećati lovočubar u konačnici započeo, “I zapamti da te nazivam prijateljem jer to uistinu mislim. Da to ne mislim, ne bih samoga sebe žrtvovao odajući ti ovakve opasne tajne. Ja vjerujem da i sam znaš kakva su pred nama neobična vremena. Mislim, moraš znati”, izdahnuo je, osmotrivši na par trenutaka tamnu površinu čaja u svojim rukama, “jer uvijek si bio od bistrih ljudi. Ta neobična vremena... Barriče, ona nam donose bunu. Bitke se već vode. Možda nevidljive, ali”, on zastane i od šalice otpije, “ali stvarne svima koji su ih osjetili. Trebamo te, Barriče. I to te trebamo kao malo koga.”

Barrik kimnu. On je znao kamo su riječi njegova prijatelja vodile i stoga nije nalazio razloga poradi njih reći išta. U jednom je trenutku osjetio nečije nježne prste na svojoj podlaktici, dodirujući ga kao da se boje kako bi ga mogli izgubiti. Prema svojoj supruzi se Barrik ne okrenu, premda je to htio učiti svim svojim bićem.

“Ima nas četiristo.”, umjesto lovca sada je nastavio starac. “U Ugasu ih je duplo više. Opremljeniji su daleko. Imaju sve, nećemo se lagati. Ali... koliko se ovako može nastaviti i hoće li to duplo prijeći u tripot pa u četiri puta više...”

“Možda nam je ovo jedina šansa.”, lovočubar je preuzeo riječ. “Iza kraljeve vojske ostaju samo zgarišta. Jer i sam si čuo za naselja, za kuće, za... za... Što sve rade je strašno. Ali svi mi u ovoj kući na strani smo kralja”, ogleđavši se on je rekao, “i razumijemo zašto to čini i o njegovim djelima nema dvojbe. Kralj je u kutu, mi smo u kutu. Nitko nema baš nekog izbora pa je jasno: ili ćemo se sukobiti sa kraljem ili ćemo srušiti kneza.”

Na te riječi Barrikov pogled nakratko pobjegne spram sablje u mračnom uglu kolibe. Oružje to bijaše njegova oca, koji ga je dobio na poklon od jednog svog prijatelja što je služio kao lučonoša na dvoru Gir'ega. Sablja nije bila ukoričena,

ni je, barem po riječima lučonoše, ikada ikakve i imala s obzirom da je čitav svoj vijek u Gir'egu provela na stalku kao ukras. Zapravo je ona bila jedna od mnogih uspomena kneza Gir'ega, ali uspomena na što točno to nitko nije znao jer smrću kneza i dolaskom njegova nasljednika na čelo kneževine taj je mač kao i mnoge druge uspomene prošlog gospodara iz zamka završio izbačen kao smeće.

Barrik je mogao razumjeti zašto se novi knez Gir'ega riješio uspomena prošloga jednom kad je došao na vlast. Jer na vlast on nije došao mirnim putem već pobunom, a isto se spremalo i Ugasu. Pobune su u Hil'gumu bile podosta česte, ali suprotno očekivanom kralj od njih nije zazirao već ih je štoviše smatrao i dobrodošlima. Naime je to bilo zbog podjele vlasti u toj zemlji, kao i poradi njezine ne suviše jednostavne povijesti.

Hil'gum je nastao još prije četrnaest Krugova vremena ili tri Doba, dolaskom Massora iz Bijelih prostranstava u tu divljim ljudima naseljenu zemlju. Stupivši svojom čizmom sa broda na kopno, Massor je postao te zemlje gospodar. Kraljevstvo Hil'gum u tom je trenutku stvoreno, a sa njim i zakoni, civilizacija i dostojanstvo te ono najvažnije - Doba Uspona. Prve gradove podigao je upravo Massor, prve usjeve zasijao, prvi metal iskovao, prve bitke dobio i raširio je svoju vlast od ruba do ruba čitavog otoka. Njegov se sin zvao Kessyr Ogromni i po njemu je nazvan glavni grad Hil'guma. Kessyrova su djeca možda bila i veće slave od njega: Ondež, prvi gospodar grada Kessyra, Hris, prvi knez Gir'ega i Tyrronimus, prvi knez Dur'agema. Potonji sin, Tyrronimus, postat će kralj čitavog Hil'guma poslije smrti njegova oca.

Tyrronimus je imao dva sina, Haddera i Kerroha. Hadder je trebao biti nasljednik trona dočim je Kerroh služio kao knez Dur'agema, u to doba najvažnije kneževine. Ali Hadder je poginuo, ostavivši time tron svome bratu Kerrohu.

Kao kralj, Kerroh je bio častan i pravedan, baš kakvog su ga pamtili dok je bio knez. Ali on nije živio mnogo. Na sredini se svog života razbolio i umro, a njegovo dijete, tada još dječak, vlas je nad kraljevstvom preuzelo.

Kralj-dijete zvao se Ozaris. U povijesti ga Hil'guma znaju kao Zadnjeg prije tame. Mlad je dobio vlast, mlad je završio i ubijen.

Doba Uspona, koje je započelo dolaskom Massora iz bijelih prostranstava time je došlo svome kraju, a naslijedilo ga je Mračno doba bezvlada i ratovanja.

To je Doba vidjelo mnoge gospodare. Svaki nesretnik sa mačem u ruci smatrao se je dovoljno velikim biti nasljednikom Massora. Ali tiranija takvih bila bi kratka i gospodar bi zamijenio gospodara, a smrću sljedećeg novi bi došao.

Najzad, nakon četiri tisućljeća divljaštva i mraka došlo je svjetlo, a umoran od čitava svoga života proživljena ratujući sa malim gospodarima na prijestolje je Hil'guma sjeo Azroh, prvi kralj čitavog otoka još od smrti Ozarisove.

Dolaskom kralja Azroha na vlast započelo je Doba Krvi.

Azroh nije vladao dugo. Premda je dolazak do hil'gumskog trona iskao snagu i čvrstoću, jednom kad je na njega sjeo on je već bio starac. Kao takav pripremao je

mjesto svome sinu Deoru. No Deor nikada nije postao kraljem, već je kruna pripala Azrohovu nećaku Oinusu, u narodu poznatom kao Kralj Ubojica. Po Kessyru se pričalo kako je ubio Azrohova sina jedinca i prestolnasljednika kako bi dobio krunu, što je on sam negirao. Istina nikada nije bila doznata, niti je to uistinu bilo i važno jer sam Oinus završio je ubijen par godina kasnije. Otrovao ga je Berh'us Ogavni, treći kralj u Dobu Krvi i djed sadašnjeg kralja Hil'guma, Hinnora.

Berh'usovo neprijateljstvo sa Oinusom bilo je javno i znano svima. Da je otrovao kralja on nije ni pokušao sakriti, već je to proglasio pravednim činom i osvetom za ubojstvo Deora. Berh'us Ogavni nikada nije htio vladati, ali kako je smrću Oinusa loza Azrohova ostala bez nasljednika ipak je preuzo krunu.

Berh'us Ogavni bio je jedan od kraljeva Doba Krvi koji su prema ljetopiscima učinili najviše dobra za Hil'gum. Ratovi su za njegove vladavine minuli, silosi se napunili, glad nestala... ali nazvan je Ogavnim jer je upravo svojom mirnoćom dozvolio nasljednicima onih malih gospodara vratiti se i osnovati kneževine. Te su kneževine bile željne moći i ratoborne i činilo se da će se opet sukobi vratiti, a rasulo postati svakodnevnica. Kako bi taj problem riješio Berh'us je kneževima dao polovicu vlasti nad Hil'gumom. Njihovo je udruženje nazvao Vijećem i Vijeću je on podigao Dvoranu u samom Kessyru tik do dvora. Po mnogima, taj je čin Hil'gumu donio nepopravljive nevolje.

Berh'us je imao dva sina: Brona i Zimorza. Kako bi kraljevstvu osigurao glas u Vijeću, Zimorza je nakon mnogo godina pokušavanja postavio za kneza Dur'agema. Bron ga je pak naslijedio kao kralj. Zimorz, knez Dur'agema, doživio je duboku starost, a naslijedio ga je Orgoh, njegov sin. Brona je pak kao kralja naslijedio njegov sin, Hinnor. Krvna veza Orgoha i Hinnora bilo je ono što je prijateljstvo Dur'agema i Kessyra održavalo čvrstim, a prijateljstvo sa Dur'agemom kraljevstvu je davalo glas u Vijeću.

Vijeće je mnoge godine pokušavalo to prijateljstvo rasklimati, ali to im za rukom nije polazilo. Posljednjih su pak godina nade polagali u njihove nasljednike. Nasljednike koji premda su ovi obojica već bili na pragu starosti još uvijek nije bilo. Ako bi jedan od njih umro bez nasljednika, Vijeću bi se moć nad Hil'gumom utoliko povećala.

Ali kneževi su Vijeća bili dovoljno mudri ne oslanjati se samo na ta nadanja; godinama već oni su kralju Hil'guma zadavali i druge brige. Naime je kralj Azroh pobjedom nad svojim neprijateljima i osnivanjem kraljevstva Hil'gum toliko zazirao od vraćanja u Mračno doba da je u ustav zapisao kako se bilo kakva pobuna prema kraljevstvu mora suzbiti sa agresijom i pobunjenike usmrtniti, a što ako se ne učini će se legitimitet samog kralja dovesti u pitanje.

Bio je to mali dio ustava i u doba Azroha toliko razuman da su ga smatrali i suvišnim, ali sada on bijaše trn u oku kraljevstvu i uzrok mnogih i teških nevolja. Ustav i zakone kralj nije mogao mijenjati samostalno već se to moralo odvijati u

suglasnosti sa Vijećem (što bijaše razlogom zašto je svog djeda Berh'usa, koji je to neponištivo potpisao, i sam kralj Hinnor kad bi se napio nazivao Ogavnim). Vijeće je to dakako iskoristilo i premda je mnoge druge dijelove ustava Hil'guma pristalo promijeniti, taj najnevažniji dio, a opet dio sa tolikim posljedicama po kraljevstvo, nije.

Kad bi se dogodila kakva pobuna, sam je ustav stoga tjerao kralja na nju reagirati nasilno. Vojska kojom bi pobune gasio a svakog za koga se moglo dokazati da je pobunjenik ubijao, Hil'gumom je širila strah. Zbog toga su i mnogi građani samog Kessyra znali spram kraljevstva gledati sa zazorom.

Pobune su se dizale iz jednostavnog razloga: kneževi, članovi Vijeća, dizali su poreze nepravedno visoko, a spram kriminalaca gledali kroz prste. Ljudi su to trpjeli koliko su mogli, ali svakih toliko godina nepravda bi kulumnirala i došlo bi do bune.

Nekada bi u takvim bunama narod napadao vojsku Kessyra, a nekada, kao sada, znajući da kraljeva vojska samo čini što ustav kaže, bi se okretali na svoje kneževine. Ovo potonje posljednjih godina bilo je najčešća pojava i baš zato bune kralju nisu bile mrske, već ih je bez obzira što je slao na njih vojsku on i pozdravljao.

“Određena lica kessyrške vojske obećavaju da će ukoliko Ugas bude napadnut ovaj mjesec kralj okrenuti snage prema zapadu.”, jedan je od Barrikovih prijatelja tada rekao. “Ako se ne dogodi ovaj mjesec, bit će prekasno. Jer tada bi bilo očito da je vojska okrenuta.”

“Razumijem.”, polako kimnuvši, Barrik odgovori. “Razumijem vas sasvim. Pretpostavljam da sam vam ja potreban jer poznajem upravitelja Ugasa?”

“Put do upravitelja put je do kneza.”

“Što smatrate da bih trebao sa njim učiniti?”, Barrik je upitao, zamišljeno osmatrajući debelo krzno pod svojim nogama. Upitao je to polako i naglašavajući svako slovo, kao da čita sa kakve sitnim slovima ispisane pergamene.

“Koliko znamo”, starac je sada započeo, “dio drva za palisadu koju podižu porušio si ti?”

“Jesam.”

“I koliko znamo, upravitelj je osobno posjetio taj dio šume kako bi im uz Učenjake ispitao kvalitetu?”

“Jedanput sam ih odveo u šumu. Ali nismo...”

“Odvedi ga samo još jedanput.”, lovočuvar sada kaza. “Samo još jedanput, a da za to i mi znamo. Reci mu...” , omahnu on rukom, “reci mu da si pronašao izvrnutu kočiju punu dokumenta i kessyrskih zlatnika. To mi pada na pamet sada jer bi ga to moglo ineresirati... Imamo mi nešto takvih zlatnika; možeš mu ih pokazati i reći da su odandje. Iznio bi mu to kao tajnu, samo za njegove uši...”

Barrik se tu kratko zamisli. Na njegovu licu se dalo vidjeti da je držao prijedlog izvedivim. “Ubit ćete ga?”

“Zatočiti samo. Jer knezov je rođak; time ćemo natjerati samog kneza napustiti Ugas ili grad dijelom isprazniti od snaga. Sa mnogo ljudi upravitelj napušta grad?”

“Pedeset jahača. Nisam brojao, već je tako rekao upravitelj... I desetak njegovih osobnih stražara. Neki su bili na konjima, neki u kočiji.”

“Stotina bi bila dostatna?”, obrati se na to lovočuvar nekom ridem i snažnom čovjeku kojeg Barrik nije poznao. Namrštivši se, ovaj odgovori: “Bit će dostatna.”, a onda upita Barrika: “Jahači, oni su teško oklopljeni?”

“Jedan veći dio. Ostali su nosili samo verižnjače i krzna. Čini mi sa su ti streličar...”

“Streličari, da.”, ridi čovjek prihvati kimuvši glavom. “To bi moglo predstavljati problem... No opet, ne nužno. Ne nužno ako se dobro rasporedimo. Stotina će biti dovoljna.”

U tom trenutku riječ preuze onaj starac: “Ujutro ćemo ti donijeti zlatnike, ako pristaješ već na prijedlog. Sutra ćemo ti pokazati i mjesto gdje ćeš upravitelja dovesti. Ondje ćete izaći iz kočije. Ti ćeš se ispričati, reći da ideš pišati, otići u guštik i ondje nestati. Tvoj zadatak tada će biti izvršen.”

“Neće poći za mnom?”

“Čut će se signal i bit će osuti strijelama.”, kratko će ridi čovjek. “Poslije strijela ćemo se srazati sa njima. Neće imati vremena tražiti te.”

Prije nego je Barrik išta stigao na to reći, lovočuvar je dodao: “Dakako, prije svega toga obitelj ćemo ti odvesti na sigurno.”

U Barrikovu se samu držanju dalo vidjeti kako mu uopće sudjelovati u razgovoru o nečijoj izdaji nije bilo pravo, ma koliko to bilo nužno i kakva za to opravdanja postojala. Njegovi sugovornici to su razumjeli. Napokon, čast je među onima kojima su negirana druga bogatstva odvajkada vrijedila mnogo.

Na par je trenutaka izgledalo kao da će Barrik postaviti još koje pitanje jer mnogo je toga u pitanje dolazilo; što ako upravitelj pobjegne? Što ako u šumu pođe više jahača od očekivanog? Tko je Barriku osiguravao da će ga upravitelj uopće poslušati i osobno sa njim u šumu poći...?

Ali ništa od toga on nije upitao. Umjesto toga je kimnuo, a onda tiho rekao:

“U redu... učinit ću što tražite.”

* * *

Nedugo poslije tog razgovora Barrik i njegovi prijatelji rastali su se. Po ispraćanju svojih gostiju Barrik je kuću napustio i sam, jerbo još nije bilo ni podne a dužnosti za izvršiti nije manjkalo.

Okrepljen i sada već sasvim odmoren on je tu i tamo bacajući kratki pogled spram svoje bijelom krpom zavijene podlaktice i dijela šake pošao životinjama dati hranu i vodu. To ne bijaše sasvim potrebno jer Githa je sve to učinila još ujutro, ali

Barrik to i nije činio toliko svjesno koliko instinktivno, izvlačeći vodu iz bunara i kasnije vilama noseći sijeno pažnje više rasijane no usredotočene.

Starog vola su on i njegova supruga imali, kao i nedavno oteljenog junca te nešto peradi. I te životinje, izgledalo je, neobično su Barrikovo držanje mogle primijetiti.

Ali Barrikova zamišljenost nije značila da je taj čovjek o nečemu i razmišljao. Radije se moglo reći da je on radeći od razmišljanja bježao. I ne samo od razmišljanja, već i od izgovaranja ostalih još riječi, čemu je svjedočiti imala Githa kad je suprug kuću napustio bez riječi.

Koliko je dugo još oko životinja radio Barrik nije znao reći. Sve što je znao jest da se u jednom trenutku prisjetio kako mu je četvrtina njive ostala neizorana, a i da se ondje još uvijek nalazio plug. Barrik je bio ne samo svjestan već je i samo to sjećanje mogao vidjeti jasno pred sobom kao najjasniju javu, naime one trenutke kad je stari vol uganiu nogu pa ga je on na par dana odlučio vratiti kući.

Ali i to se sjećanje činilo već tako daleko kad se Barrik opet osvrnuo oko sebe i uvidio da je stotinama metara od kuće, pod suncem i neobično sparnim nekim vjetrom, a u ruci mu se nalazio ular, za kojeg je već pola sata vodio šepavog vola do svoje zemlje.

I opet, nije se morao takav zamišljen, kanda omamljen i deliričan ni okrenuti a umjesto ulara već je u rukama imao tvrde drvene ručke teškog pluga, kojeg je nasred mekane i grbave zemlje vukla zadihana životinja, sve pod bljescima podnevnog sunca, svjetlost čija se zrcalila na krvlju izmrljanim Barrikovim šakama, rukavima kožuna i ručkama pluga.

Poglavlje 3

Nez obzira što se uopće nije moglo reći da je jutrom se probudivši Ser Tarrob i u jednom trenutku osjećao svoje tijelo i razum odmorenima, nakon pola je dana jahanja spram kneževine Ugas uz svoje preživjele drugove njime poput truleži ovladala iscrpljenost i neka težnja za zaklapanjem očiju, lijevanjem na vrat svoga konja i utonućem bilo u san bilo u smrt, samo da se negdje utonulo.

Jedan veliki dio povorka je napredovala cestama i putevima što presijecahu šumom zarasla brda, visoravni i udoline, ali kad im je putovanje presjekla brza i divlja neka rijeka što je naplavila čitav jedan dio ceste bili su prisiljeni sa puta skrenuti i poći uz rijeku kroz šumarke, tražeći kakav gaz ili u krajnjem slučaju mjesto gdje će se ulogoriti.

Povorku su vodili neki stariji vojnici na svojim životinjama, poluoklopljeni i stisnuti u ogrtače. Ovdje-ondje kad bi guštik bio neprohodan a zaobilaznje se zbog strma i skliska terena činilo zadnjim izborom oni bi sa konja sjahali, isukali mačeve te grmlje i mladice sa kojih padahu povijuše sasjekli. Jedanput se dogodilo da se iza šipražja nalazilo teško, puzavicama obraslo i trulo izvrnuto stablo pa je povorka morala na tih par desetaka koraka ući u hladnu i zapjenjenu vodu.

Bili su ti među rijetkim trenucima tokom kojih se Ser Tarrob osjećao bodro i budno kao da se nakon duga sna umio nad vjedrom hladne vode. Jer sve se u toj opasnoj brzici punoj perućaca takoreći odvijalo sada, pred njegovim očima i kontrolom i on je mogao čutjeti svaku trnuće ledenu kaplju što mu je natapala odjeću do bedara, osjetiti zatezanje snažnih mišića svoga konja i njegovo traženje ravnoteže na sklisku i oštru kamenju duboko pod zralećom vodom. Za grančice se ponad vode Ser Tarrob tada hvatao, nagingao tijelom i uzdama vukao konja kad god bi ovoga voda pokušala prevrnuti. Konj je hroptao, zadihan izbacivao kroz nosnice vodu i dizao glavu visoko iznad zapjenjena brzaca. U jednom je trenutku vitez mogao vidjeti kako se bijelom vodom šire i crveni tragovi, ali to ga je samo natjeralo uprijeti još jače i životinju dovesti do sprudi te ju ondje iz vode potjerati van, gore, na blato, kamenje i travu.

Kako bi napravio mjesta ostalima iz povorke vitez je tu udario stremenjem i na lišćem pokrivenom, mekanom praporu odjahao još dalje, do onih vojnika što su jašući na čelu kroz brzac prošli već odavno.

“Može se dalje?” Ser Tarrob tim je vojnicima poviknuo.

“Može, može, eto je ravnija zemlja! Jesu svi izašli?”

Ser Tarrob se na to okrenu kao u trzaju, a onda promotrivši konjanike kako se probijaju kroz vodu i izlaze iz nje na blatnjavu zemlju reče nešto tiše: “Izgleda... uspjavaju.”

Što se dalje odvijalo Ser Tarrob nije znao sa sigurnošću reći. Jer ona je hladnoća popraćena ubrzanim udarcima njegova srca dok je kroz brzicu jahao uskoro umjesto čilost u njemu počela širiti umor. Počeo se je tresti taj vitez veoma skoro, osmatrajući svoje sada blijede a sada crvene šake i osjećajući kako mu iznenada i najmanjim dodirom uzde nanose bol. Tresla se i životinja pod njim, udaljavajući se od zapjenjene vode i noseći viteza u šumu sve dublje.

Negdje tada mokar do kože i ominozno se smijujući Ser Tarrobu se pridružio vitez Hraw, jašući sada tik do ovoga i poskakujući u sedlu. Taj kanda je uživao u hladnoći i umoru, i dok se voda u desecima litara cijedila sa natopljene dlake njegove životinje, on je povikao:

“Držiš se Tarrobe?”

Pognut u sedlu i tresući se pod teškim, namočenim ogrtačom, vitez odgovori: “Koliko... Ovaj, koliko mogu... Čemu se smiješ?”

“Ha! Sjećam se kad si jahao kroz iste lokve i to ledom pokriveno pa ti opet ni glas ne bi zadrhtao! Sada je još i dobro... jer evo vidiš... osim leda nema ni vjetra!”

Ser Tarrob ovdje pomisli kako je njegovog prijatelja izgleda voda više poštedjela. Ali podigavši pogled on ugleda Ser Hrawa također smoćenog, od duge mu prosijede kose zalijepljene mu za lice do njegove odjeće.

“Ne znam za prošlost, ali znam da budućnosti neću imati ako uskoro ne podignemo tabor. Hoćemo li to, što kažu?”

“Hej!”, Ser Hraw na to poviče onima naprijed, “stajemo li skoro?”

“Kako vi kažete, ali ondje ima više sunca!” začuje se odgovor udaljenog vojnika koji je rukom pokazivao spram nekog rijetko obraslog brežuljka strelomet dalje.

“Idemo tamo!” odvrati mu glasno Ser Hraw. Potom se okrenu spram svog prijatelja i kaza: “Eto, što nije mač uspio ubiti neće ni hladnoća. Mada ćemo svejedno opet u vodu po svoj prilici jer brzac moramo prijeći...”

Ser Tarrob odvrati: “Nek... neka ga još malo...”

Ni dvadeset minuta poslije toga, na čistini pod suncem dva su ta viteza zajedno sa ostala tri tuceta ljudi sjedila ispred dvije velike gomile suha zapaljena granja, bukteća, pucketajuća i vruća, sa rijetkim tek dimom ponad sebe, i stisnuti sjedeći oni su osmatrali kako im sa odjeće vlaga polako isparava.

Ovdje nije bilo vjetra, baš kao ni u šumi, ali mirisi su ovog visokom travom, grmljem i rijetkim tek stablima obrasla polja na padini brežuljka do kraljevih ljudi dolazili upravo kao vjetrom nošeni. Suha trava, trulo pootpadalo granje, sušnjem i četinama pokrivena zemlja, sve je to suncem prženo polako isparavalo svojim mirisima. Pomiješani sa onima garotine, žari i palucajuća granja čija je toplina grijala njihova lica i ispružene dlanove, ti su mirisi vitezovima bili ugodni, ali ni

ugoda, ma kakva bila čitave ove trenutke nije mogla u očima konjanika učiniti manje zlogukima.

Naime je na čistini, u pogotovu nepoznatoj čisini i k tome na ovakvom niskom terenu, vojnicima bivati bilo opasno, i stoga su ovdje se odmarajući oni bili jedva nešto više od lovine.

Ali činilo se da ni to Ser Hrawa nije diralo, i naga torza sjedeći na raščišćenoj suhoj zemlji pokraj Ser Tarroba sa njegova lica blagi neki smiješak odbijao je nestati.

“Da ti budem iskren”, u jednom je trenutku započeo Ser Tarrobov prijatelj, “onomad u vodi došlo mi je skočiti sa konja i zaplivati. Ne znam...”, nasmiješeno on izdahnu, “dođu tako trenuci u životu kad je sam život kanda nedovoljan... Stišće me nešto Tarrobe, znaš, sprečava u življenju, oduzima mi slobodu... A ja ne znam što je to. Ne hvala.” dobaci potom nekom iskušniku koji ga je ponudio pečenim kobasicama.

“Pa si mislio da će ti brzac u tome pomoći...”

“Pa sam mislio da će mi brzac u tome pomoći.” kimuvši, Ser Hraw ponovi. “Ali sam eto shvatio da tomu nije tako. Nešto drugo mi pomoglo - jer samo takve stvari ljudima poput mene i mogu pomoći - a ja mislim da si svjestan što to nešto jest...” To izgovorivši, Ser Hraw na trenutak ostane u tišini, osmatrajući tek goruće granje što je pucketajući propadalo u raspadajuću žar. Taj vitez bio je u pravu. Ser Tarrob bio je sasma svjestan što je budilo život u ljudima kao što je bio Ser Hraw. Naime je toga bio svjestan jer je i sam bio od takvih.

Napokon, Ser Hraw kaza: “A voda... kad rastrgaju štakore, i psi se njome osvježavaju. A ja znam da ti znaš na što mislim. A ja znam da ti znaš...”, kimajući polako glavom i osmatrajući vatru, jedno se nasmiješivši Ser Hraw je ponovio, “na što misle zanimljivi ljudi poput mene.”

Negdje u taj čas Ser Tarrob osjeti lagani dodir na svome lijevom ramenu. Odmah potom začuje i šapat: “Zapovjedniče, dvjesto metara iza onog šumarka su ljudi.”

“Kakvi ljudi?”

“Neka proslava, čini se. Nisu nas vidjeli.”

“O!”, Ser Hraw će okrenuvši se spram viteza iskušnika. “Pridružiti ćemo im se?”

“Koliko ih je?” ne obazrevši se na Ser Hrawove riječi, vitez Tarrob upita.

“Tridesetak.”

Ser Tarrob kimnu. Načas se osvrnuvši po oklopnocima razgolićenih torza oko sebe, a potom i bacivši kratki pogled prema nebu, on će tiho: “Reci ljudima da odjenu verižnjače. I... i neka se opašu. Vidiš gdje su oni objesili mačeve. Da nas tko sad napadne bilo bi svega. Neka budu spremni za početak. Dalje ćemo vidjeti.”

“Nema naoružanih?” Ser Hraw se obrati iskušniku.

“Nismo vidjeli...”

“Unatoč.”, Ser Tarrob preuze. “Tko zna tko još može doći. Hajde, učini kako je

rečeno...”

Kad je vitez njihovo mjesto napustio, Ser Hraw se svom prijatelju obrati: “Misliš da su vidjeli dim? Sigurno, zapravo, sigurno su ga vidjeli...”

“Ako i jesu, od tog nemamo ništa.”

“Znali bi gdje smo. Znali bi kuda idemo.”

“Predlažeš da odemo tamo?”, Ser Tarrob upita. “I što bi im rekli; gospodo... gospodo što? Mi ne postojimo? Niste nas vidjeli?”

“Gospodo, lijep je dan, lijepo vam je slavlje. Nastavite i budite pozdravljeni. Prijateljski, Tarrobe...”

“Svakako bi mogli proširiti vijest da smo tu.”

“Mislim da ćemo to iz njih izvući, ako su od onih koji vijesti proširuju, ako su neprijatelji... A doznamo li to, eto nas pred još jednom gomilom pobunjenika i eto njih pred krajem svog slavlja.”

“Ali ti si svjestan”, započeo je na to Ser Tarrob glasno, da bi odmah potom prešao u govor tihi poput šapta, “da ni kraljevstvu nije u interesu širiti toliki trepet. Već smo sa onim naseljem pretjerali...”

“Mi smo, Tarrobe, samo kraljevi ljudi u prolazu.”, Ser Hraw će sada šaptom i sam. “Četiri svjedoka reklo je za onu obitelj da su čuvali oružje. Oružje smo i pronašli. Da nije tako bilo, kao kraljevi ljudi u prolazu prošli bi naseljem u miru. Ja znam kakve teškoće činimo kraljevstvu kad mu obraz činimo tako strašnim, ali... ali zna to i kraljevstvo. Njihova je ovo zapovijed, ne moja.”

“Znači... samo bi onuda prošli.”

“Tako je.”

“I ako primijetimo išta sumnjivo, porazgovarat ćemo sa njima. Tako si mislio?”

“Jesam.”

Zamišljen i kanda zabrinut, Ser Tarrob šmrcnu a onda se nagne i posegne za svojom verižnjačom što je uz košulju mu i ogrtač ležala na pola koraka od žeravice. Zbog mnogih sitnih posjeklina kojima mu je tijelo bilo ukrašeno a koje mu sada kao jedna stadohu zadavati bol, lice mu se ovdje namršti. Otresavši verižnjaču od trave Ser Tarrob ju odjenu, čuteći kako mu se njezina toplina širi promrzlom kožom. Potom se okrenu prema Ser Hrawu i kaza:

“Pa... nadam se da danas nećemo umrijeti.”

Ser Hraw na to se osmjehnu. “Garantiram tada današnji dan. No...”, on će obrisavši ruke o svoju i dalje vlažnu tuniku, poslije čega se osovio na noge, “hajde da se i toga riješimo.”

Razgovori su sa Ser Hrawom u vitezu Tarrobu odvajkada znali buditi neku mješavinu izuzetnih i toliko divljih u njemu čuvstava da im on ne samo nije znao ime, već ih nije bio sposoban ni obuzdati. Taj čovjek bio mu je dugogodišnji prijatelj, saveznik, onaj komu se moglo i moralo vjerovati, a opet, premda je među njima postojalo toliko povjerenje i bez obzira što je Ser Tarrob u svakom trenutku bio spreman uzeti riječi Ser Hrawa za zapovijed, on je znao ne samo da vjerovati

mu je značilo upuštati se u ludost, već je bio u potpunosti svjestan i da je isto držao sam Ser Hraw.

Vitez Hraw bio je od onih ljudi koji se nikada ne bi uzeli za veliku osobu, štoviše su se smatrali niskima i bezvrednijima od blata, ali bi opet stali svakome na put tko bi se veličinu njihove osobe usudio dovesti u pitanje. *Nikada neću negirati da sam blato*, Ser Hraw je držao, *ali zadat ćeš mi uvredu ako po meni kao blatu ne hodaš i ne ideš onuda kamo ja kao blatnjavi put vodim.*

Jednom kad su uzjahali konje, koji i sami sada bijahu dlake tek polusuhe, vatre iza sebe oklopnici nisu pogasili, već su na konjima sjedeći pod blještavim suncem dopustili onim posljednjim njezini ugarcima da se ugase sami. Tek najposlije, dočim su ostali jahači razgovarali i određivali kuda i kako dalje, neki je vitez iskušenik dojahao do pepela i ono malo preostalo žeravice te ih na životinji izgazio.

Nedugo poslije toga, Ser Tarrob je naložio da se pođe.

Kako se pokazalo, proći tri tuceta ljudi kroz gustiš uzbrdice kojoj su se približili tražilo je više pažnje i vremena no kad su to činila tek dva jahača ranije. Rahla je zemlja puna bijela kamenja i trnovitih puzavica pucala i rasipala se pod kopitima teških konja, a nagnut je teren činio da natovarene životinje gube balans i odlaze svom težinom sada lijevo a sada desno, grabeći kroz les nogama i bacajući ga u oči konjima i jahačima iza sebe. Negdje tada neki je vojnik opsovao i sjahao, povevši potom životinju za uzde. Nije prošlo mnogo poslije čega su isto učinili i ostali.

Ali šumovita se zaravan pokazala mnogo gostoljubivijom od prijevoja, i našavši se među njezinim rijetkim, visokim i vitkim stablima kroz čije su se krošnje tek tu i tamo probijale zrake sunca kraljevim ljudima nije trebalo mnogo da opet uzjašu i nastave dalje jašući uspravno i uznosito. Takve su ih dojmljive i dostojanstvene, popraćene zveckanjem teških njihovih oklopa i verižnjača dočekali i oni slavljenci kojima su jahali ususret. Glazba koja je do jahača dopirala - zveckavih praporaka na odzvanjajućim tamburinama, žica saza i piskutavih svirala, sve popraćeno pjesmom i plesom - na posljednjih je stotinjak koraka zamrla. Ljudi su se stali ogledavati i ovlaš iznenađeno osmatrati došljake. Neki su se od rasprostrtih hasura punih hrane i pića odmaknuli i poustajali, a drugi pak ostali sjediti.

Najposlije, kad im su im se Ser Tarrob i Ser Hraw, dva ta viteza sada na čelu jahača dovoljno približila, od slavljenika se izdvojio neki oniski i sijedi starčić, prišao ogrnut ukrašenim sirkotom preko tunike neka fina materijala, naklonio se i rekao:

“Klanjam vam se kraljevi ljudi i dobrodošli našem pozdravu Renwhariona. Ja sam ber'unah irros hrama Obinog. Pridružite nam se, učinite nam čast i odmorite uz nas od vašeg puta.”

“O!”, reći će Ser Hraw približavajući se polako na konju. “Milostivi?”

“Taj sam, gospodar.”

“Ti si iz Ugasa?” dodao je Ser Tarrob petljajući po kopčama svog sedla. “Iz

Ugas-”

“U tom bi slučaju bila ne samo pogreška već i grijeh ne pridružiti vam se”, usklikom Ser Hraw svećeniku upadne u riječ, spuštajući se sa konja u sljedećem već trenutku. Skočivši na zemlju, na što je sve zazveckalo, on izravna odoru i pođe starcu ususret.

Ser Tarrob tu podignu pogled, iznebuha uznemiren i sluteći ništa dobro. Pomislio je taj vitez dobaciti nešto svome prijatelju, reći mu da stane, da ga pričeka ili bilo što mu reći uistinu, samo da ga riječima pribere i odvrti od čega god da mu je kako se činilo zavladao umom.

Ali prije nego je išta Ser Tarrob stigao reći, Ser Hraw je starcu prišao, primio ga za ruku i zagrlio.

“I nije vaša čast.”, sa starcem u svome zagrljaju Ser Hraw je tada rekao. “Naša je. Vjerujte mi, naša je...”

“Hrawe...!” konačno je zaustio Ser Tarrob. To kazavši on izvuče čizmu iz stremena i nagne se kako bi sjahao. No prije nego je to učinio, vitez se ogledao po iznenada uznemirenim licima prisutnih, koji su stajali pokraj svojih hasura i dvoje drvenih kola punih hrane i pića.

Slavljenici su vidjeli ono što Ser Tarrob nije, ali jedna je tek sekunda promatranja njihovih pogleda bila dovoljna kako bi i on vidio što su oni. Te njihove poglede je naime on poznao tako dobro jer je vidio za života toliko mnogo istih. Posljednjih i previše godina bili su to pogledi koji su prethodili siktaju izvlačenja njegova mača.

Ser Tarrob je znao da od toga nema koristi, no zaklopivši tada oči i izdahnuvši iznenada drhtava daha, on nešto tiše sada ponovi:

“Hrawe...”

A onda se začuje padanje tijela na travu.

Prije nego je otvorio oči, Ser Tarrob već je isukao mač i sa konja skočio. Našavši se na nogama tek ovlaš je pogledao u mrtvog starca. Ovomu su leđa bila izbodena, a sirkot natopljen krvlju. Lice mu je skriveno raščupanom bijelom kosom ležalo priljubljeno u lišću i zemlji.

Sve se opet stalo zbivati kao u snu, i kao u snu Ser Tarrob zatetura i poletje za Ser Hrawom, isprva da ga zaustavi a onda kad su se neki od slavljenika na njega okomili da mu pomogne. Mnogi vriskovi tada su stali parati zrak, i mnoga daska i staklo, keramika i bjelokost završili su polupani, porazbijani i razbacani svuda po zemlji i travi.

“Hrawe!”, uskoro je Ser Tarrob stao vikati. “Hrawe!” glasno bi on ponovio i iskašljao se, odbijajući mačem noževe i sjekire, a nešto kasnije i sablje onih što se odlučše sa kraljevim ljudima sukobiti. Ser Hraw bio je daleko naprijed, bljeskajući svojim oružjem i zapinjući preko izgaženih hasura sa hranom i pićem kao i preko tijela palih. U jednom se trenutku gurnut srušio na jedno koljeno, ali se brzo opet vratio na noge, ovaj puta sa bocom razbijena grla u slobodnoj ruci. Mačujući, on je

iz te polurazbijene boce uskoro počeo ispijati, pljujući potom komadiće stakla u travu.

Ser Tarrob nije znao koliko li mu je puta još ponovio ime. Bio je taj čin uzaludan i uzaludnijim se činio svaki put kad bi se odvio - jer ima onih koji se dozvati ne mogu i kada su blizu zato što su naime razumom toliko dalje od nas. Ali jednako kao što nije znao koliko ga je puta pokušao dozvati, Ser Tarrob ubrzo nije znao reći ni kada je od toga odustao, a odustao jest. I nije poslije toga trebala proći jedna, dvije pa ni tri sekunde i Ser Tarrob se našao ne samo dignutih ruku od ludila svoga prijatelja, već se ludilu tom on i pridružio.

Mrak se raširio srcem tog viteza i okružen uplašenima, ranjenima i mrtvima, gurnutima pred izbor da se bore za život jer će u suprotnom završiti gonjeni, pohvatani i poubijani poput pasa, on se sve manje osjećao kao stranac svemu tome i zgrožen čovjek, a sve više kao čovjek usred okoline koja mu dozvoljava disati zrak slobode više od ičeg drugog, kao onaj koji je do svog doma, dostojanstva, sreće i ispunjenosti najzad došao. Smrt, uz neprestajući osjećaj neprirodno brzih udaraca u svojim prsima Ser Tarrob je spoznao, smrt je tom čovjeku bila lijek.

Lica je Ser Tarrob osmatrao, uplašena lica o koje bi potom udario svojim teškim, krvlju ulaštenim čelikom i unakazio ih. Vrisci bi se razlegli šumom, utihnuli pa se opet ponovili, hraneći objijest, pomračenost i pomamu onih što su u njima uživali. Ser Hraw odavno je već bio pijan od pića iz one razbijene boce koju je ispijajući ispraznio, a Ser Tarrob postajao je opijen krvlju. Na mahove on bi pogledao u svoj mač i ugledao odraz tom grimiznom, vrućom i ljepljivom tekućinom izmrljana lica i slijepljene kose.

Napokon kad je došepao do njega, posječen, umoran i zadihan, poslije gašenja života i barem tri tuceta ljudi, Ser Tarrob je svog prijatelja našao u blatu, također krvavog kao i on i smrdljivog od isparavajućeg nekog alkohola kojim mu namočena bijaše čitava tunika. Poželio je tom čovjeku Ser Tarrob položiti mač pod vrat, ali osjetivši taj poriv oružje je on odmah odbacio negdje dalje u blato.

U lokvi krvi Ser Hraw je ležao, krvi što je pošpricala i natopila taj dio zemlje nakon što je i samog upregnutog konja svojim mačem on usmrtio. Ta se krv miješala sa onom ljudskom, slijevajući se po lesu i četinama i čineći od svega lapavicu koja je prljala i natapala odjeću Ser Tarroba i Ser Hrawa.

Ser Hraw je osmatrao nebo iznad sebe, sa žaljenjem i bijesom u očima ponad krvlju, suzama i zemljom isprljana lica. Prsa su mu se nadimala, vilica mu se stiskala, a ruke drhtale. Tresao se taj čovjek, tim više činilo se kad je u jednom trenutku šapnuo:

“Tarrobe, oprosti mi... Oprosti mi na svemu.”

Ser Tarrob je poželio ovdje nešto reći, izustiti bilo što, no jedva je bio sposoban i gledati u svog prijatelja, a kamoli mu se obratiti. Što je Ser Hraw htio, premda nije mogao obuhvatiti razumom on je shvaćao. On je shvaćao - jer i sam je bio

zatrovan tim htjenjem.

Negdje tada Ser Hraw se počeo tresti, a krvlju mu isprljane vrećice pod očima čistiti suze. On se tu okrenu, skutri i sakrije lice u onu lapavicu od krvi.

Stisnuvši šaku i njome zagrabilivši to lišće i krvavo blato, on šapnu: “Zašto ne kažeš ništa...? Zašto me ne osudiš? Zar sam i toga nedostojan...”

“A što da kažem?”, klećući do svog prijatelja, Ser Tarrob izdahnu, a onda se sa suzom što mu je skliznula niz lice osmjehnu. “Čega ima a da se može sada reći...”

“Osudi me barem”, ponovno će Ser Hraw. “Eno si bacio mač tamo u blato. Podigni ga, podigni ga dok sam još voljan priznati svoja nedjela i ubij me njime. Neće nitko znati. Neću dozvoliti ikomu da zna...”

“Hrawe...”

“Molim te, učini to. Učini to. Učini to...”

“Ti znaš da ja...”

“Što sam to postao? Mi, mi što smo postali, prijatelju moj, pa da ni među ljude ne smijemo jer otpad smo među njima? Kao gladni psi nad kojima se prolaznici smiluju i bace im jesti, a gladni psi na to prolaznike još i napadnu i... i izgrizu ih. Takvi smo mi, mi nezahvalnici, poput gladnih pasa. Ali krvi gladnih, gladnih nevolje i svega onog najgoreg što se u ljudima budi i svega onoga što je toliko loše da je i samim demonima mrsko...”, zatvorenih očiju, uz suze i drhtaj, Ser Hraw je sada šaputao. “Ja ne želim više toga. Ne znam je li možda i uvreda tražiti te da mi to vjeruješ. No molim te, Tarrobe, molim te...”

Ali njegov prijatelj, vitez Tarrob, nije mu mogao pomoći. Rasijan, zdvojen, pred krahom sama sebe i on se uskoro srušio u to blato, stišćući ono malo preostalih zubi, tresući se što od straha a što od hladnoće i bivajući polako nesposoban pomoći i samome sebi. On je osjećao da mu sa lica na dlan nešto kaplje, ali kako se nije više usuđivao otvarati oči teško mu je bilo reći jesu li to suze ili krv.

Napokon, nije bilo ni bitno. Malošto je na svijetu više bilo bitno.

Od toga nije prošlo mnogo i dva su viteza onesviještena u blatu pronašli njihovi iskušenci, isprljani krvlju i umorni također. Brisali su oni svoja oružja, spremali ih u korice, čistili si rane, odvlačili mrtve. Na zapovjednike su naišli sa hladnoćom u pogledima, jednako spremni prihvatiti da su ovi i živi i mrtvi. Podigavši ih iz blata i provjerivši jesu li ranjeni, oni su ih kao vreće prebacili preko grebena njihovih konja. Pokopali su potom ubijene, kao i porazbijane im stvari, sačuvali nešto hrane i pića, a onda uzjahali i nastavili dalje.

Nije bilo nužno dalje nastaviti, baš kao što nije bilo nužno spasiti svoje zapovjednike nakon onog što su učinili, ali za drugačije oni nisu znali. Drugačije se za njih činilo nemogućim. I stoga su oni jahali, čekajući da se zapovjednici probude i ne bivajući načisto uopće žele li da se ovi ikada više nađu među budnima. I čineći to oni nisu razgovarali, nisu si dobacivali ijedne riječi, već su dozvoljavali konjima voditi ih naprijed.

Kuda naprijed, nije bilo bitno. Samo da je što dalje od onog odakle su pošli.

* * *

Opušten ležeći na svome konju i grleći mu vrat, Ser Tarrob se probudio par sati kasnije. Njegova životinja slijedila je onu nekog iskušenika, bivajući povezana sa njom konopcem. Ogrebavši lice o niz perčina što ukrašavahu konjsku grivu, Ser Tarrob tu otvori oči, kratko zijevnu i podignu glavu, a zatim dobaci tom iskušeniku:

“Koliko dugo jašemo?”

“Molim...? Ah, vi ste gospodaru!”, iznenađen, kaza na to iskušenik i životinje uspori. “Šest sati, izgleda. Eno”, on se okrenu i kimnu glavom spram neke točke daleko na horizontu. “od onog stijenja krenusmo.”

“Prešli smo brzac?”

“Našli smo mu kraj, to jest plitak neki dio. Ovaj... vi se sjećate...”

Svega, Ser Tarrob tu poželi reći, ali ipak kaza: “Nebitno čega se sjećam. Zapovjednik Hraw, on je budan?”

“Odjahao je sa izvidnicama naprijed. Koliko sam načuo, neki su predio pronašli koji... No, eto i zapovjednika. Gospodaru”, on će glasno jahaću koji im je poskakujući u sedlu prilazio, “rekoste da ste pronašli neke tragove?”

“Konji.”, Ser Hraw reče nonšalantno, jašući do viteza Tarroba.

“Izvolite.” u taj će čas iskušenik, dodavši Ser Tarrobu povodac kojim su njegov i zapovjednikov konj bili povezani. To učinivši on je udario stremenjem i potjerao svoju životinju naprijed.

“Tragovi konja”, Ser Hraw tada nastavi. “Preko stotinu. Nedavno su ovuda prolazili.”

“Ugas?”

“Okuplja snage, čini se... ili su samo prolazili. Pobunjenici nisu. Osjeti se formacija, ovo su obučavani ljudi.”

“Što si naredio?”

“Ništa zasad. Ne mijenjamo smjer. Rekoh im da ću se konzultirati s tobom.”

Ser Tarrob kimnu. “Nema razloga slati toliki eskadron ako već ne putuje s njima.”, on reče. “Da sam u strahu od pobune... pa, raspršio bih to malo, nije li tako?”

“I ja sam mislio.”

“Dakle ili je nepažljiv, što ćemo odmah odbaciti, ili je on ili zamjenik mu putovao ovuda nedavno. Koliko nedavno?”

“Više od tri dana, manje od tjedna kako mi se čini. Danas se ne putuje zbog Renwhar... Ne putuje se danas.” završi Ser Hraw brzo, očito bježeći i od pomisli na ono što se odvijalo prije tek par sati. Njegov prijatelj zbog tog mu nije zamjerao, štoviše je i sam zazirao od svega što je prethodilo njihovu buđenju.

Ali od masakra slavljenika Ser Tarrob ipak nije mogao priznati da je bježao. Tek je, kako se činilo, tomu htio prići nešto kasnije, kad bude sasvim budan i priseban.

Nakon par trenutaka tišine Ser Tarrob ju prekinu: "U tom slučaju ne diramo u smjer. Ako nas uoče, uoče. Mi idemo svojim putem koji njih ne treba interesirati."

"Kuda misliš da je putovao...?"

"Ako je putovao... Ako je putovao, valjda se sastati s nekim. Treba provjeriti jesu li se kneževi posjećivali... ali to je na namjesniku. Njemu neka se javi što smo vidjeli, a kraljevstvo neka zaključuje dalje po svojoj mudrosti. Druga je mogućnost zanimljivija, dakako... Eskadron poslan da nešto uguši. Ali to ne znamo. Ne znamo ništa. Idemo u Ugas pa ćemo vidjeti sve."

"Eh", Ser Hraw kaza okrenuvši konja i podbovši ga blago uzengijama na što se životinja preko neke uzbrdice pune iglica, češera i kamenčića počela uspinjati, "kad se čovjek danas i hvalisanju mora nadati...!"

Izbivši uskoro na visoravan, čistu od stijenja i makija i prostranu, vjetrom metenu uz njihanje i šuštanje mnogih krošanja, dva su se zapovjednika dala u kas. Sunca je još uvijek bilo, zlatnog, narančastog, bakrenog, prelijevajućeg po zelenim, u jahanju kanda srebrnastim iglicama zimzelene šume. Zaobilazili bi oni kakvo prevaljeno drvo ili oštru klisuru rijetko, tek slijedeći duboke tragove u mekanoj zemlji što ostaviše njihovi podređeni od njih udaljeni već par strelometa.

Obojica su jahala suviše ne razmišljajući, premda im i jednom i drugome lica upravo bijahu sura, nabrana, morena naizgled mukom, brigom i svime onime neizbrisivim od strane vjetra i jahanja. Od onoga što je bilo iza njih oni su bježali. Od onoga ispred, zazirali.

Dolaze tako trenuci u čovjekovu životu kad on više nema snage shvaćati išta. Kad za sve ono što je učinio on je umoran čak i kajati se. Nekada ti trenuci traju tek kratko, jedan trenutak ili možda dva, a nekada ih sastrugati sa sebe čovjek ne može ni do kraja svog života pa se čini da ga i u grobu oni guše.

U Ser Tarrobu i Ser Hrawu izgledalo je da su nakon tih još nekoliko sati jahanja počeli popuštati, da su se najzad i na obzorima neke ideje i neki spas mogli vidjeti, primičući se bolno sporo, ali opet dobrodošlo kao što su dobrodošla sva ufanja.

Ali sav taj spas od njih samih, taj razum spram kojeg se naprosto činilo da su i jahali, sve je to nestalo i povuklo se, a oni su ostali u tami i nepredvidljivosti svojih umova kad su dojahali do svojih podređenih, uslijed čega im je jedan od njih poručio:

"Neku kolibu smo pronašli. Što zapovijedate?"

Poglavlje 4

Nrobudio ga je udaljeni topot. U hladu stabala i šušteće visoke trave Barrik otvori oči, rasijan i snen, upre dlanovima o zemlju te se osovi na noge. Zatetura potom, obriše lice i zgrabivši kušulju i kožun te ih stavši odijevati potraži tog topota izvor. Neko vrijeme stojeći uz usnulog starog vola i plug podno kržljavih čempresa on je sa svog brežuljka promatrao izoranu zemlju, pašnjake i šumarke što okruživahu daleku, usku cestu. Činio je to ne znajući što očekuje, ali očekujući sa nekim strahom koji ga je prikivao na mjestu.

Najzad, kad je izgledalo da se iza brežuljaka ništa neće pokazati, izronili su oni, oni za koje je posljednje htio da mu se pred očima pokažu.

Bili su to kessyrski konjanici, krvavih tunika, jašući cestom u brzom kasu.

Što rade ovdje...? zadrhtavši, Barrik pomisli, nadajući se da ovi samo prolaze. Priče su kolale naseljima i on je sa njima bio upoznat, da su kraljevi ljudi putovali od mjesta do mjesta, tražeći pobunjenike i usmrćujući ih bez mnogo čekanja i milosti. *Zašto su krvavi?* sljedeća pomisao prošla mu je umom, negdje u času kada se i sagnoo kako ga ne bi zamijetili. *Mora da su mi susreli prijatelje. Mora da im je rečeno i za men...*

Konjanici sad već bijahu veoma blizu, udaljeni tek strelomet ili dva. Uzorana je zemlja još uvijek bila svježa, mirisna i tamna od vlage, tako da su jahači znali, morali su znati, da ovdje ljudi ima u blizini. Ljudi stoga bijahu neupitni. Što je u pitanje dolazilo bila je namjera konjanika.

A oni bijahu krvavi i oni uzengijama udarahu i požurivahu konje naprijed sve brže.

Pod narančastim su nebom u rukama jahača u jednom trenutku zabljeskale i oštrice. To Barriku bijaše dovoljno da se okrene i kroz raslinje požuri prema šumarku.

On se zaputio svojoj kući, kolibici svojoj drvenoj, ženi i djetetu u njoj, ne zato što je mislio kako će time nešto postići već tek stoga što je slijedio neki svoj unutarnji poriv. Kroz travu se probijajući i ovdje-ondje pogledavajući spram ceste, on se uhvatio mrmljajući kojekakve molitve bogu Obi samo da ovi sa puta ne skrenu.

Ali to bijaše učinjeno, i ne mnogo trenutaka nakon što je Barrik svog vola i plug napustio, konjanici sa puta skrenuše i podoše njegovom netom obrađenom zemljom. Uskoro su se i njištanja konja mogla čuti, kao i vidjeti kopitima

razbacivani komadi blata. Negdje je tu Barrik već zašao među stabla i spustivši se nizbrdo u guštik sa vidika sasma nestao.

Premda umoran i nakon par trenutaka trnovitim granjem izgrebanih ruku i lica, on je raslinjem obraslim, starim nekim puteljkom sada već trčao, hvatajući se rukama i sudarajući ramenima sa obližnjim stablima.

Barrikovo srce udaralo je veoma brzo, kanda mu se namjeravalo probiti kroz prsa, a dah mu se gubio toliko da on više nije bio siguran ni diše li. Već je u šuškovom raslinju tog šumarka sada bio mrak, za Barrika istovremeno i blagoslov i prokletstvo - blagoslov jer mu je pružao nadu da će još nekako i stići do Githe i sa njom i njihovim djetetom pobjeći, a prokletstvo jer je i njega sada usporavao u hitanju.

“Ne! Ne! Ne...!” uopće ne čujući vlastita glasa i stoga ne bivajući načisto je li to uopće izgovarao, Barrik je kroz svoje zube zadihan udišući i izdišući protiskivao. On se naginjao naprijed, on se tjerao ići naprijed, i dolazeći do samih granica upravljanja vlastitim tijelom činio od svakog svog otkućaja srca jedan bič koji bi ga uz prasak tjerao dalje.

Puzavice su ga spoticale, hvatale za noge, pokušavale zaustaviti, kore grebale, granje šamaralo, debla udarala, uz šuštaj mu neka tamna grmlja zadavala boli kakve mu je ovakvome užurbanom bilo teško i razumjeti...

... a onda je mrak nestao, svjetlo zalazeća sunca bljesnulo, a Barrik je iz strma guštikom obrasla brežuljka istrčao na livadu i potrčao svojoj drvenoj kućici.

U ovratnik se zabio ramenom, udarivši u njega svom svojom težinom, ali vrata je i ovakav uplašen otvorio nježno.

“Došli su konjanici! Brzo, bježi odavde! Brzo, brzo...!” prvo je bilo što je taj čovjek rekao, prije nego su se na tamu doma njegove oči uopće stigle naviknuti.

Unutra se nalazila Githa. Ne postavivši niti jedno pitanje ona je prišla kolijevci svoga djeteta, uzela maleno njegovo tijelo u naručje i pošla prema vratima. Ovdje je tek kratko dotaknula zapešće zadihana svoga muža, ovlaš promotrivši njegov pognuti pogled, a onda se izdahnuvši okrenula, stala na travu i potrčala u sigurnost šume.

U šumi je postojalo mjesto među visokim hridinama gdje se Githa mogla sakriti. Ako ostane tiho, konjanici neće znati niti da ona niti da njezino dijete uopće postoje.

Ali Barrik je morao ostati. Ta kućica nekomu je pripadala i ako konjanici ondje ne bi ni na koga naišli mogli bi se raspršiti i potražiti njezine vlasnike uokolo. To je bilo jasno i Githi i Barriku.

Barrik je ušao u kuću, prišao drvenoj kolijevci svoga djeteta, izbacio iz nje krzna i odnio ju do peći. Pokraj peći napunio ju je cjepanicama.

Poslije toga nije prošlo mnogo, a popraćen lomom granja i šuštanjem u daljini, topot se teških životinja stao prolamati livadom.

Tu su... osmatrajući mjedeno svjetlo što se prelijevalo drvenim dovratnicama i

rogožinom raširenom na podu, padajući tek dijelom na onu njegovu sablju u uglu kuće, Barrikovim mislima prošle su riječi. *Eto...*

Još jedanput kratko pogledavši spram konjanika i još jedanput razmislivši, on tada ode do te svoje sablje, isuka ju iz kožnih njezinih korica, odmjeri ju u šaci, a onda spora koraka pođe do svjetla otvorenih vrata.

U oštrom, grubom guštiku, sada već daleko od svoga doma, njegova ljubav stigla je sutonom obasjan prizor ugledati tek nakratko. Bilo je to dovoljno da joj dah zadrhti, a uplakano se lice zarije u mekano krzno što joj je nježno štitilo dijete u rukama.

Iz daljine su se mogli čuti strahotni krici, strahotniji još povici i neke jedva razumljive riječi.

“Hrawe...!”

Par se puta se zatim čuo zveket čelika, a onda se sve utopilo u tišini.

“Pretražite šumu! Pretražite prije mraka!” Githa je potom u daljini mogla čuti glas. Stegnuвши u rukama dijete još jače, ona na to duboko udahne i u mrak kroz guštik opet pohita.

Zvuci su teških i glasnih konja dolazili kanda odasvud, prolamajući se gusto zaraslim stablima ovog dijela šume. Povici njihovih jahača popraćeni zveckanjem metala bili su nerazumljivi, a ovakva uplašena, rasijana i čitava tijela drhtureća poput lišća na vjetru Githa nije znala je li zbog toga osjećala ikakvo olakšanje ili pak još veći strah.

Uistinu, ona više nije znala ništa. Sve što je za nju postojalo, bilo je to klupko krzna koje je grčila te mračni, nevidljivi, blatom i kamenom sazdani put prema spasenju. Žureći naprijed i čuteći svoj preglasni dah ma koliko ga potiskivala, oko sebe je ona mogla čuti riječi odjekujuće poput pucketajućih bičeva. *Ti nesretni, nesretni čovječe, zašto si ostao! Zašto! Ta mogao si pobjeći*, riječi su odjekivale dočim je Githa trčala, lice priljubljujući uz krzna između svojih prstiju, *mogao si, mogao si, zašto nisi...! Ta mogao si...!*

Githa je znala da je u krivu. Bilo je to očito i štoviše drugačije nije moglo biti. Ali gušće, isprekidane i nepovezane riječi prestajale nisu. One su je ispunjavale i mučile ju, trule ju trujuć, čas podsjećajući na nešto odvratno tiho, a čas na što glasno i odvratnije i po prvi puta u svome životu ta se je žena našla osjećati strah i od vlastitih misli.

Ona si nije mogla priuštiti umor, ali bila je umorna. Okružena crnilom, sa dalekim svjetlom posljednjeg daha dana ispred sebe, sopćući i uskoro tiho kašljajući ona je slobodnom rukom uklanjala granje ispred sebe i trčala, trčala, trčala...

Najzad, leđa joj prostrijeli iznenadna i oštra bol, bol od koje joj pred očima zabljesnu, a ona se i dalje gleći dijete sruši u blato.

Nešto vruće, ljepljivo nešto i mokro ona je osjetila kako joj niz leđa klizi i natapa joj haljinu. Njezino čitavo biće tjeralo ju je da od silne strujajuće boli

zavrišti, ispusti dijete i počne se grčiti, stiskati, tresti... ali ona je ostala kakva je bila, daha i stasa mirna, a iz odjednom krvlju ispunjenih usta ne ispuštajući jedne jedine riječi.

Negdje tada joj i pištanje u ušima utihnu, na što se ona okrene prema novom izvoru zvukova, naime onom od konja - od zveckavih i teških njegovih koraka, rzanja njegovih i soptaja. Začula je tada i potmuli udarac sjahivanja jahača, kao i njegove korake.

“Hrawe!” daleko u daljini začuo se povik.

Čovjek od mraka kleknuo je pokraj Githe. Ona prvo pomisli ostati u tišini, dišući tiho i sklapajućih očiju osmatrati mrak, dezorijentirana, osjećajući kao da se utapa, ali ipak najzad udahnu te protisnu kroz zube šapat: “Zašto to činite?”

“Kad bih ti rekao”, uz tihi siktaj čelika, hrapavi glas muškarca odgovori, “to bi značilo da sam i ja slobodan shvatiti se. Ali nisam, vidiš...”

Ženski glas u tami zadržti. Trenutak kasnije, lica i vrata oblivena krvlju a očiju razrogačenih, Githa se ne dišući sruši licem na zemlju.

“Ja nisam...”

Mord Dur'agemski ovdje osjeti kako stisak oko njegova tijela postaje slabašan, svakog udisaja sve slabiji, da bi najzad sasma nestao kao da ga nikada tu nije ni bilo. U sekundi mu se tada tijelo umotano u krzno iz zagrljaja izvru u blato, gdje mu dopiruća lokvica vruće krvi isprlja obraze, uvuče mu se u usta, u nosnice i pokaže mu kako je svijet zapravo odvratn.

“Zapovjdnice! Jeste li dobro?”

“Tarroba pričekajte...!”, otegnuto će Ser Hraw. “Dobro sam, dobro sam... Daj... ovaj... Baklju neka netko upali, k vragu. Ima li tko baklju!” nešto glasnije je povikao, ustajući od mrtva tijela i otresajući si tuniku.

Žuta svjetlost zublje zatreperala je po njegovim leđima kad se od tijela žene udaljio za pet-šest teturajućih koraka. Bio je to trenutak kada je iza sebe začuo:

“Dijete...”

Ser Hraw se ne okrenu, već nastavi dalje. Kuda je išao i tom vitezu bijaše nepoznato, ali što nepoznato nije bilo nemogućnost bijaše odlaska ikuda daleko. Čuteći drhtaj zemlje dolaskom teškog konja Ser Tarroba i osmatrajući pod sobom mračno tlo, napokon se i on zaustavi povikom:

“Zapovjednice, pazite!”

Taj povik prethodio je udarcima konja, Mordovu gubitku svijesti, a onda i glasnoj psovki Ser Tarroba dočim je na životinji taj vitez brzo doletio Ser Hrawu, najzad se uz njega zaustavivši, poslije čega je sa konja skočio i požurio do mrtve žene:

“Dovraga, zašto mi niste...!” Ser Tarrob je povikao uvidjevši da je u kasu pregazio nečije tijelo i zbog tog se gotovo sa konjem strovalio na drugog zapovjednika. Prilaskom Githinom tijelu ono se od trave i grmlja nije moglo vidjeti, a opet su se vitezovi iskušenci od njega udaljili toliko da se taj dio činio

kao prazan komad zemlje.

Jedan od vitezova-iskušenika na to se stane ispričavati, ali Ser Tarrob ga prekinu rukom već u sljedećem trenutku:

“Je li to dijete?” prišavši klupku krzna pokraj mrtva tijela, zapovjednik je upitao. Uz tijelo potom kleknuvši, on klupko polako prstima okrenu. “Jest, izgleda...”, tiho je za sebe promrmljao, odmah poslije čega je dodao nešto glasnije: “Daj, osvijetli malo, jedva vidim išta!”

Negdje u taj čas Ser Hraw se okrenu i svojim ljudima polako vrati. “Što se događa sad? Tarrobe?”

“Dijete.”

Ser Hraw se približi još dva-tri koraka, dotakne jednog iskušenika za nadlanicu na što se ovaj odmaknu, a onda se nagnuvši i kao sa boli u leđima oslonivši objema rukama o jedno koljeno osmotri dok je Ser Tarrob u blatu klupko sa djetetom lica polako odmatao. Maleno lice bilo je okupano krvlju, jedva igdje i vidljive čiste kože, a od krvi mu se pod nosom i na krajevima usta stvarahu balončići.

Isprva se činilo da je tek spavalo, ali kad je Ser Tarrob uklonio i posljednji sloj krzna vidjelo se da je to bilo daleko od sna. Desna šaka tog novorođenča bila je zdrobljena. Kako se činilo, zgažena Ser Tarrobovim konjem.

Poglavlje 5

Ne mogu ubiti to dijete.” Ser Tarrob je rekao Ser Hrawu jednom kad su se njih dva od grupe udaljila i poslala nasamo raspraviti o stvari. “I štoviše, neću dozvoliti da se ubije.”

Oni su hodali travnatom ravnicom pokraj šumarka, još uvijek posljedjim dahom sumraka obasjani i dočekivani prvim onim svjetlima najranijih zvijezda. Obojica su blago šepala, i na obojici je bilo očito da razgovor koji su vodili i nije imao toliko veze sa djetetom u šumarku koliko sa nečim mnogo većim, nečim naime što nijedan od njih nije znao imenovati, a čemu je to dijete iz nekog razloga bila granica.

“Umrijet će svejedno. Onakva rana, Tarrobe...”

“Dovoljno je što ne krvari. A kosti će se već namjestiti. Krv je to sve; ta vidio si kad su ju malo očistili, kad su vodom isprali, da i nije bilo toliko gadno.”

“Ne znam...”

“A osim toga nije ni bitno. Nisam rekao da ne mogu prihvatiti smrt djeteta. Bogovi znaju da bi to već bila i parodija od laži... Ali ne mogu više gledati smrt... hmm... Bogovi...”, on izdahnu. “Ne znam, ne znam što točno želim reći. No kako rekoh... nije ni bitno.”

“Mislim da te razumijem.”, odgovori Ser Hraw. “Razumijem, unatoč svemu... Ali uzmi u obzir da je to dijete pobunjena čovjeka, nekoga tko nas je prvi napao i to sa, kako si i sam vidio, oružjem neprijatelja. Kako ćeš tom djetetu reći 'Ubio sam ti roditelje jer su ti roditelji bili neprijatelji kralja?’”

“Možda i baš tako: ubio sam ti roditelje... jer su, eto, bili neprijatelji kralja.”

“A tebe sam poštedio.”

“A tebe sam poštedio, da.”, lica nekako prazna, Ser Tarrob kimajući glavom prihvati. “Ako me ikada i pita... drugačije mu ne bih mogao reći.”

“Ne bi mu mogao lagati?”

Ser Tarrob odmahnu glavom.

Oni učiniše još nekoliko koraka, ne znajući u polumraku sasma kuda su išli, ali svejednako nemajući još želje okrenuti se i poći natrag svojim ljudima.

“Sve je to nekako daleko od onoga na što smo navikli”, u jednom će trenutku Ser Hraw prekinuti tišinu, “i sve mi se čini, svaki dan takoreći, jednim novitetom i pobunom u odnosu na prošle dane, na, izgleda mi, prošle navike, ono što već smatramo i domom... Znaš koji je rezultat svega toga?” nešto glasnije on upita svog

prijatelja.

“Reci mi.”

“Taj da se čovjek nikada ne osjeća kao kod kuće. To jest, čak i kad se osjeća, tomu slijedi osjećaj izbačenosti iz nje. To”, blago mašući prstom kao da koga u mraku opominje, “to...”, kroza zube udahnuvši on doda, “ono je, reći ću, što čini razlog mog razumijevanja tvoje odluke, Tarrobe. Premda me i to vrijeđa, a ti znaš dobro zašto.”

Ser Tarrob izdahnu. Prva sekunda njegove tišine bila je blagoslovljena neznanjem na što mu je točno prijatelj mislio, ali naravno, od toga nije mnogo prošlo i vitez Tarrob je vidio zašto je sačuvano dijete pružalo Ser Hrawu nelagodu. Ser Hraw bio je čovjek od tame, od kaosa čovjek koji je već odavno pojam slobode bio sposoban razumijevati tek u društvu najgadnijih ispoljavanih svojih poriva. Stoga je on bio i čovjekom koji u bilo kojim drugim trenucima, onda naime kad pokazati drugima tko on doista jest ne bi smjelo biti učinjeno, slobodu nije imao i osjećao se kao da mu je ona bivala oduzimana. Još jedanput sada, po tko zna koji put, Ser Tarrob je pokušao obuhvatiti što to znači biti slobodan samo u zabranjenim područjima, ali i sada kao i prije on je odustao prije nego je misliti pravo i počeo.

Napokon, bilo je jasno: pošteđeno dijete vrijeđalo je viteza Hrawa jer ono ga je podsjećalo njega samoga, na činjenicu da djetetov život nije plod želje tog viteza već njegove pogreške. Ser Hrawu je to dijete promaknulo, inače bi i ono u svome tijelu osjetilo oštricu njegova noža.

“Hoće li te uvrijediti ako te upitam”, Ser Tarrob tada započne, “smatraš li pogrešnim to što činimo?”

“O tomu nema zбора. To je tako.”

“Ne... Ne, krivo sam rekao. Mislio sam... ne znam ni sam što sam mislio.”, Ser Tarrob šapnu. Potom osmotri na par trenutaka vrhove suhe neke trave koju je uzeo među prste, udahne i izdahne jedanput ili dvaput, stišući zube jer je razmišljao o nečemu teškom za reći i čovjeku poput Ser Hrawa, a onda ipak reče: “Ubio si onog čovjeka. Napao te je. Kraljevog čovjeka je napao, bez obzira na sve, i to ti je dalo za pravo usmrtni ga. Ali ženu, nju nisi trebao zaklati. Ta vidjelo se na njoj da nije bila naoružana. Nije ti predstavljala opasnost.”

“Po oštrici sudimo. Sudeći po oštrici, čovjek je nesumnjivo bio u doticaju sa pobunjenicima. Da je uspjela pobjeći, žena im je mogla otići i reći im što kritično.”

“To je odgovor?”

“Da mogu reći što drugo, rekao bih.”

“Djeca koju smo poubijali u selu, kao i na slavlju - a bilo je djece, dobro znaš da je bilo - tomu je isti taj odgovor? Mogli su reći pobunjenicima pa bi to nekako promijenilo kraljeve planove?”

“Stvar je kraljeve riječi.”, Ser Hraw odvratila. “A osim toga ja ne mislim da ti zbilja smatraš... da smo ih mogli tek tako pošteđivati, puštati...”

“Ne”, izdahnuvši, prihvatio je Ser Tarrob. “ne smatram... Ali mislim da ako smo ih već morali usmrćivati, to smo trebali činiti na manje životinjski način. Ne smeta mi toliko što smo učinili, Hrawe, koliko način na koji smo to učinili. Mislim, sama činjenica da ovako hladno razgovaramo dok dva tijela leže pedeset koraka od nas... to nam već oduzima pravo toga se tek tako otarasiti.”

Ser Hraw na te posljednje riječi nije imao odgovora. Uistinu, izgledalo je da su mu se oni činili toliko daleko da im nije bilo potrebno ni težiti, a kamoli tragati za njima. On odgovora nije razumijevao, ali razumijevao je njihovo odsustvo. Bilo je to oličenje neobičnog, a u neobičnosti i strahotnog, osmatrati to neimanje putokaza samoga sebe, ne držati vlastito kormilo i da, razlikovati loše od dobrog, ali ne bivati sposoban svojevóljno i spram jednog smjera poći. Njegov prijatelj, kao i iskušeni i vojnici pod njim, te njegove nesposobnosti bili su svjesni godinama. Godinama, oni su i najgadnije njegove istupe opravdavali kojekakvim zakonima ili pukim poštivanjem autoriteta. On je zapovjednik, držali su, on je jednom ili dvaput bio osobno u audijenciji kralja Hinnora, ako je itko poznao granice djelovanja to je bio on, ako je itko znao je li neki vitez smio ili nije smio komu oduzeti život, on je to znao.

“Prije sam mogao ubiti i boga...”, Ser Hraw tada šapnu, “a ti mi zbog tog ne bi riječju zamjerio... Promijenio si se, Tarrobe. Od onog sela si se promijenio. Ali... Ali ja uviđam da se gore još nešto događa. Tarrobe, ti mijenjaš i mene...”

“Nije mi to namjera.”

“No, nebitno. Želiš sačuvati novorođenčće, eto ti ga. Ionako smo blizu Dur'agemu. Koliko bi tvoj mali sada imao, godinu dana isto?”

“Tako nekako... Nije mnogo stariji.”

“U redu.”, glasnije će nešto Ser Hraw, kimajući glavom. “U redu, u redu... neka bude. Mislim da je onaj klip na tarpanu, zaboravih mu ime, liječnik isto... On neka ga pregleda pa će valjda i preživjeti. No”, zapovjednik je dodao dotaknuvši svog prijatelja za podlakticu, “vrijeme nam je vratiti se.”

* * *

A među gustim, srebrno-bijelim oblacima Hil'guma što su se vrtjeli u plesu vjetrova i zapovijedi bogova, ondje naime gdje su tek orlovi letjeli i jastrebovi, nakupljale su se kapi kiše, kiše koja samo što nije pošla prema zemlji.

Nije sijevalo ni grmjelo, niti bilo hladno, već štoviše: bilo je ugodno, toplo i mirno. Povorka vitezova jahala je bijelom kamenom cesticom što se vijugala između oštih hridina, u sjeni mraka i pod zapusima toplog vjetrova. Ser Tarrob je jahao u začelju povorke, kao što je godinama činio isto, a na par koraka od njega ljuljao se na svom sedlu Ser Hraw. Ovdje-ondje Ser Hraw bi bacao pogled spram svog prijatelja, ovlaš osmatrajući jedne od njegovih bisaga, one u kojima je sve vrijeme puta spavalo dijete, mirno unatoč smrvljenoj mu šaci.

Ta ozljeda teško da je mogla zacijeliti. Vidar je učinio što je mogao ispravivši djetetu prste, zašivši mu otvorene posjekline i rane mu očistivši, ali je li to bilo dovoljno nitko nije znao reći. U bilo kojem trenutku Ser Tarrob je mogao spustiti pogled i vidjeti da u bisagi nosi mrtvo dijete. Najzad, bilo je sve to nebitno. Zaključiti kako je to činio kako bi dijete spasio od smrti ne bi bilo točno. Radije, on je to činio kako bi od nečega čemu imena nije znao, a od čega je osjećao zazor veći no što je mogao spoznati, kako bi od toga zaštitio svoj razum, savjest svoju i ono što je slobodno mogao nazvati srži svoga bivanja čovjekom.

Ser Tarrob je osjećao, mogao se zakleti u to da je sa tim njegovim porivom da sačuva djetetov život imao veze onaj starac kojeg je nekidan ubio u selu. Taj starac je izgleda bio neki vrač. Prije smrti Ser Tarrobu je nešto rekao; neku inkantaciju, neko proklinjanje... ali vitez se taj ma koliko razmišljao starčevih riječi nije mogao sjetiti.

Nema veze... spustivši pogled na usnulo dijete gotovo sasma skriveno u krznu isprljanom sasušenom krvlju, Ser Tarrob je pomislio. Nije da čemu od toga mogu i prići kao nedužan čovjek. Jer... Što...?

“Budan si, mali?” primijetivši da dijete otvara oči, vitez je tiho promrmljao.

Svojim crnim, širom otvorenim očima i ispod i iznad suhих, krvavih mrlja dijete je u bisagama uskoro počelo osmatrati svoju neobičnu i ljuljajuću okolinu od mraka, krošnji i zvijezda. Ser Tarrob je pomislio da je ovaj gladan pa se odmah okrenuo do bisage nasuprot i uzeo iz nje mijeh sa nekakvim kiselim mlijekom kojeg mu je ranije dao jedan vojnik. Nahraniti je on namjeravao dijete putem natopljene krpe, ali kad je krpu najzad pronašao, mlijekom ju natopio te ju takvu prinio djetetovim ustima, ono je otpilo jedva jedan gutljaj i već su mu se oči ponovno polako sklopile.

Ser Tarrob je pričekaio još par trenutaka, no oči se djeteta otvarale nisu. Tek se tiho disanje tog stvorenja u mraku moglo čuti, nadglasavano odmjerenim udisajima i izdisajima konja. Poradi toga nije prošlo mnogo a Ser Tarrob je udario stremenjem i požurio uz krckanje kamenja naprijed.

Ni poslije ponoći povorka nije stajala. Kako kraljevi ljudi još nisu bili suviše umorni i kako im je put obasjavala mjesečina, oni su putovanje nastavili unatoč tomu što putevi ovih krajeva ne bijahu najsigurniji.

Uskoro je stala sipiti kišica. Ser Tarrob je tada pojeo komad sušene ribe što mu se nalazila u bisagama kraj kiselog mlijeka, zapalio nakon toga lulu, zaštitio usnulo dijete od kapljica kiše pažljivo ga ušuškavši bolje u njegova krzna, a onda poslije svega toga pustio svoj um da se odmori u nerazmišljanju.

Podno hridina oko konjanika odzvanjali su tu i tamo zvuci topota njihovih konja, a bila je to umirujuća melodija, uz to tapkanje kiše o oštro kamenje i tiho zavijanje vjetra. Sve ogoljelo, nigdje zelenila, nigdje ljudi, sve spava... a samo tiha povorka putuje, gledajući nikoga da uznemiri.

Putovali su u Dur'agem, grad kneza Orgoha, odakle je uostalom dolazio i Ser

Tarroob. Ondje su putovali jer Ser Tarrobovo je službovanje upravo prilazilo svome kraju i taj čovjek vraćao se nakon trideset godina službe kući.

U pitanju su bili gadnih i gorkih trideset godina ubijanja, pljuvanja krvi, smrzavanja na kiši, življenja i spavanja u blatu, slušanja zapovijedi koje su tako neobično podsjećale na hipokriziju, zatim ponovnog ubijanja, ponovnog smrzavanja... Sve to bijahu stvari koje su tjerale Ser Tarroba da se, makar i pomislio na njih, naježi.

Ne valja mi o tomu razmišljati. Svi mi činimo što nam kažu i nema nikakva zla u tome. Ako već ne u potpunosti, a ono najvećim dijelom ipak su krivi oni što naređuju...

Od te pomisli nije mu bilo ništa lakše. Štoviše, mržnja spram samoga sebe u njemu je još i više narasla. *Pitaš li se, Tarrobo, koliko ćeš li još biti sposoban opravdavati se...?*

Najednom je osjetio zebnju u prstima. Spustivši spram njih pogled, na prstima je ugledao žuljeve. *A nikada nisam išta pošteno radio...*

Bijaše sve to krv, smrt, ubojstva i bolesno ludilo što je činilo njegovu prošlost. Imati drskosti to negirati, Ser Tarroob je postajao umoran, umorniji svakoga dana. Obično kad bi čovjek pogledao u svoje žuljevima ukrašene dlanove, ponosno bi rekao: "Eto, i to je dokaz da nečemu vrijedim!", ali Tarroob...

Sjetio se onih trenutaka od prije tri desetljeća kada je uz iskušeničke klečao pred svećenicima boga Obe. Bilo je to u Kessyru, u jednom kamenom hramu, prije no što je kao vitez pošao u kraljevske pohode. Vjerovao je Tarroob tada tim svećenicima, onda naime kada su mu govorili da je sve to dužnost, to viteško širenje pravde koje slijedi, ništa više i ništa manje od tek još jednih djela pred bogovima, u neku ruku čak i bogovima ugodnih djela.

Čak su im, sjećao se, rekli: "Ubiti zla čovjeka u očima bogova poželjno je."

Ne znam bih li to danas mogao prihvatiti. Zapravo... ne znam bih li prihvatiti isto mogao i jučer i prije mjesec i prije godinu dana. Već neko vrijeme, voljeni moji božji ljudi, ja ne mogu a da ne sumnjam u vaše riječi, jašući, Ser Tarroob je pomislio. Ne znam jesam li vas zbog toga izdao jer teško je više reći što je pravo a što krivo. Ali da sam umoran od svega, pa i od vaših riječi, kad bih to nijekao lagao bih. Jer što je nekoć bila utjeha, odavno već više nije...

Sjećao se, po završetku obreda svećenici su novim vitezovima poklonili blagoslovljene mačeve, drugačije od njihovih starih koji tada bijahu bačeni u vatru. Ti novi mačevi bili su balčaka ispisanih molitvama, tako gusto i duboko ugraviranih da činjahu drške grbavima, što bi vitezovima žuljalo prste ako bi njima suviše zamahivao.

I tako pustivši mlade vitezove da odu službovati, svećenici su se okrenuli i pošli svojim putevima.

Poslije toga ostali smo sami, na svome putu drugačijem od vašeg. Pitam se što bi rekli da ste doživjeli isto što i mi? Bi li izrečenim molitvama dodali još koju? Ili bi nam rekli da prestanemo, da odbacimo te mačeve i riječi kralja...?

Još jednom Ser Tarrob je pogledao u svoje ruke.

Čovjek bi rekao da će krv biti melem za žuljeve, ali nije tako. Nažalost, eto... i to je ono o čemu previše znam.

* * *

U zoru svi bijahu umorni. Vitezovi su tada sišli sa ceste i zašli dobar strelomet u šumu, ondje bliže sigurnosti klisura. Tamo su rasteretili i nahranili konje, gdje-gdje zapalili vatru, podigli šatore i polijegali odmoriti se. Na malenu zaravan najbliže klisure vojnici su se dogovorili periodično uspinjati kako bi stražarili svatko po jedan sat.

Ser Tarrob je imao svoj maleni šator, kojeg mu je podigao jedan iskušenik netom što je završio sa podizanjem vojničkih. Za to je vrijeme zapovjednik uz vidarevu pomoć pažljivo skinuo bisage sa djetetom, dozvolio vidaru da maleno storenje previje i očisti još jedanput, a onda sa njim do sebe legavši u šator dijete nahranio kiselim mlijekom.

Zorom je ovaj predio šume bio vlažan i hladan, vjetra blagih zapuha i fićukajućeg između stijenja dok se polako na obzoru dizalo sunce i bez žurbe uklanjalo spomen na sinočnju kišu. Tek sporadično, tonući u san abadao je svojim sluhom Ser Tarrob ptice koje su jutrom počele pjevushiti. Ali ni te ptice, kao ni vlaga ni hladnoća kraljevim ljudima nisu onemogućavale zaspati. Jer u njihovim šatorima bilo je toplo i suho, neobično ugodno na četinama pokrivenoj, mekanoj zemlji.

Uz usnulog viteza Tarroba spavalo je i dijete, umotano u svojim krznima duboko u bisagama. Djetetu je da zaspe trebalo koliko i zapovjedniku, poslije čega se satima kako je prijedodne odmicalo dalo čuti tiho disanje malenih njegovih usta, gotovo tiše od samog vjetra što im je obojici mreškao kosu.

Kada je podne najzad došlo, Ser Tarrob je polako otvorio oči i iz bol se u tijelu ogrtačima i krznima šatora protegnuo. Mnogi od ostalih kraljevih ljudi, uključujući i Ser Hrawa, tada već bijahu budni, u hodu svojim verižnjačama zveckajući dočim su spremali stvari i pripremali se za nastavak putovanja. No nisu svi bili u žurbi; neki vitezovi iskušenici desetak koraka od Tarroba sjedili su oko paluajuće vatre ispijajući u tišini čaj. Izašavši uskoro iz šatora i navukavši čizme, Ser Tarrob je osvrnuvši se primijetio da ni sam Ser Hraw nije bio na nogama. Zapovjednik je sjedio na onoj zaravni klisure desetak metara ponad zemlje, zajedno sa jednim mladim vojnikom, i pušeci iz lule osmatrao kroz krošnje krajolik.

“Stolisnik, gospodaru.” prilazeći sa pušecom drvenom šalicom uskoro se jedan vojnik Ser Tarrobu obratio dok je ovaj još stezao remenje čizama.

“Zahvaljujem.” uspravivši se, vitez odgovori i šalicu prstima prihvati.

“Želite li da pozovem vidara?” vojnik upita, pogledavši spram punih bisaga u

šatoru.

“Učini tako.”, Ser Tarrob odgovori. “Neka ga on smjesti na konja, a onda reci momcima da šator sprema. No, kuda su se oni popel... aha, vidim, vidim...” vitez promrmlja okrenuvši se spram klisure.

“Ja sam se onim stablom verao.” vojnik se kratko osvrnu, pokazavši spram čvornate neke, visoke krošnje što je dijelom doticala rub zaravni klisure.

Ser Tarrob kimnu. Ne znajući točno zašto, on je tada osjetio potrebu i sam na stijenu se uspeti. Bila je ta ideja opasna jer koliko se mogao uzdati u svoje tijelo bilo je tom vitez u više no upitno. Ali opet, jednako koliko je bio slab uspinjati se bio je slab i o tomu razmišljati pa nije prošlo još mnogo a Ser Tarrob je pošao crnom zemljom tih tridesetak koraka do stabla, odložio ondje šalicu sa čajem i prihvativši staru koru granja počeo se verati.

Hrapavo je granje visoka, snažna stabla pod vitezovom težinom škripalo, šušajući lišćem krošnje visoko gore. Prvotni zazor od uspinjanja u Ser Tarrobu je brzo nestao, a zamijenila ga je samopouzdanost uslijed uviđanja da su mu ruke još uvijek snažne a hvat mu još uvijek siguran. Koliko je mjesto stražarenja na klisuri bilo visoko nad tlom Ser Tarrob je shvatio tek kad se približivši ondje putem tuceta još debelih grana osvrnuo spram istog tog tla. Konji se sada činjahu strašno slični psima, a odrasli ljudi malenij djeci.

Svaki pomak njegova tijela ovdje je stvarao osjećaj kao da se cijelo stablo ljulja. Ali lica priljubljena uz posljednju granu pomoću koje je htio doći do zaravni klisure, vitez se spram toga nije suviše osvrtao, i približivši se klisuri za još jedan korak, pa za još jedan... on se najzad našao obgrljujući neko isavijano, čvornato drvo što izbijaše iz kamena na rubu zaravni. Tu mu se približio onaj vojnik, zgrabio ga za ruku i povukao ga svom snagom tako da mu se tijelo preko kamene površine prevalilo.

“Uf...!”, zapuhan će Ser Tarrob, na leđima se osvrnuvši prema ljuljajućem stablu preko kojeg se uspeo na klisuru. Osjetivši kako mu srce brzo lupa, on kaza: “Postoji razlog zašto mladosti dajemo da se pentraju...”

“Znao sam da će te uputiti tim stablom.”, mirno će Ser Hraw. “A rekao sam im...”

“Što, ima bolji put?” još uvijek se ne odvažujući osoviti na noge, Ser Tarrob upita.

“Ne suviše, ali da. Ono kamenje; ne vidiš odavdje, no da... onuda ćemo se svakako spustiti.”

“Ne želiš iskušati stablo?” Ser Tarrob će osmjehnuvši se.

“Kakvi.”, zapovjednik odgovori. “Hoćeš duhana? Možeš ustati?”

“Mogu, mogu... Ovaj... daj ako imaš. No, nemam lulu kod sebe.”

“Pa rekoh ti da sam znao da ćeš doći.”, Ser Hraw će Ser Tarrobu kad je ovaj ustao i dotičući jednom rukom stijenu do njega pošao. “Ponijeli smo.”

“Čije su ovo stvari?”

“Ma vidim... Lonci, čuture, ovo ni ne znam što je; neka špaga... Što ti je to?” Ser Hraw se obrati vojniku.

“Nije moje. Ali mislim da je za sreću nešto, amulet valjda...”

“Mogli su i konja popeti gore...”, Ser Hraw promrmlja. “No dobro, jelte, nije naša briga. Deder čovjeku lulu. A dao si mu već...? Drži, Tarrobe...” nagnuvši se spram zapovjednika sa kožnom vrećicom duhana on kaza.

Vitez Tarrob prihvati duhan od svog prijatelja. Ispunivši lulu on ju pruži Ser Hrawu da joj u bubanj pretrese dio užarena sadržaja iz svoje, a onda ju uzevši natrag u prste iz nje udahne dim. Bio je to odvratan neki duhan, mirisa i okusa poput trula lišća, ali Ser Tarrobom je vladao poriv kojeg je eto i takvošto ipak moglo zadovoljiti.

“Vidiš ga?” Ser Hraw uskoro upita, piljeći pogledom naprijed, ponad krošanja i daleko prema horizontu osvijetljena razbijenom svjetlošću tu srebrnom a tu zlatnom.

“Dur'agem?”

“Aha.”, Ser Hraw kimnu i protrlja prstima krajeve usta. “Ima još do njega, ali mu prilazimo. Znaš ti, prijatelju moj, zašto tako bljeska?” on se obrati vojniku koji je sada sjedio na kamenu par koraka dalje.

“To je neko kamenje, što li?”

“Biserni toranj.”, Ser Hraw odgovori. “Ali u tom tornju ima bisera koliko u ovom duhanu ima duhana.”

“Ima bisera, ali malo...”, Ser Tarrob preuze. “barem koliko se ja sjećam. Toranj Obina hrama, ako nikad nisi bio u Dur'agemu...”

“Sa Buderem razgovaraš.” nasmiješivši se kaza Ser Hraw. “Daleko je taj od Dur'agema.”

“Buder?”, iznenađen upita Ser Tarrob. “Vidiš i to mjesto ne vidjeh ima koliko... Bogovi, tada je i kralj Bron bio živ. Kako je sad tamo?”, on se obrati vojniku kratko se spram njega okrenuvši. “Još uvijek nisu našli rješene rasputicama?”

Vojnik odmahnu glavom.

“Rasputice? Sezone blata, misliš?” Ser Hraw upita. “Govorili su mi...”

“Imaš sreće što su ti samo govorili.”, Ser Tarrob odvrat, a onda iz lule udahnu dim. “Bogovi, nikome ne bih poželio da se nađe tamo. Možeš zamisliti brzac sa kojim smo se jučer patili, ali da je od blata. Nije to rasputica, u biti, ali tako ju zovu. Ovo je nešto gore. Neka mješavina svega što zdrav čovjek ne želi na pameti; te gromovi te pljuskovi te blato... ali neko široko i duboko blato, i u pokretu, baš poput onog brzaca. A ako se nađeš na nekom niskom mjestu... Zapneš. Utoneš. Kao živo blato, ali rjeđe... Dva teklića su mi se utopila kad sam ih poslao u Kessyr. Zato pitam, govorili su da će popločiti te ceste teškim kamenjem, podići možda oko njih suhozide... Jer svakih par godina blato je brisalo ceste. Možeš zamisliti to, blato se sasuš, a cestu ne možeš više pronaći.”

“A teklići su pronađeni?”

“Jesu.”, Ser Tarrob odgovori. “Sahranjeni su. Petsto-šesto metara od ceste neki je pastir na njih nabasao.”

“Koliko sam čuo”, najzad se javi vojnik sa svoje stijene, “jeftinije je predviđati kada će blato nego dovlučiti kamenje i slagati zidove. Ne znam, nešto su o kamenolomima govorili, da se ruše valjda konstrukcije sjevernih kamenoloma odakle je bliže dovlučiti pa se mora skuplji kamen kupovati odavdje.”

Ser Tarrob je znao o čemu ovaj govori. “Vjetar.”, kratko kaza, a onda se ogleda po horizontu. “Nisam bio tamo, ali su mi govorili... Tokom noći porazbija konstrukcije. No da... Hrawe, misliš da će vas knez preuzeti kad dođemo u Dur'agem?”

“Zašto bi to učinio?”

“Pitam samo. Jer su govorili još u Kessyru da bi kralj mogao...”

“Neće.” Ser Hraw odvrat. “Ne vjerujem barem. Rečeno mi je za kastrum samo, ondje da ćemo ostati dok se sve ne uskladi. Ali i taj kastrum, k vragu, ne bih se čudio da potraje. Ali nemoj se veseliti”, zapovjednik se ovdje obrati vojniku, “jer vi biste u tom slučaju za Kessyr, ako se mene i iskušeničke zadržite.”

“Što se mene tiče, zapovjedniče, bio Kessyr il' Dur'agem, samo da se maknemo više od ovakvih mjesta. Što smo ovaj tjedan samo prošli...”

“Daj, daj, mani se toga...!”, iznebuha će Ser Hraw, što vojnika pomalo začudi. “Nego vidim da nas ovi dolje već čekaju. Spusti se ako si odmorio sa ovim krznima i... čekaj da ustanem prvo. Možeš Tarrobe?”, reći će Ser Hraw osavljajući se na noge. “A nas dva ćemo dolje stijenjem.”

Vojnik ustane i pođe učiniti po zapovijedi. “Vaš mač, zapovjedniče.”

“Njega ću ja. Daj mi ga sa... da, sa svime, sa svime. To sve ide na remen, vidiš... Evo... No, Tarrobe, idemo.”

Silazak niz hridinu činio se mnogo lakši od uspinjanja stablom, premda ni ovuda prolaziti ne bijaše najsigurnije ili imalo ugodno. Oštro kamenje ukrašeno pukotinama ovdje je bilo zaraslo trnjem, a silazeći čovjek nije bio načisto na koji se kamen smije osloniti, a koji je klimav i vodi u provaliju. Hvatajući se za stijene, ovdje-ondje Ser Tarrob je pogledavao prema vitezovima na tlu; primijetivši da se zapovjednici spuštaju, oni se požuriše i posljednje stvari pokupiti i prebaciti preko sada već osedlanih konja, a mnogi su konje za to vrijeme i uzjahali. Ser Tarrobovu životinju za uzde je držao vidar, stojeći tako blizu bisagama da je u njih mogao gledati.

“Pazi na ovu kamenčinu.”, pozornost mu u jednom trenutku privuče Ser Hraw, koji se spuštao ne osvrćući se. Udarivši u neki kamen nogom, on pokaže da se ovaj klima. “Ha!”, za sebe se potom zapovjednik nasmije. “Zamisli nam slave kad bi sada poginuli.”

Kad su se napokon našli na zemlji, zapovjednici su poslali do svojih životinja i naložili dvojici iskušeničke da odjašu do ceste provjeriti kakvo je stanje. Preuzevši i sam od vidara uzde i uspevši se na konja, Ser Tarrob je na životinji ostao na mjestu

par minuta, čekajući da daljnje naloge kaže Ser Hraw, ali i čisteći ispražnjenu lulu od garotine.

U jednom mu se trenutku vidar vratio, noseći njegovu šalicu čaja koju je ostavio pored stabla. Zahvalivši se, Ser Tarrob tekućinu brzo otpije i šalicu ovomu vrati. Tek još koji trenutak poslije toga, kad je iza sebe mogao čuti da su dva-tri vojnika spustila i pospremila sve stvari sa klisure, Ser Tarrob uvidje da je povorka polako krenula jer su se iskušenici vratili. Kao i ostali, on tada udari lagano stremenjem i konja potjera naprijed, za Ser Hrawom koji je polako se udaljavajući jahao na čelu.

Poslije toga prošli su mnogi sati, provedeni u jednakom prozaičnom hodu, dokonom, dosadnom i bez mnogo razgovora. Isprva se vlažna cesta od usitnjena bijela kamenja pod suncem isparavala, ali ni omorina nije potrajala dugo pa su se kraljevi ljudi uskoro našli jahati u ugodnom danu, ugodnijem od mnogih prije toga.

Ali jahanje u tišini kao i uvijek bilo je poput plodna tla onih najotrovnijih misli i jahati čovjek tako nije mogao dugo, a već mu je pogled umjesto konjske grive, ptica i svjetlosti neba osmatrao kakvu mračnu i odavno zakopanu moru svojih čuvstava.

Ljuljajući se na konju Ser Tarrob nije znao o čemu su razmišljali drugi, ali on, on je eto razmišljao o danu kada je postao šticićenikom jednog viteza.

Zbilo se to prije tri desetljeća, ne mnogo nakon što je Tarrob, tada uistinu još dijete, bio obaviješten od strane kneževih ljudi da mu je otac, jedini član obitelji kojeg je imao, izgubio život u kreševu sa pobunjenicima. Oni su mu to poručili toplo i sa empatijom, izrazivši usput zahvalnost zbog žrtve, ali osim tih toplih riječi ništa drugo mu nisu mogli ponuditi pa su ga poslije toga ostavili samog.

Malo toga je mladi Tarrob tada razumio. Jer malo toga je, zapravo, i bilo za razumjeti. Ono jedino što je preostalo, o tomu razmišljati nije bilo ni potrebno jer dolazilo je, mislio o tomu čovjek ili ne. A ono bijaše siromaštvo. Glad to bijaše i zbijenost u kut.

Tarrob je izdržao koliko je izdržao, slijedeći ono što su ga naučili za njegove mladosti. Ali postoje trenuci kada ma koliko u nešto vjerovali, mi se toga moramo odreći jer u suprotnom neće biti ni nas samih. Takvo je bilo razmišljanje i u Tarrobu kada je od sina cijenjenog vojnika, od u očima mnogih ljudi budućeg čovjeka na ponos zajednice, on odbacio etiku i postao lopovom.

Mjesecima mladi Tarrob je krao. Isprva samo ono što mu je trebalo kako bi preživio ali kasnije još i više toga i različitiije prirode. Neobično je to bilo, sada u retrospekciji Ser Tarrob je shvaćao, kako se poput vatre od odgovora na puku potrebu gluhoća spram morala raširila u pravo zvjerstvo. Malo je trebalo, i Tarrob bi se uvjerio da je opravdan onaj čin kojeg tek par dana ranije ne bi smatrao ni psećim.

Najzad, to je Tarroba dovelo do suočavanja sa stražarima, a onda i do ćelije.

Sjećao se, valjalo je zločinca pogubiti ili mu odsjeći ruku. Taj izbor izložili su mu dok je sjedio zavezan u mraku.

Ali nijedno od tog tada ja nisam bio sposoban prihvatiti, Ser Tarrob sada je pomislio. Nijedan od ta dva spasa ja u svojoj ludosti... u izgubljenosti svojoj nisam znao prepoznati spasovima. I zato sam... eto... zato sam ga ubio.

Ono uže bilo je staro i vezano suviše labavo kako bi Tarroba spriječilo od postajanja samim sobom. On se užeta oslobodio i pri sljedećem stražarevom ulasku u ćeliju ovoga nadvladao, zadavio i pobjegao.

Pobjegao sam, da... ali ne daleko. Na samom izlazu iz zatvora, možda desetak još koraka od tame prema suncu, uhvatili su me.

Nadvladavši mladog zatvorenika, stražari su ovoga smjesta odveli na sud svom nadređenom, starom nekom i brkatom čovjeku. Od tog čovjeka oni su namjeravali tražiti dopuštnje da se Tarroba odvede do stratišta, bez čekanja i bez samilosti.

Ali nadređeni je odgovorio nešto što ovi nisu očekivali.

“Dragi Oba...”, stari je čovjek udaljivši se od svog radnog stola i približivši se vezanu mladiću pognute glave i punom modrica tada zaustio, “pa ja te prepoznajem.”

“Gospodine...” neki stražar tada se javio.

“To je Laronov sin.”, kazao je starac osvrnuvši se spram stražara. “Zašto mi nije rečeno da je od Larona? Mladiću”, sa surošću u licu obratio se tada starac mladiću, približivši mu se još za korak-dva, “ti si taj kojemu je zbog razbojništva... Koliko mu je dano?”

“Odsijecanje ruke.”, jedan od stražara odvрати. “Ali smo zbog toga i došli... Gospodine, upravo smo ga uhvatili u bijegu.”

Prije nego je nadređeni išta stigao reći, drugi je stražar dodao: “Zadavio je Ezuha.”

Na te riječi stari čovjek ne reagira, premda mu se u pogledu jasno dalo vidjeti sa kakvom boli i otrovom su ga prostrijelile. On tek polako kimnu glavom, a onda tiho kaza: “Razumijem...”

Poslije toga nadređeni se okrenuo i pošao natrag do svog stola. Oslanjajući jedva primjetno drhtave ruke o bokove, svojom sijedom glavom ponad kožne tunike on je letimično osmotrio neke spise osvjetljene srebrnom svjetlošću što je padala sa velikog prozora iznad, odakle se dala vidjeti blještava veduta grada Dur'agem, mnogi krovovi njegovi, ulice i tornjevi sada pokriveni nanosom snijega.

“Mladiću...”, najzad je narednik započeo još uvijek se ne okrećući. “Kad bih ti rekao koliko sam dugovao tvom ocu i kad bih ti uopće pokušao objasniti što to znači biti kome dužnik cijelim svojim životom... mislim da ne bi shvatio, jer mislim da ne shvaćam ni ja sam. Reci mi, Tarrobe... Tarrob, jel da? Pa... reci mi, Tarrobe, što bi značilo za tebe kad bih te sada poslao vješalima?”

“Odgovori mu.” tiho će stražar do mladića, munuvši ga u rebra.

“Baš ništa.”

“A kad bih te poštedio?”

“Ništa.”

“Ubio si mi čovjeka, Tarrobe. Ubio si čovjeka pod mojom komandom. Nekoga tko je imao obitelj i život i... i... jednostavno, čijem životu sam garant bio ja. Što ćemo sad, Tarrobe? Kako ga je zadavio? Užetom?”

“Mnogo gore. Zadavio ga je golim rukama, gospodine.”

Nadređeni sada primjetno glasno udahnu i izdahnu. “A Ezoh je bio naoružan?”

“Jest.”

Na te riječi narednik ostane stajati u tišini par trenutaka, a onda se okrenu i započne: “Eto vidiš, Tarrobe... vidiš u kakvu me poziciju stavljaš... Da...”, on izdahnu, poslije čega iznenada počne kao da gleda u prazninu a ne u sugovornike:

“Što kad bih ja sada poslao pismo svom prijatelju kralju i rekao mu... u Dur'agemu da se nalazi sin čovjeka koji je kraljevstvu dao sam svoj život, a koji se nalazi kraljevstvu na milost i nemilost. Što kad bih mu rekao... da je taj mladi, izgubljeni čovjek, usmratio golim rukama kraljevskog oklopnika i koji zbog toga sada žali i... koji zbog toga sada pod prijetnjom mučenjem, patnjom, smrću traži biti robom kralja na onoliko godina koliko je imao čovjek kojemu je oduzeo život. Što kad bi se to dogodilo, Tarrobe?”

“Tarrobe?”, Ser Tarrobova sjećanja uklone riječi viteza Hrawa, njegova prijatelja. “Sve u redu?”

Ser Tarrob se osvrnu. Njegov konj zaostao je par desetaka koraka iza ostalih, usporivši hod na bijeloj kamenoj cesti ispod čista, svijetla neba.

Riječi njegova prijatelja Ser Tarroba su iznenadile, ali on to pokazati nije bio sposoban ijednim dijelom pa se hladno tek spram njega okrenuo i kimnuo glavom. Poslije toga je udario uzengijama i životinju potjerao naprijed.

Ali nešto mu nije dalo mira i on se nakon desetak tek prijedjenih koraka opet okrenuo spram Hrawa i dobacio:

“Hrawe?”

“Reci.”

“Možeš li mi reći kad se zadnji put dogodilo... da nije bilo sve u redu?” Ser Tarrob je upitao.

“Ne razumijem te.”

“Ne, oprosti... mislio sam... čini li ti se sada, iz ove pozicije, da je uopće moguće meni... pa i tebi... doživjeti dan kojega ne bi prihvatili kao dan koji eto, dogodio se, trebao se dogoditi, i u njemu ništa od vrijednosti nije izgubljeno jer ničemu vrijednosti nismo ni dali?”

Ser Hraw odvoji trenutak da o pitanju razmisli. “Hmmm...”, naposljetku on odvrati. “Ti dobro znaš da bi takav dan prethodio kraju službovanja. No, pitaš li me to jer ti se čini kako polako prestaješ biti sposoban služiti? Ta u tom slučaju si sretan jer eto nas upravo na putu tvome domu i...”

“Ne”, Ser Tarrob odgovori, “nešto drugo mi se čini.”

“Zar?”

“Što ako se vratim kući i zauvijek ostanem ovo što jesam? Ako mi dovijeka bude svejedno.”

“Misliš da će tako biti?”

“Ne znam.”

“Da...”, Ser Hraw izdahne, “takav bi život bio zanimljiv... i za tebe i za druge.”

“Ali nemaš odgovora na to?” netremice osmatrajući udaljene već jahače koji su cestom u hodu napredovali, Ser Tarrob upita.

“Nemam.”

“No... onda ćemo se ostaviti toga. Hajde Hrawe, idemo se pridružiti ljudima.”

Poglavlje 6

ad su napokon došli pred Dur'agem, grad kojim je vladao knez Orgoh, bila je pala noć, a jahači su se njegovim bijelim zidinama što su se čak i sada u tami vidjele približavali posljednjom padinom gladni i umorni.

Pod okriljem kneza Orgoha kraljevi su ljudi jahali već neko vrijeme, i oni su se zadnjih kilometara svoje vijugave ceste ovdje obrubljene šumama a tu čitavim lancima planina osjećali lišeni mnogih ranijih briga. Zbog toga se uz zvuke životinja u njihovu hod u škripavom sitnom kamenju u noći mogao čuti i zvuk jahača, odjekujući dočim su ovi razgovarali tjerajući konje naprijed, spram visokih dveri i portkulisa grada.

Dur'agem je bio pred njima. Grad od kamena, povijesti i srca. Kraljevski grad sa kraljevskim zakonima, gdje se Kessyrac mogao osjećati kao u Kessyru, jer Zimorz, otac kneza Orgoha i Bron, otac kralja Hinnora, bijahu dva brata. Dur'agem je bivao stoga bastion kraljevske misli, okružen kneževinama na koje se danas moglo računati, a sutra ne.

Dolaskom pred dveri i tucet stražara koji su ugledavši došljake izašli iz kule dočekati ih, jahači bijahu zaustavljeni te im je bilo naredeno da ne idu nikuda do dolaska stotnika. Ovaj se pak pojavio desetak minuta kasnije, klipsajući kaldrmom svjetlucajućom sada pod treperećim uljanim uličnim lampama i nešto stražaru do sebe sa neodobranjem mrmljajući.

Ali najzad se zaustavivši pred došljacima, stotnik ih je pozdravio, zatražio od njih kraljevske pečatnike, pregledao ih jednog po jednog pod svjetlom baljke, ispričao se zatraživši tada i mačeve vitezova, provjerio i njihove gravure pod svjetlom, a onda vrativši gostima njihove stvari razmijenio još par riječi sa Ser Hrawom, poslije čega je propustio došljake u grad.

Dur'agem je bio veliki grad. Kao i Kessyr, sagrađen bijaše na kamenu masivu, kao da je masiv glava a zidine grada kruna te glave, zlatna u mraku noći zbog niza blještavih žeravnika duž alura. Građevine grada bijahu podignute zbijeno jedna do druge, obrubljujući kaldrmom popločene, uske i vijugave ulice što se granahu poput vena, vezujući se najzad sa nekoliko gradskih trgova. Prolazeći ulicama između visokih, uskih kuća promatrač je nerijetko mogao visoko iznad njihovih krovova vidjeti i vrhove tornjeva, tu sa kruništima i konzolnim konstrukcijama a tu sa popločenim krovom ili kamenom kupolom.

Ulice su bile žive, čak i sada sa ljudima na svakom koraku. Ovdje-ondje pod

svjetlilima su se igrala djeca, glasova što odjekivahu ulicama uz zapuhe toplog, ljetnog vjetra. Prolaznici koji bi se našli u svojim večernjim šetnjama kraljevim ljudima uklanjali su se sa puta, uz tihe pozdrave i uljudne naklone.

Taverna u koju su svratili nalazila se na najvećem trgu, odmah pokraj jednog starog i velikog hrasta u Hil'gumu poznatog gotovo koliko i sam Dur'agem. Bio je to hrast krošnje višlje od skoro svih krovova što ga okruživahu, osim hrama boga Obe, kupola njegovih i onog sjajnog, dragim kamenjem ukrašenog tornja. Sa debelih hrastovih grana visjeli su lampinjoni pa je ovaj najveći od trgova bio i najviše u noći osvijetljen, ulaštenih kamenja kaldrme sporadično svjetlucajućih ispod svjetlila ljudi, kao i svjetlila neba, mjeseca njegova i treperavih zvijezda.

Pred tavernom su jahače već dočekali ljudi po koje je stotnik poslao; dva konjušara, liječnik i njegov naučnik. Netom što su jahači sjahali i uzeli iz bisaga one najosnovnije stvari, konjušari su životinje odveli do gradskih staja. Liječnik je pak uz naučnika sa kraljevim ljudima ušao u tavernu, pričekao da Ser Hraw naruči hranu, piće i sobe, a onda pošao stubištem do gornjeg kata, gdje je u prvoj sobi u koju je ušao na nekom stoliću rastvorio svoj alat te se bacio na posao.

Dijete je bilo prvo čije je rane liječnik pošao tretirati. Otvarajući polako bazdeće, gnojem i krvlju izmrljane zavoje sa djetetove ruke, liječnik je sa čuđenjem pogledavao spram lica malenog stvorenja. On nije razumio zašto je dijete bilo toliko nečujno i mirno, ponašanja kao da je u kakvoj groznici ali opet bez ikakve naznake da je u jednoj. Svako malo on je tiho zapitkivao vidara Ser Hrawa o travama koje je ovomu dao i svako malo uz neko je jedva čujno, zabrinuto mrmljanje vraćao pozornost na dijete, razmišljajući o sljedećim koracima.

Ser Tarrob je neko vrijeme proveo uz liječnika i vojnike što su već posjedali na krevete i stolice, uz liječnikova naučnika pod svjetlima svijetla si uklanjajući oklope i vidajući sitne rane, a onda je kako ne bi pravio nepotrebnu gužvu iz sobe izašao, zašao u hodnik i pošao dolje do gostionice gdje se odavno već vratio sam Ser Hraw sa iskušenicima.

“Tarrobe.” javio se Ser Hraw svom prijatelju jednom kad se ovaj stepeništem spustio do tople gostionice u kojoj je za drvenim stolovima sada sjedilo i živo razgovaralo bar dva tuceta ljudi. “Ovdje, Tarrobe.”

Ser Tarrob se ovomu približi i zaobišavši široka leđa nekog gosta, za njegov stol sjedne. “Kvas, predmnijevam?” Ser Hraw ga je tiho upitao kad se ovaj smjestio.

“Kvas, može.”

Ser Hraw na to pozove gostioničara i piće naruči. “I mlijeko, molit ću.”, najposlije je dodao. “Zagrijano.”

“Vidim su se iskušenci već bacili na jelo.”, Ser Tarrob primijeti letimice bacivši pogled dva stola dalje. “Ne krivim ih, mada bi meni bilo mučno i pomisliti stav...”

“Mladost je to.”, odvrati Ser Hraw. “Snaga. A osim toga, kada će se nakon Dur'agema igdje i moći pristojno okrijepiti? Bogovi znaju da nas čeka još blata i kiše i... Ruke, Tarrobe.”

“Aha.” Ser Tarrob izusti, uklonivši ruke sa stola kako bi gostioničar položio naručeno. “Zahvaljujem.” uzgred je kimnuo.

“Ujutro sam u kastrumu i šaljem kralju pismo...”, nedugo poslije toga Ser Hraw je započeo. “Bogovi”, on izdahnu, “mora da je čudan osjećaj... biti pred krajem svega.”

“Odora i mač ostaju, jel da?”

“Ostaju. Mada... ne znam jesi li znao za prodaju...”

“Znam.”, Ser Tarrob odgovori, uzme kriglu i približi ju ustima. “Premda i sam znaš da nikada ne bih takvo što učinio. Mislim, do jučer...”, uz tihi smijeh on doda, “do jučer da mi je samo netko taknuo mač... Pa sada možeš zamisliti”, otpivši gutljaj kvasa i tiho se zakašljavši, Ser Tarrob doda, “kad bi nešto do jučer vrijedno ubijanja danas vrijedilo zlatnik ili... dva zlatnika. Iako ti moram priznati da mi nije svejedno kad pomislim da ću provesti godine, a mač i odora da će me promatrati iz ugla.”

“Ne vjerujem da bi ikome bilo.”

Poslije tih riječi dva su viteza odvojila nekoliko trenutaka na ispijanje svojih pića u tišini, osmatrajući tek tu i tamo ostatak gostionice letimičnim pogledima. Ostali su se gosti na kraljeve ljude trudili ne obazirati suviše, ali kriomični njihovi pogledi znatiželju su im odavali. Samo njihovo držanje, pak, kao i način na koji su razgovarali kraljevim su ljudima govorili da se tu krije nešto više od obične iznenađenosti nenadanim došljacima.

Najzad, kad su se Ser Tarrob i Ser Hraw upustili u razgovor o stanju u Kessyru i kraljevim planovima, jedan je iskušeni prišao njihovu stolu i tiho im se obratio:

“Oni govore o vama.”

“Tko?”

“Oni do prozora.”, iskušeni odvrati te sjedne za stol. “O zapovjedniku Tarrobu, koliko mi se čini...”

“Tarrobe?” Ser Hraw se obrati drugom zapovjedniku.

Ser Tarrob pokaza dlanom da ne zna o čemu se radi. “Možda su čuli za...?”

“Da im se pridružimo?”

“Zato sam došao.”, iskušeni preuze. “Ne govore ništa dobro.”

“Hmmm... U redu.” Ser Hraw prihvati, a onda polako počne ustajati.

Ser Tarroba načas ovdje prođe jeza. “Hrawe” on reče, znajući dobro čemu je puka promjena raspoloženja u njegovu prijatelju mogla prethoditi.

“Sve je u redu.”, Ser Hraw odgovori. “Idem samo proćaskati par riječi... Ne brini, rekoh ti, ne idem se sukobljavati.”

Ser Tarrob na to kimnu, prihativši riječi svog prijatelja, ali jednom kad se ovaj udaljio od stola svejedno je i sam ustao i učinio par koraka. Gosti se za stolovima spram ta dva naoružana čovjeka u viteškim odorama nisu obazirali, no na licu gostioničara, jednom kad ga je Ser Tarrob letimice pogledao, dala se vidjeti sjena brige.

Ser Hraw pride ljudima što su sjedili na kraju gostionice, njih pola tuceta što su sjedili za dva stola, a onda ih upita:

“Gospodo, sjedim tamo, pijem i imam osjećaj da vam ja i moji ljudi nismo po volji. U čemu je teškoća, recite mi.”

Prilazak Ser Hrawa ljude nije iznenadio. Tišinu koja je tada na par trenutaka nastala prekinu jedan od njih, koji upita: “Vi ste kessyrski vitez?”

“Jesam. I ja i moj prijatelj ovdje, a ono je naš vod od vitezova iskušjenika, kao i osobnih vojnika kralja. No, s kime ja razgovaram?”

“Što takvu naročitu skupinu dovodi u naš grad?”

“To bih vam možda i mogao reći kad bih znao s kime razgovaram.”

“Ah... u tom slučaju, moje isprike.”, taj što se vitez Hrawu obratio, odvrati. “Mi smo južna straža. Knezu Orgohu odgovaramo.”

“Odobor...?” Ser Hraw na to izusti, ali čovjek ga već preduhitri i rastvori svoju dugu, tamnu halju na području prsa, odakle otkrije sjajno prstenje verižnjače.

“Stražarima van zidina preporučeno je zaklanjati tunike.”

“Pošteno.” Ser Hraw prihvati. On tu pomisli kako je čitava stvar završila i da se može vratiti svome stolu, no prije nego je ljude pozdravio i pošao natrag do svog stola, jedan od stražara mu se obrati:

“No nemamo problema s vama, već vitezom do vas. Sa Tarrobom”, on kaza, naglašavajući svako slovo Tarrobova imena na jedan način uistinu neobičan, “sa njim imamo problem.”

“Sa mnom?” Ser Tarrob uto upita, podosta glasnije no što su ovi razgovarali, a onda i sam pride njihovu stolu. “Kome to ja smetam i otkud uopće znate moje ime?”

“Zar ti nisi Tarrob, sin Larona, suprug Mere Dur'agemske?”

“Jesam.”

“I nisi li ti i sam Dur'agemski?”

“Jesam.” Ser Tarrob ponovi.

“U tom si slučaju odgovoran za smrt oca ovog ovdje čovjeka.”, reći će stražar pokazavši spram nekog mladeg stražara što je sjedio nešto dalje. “Za Ezohovu smrt ti si odgovoran.”

Poslije tih riječi na doticaj jednog od svojih drugova onaj stržar ustane i spram Ser Tarroba podignu lice. “Vi ste...”, mladi stražar tada započne, na što ga Ser Tarrob pogleda ravno u oči, “vi ste taj koji je zadavio Ezoha, stražara ovog grada i mog oca?”

Vitez Tarrob tu osjeti dah hladnoće. Ali neobično, on hladnoću ne osjeti stoga što ga je prožeo stid ili ijedna mrvica suosjećanja, već baš stoga što ga proželi nisu.

“Jesam.” vitez odgovori, a onda ni sam ne znajući zašto doda: “I možda je strašno što sam učinio mnogo gora nedjela od toga... Ali dozvolite čovjeku da se promijeni. Dozvolite čovjeku da nađe mir...”

“Ti bi mir?”, sin je ubijena stražara na to tiho upitao. Potom se on odvojio od

svog mjesta za stolom i približio Ser Tarrobu za dva-tri koraka.

“Nakon svih ovih godina ti bi htio... mir?” još jednom je upitao. Na to pitanje vitez nije znao kako bi odgovorio. Štoviše se činilo da sve što je Ser Tarrob tada mogao je bilo osmatrati neobično poznatu mu osobu pred sobom, smeđe njegove oči i kosu, izborano premda mlado lice, suro, mračno, pijanih očiju. I podsjećao je on Ser Tarroba, podsjećao ga je na onu gadnu noć ma koliko on to pokušao samome sebi zaniijekati. Jednostavno, mladi je stražar suviše ličio na onoga koji je prije tri desetljeća Ser Tarroba dijelio od slobode i čiji je život bio te slobode cijena.

“Pa eto ti mir.” najzad mladić kaza, a onda pljune na vitešku odoru čovjeka pred sobom.

Taj čin trgnu Ser Tarroba kao da je pogođen udarcem. Ali ne stoga što se našao uvrijeđenim već zato što je već sekundu kasnije mogao čuti iza sebe škripu i klepet ustajanja od stolova te siktaje isukanih čelika svojih ljudi.

“Hrawe...” bilo je prvo što je Ser Tarrob stigao šapnuti prije nego je dotaknuo svog prijatelja za podlakticu ruke koja je već prstima obgrlila dršku bodeža.

“Hrawe...”

Ali njegove riječi učinile su malo kako bi situaciju smirile i njegov doticaj već u sljedećem trenutku pretvori se u stisak. Ser Hraw omahnu nogom kako bi udario stražara, ali gurnut Ser Tarrobom šutne nogu stola i polomi ju, izvrnuvši sva pića na njemu i poprskavši ljude za njim. Bilo je kardinalno Ser Hrawa zadržati i onemogućiti mu izvući oružje jer što je sa njim kanio učiniti bilo je neupitno.

Vitezovi iskušenici, na koje je Ser Tarrob računao da će situaciju preuzeti u svoje ruke, već su došli pomoći dva viteza; pola ih je zgrabilo, podiglo i povuklo nazad, dalje od stražara, a pola je stražu držalo na udaljenosti bljeskavih mačeva.

“Zapovjedniče, bolji ste od toga... bolji ste od toga...” kraj uha je mogao Ser Hraw čuti jednog viteza iskušenika dok se pokušavao otarasiti vlastitih ljudi. On je disao glasno, štišćući zube i crveneći se, stežući gravirani balčak svog viteškog mača tako snažno da su mu prsti blijedjeli.

Sve je to trajalo nekoliko trenutaka, prestravljeni pogled gostioničara spram sada već dvadeset mačeva okružene, šake isprskanih stražara u uglu pored izvrnuta stola, još prestravljeniji pogledi gostiju koji sa ničim nisu imali veze, te onaj Ser Hrawa, mrtvi i tamni, pogled koji je njegovim ljudima bio tako poznat...

“Gospodo...!”, gostioničarov se glas mogao čuti, “Smirite se, gospodo...”

A onda je Ser Tarrob pod svojim prstima osjetio kako se stegnuti mišići opuštaju i pogledavši u oči svog prijatelja on opet ugleda tračak one ljudske topline. Najzad, začuje se šapat: “Dobro sam, Tarrobe... Dobro sam. Možete me pustiti.”

Kao na zapovijed, Ser Tarrob sada učini kako je Ser Hraw rekao. Jer on je tog čovjeka poštivao više no samoga sebe, bez obzira što su postojali trenuci kada ga je pred kaosom vlastitih težnji nekako zadržavati naprosto bio prisiljen. Jednako

kako je učinio Ser Tarrob učinili su tada i vitezovi iskušenci, odvojivši se od svog zapovjednika i pričekavši na njegove predstojeće riječi.

Ser Hraw se tada uspravio, osvrnuo se po licima ljudi oko sebe i letimično prošao pogledom po stražarima što su i dalje priječeni oružjem Hrawovih ljudi stajali šutke i ne mičući se, a onda se trgnuo osvrnuvši se spram ulaznih vrata koja su se uto uz prasak otvorila.

“Dosta!” bijesni se povik tada prolomio čitavom gostionicom. Ser Hraw pokuša vidjeti tko je taj što je to viknuo, ali ovaj se već maknu sa ulaza i propusti sa ulice jednog, pa još jednog i na kraju čitava dva tuceta oklopljenih, naoružanih vojnika koji se odmah sa ulaza prigrabiše svakoga na koga su naišli te ga odvedoše van na ulicu.

Još dok su vojnici prilazili njegovim ljudima, Ser Hraw je osjećao neizvjesnost, jer ako su ovi ijednog njegovog čovjeka mislili pomaknuti s mjesta nasilu, morali su se sa njim boriti, što je značilo da će sigurno netko u ovoj gostionici tokom sljedećih trenutaka izgubiti život. Ali srećom, prije nego se išta od tog dogodilo Ser Hraw je opet začuo onog čovjeka sa vrata:

“Ne dirajte njih. To su kraljevi ljudi.”

A čuvši mu sada glas pažljivije, on uvidje da tog čovjeka poznaje.

* * *

Nekoliko trenutaka kasnije, koliko je već trebalo novim vojnicima što se pojaviše sasvim smiriti situaciju a njihovom nadređenom da naloži stražarima Dur'agama gostionicu napustiti, Ser Hraw i Ser Tarrob zapovijedili su svojim ljudima spremati oružja i vratiti se za stolove, a onda su prišli onom naredniku i sa njim se prijateljski pozdravili.

Taj čovjek, bez kojeg bi u gostionici ove večeri po svoj prilici bila prolivena krv, bio je narednik svih snaga unutar Dur'agama i desna ruka samog kneza Orgoha, a ime mu je bilo Ser Horm.

“Drago mi je da si došao, Horme.” Ser Tarrob je osmjehnuvši se rekao tom vitezu jednom kad je gostionica bila sasvim prazna od dur'agemskih stražara, a Hormovi ljudi stali gostioničaru pomagati u uklanjanju porazbijana stakla sa rogožine, kao i odnošenju polomljenih stolova i stolica. Ser Hraw je za to vrijeme poslao jednog svog viteza iskušenika na gornji kat po novce kako bi isplatio učinjenju štetu - dvadeset, trideset bakrenjaka - a i da poruči liječniku spustiti se jer je par ljudi završilo porezano staklom.

“Ne, meni ima biti drago što ste vi došli”, prišavši Ser Tarrobu, vitez Horm je odgovorio. “Izuzev, dakako...” dodao je omahnuvši rukom. “No nebitno. Glavno je da su svi u redu, jel' tako?”

“Premda mi je krivo što si potjerao ljude...”

“Ma, svakako dane i previše provode po gostionicama. A osim toga, jel'... nije

ovo jedino takvo mjesto. Ako im se pije, neka idu negdje drugdje piti... Hrawe, to si ti?"

"Jesam da.", stojeći oslonjen za drveni šank, Ser Hraw je odgovorio. Okrenuvši se, on sada pod svjetlima uljanica ugleda поблиže čovjeka kojeg nije vidio možda i čitavo desetljeće. Ser Horm sada je bio stariji, deblji, izborniji no što ga je ovaj pamtio, a i kosa mu bijaše prošarana sjedinama. Jednako se i za Ser Hrawa moglo reći da je ostario, samo kada koju godinu više.

Ser Horm kraljevskom vitezu pride i prihvati ga za ruku. "Bogovi", uz širok smijehak pod zrcalećim očima on tiho kaza, "Da su mi rekli da ću još jedanput vidjeti..."

"I meni je drago vidjeti tebe, Horme." Ser Hraw odgovori, ali ton glasa mu učini da ga Ser Hrom upita:

"Ozlijeđen si?"

"Ma, to je nešto od ranije. Dobro sam.", kaza Ser Hraw. "No, gdje je ova... Ah, tu si. Koliko ti dugujem za onaj, koliko ih je, jedan, dva.. dva stola?"

"Ma ništa." gostioničar odgovori. "Popravit će se. Nije suviše ni pokidano."

"Nemoj tako. Daj barem nešto da platim. Deset je dosta?"

"Ne... Nema potrebe, uistinu. Osim toga niste vi..."

"Petnaest neka bude." Ser Hraw kaza. "Evo, samo da mi donesu... A eto i njega.", on doda ugledavši svog viteza iskušjenika kako se stepeništem spušta sa nekom kožnom vrećicom u rukama.

Jednom kad je iskušjenik došao, Ser Hraw mu je rekao: "Isplati petnaest gostioničaru. Horme, ti i tvoji ljudi ćete popiti što?"

"Oh ne, tako nećemo", uto će vitez Horm uz osmijeh, "U mom gradu ja častim vas. Neće se ponoviti što je bilo u Kessyru. Pa da vas pitam: popit ćete što?"

"Odi pitaj momke." prihvatit će tada Ser Hraw ponudu i poručiti iskušjeniku. Ovaj je na to smjesta pošao raspitati se među vodom želi li tko što naručiti. Još dok je odlazio, Ser Tarrob ga je samo dotaknuo za ruku i tiho rekao: "Meni samo donesi moj kvas."

"Baš je stotnik poslao teklića po mene", započeo je tada Ser Horm. "Kaže kessyraci. Vitezovi. Ser Raah sam mislio da je u pitanju, znate. To jest, može se reći da sam se i nadao...", osmijehom pokazavši zube on reče, "jer polomio sam mač pa sam bio prisiljen uništiti ga i zatražiti kovanje i gravuru novog. A viteški mač samo vitez nosi..."

"Raaha nisam vidio ima dvije godine.", Ser Hraw promrmlja. "On je rekao iskovati mač? Ha, mora da ti je mnogo dugovao kad si ga uspio nagovoriti na..."

"Jest", Ser Horm preuze, "on je osobno rekao kovati. Mada moram priznati da je i mene začudilo... a tim više, zapravo, što mi nije ništa dugovao. Tko zna", vitez je nastavio, kimnuvši u znak zahvale gostioničaru koji je tada pred njega položio kriglu sa pivom, "i ljudi se mijenjaju..."

"Pokrpani su svi.", nedugo poslije toga Ser Hrawu je prišao onaj liječnik poslan

od stotnika. "O, Horme...!", obratio se potom vitezu što je sjedio za šankom koji korak dalje, "lijepo je i tebe vidjeti ovdje. Ono je dobro?"

"Dobro je. Malo je jutros bilo krvi, ali... ali ništa strašno. Sluškinja sve čini kako si rekao. No, sjedi s nama. Odmori."

"Ne, ne, tu sam samo da vas pozdravim. Da nisi došao, Horme, do jutra bi bilo šivanja he-he... Imam nekog posla kući, ali ću pomoćnika ovdje ostaviti pa ako me budete trebali, pošaljite ga po mene. Samo...", prije nego je vitezove napustio, liječnik je dodao, "ne dajte mu da se napije. Ne zna piti čovjek."

"Tu nemaš brige.", Ser Horm odvrati. "Dokle je uz moje ljude, bit će pod budnim okom."

Poslije toga vitezovi su se pozdravili sa liječnikom, a on je podigavši neku krhotinu stakla sa rogožine na najbliži stol otišao do vrata i tavernu napustio.

Vitezovi su se uskoro premjestili od šanka za stol, gdje su nastavili ispijati pića i voditi razgovore. Mnogo je toga bilo što su si ti ljudi imali reći a za što ranije jednostavno nije bilo mogućnosti. Ser Hraw i Ser Horm razgovarali su sada o Kessyru i stanju odnosa Vijeća i kraljevstva, a sada o Dur'agemu i životu u njemu posljednjih godina. O susjednim kneževinama su oni razgovarali, onima što su se držale hladno naspram kraljevstva i onima što su tu i tamo popuštale. Mnogo toga se promijenilo otkako su se posljednji put ti ljudi sastali i mnogo novosti su ne samo kessyrski vitezovi donijeli u Dur'agem, već je i Dur'agem mnogo vijesti donio njima.

Ser Tarrob nije mnogo riječi razmijenio u tom razgovoru. O stanju u politici taj čovjek radije je volio ne raspravljati, već se držati po strani i čekati na zajedničke zaključke. Doduše, sada on nije o tomu ni mogao razmišljati jer mu misli još nije napustio onaj stražar koji je na njega pljunuo.

Bilo je potrebno Ser Tarrobu tih nekoliko desetaka minuta kako bi se svega prisjetio i kako bi sve sjelo na svoje mjesto, a jednom kad se to dogodilo, on je uvidio da nije trebao taj stražar biti ispraćen iz taverne već on sam, pa makar bio i kraljevskim vitezom. Svake sekunde, činilo se, on se osjećao sve više kriv. Kriv se zapravo osjećao i prije, i to kriv za sve u vezi čega ga se uopće moglo okriviti, pa i za ono što nije, no sada je ta krivnja polako dolazila do nekih neobičnijih, mračnijih razmjera.

Ser Tarrob tomu nije znao odrediti ime. To što ga je gušilo njemu je bilo nepoznato. Ali gušilo ga je. Sve snažnije dokle je sjedeći uz vitezove među prstima držao svoju kriglu kvasa.

Tada on progovori: "Vidi, i zaboravio sam na mlijeko..." a onda se sagnu primijetivši odbačenu šalicu koju je naručio za dijete, šalicu podignu, ustane od stola, obrati se gostioničaru i naruči novu.

Gostioničar brzo učini kako je ovaj zatražio. Staru šalicu on je ubacio u korito sa vodom kako bi ju oprao a u novu je sipao mlijeko i Ser Tarrobu ju pružio.

Naručeno plativši, uz kratki je pozdrav Ser Tarrob potom vitezove napustio i

kanda zamišljen pošao stepeništem na gornji kat.

* * *

Bila je ili kasna kasna noć ili veoma rano jutro kada je napokon i Ser Hraw pošao na gornji kat taverne i ondje, u jedinoj odaji gdje je postojao još jedan prazan krevet, zatekao Ser Tarroba, i dalje budna, i dalje obuzeta njegovim crnim mislima.

“Budan si, čovječe?” tiho to upitavši, Ser Hraw se pripit doklati do prazna kreveta što se nalazio sučelice Ser Tarrobova te sjedne na njegov rub.

“Jesam, Hrawe.” ne znajući što bi drugo rekao, Ser Tarrob je odgovorio. Zapravo, on je znao što je drugo mogao reći. To drugo što je mogao reći bilo je očito i Ser Hraw očekivao je da mu se to kaže. Ali reći to barem zasad Ser Tarrob nije bio sposoban.

“No, zašto?”, skidajući čizme i muku mućeći sa njima, Ser Hraw tada je upitao. Sekundu kasnije, dodao je: “Daj, možeš li...?” pokazujući na njih.

Ser Tarrob na to ustane sa svog kreveta i priđe Ser Hrawu, te mu pomogne osloboditi noge čizama, jednu po jednu.

“Hvala ti, hvala...” mrmljao je Ser Hraw, jednom kada je uvidio da čizama na njegovim nogama više nema. Potom se izvrnuo na bok u svom krevetu, na što je drvo čitava kreveta zaškripalo.

“Nećeš skidati oklop?”

“Ne, predugo to traje. A i ponovno navlačenje sutra... Neću... No, pusti to. Reci ti meni, Tarrobe... reci ti meni što te muči?”

“A to se vidi, da mene nešto muči?”

“Pa, kad se ne bi vidjelo, recimo da bi ili ja imao loš vid... ili bi ti imao lošu dušu.”

“Pošteno...”

“Čuj, ako ti time mogu pomoći, ispričaj mi što god želiš u vezi ovoga što se noćas dogodilo. Jerbo si i ti meni mnogo puta na isti način...” Ser Hraw nije završio prekinut riječima Ser Tarroba, već je uvidjevši da Ser Tarrob želi napokon započeti govoriti, utihnuo sam.

A Ser Tarrob, koji je time dobio riječ, započeo je:

“Vidiš Hrawe, danas sam došao, na gadan jedan način, do zaključka koji me morio i ranije, ali kojega sam sve do današnjeg dana nekako uspjevao držati u najmračnijem kutku svoga uma, naime da mi ne smeta... No, iz tog najmračnijeg dijela uma, danas, kada je onaj mladi stražar na mene pljunuo, taj zaključak iznova je izašao i zavladao je mnome. Eh, sada... tebi se možda ovo učini smiješnim –”

“Nipošto!”, odmah je na to rekao Ser Hraw, pijan potom buncanjem dodavši: “Tarrobe, pa ti znaš da bih se radije ubio nego tvoje riječi uzeo za lakrdiju! Molim te, uzmi to za istinu.”

“I hoću. I Hoću, Hrawe, dragi moj prijatelju, dakako da hoću!”, ne želeći izgubiti nit misli, Ser Tarrob je brže-bolje uto odvratio. Ali on je sa odgovorom požurio ne stoga što je htio pred svojim prijateljem istresti dušu, već zato što ni sam pravo nije znao što se imalo za istresti, a ako je htio osmotriti istinu, dušu je nekome još dok je za to bio sposoban istresti morao.

“No, da prijeđem na stvar. Htio sam ti reći, Hrawe, da od svih zločina koje sam za života učinio, a uistinu mi izgleda kako ih je nebrojeno, ipak je najteži i najviše mi je rana kao čovjeku zadao onaj prvi, onaj zločin na kojeg sam danas podsjećen. Stražar koji je danas na mene pljunuo, to mi je teško reći ali... zamjeriti mu taj čin ja si jednostavno ne mogu priuštiti. Jer njegovog oca ja jesam ubio. I kad sam to učinio ja jesam bio odmetnik, hulja... a on eto štiti između nedužnih ljudi i ljudi kao što sam ja. I zaustavilo me je to, Hrawe, to je učinilo dosad mnogo puta da ja razmislim o svemu, nađem se izgubljenim, takoreći... bespomoćnim odrediti zlo od dobrog, bespomoćnim zaključiti da sam ja u službi dobra. Ja već znam jer očito je to, da bi se tko sada pitao "Pa kako to, obuzet jednim zločinom a počinio si ih na stotine, na... na tisuće". Ali Hrawe, to je tako, i bojim se da si i ti sam toga svjestan. Ja doista delirijima... čudno reći, ali u delirijima baš sam vagao svoja nedjela jedan po jedan, godinama, jer sam tada još to činiti bio sposoban. Ali... onda je sve zamijenila jedna utjeha, možda ne ni utjeha već tek neka trula misao, naime da svi ti zločini koje sam za života učinio i ne vrijede koliko vrijedi onaj prvi pa ih možemo eto ignorirati, a čak i onaj prvi, vrijednost i njega sve više je opadala. Mislio sam ovako:

"Pa što ako činim zlo? Ionako sam zao. Ionako me čekaju vatre! Štoviše, zločinstvo čak i nije toliko rijetko na svijetu da bi zločinci pozavršavali u vatri. Ono je radije toliko zastupljeno da je i norma postalo. Možda... možda baš zli ljudi ne moraju trpjeti kazne kad pred bogove stanu jer su bogovi, naime, već toliko navikli na zlo da ga više niti ne primjećuju. Jer čovjek sa tisuću grijeha ako poćini još dva-tri u očima će bogova i dalje biti čovjek sa tisuću grijeha, ni manje ni više..." Da, tako sam mislio, tako...!"

“Kad bi samo znao, Tarrobe, koliko te razumijem...”, rekao je tada Ser Hrawe, poluzatvorenih očiju osmatrajući mrak. “Kad bi samo znao...”

Ser Tarrob nastavi, ne obazrevši se na buncanje svog prijatelja: “Ali danas, baš kada je onaj na mene pljunuo, sin stražara, sin žrtve prvog mog zločina, ja sam uvidio da čovjek koji učini zlo, a prethodno ih je učinio već tisuću, itekako će odgovarati za svaki od njih. I doista on neće biti čovjek sa tisuću zala, već sa tisuću i jednim, kako je pravedno! I bez obzira koliko vremena prošlo, pa i milijun godina ako treba, zločin će i dalje nositi onu svoju gadnu težinu koju je nosio i prvoga dana, prve sekunde čak! Hrawe... ti misliš da je ona pljuvačka danas imala težinu pljuvačke? Nipošto. Ta je pljuvačka bila točno onoliko teška koliko je bilo teško umrijeti stražaru kojeg sam umorio i koliko je tom sinu bilo teško odrastati bez oca i koliko je uopće čitava ta obitelj zala proživjela zbog mene jednoga, zamisli

sada ovu riječ koju ću upotrijebiti: čovjeka.

Da, ja sam čovjek jer rođen sam od majke i oca, ali moja djela, moja djela, Hrawe, učinila su od mene životinju i toga sam ja sada bolno svjestan. Ali ne želim biti životinja. Toga ja ne želim...!

I grijesi o kojima sam govorio... Znaš li da sam uvidio kako ne samo da ako se počini više od tisuću zala se neće zanemariti nijedno, već će ih se nekoliko i dodati? Da, udari pljusku čovjeku i zaslužio si ih dvije! Tako djeluju bogovi, Hrawe, upravo tako i nikako drugačije. Naime, pravedno, pravedno...!"

Ser Tarrob dalje nije rekao ništa. Svijecú koja je dogorjevala na stolicú između kreveta ugasio je stisnuvši joj fitilj prstima, nakon čega je legao pokraj Morda u krevetu u što je udobniji položaj mogao (mada s obzirom da ni on oklopa nije skidao, najudobniji položaj bio je upravo neudoban).

A razlog tako naglog Ser Tarrobovog prestanka izlaganja svojih misli bio je u Ser Hrawu. On je naime pijan i izmoren Ser Tarrobovim riječima koje je vjerojatno smatrao pametnima ali dosadnima, još dok je ovaj govorio zaklopio oči i zaspao nekoliko sekundi kasnije.

Ali ipak, cijenim što me je makar i on, najveći krvnik kojeg poznajem, slušao u mojem trambunjanju. Doista cijenim... pomislio je Ser Tarrob, nedugo nakon čega je zaspao i sam.

* * *

Sljedećeg su se dana Ser Hraw i on pozdravili posljednji put.

Dogodilo se to izvan grada, u hladu krošanja visokih stabala što su rasla pokraj kolotečine koja je skretala sa ceste daleko u ravnice, podno vedrih oblaka koji su sada nagovještavali topao dan.

Trava meka poput svile, oklopi tvrdi poput kamenja. Dan ne previše vruć, ne previše hladan. Ser Tarrob je na rastanku drhtao, ne znajući zašto i ne znajući bi li taj razlog kad bi mu se i pokušao objasniti uopće bio sposoban shvatiti.

Vitezovi su morali otići, a Ser Tarrob nastaviti sa životom obična čovjeka. Neobično, makar je baš tako na njih gledao mnogih godina, uopće sada on više nije bio sposoban na svoje prijatelje gledati kao na krvnike. Umjesto toga, i sam time začuđen, on ih je gledao u nekom novom svjetlu, novim očima, takoreći, i na njihovu mjestu vidio tek nesretnike mučene životom, ali nesretnike koje život kanda nije dovoljno izmučio, već eto traži još.

Možda život boli baš zato što jest, kako bi se valjano mogla oprati prljavština sa duše, potrebno silno trljanje. Trljanje, naime, koje peče, peče...

Ser Tarrob položio je ruku na žičanom košuljom i ogrtačem pokrivenu nadlanicu svoga prijatelja, osmotrivši mu potom izborano lice ispod sjedinama prošarane, vjetrom mreškane kose. Bilo je teško rastati se, a još teže od toga bijaše

rastati se uz valjane riječi.

“Pa...”, Ser Tarrob tada je započeo, “i godine su tu da prođu. Bila mi je čast biti spreman za tebe i tvoje ljude umrijeti.”

Ser Hraw na to pokušao odgovoriti: “Ako nam se putevi... No”, on potom kaza, “radije se nadam da se to ipak neće dogoditi. Želim ti miran život, suprotan od onoga kojeg smo živjeli. I nadam se da ćeš mi moći oprostiti zbog svega...”

Ser Tarrob na to je kimnuo. Nedugo potom, vitezovi su se rastali.

Od rastanka sa Ser Hrawom, koji je uz vojnike i iskušeničke cestom nastavio, prošlo je potom prvo par desetaka minuta, a onda pola, a zatim i čitav sat. Ser Tarrob polako je hodao kolotečinom, vodeći za uzde konja u čijim bisagama se opet nalazilo dijete. Bilo je čudno sve to, biti najzad slobodnim čovjekom, opet u ruke dobiti povjerenje društva, a što je koštalo pola života dovođenja vlastita vrata u pitanje. Ser Tarrob osjećao se nesposobnim u vezi toga misliti išta. Je li sve to vrijedilo? Ili je prije ona tri desetljeća ipak trebao zatražiti od vitezova Dur'agama da ga ubiju. Je li sloboda uistinu nešto što on želi imati? I odgovornost i...

Crnilo, bilo bi sve do čega bi Tarrob došao onda kad bi zatvorio oči i pokušao na ta pitanja odgovoriti. Zbog toga nije mnogo trebalo proći i on se prestao pitati išta. Odmoren zbog noći provedene u udobnom krevetu taverne i okrepljen, on se našao tek hodati, hodati, hodati kilometar za kilometrom.

Tarrob je napredovao numorno, hotimice hodajući tih posljednjih udaljenosti umjesto da se uspne na konja. Klimajući glavom, životinja ga je u stopu pratila. Znojili su se oboje, unatoč pokušavanju vjetra šuma i polja ohladiti ih. Jer i nije bilo vruće, a niti sparno, već se baš činilo da je i životinja uz Tarroba bila sposobna shvatiti neobičnost toga što se upravo događalo pa se uz njega znojila.

Najposlije, oznojenosti su se pridružili i ubrzani udarci srca, kao i drhtavo disanje kad je jedno ili dva zelena brežuljka ispred sebe Tarrob ugledao slamnati krov svoje kuće. Pogodio ga je taj prizor, mnogo više no što je očekivao i mnogo više no što je bio spreman priznati. Ima ih, ima stvari koje ne očekujemo da ćemo ugledati živi jer se i smrt čini izglednijom od tog, koje sa tolikom prazninom i hladnoćom otpisujemo da nam njihova konačna pojava može zadati opekline poput usijana žiga. Premda i sama bila hladna i premda ne tražeći čak od nas ni zrno ljudskosti već tek eto da ne zakoračimo u mrak u kojem ljudskosti nema.

Emocije. Neobični neki osjećaji koji Tarroba tjerahu stajati kanda bestemeljno i bez ičega ka čemu bi mogao pružiti ruke pa da se za to uhvati, pričekava malo i odmori prije nastavljanja dalje. Nešto je Tarroba zaustavilo, učinilo da zaklopi na trenutak oči a dlanom sakrije usta.

“A ja ne znam tomu ime...” šaptom, tada je on rekao.

Potom je Tarrob opet pošao naprijed, gledajući više u travu pod sobom i svoju krvlju isprskanu odjeću koju očistili nisu ni sati ribanja. Ispustio je u jednom trenutku uzde konja, da bi se odmah zatim životinji okrenuo i uzde svojim drhtavim prstima opet obgrlio.

“Tarrobe...? To si ti, Tarrobe?” riječi se tada začuju na desetak koraka pred njim.

Taj glas bio je nježan, bojažljiv, uplašen i kao da nije mogao ozlijediti nikoga, a pripadao je on biću kojeg je toliko volio. Bio je to glas Mera, njegove supruge.

Drhtureći sada možda i više od mnogih onih tisuća dlaka konjskog krzna koje je na korak od njega mreškao vjetar, Tarrob uto suznih očiju podignu pogled i osmotri tu osobu koja je daleko pred njim u niskoj travi stajala.

“Tarrobe...?” glas je ponovio. Ta riječ bila je posljednja. Unatoč tomu što Tarrob nije odgovorio, Mera je tada požurila, potrčala i svom supruhu ušla u zagrljaj.

I dalje držeći uzde konja, premda tako labavo da ih je jedva i doticao, Tarrob je slobodnom rukom Meru obgrlio. Njegova supruga plakala je i smijala se u isto vrijeme, grleći željezom i prljavim viteškim dronjcima pokriveno Tarrobovo tijelo.

“Pažljivo, Mera, srušit ćeš me...!” sada nasmiješen, Tarrob je rekao.

Ali ona svoj zagrljaj nije popuštala. Umjesto toga stiskala ga je, tresući se i tiho plačući. Najzad, Tarrob začuje zatomljeni glas:

“Silno si mi nedostajao...”

“Znam. Ali sve je gotovo sada...”, Tarrob je šapnuo. “Više se službi ne vraćam. Više se službi nikada neću vratiti.”

Zagrljeni oni su stajali još neko vrijeme, par sekundi možda, osluškujući kako zapusi vjetra mreškaju suncem paljena polja. A onda se Mera odvojila, zagledala se svojim suzama prošaranim licem u lice svoga supruga, blijedo, isprljano, puno tu izbljedjelih a tu još uvijek crvenih ožiljaka. Mera je zaustila nešto reći, no tada joj pažnju odvratila neki neobičan zvuk što je dolazio od bisaga konja.

“Tarrobe...?” potom je ona izustila, te ispustivši svog supruga iz zagrljaja ali i dalje ga držeći nježno za ruku polako prišla životinji.

“Dijete...” šaptom, Mera je tada rekla. Okrenuvši se, ona je Tarroba upitala: “Tarrobe, čije je to dijete?”

Nekadašnji vitez na to se zbuni, ali ne toliko stoga što nije mogao odgovoriti već zato što mu ijednu riječ sada reći o toj malenoj osobi nad kojom se njegova supruga sada nadvila bijaše teško jer bi ga to dovelo u opasnost podsjećati se na sve ono u vezi čega se Tarrob podsjećati nije htio. On pokuša izustiti “Ovo? Ovo je...”, ali njegova supruga, primijetivši ton u njegovu glasu toliko joj poznat, a koji je ona prepoznavala kao ton boli, ona ga tada prekinu:

“No, idemo u kuću; ondje ćemo razgovarati. Ondje je i sin naš. Tarrobe, da vidiš samo koliko je narastao!”

I stoga su oni bez riječi potom pošli do kuće, ispred njezinih vrata konja privezali, a onda u tu građevinu okruženu njivama i šumarcima ušli zajedno sa novorođenčtom kojeg je Tarrob pažljivo izvukao iz bisaga. U kući je bilo toplo, ali ne i vruće kao vani. Mirisalo je po svježoj rogožini, kao i lavandi što se u malenom busenu obješena o zid sušila.

Posljednji je put Tarrob ovdje bio prije nešto više od dva ljeta. I na ulazu već to

se moglo osjetiti jer stvari bijahu posložene drugačije. Ondje se nije nalazio ormarić kojeg je pamtio, a tu gdje je oduvijek bio prazan zid, sada bijahu oslonjeni krčagi. I krzna je Tarrob ugledao druga. Čišća i novija.

A među novim tim krznima, obasjanima sada suncem razlivenim sa vrata, nalazilo se njegovo dijete. Ono je nerazumijevajući išta tek širom raširenim, plavim očima osmatralo tog novog čovjeka koji se u kući pojavio.

Ugledavši svog sina, Tarrob spusti pogled na dijete koje je držao u rukama, a onda počne govoriti:

“Mero, moram mu pomoći jer to mu dugujem. Kad bih ti pokušao reći što me na to tjera, uopće sumnjam da bih ti bio sposoban reći istinu. Ovo nije moj sin, to je najviše što ti mogu reći iako ti vidim u očima da to nisi ni sumnjala, ali tko to dijete jest, odakle mi i... zašto osjećam da mu pomoći moram...”

“Ja to ne smatram uopće bitnim.” Mera je tada preuzela riječ, a onda nježno obuhvativši prstima njegova krzna, preuzela u ruke i dijete koje je Tarrob držao. “Neka odraste uz Thargeliona. Neka odraste kao jedan od nas.”

“Hvala ti...”

“Ali reci mi.”, Mera na to reče, “Reci mi kako se zove.”

“Nisam mu nikada doznao ime.”

Ubili smo mu roditelje bez da smo ih to upitali, Tarrob je tada pomislio, iznova za samoga sebe osjećajući da je gad.

Htio ne htio, on se tada ponovno sjetio smrti djetetove majke, kao i one njegova oca. Nije on poznavao te ljude (pa čak im ni smrti valjano nije svjedočio, ma koliko tvrdio samome sebi da jest), ali kao da je poput sebe poznavao njihovog sina.

Napokon, pozornost mu opet privuče njegova supruga, koja se tada duboko zagledala u tamnosmeđe, gotovo pa crne oči tog stvorenja u svojim rukama. Ona ga je osmatrala brižno, sa pažnjom i toplinom u pogledu, dotičući mu prstima kratku i tanku, kao bezdan crnu kosu.

A onda se okrenula prema Tarrobu i progovorila riječi kojih se Mord Dur'agemski mogao prisjetiti i sada, tristo četrdeset i pet godina kasnije, i to tako živo, sirovo i teško, baš kao tog prvog dana kada ih je čuo. Jer te riječi sadržavale su ono što će ostatak postojanja pod suncem samim spomenom činiti da se ljudi osjećaju gonjenima, da ih prožima strah, divlja nesigurnost za postojanje budućih dana.

“Neka se zove...”, Mera je naime tada rekla, “Neka se zove Mord.”

II. glava,

koja kaza što natjera Pukovnika biti Pukovnikom

Poglavlje 7

e... sada izobličeni, vlastiti mu glas odgovori, izlazći iz njegovih usta premda mu usta bijahu zatvorena. Pred Tarrobom je sve bilo mračno, isparavajuće kao u omorini i vruće i hladno i satkano od sluzave, sada dok ju je u prstima gledao, kao tinta crne i vlažne magle.

Na što je odgovarao, odavno Tarrobu već bijaše nepoznato, premda mu je čitavim još bićem rezoniralo i mućilo ga to što je maločas čuo. Naime je bio to povik, strašan u samoj svojoj srži toliko da taj vitez nije mogao ni priznati da ga je čuo, a koji je glasio: *Nema razloga, Tarrobe! Nema razloga zadržavanju samoga sebe...!*

Tarrob je stajao sada u svojoj viteškoj odori, sa teškim svojim mačem u ruci, krvlju izmrljanim i sa kojeg je po bijelim kamenim pločama pod Tarrobovim čizmama kapala krv. Ta krv, toliko tamnocrvena da je na maču ličila i na crnu kapanjem bi sa mača i padanjem na kamen postajala svjetlija, udah kasnije svjetlija još više, a onda još svjetlija pa bi i bijelom postala. I uvidjevši to Tarrob se osvrnu te shvati da se isto događa sa svom onom crnom maglom i sa svom onom tamnom sluzi.

Sve što bi se dotaknulo tla, bijelo bi postalo. Osim viteza. I osim dječaka kojeg je vitez sada mogao ugledati.

Bilo je to dijete krvavo, blatom isprljano, u dronjcima i ranjeno i ono je osmatralo pognute glave bijelo tlo pod svojim bosim stopalima. Tarrob je to dijete poznavao. Bio je siguran da ga je poznavao. Mogao se zakleti da ga je poznavao! Ali njegova imena, ni sam nije znao zašto on se prisjetiti sada nije mogao.

Ali kako da ga ubijem? spustivši pogled na svoju krvavu oštricu i prste što su stiskale njezin balčak, Tarrob je tada rekao. *Zašto bih to učinio? Pa zar nije i moj život barem tu mrvicu vrijedan pa da ga ne odbacujem u pokvarenost?*

Ali on već jest u pokvarenost odbačen. I ja vidim da se i ti kajati moraš, neki glas, čudni neki, metalni, hrapavi, stari, kao svijet stari glas uto je progovorio, a premda ga nije mogao ugledati, Tarrobovo samo sepstvo smatralo je da se pokraj njega sada nalazio neki starac. Starac za čiji je život Tarrob bio siguran da ga je već ranije oduzeo, ne tako skoro, prije deset i više godina.

Što to... premda mu je samo postojanje to htjelo, naime zauštjeti, povući se u tišinu i ondje pognut ostati možda i do konca same vječnosti, Tarrob je kroz zatvorena svoja usta sada progovorio. *Što to govoriš, starče!*

Tarrob je izgovorio te riječi, a onda je starac i kao prisutnost nestao. Mjesto

starčevu potom je zauzela jedna žena. Ta je žena bila Mera, Tarrobova supruga.

Nečasno je biti jedno i od toga bježati, Merin glas uskoro je započeo. Tarroba je ona gledala pogleda i lica nježna, pažljiva, sa dobrotom pred kakvom je Tarrob bio nitko i ništa. *Pa ga stoga ubij*, sa blagim je smiješkom ona potom rekla, rukom pokazavši spram djeteta, *i opet budi ono što jesi*.

Tarroba te riječi ostave zbunjenim, gotovo ošamućenim tako da se osjetio nesposobnim išta u vezi njih i pomisliti. Pozornost mu tada privuče novi glas, glas koji je dolazio ispred njega, iz usta djeteta, ali kojeg je Tarrob prepoznao kao glas Ser Hrawa. A dijete je glasom viteza reklo:

Ali što li je čast uopće pa da se nekoga prozove časnim ili nečasnim? Nije li sve to izum čovjeka, a samim time i vrlo nebitno? I reci mi, zar izumi ljudski ne traju kratko...?

Tarrob se uto osvrnu spram svoje supruge, zaintrigiran njezinim odgovorom što će uslijediti. Ali umjesto da odgovori, ona tada poviče:

Ubij ga, Tarrobe! Ubij to gadno stvorenje!

Merin se glas zaorio, on je zaškripao i zazveketao uz jeku snažnu poput kulskih zvona tako da se čuo odjek čitavim prizorom. Tarroba on iznenadi, uplaši i probudi u njemu snažnu želju sakriti se. *Ubij ga!* povik se uskoro ponovi, a vitez tada spusti pogled na svoj krvlju isprljani mač.

Najzad, Tarrob je pošao naprijed, teška svoja koraka i pred dijete stao.

Ako tako mora biti...

Tarrob se još jednom netremice zagleda u dječaka. Crne oči tog neobičnog stvorenja zrcalile su ono malo svjetlosti što je prizoru preostalo. U njima se nije vidio strah. Tek razumijevanje, prihvaćanje usuda i bljeskavo to, razbijeno bijelo svjetlo.

Balčak u svojim prstima vitez sada stegnu snažnije, udaljivši potom oružje od svoga boka i pruživši ga naprijed. On odmjeri zamah, nagnu mačem kao da će njime udariti, a onda se sagne, slobodnom rukom dijete podigne te se okrene i pođe prema svojoj supruzi.

On to nije htio učiniti. Jerbo ništa od ovoga što se događalo, čitave ove rijeke vizija, njemu nije bilo po volji. Ali ni oduprijeti se išemu on nije bio sposoban pa je možda i samoga sebe, svih najgorih svojih čuvstava i najneljudskijih onih težnji sada bio rob. Tarrob je prišao Meri, tek joj kratko pogledao dobrohotno njezino lice, a onda joj onaj mač, teški, naoštreni i prljavi čelik, zario u stomak.

Tu se prostorom razlegne vrisak, koji učini da se Tarrob od straha strese i mač ispusti. Njegova supruga pred njim, sa oružjem u stomaku ali lica bezizražajna, povikivala je kroz zatvorena usta: *Ta ubij ga, Tarrobe! Ubij! Ubij!* i premda je umirala, te riječi vrištati ona prestajala nije.

Merin je glas bio strahotan, težak za čuti i bolan kao da uopće nije pripadao čovjeku već je bio produkt razbijanja i paleži, urušavanja i gnječenja tko zna čega. Daleko je od ljudskog bio taj glas. No opet, razumljiv je bio sasma.

Tarrob isprva poželi začepiti uši, skutriti se ili pobjeći, ali u sljedećem već

trenutku njegov strah gotovo čitav nestane. Gledajući u vrišteću ženu sa oštricom u stomaku on osjeti kako mu čitavim sepstvom uplašenost zamjenjuje bijes. Tarrob se teturajući udalji, prvo jedan a zatim i nekoliko desetaka koraka te poviče na vlastito čuđenje mnogo glasnije od Merina glasa: *Neću ga ubiti! Neću ga ubiti! Odlazite se od mene, demoni!* i baš u skladu sa njegovim riječima, više Tarrob nije bio tek u prisustvu žene i djeteta, već tuceta još silueta, mračnih i bez lica, ljudima jedva nalik a opet ljudskih.

Oni su došli iz crne i guste magle, iznenada, brzo, i na njega se saletjeli. Tarroba su oni srušili na tlo, grabeći ga svojim oštrim i kao žeravica vrućim prstima i pokušavajući otrgnuti ono što mu bijaše u rukama. Tu se Tarrob otimao, psovao, režao, i puzeći se odgurivao nogama samo da se makne od crnih tih spodoba. Ono što mu se nalazilo u rukama, on je osjećao, morao je zaštititi ma koja tom činu cijena bila. Nebrojeno puta već, činilo mu se, on je ugrizao jednu od crnih onih ruku i osjetio u svojim ustima okus gadniji od smrti. Ali on se svejednako borio i otimao se i grizao jer ono što je u rukama držao, ono dijete, bilo je sve što je imao. Sve za što je uopće i vrijedilo boriti se.

U jednom trenutku sve je stalo. Baš svatko tko se doticao Tarroba uskoro je najednom nestao, vratio se kako se činilo u svoje crnilo a i crnilo se isto maglom povlačilo, udaljavalo se sve dalje i dalje. Tresući se, zatvorenih očiju i skutren Tarrob je tada ostao sam, tek u društvu onoga što mu se nalazilo u zagrllaju.

Najzad, Tarrob otvori oči. Osvrnuvši se, on uvidje da je sve oko njega bijelo, svijetlo i toliko veće od njega da je i pomisliti na to budilo u njegovu umu vrtoglavicu. Ni crna magla nije se više mogla vidjeti, kao ni ikakvo zamislivo crnilo. Tarrob je bio zadihani i soptao je kroz svoj razbijeni nos zrak. Umoran, on je čutio kako mu niz lice i ruke klize kaplje krvi, padajući a onda i nestajući u vječnoj bjelini tla. Tek sada on se usudio spustiti pogled na ono u svojim rukama, a to učinivši on osjeti kako mu tijelom prolazi smrzavica.

Morde... Tarrob je šapnuo, ali njegove oči tog djeteta nisu vidjele. Umjesto ikakvog ljudskog bića, u Tarrobovim rukama nalazio se tek nekakav žućkasti prah. *Što je ovo?* vitez je potom upitao, šaptom kako ni glasom slučajno ne bi hrpicu praha sa svojih dlanova otpuhao. *Što je ovo...?*

To? začuje se uto glas, onaj prvotni, onaj glas starca. To bi bila suma sveg dobrog što si za života učinio i sveg što te dijeli ne od vatre, već od samoga sebe.

Zar samo toliko? Tarrob upita, ne dižući sa svojih dlanova pogled.

Samo toliko.

Ali...

Nije ti po volji, Tarrobe?

Ne, već... vitez odvrati, netremice osmatrajući žuti prah, čudno je kad ovako gldam. Koliko je ovo... jedna, dvije... pa to je par mrvica tek. I još sumpor..., šaptom Tarrob kaza. Pa ovo smrdi po sumporu.

Starac tu ostane u tišini. Sve što je Tarrob mogao čuti bili su tihi otkucaji svoga

srca.

Napokon, Tarrob upita: *Što ako i bez njih ostanem?*

Gledaj da tako ne bude, starac odgovori. *Jer recimo da ima stvari koje se dogoditi ne smiju, a ta je jedna od njih.*

No zbiti će se baš tako, jel da? Ja ću ostati i bez tog?

Ponovno tišina. *Jel tako? Molim te mi reci, jel tako?* vitez je ponovio, a onda se spram starca konačno okrenuo.

Taj čin učini da sve ono vječno svjetlo u sekundi opet postane mrak. Uz mrak je došla i tišina, kao i blagi osjećaj propadanja. Starca tu više nije bilo. Štoviše, nikoga od svih onih starih silueta tu više nije moglo biti jer pravo ni za samoga sebe Tarrob nije mogao zaključiti da postoji.

Bila je tu tek njegova svijest, padajuća prema tami i sve manje i manje imajući ikakve veze sa svijetom. Tek je padajući u jednom trenutku Tarrob primijetio da ostajući bez svojih udova ostaje i bez onog praha kojeg je držao, a za kojeg je doznao da je zbir svega što je stvorio, a za što ga ne bi trebalo biti stid.

To shvaćanje Tarroba je uznemirilo, štoviše uplašilo i on se stoga oko sebe počeo okretati, bespomoćan opet starca tražeći kako bi mu ako ništa drugo pružio makar i utjehu, a ako ne utjehu, onda prijekor ili psovku.

A u tom je traženju Tarroba oblio novi val hladnoće, jer iz mraka nije izronio starac, već dječak.

Morde... vitez Tarrob pokušao je uskliknuti, ali iz njegovih usta izašao je tek taj tihi šapat. *Morde, moj sine...* on je ponovio, i nesposoban se našao pružiti prema djetetu ruke.

Tata... začuje se, ali sada već i predaleko. Jer preduboko je Tarrob propao u tamu. Ledenu, stežuću, gažecu, duboku...

“Tata.”

Najednom se trgne, a odmah potom i širom otvori oči. Tarrob, oznojena lica, tada ugleda polumračnu prostoriju, koju je tek trebalo obasjati jutarnje sunce. U prostoriji je bilo hladno, jer je minula noć bila ledena. Ogledavši se oko sebe, još ne znajući valjano što li se upravo dogodilo, tamo dalje, u drugoj prostoriji, ugledao je svog sina Thargeliona kako spava umotan u krzna na podu.

Na Thargelionu nije dugo zadržao pogled, jer njegov drugi sin, Mord Dur'agemski, stajao je tik do Tarrobova kreveta: “Tata, ne mogu spavati.” obratio mu se tiho Mord, crnokoso dijete nešto mlađe od deset godina.

Tarrob na to protrlja oči i sjedne na krevetov rub. Još je neko vrijeme sanjivo gledao u Morda, a onda je tiho upitao: “A zašto ne možeš spavati?”

“Snovi me muče.”, Mord je odgovorio. “Kao i prije, samo sada još gore. Ruka...”, rekao je i pokazao mu svoju desnu šaku, koju je prije mnogo godina Mera odvela vidaru, i za koju je vidar rekao da ju treba odsjeći, ali što je Mera odlučno odbila, pa je Mord ostao i dalje posjedujući šaku, ali deformiranu i uopće vrlo ružnu. “Opet sanjam kako mi zli ljudi gaze po njoj. I boli me, jako me u snu boli...”

Bio je to problem poznat Tarrobu, u vezi kojeg je već mnogo puta razgovarao sa vidarom. Dijete je često znalo sanjati kako ga neki, kako je opisivalo, ljudi blještavo bijela lica gaze, i to mu barem dva puta mjesečno ne bi dalo spavati. Vidar je učinio što je mogao i dao je djetetu nekakav lijek za spavanje, ali nikakav lijek Mordu nije pomagao. Tarrob je bespomoćnosti tadašnjih lijekova bio svjestan, jer i sam je mnoge noći proveo sanjajući najgore more (more koje nisu bile obične – kakve znaju sanjati mnogi ljudi – već one druge vrste, čiji bi sadržaj bio toliko gadan da bi mnogi karakterno slabiji ljudi, kada bi ih jednom proživjeli, rado oduzeli i sami sebi živote sljedećeg dana, samo da se ne bi morali ponovno vraćati snu) pa su stoga i Tarrobu lijekovi bili potrebni.

To se događa sa ljudima koji su vidjeli previše krvi, pomislio je Tarrob, sjedeći na rubu kreveta i promatrajući svoga sina. *Sjećam se, od Ser Hrawa je isto to učinilo zvijer. Kao i od mene, uostalom... No nisam mislio da će i sa Mordom tako biti... No, dakako, bio sam u krivu.*

Dijete koje je stajalo pred njim, Mord, bilo je mršavo dijete crne kose i smeđih očiju. Ne toliko inteligentno koliko ljubazno i, štoviše (na što je Tarrob bio vrlo ponosan), empatično. Poslušan je Mord bio, dobra i hrabra srca, privržen Meri i Tarrobu, koje je smatrao svojim roditeljima.

On je ljubio te ljude, kao i njihova sina, kojeg je smatrao svojim bratom, Thargeliona, dječaka starog koliko i on, ride kose. Štoviše, Thargeliona je ljubio još i više od njih i, iako je bio vrlo mlad, poradi svog brata, kojega su zbog njegove punašnosti i te ride kose mnoga djeca zadirkivala, upadao je svako malo u razne sukobe.

Te sukobe Mord nije volio, ali u njih je ulazio bez i najmanje negodovanja, bez obzira što su protivnici većinom bili starija djeca, i uvijek ih je na njega samoga išlo petero-šestero, pa bi Mord samo završio na tlu, lica izmrljana krvlju.

Radi toga je Tarrob svojoj djeci priječio ići u Dur'agem, no bez obzira na to – Mord i Thargelion svako bi se malo, barem jedanput mjesečno, vraćali iz grada puni modrica.

Kažnjavao sam ih, ali uvidio sam da je to besmisleno. Ta oni su moja djeca, djeca ubojice, i dakako da će voljeti sukobe. Dakako da će voljeti krv...!

Tarrob tada reče Mordu: “U redu je, Morde... Evo, lezi kraj majke. Ja ionako sada moram ići.” i, rekavši to, on promrsi svojim prstima Mordovu crnu kosu.

Tarrob ustane i pomogne Mordu uspeti se na krevet, gdje ovaj legne, i izobličeni se dlanom desne ruke pokrije dekom.

Našavši se na nogama, Tarrob pođe do vrata, gdje su ga čekale čizme i kožun. Navukavši te čizme i ogrnuvši se kožunom, on je otvorio vrata, iza kojih ga je dočekala tama još ne minule noći, te stupio na travu.

Dok je pješaoću putem poput ožiljka utabanim preko travnatih brežuljaka dok se vani polako hladno jutro pretvaralo u topao dan, putujući spram Dur'agema, nekadašnji vitez Tarrob sve je vrijeme mislio o onomu snu, svojoj najnovijoj noćnoj mori. Pružajući nogu pred nogu, on se pitao: *Jesam li doista takav da bih mogao ubiti svoju ženu? Ili sam pak toliko tvrdoglav da Morda smatram bitnijim od svega? Ne znam...*

Bojao se razmišljati o tome, jer onaj dan kad je našao Morda, to jest kada ga je poštedio nakon što je svjedočio smrti njegovih roditelja, nikada nije u potpunosti nestao iz njegova uma, i uopće je jedva postojeća misao bila potrebna da bi taj dan Tarrob u svome umu ponovno proživio.

Zapravo, krvave slike iz njegova uma rijetko su se kada i povlačile, a kada bi se dogodilo da u potpunosti ovladaju njegovim umom, one bi učinile to sa ogromnom žestinom, čineći da Tarrob danima ne može pravilno jesti, spavati i misliti, a često se događalo da i u groznicu upadne.

Kako li to ono zovu... hodajući, pokušao se sjetiti. Ne sjećam se... No, nije ni bitno.

Još je neko vrijeme mislio o Mordu. Njega je s vremenom zavolio i više nego samoga sebe, jer – barem je tako držao – to mu je dugovao. *Odgovoran sam za razaranje njegova života, i upravo stoga, na meni je da budem odgovoran za njegovo obnavljanje. A bez ljubavi, ima li obnavljanja...?*

Bila je to valjana i čvrsta misao, no u Tarrobovu umu i ona je završila prekinuta, i to onom koju nije podnosio, a koja ga je u zadnje vrijeme, nažalost, pogađala svako malo: *Ali ja imam sina! Thargelion je moj sin! Ljubeci Morda više i od Thargeliona, ja Thargeliona izdajem!*

Doista, u tom trenutku Tarrobu uopće nije bilo pretjerano misliti da je izdao Thargeliona, da ga je takoreći prodao za nešto što čak nije ni bolje, i da ga je zakinuo nečim što je po njegovu pravu njemu pripadalo: očinskom ljubavlju.

Sve to tjeralo je Tarroba da njime prolaze srsi, i uopće se loše poradi svega toga osjećao. Mislio je on da ga Thargelion mrzi, ili će ga tek zamrziti, i to iz ljubomore prema vlastitom bratu. *To, držim, bih osjećao ja da sam na njegovu mjestu...*

No prije ili kasnije morao je priznati da sve te teške i crne misli ne drže vodu. *Thargelion nije ja. On nije toliko gadan i ljigav kao što sam ja, i to bih trebao upamtiti. Tarrobe, obratio se samome sebi, zapamti da su oni koji će te naslijediti veći ljudi od tebe!*

I pomislivši to, u njemu se probudilo shvaćanje: *Valja voljeti jednako svakoga, što je moguće više! To je odgovor!*

To shvaćanje pružilo mu je mir, ali taj mir nije potrajao dugo.

Jer crne su slutnje bile u Tarrobu, a on ih nikako nije mogao odagnati; vazda kao da je mislio samo o nekom zlu koje ima doći a nikako da dođe, ili: koje će doći svakako, ali se uporno igra sa Tarrobom kao svojim plijenom.

Nešto se zasigurno trebalo dogoditi što nikako nije bilo dobro i Tarrob je tog

jutra (a morao je, uostalom, priznati da je taj osjećaj vladao njime i više od tog jednog jutra, bez obzira koliko ga on bezuspješno potiskivao) bio sigurniji u to nego u većinu toga što ga je okruživalo. Naravno, nadao se da je na djelu tek neosnovana slutnja kakva se da naći u kakvoj starici gotovo pomračena uma, potpuno nevrijedna osvrta, ali svejedno – on nije bio starica.

Kako je prilazio Dur'agemu, tako mu je, obuzetom spletom crnih misli i neugodnih osjećaja, bilo sve lošije. Toliko mu je, čak, uskoro loše bilo da je na jedva petstotinjak koraka od zidina grada Tarrob morao stati i ispovraćati se u raslinje pokraj puta.

Bogovi, što li se to sa mnom događa...? mislio je, ali ni najmanje iznenađen. Bio je to zapravo tek jedan od mnogih dana u kojemu bi se toliko loše osjećao da ne bi znao je li još uopće ljudsko biće, ili tek neka jedva postojeća pojava, i stoga je sve to Tarrobu uopće već bilo normalno. *A neobično je to doista*, Tarrob je mislio, brišući usta od bljuvotine, *kako, ma koliko ju doživljavao, čovjek se jednostavno ne može naviknuti na nesreću...*

Vrhunac svega toga bilo je kada je pred sobom, osjećajući vrtoglavicu, ugledao onu vrlo mu poznatu priliku starca. Onog starca što je, iako ga je ovaj smatrao pukom halucinacijom, u Tarrobu izazivao neizmjeran strah.

Bila je to prilika koja se Tarrobu ukazivala već godinama, što u javi, što u snu, i koja ga je uporno podsjećala na njegovu krvničku prošlost.

Tarrob nije znao ime tog starca, jer nikada ga nije ni doznao. I uopće se čudio tomu što mu se starac, kada mu se već ukazivao, nije ukazivao kao izbljedjela pojava (jer u pitanju je bila prilika koju je upamtio prije mnogo godina), već je ta pojava bila strahovito detaljna, tako da bi Tarrob, kada bi ga susreo, mogao jasno vidjeti svaku starčevu boru, svaku sijedu dlaku na njegovu licu i svaki ispucali nabor i nepravilnost na njegovoj koži.

Starac je sada stajao na jedva dva koraka od Tarroba, koji se pognut u struku držao za glavu, jer ga je strašno boljela i, promatrajući Tarroba nekoliko sekundi, stao je izgovarati riječi, glasa što je ledio krv u Tarrobovim žilama:

Ti si Tarrobe ubijao, i ubio si mnogo nevinih ljudi, odnijevši im duše kao da si ti taj koji odlučuje tko će dušu imati, a tko ne. Ubojica si dakle nesavjesni, jer toliko si toga gledao, a osjetio ništa nisi. Ali Tarrobe, kao što sunce jednom kad izađe mora i zaći, tako će i u tvom životu, prije ili kasnije, sve doći na svoje. Stoga, kada budeš mislio da nećeš biti kadar učiniti takvo što, ti ćeš uzrokovati još mnogo smrti, i mnogo ćeš smrti biti prisiljen gledati. Opet ćeš oduzimati živote, ali ovaj puta u tome nećeš uživati. Tvoja, naime, ruka činit će što je njoj po volji, a ti ćeš biti tek sluga pokorni...

Doista, Tarrobe, jer mnogo toga si doživio i grižnju savjesti poradi toga nisi osjetio, sada ćeš osjetiti grižnju za to sve. Pa i više od toga.

A sada zbogom!

I rekavši to, prilika starca je nestala.

Tarrob je ostao sam, sada već na koljenima, skupljajući zrak poput premorenog

psa.

To što je upravo doživio bio je plod njegova bolesna uma – time se barem tješio. Štoviše, time bi se tješio uvijek nakon što bi mu se takvo što dogodilo.

Bio je već nekoliko puta razgovarao sa vidarom u vezi toga, a sve što mu je vidar znao reći bilo je da su u pitanju halucinacije izazvane mješavinom najgorih njegovih čuvstava, mnogo besmislenih briga i strahova od budućnosti, jednako kao i prošlosti.

Vidar je držao da je to normalno za svakog isluženog vojnika, i uopće, osim dobronamjernog savjeta da vrijeme provede uz svoju obitelj (jer uz Meru, Morda i Thargeliona je Tarrob vidaru rekao da osjeća najveći mir), ništa mu drugo poradi toga nije znao reći.

“Ne boj se, Tarrobe”, bilo je što mu je vidar rekao, “jer iako je u pitanju stvar koja je će te proganjati najvjerojatnije čitav život, na tebi je hoće li te ona pratiti kao nešto opasno ili bezopasno. Ti si taj koji upravlja snagom toga svega.”

“Ali boli me neizmjerljivo!”, Tarrobov je odgovor glasio. “Dušu kao da mi gazi, i gazi, prijatelju, bez ikakve milosti... Kako, onda, kako da to oslabim?”

Vidar je pružio Tarrobu odgovor na to, a sada, klečeći na putu, Tarrob se tog odgovora prisjetio.

Iznenada, bez ikakva uvoda, na um Tarrobov tada se vrate Thargelion i Mord, te Mera, njegova žena. Mislivši o njima, Tarrobu se stalo podizati raspoloženje, a njegova duša, kanda, iz blata u kojeg je upala stala se kobeljati van...

Konačno je i sam Tarrob ustao, nakon čega je nastavio svoj put prema Dur'agemu, sada ne crnih, već blještavo bijelih, poput snijega, misli, i te misli bile su tople, ljudske i natopljene ljubavlju. Nikako krvničke.

* * *

U Dur'agem je, dakle, Tarrob ušao odlična raspoloženja, jer osjećao je da je riješio mnoge svoje probleme. To osjećajući, znao je, bio je u krivu, jer problemi su njegovi bili daleko od svog rješavanja. Zapravo, Tarrob ih je možda tek na trenutak odagnao od sebe. *Ako i to.*

Nedaleko od centra grada Dur'agema, Starog Hrasta, kako su ga zvali, jer tamo doista i jest rastao jedan masivni stari hrast usred ceste od kaldrme duž čijeg su ruba bile podignute kamene kuće, nalazila se kućica jednog tesara, iza koje je bilo prostrano dvorište puno neobrađenog drveta.

Do tog se tesara Tarrob zaputio, jer tu je hrpu debala on to jutro trebao obraditi.

Nije na vrata tesarove kuće ni trebao kucati, jer tesar ga je pred kućom već čekao. “Zaspao si?” bilo je prvo što je tesar rekao. Ime mu je bilo Merek, i bio je to ne toliko naočit čovjek, crnokos, obla lica, brkat, od sunca opaljene kože i mršav.

“Doista jesam...”, Tarrob je na to prijateljski odgovorio. Sa Merekom se tada rukovao. “Ne znam što mi bi...”

“Ma nema veze.”, tesar Merek će vesela glasa. “Čempres zbog toga nije ozlijeđen.”

Otišli su tada u dvorište, gdje ih je dočekala oko tri metra visoka hrpa naslaganih debala na kojima je još bila kora. *Ta me hrpa podsjeća na jednu drugu, koje se i sad živo sjećam... Naime, hrpu sa gorućim ljudskim leševima.* Tarrob to nije htio pomisliti, ali jest.

“Koru ćeš morati odstraniti sa svakog”, Merek je objasnio, “nakon čega ćeš svako deblo prepiliti na pola, da ne budu dužine veće od dva metra. Tada drva raskoli.”

“Koliko debele da budu daske?”

“Pola pedlja svaka neka bude. Ne više od toga. I molim te, Tarrobe, budi vrlo pažljiv...”

Tarrob kimnu glavom. On je savršeno razumio zašto je tesar bio uznemiren: u pitanju su bila stabla posječena u Sablasnoj šumi, najkvalitetnija i najskuplja, te jedina u čitavom Hil'gumu koja su se mogla koristiti za pravljenje plovila. Već je jednom ranije razgovarao sa Merekom o tome, kada ga je pitao zašto se, s obzirom da je Hil'gum pun šuma, brodovi ne prave od drugih stabala. Merek mu je na to odgovorio: “Stvar je u samim stablima. Jednostavno nigdje drugdje nisu kvalitetna kao u Sablasnoj šumi. Stablo, na primjer, posječeno u Dur'agemu može koristiti za štošta, od građevnog materijala do goriva za ogrjev, ali čim se položi na vodu, ono trune u roku od tjedan dana i tone. Učenjaci su se bavili tim problemom, i zaključili su da je svemu tomu uzrok sol. Zemlja i zrak u Hil'gumu su puni soli, a to ne dozvoljava stablima doći do punog potencijala. U Sablasnoj su, pak, šumi i uvjeti i stabla drugačiji. Ondje je zemlja manje slana, i daleko bogatija, a stabla odande... doista su posebna.”

Tarrob je tesara poslušao, te, čim je Merek otišao dalje svojim poslom, priono radu. Prvo što je učinio bilo je vezanje debala na samom vrhu hrpe užetom, nakon čega ga je pokušao strovaliti sa hrpe na zemlju.

Taj pokušaj bio je bezuspješan, ali na to je Tarrob i računao, tako da je već sljedećeg trenutka otišao po tesarova vranca koji mu je, prema dogovoru, bio na raspolaganju. Privezavši kraj užeta za konja, Tarrob je nakratko procijenio situaciju. Valjalo je deblo spustiti na zemlju na što sigurniji način, tako da ono ne zakači ni njega, ni konja, ni Merekovu kuću. Za takav pothvat bilo je potrebno dovoljno dugo uže, a upravo to je Tarrob u tom trenutku i procjenjivao.

Napokon, zaključivši da će vjerojatno sve biti u redu, Tarrob reče: “Dobro je...” i konja lagano potjera.

Već nekoliko sekundi kasnije, uz mnogo škripe užadi, rzanja konja i buke od pada debala, deblo duže od tri metra strovalilo se na zemlju.

Tarrob tada oslobodi konja i vrati ga u staju, usput mu pomilovavši njegovu

crnu glavu. U pitanju nije bio velik posao, ali to nije bio razlog, Tarrob je držao, da ne bude zahvalan životinji na njenoj pomoći.

Zahvalnost i jest ono što mene kao ljudsko biće razlikuje od životinje, Tarrob je pomislio.

Sljedeće što je Tarrob učinio bilo je manje-više nježno odstranjivanje kore drveta, a to je učinio malenom sjekiricom nakon što je koru klinom i čekićem prethodno olabavio.

Dvadesetak minuta kasnije, stavši pred potpuno oguljeno deblo i protegnuvši leđa, Tarrob je potražio pilu. Pronašavši nakon nekoliko trenutaka veliku pilu, prislonio ju je na stranu debbla koju je smatrao središtem debbla, te je počeo piliti.

Pila je bila tupa, ali Tarrobu to nije smetalo, jer njemu se nije nikuda žurilo. Tesar mu je, naime, rekao dati dvadeset bakrenjaka, ali tek kada sa poslom Tarrob bude gotov. Trajao taj posao jedan dan ili njih nekoliko, tesaru je bilo svejedno.

Tarrob je novac trebao, jer Kraljevstvo Kessyr odavno mu je prestalo isplaćivati novac koji je zavrjedio kao mirovinu. Tako su završili svi nekadašnji vitezovi i vojnici, ma koliko poznati i uvaženi u društvu prije toga bili. Je li to bilo dobro ili loše, Tarrob nije znao reći, jer u jednu ruku zločini su vitezova bili suviše moralno prljavi da bi ih sudbina nagrađivala mirovinom, a opet, istu tu moralnu prljavštinu netko je morao nositi, što posao vitezova i jest bio. *Stoga ili smo sveci ili zločinci... Ne znam istinu, ali držim da je istina ovo drugo.*

Nakon što je deblo prepilio na dva gotovo jednaka dijela, Tarrob je pošao u staju, gdje je pronašao veliku sjekiru naslonjenu na zid. S tom sjekirom tada je stao prepiljeno deblo raskoljavati.

Kako je ispalo, raskoljavanje je debbla bilo teže nego piljenje, jer deblo je bilo puno čvorova. Ali naposljetku je Tarrob ipak uspio u naumu, i ono deblo koje je srušio sa vrha hrpe sada je bilo i oguljeno i ispiljeno i raskoljeno.

Za taj mu je pothvat trebalo nešto više od pola sata. A tako je valjalo učiniti i sa ostatkom hrpe.

Zaduhan već kod tog prvog obrađenog debbla, Tarrob je tada oznojena lica pogledao u jutarnje nebo. *Kad završim s radom, nebo će biti ono večernje...* pomislio je.

I pomislivši to, Tarrob se vratio svome poslu.

* * *

Sunčevim zalaskom, posao je Tarrobov kod tesara prišao svome kraju. Tada se Tarrob, uzevši od tesara svojih dvadeset bakrenjaka, umoran i oznojen kao da se vjedrom vode polio, u mrkloj noći zaputio kući.

Večer je bila ugodna i tiha, a svježji povjetarac što bi tu i tamo puhao naspram onog danjeg, smrdljivog, bio je čak i mirišljiv, a mirisao je na šumsko raslinje, planine i zapjenjeno more.

Tarrob se poradi umora klatio kao pijan, a misli mu bijahu isprekidane jer ni misliti nije mogao valjano. Doista, da ga je koji stražar tada zaustavio, vjerojatno bi ga zatvorio jer bi držao da se Tarrob napio, i upravo stoga, bila je prava sreća što su ulice u Dur'agemu te večeri bile gotovo u potpunosti puste.

Mjesečina je osvijetljivala kaldrmu pred Tarrobom i, u spoju sa svjetlima mnogih obješenih uljanica, činila je da kaldrma bude srebrnasto-crvene boje, a svjetlost se ta dva izvora kanda prelijevala ulicom poput rijeke.

A, jedom kad je izašao iz Dur'agema i stao na zemljani put omeđen visokom travom, ni put taj pred Tarrobom nije bio ništa manje čaroban. Zbilja, činilo se Tarrobu u njegovu umoru sada da je čarobno baš sve oko njega što je inače gledao letimice i ne obraćajući pažnju, i u toj čarobnosti sve je bilo bitno: svaka vlat trave, svaki list i komadićak zemlje kojeg bi Tarrobov korak zdrobio. Svrhovitost se krila u svemu!

Tarrob je hodao upijajući pogledom sve na što bi njegov pogled pao, i u njemu se budila neka neobična ljubav spram svega toga što bi vidio.

Bogovi, što li se to sa mnom događa...?

Klateći se i u tom klaćenju svako malo skrećući s puta u raslinje, Tarrob je napredovao prema svojoj kući. U njemu se polako budio strah, jer počinjao je gubiti kontrolu nad vlastitim tijelom, a razloga svemu tomu nije znao.

Je li ovo uzrokovao onaj prokleti starac? u jednom se trenutku našao pitati. Znao je da to ne može biti, jer starac što ga je godinama proganjao bio je ništa više od iluzije, ali Tarrob je svejedno u to vjerovao. Ne nalazeći nikakva druga odgovora, on je štoviše naređivao samome sebi u to vjerovati.

Sve se činilo kao plod sanjanja, i pred Tarrobom su se prizori uskoro stali miješati baš kao u snu. Tamnozelen je boja lišća među mračnim krošnjama u noći bila pred Tarrobom prisutna kao boja pred slikarom, i Tarrob je svojom voljom mogao tom bojom slikati. Zelena se boja lišća miješala sa crnom bojom noći. Boja se noći pak miješala sa srebrnom bojom mjesečine, a sve to skupa sa smeđom se bojom zemlje pred Tarrobom miješalo kao da je Tarrob dijete koje se igra sa bojama.

Bogovi... i to napokon pomislivši, nekadašnji vitez Tarrob, na jedva stotinjak metara od svoje kuće, pomračena uma i klonuo, kleknuo je u travu pokraj puta i, izgubivši svijest, u nju se srušio.

Poglavlje 8

Tata!" dječacki je glas sljedećeg jutra povikao, a to rano i tiho jutro na to uz njegov povik proparaju i zvuci njegovih trčćih koraka. "Tata!" dječak je zadihano ponovio prilazeći Tarrobu koji je spavao u visokoj travi pored puta.

Jutro je bilo hladnije no jučer, a trava je bila posuta svjetlucavom rosom i bijelim mrazom. Dok je trčao, iz Mordovih je usta izlazila para.

Dotrčavši do Tarroba, Mord se bacio u travu kraj njega na koljena i stao ga drmati rukama. "Tata, probudi se!" rekao je, i ponovio to još nekoliko puta.

Mord je poradi Tarroba bio u prvim trenutcima uplašen, ali onog trena kad je kleknuo kraj njega i primio ga za njegov kožun straha je u Mordu nestalo, a sve su zamijenili hrabrost i briga, te neizmijerna želja da Tarrob nije noć proveo u travi zbog neke nezgode ili bolesti, već radije poradi kakva bijesa ili pijanog stanja – jer sve je u tim trenutcima Mord bio spreman oprostiti Tarrobu, samo ako će sa Tarrobom sve biti u redu.

Ali Tarrob se nije budio. Doduše, prsa su mu se polako u njegovu disanju nadimala, no to svejedno nije gasilo Mordovu brigu. Odustavši od buđenja, Mord ga je u jednom trenutku pokušao podići, ali i od toga je uskoro morao odustati, jer Tarrob je jednostavno bio pretežak.

Ta što li se to dogodilo sa ocem...? No, Morde, to nije bitno! Treba ga maknuti oдавде, a ja sam preslab! I pomislivši to, Mord odluči poći kući po majčinu pomoć.

Nekoliko trenutaka kasnije, Mord se vratio do Tarroba sa Merom kraj sebe, ženom koju je smatrao svojom majkom. Mera je bila još više uznemirena od njega, ali njen je pristup ipak bio kanda staloženiji od Mordovog.

Uvidjevši da Tarrob ne spava, već njime vlada nešto poput nesvjesticе, Mera se obratila Mordu: "Morde, pomozmi mi odvući oca u kuću!" ona je rekla, nakon čega se nagnula nad Tarrobom i primila ga za ramena.

Odvući Tarroba u kuću, tog čovjeka koji je i inače slovio kao velik čovjek, nije bio lak zadatak, ali to je moralo biti učinjeno. Mera je tako držala jer je osjećala strah poradi svoga muža, a Mord je tako držao jer je općenito mislio jednako kao i Mera.

A u kuću su ga naposljetku i doveli.

Tarrobu su, jednom kad su se našli u kući, svukli čizme sa nogu i presvukli ga u čistu odjeću, nakon čega su ga plegli u krevet. Mera ga je odmah potom pokrila sa

nekoliko deka i, još prije no što je i shvatila što čini, stavila kuhati čaj.

“Majko, ovo sam pronašao ondje na travi, gdje je spavao...” rekao je tada Mord, pruživši Meri šaku punu novčića.

Mera, ugledavši novac, osjeti iznenada neku težinu na srcu. Znala je ona, naime, koliko je Tarrob morao raditi za tih dvadeset bakrenjaka (koliko ih je izbrojala u Mordovoj ruci) i također je znala da se stoga nije trebalo ni čuditi Tarrobovu gubitku svijesti na korak od kuće.

“Ti ludi, ludi čovječe...” položivši ruku na Tarrobovo čelo, Mera je šapnula, a već u sljedećem trenutku obrisala je suzu sa svoga lica.

“Hoće li biti dobro?” Mord ju je tada upitao, ne mičući pogleda sa Tarroba.

Mera ne odgovori ništa, je ništa nije ni znala. Sve što je mogla učiniti, ona je već učinila, a na Tarrobu je sada bilo hoće li ovo biti početak jedne duge bolesti, ili će se oporaviti već čim se probudi. Mord joj nije zamjerio što mu se nije obratila, jer ni sam na njenom mjestu, držao je, ne bi drugačije učinio. Napokon, on i jest jednako kao i ona promatrao usnulog Tarroba, duboko u sebi se pitajući: *A što ako ovaj čovjek umre...?*

U konačnici, nakon što ih je iz tog neobičnog transa probudila zakuhala voda u čajniku koja se već stala prelijevati preko ruba i isparavati na gotovo usijanoj peći, Mera je rekla Mordu: “Odi, Morde, radije spavati. Budi uz Thargeliona. A kad se otac probudi, ja ću probuditi vas oboje... A ako se ne probudi...” Na trenutak je utihnula, tjerajući se usput svim silama da ne kaže ono što joj je bilo na umu, a što je glasilo da će ukoliko se Tarrob ne probudi u roku od nekoliko sati, ona poći po pomoć vidara. No, znajući kako takvo što ne bi valjalo djetetu govoriti, samo je brzo dodala: “Zapravo, ne brini; sigurno će se probuditi.”

A tako i bi.

* * *

Tarrob je otvorio oči jedva sat vremena kasnije, što je iznenadilo Meru koja je sjedila na stolici pokraj kreveta i zamišljeno slušala pucketanje vatre u peći. Ona, naime, nije očekivala da će se Tarrob probuditi uopće tog dana, i upravo stoga, jednom kad je čula Tarrobovo stenjanje, i riječi: “Bogovi... žedan sam...” ona je gotovo vrisnula od sreće.

“Budan si!” rekla je Mera, odmah dohativši posudu s vodom i davši je Tarrobu da pije iz nje. Kad mu je dala vode, Tarrob je već bio u sjedećem položaju, a jednom kad je stao piti, nije se odvajao od posude sve dok ju nije u potpunosti ispraznio.

“Hoćeš još?” Mera je upitala. Tarrob je odmahnuo glavom.

“Što li se dogodilo i koliko sam li uopće spavao?” Tarrob je tada stao pitati, usput mičući sa sebe deke kojima je bio pokriven i pokušavajući iz kreveta ustati.

“Prošlo je podne, a našli smo te na travi spavati ujutro... desetak sati, vjerojatno...” odgovorila je Mera. Ona nije niti razmišljala o svojim riječima, jer ono spram čega je njena pozornost bila usmjerena bio je čaj, koji je nakon sat vremena od njegova kuhanja još uvijek bio topao. Taj je čaj Mera sipala u onu drvenu posudu iz koje se Tarrob ranije napio vode, i pružila ga Tarrobu, bez da ga je i pitala želi li ga piti.

A pruživši mu čaj, Mera je stala iznositi ono što joj je ležalo na srcu: “Znaš, Mord se jako zabrinuo kada te ugledao. A kako i ne bi, kada te je zatekao bez svijesti u travi... Tarrobe, nisi trebao onoliko raditi. Doista je bilo nepromišljeno, jer nisi ti više mlad kao nekada...”

“Kakav je ovo čaj?” gotovo ju ni ne slušajući, Tarrob ju je tada prekinuo pitanjem.

“Čaj?”, Mera je ponovila. “Ne znam, mislim onaj kojeg si ti meni kuhao...”

To što je Mera spomenula bio je običaj u njih dvoje već neko vrijeme, to da je Tarrob svako malo kuhao Meri čaj, i taj običaj budio je u njima neobične i najljepše osjećaje. Za to osim njih dvoje nitko nije znao, jer njih su dvoje to gotovo djetinjte držali tajnom, i pazili su da nitko za to ne dozna. Tarrob je, naime, neke Meri nepoznate biljke kuhao u čaju i davao joj da ispija taj čaj, pomiješan sa nešto meda, i Mera je doista u tom čaju uživala više no u mnogočemu drugom, i čitav taj napitak takoreći ju je punio snagom.

U početku je to bio tek običaj, ali kasnije je preraslo u potrebu, jer Mera je uvidjela kako bi njome vladalo vrlo loše raspoloženje kad god napitak ne bi pila, i ubrzo se dogodilo da je barem jednom u dva dana od Tarroba taj čaj tražila. Ali za razliku od Mere, Tarrob u tom čaju nije uživao, i uopće bi mu bilo mučno jednom kada bi otpio i jedan gutljaj, a tako je bilo i sada.

To što je Mera tada rekla, da je čaj u Tarrobovim rukama bio upravo onaj kojeg on nije volio, učinilo je da Tarrob ne kaže više ni riječi. On joj je tada drvenu posudu sa čajem vratio, niti ne trudeći se objasniti zašto to čini, i uopće se od tog trenutka kanda čitavo raspoloženje u prostoriji promijenilo.

“Zar nešto nije u redu?” Mera je upitala, prihvativši posudu iz njegovih ruku.

Tarrob je šutio. Mera je znala da se ta šutnja već sekundu kasnije prestala ticati čaja i da je postala šutnja poradi nečega drugoga. Čega točno, ona nije znala reći.

Još je neko vrijeme Tarrob ostao zamišljeno piljiti pogledom u prazno, a onda je promrmljao: “Sve je u redu... Da, sve je apsolutno savršeno... No, Mera”, iznenada ju je tada upitao, time ju zbunivši, “hoćemo li u šetnju?”

Iako iznenađena pitanjem, Mera je pristala, i stoga su već nekoliko minuta kasnije ona i Tarrob bili udaljeni od kuće stotinjak metara, zagrljeni polako pružajući nogu pred nogu. Nije Mera znala razlog Tarrobove želje za šetnjom, ali nije ju razlog niti zanimao, jer doista je i ona u svemu tomu uživala.

Šetali su oni ne žureći nikuda, i prema nikakvom se cilju uopće ne krećući. Dan je bio hladan bez obzira što je bilo podne, jer magla se ostala od zore još nije u

potpunosti povukla, a sunce je kanda bilo preslabo probijati se kroz nju i oblake.

No hladnoća njima dvoje nije ni najmanje smetala, i oni uopće o njoj nisu ni mislili. Zapravo, dok je Mera mislila na svoju djecu, Morda i Thargeliona, Tarrob sve to vrijeme iz nekog neobičnog razloga – kojeg ni sam nije poznavao – nije prestajao misliti na onaj čaj. *Zašto o tomu mislim?* pitao se. *Zašto je čaj bitan, i zašto sam se uplašio kada mi je rekla da je to isti onaj koji sam ja njoj spravljao?* Bila su to pitanja vrlo jednostavna, pa čak i, promatrač bi pomislio, pomalo glupava, ali općenito je oduvijek ono o čemu bi Tarrob razmišljao bilo daleko od glupog, i sve to imalo je svoju drugu stranu, pa bi sa tom pomisli promatrač bio u krivu.

Bila je jedna druga stvar posrijedi: Tarrob je već gotovo godinu dana, barem jednom u dva dana, kuhao čaj Meri, a niti jednog od tih događaja on se sada nije mogao sjetiti. Nije se mogao sjetiti čak ni koje joj je točno trave kuhao, niti kada je sa tom praksom uopće započeo, ali znao je da je to moralo iz nekog nepoznatog mu razloga ostati tajnom i da nitko, a djeca njihova najmanje, nije smio za to saznati.

Ne razumijem samoga sebe... sada je Tarrob mislio, hodajući čvrsto stisnut uz Meru, koju je držao pod rukom. *Je li ovo možda... je li ovo ono što zovu gubljenjem pameti?*

Pitao se to već ranije, i toga je sada bio bolno svjestan. *Da, doista... počeo sam gubiti pamet,* pomislio je. I pomislivši to, Tarrob se stao pitati koliko će li još puta u svome životu postaviti ista ta pitanja samome sebi, ne znajući da je dosad to učinio nebrojeno mnogo puta.

A doista je Tarrob imao i pravo kada se pitao je li stao gubiti pamet, jer iz njegove glave uporno nije izlazila misao o onome čaju kojeg mu je Mera skuhala, i nije shvaćao zašto je osjećao nekakvo neobično zadovoljstvo poradi toga što taj čaj nije ispio.

Ta zašto, zašto o svemu tomu uopće mislim, ako te stvari nisu ni najmanje bitne?

Tarrobove misli polako su postajale sve glasnije u njemu i sve teže za izdržati ih, i jedva desetak sekundi kasnije on se uhvatio namjerno slušati bilo što drugo, samo da skrene pozornost sa svojih misli, i stoga je Tarrob pažljivo stao slušati svoje i Merine korake, šuštanje lišća podno njih i pucketanje suhih grančica na koje bi stali. Slušao je on vjetar i pjev mnogih ptica, kao i lepet njihovih krila, i počinjuci se već znojiti (jer Tarrob bi se znojio kada bi god činio nešto što mu ne bi bilo po volji), on nije prestajao u tome.

Ali osluškivanje svega oko sebe samo je povećalo neugodan osjećaj u Tarrobu, i vrlo ubrzo on se stao ondje osjećati kao stranac i uopće nepoželjna pojava.

Bogovi, pa zar će opet početi? najednom se stao pitati, mislivši na svoje ludilo. *Nisam se ni odmorio još, ni snage dovoljno skupio, a već pakao opet moram proživljavati...* Opet – i ta ga je spoznaja natjerala osjetiti jezu – je stao osjećati onaj poznati strah poradi svega toga što ga je proganjalo. *A što točno mene proganja? Strah od čaja, vjetra, lišća i kojekakvih sličnih gluposti? Doista, ako ima boga koji je sve to smislio samo*

kako bi me mučio, priznajem mu da je dobar mučitelj. Štoviše, odličan!

Ono čega se čovjek boji, mnogo govori o tom čovjeku; veliki ljudi boje se velikih stvari, a oni ništavni ne boje se ničega. *O, ja bih volio bojati se, ali bojati se stvari doista vrijednih straha, jer u strahu se čovjek lako uzdigne i dokaže svoju vrijednost! Ali ovako, kada me je strah onoga u čemu nitko normalan neće vidjeti prijetnju, pa ni djeca, što da mislim?*

Zadubljen u svoje misli, Tarrob je i zaboravio da mu je Mera pod rukom, i u tom svom stanju uma on je nastavio sa razmišljanjem:

Strah... ja ga ne bih osjećao u mnogim prilikama gdje bi drugi zbog njega mokrili po svojim hlačama. Na primjer, da moram poći u boj ubijati, dati ili oduzeti život, sve bih to učinio i bez treptaja. Ali pogledati u oči svojoj djeci, pogledati u svoju ženu, postaviti joj pitanje ili poslušati koju njenu riječ, promatrati možda prizore oko sebe, u pogotovu prizore koji bi trebali pružiti duševni mir – to ne mogu, i tu ću se stati tresti...

Mera je primijetila da sa Tarrobom opet nešto nije u redu, ali osim zagrliti ga čvršće, ona nije mnogo toga mogla učiniti. Znala je, naime, da problemi koji Tarroba muče ne mogu biti uklonjeni ni od koga drugoga osim njega samoga. Upravo stoga, sve to vrijeme Mera nije progovorila ni riječi.

Znam što će se sada dogoditi, Tarrob je dalje mislio. U to sam apsolutno siguran, jer tako je oduvijek bilo: pojavit će se preda mnom onaj starac, i opet će me mučiti svojim riječima... Ta prokleta iluzija ne prestaje me proganjati već godinama, još otkako... otkako...

Otkako što, Tarrobe? Bio je to glas njega: starca. Glas koji je natjerao Tarroba da se zaustavi na mjestu i stane uplašeno zvjerati oko sebe, ma koliko to bilo iracionalno s obzirom da je glas bio blag i miran.

Ti... opet te čujem, a ne želim toga. Odlazi, što god da si! Dok je to mislio, Tarrob je ispustio Meru iz zagrljaja i primio se za glavu, jer ona ga je tada počela strašno boljeti.

“Tarrobe, što ti je!” Mera je uplašeno primivši Tarroba za ruke rekla.

Ali Tarrob nije mogao osvrnuti svoju pozornost na nju.

Sve što jest, dragi Tarrobe, jest sa razlogom, u Tarrobovu je umu glas starca nastavio govoriti. I sve što ja kažem, tako ima biti, a ono što sam ja odavno rekao jest da se i ti kajati moraš. Jest, istina je da si se dosad kajao i mnogo suza poradi mržnje spram svojih zločina prolio, ali sve je to ništa. Ono što slijedi, to će biti pravo vraćanje duga, a ono što slijedi, slijedi sada.

I upravo tada, još dok je starac u Tarrobovu umu izgovarao posljednje riječi, Tarrobova se pozornost ipak uspjela probiti spram Mere.

A ono što je Tarrob imao vidjeti, učinilo je da se od straha nije mogao ni pomaknuti: Mera se nalazila pokraj njega, klečeći na sve četiri, i povraćala je krv.

“Dragi Mordaniuse...”, gledajući u Meru širom otvorenih očiju i ukipljen kao opčinjen, dok mu je biće napokon ispunjavalo shvaćanje, Tarrob je šapnuo. “... pa ja sam ju sve to vrijeme trovao.”

To je istina, starac je u njegovim mislima tada smireno rekao. Nisi znao da to činiš, ali to si činio. To je bilo potrebno kako bi osjetio grižnju savjesti. Vidiš, Tarrobe, zakon je za svakoga taj da se dobro vraća dobrima, a zlo zlima, ali onaj na kojemu je da podigne velikog Morda Dur'agemskog ima trpjeti taj zakon daleko, daleko više.

“Ali zašto sam miran, starče...?” promrmljao je Tarrob, i dalje se ne mičući dok je promatrao Meru u njenim mukama.

O, ti ni slučajno nisi u miru, baš kao što ni Mera nije bila zdrava od tvoga trovanja napitkom. Nego ja sam taj koji tebe upravo drži mirnog, i koji je sve ovo vrijeme sprečavao otrovu da na tvojoj ženi pokazuje znakove djelovanja. Ali... kao što sam ispustio nju, tako ću upravo sada ispustiti i tebe.

A kako je starac rekao, tako je i bilo.

Osjetivši mnoge neisplakane suze kako iznenada naviru iz njegovih očiju, i jednako tako osjetivši da mu usta žele ispustiti na stotine zbijenih vriskova prepunih boli, već sljedećeg trenutka Tarrob je skočio da pomogne Meri.

Poglavlje 9

Meru je, dok se ona otimala svako malo bljujući krv, Tarrob tokom sljedećih trenutaka podigao na ramena i odnio je kući. Buka koju je ona pravila urličući nepovezane riječi i svako malo vrišteći jednom kad su se našli u kući probudila je Morda i Thargeliona, i oni su se pred Tarrobom pojavili uplašeni do kostiju, ali i dalje spremni pomoći.

“Oče...?” Thargelion je izustio kada je ugledao Tarroba, gotovo čitavog krvavog, sa ramena polijegati Meru na krevet.

“Što je s majkom?” Mord je dodao.

Tarrob nije imao vremena da im objašnjava situaciju, jer Mera je bila otrovana, a ono malo što je Tarrob znao o otrovima bilo je dovoljno da zaključi kako je svaka sekunda što je imala uslijediti trebala biti potrošena na traženje liječnika, a ne na razgovor.

On je tada stoga trčecim koracima pošao do staje, u kojoj se nalazio njegov stari konj i, niti ne osedlavši životinju, bez riječi konja uzhajao i odjahao na njemu u pravcu Dur'gamema.

Kako su Thargelion i Mord također izašli iz kuće za Tarrobom, oni su se sada nalazili pred njenim vratima, i mogli su ga vidjeti kako odlazi. A Tarrob, prije no što je u potpunosti odmaknuo, iskoristio je to što su ga djeca još mogla čuti i vidjeti, pa im je dobacio:

“Vraćam se brzo! Pazite na majku!”

* * *

Do Dur'agema je Tarrob u kasu došao nakon manje od deset minuta, a u kas je tjerao konja samo zato što ovaj nije mogao ići galopom. Dveri grada bijahu otvorene, a stražara, kao ni jučer, nigdje na vidiku, pa je to Tarrobu omogućilo i u sam grad ući u trku.

Ljudi je na ulicama bilo malo, a ono malo što ih je bilo sklanjali su se Tarrobu sa puta uz pogrdne povike, jer on se nije zaustavljao ni ondje. Vidareva kuća nalazila se oko kilometar dalje od dveri, jedva strelomet dalje niz ulicu nakon što bi se prošlo Stari Hrast i stražarnicu odmah nakon njega, i bila je to kuća što se nalazila u jednom nizu gdje su bile podignute kuće samo najimućnijih obitelji

Dur'agema, a koje ipak nisu živjele na dvoru.

Popraćen glasnim odzvanjanjem topota njegova konja, Tarrob se zaustavio pred vidarevom kućom gotovo se prevrnuvši zajedno sa životinjom, jer – kako je ispalo – na gradskoj kaldrmi što je počinjala od dur'agemskih dveri Tarrob je ipak uspio konja natjerati u galop, a jednom kad mu je to pošlo za rukom nije ga prestajao tako tjerati sve dok nisu došli na jedva desetak koraka od vidareve kuće – a zaustaviti konja u punom trku tokom tih posljednjih desetak koraka bio je u najmanju ruku zeznut pothvat.

Tu je Tarrob sjahao sa konja i, niti ne predavši njegove uzde nikome, već ga ostavivši samog na ulici, nastavio dalje sam. Na stepeništu pred vidarevom kućom (jer ulaze većine kuća imućnih obitelji u Dur'agemu od kaldrme je ulice dijelilo stepenište od ne više od tuceta stepenica) bilo je oko tucet ljudi; većina starci koje su mučile razne boljke, a pokraj svakoga od njih Tarrob se probio niti najmanje se na njih obazirući.

Uletjevši tako u vidarevu kuću i prošavši u njoj jedan kratki hodnik koji ga je dijelio od prostorije u kojoj se nalazio sam vidar, Tarrob je jednakom žurbom ušao i u samu prostoriju. Vidar, kojega je zatekao zajedno sa nekoliko svojih pomoćnika pregledavati nekog gotovo u potpunosti nagog čovjeka pod par petrolejskih lampi, ugledavši Tarroba se iznenadio.

“Loroše, žena mi umire! Molim te, pođi odmah sa mnom!”

Loroh, kako se vidar zvao, na trenutak se uznemiri, ali kako je poznavao Tarroba i razmjer nesreće koja bi ga natjerala da mu tako upadne u kuću, sabere se već sljedećeg trenutka. Njegovi pomoćnici, pak, njih petorica (koliko ih je tada Tarrob nesvjesno izbrojao), u Tarroba su pogledala uplašeno, jer njegovo lice i ruke bili su krvavi, a način na koji je govorio nikako se nije mogao nazvati smirenim.

“U redu. Polazimo odmah.”, Loroh je odgovorio i zgrabio neki svoj maleni kovčeg sa lijekovima, nakon čega je, pošavši sa Tarrobom i osvrnuvši se spram svojih pomoćnika, rekao: “Vi preuzmite daljnje bolesnike. Ako ne budete znali što i kako, slobodno zatvorite radnju za ovaj dan.”

Vidar i Tarrob izašli su iz vidareve kuće u jednakom trku u kakvom je Tarrob ondje ranije ušao, a jednom kad su stali pred konja, Tarrob je vidaru rekao:

“Prespori ćemo biti ako nas bude nosio oboje. Hajde, ti znaš gdje je moja kuća; uzjaši i pođi tamo. Ja ću te sustići pješke.”

Loroh, čovjek koji je bio ozbiljan u ozbiljnim situacijama, Tarrobove je riječi prihvatio odmah, i stoga je već u sljedećem trenutku bilo učinjeno onako kako je Tarrob rekao.

Tako je liječnik iz Dur'agema pošao pomoći Meri.

Pak kad se Tarrob pojavio pred svojom kućom bilo je to gotovo pola sata kasnije, i vidar je već učinio sa njegovom ženom ono što je smatrao valjanim. Naime, kako se ova strahovito ritala, uz Mordovu i Thargelionovu pomoć Loroh ju je natjerao popiti nekakav lijek za spavanje, koji ju je u san srušio već nakon jedva nekoliko minuta. Zatim, kada je ova već bila u dubokom snu, prepoznavši njene simptome kao simptome otrovanja, Loroh je Meri stao puštati krv, nadajući se, naime, da će sa puštenom krvi iz njenog organizma izaći i dobar dio otrova.

Učiniivši sve to i zamolivši djecu da svojoj majci očiste lice od krvi, a kasnije da sa njega brišu i znoj, Loroh je sjeo na stolac pokraj Merina kreveta i stao čekati Tarroba.

Tarrob, koji se negdje u to vrijeme i pojavio, još sa ulaza u kuću doviknuo je vidaru: "Ima li nade? Jesi li uspio? Sumnjam na otrovanje..." dodao je, nešto nesigurnija glasa.

"I jest otrovanje.", vidar mu je odgovorio, ustavši sa stolca i promotrivši ovoga kako prilazi svojoj ženi.

"Pustio si joj krv?" promrmljao je tada tiho Tarrob, gotovo instinktivno već u sljedećem trenutku uzevši komad krpe iz Thargelionove ruke i stavši brisati Merino čelo.

"Jesam. Bila je to brza odluka, priznajem, ali više i nije bilo mnogo toga što se dalo učiniti." Vidar je prišao Tarrobu. "Vidiš", nastavio je, "krv koja je otrovana mora biti izbačena, jer ne znamo s kojim otrovom imamo posla. A sada kad je ostala bez krvi, na Meri je od krucijalne važnosti da ju nadomjesti."

"Dakle čekanje?"

"Čekanje." vidar potvrdi. Ostali su tako stajati još nekoliko trenutaka, a onda je vidar rekao: "Sada se, Tarrobe, moram vratiti u Dur'agem; ondje me čeka još mnogo drugih bolesnika. No, poslati ću ti svog pomoćnika sutra ujutro, a večeras ću sve što sam danas vidio opisati u pismu jednom Pripovjedaču, sa kojim se i inače savjetujem, pa ćemo vidjeti što on ima na sve to reći..."

"Možda će prepoznati otrov...?" ne znajući što bi drugo rekao, Tarrob je upitao.

"Takvo što sumnjam, ali siguran sam da će kakav koristan savjet znati dati. U Pripovjedače se, Tarrobe, uvijek može imati povjerenja..." još dok je to govorio, vidar je polako prilazio izlazu kuće.

Tarrob, koji se tek nakon nekoliko trenutaka sjetio da čovjeka isprati, rekao je: "Ako hoćeš, uzmi mog konja."

"O, hvala ali ne treba mi.", vidar je istog trenutka odbio. "Doista, zahvaljujem, i rado bih jahao do Dur'agema, ali ovu noć, držim, provesti ću u velikom razmišljanju, a kada se bolje razmišlja nego u pješaćenju?"

Tarrob se sa vidarom složi. Doduše, on bi se u tom trenutku složio sa bilo čime, jer njegovoj ionako prilično snažnoj ludosti sada se pridružila još i ova dodatna, uzrokovana silnim strahom za Meru.

“No, Tarrobe...”, rekao je vidar rukovavši se tada sa Tarrobom, “... do viđenja. Kod tebe sam sutra u zoru, zajedno sa pomoćnikom.”

“Do viđenja, Loroše.” Tarrob je odgovorio. A već u sljedećem trenutku, nakon što je zatvorio vrata iako je bio svjestan toga da konja nije vratio u staju, već je životinja slobodno lutala pred kućom i pasla travu, Tarrob se pognute glave, začudo bez i jedne misli u glavi, vratio svojoj bolesnoj ženi.

* * *

Bio je Tarrob zamišljeno stajao sljedećih nekoliko trenutaka nad uspavanim licem Mere, sa kojega je Mord svako malo krpom brisao znoj, i u toj zamišljenosti on nije uopće razmišljao, pa čak ni valjano gledao, činilo se, već je poput kakve biljke, jedva svjestan i vlastita postojanja promatrao Merino lice. Promatrao je, a nije vidio ništa.

Bojao se misliti, zapravo, jer bio je svjestan toga da vjerojatno ne bi mogao izdržati navalu emocija koja bi tada nastupila. Pomračio bi mu se tada njegov već ionako pomračen um.

“Hoće li majka biti dobro?” bio je Thargelion taj koji je to upitao – pomalo debeljuškasto dijete riđe kose i plavih očiju, što je bila potpuna suprotnost od Mordove mršave pojave crne kose i očiju smeđih, ali koje su podsjećale na boju crnu poput uglja. I upitavši to, kanda uplašeno približio se krevetu u kojemu je ležala Mera. Bilo je doista neobično to kako se Thargelion sada, nakon što je vidar posjetio njegovu majku, daleko više bojao prići joj no onda kada nije bilo nikoga osim njega i Morda kraj nje, a kada joj je stanje bilo daleko gore; kada je krvi bilo na sve strane, a Mera se otimala i ritala kao da i nije ljudsko biće... To dijete, Thargelion, činilo se, bilo je prisnije sa nevoljom no sa mirom, jer u ovom prvom se znao snaći, a u ovom potonjem kanda nije bio na svom terenu.

“Liječnik je rekao slati čak i Pripovjedaču pismo”, tješio je Mord svog brata, “a problema, Thargelione, nema u čitavom Hil'gumu kojeg Pripovjedač ne može riješiti.”

“Zbilja?”

“Da, Thargelione.”, nastavio je Mord. “U Dur'agemu su mi neka djeca pričala da se u Kessyru...”

Što je dalje Mord rekao, Tarrob nije čuo, jer još dok je Mord započinjao sa objašnjavanjem Thargelionu, on je ustao i odšetao odande, bez da se itko spram njega i osvrnuo.

Tarrob je pošao u smočnicu, na drugi kraj kuće, u čijoj tami nitko nije mogao vidjeti njegovo lice. To je Tarrobu trebalo, jer on je, naime, tada počeo plakati.

Nije htio da ga takvoga promatraju djeca, jer, držao je, on je za njih bio neka vrst temelja koji je sve nosio. Ako temelj popuca, sve pada. I upravo stoga on se

ondje sakrio.

Plakao je Tarrob tiho – najtiše što je mogao – a suze, iako ih je susprezao svim silama, klizile su niz njegovo lice jedna za drugom kao da nikada neće prestati. Tarrobovo se lice zacrvenjelo, a čitavo mu je tijelo stala prožimati ona poznata toplina – toplina, naime, koja obuzima svakog bespomoćnika u njegovoj nevolji.

Spasa, činilo se Tarrobu, nije bilo, ili on barem nije više mogao izdržati dočekati ga. Težina na njegovim plećima kanda je došla do točke odakle Tarrob dalje više nije mogao, i upravo to tjeralo ga je sada da zariva lice u svoje dlanove.

Kako nije razmišljao ni o čemu, već je samo isplakivao u tišini svoju dušu, Tarrob nije ni znao što mu se sa tijelom događa, pa se stoga začudio kada je nakon nekoliko trenutaka napokon otvorio oči i uvidio da kleči na koljenima.

Je li ovo kraj? stao se tada pitati. Je li ovo ispunjenje starčeve kletve? O, bogovi... ta jesam li ja uopće više normalan čovjek?

Na to Tarrob nije znao odgovoriti. Štoviše, na ta je pitanja već u sljedećem trenutku i zaboravio, jer svu je njegovu pozornost preuzela jedna nova misao, uzrokovana nečim što je tada ugledao pred sobom na polici. Ono što je ugledao bila je velika boca crnog vina, a ono pak što je pomislio, bilo je: *Hoću li ići do kraja?*

Kako je ispalo, ta pomisao bila je suvišna, jer još dok se Tarrob to pitao, on je već otvorio tu bocu i stao ispijati iz nje duge, prokletu duge gutljaje.

* * *

Usta svoja Tarrob nije odvajao od boce sve dok bocu nije ispraznio, a to se dogodilo jedva minutu kasnije.

S obzirom da taj čovjek alkohol nije dobro podnosio, vino ga je udarilo u glavu već u sljedećem trenutku, i Tarrob je u smočnici uskoro bio u potpunosti pijan.

Ostao je tada Tarrob neko vrijeme klečati, a potom, nakon što se osovio na svoje nesigurne noge, i stajati. Iako bi se promatraču činilo neobičnim, on uopće nije razmišljao o tome kako li će sada, pijan, doći pred svoju djecu i bolesnu ženu, već je razmišljao o nečemu sasvim drugom: kako će li, naime, bez da ga oni primijete, izaći iz kuće i otići.

Gdje otići, to Tarrob nije bio isplanirao, ali – barem te večeri – mislio je otići negdje vrlo daleko. *Daleko*, mislio je, *čak i za ljudska mjerila... Štoviše, daleko i za mjerila najvećih avanturista!*

Jer Tarrob više nije mogao dalje uz svoju obitelj. *Priznajem, kukavica sam*, očiju još suznih je pomislio. *I priznajem da su čak i djeca moja hrabrija od mene, ali ja ostati više ne mogu. Jest, starac će se razočarati, jer čitav će njegov plan propasti, ali, na njegovu žalost, ne zanima me ni on. Ne zanima... ne zanima me ništa.*

I zaključivši to kao svoje konačno stajalište i odgovor svim svojim problemima, on se, niti se osvrnuvši iza sebe, zaputio do izlaza svoje kuće, te od kuće otišao.

Vani, na travi, za njim iz kuće nije izašao nitko. Bilo je to normalno, jer nitko nije znao razloga Tarrobovu odlasku, i nikomu ni na kraju pameti ne bi bilo da ovaj odlazi bez namjere da se ikada više vrati.

Tako je doista i najbolje, držao je Tarrob, pružajući nogu pred nogu i napredujući polako prema obližnjoj šumi. Ja sam višak...

Zašavši u šumu tek jedan korak, Tarrob se već u potpunosti izgubio. Bilo je to stoga što on nije bio više poput ljudskog bića, i nije mogao pamtititi kao jedno. *Ja se pretvorih iz ljudskog bića u jadnika, i kao jadnik sada idem.*

A kuda je išao, bila je nepoznanica. On je samo išao, išao i išao, probijajući se kroz gusto raslinje u noći u kojoj se pod krošnjama prst pred nosom nije dao vidjeti i, niti ne obazirući se na brojne ogrebotine koje je ondje zadobivao po licu i rukama, tjerao samoga sebe naprijed.

A u takvom je hodanju proveo čitavu noć.

Bila je zora kad se Tarrob napokon zaustavio, ili ono što je prethodilo zori; mračno i hladno, gotovo kao noć, ali bez one gostoljubivosti i šarma noći.

Umora nije ni osjećao, a čak ni pijan više nije bio, ali svejedno je osjećao isti onaj strah; isti onaj kukavičluk kao i na početku tog putovanja. I to ga je tjerovalo da se trese poput šiblja.

“A što sad?” promrmljao je, žaleći što u toj noći čuje samo svoj glas, a ne ni one ptica, ili žaba ili bilo čega drugoga, pa čak ni zujanje komaraca – jer sve je iz nekog razloga bilo tiho, a Tarrob je žudio za bilo kakvim zvucima.

Nije u tom trenutku puhao čak ni vjetar.

Tarrob nije znao koliko je dugo stajao na mjestu, ne znajući što se pred njim nalazi poradi mrklog mraka i noći u kojoj nije bilo čak ni zvijezda ili mjeseca na nebu. Znao je samo da osjeti miris nečega, a to nešto mogao je nazvati samo svježinom.

Mogao je doista stajati jednu minutu, ili njih nekoliko stotina. Bilo mu je u potpunosti svjedno.

A tada se dogodi sljedeće:

Sunce jutarnje granu iza najudaljenijih planina i bregova i obasja sve svojim zlatnim zrakama kanda posipajući po svemu kakav zlatni prah. I sve oko Tarroba u taj trenutak bi obasjano, svaka travka i kaplja rose na toj travki, svako stablo ili grumen vlažne zemlje, svaki list na tom stablu i svaki truli na toj zemlji, svaki brijeg, proplanak ili kamena stijena na planini. Magla jutarnja bila je pobijedena a oblaci su se na nebu raspršili, dok ih je sve zamijenila igra sunčeve svjetlosti: one poput krvi crvene niti, kojima je početak bio sunce, a kraja nisu ni imali, što su se kao konci prožimali nebom, ukrašavajući ga i granajući se njime kao vene u čovjeku, svako malo usput iz crvene mijenjajući boju u ljubičastu, a iz ljubičaste prelazeći odmah potom u narančastu.

A tada zapuše i vjetar, a Tarrob napokon uvidje gdje se nalazi.

Nalazio se on do gležanja u blatu izmiješanim sa sitnim kamenjem i pijeskom,

ispred jedne zrcaleće vode – srebrnaste, sada pod vladavinom jutarnjeg sunca – a ta voda, činilo se, bila je voda neke Tarrobu nepoznate planinske rječice, dugačke možda pola strelometra, a široka desetak metara, po čijim je rubovima sada rastao zeleni šaš.

Uvidjevši dakle to, Tarrob se sjeti i svog nauma, kojeg je osmislio tek instinktivno, kao što je doprije isto tek instinktivno bio i svjestan da se nalazi pred rječicom.

Naum mu se nije svidao, ali morao je biti izvršen.

I upravo stoga, Tarrob napravi dugi korak naprijed i zagazi u vodu. A nakon tog koraka učini još jedan, još duži, i voda mu obgrli koljena.

Već sljedeći korak učinio je da mu voda bude do bedara, a sljedeći pak do ramena.

“No, idemo...”, rekao je tada promrzao Tarrob, “... idemo ondje, što je daleko čak i za ljudska mjerila...”

I rekavši to, Tarrob je napravio još jedan korak.

* * *

Dopustio je vodi da njime vlada, i stao ju je udisati kao zrak, dopuštajući joj da mu ulazi u pluća i stane ih ispunjavati.

Voda je bila ledena kao bunarska, i u Tarrobovim širom otvorenim ustima pod njenom površinom Tarrobu je trnuo svaki zub, ali Tarrob je bol strpljivo trpio.

Prožimao ga je neizmjeran strah i, htio ne htio, uskoro se stao i otimati, sve ne bi li došao do površine – ali tada je već bilo kasno: Tarrob je uskoro bio pun vode, i na dno je rječice potonuo poput kamena.

Ono što je on mogao nazvati samo smrću i nepostojanjem uslijedilo je već sljedećeg trenutka, i Tarrob se uhvatio ne misliti i ne osjećati baš ništa, kanda se svojom novom ravnodušnošću spajajući sa okolinom; sa prirodom i tom njenom rječicom, te hladnoćom te rječice, i njenom blagom strujom. Samo ništavni i u svojoj ništavnosti mudri nehaj, bez straha, bez mržnje, bez ljubavi – to je postajao Tarrob.

I to je prestao biti već sljedećeg trenutka.

Netko je Tarroba tada zgrabio za njegove skute, netko ruku čvrstih poput najčvršćeg čelika, i zgrabivši ga povukao prema površini rijeke takvom snagom kao da Tarrob nije ni imao nikakve težine. A izronivši Tarrobovo mlitavo tijelo van, već ga je odmah potom iz rijeke izvukao i odvuкао na obalu, ondje gdje je sve bilo samo blato i šaš.

Jednom oslobođen zagrljaja vode, Tarrob je tada, kao na zapovijed, otvorio svoje oči i stao iskašljavati vodu.

“Ubiti si mi se htio?” začuo je tada neki glas, a jednom dobivši kontrolu nad

svojim udovima i obrisavši rukama oči od vode i blata, Tarrob je pogledao spram njegova izvora i uvidio da izvor itekako poznaje.

“Što...?” Tarrob je izustio, ali usred govora stao je kašljati. Njegove su oči bole zrake sunca, koje je sada već izašlo i pokazalo se u svoj svojoj ljepoti na nebu bez oblaka. Što poradi vode koju rukom ipak nije uspio u potpunosti ukloniti iz očiju, što poradi glavobolje što je tada nastupila u njemu, Tarrob nije mogao jasno vidjeti priliku što se nadvila nad njim, pa se stoga tada stao polako pomicati u blatu, uz veliku bol u svakom dijelu svoga tijela, ali sa čvrstom namjerom da se osovi na noge.

A prilika mu je u tome pomogla. “Pitam te, Tarrobe”, govorila je prilika dok ga je pridizala na noge svojim mu snažnim rukama pomažući da ne padne, “jesi li tolika kukavica, pa da se ideš ubiti onda kada tvoja kazna upravo ima nastupiti?”

Tarrob je njegov glas vrlo dobro poznao, a jednom kada se našao na nogama i dobio priliku pogledati mu lice, sumnje više nije bilo: to je bio starac, Tarrobov progonitelj.

Začudo, starčeve mirne riječi Tarroba nisu smirivale ni najmanje. “Ta što se to događa!”, umjesto toga, Tarrob je stao bijesno govoriti. “Ni ubiti se od tebe ne mogu! Zašto mi činiš to, ti ne postojeća, zla pojava...? Što sam to učinio, i što je to među mojim djelima vrijedno toga, ma kolika nedjela u pitanju bila? Zašto, prokleti starče, zašto!” i povikavši to, Tarrob ga s obje ruke svom snagom pokušao gurnuti.

Doista, Tarrob je iskoristio svu svoju posljednju snagu, ali starca nije pomaknuo ni najmanje. Uopće, ovaj je stajao kao da je u pitanju stijena, a ne osoba.

“U ovom trenutku, Tarrobe, Mord Dur'agemski briše znoj sa lica tvoje žene, a ti si pošao da se ubiješ. Reci, kako li je moguće da ne osjećaš grižnju savjesti poradi toga?”

“Ali osjećam ju, osjećam, osjećam...!” govorio je Tarrob, sada već na koljenima pred tim starcom, zabijajući glavu u njegove skute.

“To nije istina, Tarrobe, i toga si svjestan. Da jest, ovo bi bila potpuno drugačija priča i, konačno, da jest, ja bih to znao, jer ja znam sve, baš kao što, naime, sve zna onaj koji je sve to već i doživio. Ja jesam to doživio, svaki od ovih dana i svaku od ovih sekundi – i mrzim ih sve – ali poradi jednog svog prijatelja to svejedno činim opet. A čini i on.”

“Ta ne razumijem te, starče... Godinama već, ne razumijem nijednu od tvojih riječi...” nastavljao je Tarrob.

“Na tebi i nije da razumiješ. Na tebi je samo da osjetiš grižnju savjesti i da se staneš kajati. To je potrebno od tvoje strane. Ništa više. Nakon što mi to daš, ako hoćeš i umri – dalje nisi potreban...”

“No kad znaš da ne mogu. Ne mogu, doista, i da hoću...”

“Znam toga.”, starac je odgovorio. “Itekako sam toga svjestan. Jer jednom, kako

sam rekao, već je i proživljeno sve ovo bilo, i tada ti nisi doživio grižnju savjesti, i nisi se kajao poradi svojih prijestupa. I ta mala sitnica utjecala je na tvog sina Morda, i on je kasnije postao još gori od tebe. Od krvnika, nastao je veći krvnik. I kao što lavina nastaje od jedne pahulje, tvoja je gordost stvorila njega, Velikog Pukovnika...”

Tarrob nije slušao starčeva glasa, ali ni starac se zapravo nije obraćao Tarrobu, već je kanda to sve govorio samome sebi, takoreći podsjećajući se.

“Da”, nastavio je starac, “dugo sam o tomu razmišljao, i znam da je to odgovor. To je okidač koji je sve promijenio! Stoga ja Morda za saveznika nisam mogao imati, i Stvaraoci se nisu mogli okupiti, jer Mord je bio zao, a zao je bio radi njega...” i rekavši to, bacio je gadljiv pogled na Tarroba. “O, kako malene gnjusne stvari stvaraju velike, ali gnjusne ljude!”

Tarrob, koji nije shvaćao njegovih riječi, stao je tada mrmljati, susprežući plač: “Ali Mord je dijete, a ti govoriš o njemu kao da je netko velik i bitan... Zašto kriješ toliko poštovanje spram tog malenog stvorenja...? Ne razumijem, ne razumijem...” nastavio je ponavljati, držeći se za svoje blatnjave sljepoočnice koje su ga strašno boljale.

A starac, u kojemu se u tom trenutku kanda probudio nekakav bijes, primi tada Tarroba za kosu, podigne mu glavu i pogleda ga svojim u potpunosti crnim očima ravno u njegove, nakon čega stane govoriti, a glas mu sada bijaše pakostan: “Kajati ćeš se ti... O, hoćeš itekako! Pa makar morao učiniti da oduzmeš život svima oko sebe, ali kajati se hoćeš, i tu imaš moju riječ. Ako treba, i Thargelionu ćeš život oduzeti, ali grižnja će te savjesti stati mučiti. I što dalje oklijevaš – što dulje tvoja gordost oklijeva puknuti – to će ti biti teže izdržati ju. Zapravo... niti nećeš.”

Tarrob je promatrao njegovo lice sa silnim strahom, i dokle je god starac govorio, Tarrob se čitavim tijelom tresao. Doista, kao kakvo uplašeno maće.

Napokon, kad ga je starac pustio i okrenuo se, spreman nestati i ovaj put, Tarrob je, izgubivši svu snagu i srušivši se čitavim tijelom u blato, vrlo tiho, daleko tiše od šapta a tek nešto glasnije od pukog disanja, izustio: “A ja ne znam ni tko si...”

Tada, iz nekog neobičnog razloga čuvši to, starac se, kao da se priprema učiniti nešto sveto, polako okrenu, pogleda u Tarroba posljednji put, te reče:

“Moje ime je Rimus. Mord me zna kao Silu... A svijet me zna kao Demona Bez Vojske.”

I rekavši to, starac je nestao.

* * *

A za to vrijeme, Tarrobovoj djeci, Mordu i Thargelionu, nakon što su čitavu noć probdjela uz svoju majku, dogodilo se nešto neobično:

Njihova se majka probudila, i bila je sasvim zdrava.

Štoviše, upravo je Merin glas i bio taj koji je prenuo iz blagog sna njih dvoje, koji tada polako u san već upadali, sjedeći na podu pokraj Merina kreveta, na njega naslonjeni, i doista nije bilo ništa drugo na svijetu što bi oni u tom trenutku radije čuli.

"Hej, Morde! Thargelione! Pa vi spavate...!" govorila je Mera, a govoreći se smiješila.

"Majko?" Thargelion je bio prvi koji je otvorio oči i to izustio. "Pa ti..."

"Da, Thargelione, budna sam. Bila sam u dubokom snu i činilo se da više neću ni riječi izreći, ali sam se probudila... No sada brzo, jer ne smijemo duljiti, želim jedan razgovor povesti s vama."

Braća su već bila na nogama i sasvim razbudena, kadli je Mera započela:

"Sanjala sam jedan san", ona je rekla, "i u tom snu sve oko mene bio je tek ružni bezdan. Ružni, jer nije ondje bilo nikakvog veselja, i ja sam ondje padala, u tu crninu, bez ikog koga volim kraj sebe, i bila sam vrlo tužna. Da sam samo pomislila na vas, odmah bih se razveselila, ali u tom je bezdanu bila stvar i u tome što mi on nije dao misliti ni na što lijepo, već je sve bio samo čemer.

I padala sam jako dugo, jer vremena ondje nema, i što se čini sekundom može zapravo biti i čitav dan, i kroz velike sam patnje prošla. A tada... začula sam jedan glas: "Ovako, Mero, ovako prolaze oni koji se miču od ljudi, jer bez ljudi ništa osim bezdana i nema.", taj mi je glas rekao. Ali ja nisam vidjela tko mi je to govorio. On je nastavio: "I stoga, iako je tebi sada doista kraj, ja ću ti dati da ponovno dođeš pred svoju djecu, zdravija naizgled no ikada, samo kako bi im mogla prenijeti što si vidjela. A potom ćeš poći za mnom..."

Djeca su njena slušala uplašeno, jer iako su savršeno razumjela Merine riječi, ona nisu u to htjela vjerovati.

Mera nastavi: "A tada, gle, ta se osoba pojavila preda mnom, i bila je u potpunosti crna, a lice joj se nije vidjelo. I ona me je primila za ruku, te pvela za sobom. Ja sam tu osobu smatrala iz nekog razloga svojim spasiteljem. Prije toga ja kao da svoga tijela nisam ni imala, ali tada, kada me je on primio, u meni se probudila nova snaga, i ja sam bila sposobna za, činilo se, baš sve.

Nas smo dvoje izašli iz bezdana, leteći brzinom vjetra, i nismo se zaustavljali sve dok tamu oko nas nije u potpunosti zamijenilo svjetlo. No, nismo se zaustavili ni tada, već smo nastavili putovati i kroz to blještavilo, sve brže i brže, a što smo više odmicali od bezdana i njegove tame, to se više jad u meni pretvarao u sreću.

Tada, baš u trenutku kad sam pomislila da je to to i da me dalje od svjetlosti moj spasitelj neće ni odvesti, bjelina se najednom oko nas stala vrtjeti, i vrteći se polako je dobivala boju kao u bakra, a iako je oko nas nastalo nešto poput oluje, spasitelj me moj nije ispuštao.

A onda... na trenutak nisam mogla ništa vidjeti. "To je stoga što ne gledaš.", rekao mi je na to moj spasitelj. "No, otvori oči." I ja sam tako učinila. A otvorivši

oči, ja sam ugledala nešto što je, držim, najljepše što su moje oči u životu ikada vidjele. Jer nije bila stvar samo u prizoru kojeg su promatrale oči, već i u osjećajima – prekrasnim osjećajima – koji su se tada u meni probudili; koji su u meni najednom planuli poput vatre.

Nalazili smo se na jednoj livadi, beskonačnoj livadi, po kojoj su mnoge životinje hodale, sve sretne – vukovi i jeleni, medvjedi i risovi, i još mnoge druge – i bez i najmanje želje da naude jedna drugoj. Tu je bilo i nekoliko prekrasnih rijeka i jezera, čije su se površine zrcalile po obzoru, jer su te vode od mene bile daleko. Bile su tu i planine, i sunce, i šume i oblaci... Ali ništa od svega toga, djeco moja, ništa nije bilo ravno ljudima.”

Rekavši sve to, tu je Mera stala.

“Ljudi?”, Mord je upitao, držeći kako je sve to što je Mera rekla puka besmislica izrečena od strane osobe čiji je um poradi bolesti prestao racionalno razmišljati. “Jesu li i oni bili sretni?” Thargelion je dodao, koji je pak svemu tomu vjerovao.

“Jesu li bili sretni ne znam, a nije znao ni onaj koji me je onuda vodio. Zapravo, upravo su se toga i ticala njegove sljedeće riječi, jer on je tada rekao: “Ti ljudi, Mera, to su svi ljudi svijeta. Svatko, od tvojih roditelja do tvojih prijatelja i djece, baš se svatko ondje nalazi, i te siluete što ih gledaš predstavljaju upravo njih. Oni koji su za života ipak voljeli ljude, pa su stoga izbjegli onaj crni bezdan, tu se nalaze. Ali, iako je ovo daleko ljepše i sretnije mjesto od bezdana, ovdje i dalje ovisi o samim ljudima hoće li i oni biti lijepi i sretni, jer dabome da ovo što gledaš može biti i leglo nesretnika koji upravo pate.”. “Ali o čemu sve to ovisi?” ja sam ga tada upitala, osjećajući da će ono što će mi reći sljedeće biti istina svih istina – tako sam, naime, osjećala u samom svom biću. Ali on mi nije dao odgovora. Umjesto toga, rekao je: “Kada se probudiš, znat ćeš što ćeš reći svojoj djeci.” I eto, tada sam doista oči i otvorila...”

“I to je to?”, Mord tada upita. “Čovjek kojeg si sanjala nije ti rekao odgovor?”

“Ne...”, Mera je na to rekla, da bi najednom naglo duboko udahnula. Taj pokret njezina tijela uplašio je njenu djecu, ali kako je ona nastavila već tada govoriti kao da se ništa nije dogodilo, i djeca su se umirila. “Nije ni trebao, Morde... Jer evo, ja upravo sada odgovora i znam. Vidite, oni ljudi, ljudi koje sam promatrala... ni moj spasitelj ni ja nismo znali kakvi su to ljudi, i mi nismo poznavali njihove živote. Jesu li ratovali, ili živjeli u miru; je li im život bio proveden u bogatstvu ili siromaštvu – sve to bila je nepoznanica.”

Na trenutak je Mera utihnula, promatrajući neku udaljenu točku na zidu iza njene djece. Trenutak taj nije trajao duže od nekoliko sekundi, ali i njoj i njenoj djeci činio se daleko duži no što je bio – ali ipak, taj trenutak nikako im se nije činio neugodnim, već upravo suprotno!

Mera je nastavila:

“Da, sve je bila tajna oko tih ljudi, osim jedne stvari: ti ljudi bili su veličanstveni. Svaki od njih, baš svaki, bio je veličanstven i bitan, djeco moja, ali

nije svaki bio toga svjestan. Oni koji jesu, oni su bili sretni, i ta sreća je utjecala na njih i druge oko njih, čineći nešto prekrasno. Ali oni koji nisu bili toga svjesni, ti su patili žestoko, i njih je i meni i mom spasitelju bilo žao upoće promatrati. No, pazite sada, jer sada ću vam reći razlog zašto ti nisu bili svjesni: Premalo su voljeli.

Da, za života su premalo voljeli druge i sebe, i to je utjecalo na njihove živote, a kasnije i na njihove smrti. Jest, oni su se nalazili na tim prekrasnim poljanama, ali svejedno su patili i ondje.

Upamtite sljedeće: istinski će nesretan čovjek i u raji biti nesretan. Jer njegova nesreća ovisi samo o njemu samome, o njegovoj odluci, a on uporno iz svoje gordosti i samosažaljenja umjesto sreće odabire nesreću, i onda tako živi i to mu prelazi u naviku.

Stoga, poslušajte to što sam naučila i volite se. Prvo druge, a onda i sebe, i ne prestajte ići tim putem nikada. Ma koliko vas gurali sa njega i zavodili, vi ipak ostajte pri njemu. Mnogi će reći da su mudriji od vas, i pozvati vas da idete nekim drugim putevima, ali vi budite gluhi za njih. Drugi će pak reći da su vam po kojekakvim zakonima nadređeni, i imaju vas pravo tjerati da idete opet nekim drugim, njihovim putevima, ali vi ni njih ne slušajte. I bit će još mnogih drugih ljudi... ali vi ih nemojte slušati, već ostanite pri ljubavi. Jer samo ćete tako uvidjeti svoju veličanstvenost, i upoznati u konačnici sreću... Možete li mi obećati da ćete tako činiti?"

Mord, koji je i dalje vjerovao da Mera nije pri sebi, osjećajući dosadu poradi njena duga govora izustio je da brzo pristane na njenu molbu i makne se odande (jer držao je da je Mera ozdravila i da joj stoga njegova prisutnost više nije bila potrebna), ali Thargelion mu je tada upao u riječ rekavši:

“Meni nije potrebna ljubav da bih bio sretan. Ja ću, majko, biti sretan samo ako ti ozdraviš...!”

Te riječi Meru su ganule, ali ona se potrudila ničim to pokazati. Stoga, umjesto ičeg drugog od mnogih stvari što su joj tada pale na um, ona je na to rekla:

“O, nećemo varati, Thargelione. Jer evo, iako bih ja doista ostala još vječno uz vas, ono što je spasitelj rekao da učinim, učinila sam, i ja sada moram otići...”

“Otići gdje, majko?”, Thargelion je na to uplašeno upitao. “Zašto bi igdje otišla? I tko je uopće taj spasitelj, pa da moraš njega slušati...?”

Ali Mera kanda nije mogla odgovoriti. Jer ona je tada, gotovo kao na zapovijed, stala svoju snagu gubiti, i sve što se u njoj moglo dotad nazvati snažnim, sada je postajalo malaksalo i nikakvo, i uopće se uskoro ona stala mučiti i oko svakog udisaja.

“Evo ga...” Mera je tada uspjela izreći, ležeći sa tijelom čitavim prikovanim za krevet i piljeći u onu točku iza Morda i Thargeliona. A onda je dodala i još jednu riječ, koja je učinila da Morda čitavog prođu srsi: “Rimuse...”

“Majko, što se događa!”, sada je Thargelion već stao vikati, dok je Mord uklipljen kraj njega stajao. “Morde?” obratio se tada i Mordu, ali kako ovaj nije odgovarao,

stao je doticati rukama Merino lice, ne znajući u svom strahu ni što čini, ni na koji joj točno način time misli pomoći.

Ali Mera više nije mogla ništa reći.

Jer bila je mrtva.

* * *

Uvidjevši tu njima vrlo neobičnu istinu, braća su ostala jedno uz drugo u čvrstom zagrljaju. Za razliku od Thargeliona, koji je već u sljedećem trenutku stao plakati, Mord je stajao šuteći i čudeći se, ne znajući ni što da misli ni što da kaže, ali ipak ne ispuštajući suze, jer kada za to u tom trenutku nije bio sposoban.

Neizbježna istina da sve što ima svoj početak ima i svoj kraj pogodila ih je kao što prije ili kasnije pogađa svakog: hladno i bez milosti.

Nakon što su proveli neko vrijeme pokraj svoje preminule majke, iz nekog se nepoznatog razloga tresući čitavim svojim tijelima, Mord i Thargelion su odlučili otići odande i pronaći svog oca Tarroba, jer u vrlo kratkom vremenu ljubav prema majci zamijenio je strah prema mrtvom tijelu i nelagoda u bivanju pokraj njega.

Ali prije no što su doista otišli, Mord je, sjetivši se da je takav običaj sa mrtvima, Merine oči zaklopio, nakon čega je njeno tijelo prekrpio plahtom.

“Idemo.” primivši Thargeliona za ruku, odmah je potom rekao.

Braća su, izašavši iz kuće i stupivši na nisku travu obasjanu jarkom danjom svjetlošću sunca, pošla prema Dur'agemu.

Pješaćila su braća polako, takoreći vukući noge, jer polako se u njima gasila želja za ičim, pa i za brzinom. Zapravo, Mord i Thargelion nisu ni znali zašto su se zaputili u Dur'agem, i doista nisu držali da se ondje nalazi išta vrijedno spomena, ali išli su jer eto, napredovanje ka nečemu – bilo čemu – pomagalo im je odagnati tugu.

No do Dur'agema nisu došli. Štoviše, nisu došli ni na pola puta od tog grada, jer upravo ondje, negdje prije polovice puta, oni su se zaustavili ugledavši na pedesetak koraka ispred sebe neku blatnjavu priliku. Vukla se ta blatnjava prilika putem kao i njih dvoje nešto ranije, i nije se u govoru njena tijela moglo naći ništa više ornosti no u njih, ali ipak, hod su njen braća prepoznala, i to su ga prepoznala kao hod Tarroba.

“Oče!” Thargelion to nije povikao, već tek tiho izustio, baš kao što kakva osoba kojoj se učini ogromna nepravda izusti prije njena konačna kraha. I protisnuvši to kroza usne, Thargelion je prema Tarrobu potrčao. Sekundu kasnije, za Thargelionom je pošao i Mord.

A Tarrob, koji je doprije sve vrijeme zamišljeno piljio u tlo pod svojim nogama, podigavši na to pogled i ugledavši svoju djecu, nasmiješio se i raširio svoje gotovo u potpunosti blatom prekrivene ruke, spreman da ih zagrlji obojicu.

A jednom kada su ovi dotrčali do njega, doista i jest.

Nekoliko trenutaka provevši tiho plačući u sigurnosti Tarrobova zagrljaja, uz Morda, svoga brata, Thargelion je podigao pogled spram Tarrobova lica i rekao: "Majka je mrtva."

"Znam...", Tarrob je na to smireno odgovorio, mada je i njemu dolazilo u tom trenutku da ispusti suzu. No njega nije toliko dirala smrt Mere koliko to da se prije samo nekoliko sati htio ubiti i ostaviti ta dva života pred njim koja je sada grlio, i doista ga je stid bilo uopće ih i gledati. *Bio sam prokleta kukavica*, mislio je. *No od sada će biti drugačije...*

"Ali kako?", upitao je tada Mord. "Ta Thargelion i ja smo sami..."

"Rekao mu je majčin spasitelj.", umjesto Tarroba, Mordu je odgovorio Thargelion, držeći kako je to naravska stvar. "Nije li tako?" obratio se zatim Tarrobu.

Spasitelj? bilo je ono što je Tarrob u tom trenutku pomislio. *Misle li na Rimusa...? Onog starca?*

Pitanja su se najednom stala množiti u Tarrobu kao gamad, i započinjala su činiti ono što bi pitanja sa njim uvijek činila: polako su ga pokušavala dovesti do ludila...

Tako je barem bilo dok ih Tarrob u sebi nije uništio, a uništio ih je već sljedeće sekunde. *Ne zanima me*, tada je zaključio, držeći da je taj zaključak mudar i valjan.

"Ne znam.", naposljetku je Tarrob odgovorio, a glas mu je nesvjesno prešao u šapat. "Ne znam zapravo tko mi je to rekao... No to nije ni bitno. Poslušajte me: sada je bitno samo to da smo nas troje zajedno, i da se iz tog zajedništva ne mičemo nikuda, jer svaki od nas u samoći je slab, ali jedno uz drugo jači smo od bilo čega. Moramo biti hrabri, i takvi ćemo moći sve..."

"Sve?" Mord je tada tiho upitao.

To pitanje nije tražilo odgovora, ali Tarrob ga je svejedno dao, znajući, naime, da je to što će reći istina:

"Apsolutno sve."

Poglavlje 10

Loš te večeri, nakon što joj je svećenik tijelo premazao sa deset svetih masti, ondje među mnogim grobovima dur'agemskog groblja unutar zidina grada, Mera je bila sahranjena.

Tomu činu nije prisustvovalo mnogo ljudi – desetak najviše – i čitava ta ceremonija bila je za svakoga od njih teška i, bez obzira htjeli to oni priznati ili ne, vrlo neželjena. Tarrobovo je lice, sada dok je stajao kraj rake i svoje ruke držao na ramenima svoje djece što su se stisnula uz njega, bilo u potpunosti obasjano sa treperavim uljanicama koje su nosili grobari, a iako je još prije samo nekoliko sati ono čitavo bilo umrljano blatom, sada je bilo čisto, jer Tarrob se stigao prije sahrane očistiti i presvući.

Sahrani je prisustvovao i vidar Loroh, koji kada je čuo da je Mera izdahnula čitavu tu večer nije izgovarao ni jedne jedine riječi, jer toliko ga je njena smrt pogodila. Bio je tu i tesar Merek, te još dvojica–trojica Tarrobovih poznanika čija se lica ovaj nije ni trudio pogledati.

Da je bio pozvan, zasigurno bi došao i Ser Horm, narednik sve straže u Dur'agemu i Tarrobov stari prijatelj, ali on je već odavno bio odselio iz Dur'agama u Kessyr, a poslati mu pismo i čekati njegov dolazak moglo bi potrajati danima, tako da je Tarrob valjano odlučio ipak to ne učiniti.

Svećenikov govor nije bio suviše dug, a na tome su mu gotovo svi bili zahvalni, jer moglo se reći da ga većina ondje prisutnih ljudi nije ni slušala. Govor se njegov doticao filozofije Svetog Lyrna, čovjeka koji je živio u doba kralja Hrisa Kessyrskog. Bio je to mudar čovjek, taj Sveti Lyrn, i njegova je mudrost bila priznata u čitavom kraljevstvu; toliko, čak, da je sam kralj odlučio uzeti ga za svog glavnog savjetnika, a to se dogodilo nakon što je kralj prisustvovao jednom njegovom filozofskom govoru o patnji.

A upravo je o tomu svećenik na sahrani i govorio.

“Patnja, kako reče Sveti Lyrn, iako se možda naizgled čini nesavladiva zapravo i jest temelj svih postignuća.”, govorio je svećenik. “Jer doista, onaj koji pati najviše, najviše i postiže, a sve ovisi samo o snazi onoga koji trpi – hoće li uspjeti istrpiti patnju ili će pokleknuti tokom njena utjecaja. Sveti Lyrn to je dobro zamijetio. On je rekao: “Možda je čak i glupo od ljudi što često odustaju u patnji, jer samo će glup čovjek odbiti onu nagradu koja poslije nje slijedi. Kao kada radnik dobije svoju plaću, tako i paćenik dobiva svoju, prije ili kasnije”. Da, Sveti je Lyrn to uvidio

prije četiri i pol tisuće godina, a ta istina i dalje vrijedi, i mi ćemo se sada pokušati nje držati, a od nas najviše gospodar Tarrob i njegovi maleni, maleni ali neizmjerljivo duhovno jaki, Mord i Thargelion, i nećemo odustajati ma koliko patnja danas vladala. Jer već sutra ona će pokleknuti, i patnje će doista nestati. A sada, gospodo, ja ne bih više duljio, i radije bih dopustio svima se nama pomoliti Trojici Bogova da uzmu ispušteni dah ove mlade žene”, to je rekao pokazavši blago rukom na Merino mrtvo tijelo čitavo umotano u platno što je ležalo na dnu mračne rake, “i odvedu je ondje gdje oni u svojoj mudrosti misle da je za nju najbolje. A mi u svoje Bogove imamo potpuno povjerenje, jer oni su milosrdni i kada njima vlada najveći bijes... No, pomolimo se.”

I dobivši dopuštenje svećenika, svatko se, osim Morda i Thargeliona, koji moliti nisu znali, stao moliti Obi, Mordaniusu i Hezu. Obi, jer je stvorio sve. Mordaniusu, jer je gospodar svega. I, konačno, Hezu, jer ako Mera doista bude morala u njegove vječne vatre, da ipak ne bude toliko strog sa njom.

Molitva nije potrajala dugo, a jednom kad je završila svi osim grobara su se odmaknuli nekoliko koraka, nakon čega su grobari stali raku zatrpavati zemljom. Dok se to događalo, svećenik je glasno pjevao neku pjesmu čiji je sadržaj čitao iz knjige koju je držao u ruci, a kad se i to završilo, službeno je sahrana bila privedena njenom kraju, i ljudi su se stoga, kako je običaj nalagao, imali razići, a nakon toga i provesti noć u tišini i razmišljanju.

* * *

Bez Mere je bilo teško.

Mord i Thargelion nisu se odvajali jedno od drugog niti u jednom trenutku nakon Merine sahrane, jer uopće su njenu molbu, ono obećanje koje je tražila od njih, naime da se vole, sada shvatili zaozbiljno i, iako joj to nisu obećali dok je bila na samrti, sada, nakon njezine smrti, doista su dali svoju riječ da će tako činiti. Razgovarali su oni tokom tih trenutka vrlo malo, a ono malo riječi što bi progovorili uvijek bi se ticalo nečeg nevezanog za njihovu majku.

Pak što se ticalo Tarroba, on je bio vezan uz svoju djecu tada više no ikad prije, i nije se micao od njih niti u jednom trenutku. Osjećao je da im je sada najpotrebniji, i stoga iz kuće gotovo nije ni izlazio, već je provodio sate uz njih, sjedeći u tišini.

Tu tišinu Tarrob nije volio, kao što nije volio ni kada bi mu djeca bila tužna, pa je svako malo pokušavao tu tišinu prekinuti kakvom smiješnom anegdotom ili šalom, i time odagnati misli svih njih od smrti Mere, i odvesti ih negdje daleko; tamo gdje nesretne misli ne postoje, i uopće se misli samo na sretne stvari.

Ali to nije uspijevalo. Jer naime, tuga i tišina i jesu bile one stvari koje su njih troje u tim trenucima vezale, čineći ih sve čvršćima i čvršćima, i sami su bogovi

znali kakva bi šteta bila to prekinuti.

Tako je, dakle, to bilo: prvo bi proveli u tišini gotovo čitav sat, a onda bi Tarrob iznenada progovorio: “Znate, kada sam bio tamo i tamo, čuo sam priču o tomu i tomu...” i započeo bi tu priču, i trudio bi se ispričati ju najbolje što je mogao, ali nitko ga doista ne bi slušao, pa ni on sam, i ubrzo bi opet nastupila tišina.

Prvih je par sati Tarrob tako izdržao, ali kasnije je morao priznati da je on ipak daleko slabiji od svoje djece, i on je, iako je čitavim svojim bićem htio da tako ne bude, zaključio da bez alkohola sve to neće moći izdržati.

I upravo se stoga već do večeri napio.

Njegovu je djecu to boljelo, ali ona nisu mogla suviše mnogo poradi toga učiniti. Štoviše, osim promatranja kako sjedi na pragu smočnice (jer kako je ispalo, i u pijanstvu je Tarrob držao da ne zaslužuje sjediti igdje drugdje do li na podu) i ispija vino, prazneći bocu za bocom, ona nisu mogla ništa.

Tako je to, naime, odvajkada u ljudi: odrasli neko vrijeme nose probleme, a onda odustaju, dok djeca pak neko vrijeme nose probleme, a zatim i odrasle koji su odustali. Jer odrasli i jesu djeca – samo mnogo slabiji od djece.

Bilo kako mu drago, takvo je stanje u kući potrajalo puna tri dana, a tokom ta tri dana, iako bi se možda poradi toga kakav promatrač začudio, Mord i Thargelion u potpunosti su se snašli živeći na svoju ruku. Štoviše, bez njihove pomoći ni sam Tarrob ne bi mogao, jer braća su složno radila i sa životinjama, i oko kuće, i u kući, hraneći i životinje i Tarroba i sebe, a staju, kao i kuću, držeći urednom i čistom. Tarrob pak sva ta tri dana sa mjesta se micao nije, i uopće je sjedeći ondje na podu pred smočnicom odbijao i jelo i kakvu deku koju bi mu sinovi ponudili, i doista je sve što je činio bilo puko ispijanje vina, popraćeno kojekakvim mrmljanjem jadikovki.

Tarrob se, dakle, nije trijeznio. Ali i to je imalo, barem što se njega ticalo, svoj dobar razlog: naime, u pijanstvu je, kako je on držao, jasnije razmišljao i bolje planirao. I doista, sva je ta tri dana on proveo u sebi misleći o budućnosti; što će i kako učiniti, takoreći planirajući svaki njen pedalj. I toliko je zaokupirao svoj um time, i toliko je smatrao to ozbiljnom stvari, da si on jednostavno nije dopuštao misliti ni o čemu drugome. A to je postizao upravo alkoholom.

Bio je to proces normalan za sve pijane ljude.

No, naposljetku je i to moralo stati, a stalo je upravo tog trećeg dana, još u ranu zoru, kada su Mord i Thargelion još ležali u Merinu krevetu i spavali. Tada je Tarrob došao do njih, i dalje pijan, i probudivši ih rekao:

“Spremite stvari. Idemo u Kessyr.”

* * *

Tarrobov plan bio je da odu u Kessyr živjeti kod Ser Horma, gdje bi proveli najviše tjedan dana, jer toliko bi trebalo Tarrobu da ondje pronade neki drugi smještaj. Ser Horm, znao je Tarrob, primit će ih bez ikakva negodovanja, a s obzirom da su on i Tarrob bili poznati vitezovi, i pomoći mu naći kakav posao među stražom. *Biti ću zadovoljan i ako im budem samo laštio oružja*, mislio je Tarrob. I doista, bez obzira što je to pomislio u svome pijanstvu, to je bila istina. *Jer i sam moram priznati: ja sam čovjek od oružja, a ne tesarov pomoćnik ili išta drugo...*

Druga osoba koju je mislio u Kessyru sresti bio je Ser Hraw, vitez također umirovljen koji je ondje živio. Zapravo, Tarrob nije znao je li Ser Hraw doista živio u Kessyru, pa čak niti je li uopće živ, ali instinktivno je držao da tako mora biti. No, iako bi promatrač možda pomislio da se Tarrob veselio tom susretu, to nije bilo tako. Štoviše, razlog zašto Tarrob već desetak godina nije sreo tog čovjeka, iako je mnogo puta bio u prilici, i bio je taj što ga je izbjegavao. A, držao je, i Ser Hraw je zasigurno izbjegavao njega.

Stoga je Tarrob odluku da pođe sa svojom djecom u Kessyr smatrao velikom i teškom. *Jer istinabog, nitko ne zna što će se dogoditi jednom kada se sretnem sa tim čovjekom. Možda se napijemo vina... a možda i krvi.*

No sve to i dalje nije bilo ono najbitnije. Naime, najbitnija je bila budućnost Morda i Thargeliona. S obzirom da je Tarrob znao samo ponajbolje vitezove, a ne ponajbolje ljude nekih drugih zanata, mogao je od Morda i Thargeliona učiniti samo vitezove. *Svi moji prijatelji*, mislio je Tarrob, *Hraw, Horm, Raah, Kolhos i još mnogi drugi, pa čak i ja sam, vrhunski smo vitezovi. Štoviše, najbolji. I stoga možemo od njih dvoje učiniti čudo; nešto što se javlja jednom u generaciji... Ali ja ipak toga ne želim.*

Jer Tarrob je znao koliko je njegov viteški put bio težak, gadan i krvav. A iako je doista to bio častan i dobro plaćen poziv, on nikako nije htio svojoj djeci pružiti isto. *Sve srebro koje sam zaradio, i sve zlato... svi oni zajedno ne vrijede jedne moje noćne more. A poradi njih noćna mora i jest svaki moj san!*

Upravo stoga se i ne bi valjalo čuditi što su Tarrobu trebala puna dva dana da dode načistac sa svim tim.

Naposljetku, kada jest došao načistac, došao je sa odlukom da će ipak to učiniti: odselit će u Kessyr i učinit će od Morda i Thargeliona vrhunske vitezove. *Proklinjat će me zasigurno jednog dana ali tako je kako je*, zaključio je Tarrob.

Krenuli su oni stoga na putovanje još tog jutra, trećeg jutra nakon Merine sahrane i to su krenuli netom što je Tarrob prodao dio zemlje kako bi mogao kupiti još jednog konja i svu potrebnu opremu za putovanje. Prodao je taj dio zemlje vrlo brzo; još tog jutra, zapravo, kad je otišao na trenutak u Dur'agem jer nekoliko mu je ljudi i ranije već nudilo kupiti ju - sa čime su mu uistinu dodijavali već godinama jer Tarrob za nju nije suviše mario već je dozvoljavao da zarasta u parlog - pa su već unaprijed imali novac spreman i tog jutra nije trebalo mnogo pergamena potpisati i pečata udariti kako bi kupoprodaja bila dovršena.

Prodati ta polja Tarrobu nije bilo suviše teško jer ona, baš kao ni njegova kuća,

nisu bili nasljedstvo njegovog oca. Bez tog nasljedstva on je ostao još u najranijoj mladosti, možda koji mjesec nakon što je doznao da mu je otac poginuo u kreševu, naime onda kad su mu na vrata pokucali neki neobični ljudi, predstavili se kao bankari i zamolili ga da izađe van. Ne, ovaj je posjed bio dio kneževine darovnice njemu kao vitez, a do kojeg je knez došao netom što je smaknuo nekog svog slugu što ga je izdao. Drugačije je Tarrob bio vezan za ovaj posjed. Veoma malo, moglo se reći. Štoviše, moglo se reći da mu je bio odbojan.

Ali kuću Tarrob nije prodao jer držao je da bi joj se Thargelion i Mord jednoga dana možda mogli vratiti. Bila je to neobična pomisao, pomisao u vezi koje Tarrob nije znao što bi osjećao.

Putovanje u Kessyr uskoro bijaše započeto.

Putovali su polako, pješakeći u tišini sve vrijeme i vodeći za uzde konje koji su nosili njihove stvari. Razbojnika se nisu bojali jer Tarrob je bez teškoća mogao čak i pijan nadvladati i šaku vrhunskih vitezova (a razbojnici niti su vitezovi niti, osim mahanja njime, znaju suviše koristiti mač). To dakako nije značilo da se Tarrob suviše opuštao jer manjak straha u tom čovjeku nije značio i manjak spremnosti. Štoviše, svaki korak koji bi Tarrob učinio bio je korak poslije kojeg je mogao uslijediti onaj sa siktajem čelika izvučenog od ispod smotane deke na konju.

A na konju je uz tu deku i mač bilo dosta drugog tereta: jedan veliki šator na rasklapanje, nekoliko koža i krzana, nekoliko punih bisagi (u kojima bijaše mnogo sitnih stvarci poput pribora za jelo i svitaka, kao i hrane: suhog mesa, sireva i sušene ribe - onoga uglavnom što je moglo izdržati barem dva tjedna dugo putovanje bez da se pokvari). Zatim su tu bile mješine s vodom, keramički ćupovi s vinom i rakijom, zajedno sa nešto malo boze i medovače u manjim ćupovima, nekoliko vrećica sa zlatnicima koje je Tarrob dobio od prodaje dijela zemlje, nešto odjeće, te Tarrobov stari oklop i luk. Sve to bilo je na prvom konju.

Drugi je konj također nosio dio tereta, ali taj je nosio nešto manje, jer u pitanju je bio onaj Tarrobov stari konj, kojeg je ovaj jahao još u svojim pohodima Hil'gumom prije desetak godina. Taj je konj zapravo mogao nositi jedva nešto više od sedla i jahača, a čak mu je i to bilo previše - no Tarrob ga se nije htio riješiti, jer on je bio vjeran tom konju, kao i taj konj njemu. Napokon, iako je bio star i činilo se da je to nemoguće za njega učiniti, onda kada je Tarrob pošao u Dur'agem po vidarevu pomoć kad se Mera razboljela, taj ga je konj nosio u galopu. A Tarrob je morao priznati da bi malo konja takvo što u toj dobi moglo učiniti.

Teret kojeg je taj konj nosio bio je hrana i voda za same konje: pravilno raspoređeno u vrećama, tu je bilo ječma, sijena, zobi i kukuruza, sveukupne težine nešto više od stotinu kilograma. Vodu za životinje pak Tarrob nije ponio, jer on je znao da se uz put između Dur'agema i Kessyra na svakih desetak kilometara nalazi nekakav potok.

Tog su drugog, starog konja jahala samo Tarrobova djeca, i to samo onda kada bi se toliko umorila da više ne bi mogla ni stajati na nogama, a Tarrob bi odbio da

povorka stane. "Spavajte na konju. Izdržat će još i vašu težinu. A životinje i ja ćemo polako napredovati..." rekao bi im tada Tarrob. A tako bi i bilo.

Zapravo, šator prvih par dana uopće nije ni bio podizan (jer umorna bi djeca spavala na konju, a Tarrob, koji se nikako nije trijeznio, kanda nije ni trebao sna), jer Tarrob je držao da ukoliko vrijeme nije gadno nema smisla truditi se podizati ga.

A bogovi kao da su Tarrobove misli čuli. I upravo stoga, uskoro je došla i kiša.

I doista, uvidjevši da tako mora učiniti, jer kiša je graničila sa pravim pljuskom, Tarrob je tada konje privezao ispod guste krošnje nekog debelog hrasta, oslobodio ih tereta, podigao onaj šator i prebacio sav teret u njega. Učinitivši sve to, među teretom je u šatoru oslobodio nešto mjesta za djecu i sebe, nakon čega se uz njih, držeći u jednoj ruci nož, a u drugoj mač, stisao i legao u polusnu, spreman, dakako, u svakom trenutku reagirati ukoliko na njih naleti kakva zvijer ili razbojnik.

A nekoliko trenutaka kasnije, uvidjevši da su djeca pozaspala, Tarrob je odnekud izvukao jedan od ćupova s vinom i nastavio piti.

Vina je bilo i više nego dovoljno da Tarrob ostane pijan i čitav taj tjedan ako treba, a dabome da Tarrob drugačije tjedan što je dolazio nije ni zamišljao provesti.

Bilo je to ironično, jer Tarrobovu se čitavu biću gadilo piti ikakav alkohol, ali on jednostavno nije mogao prestati piti. Bilo je to stoga što je osjećao u sebi žestoko kajanje – na koje ga je upozorio Demon Bez Vojske da će uslijediti – a s obzirom da je on sam bio preslab nositi se sa tim, čula si je morao uništavati alkoholom kako bi to kajanje uopće podnio. Upravo je to govorilo koliko je Tarrob, kao onaj koji je nekoć bio kadar bez i da trepne pobiti na desetke nevinih ljudi, zapravo bio pravi plašljivac i slabić, baš kakvi su svi krvnici. Također, to je govorilo i kako jedno puko kajanje, kao dobar čin, mora biti i jest žešće i teže od bilo kojeg zlog čina, ma koliko se ljudi tog zlog čina bojalo.

Kajanje... mislio je Tarrob, doista ga u onom šatoru dok je vani lijevala kiša osjetivši. *Ne znam koliko ću ga još dugo izdržati...*

I pomislivši to, on je nastavio piti.

Sve je to bilo patetično, i toga je sam Tarrob bio svjestan. Demon Bez Vojske, pak, ta gotovo sveprisutna prilika nevidljiva (ako mu je tako po volji) ljudskom oku, to je sve također promatrao, kao što i jest pratio svaki Tarrobov korak sa velikom znatiželjom, i promatrajući to mislio je: *Sve ide kako treba ići. Riječi se moje ispunjavaju. A evo... i konac se bliži.*

* * *

U danima koji su uslijedili, kiša gotovo da i nije prestajala padati. Nebo bi bilo mračno usred dana kao da je noć, a uz kišu i grmljavinu tu je bio i vjetar; toliko snažan da je kidao krošnje stabala, a počupano granje raznosio je svuda uokolo kao

da je puko lišće. Djeca, dakako, nisu mogla po takvom nevremenu putovati, i molila su oca da stanu i opet podignu šator, te se sklone dok se vrijeme ne smiri, pa makar čekali danima u šatoru. No Tarrob je to uporno odbijao.

U Tarrobu se, naime, što poradi alkohola, što poradi nagomilanih neugodnih čuvstava, tokom tih dana stao buditi bijes. A bijes se taj nije povlačio već je, štoviše, rastao i Tarroba sve više obuzimao samo zato što Tarrob nije bio dovoljno mentalno jak da se natjera pomiriti se sa samim sobom – a činjenica da je Tarrob toga bio svjestan, te svoje slabosti, bijes je samo potpirivala.

Demon Bez Vojske doista je uspio u naumu i natjerao je Tarroba da osjeti grižnju savjesti, ali ono što je previdio bila je Tarrobova gordost koja se time nije slomila, već upravo suprotno: kao ranjena zvijer u kavezu, ovaj se stao još i opirati, i u tom opiranju bješnjeo je sve više.

▲, kao i u svakog pijanog čovjeka, poradi svega toga nije patio i trpio on, već njegova djeca.

Kao da mu je u potpunosti pomračen um, Tarrob se probijao kroz blato naprijed, putem koji je udarao uzbrdo, i tjerao konje da ga prate povlačeći ih za uzde. Naravno, tako nije napredovao uopće – dapače, nijednog jedinog koraka, jer sklisko ga je nakošeno blato tjeralo natrag – ali svejedno je odbijao riječi Morda i Thargeliona da se sklone i podignu šator.

Umjesto da poslušā, on je nastavljao još upornije. Svakom sekundom koja bi prošla tu bi upornost odveo još jedan korak dalje, i uopće je uskoro njegova upornost kao nešto ljudsko postajala sve više kao nešto životinjsko.

Tarrob je psovao, režao i pljuvao dok je sve to činio, mokat do kože dok je kiša lijevala sa gotovo crnog neba. Djecu je njegovu bilo strah, i što zbog hladnoće, što zbog samog tog straha, ona su se tresla.

A kada je Tarrob napokon u potpunosti skrenuo umom i stao udarati konje – takoreći krvnički, iskaljujući svaku trunku svoga bijesa na njima, ne zaustavljajući svoje teške šake koje su pogađale njihova lica: nozdrve, čelo, oči i potiljak, a zatim i njihove vratove, te rebra, jednom kad su se ovi njišteći oteli i stali bježati – jedno od njegove djece, Thargelion, uz trešnju koja mu je pogađala čitavo tijelo, počeo je i plakati.

I upravo u tom trenutku, Tarrob, zadihan i, kada već konja nije više bilo blizu, doista spreman nasrnuti na djecu, najednom se zaustavio.

Zaustavivši se, on je naglo okrenuo svoju glavu spram najbližih stabala pokraj puta i ondje, u prazninu između dva stabla, pogledao kanda patnički i čvrsto stisnute vilice.

Bio je to starac u kojeg je gledao, a koji se na onom mjestu nalazio. Starac imena Rimus, kojeg je vidio samo on i nitko drugi. Rimus je stajao nepomičan, i gledao je u Tarroba očima nemilosrdnim i ljutitim, a crnim poput čađi.

“Zar...” Tarrob je tada izustio, ali njegove riječi bijahu prekinute samim njegovim vriskom. U njemu se, naime, tada najednom napeo svaki njegov mišić, od

najmanjeg do najvećeg, i napevši se, oni su se međusobno stali uvrtati, ukočeno se šireći i sužavajući, čineći time da Tarrob osjeti veliku bol. Pao je tada, još dok je vrisnuo, Tarrob na koljena, a sa koljena je već u sljedećem trenutku prešao na leđa, stavši se time valjati u blatu poput kakve svinje.

Bilo je dosta, Tarrobe, svega tvoga zla na ovome svijetu, čuo je Tarrob glas Rimusa u svome umu. I doista, to što si sada pokušao mogao si učiniti samo sada, dok su ta dva bića pred tobom mlada...

Dok je Rimus govorio, Tarroba silan bol nije prolazio, već se još i povećavao. Iako je čitavo Tarrobovo biće tomu žudjelo, Rimus mu nije dozvoljavao izgubiti svijest, već ga je nasilu držao budnim. Pak što se ticalo Morda i Thargeliona, oni, ne mogavši Demona Bez Vojske vidjeti, samo su u čudu mogli promatrati kako se Tarrob u blatu grči i stenje, dišući ubrzano kroza stisnute zube. A vidjevši se to oni mu se nisu usudili prići.

Ti znaš da se igraš sa vlastitim životom pred Velikim Pukovnikom, i znaš da je samo pitanje trenutka kada će te prestati smatrati dostojnim postojanja, ali svejedno ostaješ pri svome kukavičluku i gordosti, nastavio je Rimus. Tjeraš svoju djecu da osjete strah, a kad bi znao kakvi se demoni kriju iza njihovih lica, ne bi to činio. Ovo, Tarrobe, nije prijatna, jer svejedno je živio ti ili umro, nego savjet. Maloprije si ih gotovo doveo do ruba...

Rimus dalje nije ništa rekao, već je pustio Tarroba da se onesvijesti.

* * *

Onesviještenog su, pak, Tarroba njegova djeca već sljedećeg trenutka odvušla duboko u šumu, gdje su odmah potom dovela i razbježane konje te podigla šator. To podizanje šatora potrajalo je duže no što je trebalo, jer je doprije uvijek Tarrob bio taj koji je to činio, pa djeca stoga nisu posjedovala o tomu znanje.

Tarroba su smjestili u šator, gdje su, slijedeći njegov raniji primjer, također položili i teret skinut sa konja. Za Tarroba se nisu suviše brinuli, jer ovaj je disao, pa im je to govorilo da je samo izgubio svijest poradi previše alkohola.

Kako je već pala noć, a kiša nije stajala, nahranivši konje sa sijenom i zobi, u šatoru su se smjestili i Mord i Thargelion, tik do Tarroba, ne osjećajući nikakva straha spram njega, jer držali su kad se ovaj probudi bit će trijezan, a samim time njegova agresivnost će nestati.

I doista, jednom kada se probudio, Tarrob je bio trijezan.

Bilo je to u vrlo kasnu noć, kada je kiša već prestala padati. Pokraj Tarroba djeca su spavala, ali on je već bio u potpunosti razbuđen. Začudeno se osvrnuvši jednom kad je izašao iz šatora, uvidio je da se nalazi negdje u šumi. Nad čitavom se noći spustila bijela i gusta magla, ali mjesečina je šumu ipak jasno osvjetljivala.

“Bogovi”, tiho je tada promrmrljao uhvativši se za glavu koja ga je nemilosrdno boljela, “ne razumijem ništa...”

Našavši se van šatora, ne znajući što bi drugo činio, Tarrob je pošao nakupiti suhog granja što je ležalo uokolo po zemlji, jer imao je namjeru zapaliti vatru.

Nakupivši nakon nekoliko trenutaka naramak suhog granja te ga položivši na tlo ispred šatora, Tarrob je tiho ušao šator i odande, među stvarima, uzeo komad kremen i svoj nož, kao i šaku sijena namijenjenog konjima.

Trenutak kasnije, kad se već našao vani nagnut nad izlomljenim suhim granjem pod kojega je položio onu šaku sijena, Tarrob je kremenom i nožem stao praviti iskre.

Već sljedećeg trenutka hrpa je planula, a svjetlost njena plamenja pridružila se onoj mjesecine i zvijezda. Djecu pucketanje vatre nije probudilo, jer bila su u dubokom snu, a svjetlost im pak nije smetala jer ona kroz platno šatora nije ni prodirala.

Učativši sve to, Tarrob je pokraj vatre sjeo i u miru stao promatrati njeno paranje mraka. Morao je priznati, toplina koja mu se širila tijelom i one mnoge iskre koje je promatrao lepršati ponad plamenja pomagali su mu opustiti se, a potom i razmišljati.

Granje je uskoro izgorjelo, a sve što je ostalo od njega bila je jedna hrpa usijane žari, po kojoj bi tek tu i tamo palucnuo kakav sitan plamičak.

Promatrajući žar, Tarrob nije mogao a da me misli o starcu Rimusu, osobi koju je on najmanje volio. Ta je spodoba (jer nikako ga drugačije Tarrob nije znao nazvati) Tarroba proganjala, i u tom proganjanju tjerala ga je prolaziti kroz nezamislivo. Bilo je to neobično, ali Tarroba nije hvatala jeza radi tog proganjanja i mučenja, koliko radi toga da bi Tarrob nakon toga uvijek ostao isti, nepromijenjen. *Da, upoznao sam one osjećaje koje mi je rekao da ću upoznati, ali i sa njima ja sam i dalje ista ona gadna osoba koja sam uvijek i bio. No, ima tu još nešto... ista sam osoba jer više jedva da i osjećam strah pred njim. Možda, dok je Mera bila živa, me je doista i plašio, ali sada je to mučenje, kako sam u međuvremenu shvatio mnogo toga, ništavno spram mene. Bol dođe i ode, baš kao i sve drugo. I u tomu, moram priznati, postalo mi je svejedno...*

Mislio je tako Tarrob gotovo ne trepćući pred već gotovo ugaslom žari, a u tom razmišljanju on je polako počinjao odustajati od svega. *Evo, ne vidim smisla ni svrhe ničemu, ni u životu ni u smrti, i doista sam se prestao brinuti za sve, njime je prolazila misao. Sve to dokazao je i današnji dan, u kojemu sam se prema njima, pogledao je na konje udaljene desetak koraka od njega i vatre, i prema djeci ponašao kao zvijer. Bojali su me se. A zapravo... i trebali su.*

I pomislivši to, kao i uvijek kada bi odustao, on se vratio alkoholu. Ušao je tada Tarrob u šator i uzeo čup sa medovačom, kojeg je odmah potom otvorio i stao iz njega piti.

Promatrač Tarrobu ne bi trebao na tomu suviše zamjeriti, jer u ljudi je slabasnih umova to normalna stvar. Oni, znajući da su preslabi i prekukavni pred problemima, da im vodilja bude dopuštaju alkoholu. Ali ne znaju da od najvećih

kukavica alkohol neće učiniti hrabre ljude, već tek najveće zvijeri.

Tarrob je pio dok se nije napio, a i tada je nastavio piti. Noć je polako tekla dok je on poradi pijanosti sve teže gledao pred sebe, a glava mu se u promatranju već hladne hrpe pepela klatila lijevo-desno, kao da ovaj jedne sekunde namjerava negdje poći, a već druge ostati na mjestu.

Ljudi... ionako smo životinje... Ta zašto da onda budemo drugačiji?

Nakon te pomisli, nije prošlo mnogo vremena, a Tarrobova je glava klonula dok je ovaj upao u nekakav polusan.

Čup sa medovačom kojeg je držao u desnoj ruci ispao mu je, a medovača se prosula po tlu. Tarrob je toga vjerojatno bio svjestan, ali svejedno nije mario. Ispruživši noge u pepeo vatre i srušivši se na bok, čitavu si desnu stranu tijela time uprljavši prosutom medovačom, on je napokon zaspao.

No tada, još dok je tonuo u san, naglo je otvorio oči.

“Tko je... tko je tamo?” rekao je širom otvorenih očiju pogledavši u guštik nedaleko pred sobom. Upitavši to, nespretno se, sav blatnjav i isprljan medovačom, osovio na noge i stao u nekakav jadan gard spreman na borbu. Tada je pomislio poći u šator i uzeti mač, ali odustao je od ideje te iste sekunde, jer bojavao se da bi mu za to trebalo previše vremena.

Pred njim je mnogo visoko grmlje, kao i mladice stabala, zajedno sa travom, stalo šuštati, a poradi pijanosti i mraka on nije znao točno odrediti koliko je to točno od njega udaljeno.

Sjetivši se da je pokraj ugasle vatre ostavio nož, Tarrob se tada brzo sagnu i uzme ga. Sada, sa nožem čvrsto stisnutim u ruci, on je bio i više nego spreman na bilo kakav okršaj.

Ponovio je pitanje.

Čitav jedan dugi trenutak nitko opet nije odgovarao, a grmlje je stalo šuštati još i više, ali čim je taj trenutak prošao, iz mraka je tada izronio neki dječak.

“Oprostite, gospodine...”, dječak se tada uplašeno obratio zbunjenom Tarrobu. “... ugledao je moj otac vatru među stablima sa svog posjeda, a kako je znao da ste zasigurno putnici zaustavljeni u onom nevremenu... poslao me je da vas upitam želite li prenoćiti kod nas. Vidite, imamo staju...”, dječak je zamuckivao, “... suha je i ima dosta mjesta, a još je prekjučer rasprostrta svježja slama...”

Tarrobu, čije je srce udaralo vrlo brzo jer je ovaj bio spreman na borbu, trebalo je nekoliko trenutaka da se smiri, a potom i da shvati čitavu situaciju. Otac tog dječaka, kako mu je dječak već sljedećeg trenutka stao tiho objašnjavati, bio je tek poštenzi zemljoposjednik iz Saz'zera, a čiji se posjed nalazio ovdje, na dvadesetak kilometara od tog sela. Kako je dječak objasnio, u Saz'zeru se do gostoprimstva jako držalo, i upravo to je bio razlog zašto je njegov otac pozvao Tarroba i njegovu djecu da prespavaju u njegovoj staji.

“Tako on čini sa svim putnicima.”, dječak je rekao. “No, hoćemo li ih probuditi da možemo natovariti konje i krenuti?” dodao je pokazavši rukom na Morda i

Thargeliona, čije je usnule glave vidio kroz ulaz u šator.

Tarrob je djecu odbio probuditi. Umjesto toga, on je rekao: "Hajde radije da prvo pođemo nas dvoje sami..." iako je htio, razloga zašto on nije znao dodati.

Dječak, kako je bio tek nešto stariji od Morda, nije se htio protiviti Tarrobovim riječima, već je pristao na njegov prijedlog odmah.

Pak je Tarrobu u onom trenutku nešto neobično prošlo glavom. Nešto, naime, čemu nije htio da njegova djeca prisustvuju.

Raslinje je pred njim i dječakom bilo mračno, ali njih su dvoje onuda pošli bez mnogo zastajkivanja. Lišće je bilo puno kišnih kapi, a zemlja vlažna, dok vjetra pak gotovo uopće nije ni bilo. Tarrob nije znao koliko je kasno, ali nije suviše ni mario, jer noć mu se činila ugodna.

Zapravo, noć mu se činila poput sna, jer onakvom pijanom kakav je bio poput sna se činilo sve.

Ne ispuštajući nož iz ruku, Tarrob je pratio dječaka. Svaki korak kojeg bi napravio tjerao bi ga da diše sve teže, jer kanda je bio umoran, a i oni isparavajući mirisi zemlje i lišća sve su više tjerovali Tarroba da osjeti klonulost – što tijela, što uma.

Sve je teže pratio dječaka, a uskoro više nije mogao reći ni da ga prati.

Tarrob uskoro više pred sobom nije mogao vidjeti ništa, a tako se razum tada stao igrati sa njim da on nije više znao prati li on dječaka, ili dječak njega, i je li uopće on Tarrob ili dječak, a nije li onaj dječak pred njim Tarrob.

Sav razum tada je zamijenilo crnilo. A uz crnilo je došao i bijes.

* * *

Je li ovo u što gledam kraj ili početak? onaj je teški, već sam jedna mora i neugoda, Rimusov glas pomislio, dok je sam Rimus, kao jedna nevidljiva prisutnost, promatrao prizor pred sobom.

Ono u što je gledao bio je Tarrob, koji je čvrsto stišćući nož u ruci pratio nekog dječaka. Tarrob se klatio i jedva da je uopće mogao razmišljati, ali njegova je namjera bila nepokolebljiva, i on je, držeći svaki svoj korak za svet i savršen, pratio dječaka ne skrećući nikuda.

Rimus je znao što će se dogoditi, i upravo stoga je požurio do šatora u kojemu su spavali Mord i Thargelion. A ondje je došao da probudi Morda.

Morde, Rimusov je glas šapnuo unutar Mordova uma, probudi se! Hajde, slijedi svoga oca... Slijedi Tarroba!

Mord te riječi nije čuo, ali stao je djelovati po njihovom napatku. Kao na zapovijed, Mord je tada otvorio oči, i protrljavši ih, on je ustao i žurno izašao iz šatora.

Činilo bi se promatraču da je Mord instinktivno znao kuda je Tarrob pošao, ali

to nije bilo tako. Umjesto toga – iako toga Mord nije bio svjestan – kroz raslinje kojim su prošli Tarrob i dječak Morda je vodio Rimus, držeći ga za ruku.

Rimus je smatrao čašću držati to dijete za ruku, i uopće je shvaćao svojom dužnošću provesti ga kroz raslinje čitavog, kao da raslinja ni nije bilo. I doista, vodeći Morda, on je svaku prepreku pred sobom i Mordom uklanjao magijom.

Pred njima su se grane lomile i skretale sa njihova puta, lišće se sušilo i raspadalo u prah, a bodljikavo raslinje izgaralo i pretvaralo se u pepeo sekundu kasnije. Blato je, pak, pred Rimusom i Mordom postajalo čvrsta i suha zemlja.

Sve to Mord je promatrao kao opčinjen, držeći kako je sve što se događa točno ono što mora biti. To je bilo tako, naime, stoga što je tokom tih trenutaka Mord prestao biti dijete, a u njegovom se umu probudio neki novi način razmišljanja.

Bio je to način razmišljanja krvočednog ubojice. Ili, drugim riječima, onoga koga je tada Rimus u Mordu probudio: Velikog Pukovnika.

Ubrzo su Rimus i Mord izašli iz šume i stali na travnatu dolinu. Bila je to čistina dužine veće od strelometa, sačinjena od dva brežuljka. Tu se nalazio i puteljak koji je počinjao baš ondje gdje je šuma iz koje su Mord i Rimus izašli završavala, a nešto dalje – pedesetak metara dalje niz taj puteljak – nalazili su se Tarrob i dječak kojeg je on slijedio, oboje obasjani srebrnastom mjesecinom.

Rimus je na trenutak zastao. Bio je u pitanju bitan trenutak, za kojeg je držao da će odrediti mnogo toga, i zato nije htio da išta prođe onako kako ne bi trebalo.

Iza njega Mord je stajao kao ukipljen. Promatrao je prizor pred sobom ne svojom voljom, već stoga što ga je Rimus na to tjerao. A prizor je bio sljedeći:

Prilika koja je predstavljala Tarroba, primivši za ruku onu koja je predstavljala dječaka, približila joj se jedva na korak. I nije prošao jedan otkucaj srca od toga, kadli je između njih dvoje nešto bljesnulo, kao komadić stakla...

Svjetlo se pojavilo na kratak trenutak, no svejedno je bilo tu, da bi zatim nestalo u tami, ili: u prilici tog dječaka kojemu se Tarrob približio.

Rijetko bi koji promatrač u tom trenutku shvatio što se događa da Tarrob nije tada povikao, pakosno poput kakve zvijeri, na što se njegov povik zaorio čitavom čistinom.

A sekundu nakon toga ona je svjetlost bljesnula još nekoliko puta.

Mord shvati da je u pitanju ljeskanje mjesecine na sječivu noža. Iako nije htio u to vjerovati, znao je da je to Tarrobov nož, a onaj koji njime ubada nesumnjivo sam Tarrob.

“Ta što li se događa!” Mord htjedne upitati, no to ne učini, jer ušutkao je tiho i mirno samoga sebe. On, Veliki Pukovnik iz tristo i četrnaeste godine Doba Jeda, ušutkao je malenog Morda iz njegovog djetinjstva. Velikom je Pukovniku čitav taj prizor bilo zanimljivo promatrati, pa čak i zabavno, bez obzira na to koliko se dijete prestravljaljivalo.

Zar je to onaj početak svega? Veliki je Pukovnik tada upitao Rimusa. Ovoga se čak i ne sjećam.

Da, to pamti. Sila će na to odgovoriti kao jedna poznata prisutnost. I pamti dobro!

Mord kao dijete tada potrči ka svome ocu, koji je stajao pred tijelom dječaka kojeg je ubio. Morda nije bilo strah, jer naposljetku, to i nije bio Mord, već Veliki Pukovnik, a Veliki Pukovnik straha nije poznavao.

To što je upravo ubio, Tarrobu nije bilo važno. On je bio suviše mentalno oštećen u tom trenutku da bi znao što je učinio. Štoviše, toliko je lud bio da je i u Morda, kojega je tada ugledao prilaziti, pogledao tek kao u svoju sljedeću žrtvu. I pogledavši ga sa bijesom u svojim krvničkim očima, on je u svojoj šaci stegnuo nož još čvršće.

Tarrob je u svojoj ludosti očekivao da će se Mord uplašiti i pobjeći, ili u krajnjem slučaju da će nasrnuti na njega i završiti usmrćen kao i onaj drugi dječak. Bio je Tarrob doista spreman tada ubiti Morda...

Ali, umjesto toga, dogodilo se nešto sasvim drugo. Jedino, zapravo, što se i moglo dogoditi u sukobu čovjeka i Velikog Pukovnika:

Bivajući dijete, Veliki je Pukovnik prišao Tarrobu, uzeo mu nož iz ruke – kojeg je ovaj predao bez opiranja – te mu istim tim nožem prerezao vrat.

Dogodilo se to brzo, gotovo poput treptaja. I čim se dogodilo, onaj koji se našao držati krvavi nož više nije bio Veliki Pukovnik.

Nož je sada držao Mord. Krvava lica. Tresući se čitavim tijelom i ne shvaćajući što se upravo dogodilo.

Kad je dječak u konačnici shvatio što je učinio, a Tarrob napokon bio lišen svojih grijeha i grižnje savjesti, već je bila kasna večer, a neki bi rekli i vrlo, vrlo rano jutro.

* * *

Thargeliona je vijest o Tarrobovoj smrti gotovo dovela do kraha.

Kao uzrokovano najgorom spravom za mučenje, začuvši ujutro riječi Morda da Tarroba više nema, to je maleno dijete u sebi osjetilo teški bol, i poradi te boli se stalo tresti i plakati.

Plakao je i Mord, tada prvi put otkako je Tarrobu oduzeo život, a to je činio držeći Thargeliona u čvrstom zagrljaju. Nije on htio ubiti Tarroba – dapače, nije mogao ni pomisliti na takvo što – ali to učinio jest, i toga je bio itekako svjestan.

No, kako se to dogodilo? Mord je tada mislio. Ta volio sam ga; kako sam uopće mogao takvo što učiniti? Ne razumijem! Dok je to mislio, uz svaku riječ u njegovu umu koja bi se rodila, grižnja bi se savjesti u Mordu poduprlala, i on bi poradi toga stao mrziti sebe sve više.

Bojeći se reći mu istinu (a i sam ju je svim silama pokušavao zaboraviti), Mord je Thargelionu rekao da je Tarroba ubila divlja zvijer, najvjerojatnije medvjed, koja

je, oduzevši mu život, njegovo tijelo odnijela duboko u šumu. Tarrobovoj smrti, Mord je rekao, on je prisustvovao na velikoj udaljenosti, a dogodilo se to kada se, začuvši Tarrobov povik i režanje zvijeri, Mord usred noći probudio i zbunjen izašao iz šatora. Tada je, objasnio je, na stotinjak metara od šatora, ondje u mraku među stablima mogao vidjeti kako nekakva zvijer ubija, a zatim i odvlači Tarroba.

Thargelion mu je povjerovao. Baš kao što bi svatko povjerovao svome bratu. Štoviše, mjesta za sumnju u Thargelionu nije ni bilo, a bilo je to stoga što mu strah nije dozvoljavao baviti se ničime, a najmanje od svega sumnjom u Morda. Zapravo, sam Thargelion nije o svemu tomu htio ni misliti ni govoriti, pa je čak nastojao i zaboraviti.

Kako bilo, još su tog dana – dapače, odmah ujutro – braća, držeći da je ta odluka najbolja, spremila stvari i uzjahala konje, te nastavila putovanje.

Put su što je vezao Kessyr i Dur'agem pronašli lako jednom kad su izašli iz šume, a ako ništa drugo u tom jutru, barem im je on davao koliku-toliku utjehu, jer za razliku od jučerašnjeg dana, kada je put bio toliko blatnjav da je bio neprohodan, sada je on bio suh i tvrd, i moglo se njime prolaziti bez problema.

Braća su znala odrediti u kojem je smjeru Kessyr, a u kojem Dur'agem jer vidjela su tragove u samom putu gdje se prošlo putovanje zaustavilo – tragove, naime, što ih je napravio Tarrob onda kada je tukao konje.

Sada se sve to vidjelo – baš sve što onda kiša, noć i vjetar nisu dozvoljavali vidjeti – svaki pedalj puta i šume sa obiju straha, svaki dio zemlje i svaki kamenčić na njoj. Štoviše, sa svojih su konja braća vidjela i svaku kaplju rose što se sada, u ranu i maglovitu zoru, zrcalila, i dabome da su obraćala na sve to pažnju.

Da je to bilo koje drugo jutro, braća zasigurno ne bi marila ni na što oko njih, ali sada, u jutru nakon Tarrobove smrti, ona su se naprosto tjerala posmatrati sve to; svaki detalj kojeg bi njihove oči mogle opaziti. A činila su to stoga što bi im umovi bili daleko više mučeni da nisu.

Dok su jahala, braća su jahala u tišini, svaki od njih mučen svojim vlastitim teškim mislima i svako malo nadlanicom brišući suze (uzrokovane, kako su se nadali, vjetrom što im je šibao obraze). Tjerali su konje da idu kasom, bez obzira na teret, kanda iz razloga da što prije pobjegnu odande.

No krivo bi bilo pomisliti da se u njima širio jad. Oni nisu jadikovali. Možda su bili tužni, ali umjesto očajavanja oni su radije očeličavali. I u jahanju tomu, moglo se reći, sa svakim korakom kojeg bi njihove životinje napravile, Mord i Thargelion su bivali sve bliže i bliže onomu što će kasnije postati:

Legende.

* * *

Zvijezde su sjale sa mračna, tamnoplava neba protkana sivim oblacima i

mjesečinom te prve noći nakon kraja Tarroba, i njihov je sjaj sezao daleko, mijenjajući sve što se dalo mijenjati, a ulijevajući shvaćanje u svaki otvoreni um.

One su sjale snažno, a vladale mudro, promatrajući sve. Planine i sama zemlja, sam taj Hil'gum, pak također su vladali u čitavom tom veličanstvenom krugu u kojemu se činilo da i nitko i svatko drži žezlo i vlada, a najbitniji među putnicima te zemlje, Mord i Thargelion, promatrali su sve tako savršeno mirno tokom čitave večeri da bi svaki čovjek vidjevši to mogao osjetiti samo toplinu u svome srcu.

Niti najmanje preplašena tim novim načinom na koji su gledala svijet, braća su nastavljala dalje. Čak se moglo reći da su i uživala u tim novim čuvstvima za koja doprije nisu niti znala da se u njima nalaze, zakopana duboko u njihovoj nutрини.

Štoviše, na samom kraju tog prvog dana prizorom se prolomio i smijeh, a on je nastao onda kada je Thargelion Mordu dobio:

“Morde, pa mi danas prvi puta u životu jašemo konje!” A same su te riječi i, moglo se reći, silna želja za smijehom kao spasom od čemera, izazvale u njima dvoje sreću. I doista, smijeh nije zamirao dugo vremena nakon toga.

Bila je istina to što je Thargelion rekao, ali ni on ni Mord nisu se suviše tomu čudili. Nesvjesno slijedeći instinkt, držali su, čovjek postaje sposoban činiti mnoge stvari kada se nađe u nevolji, i u tomu nije bilo ničeg neobičnog.

Sa konja su sjahali tog dana tek kad je bila vrlo kasna večer. Maknuvši se tada s puta i nahranivši konje, braća su zaključila da je večer dovoljno topla da se šator ipak ne razapinje, pa su stoga legla spavati uz životinje, ugnijezdivši se među njihovom gustom i toplom dlakom.

Umor im nije dozvoljavao ništa govoriti, pa čak ni suviše misliti, i zbilja, jednom kada su legla uz privezane konje koji su također sklupčani ležali, braća su zaspala jedva minutu nakon toga.

San je Mord instinktivno poput uplašene životinje izbjegavao jer kanda je znao što će u njemu sanjati. Bila je to, dakako, najopakija kaljuža crnih misli, osjećaja i mješavina mora tako gadnih da se neki ne bi ni naježili, već bi od samog stida umrli. Ali izbjegavanje nije pomagalo, jer ono što je imao sanjati bilo je po zapovijedi samog usuda.

Mord je sanjao crnu maglu i tri bijela lika, mirna poput kipova (a možda su kipovi doista i bili?) visoka desecima metara, strahovita pogleda u svoj trojici, koja su stajala usred tog crnila. A između svih njih, izložen njima, stajao je Mord.

I baš kad se on, preplašeni dječak, htio neprimjetno provući pokraj njih i sakriti se, možda i nestati u crnilu, kadli sva trojica upere svoje poglede na Morda i prijekorno mu počnu kazivati svi u isti glas:

On je ubio! On je ubojica! Ubojica! Ubojica!

Ne volimo ga!

Ne gledamo ga!

Ne čuvamo ga!

Poput gromova glasni su prijekori bili, a Mord je prestravljen stajao nemoćan

se i milimetra pomaknuti. Njegovo srce udaralo je toliko brzo da je kolanje njegove krvi bilo glasno upravo poput prijekora tih kipova.

On je ubojica! Ima da gori!

Na te riječi Mord plane u buktinju i počne izgarati u bolnim opeklinama, vrišteći što od straha, što od silne boli. Ali njegove su strahotne vriske nadglašavali bijeli kipovi, čija je samo stopala on mogao vidjeti, jer i sama su njihova stopala bila višlja od njega:

Mrzimo ga! Mrzimo ga! Mrzimo ga!

Vatru tada zamijeni led, a Mordova se koža zguli sa njegova spaljenog tijela istog trena. *Nikada oprostiti! Nikada iskupiti! Nikada zaboraviti!* glasovi su nastavili poput najglasnijih bubnjeva, a Mord je bio siguran da su mu uši prokrvarile od te silne glasnoće.

Ubojica! Ubojica! Ubojica!

U pitanju je zasigurno bilo tek plod neobično jake grižnja savjesti, ali Mord se bojao tog trena više no ikada prije ili kasnije u životu, jer doista je on nag bio pred kipovima, beš ičega što ga je dijelilo od njih, a oni su ga polako satirali u prah.

Toliko je razum od silne boli stao tada gubiti, da je bio siguran da je u jednom trenutku čuo glas koji nije pripadao kipovima, a koji je rekao: *Pamti, Veliki Pukovniče, ovaj trenutak! Pamti!* No, taj se novi glas više nije ponovio, mada je Mord još dugo razmišljao o njemu.

Led u jednom trenutku zamijeni sol, koja počne padati poput snijega po njegovu tijelu otvorenih sprženih rana, i sol se među tim ranama tada nastani i stvrдне, kao da ima namjeru ostati vječno tamo i paliti gore od plamena.

Kipovi nisu prestajali niti jednog trenutka govoriti, poput grmljavine: *Neka vraća dug vječno! Neka nikada ne vrati dug! Životinja! Životinja! Životinja! Neka se natopi zlom! Neka se natopi mržnjom, kada drugačije sposoban nije!*

Kasnije, kada se probudio, Mord se doista čudio kako se nije pomokrio od silna straha tokom čitavog tog sna, ali to se nije dogodilo. Ali mokre odjeće kao da je iz kakve rijeke izašao ipak jest bio, jer oznojio se on sanjajući taj san toliko da se znoj sa njega slobodno poput vode slijevao.

Neka se utopi u svojim djelima, neka mu grižnja savjesti smrvi srce! Ubojica! Ubojica! Ubojica!

Po Mordovim se prsima u konačnici prolije ključalo zlato, od čega su mu mišići na prsima popucali i pomiješali se sa tim zlatom, a samo se zlato tada tu nastani u obliku ogrlice, sa viskom kao njenim ukrasom tik do Mordova srca.

I tada Mord začu posljednje riječi bijelih kipova: *Neka zlatom bude zapećaćeno...* na što san prestane.

Inwog... sada znaš otkud ti ona, ona osoba koja je Morda natjerala ponovno proživljavati svoju prošlost, Demon Bez Vojske, sa tim ga je riječima stala buditi. Inwog je, dakle, pečat od kojeg je sve počelo... Sila je rekao, i s kojim će, dakako, sve završiti.

Mord nije bio svjestan postojanja Demona Bez Vojske kada on ne bi bio kraj njega, ali to bi se uvijek promijenilo jednom kada bi mu ovaj prišao. Stoga je sada Mord znao Demona Bez Vojske, i to ga je znao kao onoga koji ga je spriječio činiti veličanstvene stvari u tristo i četrnaestoj godini Doba Jeda, a spriječio ga je odvođenjem u prošlost – čiji razlog Mord ni sada nije poznao. *Ako si time htio spriječiti moje činjenje zla, a sam sloviš kao zla pojava, proturječan si.* Iako je bio dijete, Mord je tako mislio, jer sa Rimusom kraj sebe on je bio u doticaju sa svojim starim znanjem i mudročću. *A ako si pak htio od mene učiniti još većeg zlobnika, zašto si mi to uopće i učinio?*

Volio bih ti reći sada, Morde, odgovore na sva tvoja pitanja, ali gle: upravo si još dijete, i ovo je tek početak priče o tebi, Sila je na to odgovorio. Glavni razlog zašto sam te natjerao ponovno proživiti prošlost znaš: zato što si zaboravio tko si i što si, i potrebno te je ponovno podsjetiti. Priča o usponu Morda Dur'agemskog nije malena i svaki je njen detalj bitan – toga si svjestan – i svaki od tih detalja značajno je utjecao na oblikovanje tvog mentaliteta. Ponovno, dakle, proživljavaš sve upravo stoga da doznaš sve odgovore. Zato budi strpljiv, i pamti dobro, jer još se mnoge velike stvari imaju dogoditi...

Jednom kada je to Sila rekao u Mordovu umu, glasa što je podsjećao na snažno zametanje vjetra, on je nestao, a Mord, do prije sekundu jedna od najjačih i najmudrijih osoba na čitavom svijetu, sada je opet postao slab i ništavan, takoreći zarobljen u svom umu i tijelu djeteta.

I kao takav, Mord je otvorio oči.

Nalazio se čitave gornje polovice tijela naslonjene na konjski trbuh, ležeći na leđima sa rukama pod glavom. Jutro je bilo maglovito i podosta hladno, ali Mord hladnoću gotovo i nije osjećao, jer uz topli i mekani trbuh konja, toplinu je Mordu pružao i njegov brat Thargelion, koji je spavao pripijen uz njega. Drugi konj nije bio daleko – sklupčan je spavao jedva dva koraka od Mordovih nogu – a teret skinut sa obje životinje bio je pažljivo složen tik do njega.

Mordovo lice bilo je oznojeno, dok mu je za čelo bila slijepljena kosa. Srce mu je udaralo brže no što je to bilo uobičajeno, a htio ne htio i disao je ubrzano, kao da je upravo završio kakvu utrku. A uza sve to, oko vrata je osjetio prisutnost nečega što ga nije prestajalo peći.

Izvukavši ruku od ispod glave i opipavši vrat, to nešto što mu je uzrokovalo bol Mord nije pronašao, no sam vrat, uvidio je, bio mu je vruć poput žari. Bol se pružala od njegove šije, preko ramena i ključnih kostiju, pa sve do središta njegovih prsa. Upravo kao, Mord je pomislio, da je bol kakva ogrlica.

Peklo ga je sve to gadno, ali Mord se na to iz nekog razloga nije htio obazirati. Ne znajući ni sam zašto, sve na što je on mislio bio je nastavak putovanja.

Upravo stoga, već sljedećeg trenutka Mord je probudio svoga brata, kao i konje, dao im svima jesti te ih pripremio za put. Dogodilo se to brzo, kao milijunima puta prije ponovljeno, i Mord nije suviše tokom svega toga razmišljao.

Nekoliko sati kasnije, braća su na konjima bila udaljena kolimetrima od mjesta na kojemu su prenoćili. Dok su ona jahala, jutro je polako sazrijevalo u dan; dan za Morda i suviše topao iako se Thargelion do njega smrzavao.

Braća su dopuštala konjima da ih vode, jer s obzirom da je put uopće bio ravan i jednoličan, njima i nije bilo potrebno suviše upravljati. Zapravo, da su njihovi jahači i ispustili uzde, konji bi vjerojatno nastavili put upravo onako kako su sve vrijeme i napredovali: u tišini, polako i ne skrećući s puta, kao da su i same životinje uživale u miru.

No ni mir nije dugo trajao.

Negdje oko podneva, kada su braća na konjima gotovo zaspala, njihovu i pozornost njihovih konja pridobilo je pjevanje nekog pijanog oklopnika što se klatio putem. Taj oklopnik, snažni čovjek u ulubljenju i gotovo u potpunosti uništenu i prljavu oklopu, jednako prljava lica i usto bradata, čim im je prišao odlučio ih je zaustaviti.

“Dobro jutro, dječice!”, pozdravio ih je oklopnik zaustavivši ih i pokazavši im u smiješku svoje manjkave zube. “Ne putujete li valjda sami? Gdje su vam roditelji?”

Iznenaden pitanjima, Mord je rekao: “Zašto je to bitno?”

“Pa bitno je, malena gospodo, jer bez roditelja djeca ne bi smjela ovuda putovati. Ovo su opasni putevi, djeco.” Rekavši to, oklopnik im je prišao i, iako mu Mord i Thargelion za to nisu dali dopuštenje, primio njihove konje za oglavlja. “Da, opasni su ovo putevi...”

Nastupila je tišina, tokom koje su se Mord i Thargelion zbunjeno i uplašeno ogledali, a oklopnik stao piljiti u pod. “No, što kažete da ja pođem s vama, pa da vam budem pratnja i zaštitim vas od opasnosti?” nakon nekoliko trenutaka, oklopnik je upitao podigavši glavu, usput poradi sunca zaškiljivši očima.

“No zar se niste zaputili suprotnim putem od našeg?” Thargelion je tada dobacio.

“Oh, pa ja nisam ni išao nikuda posebno... Ja sam tek onako... lutao. Da, lutao sam, dječice. Doista, mogu i s vama poći, ako hoćete.”

Dah tog oklopnika bazdio je po alkoholu, a oči mu bijahu prošarane sitnim kapilarama, i usto nekako vodenaste. Takvo je lice Mord pamtio kao lice pijanog čovjeka, i stoga je zaključio da čovjek pred njima zasigurno nije dobrih namjera.

“Doista, nije potrebno.”, Mord je tada rekao, ne mićući usput pogleda od oglavlja svoga konja kojeg oklopnik nije ispuštao iz ruke. “Možemo nastaviti sami...”

“No, ja inzistiram!”, sada je rekao oklopnik, pogledavši Morda ravno u oči. “Ne budite ludi, bez mene ne možete onuda proći! Opasno je!”

Još dok je to oklopnik govorio, Thargelion je bacio uplašeni pogled spram

Morda, kao da ga pita što li će njih dvoje učiniti. "Mislim...", tada se Thargelion obratio oklopniku. "... mislim da ćemo ići sami. Hvala vam, zbilja." i rekavši to, pokušao je potjerati konja naprijed.

No oklopnik konje nije ispuštao.

"Bez mene ne idete nikuda.", rekao je oklopnik. "Ili idete sa mnom, ili ne idete uopće."

Nakon tih riječi, sada je Mord bio taj koji je pokušao potjerati konja naprijed. Ali oklopnik je samo još čvršće stisnuo oglavlje.

"Nemojte se opirati. Ne možete dalje."

"Zar nas vi to zaustavljate...?", Mord je tada šapnuo. Iznenada, glas mu je zadrhtao: "Nas?"

"Tako je."

Začuvši te riječi, kao na zapovijed, mentalitet Morda i Thargeliona kao djece nestane. Bilo je nešto što je u toj dvojici stanovalo a što nikako nije voljelo biti zaustavljano. Također, bio je netko pokraj njih tko im je dopuštao da na trenutak prestanu misliti kao djeca.

Rimusov glas u Mordu tada reče: *Ovaj čovjek pred vama želi vam samo zlo. On vas želi ubiti i uzeti vam konje, a sa vašim mrtvim tijelima činiti gadosti. Uopće poznajem njegov život: on je zao. I kao zloga, valja ga uniš...*

Mord ostatak Rimusovih riječi nije čuo. To je bilo stoga jer ondje i nije bilo nikakvog Morda. Naime, Mord i Thargelion tada su razmišljali jedan kao kralj Enzolarta, a drugi kao Veliki Pukovnik.

"Doista...?" glas je Velikog Pukovnika prosiktao kroz Mordova usta, dok su njegove crne oči bijesno stale promatrati čovjeka pred njim.

Iz Mordova i Thargelionova tijela tada planu nešto poput crne vatre, i njihova tijela tako ostanu gorjeti, bez da je vatra naškodila ijednom od njih, kao ni njihovim konjima.

Oklopnik ispusti Mordovo oglavlje i ustuknu, a već sljedeće sekunde isuče kratki mač što ga je nosio za pasom. "Kakvo je ovo demonsko vješticearenje?!" povikao je uplašeno gledajući u djecu na konjima.

Ni sa Thargelionovim tijelom nije bilo ništa bolje no sa Mordovim. Njegove oči, za razliku od Mordovih, sada su bile u potpunosti bijele. Kosa mu je postala sijeda, a pogled njegovih bijelih očiju kanda je gazio čovjekovu dušu jednom kada bi ovaj u njega pogledao.

Pokraj oklopnika tada se pojavi Rimus – silueta crna kao noć koju je obavijala magla u kojoj je ova levitirala – i stavivši ruku na rame oklopniku, šapne: "Ne opiri se..."

Oklopnik, ne znajući što se događa sa njim, stegne u šaci svoj mač još čvršće i zabije ga iz bijesa i straha u Rimusov trbuh.

No Rimus se na to samo nasmije, te reče: "Čovječe, pa zar je istina da tako ograničeno razmišljaš! Zar misliš da čelik nešto može ikome od nas? Ta pred

tobom stoje legende!”

“Tvoja krv”, tada se javio Veliki Pukovnik, “sada je moja. I ja sam njen gospodar.”

“Što to govor—” oklopnik je zaustio da upita, ali prekinuo ga je vlastiti vrisak. Čitavim njegovim bićem, naime, tada se iznenada prožela bol. Bol se ta nalazila u njegovim venama, u svakoj od njih, a širila se njegovim tijelom upravo onako kako se širila i krv.

A bol je bila tu jer je ovome sva krv u tijelu stala ključati.

Oklopnik je pao na koljena. Čitavom su se njegovom kožom tada stale granati pukotine jer je ova pucala, a iz pukotina je izlazila krv pomiješana sa gnojem. Njegovo lice i ruke, kao dijelovi tijela ne pokriveni oklopom, jasno su sada Veliki Pukovnik, kralj Thargelion i Rimus mogli promatrati kako pucaju, a iz njih se cijedi, kao iz spužve, svaka ona tekućina koja je ranije činila njegovu nutrinu.

“Tvoj mač, i tvoj oklop”, rekao je sada Rimus, “oni su pak moji.”

Oklopnik ga je pogledao razrogačenih očiju, jer osjećao je da zna što će biti Rimusov potez. I doista, baš kao što je oklopnik slutio, trenutak kasnije svaki komad metala koji je doticao oklopnikovo tijelo usijao se, a se odmah potom stao i topiti, te curiti niz njegovo tijelo kao istopljeni vosak svijeće. Kaciga oklopnikova slila se niz njegovo lice, ogulivši mu čitavu kožu i oslijepivši ga, a svaki ostali dio oklopa nije učinio ništa drugačije. Čitavim prizorom stao se širiti zvuk cvrčanja oklopnikova tijela i njegova vrištanja.

No oklopnik i dalje nije bio mrtav. A nije bio mrtav jer mu ovi to još nisu dozvoljavali.

“Tvoj život”, napokon, javio se kralj Thargelion, “moj je.”

I kao da se na stotine i tisuće kamenih gromada sasulo na njegovo tijelo, tijelo se oklopnika tada zdrobilo i samljelo, a uslijed plamenja koji su se niotkuda pojavili i pretvorilo u prah.

Sve što je na putu tada ostalo pred Rimusom, Mordom i Thargelionom bila je tek izmrvljena zemlja pomiješana sa pepelom i metalnom prašinom. Ništa više.

Tako završavaju oni koji se sukobe Stvaraocima, bio je Rimus koji je to rekao. Rekavši to, okrenuo se spram djece na konjima, koja su sada u potpunosti bez ikakve snage u sebi spavala.

Ne širim rado smrt, promotrivši djecu, Rimus je rekao, *ali vidio sam čitav život onog čovjeka na dlanu. I zbilja mogu reći... zaslužio je stati pred svu trojicu.*

Govorio je to Rimus – i toga je bio svjestan – stoga što je tražio opravdanje za svoj čin. On je znao da nije smio dopustiti Mordu i Thargelionu ponovno misliti i činiti kako su mislili i činili Mord i Thargelion budućnosti, ali ovaj je propust učinio jer je želja za destrukcijom tog dana ipak bila jača od njega.

Kao ni svaki drugi od najmoćnijih, ni Demon Bez Vojske nije mogao dugo bez dopuštanja zla, bez obzira na to koliko sebe on smatrao dobrom pojavom. O zlu je Sila bio ovisan, i ono ga je, htio on to ili ne, činilo stvarnim.

Demon Bez Vojske tada je prišao usnuloj djeci i namjestio ih svakoga na njegovu konju tako da ovaj ne bi sa životinje pao, i učinivši to, prišao je samim konjima i objasnio im kuda i kako da idu.

Konji su ga poslušali, i stoga su Mord i Thargelion svoje putovanje nastavili.

Pak je u isto to vrijeme nekoliko kilometara ispred djece na konjima u velikoj žurbi jedan vitez u kočiji putovao za Dur'agem.

Vitez je taj u Dur'agem već i suviše kasnio, pa je stoga svom kočijašu naložio da udara uzdama snažno i tjera konje naprijed bez milosti. Tjerao je kočijaš konje, troje njih, tako po nalogu gospodara niti ne mareći na neravni i zemljani put preko brežuljaka i podno planina, jer uopće je prioritet bio njegovu gospodaru doći u Dur'agem što prije.

Štoviše, tokom putovanja vitez je svako malo iznervirano iz kočije dovikivao kočijašu i konjima "Brže! Brže!", ali ni kočijašov rad, ni konjski trk to nije moglo ubrzati.

I tako se dogodilo da je vitezova kočija išla savladati još jedan u nizu brežuljaka, i baš kad se činilo da će ga prijeći i nastaviti dalje, pred njima se niotkud pojave dva konja, na kojima su spavala dva dječaka i na čijim je leđima uz ta dva dječaka bilo posloženo čitavo brdo tereta.

Kočijaš, ugledavši te konje na jedva par koraka ispred svojih i znajući da će se u suprotnom u njih zabiti, povuče tada uzde svom snagom i skrene i konje i kočiju s puta, te se sleti ravno u visoku travu, ne mogavši zaustaviti životinje sljedećih nekoliko desetaka metara.

Napokon, kada su se konji zaustavili a kočija se sa vitezom i kočijašem našla posred livade, vitez je bijesan i izbezumljen izašao van.

"Gospodar, ostali smo bez kotača!" javio mu se kočijaš dok je ovaj, ni ne obraćajući pažnju na njega, stao probijati se kroz travu odlazeći do puta i ona dva usnula dječaka na konjima.

Vitez se iznenadio kada je ugledao, jednom prišavši dječacima, da ovi čak i spavaju, no još se više iznenadio kada ih je probudio.

Izenadio se stoga što je tada doznao da su u pitanju sinovi Ser Tarroba, čijoj je ženi on, uostalom, i žurio na sahranu.

Vitez je bio glavom i bradom Ser Horm, i pošao je u Dur'agem istog dana kada mu je ptica donijela pismo sa vijesti da je njegovu dobrom prijatelju umrla žena, no kako mu pismo nije poslao Tarrob, koji nije htio uznemiravati prijatelja, već neki njegov poznanik iz Dur'agema, vijest je do njega stigla podosta kasnije, i Ser Horm je stoga kasnio.

"A što vi radite ovdje? I gdje je Tarrob?" jednom kada ih je probudio, Ser Horm je dječake upitao.

"Otac je pošao s nama", odgovorio mu je Thargelion, "no poginuo je na putu... Ubio ga je medvjed."

"Dogodilo se to prije dvije noći." dodao je Mord, nakon čega su i on i

Thargelion sjahali sa svojih konja.

Ser Horm ostane stajati ne vjerujući svojim ušima. On se na čitav jedan trenutak tada smrznuo, a njegovo lice probljedilo je poput kreča.

“Nemoguće...”, izustio je. “Zar Tarrob? Baš on? Jeste li sigurni?” stao je buncati sljedećeg trenutka.

“Istina je.”, Thargelion je rekao promatrajući bezizražajnim pogledom viteza koji ga je nadvisivao za duplo. “Otac je mrtav.”

No Ser Horm kao da nije mogao čuti njihovih riječi. On je tada, pogođen neočekivanom smrću svoga prijatelja, bez riječi zagrlio Tarrobovu djecu, i stao, grlivši ih tako, plakati, baš kao da nikada prije nije plakao u životu.

I baš kao i on, i djeca su tada stala plakati, jer suze su Ser Horma u njima ponovno probudile onu staru bol.

“O, bogovi!”, govorio je Ser Horm. “Ta kako...? Kako...? Taj mi je čovjek bio najbolji prijatelj...!”

Ostali su tako u zagrljaju neko vrijeme, ali i to je moralo prići svome kraju. A kraj je bio popraćen Ser Hormovim riječima, jednom kada je djecu ispustio iz zagrljaja i uspravio se: “No, nemojmo više plakati...”, on je rekao. “Hajde, podite sada sa mnom; kočijaš će popraviti kotač brzo pa idemo vašoj majci na sahranu...”

“Ne!” Thargelion se tada javio neobično glasno, što je trgnulo viteza pred njim. Viteza je povik iznenadio, ali on se trudio ne poklanjati suviše tomu pažnju, jer nekako je i on slutio: Thargelionu, kao i Mordu, sama pomisao o povratku u Dur'agem bila je strahotna. U Dur'agemu su ih, naime, čekala čuvstva koja su oni htjeli zaboraviti.

Thargelion nastavi, sada mirnija glasa: “Sahrana je prošla odavno, a mi smo sa ocem i otišli iz Dur'agema upravo zato da dodemo do Kessyra. To su riječi oca: da idemo kod vas, viteže Horme, kod vas u Kessyr.”

Ser Horma su Thargelionove riječi začudile, ali on se sa njima složio već sljedećeg trenutka. “Onda, idemo u Kessyr.” Ser Horm je tada rekao.

Kotač se kola popravio istog tog sata. Kočijaševi konji nisu bili ozlijeđeni, no svejedno su uz njegova tri konja i ona dva Tarrobova tad bila upregnuta, a djeca su ušla u kola i sjela sučelice Ser Hormu.

Tako se dogodilo da Ser Horm uopće nije valjano ni napustio Kessyr tokom putovanja za Dur'agem poradi sahrane prijateljeve žene, a ondje se na putu već sreo sa djecom svog prijatelja. Djecom, štoviše, koju je već sljedećeg trenutka prihvatio kao svoju.

A prihvativši ih, Ser Horm doista nije ni slutio kakvu je čast imao, i kakve je time buduće pripovijesti omogućio stvoriti.

III. glava,

koja govori o Pukovnikovu neprestajućem učenju

Poglavlje II

 godinama što su uslijedile, Mord i Thargelion izrasli su u snažne mladiće bistrih umova, čija je sposobnost svakoga dana obećavala sve više. Baš kao što je i sam Tarrob planirao učiniti, Ser Horm im je u Kessyru gotovo odmah pronašao najbolje učitelje, sve odreda legendarne borce i Učenjake, a ovi su od njih odmah počeli stvarati ritere kakve svijet vidio nije.

Braća su uz učitelje naučila mačevati, hrvati i streličariti, a ni znanosti im ne bijahu strane pa netom što su ovladali čitanjem i pisanjem su bili učeni i travarenju, alkemiji, filozofiji i povijesti. Nije mnogo trebalo proći, a oni su kao iskušenci najvjernijih umirovljenih kraljevskih vitezova dobili pristup samoj dvorskoj knjižnici, glinenim pločama njezinim, svcima, kao i najnovijim inkunabulama. Tako su dani prolazili, a Thargelion i Mord u njima su uživali jer izvoljevati učiteljima u ta je dva mlada čovjeka budilo dragost, a nije im mrska bila ni pažnja kessyraca koji bi ih uljudno kao kraljeve službenike prepoznavali i pozdravljali na ulicama.

Na Tarroba oni nisu zaboravili, kao ni na Meru, ali o tim ljudima Thargelion i Mord govorili bi samo kad bi bili upitani od strane kakve važne osobe i samo u kratkim crtama. I to nije započelo mnogo godina poslije Tarrobove smrti, kao štoviše ni mnogo dana, već zapravo onaj prvi, isti onaj dan kada su dva brata kao siročad stala pred Ser Horma. Već tada u njima se pojavio drugačiji pogled na svijet, naime onaj koji je težio gledati naprijed.

* * *

Osvanulo je toplo jutro, topline koja je padala direktno sa sunca čije su se zrake kroz bijelu maglu što se spustila nad ulicama grada probijale ravno do oka promatrača. Rijetko je tko već ustao, jer u pitanju je bilo ono najranije pojavljivanje sunca, najranije svanuće, kada jedva da su i pijetlovi bili razbuđeni i spremni kukurikati. Bilo je to jedno od onih prekrasnih jutara kakvih se ne da mnogo u životu vidjeti – ali doista vidjeti, tako da se u njima uživa, kako samo čovjek uživati može.

Mord je ustao prije svoga brata. Zatim se umio, obukao hlače i košulju, navukao čizme i sišao u prizemlje. U prizemlju je pojeo nešto kruha i pečenja od prošle večeri, te popio šalicu kave, nakon čega se uputio do sobe svoga brata koja je bila

na drugom kraju kuće, u hodniku preko puta sobe samog Ser Horma, tada već sijedog starca jedva sposobnog i za hodanje.

Mordov brat, Thargelion, imao je petnaest godina, jednako kao i sam Mord, i bio je mladić ponešto krupniji od ostalih mladića njegovih godina. Imao je riđu kosu i plave oči, te neobično ružno lice, što je vjerojatno pridonijelo njegovoj ozbiljnosti, kako u ophođenju s bratom, tako i s nadređenima. No ta ozbiljnost, nasreću, nije uništila njegov smisao za humor, kojega je dapače imao i više no što bi ljudi pomislili da čovjek treba imati, pa se čak često događalo da bi društvu pretjeranim humorom drugima upravo dojadio (mada to nitko nije htio pokazati).

Mord je, s druge strane, bio mladić ljepušasta, mršava lica, vazda nasmiješena. Mladić ne tako posebnih smeđih očiju i crne kose. On je bio onaj uzorniji, prema mišljenju mnogih, pa čak i pošteniji – mada je zapravo samo on o tomu znao istinu.

Mord nije imao namjeru probuditi svog očuha (kakvim je smatrao Ser Horma), tog umirovljenog viteza, stoga je hodao vrlo tiho do bratove sobe. Thargeliona je pak probuditi morao, jer njih su dvojica tog jutra imali ići na sate mačevanja.

Thargeliona nije bilo lako probuditi, no buđenje svog brata bio je običaj kojeg je Mord činio godinama, tako da se to jutro nije toliko razlikovalo od ostalih. Thargelion je najposlije ipak ustao, namjestio svoju raščupanu riđu kosu te se također kao i Mord umio, nešto pojeo, obukao se i, u konačnici, izašao na ulicu.

Na strmoj i uskoj ulici koju su obrubljuvale visoke kamene kuće, koja se od Ser Hormove kuće do odredišta spajala sa desetak drugih, nije bilo mnogo ljudi, jer dan je tek počinjao. Magla se još nije bila povukla, i poradi nje jedva da su braća išta od kaldrme pod svojim nogama i rubova krovova od škriljevca ponad svojih glava mogla vidjeti. Hladno nije bilo, ali miris u zraku je kanda podsjećao na hladnoću – ona mješavina mirisa vlažna drveta, ugaslih vatri i mraza.

Laka koraka Mord je pošao ulicom, daleko ispred svog brata, koji se još umorna i sanjiva pogleda nije sasma razbudio pa je stoga mamurno koračao pružajući dezorijentiranu nogu pred nogu. Mord je veselo dobacivao Thargelionu: “Hajde, brate, požuri! Zakasnit ćemo!” no to Thargeliona nije požurivalo. On je jučer ostao budan do kasno u noć jer čitao je knjigu koju mu je preporučio jedan Učenjak, a čiji je naziv bio *Massorovi ljetopisi*. Thargelion ju je čitao goovo čitavu noć jer je odavna već Učenjaku obećao pročitati ju, a ranije to nikako nije stigao.

Massorovi ljetopisi bilo je djelo Barruha Čistog, filozofa i lutajućeg svećenika rođenog dva stoljeća poslije smrti kralja Massora. U svojim *ljetopisima*, originalno zapisanim na glinenim pločama, on je opisao etos, ekonomiju i jurisprudenciju kakvi bijahu za vrijeme Massorove vladavine, kao i odnose sa okolnim plemenima popraćene prijepisima iz poklisarskih dnevnika sačuvanih od velikog požara Hurrimma. Posljednje su stranice Barruhova djela bile namijenjene političkoj sintagmi samog autora, koji je u svoje vrijeme bio smatran radikalnim teokratom. Možda najinteresantnija ideja te sintagme bila je tvrdnja Barruha Čistog da je sam Massor za života držao kako bi svaki čovjek trebao imati pravo na jedno nekažnjeno

ubojstvo ljudskog bića. Kad bi oduzimanje života jednom čovjeku bilo dozvoljeno, Barruh je tvrdio da je Massor smatrao (i sa čime se uostalom slagao i sam), poštovanje između ljudi ne bi postalo strahopoštovanje, ali bi njime bilo ojačano. Barruh je zapisao kako je Massor to spomenuo tek u par navrata najbližim prijateljima, ali nikada nije ideju dublje razgradio. U svojem djelu, stoga, taj je lutajući svećenik argumentirao kako bi unatoč legalnosti prvog ubojstva bilo kakvo sljedeće trebalo biti kažnjavano smrću počinitelja.

Učenjak koji je knjigu Thargelionu predložio držao je kako će ovoga privući upravo autorova sintagma, ali iz nekog razloga Thargelion ju je pročitao sa ravnodušnosti, interesirajući se više za načine na koje je Massor upravljao resursima, određivao kakvim ljudima će se okruživati i pripremao podanike za nepovoljne godine. Ono što je provjereno bilo od koristi, činilo se, Thargeliona je zanimalo, a ne ono što je možda moglo funkcionirati.

Magla se bila već gotovo u potpunosti povukla kad su braća dvadesetak minuta kasnije stala pred veliku kuću u kojoj su se mladi vitezovi novaci učili vještinama viteštva. Kuća je to bila od njihova učitelja Ser Kolhosa; dobroćudnog, no katkada vrlo strogog, mršavog starčića sijede kratke kose, koji je slovio kao jedan od najvećih vitezova Hinnorove vojske, te kao najsposobniji narednik uopće, što je dokazao u nebrojenim vojnim pohodima.

Taj ih je starac dočekao tog jutra pred vratima svoje kuće sa šalicom vrućeg čaja u rukama i izrazom lica hineći mrzovolju, što dakako nije bilo njegovo stvarno raspoloženje. Često je Ser Kolhos – a to su znali samo oni koji su ga najbolje poznavali – namjerno glumio strogost samo zato što je nalazio smiješnim strah mladih učenika.

No Mord i Thargelion da je to zapravo šala niti u jednom trenutku nisu pomislili. Oboje su pred Ser Kolhosom stoga pognuli glave te mu se ispričali zbog kašnjenja.

“Oprošteno vam je.”, starac će tada reći stojeći nasred stepeništa što je dijelio ulaz kuće od kaldrme. “No sljedeći puta budite točniji. Jer znate...”, nastavio je zamišljeno promatrajući bistro plavo nebo ponad njihovih glava dok su mu prilazili, sada čak više ni ne glumeći da je ljut, “... jednom kad odrastete i udete u svijet takoreći... ozbiljnih ljudi, uvidjet ćete da osim svoje riječi i nećete imati mnogo toga za ponuditi drugima. Istina, istina, možda ćete imati novac i posjede i... slavu ili štogod no kažem vam sada da prstohvat povjerenja kojeg vam netko pokloni vrijedi više od planine bogatstva. I ne želite to izgubiti nepažnjom...”

Ser Kolhos je ih je tada pogledao u oči, prvo jednog, a zatim i drugog. Trajalo je to jedva dvije sekunde, ali u njima trojici probudilo je uzajamno razumijevanje kao da su proveli mjesec i godine razgovarajući.

Njihove kose lagano je mrsio blagi povjetarac: starčevu kratku i sijedu, Mordovu jedva pola pedlja dugu, ravnu i crnu kao ugalj, i Thargelionovu ridu, dugu i kuštravu, a uza sve to, vjetar se igrao i sa čajem što se pušio iz Ser Kolhosove

šalice.

Ser Kolhos se tada nasmiješi i prekine tišinu riječima: "No, još je suviše rano za takve razgovore.", rekao je. "Hajde, idemo unutra; bogovi znaju da danas ionako imamo i previše posla."

Braća su učitelja poslušala, i njih su se troje već u sljedećem trenutku našli unutar Ser Kolhosove kuće.

To je bilo Thargelionu i Mordu dobro poznato mjesto, jer tu su se već godinama učili mnogim vještinama. S obzirom da je kuća bila vlasništvo samog Ser Kolhosa, koji je bio vrstan strateg i mačevalac, većinom su se braća ovdje učila upravo tomu. No, kada bi Ser Kolhos bio odsutan ovdje bi bili dobrodošli i drugi učitelji, tako da se u toj kući znalo učiti još štošta drugo; od hrvanja pa čak i do streličarenja.

U kući, u kojoj se udobnom mogla nazvati samo jedna soba – ona najveća, u kojoj je obitavao sam Ser Kolhos i koja je tokom dana uvijek bila zaključana – nalazilo se desetak soba, i sve su bile gotovo u potpunosti prazne. Osim upaljenih peći (koje je radi zdravstvenih razloga Ser Kolhos nalagao ložiti čak i ljeti), te ormara, polica i stalaka prepunih raznog oružja, ničeg drugog tu nije bilo.

Ovdje su se učili viteškim znanjima samo najbolji od budućih vitezova, a u čitavom Kessyru takvih nije bilo ni dvadeset mladića. Svi ostali vježbali su negdje drugdje. Negdje, kako se znalo reći, gdje se legende nisu kovale.

Kuća Ser Kolhosa bila je jedna od nekoliko kuća u Kessyru gdje su se "kovale legende", a sve te kuće pripadale su upravo najpoznatijim učiteljima u Kessyru tog vremena. Bilo je tu raznih učitelja, jer u svakoj se kući nešto drugo učilo. Tako su se na primjer u kući Učenjaka Alakona mogli vidjeti čitavi redovi stolova i budućih vitezova što su perima po mokrim glinenim pločama za tim stolovima pisali duge rečenice.

Prošavši kroz jedan potpuno suncem obasjan hodnik prepun velikih prozora, Ser Kolhos i njegovi učenici ušli su u najveću od prostorija za vježbanje. Ondje je bilo hladno, ali tako bi to bilo svakog jutra – već jedva pola sata kasnije, peći koje bi se upalile, kao i mladići koji bi ondje proveli mnoge sate vježbajući i znojeći se, vrlo bi brzo zagrijali sve prostorije.

Prostorija u koju su ušli bila je dugačka pedesetak koraka i široka jednako toliko. Pak joj je strop bio visok kao dva Morda. U njoj nije bilo svjetla kao što je bilo u hodniku, i uopće je više podsjećala na mračnu spilju punu prašine i mirisa plijesni no na prostoriju neke kuće, no takav je ambijent Ser Kolhos stvorio namjerno. On je, naime, držao da je vježbanje u mraku daleko plodonosnije od vježbanja pod svjetlom, jer time se, smatrao je, izoštravaju sva učenikova čula.

"Nema nikoga...", Thargelion je tada rekao te se osvrnuo spram Ser Kolhosa. "Gdje su ostali učenici...?"

"Nema ih", Ser Kolhos je odgovorio. "A neće tokom sljedećih mjeseci ni dolaziti."

“Zašto?”

Ser Kolhos na to otpije gutljaj čaja, te reče: “Zato što drugi nisu bili dobri kao vi, i oni stoga ovdje neće više vježbati... barem ne ostatak godine.”

Braću je to zbunilo, jer oduvijek su tokom vježbanja njih dvoje za suparnike imali neke druge učenike. Nikada se Thargelion i Mord jedno protiv drugoga nisu borili, a morali su priznati da ih je ta pomisao dobrim dijelom i užasavala.

“Ne brinite”, starac, koji je znao na što ovi misle, tada je rekao, “nećete se vas dvoje međusobno boriti. Umjesto toga, ovdje će danas doći dva mlada gospodina, koja će sa vama provesti ostatak godine u učenju. Za njih ste zasigurno čuli, jer u pitanju su vrlo ugledne i poznate osobe...”, na trenutak je preko starčevih usana preletio gotovo nevidljivi smiješak, “... i upravo stoga vas molim: dok ste u njihovoj prisutnosti, pripazite na svoje jezike!”

* * *

Mladići koji su imali doći došli su tek sat vremena kasnije, a kada su došli, u prostoriji u kojoj su imali vježbati već je bila upaljena i peć.

Bila su to dva mladića Mordove starosti, te novajlije visoka položaja, i bili su oboje visoki i mršavi, baš kao da su braća. No, ono što se razlikovalo među njima je, osim kose koja je u jednom bila crna a u drugom smeđa, bilo i to što je jedan bio sluga (no bitni sluga), a drugi sin kralja Hinnora glavom.

Njih je dočekao Ser Kolhos srdačnim riječima:

“Myrone, princ Neurij, došli ste! Drago mi je da vas vidim u ovakvo jutro zdrave. Vaši su suparnici s kojima ćete vježbati spremni. Možete početi kad poželite...”

Princ Neurij se prije svega uz smiješak prikladno upoznao sa braćom, nakon čega je i njegov sluga, Myron, učinio isto. Za razliku od Morda i Ser Kolhosa, Thargelion nije osjećao nikakva strahopoštovanja dok je stajao pred tim ljudima. Njemu kanda nije bilo važno što su ovi posjedovali određene položaje i ugled, već je svakoga gledao jednakim očima, sudeći po djelima prije i čeg drugog.

“Danas će, prema dogovoru, biti mačevanje”, rekao je Ser Kolhos i okrenuo se spram Thargeliona. “Možeš li, molim te, donijeti drvene mačeve?”

“Svakako.” odgovorio je Thargelion i pošao do najbližeg ormara sa oružjem.

U Ser Kolhosovoj kući bilo je oružja svake vrste; bilo je tu kratkih i dugih dvoručnih mačeva, rapira, sablji, pa čak i topuza, maljeva, kopalja i helebardi, i sve je to bilo raspoređeno po ormarima, stalcima i policama. Od nešto manjeg oružja bili su tu razni bodeži, mačete i kukriji, a iako se nisu toliko često koristili, u kući se dalo vidjeti i lukove, te tobolace pune strijela.

Otvorivši ormar kojemu je prišao, gdje su se iz nekog razloga nalazili zajedno kukriji i drveni mačevi, Thargelion je – nakon što je proveo nekoliko sekundi

diveći se ljepoti tucetu ukoričenih kukrija (čemu nije mogao odoljeti) – uzeo dva drvena mača i odnio ih do Ser Kolhosa dvadesetak koraka dalje. Trebao je, dakako, uzeti pet mačeva, ali toliko on odjednom nije mogao nositi (tesari, naime, koji su pravili drvene mačeve ispunjavali su ih olovom kako bi bili što teži, tako je jedan drveni mač znao biti i duplo teži od stvarnog, a sve to tesari su činili po nalogu samog Ser Kolhosa).

Nakon što je Thargelion pred njega položio svih pet drvenih mačeva, Ser Kolhos je rekao: “I žičane košulje, molim te.”

“Četiri košulje?” Thargelion na to upita.

“Osam.”

Dok je Thargelion tako nosio stvari, Ser Kolhos je Neurija, Myrona i Morda stao upoznavati sa planom vježbanja za ostatak godine.

“Dosad ste ti, Morde, kao i tvoj brat, učili većinom teoriju svega ovoga. Učio sam vas taktici, strategiji, brzom razmišljanju i donošenju najboljih odluka u trenucima kada su one najpotrebnije. Prošli smo kroz nebrojeno primjera gdje niste na raspolaganju imali više od sekunde za razmišljanje, gdje je odluka u toj sekundi bila most između života i smrti, i od mnogih učenika ti i tvoj brat pokazali ste se najboljima. Vi, princ Neurij”, Ser Kolhos pogledao je Neurija ravno u njegove smeđe oči, “i vi, gospodar Myrone, učeni ste jednakim stvarima na dvoru. I predmnijevam da su vas vaši učitelji dobro učili.”

“Nadam se da je to istina.” Neurij je tiho rekao.

“Nego, sada ćete učiti nešto drugo.”, Ser Kolhos je nastavio, uopće se ne obazrevši na Neurijev komentar. “Naučit ćete nešto za što ni ne postoje učitelji, i ne postoji knjiga. Ono ćete, naime, naučiti što je palo na pamet savjetniku našeg kralja Hinnora, vašeg oca.”, pogledao je u Neurija. “On je došao do sljedeće zamisli: princ, budući kralj, ako želi uza se ljude koji ga nikada neće izdati, mora sa tim ljudima imati određenu povijest. To moraju biti ljudi od povjerenja; prijatelji.”

“To dakle moramo naučiti?”, upitao je Mord. “Biti od povjerenja?”

“Ne podcjenjuj ovaj zadatak, Morde.”, odgovorio je Ser Kolhos. “Jerbo je ovo najteži zadatak od sviju što sam tebi i tvome bratu ikada zadao. Ovi ljudi”, pokazao je na Neurija, “do kraja godine u tvome umu moraju postati ljudi za koje ćeš biti spreman u bilo kojem trenutku umrijeti, i to drage volje. Oni su odsad tvoja nova braća, baš kao što si ti njihov. To je, dakle, to čemu nema ni učitelja ni knjige: povjerenje. Vi ćete se tomu naučiti.”

“Shvaćam...” Mord je odgovorio, odvojivši odmah potom koji trenutak da razmisli o Ser Kolhosovim riječima.

“Učitelju, a što će nam žičane košulje ako ne koristimo prave mačeve?” Thargelion, koji je tada pred Ser Kolhosa pokraj drvenih mačeva položio i žičane košulje, upitao je zadihana glasa.

“Žičane košulje ćete nositi iz istog razloga zašto se u drvenim mačevima nalazi olovo; kako bi ojačali i navikli nositi težinu. Upravo zato sam ih tražio osam: zato

što će svatko od vas nositi po dvije.”

“Ali težina...!” Myron je izustio, no Ser Kolhos ga je blago prekinuo:

“Oklop je još i teži. A vjerujte mi, kad dođe dan kada budete morali navući oklop, htjet ćete biti što spremniji na to.” I rekavši to, učitelj je dodao: “No, navucite ih.”

* * *

Jednom kada su se našli nositi svako po dvije teške žičane košulje poradi kojih su se stali znojiti gotovo odmah, te kada je svaki od njih uzeo po jedan drveni mač u ruke, Ser Kolhos je svoje učenike podijelio u parove: Mord je za suparnika dobio Neurija, a Thargelion Myrona.

Podijeljeni u parove, njih su četvero tada, poradi težine žičanih košulja jedva sposobni i hodati, sa drvenim mačevima u rukama stali u gardove, spremni na borbu. Ser Kolhosu izgledali su upravo smiješno, ali on se trudio svim silama ne nasmijati se. Umjesto toga, Ser Kolhos je potražio stolicu nedaleko od učenika, na nju sjeo i zapalio lulu, te glasno rekao:

“Možete početi.”

Začuvši riječi svog učitelja, suparnici koji su se tog dana tek upoznali, nasrnuli su jedni na druge i stali mahati mačevima. Zveket drvenog oružja već je sljedeće sekunde stao ispunjavati prostoriju, a zveket je taj bio ni najmanje ugodan, baš kao ni zveckanje žičanih košulja.

Učenci od znoja uskoro jedva da su pred sobom išta vidjeli, a pokraj žičanih košulja, razlog zašto su se znojili bila je i bukteća peć u prostoriji.

Misao o bilo kakvoj tehnici koja se pojavila u glavi ijednog od njih čim je počela borba pala je u vodu. Nije tu bilo nikakve tehnike; umjesto toga, sve se svelo na puko mahanje drvenim mačevima i komično pokušavanje da se ostane na nogama.

Ser Kolhos sve je to zainteresirano promatrao, pažljivo pamteći svaku iskru potencijala koja bi iznenada planula u ijednom od učenika. Tako je, na primjer, uvidio da Myron, čak i kada je sputan tolikom težinom parira Thargelionovim nasrtajima gotovo sa lakoćom, što je govorilo da je Myron imao odličnu obranu. U Neurijevim se pak pokretima vidjela nezamisliva brzina, poradi koje je čak stao i zadirzivati Morda, svog protivnika, a uz brzinu bilo je tu i neobično brzo prilagođavanje uslovima – to je Ser Kolhos vidio u brzini s kojom se Neurij navikao da Mord mačuje lijevom rukom. U Mordovim i Thargelionovim pokretima vidjele su se, opet, druge zanimljive stvari, inače Ser Kolhosu dobro poznate: Mord, iako sporih pokreta svojom lijevom rukom, bio je izrazito točan, i u mnogim je slučajevima, bez obzira na Neurijevu brzinu, postigao da vrh njegova mača dotakne nezaštićeni dio Neurijeva tijela. Pak je Thargelion posjedovao izdržljivost, jer taj, za razliku od svih ostalih, iako je bio zadihan, nije ni teturao, ni uopće – ma koliko

vremena prošlo – gubio snagu.

U svakome od njih, dakle, Ser Kolhos vidio je ono što bi samo pravi učitelj mogao vidjeti: materijal od kojeg se prave veliki ljudi. On, pušeći lulu, kako je vrijeme prolazilo sve je manje vidio svoje učenike kao ljudska bića, a sve više kao nedovršena umjetnička djela. Promatrajući, on je zamišljao njihovu budućnost: *Svijetla je u svakom pogledu, ali samo ako ih se pravilno usmjeri...* mislio je Ser Kolhos.

“Stanite.”, Ser Kolhos je tada rekao sa svoje stolice. “Predahnite na trenutak. A zatim se zamijenite.”

Iako bi se promatraču možda učinilo da su učenici prihvatili odmor otvorenih ruku, to ipak nije bilo tako. Oni su, naime, baš nekako u to vrijeme počeli i uživati u čitavom tom mačevanju, i upravo stoga nisu imali želje prestati. Mord i Neurij, na primjer, već su čitavo to vježbanje prestali smatrati zadatkom i počeli ga smatrati zabavom.

No riječima Ser Kolhosa pokorili su se istog trenutka.

Odmarajući se jedva pola minute, protivnici su se zamijenili. Sada Mord više nije imao mačevati sa Neurijem, već sa Myronom.

Mord je sa Myronom bio podosta manje opušten no sa Neurijem, jer Neurijev je stil mačevanja već stigao proučiti i prilagoditi mu se. Kako nije suviše promatrao borbu Thargeliona i Myrona, Mordu je pak Myronov stil ostao potpuna nepoznanica. Jednako je bilo i sa Thargelionom i Neurijem, koji su tada također stali u gard jedan sučelice drugome.

“Možete početi.”

Primivši drveni mač čvrsto u svojoj oznojenoj lijevoj šaci, Mord je što je pažljivije mogao na trenutak proučio čitav Myronov gard.

Proučivši svaki detalj njegova garda nakon tek nekoliko sekundi, Mord je osjetio sažaljenje spram Myrona. Myronov je gard, naime, bio pun rupa i nikakav, što je dakle Mordu govorio da si je ovaj, kao puki sluga, mogao prišutiti tek osrednje učitelje. Ta stvar i nije bila za čuditi se, s obzirom da, osim samih Morda i Thargeliona, u čitavom Kessyru i nije bilo onih na koje su vrsni učitelji prenosili svoje znanje besplatno.

Bilo kako bilo, spor ali točan, kakav je Mord kao mačevalac već i bio, Mord je ipak odlučio iskoristiti Myronove nedostatke, i sekundu kasnije on je načinio korak naprijed i pošao ubosti svojim mačem.

Trebalo je to biti bez problema izvršeno, ali problem se za Morda pojavio već u sljedećem trenutku. On nije razmišljao, naime, da je Myron, iako sluga, ipak bio sluga samog princa Hil'guma, i kao takav, od vrsnih učitelja nije bio daleko ni on.

Gard kojeg se Myron držao bio je pun rupa s razlogom. Time je on postigao da Mord počne iskoristiti to nasrtanjem, a upravo je to Mordovo nasrtanje Myron i iskoristio: s lakoćom izbjegavši Mordov pokušaj ubadanja, Myron je ušao u Mordov gard i, posluživši se njegovim gubitkom ravnoteže poradi predugog raskoraka, nakon jedva jedne sekunde bacio Morda preko kuka na tlo, te ga već u

sljedećem trenutku, sputavši ga polugom na ruci, ondje zadržao.

Ser Kolhos, primijetivši sve to, tada ustane sa stolice i zaustavi obje borbe.

Mord je bio zbunjen, jer ono što je Myron upravo učinio on je prvi puta u životu vidio. Kad ga je Myron pustio, a Thargelion im obojici pomogao ustati, Mord nije mogao a da Myrona ne upita: "Kako si to izveo?"

Myron na pitanje nije odgovorio. Umjesto njega, to je učinio Ser Kolhos:

"U pitanju je tehnika Ser Raaha.", Ser Kolhos je rekao, nakon čega je pogledao u Myrona. "I čini mi se da te je Ser Raah tomu dobro naučio."

Myron nije odgovarao, već je sve vrijeme bacao uplašen pogled spram Morda, brinući se je li se ovaj tokom bacanja možda ozlijedio. Mord kao da je shvatio na što je ovaj mislio, pa mu je ispod glasa tada dobacio: "Nisam ozlijeđen..."

Ser Kolhos je tada nastavio objašnjavati, i to ne samo Mordu i Thargelionu, već i Neuriju, koji – iako mu je Myron bio sluga – jednako kao ni oni nije imao pojma za učitelja Ser Raaha i njegove tehnike:

"Ser Raah je, za razliku od mnogih učitelja, uspio spojiti hrvanje i mačevanje u jedno. Vi", obratio se Neuriju, Mordu i Thargelionu, "ste dosad učili isključivo teoriju viteštva, a od mačevanja samo najosnovniju njegovu formu, takoreći sirovu: obrana, pariranje, ubijanje..."

"Niste nam govorili o hrvanju." rekao je tada Thargelion, svoje ruke kose u potpunosti mokre od znoja i slijepljene za njegovo lice.

"Nisam. To je stoga što ga i ne poznajem. Barem ne toliko da bih se smatrao prikladnim učiteljem za to. A želite li ga naučiti?" Ser Kolhos je upitao.

"Znanje, rekli ste, uvijek trebamo povećavati." sada je rekao Mord.

"To je istina...", složio se Ser Kolhos. On je tada na trenutak utihnulo, jer morao je razmisliti o onom već isplaniranom ostatku godine. Stvar je sa tim bila da je on unaprijed odredio gotovo svaki dan i sat čitavih tih nekoliko mjeseci pred njima, i ako je htio da njegovi učenici dobiju slobodnog vremena ići učiti kod Ser Raaha, to je slobodno vrijeme morao stvoriti. *Također, ovisit će i o samome Raahu. Pitanje je ima li i on slobodnog vremena*, pomislio je.

Učenici su Ser Kolhosa strpljivo čekali da on razmisli, ne prekidajući ga u tome. Napokon, kada se činilo da je učitelj dobro razmislio o svemu, on je rekao:

"Od sutra, vas četvero moći ćete odlaziti učiti i kod Ser Raaha.", rekao je. "Ali sljedeće ćete morati učiniti: svaki puta kad dođete tamo, jednak broj njegovih učenika mora doći k meni, kako mu ne bi pravili gužvu."

"To znači da nećemo više ovdje učiti?" Thargelion upita.

"Ne, to znači da nećete više tako rano ići kući. Kod Ser Raaha ne idete umjesto kod mene, nego kod Ser Raaha idete nakon što ste bili kod mene. Učenje se poduplava... Mislite li, dakle, da ćete to moći?"

"Ako ne pokušamo, nećemo znati." Thargelion odgovori, osjećajući dragost što neće morati napustiti starog učitelja.

"Taj mi se odgovor sviđa. A sada, molim, zauzmite položaje."

Učenicima, i dalje ogrnuti žičanim košuljama, tada su zauzeli svoje gardove, dok se pak Ser Kolhos pošao vratiti do svoje stolice. Dok je on još odlazio, tiho je rekao Myronu: "Ti, razumije se, Ser Raahove tehnike nemoj barem još neko vrijeme koristiti. Tek za dva – tri mjeseca, kad i ostali nauče..."

"Shvaćam." Myron je kimnuo glavom.

"Tada u redu. Možete početi."

* * *

Kad su napokon završili sa vježbanjem i kada je gotovo konstantni iritirajući zveket drvenih mačeva konačno minuo, već je bila kasna večer.

Ser Kolhos je učenike otpustio tek kada je uvidio da su ovi toliko umorni da im luksuz predstavlja čak i puko držanje očiju otvorenima.

Nakon što su dobili dopuštenje da svuku teške žičane košulje, te nakon što su to i učinili, niti jedan od učenika nije mogao odoljeti da odmah potom ne svuče i mokru košulju što se nalazila ispod. Svukavši stoga te od znoja mokre košulje i pokazavši svoja naga torza, sve što su učenici sljedećih desetak minuta mogli činiti bilo je da su sjedili na podu i pokušavali povratiti nešto od izgubljene energije.

Koža na njihovim ramenima, prsima i leđima bila je puna masnica i sitnih ucrtanih krugova od težine prstenja žičanih košulja, a od mnogog znojenja tog dana i prilično nezdrave boje. No učenici se na to nisu obazirali; sve čime su se oni umjesto toga okupirali bilo je disanje i odmaranje, a prsa njihova tokom tog disanja nadimala su se visoko.

Sam Ser Kolhos, pak, nije bio umoran ni najmanje. Štoviše, baš kada bi dan prilazio svome kraju, činilo se da bi taj starac bio najživlji. Njegova strogost tada bi gotovo u potpunosti nestala, a ono što bi ostalo umjesto nje bila bi neka mješavina veselja i dobrotivosti, i moglo se reći da je upravo to bio razlog zašto su Mord i Thargelion oduvijek voljeli biti blizu tog starca upravo navečer.

"Sutra se vidimo poslijepodne.", rekao je u jednom trenutku Ser Kolhos. "Ja sada idem u svoje odaje, a vi čim očistite peć možete ići svojim kućama. No, laku noć..." i rekavši to, Ser Kolhos je prostoriju napustio.

Čuvši nalog svog učitelja, učenici su trenutak kasnije prionuli i tom posljednjem zadatku. Peć je očistio Neurij, a znajući da je to posljednje što će tog dana činiti, očistio ju je sa neobičnim zadovoljstvom.

Jednom očišćena i bez ljudi, prostorija u kojoj su vježbali, s obzirom da se jako osjetila na znoj, bila je prepuštena noćnom zraku na čitavu noć. To je bio postupak koji bi se činio svake večeri, tako da bi učenike prostorija dočekala svježja (iako i dalje puna mirisa plijesni i vlage) svakog novog jutra. Pak što se ticalo provalnika koji bi kroz otvorene prozore mogli ući, oni nisu bili nikakva prijetnja, jer Ser Kolhosa mnogi su ljudi poštivali, pa čak i provalnici.

Završivši, dakle, i sa tim danom u Ser Kolhosovoj kući, Neurij, Myron, Mord i Thargelion, sada svi skupa već dobri prijatelji, zajedno su zašli na ulicu i na njoj se umorna no prijateljska glasa rastali. Neurij i Myron pošli su tada svojim putem prema dvoru, a Mord i Thargelion prema kući Ser Horma, svog očuha.

Sve se događalo neobično brzo, i doista, prije nego je uopće Mord o ičemu uspio i promisliti, više se on nije nalazio na ulici, već pred Ser Hormovom kućom, a već sljedećeg trenutka i za stolom u njoj i večerom na stolu, a sljedećeg...

... umoran u krevetu, i spreman da utone u san.

Takav je, dakle, bio dan u kojemu je Mord Dur'agemski upoznao Myrona i Neurija Kessyrške.

Poglavlje 12

obzirom da su sljedećeg dana u Ser Kolhosovoj kući imali provesti poslijepodne, braća su odlučila jutro provesti u kući Ser Raaha. No, jedini problem bio je što braća nisu znala gdje se Ser Raahova kuća nalazi.

I upravo stoga, slijedeći osjećaj koji je govorio da će ondje naletjeti na Neurija i Myrona, braća su pošla do kuće Ser Kolhosa.

Jednom kad su se ondje našla, braća su uvidjela da pred kućom Ser Kolhosa nema nikoga, jer kuća je bila do podneva zatvorena, s obzirom da je sam Ser Kolhos imao nekog drugog posla na drugoj strani Kessyra. Ali to uvidjevši, braća su svejedno, takoreći prateći nekakav instinkt koji se tada u njima probudio, ostala pred Ser Kolhosovom kućom sjediti na stepeništu čekajući Myrona i Neurija.

Šanse da se ta dva mladića ondje tada pojave bile su ravne nuli, ali baš kao i uvijek kada bi se usud Morda Dur'agemskog suočio sa nečim čije su šanse događanja ravne nuli, ta nula dobila bi potpuno drugo značenje upletenim rukama jedne sasvim druge osobe: Demona Bez Vojske. On je iz sjene utjecao na štošta, pa tako i na to jutro.

I, upravo kao što se to trebalo dogoditi, niti petnaest minuta nakon što su braća sjela na stepenište kuće Ser Kolhosa čekati, daleko pred njima, prilazeći im dugim koracima na kaldrmi, ukazao se sluga Myron.

Ugledavši ga, braća se razvesele gotovo istog trenutka, a na njihovim se licima, kao i na Myronovom, pojavi smiješak.

“Kako ste znali da ću se pojaviti?”, jednom im prišavši, Myron ih je upitao. Činilo se da je tom mladiću laknulo što ih je susreo, jer jučer je naime zaboravio napomenuti da će se ovo jutro upravo na taj način sastati, pred kućom Ser Kolhosa.

Zapravo, još kada se Myron tog jutra probudio, sat vremena ranije, na njegovu umu već je prestalo biti sastajanje sa Mordom i Thargelionom, jer s obzirom da im to nije napomenuo, držao je, sastajanje je bilo nemoguće. Nego, on je do kuće Ser Kolhosa pošao iz drugog razloga: poradi ideje koja se iznenada probudila tada u njemu da pođe ondje i upita starog učitelja gdje braća stanuju.

A upravo tu ideju u njegovu je umu usadio Demon Bez Vojske.

Na postavljeno Myronovo pitanje nije odgovorio nitko, već je sve to prekinuo sam Myron prisjetivši se da već i suviše kasne Ser Raahu, pa je rekao: “No, idemo!” i žurno poveo braću niz ulicu.

* * *

Kessyr je oduvijek bio velik grad, tako da su njih trojica pješaćili gotovo pola sata prije no što su stigli do Ser Raahove kuće.

Ser Raahova, za razliku od kuće Ser Kolhosa, nalazila se u unutrašnjem dijelu grada, unutar zidina. S obzirom da je čitav taj dio grada bio sam centar Kessyra, kompleks ulica i građevina ondje nije bio tek lijep, već prekrasan. Način na koji su ondje bile poredane mnoge palače, bijele poput bjelokosti i pune reljefa, prepune prozora i ukrasnih kipova bio je savršeno točan, baš kao da su drevni arhitekti bili potpomognuti moću samih Troje božanstava. Kaldrma ondje nije bila kaldrma, već remek-djelo arhitekture, i sama po sebi nešto što je tjeralo čovjeka da mu bude žao da po njoj hoda, jer time narušava njenu savršenost. Ulice nisu bile uske kao izvan grada, već široke i raskošne, a uz same palače čiji su razmjeri bili ogromni, sve to skupa činilo je da bi se ondje čovjek osjećao tako malen.

Javnim spomenicima nije bilo kraja, jer ako ništa drugo, u Kessyru se umjetnost cijenila i smatrala iznimnom, a spomenika bijaše svih vrsta: malenih i ljupkih ili velikih kao tri čovjeka i veličanstvenih, izrađenih od bakra ili mramora, pozlaćenih ili bez zlata, od granita ili alabastera. Sve bijaše puno mozaika i slikarija, gdje god se nešto od tog imalo prilike nalaziti, a čitav taj raskoš nikakao nije davao sliku o gradu kao prenakičenom, već upravo suprotno.

No ipak, sve te elegantne ulice kessyrovog centra nisu se mogli mjeriti sa glavnim trgom. Ondje, gdje se Ser Raahova kuća i nalazila, čovjek bi mogao proći tek ako bi se prvo na trenutak zaustavio i opčinjeno promotrio sve što se ondje dalo vidjeti, jer tolika veličanstvenost svega toga bijaše.

No i opčinjenost bi prije ili kasnije morala biti ugašena, jer ono što bi čovjeka uvijek vratilo k stvarnosti bila bi zaglušujuća buka koja je ondje vladala. Buka, naime, silne svjetine što je čitav taj dio Kessyra napućivala.

Glavni je trg Kessyra vrvio sa ljudima, a njih je bilo toliko da im se broja nije znalo. Zapravo, neki su Učenjaci zapisali u ljetopisima da je Kessyr grad sa "preko stotinu tisuća duša", ali sve je to bilo neprovjereno i vrlo vjerojatno nekoliko puta manje od stvarne brojke.

Trg bijaše, kao i čitav centar Kessyra, okružen sivim granitnim zidinama, a kako je taj dio Kessyra bio podignut na brdu, visina je zidina na nekim mjestima dosegala i pedeset metara. To je bilo dovoljno da dobar dio trga bude u sjeni tokom većine dana, a ako bi možda sunčeve zrake i uspjele tu i tamo zaobići zidine, one svejedno ne bi pale na kaldrmu, jer zaustavila bi ih ostala arhitektonska čuda. Jedni od takvih ondje su bili i Hram Boga Obe, stotinjak metara visok, te Dvorana vijećanja, visoka gotovo dvaput toliko.

Sve to služilo je kako bi se ostatku Hil'guma pokazalo koji je njegov glavni grad

i zašto je to tako. Svi ostali gradovi Hil'guma zajedno nisu bili do koljena jednom Kessyru, a zgrade su upravo to dokazivale.

No Kessyr nije bio samo lijep, već i vrlo bogat. Ondje, upravo ondje na glavnom trgu, nalazila se najveća kessyrova tržnica i samo središte gradske trgovine. Stotine se tezgi ondje nalazilo prepunih raznorazne robe, i tisuće su ljudi ondje svakoga časa nešto kupovale ili prodavale. A moglo se kupiti sve, jer sve je bilo dostupno – samo je valjalo odrediti cijenu.

I upravo je to opravdavalo onu silnu buku i smrad ljudi što su ondje vladali, jer ondje se, kako su ljudi Kessyra znali reći, odvijao posao. I doista, u tom poslu predani su ljudi davali najbolje od sebe: matematika, psihologija, pa čak i laganje i varanje ondje su dovođeni do vrhunca.

Da bi došli do novca, ljudi su činili sve.

“Ne znam zašto, ali gadi mi se ovdje biti.” dobacio je Mord svom prijatelju Myronu dok su se Myron, Thargelion i on probijali kroz svjetinu. Ljudi između kojih su prolazili bili su većinom mrkih pogleda, kanda svi redom poradi koječega zabrinuti, i činilo se da ih niti jedan od njih ni ne primjećuje.

“Sa mnom je slično.”, odgovorio je Myron gadljivo promatrajući ljude. “Uopće ne znam zašto sam kao dijete volio ovuda prolaziti...”

Kuća se Ser Raaha nalazila nedaleko od Dvorane vijećanja, ondje gdje su bile kuće plemića, kneževa, bogatih bankara i ostalih ljudi takva kova. Ser Raah nije bio nijedno od tog, ali ondje je živio zato što mu je, s obzirom da je svojevremeno bio jedan od najvećih vitezova u Hil'gumu, sam kralj jednu od kuća poklonio. S obzirom da je kuća Ser Raaha bila prostrana, nije prošlo mnogo nakon čega je vitez u taj dio grada počeo dovlačiti običnu čeljad kako bi ih učio viteštvu. To je, dakako, smetalo vlasnicima ostalih kuća, ali oni nisu mogli mnogo poradi toga učiniti.

Objasniši to u jednom trenutku Mordu, Myron je dodao: “Učitelj Raah ima mnogo ovlasti u ovom gradu, a sam kralj mu je rekao: 'Ukoliko te netko u Kessyru uvrijedi, slobodno ga ubij'. Upravo zato se nitko od ostalih vlasnika ne buni.”

“A kralj i Ser Raah su prijatelji?” upitao je tada Thargelion.

“O, oni su veliki prijatelji. Ser Raah je jedan od živućih legendi Hil'guma, i stoga je vrlo blizak kralju. Baš kao i Ser Kolhos, Ser Hraw, Ser Horm i Ser Tarrob...”

“Zar znaš za Ser Tarroba?” Thargelion je začuđeno upitao.

“Dakako!”, Myron je odgovorio, još se više čudivši zašto ga je Thargelion takvo što pitao. “Pa zašto mislite da je kralj odredio da se baš uz vas dvojicu princ i ja učimo viteštvu? Ta vi ste Ser Tarrobovi sinovi, i samim time imate veće pravo...” Myron nije stigao dovršiti rečenicu, jer tada je tiho uskliknuo: “Eno Neurija!” nakon čega je požurio naprijed.

Čim ih je Myron napustio, Thargelion je prišao Mordu te mu što je tiše mogao rekao: “Zar je otac bio toliko slavan u ovim krajevima...?”

Mord na to nije ništa odgovorio. Zapravo, sam spomen Ser Tarroba za njega je bio toliko bolan da on ništa i nije mogao nakon toga reći. Sve što je on tada mogao činiti bilo je da hoda naprijed i pilji pogledom u prazno.

Thargelion je ta Mordova čuvstva poznao, pa je stoga kimnuo glavom i od svoga se brata odmaknuo, ostavivši ga samog.

Jednom kad su prišli Ser Raahovoj kući, gdje ih je dočekao princ Neurij (glave zakukuljene kako ga prolaznici ne bi prepoznali), braća su se sa njim uz smiješak pozdravila, nakon čega su, baš kao i on, pošla za Myronom do ulaznih vrata kuće Ser Raaha.

“Kasnimo i previše...” tada je, jedva sekundu nakon što je na vrata pokucao, nestrpljiva glasa rekao Myron.

Ser Raah je bio kući – to se dalo zaključiti iz batova njegovih koraka s onu stranu vrata. Učitelj je hodao polako i jednolično, ali nikako ne vukući korak. Stojeći tako ispred velikih vrata Ser Raahove kuće i osluškujući njegove spore korake, Myronovu su nestrpljivost počeli osjećati i ostali.

Iako to niti jedan od njih nikada ne bi htio priznati, i Mord i Neurij i Thargelion u tom su trenutku uz nestrpljivost stali osjećati i strah. Štoviše, kada je starac napokon prišao vratima te ih stao otključavati, sva trojica u tom su se trenutku odmaknuli jedva primjetni korak unazad, kanda ne očekujući da će vrata otvoriti maleni i kržljavi starčić, nego kakva zvijer.

“Pozdrav, učitelju!” rekao je tada Myron blago se naklonivši čim je ugledao glavu Ser Raaha što se pred njim promolila.

“Pozdrav?”, Ser Raah je na to upitao, otvorivši vrata širom te se time pokazavši svojim učenicima čitav. “To nije pozdrav. Za mene je pozdrav doći na vrijeme. Ta znate li vi, djeco, koliko kasnite?”

“Ispričavamo se, gospodaru Raah...” gotovo mu upavši time u riječ, sva četvorica učenika tada su rekla učitelju ponovno se blago naklonivši.

“Ispričavate se?”, Ser Raah je upitao, gledajući ih jednako nečitljiva izraza lica. “Da sam kojim slučajem ranjen na bojnopolju umro bih dok bi dočekao vašu pomoć. Zar bi mi i tada rekli 'Ispričavamo se'? Ne, kažem vam, to bi bilo glupo, jer ja bih bio mrtav, a vi bi se obraćali mrtvacu. Recite mi sada: je li logično razgovarati sa mrtvacem?”

“Ne, nije logično, nikako...”, stali su odgovarati njegovi učenici. “Nikako. Ispričavamo se...”

“Opet vi sa ispričavanjem. Gledajte, od toga nema mnogo vajde. Valja se držati riječi. Nije li vas to i Kolhos učio?”

“Jest, učio nas je...”

“Ali vi očito onda niste slušali. Pogotovo ti, Myrone, jer tebi sam ja osobno govorio... No, nema veze. Hajde, udite, jerbo bez veze hladim kuću...”

Učenici su učitelja poslušali, te za njim ušli u kuću. Ondje, da nije bilo gorućih lojanica, vladao bi mrkli mrak. Iz tko zna kojeg razloga, Ser Raah nije otvarao

kapke na prozorima.

“A ova zakukuljena prilika, čini mi se, mladi je gospodar Neurij?” unutar kuće, dok su učenici sa svojih nogu u hodniku svlačili čizme (kako im je tada tiho Myron rekao da moraju učiniti), Ser Raah se obratio Neuriju.

“Ja sam, da.” Neurij je odgovorio, nakon čega je uklonuo kapuljaču sa svoje glave.

Prinčeva prilika bila je ondje u hodniku vrlo slična Mordovoj: oboje su imali kosu crnu poput uglja dugu gotovo do ramena (jedino je Mordova bila nešto kraća), oči tamnosmeđe, gotovo crne, lice blijedo i kanda nezdrave boje, a građu tijela jaku i mišićavu, ali nikako debelu. Za Ser Raaha razaznati ta dva mladića jednog od drugog bio je težak zadatak, ali već nakon jedne sekunde stari se učitelj rješenja domislio, nakon čega si je tiho promrmljao u bradu:

“Razlikovati ću vas, dakle, po visini.” Naime, iako je i sam bio ljudina i iako je vani na trgu nadvisivao gotovo svakoga, Neurij je i dalje bio za četvrtinu pedlja niži od Morda.

Ser Raah se tada obrati Mordu: “A ti si Neurijev brat, Mord?”

“Ne, učitelju. On je moj brat.”, odgovorio je Mord pokazavši na Thargeliona.

To je Ser Raaha iznenadilo, jer sličnosti između Thargeliona i Morda, osim visine (u čemu su bili podjednaki), nije bilo uopće. Thargelion je bio duge i valovite riđe kose i jednako riđeg paperja od brade po licu, a ni boja njegove kože nije bila svijetla kao u Morda, već opaljena od sunca. Oči su pak njegove bile plave poput safira, a u njemu – kada bi se pogledala čitava njegova prilika – za razliku od Morda nije bilo gotovo nikakve ljepote.

“To je ono što ja nazivam savršenim viteškim tijelom...”, promrmljao je Ser Raah promotrivši na trenutak Thargeliona. “Da, ti si mi se već svidio.”, zaključio je. “No, reci, kakvo ti je ime?”

“Ja sam Thargelion Dur'agemski.” odgovorio je Thargelion mirno.

“Thargelion... to ću ime svakako upamtiti.” rekao je Ser Raah.

Uvevši svoje bosonoge učenike tada kroz hodnik u dvoranu za vježbanje do koje je hodnik vodio, a u kojoj tada nije bilo nikoga, Ser Raah je nasmiješivši se dobacio Myronu: “Mislilo sam, dok si ovdje vježbao, da si najvišji od svih mojih učenika. A sada si mi doveo ljude višlje i od tebe...!”

Myrona je ta nagla promjena starčeva raspoloženja smirila, pa se stoga i on nasmiješio. “Učitelju, ovo su sve ljudi plemićke krvi. Neurij je sin samog kralja Hinnora, a Mord i Thargelion viteza Tarroba. Dakako da će biti...”

“Rekao si Tarrob?”, prekinuo ga je Ser Raah. “O, sjećam se tog čovjeka! Da, vrhunski vitez! Štoviše, na jugu Hil'guma i najbolji...!”

Mord, koji nije volio slušati o svome očuhu, tada je prekinuo razgovor pitanjem: “A kako ste došli do kombinacije hrvanja i mačevanja, učitelju? U Kessyru ima dosta učitelja mačevanja ili hrvanja, ali nijedan to nije dosad spojio u jedno...”

“Nužda, mladiću. Nužda me je natjerala na to.”, Ser Raah je odgovorio gotovo odmah čim je pitanje bilo postavljeno, kanda je taj čovjek bio uvijek spreman da odgovori na to pitanje. “Vidiš, Morde, od svih učitelja hrvanja ovdje u Kessyru niti jedan nije bio ni u kakvoj bitci, i to hrvanje nije mogao iskušati na dušmanima. Jednako tako, od svih učitelja mačevanja ovdje u Kessyru, iako ih nekoliko doista i jest prošlo kojekakve bitke, niti jedan od njih se nije našao u situaciji da na bojištu ostane bez mača.”

“A vi jeste...” rekao je Mord tada tiha glasa shvativši o čemu je Ser Raah govorio, a u glasu mu se dalo čuti duboko poštovanje.

“Dva puta, da. Prvi puta ostao sam bez mača i samo me vraška sreća spasila od pogibelji tog dana. Bio sam vrstan mačevalac, ali bez mača mačevalac je ništa. Na bojištu sam bio najednom manji od mrava. Ali drugi puta, par godina kasnije... drugi puta nisam bio nespreman. Naučio sam tada boriti se bez mača; naučio sam se hrvanju. I kad sam ostao bez mača u toj drugoj bitci, lakše sam se obranio od neprijatelja. Da, neko sam se vrijeme borio golim rukama, ali ruke su bile koordinirane, usmjere svaka točno onako kako su trebale biti, baš kao u kirurga... i izvukao sam se. Hrvanje me je spasilo.

Nego, tada i dalje nije postojala Ser Raahova kombinacija tih dvaju vještina, koju ću vas sada podučavati. Do nje sam došao nešto kasnije. Dogodilo se, naime, da sam naposljetku u toj drugoj bitci došao do mača, ali u meni se tada rodila ideja. Ideja koja je govorila da je šteta koristiti ili jednu ili drugu vrhunsku vještinu, već da bi ih valjalo ujediniti u jedno. Hrvач sa mačem ne može hrvati, a mačevalac bez mača ne može mačevati. Ja sam to htio promijeniti.”

“I uspjeli ste.”

“Ne znam, Morde.”, Ser Raah je tada odgovorio glasa kao da govori o nečemu vrlo osjetljivom. “To će na vama biti da zaključite. I to ne sada, nego kasnije, kad se nadete u nekoj od bitaka. Tada će moja tehnika u vama doživjeti svoj istinski test.”

Neko vrijeme, ondje na ulazu u dvoranu, Ser Raah je proveo zamišljeno promatrajući Morda, a onda je tišinu prekinuo riječima: “No, mačevi su u ormaru. Slobodno ih uzmite u ruke i stanite u gardove – onakve gardove kakve vas je naučio koristiti Ser Kolhos, ako vam paše.”

Učenicima su učinili kako im je učitelj naložio. Dvorana, kao i čitava kuća Ser Raaha, bila je daleko ugodnija oku od Ser Kolhosove. Razne tapiserije nalazile su se svuda po zidovima, jednako kao i ukrasni drvorezi, pod je bio načinjen od majstorski izrađenih ploča, i sve je bilo čisto i uredno. Tu se nije dalo naći komadića kora drveta ili piljevine, kao ni pepela ili ičeg sličnog što je činilo pod oko mnogih peći kuće Ser Kolhosa, a to je bilo stoga što peći u Ser Raahovoj kući nije ni bilo. Zapravo, sa onim mnoštvom lojanica koje su sveudilj gorjele nije ni bilo nikakve potrebe za ikakvim pećima.

Učitelj je tada mirno progovorio: “Ser Kolhos vas je mačevanju učio valjano. Štoviše, savršeno. Stoga, vi se sada podijelite u parove i započnite mačevati onako

kako to inače činite. Na mene se ne obazirite, barem dok ne pridem jednom od vas i ne počnem mu pokazivati određene stvari koje je mogao u tom trenutku učiniti, a nije jer za njih nije znao.”

“A zašto nas jednostavno ne naučite sve odmah, pa da mi poteze sami primijenjujemo?” upitao je Neurij.

“Iz istog razloga zašto sam ja učitelj, a ne ti.”, odbrusio je kratko Ser Raah. “Ta je tako najbolje, tako bi bilo činjeno. Štoviše, da takvo učenje vrijedi išta više od crnog pod noktom, možda bih i odvojio koji trenutak tomu. A sada te molim, mladi prinče, da mi dopustiš nastaviti.”

Myron, koji je poznavao Ser Raaha kao temperamentnog čovjeka u tom je trenutku gotovo osjetio olakšanje, jer njemu – koji je navikao da Ser Raah nije ni približno takvog ponašanja – bilo je upravo jezivo da je Ser Raah spram svojih učenika ljubazan.

“Sama Ser Raahova mješavina hrvanja i mačevanja treba vam reći sve.”, progovorio je tada Ser Raah glasno i strogo, najednom u potpunosti drugačije boje glasa. “Ali vi iz nekog razloga to odbijate shvatiti. No, da ne tratimo vrijeme na čekanje da vi sami shvatite, reći ću vam sada: zove se tako jer hrvanje se ne vježba posebno, već se spaja sa mačevanjem u jedno. Ono dopunjuje mačevanje, a ne zamjenjuje ga. Ne pada mi na pamet dirati u ono što je Ser Kolhos stvorio, jer on je daleko bolji mačevalac od mene. Ali rupe postoje, i rupe se imaju popuniti. Mladi prinče”, obratio se tada Neuriju, “nema svaki mačevalac jednake slabe točke – svaki od vas ima svoje. Upravo stoga, svakoga od vas moram učiti u skladu sa njegovim slabim točkama.”

“Shvaćam.”, Neurij, koji nikako nije htio suprotstavljati se svome učitelju, tada je rekao. “Ispričavam se na svome glupom pitanju.”

Nedugo zatim, mačevanje je započelo.

Kako je rekao da će činiti, Ser Raah je i činio. Svako malo on se uplitao u borbu i objašnjavao svakom učeniku naosob što bi mu u tom trenutku bilo najbolje učiniti. Ako kojim slučajem učenik ne bi znao učiniti traženu stvar, Ser Raah bi samo kimnuo glavom i to zapisao na neki komadić pergamenta. Odmah potom, borba bi bila nastavljena.

Kao i Ser Kolhos, i Ser Raah je promatrao svoje učenike upravo kao kakvo nedovršeno umjetničko djelo, i u tom promatranju on je uviđao i pamtio mane i prednosti svakoga od njih. Baš kao i Ser Kolhos, i Ser Raah je zapazio u čemu je dobar svaki od njegovih učenika. Kao njihove prednosti, zapazio je on Mordovu točnost, Neurijevu brzinu, Thargelionovu izdržljivost i Myronov način blokiranja svakog udarca. To su bile stvari koje je on kanio izbrusiti poput dijamanta.

Iako nisu morali nositi žičane košulje kao kod Ser Kolhosa, učenici su se ovdje znojili još i više nego kod njega. Razlog je tomu bio taj što Ser Raah predaha nije dopuštao, a lojanice sa kojih se uzdizalo plamenje sve to vrijeme, a kojima su učenici takoreći u dvorani bili okruženi, kanda su bile sve većih plamenja, a

vručina dvorane približavala se sve više onoj nesnosnoj.

Nekoliko su sati vježbali bez prestanka, u početku tek mačujući, a kasnije sve više ubacujući u svoje mačevanje i poteze Ser Raaha, korak po korak i vrlo pažljivo, baš kao što je Ser Raahova namjera i bila. U početku je sve to izgledalo vrlo nezgrapno, jer učenici su navikli (osim Myrona) ruke koristiti samo za držanje mača, a noge za kretanje oko protivnika, i njihov je um općenito razmišljao samo o pariranju sa mačem. No, kako je vrijeme prolazilo i kako se znoj sa njihovih lica sve više lio, nezgrapnost je polako sve više nestajala, a uskoro je gotovo nije ni bilo.

Vrlo polako, u umovima se učenika Ser Raaha razvijala ideja da se rukama ne mora samo držati mač, već se i sa njima može blokirati, udarati, hvatati i činiti štošta drugo. Noge su sve češće služile i kao sredstvo za udaranje, a jednom kad ih je Ser Raah uputio i u borbu u parteru, noge su služile i za zadržavanje protivnika u raznim zahvatima.

No mač poradi svega toga nikako nije gubio na važnosti. Umjesto da ga zamjene, baš kao što je Ser Raah ranije rekao, potezi iz hrvanja su mačevanje nadopunili, i nije prošlo mnogo vremena nakon čega sve to i nije više ličilo na borbu koliko na nekakav ples. Ubojiti ples, dakako.

“Nadam se da ste sada shvatili da se jednako loše neprijatelju piše zasjekli ga vi mačem ili mu kakvim zahvatom polomili noge.”, u jednom je trenutku Ser Raah objasnio, i sam sav mokar od znoja. “Jer niti je lomljenje noge bolje i jače od zamaha mačem, niti je mač bolji i jači od lomljenja noge zahvatom. Sve je korisno u svojoj prilici. Na primjer, kada ste oboje na nogama a u rukama su vam mačevi, mačevanje je korisnije od hrvanja. Ali ako vas je neprijatelj kojim slučajem zagrlio ili vam je tako blizu ušao u gard da vi mačem jednostavno ne možete zamahnuti iako ga držite u ruci, tada je hrvanje korisnije. Stvar je, dakle, samo prilike.” rekao je Ser Raah.

Udahnuvši duboko još nekoliko puta da dođe do zraka, nastavio je: “Ovo nije zamjena mačevanju, ponavljam, već je ovo nadopuna. Vidite, ako netko mačuje desnom rukom, njegova ljevica besposlena leži uz njegov trup. Zašto ona ne služi nečemu dok desna mačuje? Zašto ne lomi kosti protivniku? Reći ću vam: zato što njen vlasnik ne zna kako to postići. A upravo tomu služi vježbanje.”

Prijepodne je prošlo neočekivano brzo. Čitavo to iskustvo sa učenjem kod Ser Raaha, zaključili su u konačnici, učenici su doživjeli kao vrlo ugodno, bez obzira na često nepredvidljivi temperament učitelja. Samo tog prvog dana taj ih je čovjek naučio strahovito mnogo. Toliko, čak, da im je u konačnici, na rastanku, dao onaj komad pergamenta po kojemu je čitavog tog dana svako malo pisao – a na kojemu je bilo zapisano sve što učenici nisu znali valjano izvršiti – te im je rekao:

“Svakako se potrudite naučiti sve što ovdje piše. I to ne svatko svoju grešku koju je počinio, već hoću da do sljedećeg puta usavršite i poteze kod kojih ste sami grijeshili, i poteze kod kojih su grijeshili drugi.”

I, nedugo nakon što im je to poručio, sa svojim se učenicima Ser Raah rastao,

začudo, za razliku od Ser Kolhosa, ne traživši od njih da očiste niti jedan pedalj dvorane. Mord je držao da je Ser Raah tako postupio kako ih ne bi previše umorio, s obzirom da je ono što im je Ser Kolhos pripremio za ostatak dana gotovo sasvim sigurno bilo daleko od ičega što je imalo veze s odmaranjem.

Od Ser Raaha su se učenici rastali uz srdačne pozdrave, i ostavivši starca na pragu njegove kuće stupili su na trg koji je mirisao na kessyrške građevine i ljude. Ovdje je puhao povjetarac gotovo neugodna mirisa, ali to prijateljima nije smetalo, jer za njih je i najmanji dašak vjetra koji bi ih mogao barem malo rashladiti takve oznojene i od vrućine crvenkastih koža predstavljao pravi raj. Sa njihovih se lica i dalje slijevao znoj, i kapao je sa njihovih obrva, noseva i brada ma koliko si oni brisali lica. Učenje Ser Raaha, naime, uzelo je svog maha, baš kao što se drugačije nije ni smjelo očekivati.

Ali prijatelji ipak nisu bili umorni, a još manje su bili loše raspoloženi. O, umjesto toga oni su bili i više nego spremni na ostatak dana sa Ser Kolhosom i poradi toga oni su osjetili čak i veselje! Štoviše, pri svakoj pomisli na bolove oni su se čak i smiješili!

“Bogovi, večeras ću spavati poput novorođenčeta.”, prokomentirao je u jednom trenutku Neurij.

“I to zaklanog!” dometnuo je Myron uz smiješak.

Neurij se na to nasmije, a odmah potom doda: “Ali ipak, da nas učitelj Kolhos sada zatraži vježbati i do sumraka, prihvatilo bih to drage volje. Ne znam zašto”, pogledao je sada Morda i Thargeliona, koji su par koraka zaostajali, “ali učiti od tih učitelja meni pričinja zadovoljstvo.”

Sinovi Ser Tarroba mislili su jednako. Nakon što su se i njih dvoje složili sa princom, četiri prijatelja nastavili su dalje u tišini.

Bila je to iz nekog razloga ugodna tišina, tokom koje su njih četvero promatrali prolaznike i veličanstvenu unutrašnjost grada oko sebe. Bilo je nečeg strahotnog u Kessyru što je tjeralo čak i njih, one koji će kasnije postati legende Enzolarata i Hil'guma, da osjete spram njega strahopoštovanje.

U podne je dan bio ugodan, a sunce je bilo visoko na nebu tek sa tu i tamo kakvim oblakom bijelim poput snijega. Razne su ptice slobodno nadlijetale kupole palača u centru Kessyra, jednako kao i visoke krovove od škrljaveca običnih, no elegantnih kuća, pa čak i zidine i bastione zidina. No ondje, ponad zidina, često bi neka od najnesretnijih ptica u jatu završila ubijena strijelom ispaljenom iz luka nekog šaljivdžije stražara. Ubijenu pticu, koja bi pala tko zna gdje podno zidina, pojeli bi psi litalice, a strijelu bi među njenim ostacima par dana kasnije već našao kakav prosjak i prodao ju.

Kako su se udaljavali od centra i zalazili sve dalje u one ulice izvan zidina grada, ulice što su podsjećale na razgranate ljudske vene, tako je kaldrma pred četiri prijatelja bivala sve uža, a smrad grada postajao nesnosniji. Bio je to dio grada gdje bi kakav nezaštićen čovjek vrlo lako mogao završiti noću orobljen, ili kakva

djevojka silovana, jer ovdje su ulice bile preuske da bi stražari sa zidina vidjeli što se na njima događa. Istina, bilo je tu i tamo stražara i u samim ulicama, ali njih je bilo premalo da bi razbojnici spram njih osjetili ikakav strah.

Sva kultura koja se dala vidjeti u centru i sva ljepota te kulture, od vrhunskih građevina, pa do mjesta na kojima su se mnogi učenici učili raznim znanjima, ovdje je takoreći bila zamjenjena potpuno suprotnim stvarima. Ovdje su vrhunac graditeljstva predstavljali krčma i bordel, a vrhunac znanja cjenkanje oko koječega i kockanje. Bio je to mračni dio grada, pun mračnih ljudi, ali ipak – i on je imao tu i tamo pokoju svijetlu točku.

A jedna od njih bila je kuća Ser Kolhosa.

Četiri su prijatelja morala priznati da su osjetila radost kada su ugledali kuću svoga učitelja, i to nikako nije bilo poradi kakvog straha – jer straha među njima nije bilo – nego čisto stoga što su Ser Kolhosa i njegovu kuću zavoljeli.

Na stepeništu Ser Kolhosove kuće sjedila su neka djeca, ne starija od pet-šest godina, i sa divljenjem su virila kroz odškrinuta vrata, promatrajući ono malo što se dalo vidjeti od Ser Kolhosova vježbanja učenika. Djeca su se ta bojala ispustiti ikakva glasa, a kanda su opčinjeno slušala zvekete drvenih mačeva što su iz kuće dopirali, kao i starački glas samog učitelja:

“Izmakni se! Gard! Gard! Čuvaj lijevu stranu! Sad; ubodi...!”

I upravo to bilo je ono što su četiri prijatelja ugledala prije no što su prišla Ser Kolhosovoj kući i nastavila u njoj vježbati uz starog učitelja, i upravo ovdje će promatrač, znajući da je tako najbolje, ostaviti učenike da se uz učitelja pripremaju, jer ako ništa drugo, za pripovijesti koje slijede, znanje će to četvorici mladića itekako koristiti.

Poglavlje 13

o onaj koji bi pomislio da je život u Kessyru te četvorice prijatelja bio usmjeren samo spram vježbanja, krivo bi mislio, jer svaki mišić koji bi se poradi nečeg umorio, uz nešto bi morao biti i odmoren.

Tako su naša četiri prijatelja svoje mišiće običavali odmarati u jednoj od najpoznatijih gostionica grada: *Suhom prutu*.

Sa tom gostionicom Myron i Neurij upoznali su djecu Ser Tarroba tek tri tjedna nakon njihova prvog dana kod Ser Raaha, a razlog zašto to nisu učinili ranije bio je što vremena ranije nije ni bilo. Bila je to dobro poznata gostionica Myronu i Neuriju, jer princ i njegov sluga ondje su često tokom godina znali piti. Nije se moglo reći da su se oni ondje napijali, nipošto, ali ipak, u vrlo mladoj dobi princ i njegov sluga upoznali su onu čar koju je alkohol pružao, a koja je, makar i na trenutak, od njih činila ipak nešto više od pukih mladića.

Gostionica *Suhi prut* bila je podignuta tik do Hrama Boga Obe, a prekoputa Dvorane vijećanja, i iako je bila jedna od najpoznatijih u gradu, a i sama podignuta tako da je bila ugodna oku, u nju nikako nisu zalazili samo oni visoka soja, već je to bilo mjesto okupljanja ljudi raznih staleža; od kamenolomaca do dekana, pa čak i kneževa. Štoviše, sve se činilo da bez raznih staleža ta gostionica ne bi ni mogla funkcionirati, jer mnogi su gosti ondje zalazili upravo radi rasprava (a raspravljalo se o svemu) koje bi iznenada buknule poput plamena svakih nekoliko večeri, pa bi tako čitavu jednu večer krasila, na primjer, politička rasprava priznatog člana Dvorane vijećanja i nekog pukog konjušara, a promatrajući takvu raspravu gosti bi naprosto uživali.

Gostionica je bila prostrana, i u njoj je u jednom trenutku, kako su pamtili samo najstariji ljudi, najviše u jednom trenutku bilo nagurano oko dvjesta ljudi, a to je bilo za vrijeme proslave četiri tisuće i petstote godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum, kada se, uostalom, slavilo u čitavom Hil'gumu. Podignuta prva kata od kamena, a ostalih od drveta, sasma u skladu sa zakonom sprovedenim u Dvorani vijećanja Kessyra četiri tisuće četiristo i dvadesete godine koji je govorio da, radi opasnosti od gubitka šuma, svako prizemlje ima biti podignuto samo od kamena, gostionica *Suhi prut* uzizala se čitava tri kata uvis, i bila je visoka kao petina Hrama Boga Obe, udaljenog od nje niti deset koračaja (a za kojeg su mnogi znali reći da je visok oko stotinu metara – što je bilo ogromno, s obzirom na to da hram nije imao tornjeve, već je u pitanju bila tek jedna kamena

građevina popločena mramorom sa velikom sivom kupolom na vrhu).

U *Suhi prut* također su znale zalaziti i žene, ali to većinom bijahu nezadovoljne supruge koje su dolazile po svoje muževe, dok je nešto manje bilo prostitutki i onih žena višljeg staleža koje bi smjele zalaziti u gostionicu bez ičije dozvole.

Sinovi Ser Tarroba vrlo su brzo zavoljeli *Suhi prut*. Da bi kušali sva pića koja su se ondje nudila trebala su im četiri dana, a jednom kada su to učinili, svatko je ostao pri svom omiljenom. Tako je Mord ostao pri crnom pivu, a Thargelion, baš kao i Neurij i Myron, pri bijelom, i njihove narudžbe više se nikada nisu mijenjale. Ta jednostavnost vlasniku se gostionice i više no sviđala, pa je on stoga ta četiri buduća viteza vrlo poštivao i uvijek prijateljski pozdravljao. Štoviše, toliko je bio dobar sa njima da mu je u jednom trenutku i Neurij, koji je inače uvijek lice držao skrivenim pod kapuljačom, otkrio svoj identitet, pa je tako gostioničar doznao da mu je jedan od gostiju i sam princ. Inače, da princu ne bi bilo neugodno, i ostala su trojica prijatelja gotovo uvijek nosila kapuljače, a iz nekog je razloga to ubrzo čak preraslo i u modu, pa se kasnije na desetine drugih ljudi dalo vidjeti kako čine isto, i mnogi su hodali ulicama lica skrivenih kapuljačama bez obzira što vani niti je bilo hladno, niti je padala kiša.

Gostioničar – čije je ime vjerojatno znala samo njegova crnokosa žena; punašan čovjek bez imalo kose na glavi, jednostavna uma i poštena ponašanja, pa su ga ljudi zvali ili "Buco", ili "Brate" – u gostionici je svojevremeno dao zasaditi tri lipe, pa su tokom tih vremena kada su četiri buduća viteza zalazila u *Suhi prut*, unutar prostorije široke i duge više od pedeset koračaja, već rasle tri snažne, niske i uredno podšišane lipe, poradi kojih je gostioničar čak dao razbiti temelje gostionice – što su mnogi smatrali ludim potezom – na tri mjesta.

Mjesto gdje su sjedila braća Dur'agemski zajedno sa Neurijem i Myronom bilo je najviše zaklonjeno, upravo zbog Neurijeve potrebe za skrivanjem svog identiteta, a bilo je zaklonjeno upravo tik iza jedne od tih niskih lipa i nekog malog kamenog zidića koji je služio poput šanka, dugog pet-šest metara.

Stol bijaše, kao i stolice, pa i sam šank te gostionice, izrađen od gruba drveta, dozlaboga neudobna, no ipak puna drugačije draži. Draži, naime, toliko bitne da je bilo gotovo sasvim sigurno da kada bi gostioničar kojim slučajem namještaj zamijenio nekim novim, da bi se gosti poradi toga ljutili.

Ovako, gostionica podignuta u dijelu grada gdje žive samo najbogatiji i najugledniji, ali koja je primala ljude svih vrsta i koja je bila neobično skromne unutrašnjosti bez obzira što je izvana izgledala veličanstveno, ljudima je prirasla srecu takva kakva već jest.

* * *

Završavala je jesen, a polako počinjala zima tog dana kada počinje priča o kovanju

zadnjih karika u lancu prijateljstva četvorice prijatelja, i tog je dana puhao snažni vjetar, raznoseći ulicama lišće i prašinu sa kaldrme. Prijatelji su se – baš kao i svakog dana prije toga nakon vježbe mačevanja sa Ser Kolhosom, hrvanja sa Ser Raahom ili pak učenja uz nekog od Učenjaka – zaputili prema gostionici i tamo zasjeli za onaj stol u zaklonu sa lijeve strane od ulaza, te naručili svoja piva.

Bili su umorni, ali upravo veseli zbog tog umora, jer to je značilo da napreduju. Tog su čitavog dana učili uz dva učitelja: prijepodne sa Ser Kolhosom, vježbajući sa topuzima, a poslijepodne sa Učenjakom Alakonom, slušajući i pamteći priče o obitelji Kessyra Ogromnog, koji je živio prije više od četiri tisuće i četristo godina. Čitavo je to učenje, u kojemu je, s obzirom da nije imao drugih poslova uz oca, sudjelovao i Neurij, bilo i više no zamorno, pa su ostatak predvečeri prijatelji jedva držali oči otvorene – barem dok sama večer, popraćena pivom u *Suhom prutu*, nije stigla.

Tu su se prijatelji, baš kao i svi ostali gosti gostionice, već razvedrili i razbudili. U *Suhom prutu* je uvijek bilo veselo, pa tako i te večeri. Štoviše, ova je večer otišla i korak dalje, pa se sve to zapravo moglo nazvati i pravim slavljem. Iz nekog razloga, u gostionici se te večeri alkohol točio jeftinije nego ranije, a gdje god bi čovjek pogledao ugledao bi plesačice ili trubadure. Kada je upitao Myrona zna li nešto o tomu, ovaj je Mordu odgovorio: “Ne znam. I ja sam iznenađen...!”

“Da nema neke veze sa kraljem ili Kraljevstvom?” Thargelion je upitao Neurija.

“Otac mi nije ništa govorio.” glasio je Neurijev odgovor. A nakon što je otpio gutljaj piva, princ je dodao: “Pitaj ćemo gostioničara.”

Ali to nisu učinili.

Naime, večer je toliko uznapredovala od tog trenutka da su prijatelji jednostavno smetnuli sa umova sve ostalo. Baš kao što je i trebalo biti, većina od onih plesačica bile su privučene upravo tom četvoricom budućih vitezova, i kanda su tokom čitave večeri upravo njima poklanjale poglede.

Djevojke je najviše privlačio Mord, a od svih u *Suhom prutu* činilo se da jedino on toga nije bio svjestan.

U jednom trenutku, za stol pokraj budućih vitezova bez ikakve najave sjele su tri djevojke, sve tri vrlo mlade i pripite plesačice. I sjevši do njih, djevojke su, baš kao da su ih godinama poznavale, sa njima započele razgovor.

Začudo, niti jedan se od četiri prijatelja nije ustručavao razgovarati sa djevojkama, a jednom kada je sve to počelo činilo se da ne žele ni da razgovor ikada prestane. Oni su razgovarali o mnogočemu, i gotovo svaka izgovorena riječ bila je popraćena smiješkom. U početku, dok su svi bili još koliko-toliko trijezni, Mord je i shvaćao o čemu se razgovaralo, pa je čak kasnije i upamtio pokoju riječ, ali kasnije, kako je večer stala odmicati a glazba trubadura bivala kanda sve glasnija, niti Mord niti itko oko njega poradi pijanosti nije znao o čemu se za stolom razgovaralo, pa čak niti tko su ti ljudi s kojima su se sve vrijeme družili.

Sve je uskoro postalo poput nekog neobičnog sna, čas prekrasnog, a čas

ogavnog. Smrad dima i znoja koji su gostionicu ispunjavali, baš kao i vrućina i glasovi svih tih preglasnih ljudi, u Mordu su budili neke dotad nepoznate osjećaje. Takoreći je on u isto vrijeme i mrzio i volio to mjesto.

Jedna od djevojaka, koja se predstavila kao Alvera, posebno se zainteresirala za Morda. Bila je to vrlo mlada plesačica smečkastocrne kose i smeđih očiju, niska stasa – koliko je Mord mogao primijetiti – i vazda nasmiješena lica gustih bijelih zuba. Ona se tokom večeri sve vrijeme obraćala upravo njemu, i ma koji da njegov odgovor bio, ona bi se sa njim uvijek složila.

Alvera je bila, koliko je Mord uspio shvatiti tokom čitave te večeri, kći nekog umirovljenog vojnika streličara, dok joj je majka pak bila pralja u Citadeli. Njena je obitelj imala novaca dovoljno, ali Alvera je svejedno radila i kao plesačica u mnogim kessyrskim gostionicama, jer kako je rekla, osim što se na tomu dalo zaraditi, ona je taj posao i voljela.

Alvera je govorila mnogo, i mnogo je pitanja postavila Mordu, ali je li odgovorio na svako od njih Mord se kasnije nije mogao sjetiti. On je tada, naime, izgubio svaki doticaj sa stvarnošću, i iako se činilo da je bio svjestan svega tokom te večeri jer je držao oči otvorenima i djevojku pred sobom sve vrijeme promatrao, on je doista bio jednako bistra uma kao da uopće nije ni bio budan.

Mnogo je stvari i on njoj rekao, i moglo se reći da su se te dvije duše čak i povezale, no baš kao i ostali bitni aspekti čitave te večeri, ni to do jutra u Mordovu umu nije bilo pod jasnim svjetlom.

On se nije sjećao kada je večer točno prišla svome kraju i kada su svi pijani gosti napustili gostionicu. Nije se sjećao čak niti Alverina odlaska, pa ni onog trenutka kada ga je gostioničar gotovo brižno podigao i odnio na gornji kat gostionice te ga položio u krevet. Mord se nije sjećao ničega.

No ipak, nakon čitave noći tvrdog sna, Mord se odmah ujutro, čim je otvorio oči, prisjetio najbitnijih dijelova prošle večeri. I sjetivši se toga, Mord je promukla glasa promrmljao zureći u strop:

“Bogovi, ta ona mi je djevojka jučer rekla da me voli...”, on je rekao. Štoviše, k vragu, i ja sam isto rekao njoj...!

* * *

Iako bi promatrač možda pomislio da je čitava ta prethodna večer tokom koje se Mord upoznao sa plesačicom Alverom bila nebitna, ona to nikako nije bila, niti je mogla biti, jer baš kao i sve ostalo što bi tokom godina Demon Bez Vojske gurnuo na put Mordu Dur'agemskom, i ovo je bilo od velikog, štoviše ogromnog značaja, i imalo je strahoviti utjecaj na budućnost.

Za početak, baš kao što je Rimus i očekivao da će biti jednom kada je Alveru na takav način upoznao sa Mordom, njih dvoje su se zavoljeli vrlo brzo i postali vrlo

prisni.

Tokom sljedećih dana bilo je gotovo nemoguće ugledati Morda Dur'agemskog kako hoda ulicom a da uz njega nije hodala i ta djevojka. On se od nje nije odvajao gotovo nikad, a kada bi to i činio, to bi bilo samo kada bi pala noć i kada bi morao biti u Ser Hormovoj kući, ili pak kada bi trajalo učenje u kući nekog od učitelja.

Zaljubljenost, ako se to tako moglo nazvati, utjecala je na Mordovo ponašanje drastično, kako unutar kruga najbližih prijatelja, tako i unutar kruga učitelja koje je poštivao. Njegovi prijatelji osjetili su da on kanda više nije bio isti, jer većina toga što ga je prije zanimalo više mu nije bilo od interesa, a opet i većina onoga što su njegovi prijatelji u njemu voljeli sada je bila zamijenjena nekim potpuno drugim stvarima. To je njegove prijatelje srdilo, i doista se moglo reći, ako ne to da su se jedni od drugih distancirali, a ono barem da nisu odobravali njegove odnose sa plesačicom. Što se pak ticalo učitelja, svi su oni redom primijetili da je dobar dio prijašnje discipliniranosti tog mladića nestao, gotovo kao da je bio bačen u vjetar. No, kako su ga ipak voljeli, njegov nemar oni su oprastali, vjerujući da će sve to ubrzo proći.

Djevojka je Alvera učinila da se Mord toliko promijeni da se on više prestajao pojavljivati i u gostionici. Gostima *Suhog pruta*, koji su već navikli da ono mjesto s lijeve strane od ulaza, pokraj zidića i mladice lipe, zauzimaju četiri mladića, najednom se poradi toga gostionica učinila nekako praznom. Bez Morda, *Suhi prut* mnogima se, makar i tek podsvjesno, činio tmurnim i tihim, jer tko zna zašto, ali njegovo je društvo bilo jedno od onih koje uvijek potiču na veselje. A ako ih to nije dovoljno pogađalo, odsutnost sljedećeg gosta koji se također prestao u *Suhom prutu* pojavljivati zasigurno jest: odustnost Neurija.

Princ je tih dana bio opterećen mnogim poslovima koje bi mu zadavao njegov otac Hinnor, i stoga bi Neurij odlazio kući sa vježbanja ranije od ostalih, a u gostionicu uopće ne bi ni zalazio (Myron sa njim nije odlazio, jer iako je bio princ ev sluga, Myrona se gotovo nikada nije uplitalo u prinčeve političke poslove).

I upravo stoga, gostionicu su tih dana pohodili samo Myron i Thargelion.

U čitavoj gostionici, činilo se, njih su dvojica bili jedini kojima nije smetala odsutnost Morda i Neurija, a njima, naime, nije smetala jer su bili suviše umorni nakon vježbanja da bi o ičemu uopće i imali volje tražiti nezadovoljstvo. Jednom ušavši u gostionicu, umjesto sveg tog za njih kompliciranog dramatiziranja, oni bi samo sjeli za svoje staro mjesto i naručili svoja pića.

A kad bi gostioničar ispred njih postavio velike krigle pune piva, te kad bi njih dva ispila svatko svoj prvi gutljaj, napokon bi počeo i njihov razgovor.

“Reci mi, Myrone”, u jednom je trenutku upitao Thargelion (a to mu se pitanje inače vrtilo po umu još i ranije), “kada završimo sa svime ovime, Mord i ja bit ćemo vitezovi. Neurij će ostati princ”, dodao je nešto tišeg glasa, “ali što će s tobom biti?”

“Doista, Thargelione”, osmjehnuo se na to pitanje Myron, “ja nisam dosad

upoznao nijednog vinogradara koji je prošao ovakvu elitnu obuku za viteza, tako da vinogradar teško da ću biti...”

Kako je Thargelion ispijao pivo dok je ovaj to govorio, s obzirom da se najednom stao smijati, tim se pivom on zagrcnuo i gotovo isproljevaio po svojoj odjeći.

“Osim, dakako, ako nas Ser Kolhos ovih dana ne počne učiti baratati motikama...” Myron je tada dodao kroza smijeh.

Činilo se da će smijeh potrajati neko vrijeme, ali već tada ga je Myron prekinuo riječima: “No shvaćam što hoćeš reći, Thargelione... Kakva može biti budućnost sluge? Tu ću ti odgovoriti: čovjek je lakaj dokle god ne odluči ne biti više lakaj.”

“Dakle, ti nisi...?” Thargelion je tada stao oblikovati pitanje koje ga je mučilo.

“Što nisam?”

“Ti nisi rob?” upitao je Thargelion.

To pitanje Myrona je iznenadilo. “Rob?”, upitao je on. “Zašto misliš da sam rob? Zato što sam sluga princu?”

“Razmišljao sam...” Thargelion je tražio najbolje riječi koje bi ga izvukle iz tog njemu neugodnog razgovora, no Myron ga je tada prekinuo: “Ta robovi, Thargelione, ne mogu biti sluge prinčeva. To mogu biti samo odabrani. Vidiš, ja nisam sin bilo koga; ta moji su roditelji uspješni trgovci, a moja obitelj podosta imućna... poštena, shvaćaš?”

“Ali zašto si onda sluga?” Thargelion upita.

Prije nego je odgovorio, Myron je najprije otpio gutljaj piva, na što mu je ostala pjena na njegovim kratnim smečkastim brčićima, a koju je odmah potom obrisao nadlanicom pokrivenom kožnim rukavom njegova tanka kožuna. “Zato što to volim.”, tada je odgovorio. “A, uostalom”, tu se blago nasmiješio. “Za službu njegovu sinu, kralj je voljan dati mnogo novca.”

Myron je nastavio: “No, nemoj misliti da služim samo zbog novca, niti da služim poput roba, uz bič. Prije bi se moglo reći da Neuriju služim kao prisni prijatelj. Pravim mu društvo kad mu društvo zatreba, i pomažem mu kad mu je potrebna pomoć.”

“A tako.” Thargelion će shvativši. Sljedeći gutljaj sada već mlaka piva iz željezne krigle bio je dug i pun užitka. Thargelion je bio vrlo zahvalan što je živio baš u to vrijeme uz baš te ljude, i što se upravo nalazio u toj toploj, svakom srcu miloj gostionici. *No, svejedno*, mislio je Thargelion, *bez Morda i Neurija sve to ipak ne vrijedi mnogo*.

Thargelionu tada na um padne još jedno pitanje, za koje, kako je pivo već stalo utjecati na njegov um, nije nalazio nikakav razlog da ga ne upita: “Nego, Myrone”, Thargelion je upitao, “iako dobivaš plaću poradi toga, osjećaš li ti spram princa stvarno prijateljstvo?”

Myron mu to pitanje, začudo, nije zamjerio ni najmanje. Umjesto toga, sada najednom ozbiljna glasa, Myron je odgovorio: “Thargelione, za Neurija bih ja ubio.

Sada znaš koliko prijateljstvo osjećam spram njega.”

Thargelionu je to bilo dovoljno. “Razumijem.” tada je rekao.

Razgovor se njega i Myrona tada nastavio u potpuno drugom smjeru. Oni su stali razgovarati o njima samima, time se polako upoznavajući u detalje. Tako je Myron naučio mnogo toga o Meri i Ser Tarrobu, njihovoj smrti na primjer (za Tarroba je Thargelion rekao, kako je i sam uostalom vjerovao, da ga je ubio medvjed), a Thargelion pak o Myronovu životu: o njegovu životu sa roditeljima koji su uz silno bogatstvo bili i silno škrti, te njihovu uzajamnu odnosu gdje roditelji, iako su Myrona voljeli, nisu poštivali niti jednu njegovu odluku, ma kako malena ona bila. Myron mu je objasnio da ga je upravo ta sujeta i škrtost njegovih roditelja naučila da mrzi svako posjedovanje, pa čak i, moglo bi se reći, učinila da on postane prinčev sluga.

“Mogao sam već biti uspješni trgovac dosad, baš kao i moj otac, ali ja sam iz inata pošao za lakaja.”, rekao je Myron i nasmiješio se. “Da mu je sin sluga... to je vjerojatno najteži udarac egu moga oca!”

Nadalje, Myron je objasnio Thargelionu kako nema braće, ali ima jednu sestru. Njihov pak odnos, rekao je, nije se mogao nazvati lošim, jerbo su im roditelji i nju tretirali jednako kao i njega. Kako je Thargelion samo šutio, slušao i ispijao pivo, Myron sa govorom nije prestajao.

U jednom je trenutku stao pripovijedati o svojoj želji da upozna daleka prostranstva, neke nove zemlje, a tada je u žaru dodao i: “Bogovi, kako bih volio da sljedećim otisnutim brodom u ekspediciju pođem i ja!”

“*Znatiželjno jedro*, čuo sam za njega.” Thargelion, koji je doista iz nekog razloga uživao slušati Myronov govor, nevoljko ga je prekinuo.

“I? Vjeruješ li da će otkriti išta?”

“Iskreno”, Thargelion će na to, “ne znam što točno da mislim, jer ne razumijem se u takve stvari. Mada mislim da bi bilo odlično da se otkrije kakva nova zemlja, gdje stanuju neki novi ljudi, pripadnici neke nove civilizacije...”

Znatiželjno jedro o kojemu su govorili bilo je ime broda sa grupom pomoraca koji su pristali na zahtjev kessyrskog Vijeća otisnuti se u divlje more u svrhu mapiranja svega što vide i, još bitnije, pronalaska možebitnog kopna koje bi se negdje iza mora krilo. Razlog tomu bio je porast broja ljudi u Hil'gumu i zabrinutost oko količine šuma i hrane. Hil'gum nije bio malen otok, no svejedno, prostor je bio i više no potreban. Jedan od planova, dakle, bio je poslati ekspediciju da otkriva nove zemlje.

Kako je kessyrsko Vijeće i zamislilo, *Znatiželjno jedro* otisnulo se relativno uspješno i, jednom napustivši Hil'gum, sa tog su broda svako malo u Teom dolazili golubovi sa pismima. Mapiran je bio veliki dio mora, i pažljivo je zabilježen svaki njegov aspekt koji se mogao zabilježiti, od prirode njegovih struja i općenitog njegovog ponašanja, pa do vrsta ribe koje su se dale ondje uloviti.

U Teom bi u prosjeku dolazilo pismo sa *Znatiželjnog jedra* dva puta mjesečno, i

ta se rutina nije prekidala. U početku je gotovo svaki član Vijeća ulagao ogromne nade u taj brod i njegov pronalazak novog kopna, ali kako je vrijeme prolazilo, a brod nije nalazio ništa, te su nade uskoro stale padati u vodu.

Tako je barem bilo dok brod doista nije našao jedno novo otočje.

Dogodilo se to nakon nekoliko mjeseci plovidbe, kada je pismo sa *Znatiželjnog jedra* poslanog u luku Teom sadržavalo sljedeće riječi: “Našli smo novu skupinu otoka. U pitanju su dva otoka – jedan veći, a drugi manji. Površine je svaki dovoljne da nekoliko Kessyra stanu na njega. Otoci su nepristupačni, bez ikakve vegetacije i sa mnogim hridinama što izvire iz divlje vode. Jedini stanovnici ovdje su jata ptica.”

To pismo Vijeće je obeshrabrilo. No, ono što ga je obeshrabrilo još i više bila je činjenica da je to sa *Znatiželjnog jedra* bilo zadnje poslano pismo, a brod se u Hil'gum više nije vraćao.

“Ne treba suviše brinuti oko toga”, neki su govorili, “vjerojatno su im pocrkale ptice pismoše, ili im ih je ponestalo. Tu je *jedro* za mjesec dana, zasigurno...” Drugi su pak govorili da je brod najvjerojatnije doživio brodolom. “Ta pogledajte opise otkrivenih otoka”, govorili su, “ako je brod krenuo spram hridina, lako mu je koja skrivena mogla razbiti bulb. Osim toga, nije morao ni krenuti spram njih; tko zna kakvi grebeni su se skrivali ondje pod površinom mora...?”

O brodu više nikakvih vijesti nije bilo ni nakon tri godine, kada su Thargelion i Myron i vodili ovaj razgovor. Nakon *Znatiželjnog jedra*, nekoliko je brodova bilo poslano da istraže Otočje niškorigi – kako su nazvana ona dva otoka koja je *Znatiželjno jedro* otkrilo – u nadi da će pronaći olupinu *Znatiželjnog jedra*, ali niti najmanji dio tog broda nikada nije nađen.

“I otkrit će novu zemlju!”, Myron je u jednom trenutku gorljivo rekao. “Jer sumnjam da su istinite priče onih Učenjaka koji govore da je Hil'gum jedini otok na svijetu, a da je svijet samo more i Hil'gum. Taj njihov bezobrazluk se čak nastavlja do toga da neki tvrde ako se dovoljno dugo plovi u jednom pravcu prema otvorenom moru, da će se u jednom trenutku čovjek vratiti na početak, to jest, da će pred sobom opet ugledati Hil'gum...”

Myron je svojim pripovjedanjem u Thargelionu probudio znatiželju prema moru i otkrivanju, mada je to u isto vrijeme ovoga i plašilo. *Tko zna što ćemo otkriti*, mislio je Thargelion. Bojao se toga da će naposljetku ljudi požaliti zbog onog što otkriju. *Svijet nikako nije mjesto s kojim se valja šaliti*.

Međusobno pripovijedanje i sve dublje upoznavanje dvaju prijatelja teklo je poput brze rijeke, i oni ubrzo uvide da su zapravo vrlo slični. Prođe u takvom raspoloženju nešto više od pola sata, tokom kojih je Myron njemu i Thargelionu naručio još piva, kadli u gostionicu uđu dvije neočekivane prilike: Mord i njegova djevojka.

Myron i Thargelion nisu njih dvoje niti primijetili, već su se trgnuli na Mordove glasne riječi s vrata: “A gdje bih vas drugdje mogao naći!”, Mord je rekao sa ulaza,

nakon čega se uputio – sa Alverom tik do sebe – prema njihovu stolu.

“Zdravo, Morde!”, gostioničar, koji se niotkud pojavio u trenutku kada su se Alvera i Mord smještali za stol, je upitao. “Što ćete popiti?”

“Toplo mlijeko.” Mord odgovori, a gostioničar ne izdrži a da se na to ne osmjehnu. No svejedno, zaprimivši narudžbu odmah potom i od Alvere, on je pošao bez ikakva pitanja po naručene napitke.

“Ne brini, donijet će pivo.” Mord je tada šapnuo Alveri.

Kako je Mord i rekao, tako se i dogodilo. Umjesto naručenog toplog mlijeka, “Buco” je Mordu donio kriglu crnog piva. Alveri je pak donio upravo ono što je ona naručila, a to bijaše čaj.

“Upozoravam te, Morde”, pola je u šali gostioničar rekao, “ovo je zadnji put, jer ako nisi znao, imam iza šanka i bačvu mlijeka.”

“Kako to?” upitao je tada Myron. On nije znao šali li se gostioničar ili ne, jer *Suhi prut* je oduvijek bio sastajalište samo onih kojima bi piti išta osim alkohola čak bila i uvreda. Doduše, tu i tamo bi kakav član Vijeća naručio kavu, ali to je ipak bila ona vrsta ljudi na koju drugi obično nisu obraćali pažnju, pa im se to i ne bi suviše zamjerilo.

“Ovdje se često ljudi znaju kao zemlja napiti”, stao je gostioničar objašnjavati Myronu, “pa ih bude nemoguće istjerat! Još bi se i tukli sa mno... I onda ja, nemajući drugog izbora, svakome od njih poslužim čašu toplog mlijeka, i oni ubrzo svi pozaspu poput malene djece...”

“Zar zaista tako djeluje?” Myron je upitao u nevjerici.

“Kažem ti, već dugo vremena mlijeko me nije ostavilo na cjedilu.” rekavši to, debeli se gostioničar bez kose tu nasmijao.

Gostioničar ih je tada napustio, a čim se to dogodilo, Myron je tiho upitao Morda: “Ti mu vjeruješ?”

Umjesto Morda – jer ovaj je bio zabavljen svojim pivom – odgovorio je Thargelion: “Meni se čini da Bucu radije počeše po leđima one koji hoće praviti nevolje, ako shvaćaš na što mislim...”

Razgovor se tada između budućih vitezova okrenuo spram njihovih učitelja i vježbanja sa njima. “Sutra smo opet kod Ser Kolhosa?” Mord je u jednom trenutku upitao Myrona i Thargeliona.

“Ser Kolhos, da.”, odgovorio je Myron, te je dodao: “Mislim da ćemo uskoro prijeći na mačevanje uz štit. To će svakako biti zeznuto...” Nakon toga, Myron je nastavio o tomu kao je vidio neke novajlije unositi štitove u Ser Kolhosovu kuću.

“Mislim da ćemo uskoro i uz njih vježbati.”, prokomentirao je Mord mislivši na te novajlije. “Napad više protivnika, i tomu slično.”

“Valjda ih vaš učitelj neće naoružati?” sada je upitala Alvera, koju je kanda zaintrigirao razgovor o onomu što se odvijalo u kući Ser Kolhosa.

“Ha!”, javio se na to Myron, zabavljen brigom Alvere spram njih. “Ja se pak nadam da će ih Ser Kolhos naoružati pravim mačevima!”

“Kako to misliš?” upitala je Alvera. No na njezino pitanje umjesto Myrona odgovorio je Mord:

“Iako još nismo stvarni vitezovi”, objasnio je Mord, “svaki od nas četiri učenika itekako je sposoban suprotstaviti se barem desetorici početnika. Dakako”, dodao je otpivši gutljaj iz svoje krigle, “to je teško shvatiti ako se prije toga ne shvati veličina imena naših učitelja. Vidiš, oni su žive legende, i oni ne uče svakog.”

“Ali zar i novajlije, kako ih zovete, nisu njihovi učenici?”

“Jesu, ali ni približno toliko dugo. Naši učitelji vrlo su skupi, i rijetko si tko može priuštiti uopće uz njih vježbati i tjedan dana, a kamoli nekoliko godina, kao na primjer Thargelion i ja. Svaki od tih novajlija, pak, nije ondje duže od par dana.”

“A vi imate dovoljno novaca platiti sve to?” sa nekim jedva primjetnim sjajem u očima Alvera je upitala.

Mord taj sjaj nije primijetio, a na pitanje je odgovorio iz nekog razloga ozbiljna glasa: “Pa, može se reći da smo imali sreće...”

A pak je u isto to vrijeme u gostionici – što nitko osim Morda nije primijetio – zaplesao svaki od plamenja obješenih uljanica, a jednom kad bi se čovjek zagledao, ali dobro zagledao, u neki od tih plamenja, kanda bi u svome umu mogao tada čuti:

Nije sreća, Morde Dur'agemski... nego imaš Rimusa na svojoj strani...

Ali to je već jedna sasvim druga priča.

* * *

Kad je Thargelion shvatio da je popio previše, bila je već vrlo kasna večer. No, shvativši to, on se svejedno klateći se zaputio kući.

Za razliku od njega, činilo se, Mord i Myron nisu imali namjeru otići dok su još mogli upravljati vlastitim nogama, pa su ostali od njega nešto duže. Promatrač bi možda pomislio da su ostali predugo, a ugledavši Morda kako u jednom trenutku poradi pijanosti gubi svijest i tone u san, uvidio bi da je u pravu.

Jednom kad je Mord zaspao, iz nekog ga se razloga nitko nije trudio probuditi. Gostioničaru je, naime, bilo svejedno u kakvom su stanju gosti u njegovoj gostionici dokle je god ondje vladao red, a što se ticalo Alvere i Myrona, razlog zašto oni nisu budili Morda bio je nepoznat.

Gostioničaru nije bila mrska pomisao što su, iako je odavno gostionica trebala biti zatvorena, u njoj i dalje bili gosti, jer on je svoje goste volio, a ostati ako treba budan i čitavu noć njemu nikako nije predstavljalo problem. Upravo stoga, nemajući što drugo učiniti, gostioničar si je skuhao čaj i nalaktio se na šank, te polako taj čaj stao ispijati usput vodeći razgovore sa onim drugim pripitim gostima što su sjedili za šankom.

Myron i Alvera sjedili su prekoputa Morda, i doista se moglo reći da se na njega nisu uopće obazirali, jer njihovi međusobni razgovori bili su im zanimljiviji. To je

trajalo nešto više od sat vremena, a tko zna koliko bi doista i trajalo da ih gostioničar u jednom trenutku nije prekinuo riječima:

“Što ćemo s Mordom?”

Tek tada također pijani Myron pogledao je u svog prijatelja. Provevši gotovo deset sekundi gledajući u Morda, on je promrmljao: “Nosi' ću ga, Buce.” i rekavši to, Myron je ustao.

“Hoćeš li ti to moći?” gostioničar je upitao.

“Kak' ne...”, odgovorio je Myron, nakon čega se iz nekog razloga tada naslonio na stol pred sobom i pedalj ga pomaknuo. Morda sve to – iako je i on bio pomaknut zajedno sa stolom – nije probudilo.

Myron tada zaobide stol i priđe Mordu, te ga primi za nadlakticu i pokuša podići na noge. Uvidjevši da mu samome ne ide, Alvera mu je u tom trenutku priskočila u pomoć i uhvatila Morda za drugu ruku.

“Viš', nisam treb'o pustit' Tharg...”, prokomentirao je Myron, našavši u tom trenutku da mu je Thargelionovo ime u pijanom stanju izrazito teško izreći. “Tharfǵ...”, govorio je Myron, “Gerhaf... Tharrg...”

“Thargeliona.” ispravila ga je Alvera.

“Da, Mordovog brata.”, Myron se složio. “On je jak. On... on bi ga nosio na... na jednom ramenu. No nema veze...” dodao je jednom kad su Morda ipak uspjeli osoviti na noge.

“Pozdrav, Buce!” na izlazu iz *Suhog pruta*, Myron je dobio gostioničaru.

Mord nije bio toliko težak da ga je bio veliki problem nositi, mada doista i jest u njemu bilo podosta kilaže, ali bio je visok – višlji i od Myrona i od Alvere – i to je činilo da njegovo nošenje izgubi svaki trag svoje jednostavnosti. Ulice su bile prazne, jer odavno je prošla i ponoć, a sve što se sada dalo vidjeti bio je tek prekrasan centar grada Kessyra, osvjetljen mjesecinom i zvijezdama sa neba, palučajućim bakljama sa mnogih kula i tinjajućim žeravicima postavljenim duž zidina. Sva ta svjetla zajedno kao kakvom čarolijom miješala su se sa rosom što se nakupila po površini glatke kaldrme, i time su činila da grad izgleda kao neko prekrasno i nedostižno djelo mašte. A kada bi uz to čovjek još obratio pozornost i na one savršeno podignute građevine, koje su više podsjećale na umjetnička djela no na građevine, sve to skupa učinilo bi da mu na trenutak zastane dah.

“No, idemo!” bila je Alvera ta koja je prekinula Myrona u njegovu promatranju svega toga. Myron ju je poslušao nevoljko, ali jednom kad je to učinio, njih su dvoje, noseći između sebe onesviještenog Morda, nastavili dalje ulicama.

Noć nije bila hladna – ili se tek Myronu tako činilo – već je bila upravo savršena. Tišina, toplina i mir koji su njome vladali gotovo pa su učinili da je Myron prenio Morda preko više od pola grada bez ijedne graške znoja. Štoviše, iz nekog je razloga čak i uživao u tome. Sa Alverom je pak sve bilo suprotno; ona kada je osjećala prezir spram svega toga.

Jednom kad su stigli pred kuću Ser Horma, čovjeka kod kojega su živjela braća

Dur'agemski, na vratima kuće ih je dočekaao sam Ser Horm. Bio je to sada već star čovjek, duboka srdačna pogleda, i čim ih je ugledao zahvalio im se što su mu doveli posinka.

Myron i Alvera na to su bez riječi odveli Morda u kuću, u Mordovu sobu, i ondje ga plegli u krevet. Thargelion je već odavno spavao, pa njega nisu zatekli (to je ujedno bio i razlog zašto je Ser Horm govorio tako tiho), a što se ticalo Ser Horma, njegova je, činilo se, rutina bila da spava danju, a noći provodi sasvim budan uz svijeće i kakve stare knjige.

Izašavši iz Mordove sobe i našavši se u hodniku, Myrona i Alveru stari je umirovljeni vitez ponudio hranom i pićem. "Imam vrhunskog sira i vina, a kruh je ispekla susjedova malena kći još jutros... baš krasno djevojčice; kako su mi djeca stalno kod učitelja, ona mi dolazi tu kuhati jer ja ne znam kako, a ja joj dajem zauzvrat kakav bakrenjak..." govorio je Ser Horm ne zaustavljajući se, baš kao što bi činio i svaki drugi starac kojemu bi nedostajalo društvo.

"Doista, zahvaljujemo se, ali ne možemo uzeti ništa.", odgovorila je Alvera, "Osim toga, Myron sutra ustaje rano, jer ide sa vašom djecom kod učitelja..."

"Ah, da.", rekao je na to starac, nakon čega je pogledao u Alveru svojim vodenastim očima sa nekom neobičnom ljubavlju. "Razumijem vas svakako... Nego, ti si Alvera, zar ne?"

"Jesam." Alvera je odgovorila, na trenutak začuđena neočekivanim pitanjem.

"Thargelion mi je govorio o tebi kao o Mordovoj djevojci, ali nisam vidio da te je Mord ovdje dovodio ranije..."

Ne znajući što bi drugo rekla, Alvera je kratko odvrtila: "Nije bilo vremena."

"Da, vrijeme...", rekao je sada zamišljeno Ser Horm, nakon čega se nasmiješio: "Čini se kao da nam ga svima nedostaje zadnjih dana. A meni najviše..." Na te njegove riječi Alvera se osmjehnula, ali Myron je ostao ozbiljan. Iako je bio pijan, on je tada jasno mogao vidjeti tugu u čitavu starčevu biću. Ser Horm bio je u potpunosti sijed, i imao je duboke bore, a polako je gubio sposobnost slušanja i gledanja. Njegov život prilazio je svome kraju, a – možda upravo zato što je bio pripit – Myron je sada svega toga bio neobično svjestan, i poradi toga, htio on to ili ne, spopao ga je strah.

"Moramo ići." Alvera je u jednom trenutku prekinula tišinu.

"Svakako, svakako...", odgovorio je starac, nakon čega ih je stao ispraćati iz kuće. Nekoliko trenutaka kasnije, na samom izlazu iz kuće, prije no što su se rastali, starac se obratio Alveri: "Drago mi je da sam upoznao Mordovu djevojku." I prije no što je Alvera išta uspjela odgovoriti, on je dodao: "No... Laku noć."

Myron i Alvera već su se u sljedećem trenutku na ulici našli sami. Zapodjenuvši tada kratki razgovor, zaključili su da dobar dio puta mogu ići zajedno, jer štoviše bili su na neki način i susjedi (Myronovu i Alverinu kuću nije dijelilo niti pedeset metara, ali između njih prolazile su zidine grada, s obzirom da je Myronova kuća bila unutar zidina, a Alverina van). No ono što nisu htjeli, barem ne Myron, bilo je

preduboko upoznavanje. Biti prijatelj s Alverom za Myrona je gotovo značilo ne biti više prijatelj s Mordom, a toga on nikako nije htio.

No, kako je bio pijan, sve njegove ranije misli sada su pale u vodu.

Iz nekog razloga, Alvera je, kako su Myron i ona prolazili ulicama, postajala sve ornija, pa bi se tako svako malo smijala ni iz kakvog razloga, i prilazila Myronu sve bliže. Njega je to natjeralo pomisliti da je i ona pijana, ali odvojivši trenutak na prisjećanje čitave te večeri, shvatio je da to ona nikako nije mogla biti. Alvera je bila sasvim trijezna.

Myrona je sve to takoreći uplašilo, jer slutio je što je posrijedi. No sve to skupa nije niti približno u njemu probudilo strah kao ono sljedeće što se dogodilo: u jednom trenutku, naime, kad su se našli na pola puta između Citadele i Myronove kuće, Alvera je Myrona zagrlila.

“Što to činiš?”, tada je Myron zbunjen upitao. Taj jedan čin, moglo se reći, kanda ga je u sekundi otriježnio. “Ta ti si Mordova djevojka..!”

“Ništa ne činim...”, Alvera je tada odgovorila, nakon čega se nasmiješila. Sekundu kasnije, dodala je šaptom: “A što ti misliš da činim?” Upitavši ga to, ona je tada odvojila jedan dugi trenutak tokom kojega je svojim smeđim očima pogledala ravno u njegove. A u Alverinim očima vrlo raširenih zjenica Myron je tada mogao vidjeti kao nekakav tračak plamena, što je bio zasigurno tek plod igre svjetlosti, ali kojeg je on ipak mogao usporediti jedino sa malenim plamenom.

Sve to što je mogao vidjeti doista ga je prestravilo, i učinilo da mu srce udara daleko brže, no... sve to ga je i nezamislivo snažno privlačilo.

Dalje je ta večer tekla daleko drugačije no što bi Myron i pomisliti mogao ranije da bi jedna večer mogla teći. Naime, on i Alvera ubrzo su se zblížili i više no ona i Mord.

Makar je znao da će zbog toga kasnije žaliti, Myron je popustio čarima lokalne plesačice – za koju bi se promatrač gadno prevario kad bi pomislio da išta više od plesačice i može biti! – te je time potpisao sve nelagode koje će kasnije doživjeti. Pa čak i sva ona mudra znanja koja će se u njemu kasnije probuditi, i u konačnici ga učiniti onim kakvim će ga povijest pamti.

Dakako, sve to odvijalo se u potpunom skladu sa željom i planovima Demona Bez Vojske. No, je li baš svakom odlukom Myrona i Alvere te večeri doista on upravljao, ili se pak na trenutak doista pojavila iskra povezanosti između ta dva mlada ljudska bića, neka ipak ostane nepoznato.

Poglavlje 14

N baš kao što je Demon Bez Vojske i držao da će biti, već je izjutra Myron doživio kaznu zbog svog sinoćnjeg popuštanja pohoti. Ta kazna, još i prije no što ga je snašla ona Mordova, bila je kazna njegove vlastite savjesti, jer jednom kad se otriježnio, Myron je shvatio da je učinio, i shvativši to, on sam sebi nije htio oprostiti.

Iz nekog razloga, Alvera je već ujutro otišla do Morda i priznala mu sve što se te prošle noći dogodilo, tako da je Mord izgubio razum i pobjesnio na jednog od svojih najboljih prijatelja vrlo rano.

Dogodilo se to u kući Ser Kolhosa, gdje je Alvera došla gotovo pola sata prije Myrona, i rekla Mordu sve što se dogodilo. Čuvši to, Mord se prvo nasmijao, jer nije vjerovao da je to istina, ali čim ga je ona uvjerala da istina jest posrijedi, on je kanda poludio. Prvo je pošao tada do ormara sa oružjem i uzeo iz njega čelični kratki mač, da bi zatim taj mač bacio na pod i pošao goloruk do hodnika.

Ondje, na pragu hodnika, pokušao ga je zaustaviti Thargelion, ali on je svog brata srušio na pod i nastavio dalje ne osvrćući se. Bila je prava sreća što princ nije bio prisutan tog jutra, jer Mord bi vjerojatno srušio i njega, a to bi Morda u konačnici stajalo glave, jer glava se odsjecala svakome tko bi se usudio princa napasti.

Jednom kad je izašao iz kuće Ser Kolhosa, Mord je na Myrona naletio već sljedećeg trenutka, jer Myron je baš tada učiteljovoj kući prilazio. Na njegovu licu Mord je iz nekog razloga mogao vidjeti savršenu smirenost, pa čak i suosjećanje.

Tada, kad je iz kuće izašao i Thargelion, pokušavajući i dalje smiriti svog brata mnogim riječima, Mord je potrčao prema Myronu i udario ga.

Bio je to udarac posred lica, šake oklopljene čeličnom rukavicom koju Mord nije skinuo, i taj udarac Myronov je nos razbio. Myron je od udarca zateturao, ali on niti se branio niti je uopće dizao ruke.

“Morde...” izustio je tada Myron krvava lica.

Ali Mord ga nije slušao. Umjesto toga, on je svog prijatelja srušio na pod i nastavio udarati.

Udarao ga je Mord bez imalo milosti, unakazujući Myronovo lice i prljajući gotovo čitavu svoju odoru njegovom krvlju. Myron se nije branio, već se moglo reći da se Mordovim udarcima prepustio, jerbo je i sam smatrao da je zaslužio sve to.

Najposlije, a to bijaše niti dvadeset sekundi nakon što je Mord Myrona srušio,

Morda su maknuli od već onesviještenog Myrona njegov brat Thargelion i učitelj Ser Kolhos, koji je tek tada shvatio što mu učenici čine.

Ser Kolhos bio je vrlo ljutit poradi čitavog tog Mordova postupka, i jednom kad ga je uspio odvući na stranu, stari mu je učitelj stao vikati u lice:

“Prokleta je sramota, Morde Dur'agemski, da se takve stvari čine unutar moje kuće i pod mojim okom!”, vikao je Ser Kolhos svojim hrapavim glasom. “I to od svih učenika baš ti! Ti, koji si mi bio najdraži i u kojega sam polagao tolike nade!”

Mord je šutio pognute glave, jer tada ne samo da ga je Ser Kolhos posramio, nego je čak nestala i njegova ljutnja spram Myrona.

“Sin si Ser Tarroba, legende nad legendama, i takvu si glupu i nepromišljenu stvar učinio!? Ta znaš li kakvu sramotu si nabacio sada ne samo na svoje, već i na ime svog oca!”, Ser Kolhos je sada nastavljao sve tiše, jer više nije imao snage ni derati se. “Morde... Znaš li ti da ja sad imam sve pravo ubiti te tu gdje stojiš?” upitao je tada Ser Kolhos i pogledao Morda ravno u oči. U njegovim očima vidjelo se sažaljenje, ali to Mordov strah od učitelja nije pomaknulo ni milimetra.

“Doista, sam kralj mi je dao to pravo, da ubijem bilo koga tko se usudi baciti ljagu na moje ime...”, sada je govorio Ser Kolhos tako tiho da ga je samo Mord mogao čuti. “A ti, baš ti od svih njih... učinio si to.”

“Žao mi je.” napokon je Mord šapnuo.

“Naravno da ti je žao.”, Ser Kolhos je rekao. “I želim da ti žao bude.”

“Znači, ovo je kraj?”, upitao je tada Mord. “Više vam nisam učenik?”

“Ne znam...” izdahnuo je Ser Kolhos, ne mičući pogleda od Mordovih očiju niti jedne sekunde.

Neko vrijeme je trajalo to promatranje, tokom kojega nitko nije izgovorio nijedne riječi, ali onda kad je napokon završilo, bio je Ser Kolhos taj koji je šapnuo: “Vidjeti ću kako će završiti... A sada, molim te, odlazi.”

I tako je završio taj sukob Myrona i Morda, njihovoj povijesti itekako potreban, a u kojemu nije bilo apsolutno ničeg vrijednog divljenja.

Alvere pak nakon tih trenutaka više nije bilo ni na čijem vidiku. Ona je tada sa pozornice u potpunosti nestala.

* * *

“Nisi to trebao učiniti.” Thargelion je mirno rekao stojeći nedaleko od svog brata, koji je sada sjedio na krevetu.

Njihov očuh, Ser Horm, još nije doznao za incident. Zapravo, mnogi nisu doznali za taj nedavni događaj, i to je činilo jedan od razloga zašto se Mord sada gotovo manijakilno tresao čitavim svojim tijelom; on je iščekivao mnogo toga radi izljeva svoga bijesa, od toga da ga Ser Kolhos prestane podučavati, pa sve do toga da ga se Ser Horm odrekne. Odgovor Thargeliona na to što je Mord u nekoliko

navrata izmrmrljao bio je: "Precjenjuješ sve što se dogodilo. Nemoj to činiti... siguran sam da ćete si Myron i ti oprostiti na svemu te da ćemo nastaviti sa..."

Mord bi ga tu prekinuo sa: "Ne zavaravaj se! Myron je moj neprijatelj! Bio sam u krivu što sam poklanjao toliko povjerenje...", nakon čega bi nastavio sa tišinom, koja mu je, činilo se, sada jedina pomagala.

Thargelion bi tada utihnuo i zavukao se natrag u svoj um tražeći odgovore koji nikako nisu htjeli surađivati. Svako malo bi mu na pamet palo da bi možda trebao odustati od svega i pustiti da vrijeme odluči hoće li si Myron i Mord oprostiti, ali on je to odbacivao, i nastavljao mučiti se. Silno je Thargelion htio pomoći svojim prijateljima! Mnogi bi upravo zbog toga rekli da jer Thargelion bio taj koji je patio, jer bratska ljubav i prijateljstvo bili su daleko snažniji od ikakve mržnje dvaju nekadašnjih prijatelja.

Poljuljati takvo što, znao je Thargelion, bio je teški zločin.

Sa princem se Neurijem Thargelion htio sastati prvom prilikom da mu izloži sve te događaje koji su se dogodili, a za koje ni on sam nije zapravo znao što su imali značiti (samom Thargelionu bilo je nepoznato zašto su se Mord i Myron doista posvadili) ali Neurij je vazda bio zauzet.

A kad se napokon i jesu njih dvoje sastali, Neurij je ostao krajnje zbunjen.

"Ne razumijem zašto bi se posvadali, ta Myron i Mord su oduvijek bili najbolji prijatelji...!" Neurij je te nove večeri, koja je pala dan poslije incidenta, sastavši se u gostionici sa Thargelionom i upustivši se sa njim u razgovor, rekao.

"Ako sam dobro razumio, u pitanju je ona plesačica, Alvera, koja je zavela Morda... mislim da i Myron nešto osjeća prema njoj." Thargelion će na to odgovoriti.

Neurij se na to jedno osmjehnu, dodavši kroza smijeh: "Dovraga, toliko sam toga propustio...!"

"Najčudnije je što baš i nisi mnogo toga propustio. Sve se ovo nenadano dogodilo. Ta vidiš da ni sam ne shvaćam...! Nego, jesi li uopće vidio Myrona?"

"Ne. Pitam se je li dobro uopće. Je li bio gadno ranjen?" Neurijev je sjenom kapuljače skriven pogled odavao zabrinutost za svojeg slugu i prijatelja.

"Lice mu je prekriveno modricama i ne može vidjeti na jedno oko. Mislim da također i šepa, ali to bi bilo to."

"A gdje je on sada?"

"Nemam pojma.", Thargelion odgovori. "Znam da se nije dugo zadržao kod vidara, kamo ga je Ser Kolhos poslao, a nije otišao ni kući – provjerio sam. Pitanje je hoće li se Mord i on uopće više pojavljivati u *Suhom prutu*, sada kada se ne podnose..."

"Sranje!" Neurij se nalakti i podigne pogled u neki udaljeni kut gostionice, pokušavši, ako ne misliti valjano, onda barem ne misliti uopće, i držati time pamet praznu. On se nije mnogo trudio shvatiti iznenadnu mržnju dvaju najboljih prijatelja – jedino do čega je tu došao bio je zaključak da ih je Alvera iz nekog

razloga posvadila namjerno.

“Želite li još nešto popiti?” tišinu je tada prekinuo gostioničar Bucu, koji je došao do njihova stola uvidjevši da su ovima krigle prazne.

“Ne...”, rekao je Neurij zamišljeno.

“U redu onda.” odgovorio je gostioničar i počeo se udaljavati od njihova stola.

“Stani!”, zaustavio ga je Neurij. “Dođi 'vamo, Bucu.”

“Gospodaru?” upitao je gostioničar vrativši se.

“Moram te nešto pitati, u vezi jedne osobe.”

“Recite. Reći ću sve što znam.”

“Ali baš sve.”, dometnuo je Thargelion. “Molim te.”

“Svakako, svakako!” rekao je gostioničar i približio se njima dvojici na manje od dva pedlja udaljenosti, nakon čega je prešao u šapat: “Pitajte.”

Neurij je tada započeo: “Radi se o onoj plesačici... Alvera joj je ime. Reci mi sve što znaš o njoj.”

“Alvera?”, upitao je gostioničar. “Ona je plesačica. To je sve što znam. Radila je kod mene neko vrijeme, ali sad je nema... otišla je. Zašto vas to zanima?”

“Nije bitno zašto nas to zanima, Bucu”, rekao je Neurij. “nego zašto nam lažeš? Zar nemaš iskrenosti spram svog princa?” Neurij je upitao i pogledao gostioničara u oči.

“Ne razumijem vas, gospodaru... Ta poštujem vas, kao i vaša tri prijatelja, više nego mnoge ljude svijeta! Za Morda bih glavu dao!”

“I dat ćeš ako mi ne kažeš istinu.”

“Ali kakvu istinu hoćete, gospodaru?” gostioničar je govorio, sada već uplašen.

“Istinu o Alveri. Tko je i što je ona.”, rekao je mirna glasa Neurij, nakon čega je primio gostioničara za ruku. Odmah potom, drugom rukom se mašio za svoj nož kojeg je držao u koricama za pasom. “Govori.”

“Zar ćete me ubiti, prinče Neurij? Ta zar nismo prijatelji...!”

“Prijatelji smo, Bucu, ali veći sam prijatelj sa Mordom i Myronom. Za njih, ako treba, ubiti ću i tebe i sve tvoje goste.”

Ostali gosti *Suhog pruta* primijetili su da nešto nije u redu za stolom Neurija i Thargeliona, i kanda su svi utihnuli, ali jednom kad se Thargelion okrenuo spram njih i ozbiljna glasa rekao: “K svojim poslima!” svatko se od njih vratio onomu što su već činili.

“U redu...”, tada je izdahnuo gostioničar, a riječi njegove bile su toliko tihe da ih je mogao čuti samo princ. “Ali obećajte mi, gospodaru, da me nećete prijaviti.”

“Vidjet ćemo prvo o čemu se radi.” Neurij je odgovorio.

Gostioničar tada kimne glavom, nakon čega nastavi: “Alvera se uopće i ne zove Alvera. Stvarno ime joj ne znam, a čisto sumnjam da itko u ovom dijelu Kessyra i zna. Ona nije plesačica, nego prostitutka, i nije dakle za mene plesala, nego mi donosila zaradu na taj način.”

“Zar je bordel i u *Suhom prutu*?”, Neurij je tada začuđen tiho upitao. “Ta mislio

sam, Buce, da si barem ti jedan od poštenijih gostioničara...!”

“Svima nam manjka novaca, gospodaru!”, rekao je na to gostioničar, tokom čega je Neurij mogao vidjeti iskrenu tugu na njegovu licu. “Ja nisam izuzetak. Ne sviđa mi se taj posao i mrzim ga, jerbo doista poštujem te mlade djevojke... ali bilo je ili to, ili da *Suhi prut* propadne.”

“Dobro...”, rekao je sada Neurij, ne znajući što točno da osjeća sad kad je znao istinu. “Neću te prijaviti. I Vijeće neće doznati za to. Ali molim te, nemoj to više činiti. Znaš da bordeli pripadaju vanjskom dijelu grada, i Vijeće tolerira samo ondje da budu. Ostavi Centar Kessyra čistim od bludničenja.”

“Od sada pa nadalje, ne pada mi na pamet, gospodaru.” odgovorio je gostioničar.

“Dobro, onda... Alvera je dakle prostitutka. Znaš li gdje živi? Koliko znam, njena obitelj je imala neku kuću...”

“Ma to je sve laž.”, objasnio je gostioničar. “Ta kuća gdje je živjela nije uopće od njene obitelji, već je u njoj živjela sa nekim starcem, koji joj je davao jednu sobu na korištenje ako bi mu ona zauzvrat držala kuću urednom. Uopće sumnjam da je ona iz Kessyra.

“Misliš?”

“To je obično tako sa mladim prostitutkama. Dolaze iz raznih sela tražeći bolju budućnost u velikom gradu, ali na kraju uvijek padnu u ralje takve sudbine. Mislim da nadničar u tjedan dana zaradi koliko jedna takva za jednu noć. Novac je tu u pitanju, gospodaru...”

“Tako dakle.” zaključio je Neurij. Rekavši to, ispustio je gostioničarovu ruku. “Oprosti mi što sam bio takav prema tebi.” dodao je.

“Sve je u redu.”, odgovorio je gostioničar, nakon čega je uzeo prazne krigle sa njihova stola. “Za prijatelja bih isto učinio...”

* * *

Za to je vrijeme Myron šepesao mračnom ulicom stotinama metara dalje. On se iskreno kajao za svaki svoj čin, i silni ga je stid sada obavijao. Bez obzira što je od njega mogao primiti još udaraca, on se zaputio prema Mordu, jer za oprost je bio spreman primiti udaraca još nebrojeno.

Obrazi bogati sasušanim posjekotinama, koje je zadobio od Mordovih teških šaka, sada su ga pekli i svrbili, i on je svako malo podizao dlanove prema licu u namjeri da se počеше, ali bi svaki puta odustao u zadnjem trenutku. Vidar mu je opeklina htio ispeći usijanim željezom da ih zatvori, ali na Myronovo inzistiranje samo ih je polio rakijom i zašio, tako da je tada, te večeri, pola Myronova lica bilo nabubreno i modro, te vrlo bolno na dodir.

Bilo je zanimljivo da Myron nije osjećao baš nikakav bijes spram Morda, već je

sve to smatrao savršeno normalnim. On je kaldrmom u sjeni kuća, pod mjesecinom, hodao takoreći mirne savjesti. *Svaki taj udarac ja sam zaslužio*, njegove su misli glasile. *I drago mi je da sam ih zadobio... Zapravo, bio bih nezadovoljan da nisam.*

Nekoliko desetaka minuta kasnije, Myron je stao pred kuću Ser Horma. U toj kući, Myron je znao, nalazio se sam Mord Dur'agemski, zasigurno, držao je Myron, sjedeći na rubu nekog kreveta i lica naslonjena na dlanove duboko razmišljajući o svemu, pa čak se i kajući što je tolike udarce zadao svome prijatelju.

Kuća Ser Horma bila je slična mnogim drugim kućama nešto bogatijeg puka, među kojim je bio i sam Ser Horm, i nije se suviše isticala osim što je bila jedva primjetno višlja od ostalih.

Zastavši tada ispred te kuće i odvojivši koji trenutak da se sabere, Myron je njenim vratima prišao te na njih pokucao.

Vrata mu je otvorio Ser Horm.

“Oh, ti si!”, reći će usrdno dva pedlja niži od njega nekadašnji vitez i pružiti mu ruku. Oni se tada rukuju, a zatim Ser Horm nastavi: “Došao si vidjeti Morda, predmnijevam? Uđi, eno ga, u svojoj je sobi. Odvesti ću te do njega...”

Uvevši Myrona u topli polumračni hodnik poda prekrivena sagom, osvjetljen uljanicom sa zida, Ser Horm pođe hodnikom prema stepeništu, koje je vodilo na gornji kat gdje se nalazila Mordova soba, i učinivši to, Ser Horm, koji bijaše u kućnom haljetku i papučama, upita Myrona je li za kekse i čaj.

“Da, hvala...” Myron je odsutno prihvatio.

Nekoliko trenutaka kasnije, kad su se uspeli stepeništom i stali pred vrata Mordove sobe, Ser Horm je Myronu rekao: “Ovdje je... Nego, vi ste se, čujem, posvadili radi nečega?”

“Da, jesmo...” Myron prizna pognute glave, iz nekog razloga očekujući pogrdu i od starca. No starac ga na to samo potapša po leđima i kaže: “Ne brini, sve je to za ljude...” Utihnivši zatim nekoliko sekundi, starac dodaje: “Ah, da, kekse i čaj...!” nakon čega ode zabavljen svojim vlastitim brigama.

Myron ostane tada sam stajati neko vrijeme pred vratima. O toj samoći nije znao što bi osjećao i mislio, ali znao je da što duže bude čekao, teže će mu biti ući u sobu, pa je stoga još i prije no što je starac nestao na stepeništu, on pokucao na vrata sobe.

Na kucanje nitko ne odgovori, ali Myron svejedno vrata odluči otvoriti.

Baš kao što je i mislio da će biti, Mord je unutar sobe mirno sjedio na rubu kreveta, jedva i reagirajući na stvarnost oko sebe. Njegovo lice, točno kako je Myron i zamislio, bilo je naslonjeno na njegove dlanove, a čitav taj prizor ako se ikako i mogao nazvati, mogao se nazvati “pokajničkim”.

Ušavši u sobu, Myron htjedne reći “Oprosti mi”, ali iznenadi se kad ga Mord iznenada preduhitri u tome:

“Žao mi je za sve što sam učinio, Myrone. Molim te, oprosti mi ako možeš.”

Mord je rekao.

Čuvši to, Myron je ostao stajati kao ukipljen. Mordove riječi bile su neočekivano iznenađenje – ugodno ili ne – to Myron nije znao reći.

Mord nastavi: “Bila je glupost, Myrone što sam te napao. Nisam to smio učiniti... Ne znam što mi je bilo... Molim te, oprost mi...”

“No, čekaj”, Myron je tada progovorio, “ta ja sam se tebi došao ispričati! Ja sam taj koji je pogriješio, a ne ti! Ja sam učinio ono što nije smjelo biti učinjeno...”

“Nisi ti nizašto kriv.”, Mord je na to odvratio, te pokazao rukom na jednu stolicu. “Molim te, sjedni. Nemoj stajati...”, dodao je, da bi zatim nastavio: “Za sve je kriva Alvera.” Myron na to htjedne upitati kako je tako brzo Mord promijenio mišljenje o Alveri, kadli Mord sam objasni: “Moj očuh, Ser Horm, rekao mi je da sam takvo što trebao i očekivati, jer opće je poznato, kaže, da niti jedna čestita djevojka ne zalazi u gostionicu.”, Mord je rekao, “Trebao si misliti svojom glavom, rekao mi je... I imao je pravo, Myrone; trebao sam odmah znati da je u pitanju obična bludnica...”

To će kasnije dakako postati jedna od tema kojom će započinjati mnoge šale između njih dvoje, ali tog je trenutka, u toj polumračnoj sobici obasjanoj svijećom i djelićem mjesecine sa prozora, to bio itekako ozbiljan i mračan problem. Toliko mračan i ozbiljan, čak, da su, iako to kasnije više nisu spominjali, Mord i Myron zajedno pustili nekoliko suza.

Između njih dva tada je započeo razgovor, tokom kojeg su Mord i Myron zaključili kako je uopće bila glupost što su dopustili da im prijateljstvo poremeti neka takva osoba kao što je Alvera, te da neće više dopustiti nikada da se takvo što dogodi.

Jedan drugome tada su oprostili sve.

Desetak sekundi kasnije, na otvorena vrata Mordove sobe pokucao je stari Ser Horm, noseći u drugoj ruci pladanj sa čajem i keksima.

“Pomirili ste se?” bilo je prvo što je starac upitao.

“Jesmo.” odgovorio je Mord, sada već ustavši sa kreveta. Uvidjevši da je Mord uzeo kožun sa kreveta i stao ga oblačiti, Ser Horm je upitao: “Idete negdje?”

“Ovaj, da, zapravo.”, Myron je odgovorio, te dodao: “Ispričavam se što ste morali donositi...”, rekao je pokazavši na pladanj u starčevim rukama, “... kad mi sad idemo...”

“Sve je u redu.”, starac će na to srdačno reći. U mirnoći njegova glasa jasno se osjetilo da mu je bilo bitno samo to da su prijatelji konačno pomireni.

Mordu i Myronu na umu je bilo da što prije pođu do gostionice, jer tamo su bili njihovi zabrinuti prijatelji. Naime, povezanost koja se te večeri niotkuda stvorila između njih četvero bila je jača od ičega, i doista, Mord kao da je mogao tada čuti u svom umu moćne riječi samog Sile: *Tako su se dakle povezali s ostalim Stvaraocima.*

IV. glava,

koja je stegnula veze između duša.

Poglavlje 15

odine su nakon toga prolazile u čvrstom prijateljstvu četiri prijatelja. Oni su zajedno vježbali, učili i čuvali jedan drugome leđa. Postali su nerazdvojni, a čistoća je njihova snažna prijateljstva bila toliko bistra da bi se mnogi epovi o tomu dali napisati – baš kao što i jesu nešto kasnije.

Mord je, prije no što je dopustio usudu da učini sa sjećanjem na nju što već želi, djevojci Alveri oprostio, mada ju više nikad nije sreo poslije onog jutra kad mu je priznala što je učinila; koga god bi upitao, nitko ne bi znao baš ništa o njoj. Gostioničar je nekoliko mjeseci kasnije pak čuo od nekog gosta da je vidio djevojku sličnu njenu opisu u Gir'egu, ali to i nije morala biti Alvera. To je bilo najdalje koliko su gostioničar i četiri prijatelja išli sa ispitivanjem – čitavo ono vrijeme, zapravo, koliko je poznavao Alveru, postalo je Mordu toliko nebitno da se on nije niti trudio zaboraviti na njega.

No ipak, gdje gdje bi se Myron i on opet sjetili Alvere i doživljenih neugodnih trenutaka, pa bi se iskreno stali smijati svemu tomu. Zapravo, u najmračnijim je dijelovima svoga uma Mord bio zahvalan poradi te djevojke, jer bez nje nikada njegovo prijateljstvo sa Myronom ne bi postalo toliko čvrsto.

Što se ticalo Ser Kolhosa, čija se srdžba raspalila onog dana kad je Mord nasrnuo na Myrona i stao ga udarati, on je Mordu oprostio i dopustio mu nastaviti biti njegovim učenicom, ali jaz između njih dvoje, činilo se, toliko je dubok bio jer je Ser Kolhos izgubio dobar dio vjere u svoga učenika da se činilo da se njihovi odnosi nikada više neće vratiti na staro.

Ali život je išao dalje, i Mord, Thargelion, Myron i Neurij ubrzo postadohu mladi vitezovi. To se dogodilo u ljeto nakon Mordova devetnaestog imendana, to jest četiri tisuće pet stotina četrdeset i druge godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Njihovo postajanje vitezovima nije bilo popraćeno nikakvom ceremonijom, već im je tek jednog vrućeg popodneva nakon vježbanja Ser Kolhos prišao i rekao: “Čestitke. Preda mnom od danas stoje vitezovi.”

No ako bi promatrač pomislio da će im bivanje vitezovima umanjiti njihove obaveze, itekako bi se prevario, jer štoviše, oni su se zatekli biti obvezani vježbati više no ikada prije. Kako je vrijeme prolazilo, njihovo je znanje obuhvaćalo sve više toga, a sve što bi mladi vitezovi naučili, njihovi su ih učitelji tjerali time ovladati do savršenstva. I upravo stoga, toliko su oni postali dobri u onomu što su činili da su postali upravo predmet divljenja među mnogim novajlijama, a pak što se

učitelja ticalo, među njima su bili strahovito poštivani.

Novi poslovi koji su ih zaokupljali polako su uključivali i ljude sve važnijih položaja, pa su tako ubrzo četiri prijatelja bila uključena i u legendarne pohode Hil'gumom koji su se činili po zapovijedi samog Vijeća i uz Kraljevu dozvolu, a na koje su bili slani samo najbolji od najboljih vitezova. Na tim pohodima četiri prijatelja istraživala su Hil'gum tražeći Pobunjenike, a to bijaše zadatak Kralju i Vijeću vrlo bitan. Na pohodima bi im se svako malo mijenjali nadređeni, i mnogi su narednici imali prilike upravljati njima, ali svakog su od njih četiri prijatelja pokorno slušala i činila sve što bi ovaj naredio, pa čak i sam princ.

Dani su tekli u početku puni mnoštva zanimljivosti, ali kasnije je sve to polako preraslo u dosadu i neku vrst gnjusnosti koju su prisnici uskoro počeli osjećati kad bi gledali u bijedu njihovih takozvanih neprijatelja. Oni koje su morali ubijati i čije su pobune morali gasiti, prijatelji su ubrzo shvatili, nisu bili nikakvi Pobunjenici, nego običan narod, sirotinjski puk. Sve to prijatelji su savršeno uskoro počeli shvaćati, ali nisu se usuđivali usprotiviti kraljevim odlukama.

Sam je Neurij polako počeo shvaćati koliko je grešaka njegov otac činio.

No i to je bivalo istrpljeno, baš kao što je u ljudi normalno da kad nose težinu života, ma koliko taj život težak bio, oni nikako da se pod njom slome, već tek nastavljaju trpjeti i trpjeti i trpjeti, iako doista nešto sporije sad hodajući naprijed, ali ipak bivajući sigurni da će prije ili kasnije stići do svoga cilja.

Dogodilo se tako jednoga dana – Mord se kasnije sjećao da je u pitanju bila kasna večer – da je usud braće Dur'agemski odlučio da im život odsad bude za korak teži no prije, pa im je stoga te večeri oduzeo očuha; nakon jednog čitavog tjedna bolovanja, Ser Horm, očuh Morda i Thargeliona, umro je u snu, time doživjevši duboku starost i napustivši svijet kao pošten čovjek.

Mord nije bio siguran, ali nije držao da je Horm imao više od sedamdeset godina u trenutku smrti, a provjeriti to točno bilo je nemoguće, jerbo se tada za rijetko koga znalo koje je godine došao na svijet.

Ser Horm je pokopan odmah nakon pomazanja sa deset svetih masti – što će reći sljedeće jutro, u zoru – a sahranu je (za to njegov otac nije znao) platio Neurij.

Od tog dana pa nadalje, u kući Ser Horma, koji su njih dvoje i naslijedili, živjeli su samo Mord i Thargelion, a tuga koja je otada ondje zavládala, činilo se, nije imala namjere otići još dugo, dugo vremena.

A Demon Bez Vojske, koji je svojim mudrim okom sve to pratio, pazio je da nijedna sekunda od vremena provedenog u tuzi ne prođe uzalud, već je njihove emocije koristio u oblikovanju njihovih srca baš kao što bi kakav kovač kovao mač koristeći samo najbolji čelik.

* * *

Mjesec dana nakon smrti Ser Horma prijatelji krenuše u lov, tamo među planine sjeverno od Kessyra, gdje su rasle guste stare šume. Pošla su samo njih četvorica, na konjima, sa kopljima u rukama i kratkim mačevima za pojasima, te jednim konjem kojeg su vodili praznog, a kojeg su mislili natovariti sa ubijenim životinjama bude li lov uspješan.

U to je vrijeme, a to bijaše usred zime, padao sitan bijeli snijeg gotovo sveudilj, i puhali su ledeni vjetrovi taj snijeg zamećući i vitlajući uokolo, pa prijatelji pođoše svaki umotan u debelo krzno, jer bilo je na otvorenom dozlaboga hladno.

Jahali su satima do prve šume, preko prekrasna ogromna polja koje se pružalo sve do plavičastih, udaljenih obrisa planina gdje su same šume i počinjale, a to polje bilo je pokriveno kao kreda bijelim snijegom, gotovo do koljena dubokim, i bilo je načinjeno od mnoštva brežuljaka, ali i od mnoštva ravnih ledina. Tu je bilo nešto kuća, podignutih svaka nekoliko stotina metara jedna od druge, a u kojima su živjele obitelji pastira i zemljoradnika. Bio je to pošten, no još većma siromašan narod. Narod, naime, koji je sebe nazivao Kessyrcima.

Bilo je to vrijeme kad je na muškom čeljadetu bilo poželjno vidjeti bradu, gustu i kovrčavu, tako da su i oni, četvorica prisnika, bili bradati upravo poput kakvih pomoraca ili drvosječa. Ali oni su brade pustili jer su im tako preporučili stariji lovci, s kojima su se o lovu već ranije savjetovali, a koji su im rekli: "Nema vjetra koji bradu može smrznut!" pa su tako oni pustili brade.

Na licima svakog od njih bio je smiješak, i oni su sve vrijeme tako pokazujući guste zube zimi udarali stremenjem po stomacima svojih konja i tjerali ih u kas, naprijed kroz snijeg. Nije bilo umora ni na komu, ni na ljudima ni na konjima.

Jahali su satima. Čitavo jutro i prije podne su potrošili da bi stigli do šume, a kad su stigli tamo, oni sjašu, razapnu šatore, nakupe suhog šiblja i zapale vatru. Zatim su nešto pojeli i pripremili koplja, jer sve to skupa bio je znak da je lov počeo.

Neurij je prije početka putovanja predložio da ponesu lukove, pa na taj način love divljač, ali to ne bi bilo ni približno časno kao ubiti životinju kopljem, pa se od tog odustalo. Kukavički je, mnogi bi lovci rekli, ispaljivati strijele na životinje.

Prijatelji su planirali ubiti vepra ili srnu, jer to bi bio ulov vrijedan ponosa, ali sve što su uspjeli uhvatiti krećući se tiho među crnim deblima stabala kroza snijeg taj dan bila su dva bijela zeca. Kako je to bio takoreći nikakav ulov, te su zečeve ogulili i ispekli već tog dana.

Kad se smračilo, nisu se vraćali šatorima ni tada, već su umjesto toga upalili baklje i nastavili dalje, jer po svoj prilici, mislili su, vepar će na koplje naletjeti noću.

No ulova nije bilo, pa su se nekoliko sati kasnije ipak vratili šatorima i konjima. Tada, ni najmanje razočarani poradi neuspjeha, oni su upalili novu vatru između šatora, nahranili konje te sjeli na rasprostrta krzna pokraj vatre.

"Ako sutra do podne ne ugledamo nijednog vepra, morat ćemo udariti još bliže

sjeveru.” ugrijavši nad vatrom ona dva ispečena zeca te ih počevši noževima kidati i polako uz vino i kruh jesti, prijatelji su komentirali lov.

“Ako mislimo ići naprijed, snijeg ne smije više padati. Vidite da se konji i sad muče probiti se kroz njega.” rekao je Thargelion prije no što je otpio gutljaj vina iz čaturice.

“Oblaci su visoko večeras”, rekao je Myron promotrivši na trenutak zvjezdano nebo spram kojega su se uzdizale stotine iskri sa palucajuće vatre pred njim, “a i crvenkasto je nebo...” dodao je, nakon čega je spustio pogled prema svojim sugovornicima: “Ne, ne vjerujem da će sniježiti.”

“To je dobra vijest, ako je predviđanje točno.”, rekao je Neurij. “Jer ne bi bili prvi koji su se smrznuli u snijegu među ovim planinama... Dakle, sutra nastavljamo.”, dodao je, nakon čega je zijevnuo. “Nastavljamo svakako.”

Sve što je Neurij htio bilo je da njegovu ocu, kralju, donesu što veći ulov, kako bi kralj bio ponosan. I ako su radi tog komadića ponosa trebali i umrijeti u snijegu, bila je jasna stvar, oni su bili spremni to učiniti, a Neurij ponajviše.

Noć u šumi, koja je bila posljednja stanica prije gotovo beskonačnih lanaca ogromnih i smrznutih sjevernih planina, za četvoricu je prijatelja bila toliko ugodna i tiha da ju oni nisu ni smatrali više noću, već lijekom. Doista, ni dašak vjetra, ni ikakav lepet krila kakve ptice – baš ništa nije tišinu noći remetilo, već tek polagano disanje sama ta četiri ljudska bića i odmjereno udaranje njihovih srca.

Ujutro je Mord prvi otvorio oči, a oči je otvorio kad je vani još bio polumrak, što će reći da je ustao vrlo rano.

Probudio se neplanirano; zato što mu je u šatoru bilo zagušljivo i sparno, a bio je i vrlo žedan. Izašavši iz niskog šatora i stavši na suhi dio zemlje bez snijega kojeg je istopila vatra koja je gorjela čitavu noć, Mord se protegnuo i, s obzirom da je i spavao u čizmama, pa ih tako ujutro nije morao navlačiti jer su mu već bile na nogama, pošao nešto dalje od tabora, iza jednog od stabla, gdje se pomokrio, odmah nakon čega je čistim snijegom nešto dalje oprao ruke, te se umio.

“Prokleta smrztotina!” promrsio je kroza stisnute zube prije no što je u dlanove upuhao topli zrak i protrljao ih da se ugrije. U takvo rano jutro on nije znao bi li se vratio natrag među krzna ili ostao budan, ali jednom kad je pošao do mješine s vodom te se iz nje napio, sva pospanost je nestala, i on se našao jutro provoditi sasvim razbuđen i sam.

Napivši se vode, Mord se vratio do ostataka sinoćnje vatre. Ondje je, nemajući apsolutno nikakve želje da razmišlja o ičemu, tek sjeo na krzno i zatvorio oči, dopustivši time svojim mislima da odlutaju.

Gotovo pet minuta to se odvijalo, i tokom toga su se Mordove misli, baš kao i njegovo raspoloženje, razbistrile. Iz nekog nepoznatog razloga, držeći oči zatvorenima Mordov je um zamišljao upravo ono što bi i gledao da su mu oči bile otvorene: brda, šume, planine, snijeg i magla.

Dok je tako sjedio, blagi povjetarac mu je stao mrsiti kosu, a kako je to bio

povjetarac leden poput bunarske vode, Mord se na to ogrnuo krznom.

Hil'gume... on je tada pomislio, kanda riječi u svome umu držeći što je tiše mogao, kako ne bi čitav taj osjećaj upropastio. *Ti smiruješ uznemirenu dušu, a onoj ranjenoj pak si lijek... Ima li ikoje mjesto koje moju dušu može smiriti kao ti?*

Dopuštajući mislima da same oblikuju te riječi, Mord je pažljivo osluškivao okolinu. Sve što je čuo bio je tihi povjetarac i njegov prolazak kroz krošnje kržljivih borova, zatim je tu bilo njegovo vlastito smireno disanje, a ako bi našao još dublji mir, činilo mu se, mogao je čuti i svoje srce kako odmjereno udara.

A tada se mir prekinuo.

Mordov su mir prekinuli udaljeni zvuci koraka i rovarjenja, a koji su, on je pretpostavljao, pripadali nekoj ovećoj životinji. Otvorivši oči i polako okrenuvši glavu, uvidio je da je pretpostavka bila na mjestu: u pitanju je bio vepar, koji je među stablima pedesetak metara dalje, gotovo u potpunosti skriven u magli, razgrtao njuškom snijeg tražeći hranu.

Instinktivno posegnuvši za svojim kopljem koje je uspravno stajalo zabodeno u zemlju pred šatorom, Mord je rukom slučajno prevrnuo jednu drvenu zdjelu. Ali – i na tomu je Mord zahvalio bogovima – to prevrtanje zdjele vepar nije čuo, i Mord je uspio neprimijećen i nečujan izvući svoje koplje iz zemlje i sagnuti se što je niže mogao već trenutak kasnije.

Previše je riskantno ako budem pošao probuditi ostale; vepar bi nas mogao čuti... Mord je tada pomislio. Sekundu kasnije, u mislima je dodao: *Ah, valjda će bogovi biti darežljivi i dopustiti mi ga tada samome uhvatiti...*

Preostalo je jedino čekanje. Poći odmah na životinju dokle je tako stajala na mjestu bilo bi pogrešno, jer njene su ga uši suviše lako mogle začuti, a oči spaziti. Umjesto toga, Mord je znao, valjalo je pričekati da životinja odluči otići odande. Tada će, smatrao je on, svaki zvuk njegova prikradanja njoj biti prikriven zvucima njenog vlastitog probijanja kroz snijeg.

A kad je nekoliko trenutaka kasnije životinja napokon i stala polako odmicati, poslušavši svoj plan, Mord je tihim i sporim korakom pošao za njom. Kako je napredovao, tako bi se svako malo sakrivao iza zameta snijega, kakvog stabla, ili granja što je ležalo na snijegu. Vepar ga nije primjećivao, jer Mord je čak zaustavljao i disanje dok mu je prilazio.

Namjera mu je bila prići životinji na najmanje dvadeset koraka, pa da ga, ako ne ubije kopljem, a ono barem njime pogodi i rani. To je bio Mordov plan, ali s obzirom na gustu bijelu maglu u koju su vepar i on zašli pošavši dublje u šumu, jedva da se vidjelo išta na dužini većoj od dva metra, a kamoli dvadeset koraka, tako da je plan bio dosta klimav.

Polu sata kasnije, tim tempom Mord i vepar od tabora su se udaljili gotovo dva kilometra.

Mord više nije bio umoran, i prestalo mu je biti hladno, jer srce mu je od uzbuđenja sve vrijeme snažno i brzo udaralo, dok ga je pak to uzbuđenje držalo u

potpunosti budnim i spremnim na sve. Koplje je on u šakama držao čvrsto, tako da su mu prsti blijedjeli, a nosio ga je tako da ga je pružao pred sebe što dalje i što bliže tlu, jer i sam je bio maksimalno pognut, toliko da je gotovo čučao.

Na vepu on pogled nije mogao držati prikovan sve vrijeme, već bi ga ugledao tek kad bi životinja izronila iz magle, a to bijaše jednom u par minuta.

Ono što je vepar činio, Mordu se činilo, bilo je traženje hrane.

Mord nije znao mnogo o divljači, a pogotovo o ponašanju divljači u vrijeme zime, tako da je svaki svoj pokret sveo na najmanju mjeru. Sve što je znao, zapravo, bilo je kako ubiti. *Prići dovoljno blizu životinji i ubiti je*, pomislio je. *Ništa više.*

No to prilaznje trajalo je vrlo dugo, i u Mordu je, kako je vrijeme prolazilo, bilo sve manje koncentracije. Toliko manje, čak, da je ubrzo u jednom trenutku on učinio jednu nehotičnu, ali ogromnu pogrešku: kako više nije mogao izdržati dišući nečujno i polako, a i leđa su ga boljela od poginjanja, Mord se u jednom trenutku sasvim uspravio, a odmah potom i duboko udahnuo.

Vepar tada Morda ugleda i stane na mjestu kao ukopan. Čitava sekunda prošla je u tom neobičnom miru, gdje su se Mord i vepar međusobno gledali, ali čim je prošla ta sekunda, vepar se iznenada okrenuo i stao bježati probijajući se kroz snijeg.

Od magle i snijega koji je frcao na sve strane Mord jedva da je išta mogao vidjeti pred sobom kad je opsovao i počeo trčati za veprom, ali on svejedno nije odustajao, već je, unatoč umoru, uspio držati korak za životinjom.

U pitanju je više bila ludost nego lov, što je Mord tek kasnije shvatio, jer vepar kojeg je naganjao bio je ogroman: *Kao pola konja*, držao je Mord u tom trenutku.

Životinja je bježala neko vrijeme, ali naišavši u jednom trenutku na jednu veliku stijenu što je izronila iz magle pred njom i nije joj dala dalje, morala se zaustaviti.

Naišavši na stijenu, vepar je ostao stajati pred njom nekoliko sekundi, okrećući divljački glavu sve vrijeme lijevo–desno. Zaustavivši se i sam na nekoliko metara od stijene i vepa i iskoristivši vrijeme da dođe do daha naslonjen na koplje, Mord je stao promatrati kuda će li životinja pobjeći, pa da i on tuda pođe.

Ali životinja nije pobjegla nigdje. Umjesto toga, ona se okrenula i već u sljedećem trenutku pojurila skvićući na svog progonitelja.

Dogodilo se to u svega jednoj sekundi: Mord nije stigao ni shvatiti što se upravo dogodilo, a kamoli namjestiti koplje, a životinja je već bila na njemu.

Prava sreća bila je što se vepar, jednom se svom silinom bacivši na Morda, nije papcima dočekao na Mordu, već na snijegu tek centimetar od njegovog torza, jer tim papcima zasigurno bi mu torzo probio kao da su u pitanju noževi. Ali svejedno, težina veprova tijela koja ga je tada pogodila i sama je bila dovoljna kazna, a možda čak i gora, jer u tom trenutku Mord je imao osjećaj kao da mu je vepar svojom težinom zdrobio sve kosti.

Životinja se divljački ritala, grebući ga usput papcima i pokušavajući ga

uhvatiti ustima, ali Morda kao da su čuvali sami Bogovi, pa joj konačno ga usmrtiti nikako nije polazilo za rukom.

Mord kod sebe nije imao nikakva oružja, a da bi se sjetio gdje mu je moglo ispasti koplje trebao je prvo umiriti misli, što je bilo gotovo nemoguće, jer um koji je u onom trenutku njime vladao jedva je bio sposoban za išta. Nalazivši se pod tolikom životinjom, on nije mogao ni disati ni suviše se pomicati, a svaki milimetar tijela bio mu je prožiman silnim bolom. Ni vidjeti nije ništa mogao, a što se sluha ticalo, ni od njega nije bilo neke koristi.

“Smiri se, Morde...” tada je Mord tiho izdahnuo, i dalje toliko prikovan za tlo težinom životinje na sebi da je jedva i za to bio sposoban. “Smiri se...”

Jednu od svojih ukočenih i napnutih ruku kojima su se sada prožimale nabrekle žile, onu desnu, Mord je tada gotovo jedva odvojio od vepra, te stao njome rovariti po snijegu kao pomahnitao tražeći dršku koplja.

Bez njega nije imao šanse da preživi, i toga je bio svjestan. Također je bio svjestan da je razlog zašto su mu žile bile nabrekle bio taj što se pod veprom gušio. Zrak mu je životinja otimala svojim pritiskanjem sve žešće i nemilosrdnije, jer simpatija u njoj spram Morda nije bilo.

Ali tada Mordovi prsti, već od hladnoće i slabosti upola manje sposobni funkcionirati no prije, tada ipak u snijegu nešto osjete. Nešto, naime, što je Mord u tom trenutku iz nekog razloga mogao opisati samo jednom riječju: spas.

U rukama mu se našlo koplje.

Odlučivši ne baciti u vjetar niti jednu sekundu, Mord to koplje u svojoj desnoj šaci stade namještati već sljedećeg trenutka. Kako se vepar sve to vrijeme nije prestajao ritati, namjestiti koplje u ruci da bude spremno za njegovo usmrćivanje nije bilo ni najmanje jednostavno. Koplje je bilo predugačko da bi se njime baratalo onako blizu životinji, a prelomiti ga jednom rukom napola i time ga učiniti korisnim, poradi njegove debljine, bilo je nemoguće.

Jedino živo biće ondje koje je doista moglo koplje prelomiti bio je upravo vepar, ali sve što je on činio bilo je ritanje i pokušavanje hvatanja barem nekog dijela Mordova tijela svojim ustima. Vepar je roktao i skvićao, a brze udarce njegova srca Mord, koji se nalazio lica prignječena za njegov trbuh, mogao je čuti jasno poput bubnjeva.

Mord tada osjeti da se nalazi na manje od deset sekundi od nesvjestice. To je bilo premalo vremena da nađe način kako da koplje prelomi i ubije vepra, pa on odluču napasti tim kopljem kakvo je već ono bilo.

Sljedeći više instinkt nego stvarni razum, Mord tada svojom desnom rukom koplje podigne, te stane njegovim vrhom bosti veprovu glavu, pokušavajući time vepra ako ne ubiti ili oslijepiti, a ono barem natjerati da se skloni sa njega i dopusti mu doći do daha.

Veprova je koža bila debela, a krzno vrlo gusto, tako da je uopće i najmanje ozlijediti životinju kopljem bilo vrlo teško, ali Mord svejedno nije odustajao.

Oštrica koplja sa posjeklinama koje je napravila na njegovoj njušci vepra je natjerala da malo popusti sa pritiskanjem Mordova tijela, i Mord je ubrzo opet došao do daha.

Jednom dobivši tu mogućnost, Mord je stao kao pomahnitao duboko disati. Njegovo je crveno lice, isprljano blatom i veprovim dlakama, tada počelo dobivati ponovno onu staru zdravu boju, a jednom dobivši dovoljno kisika, i njegovi su mišići također došli do svoje prijašnje snage.

Mord je shvatio da je bilo bitno samo ne odustajati niti u jednom trenutku, jer njegova upornost ne samo da je iznenadila a dabome i uplašila vepra, već je također učinila i da vepar počne gubiti čitavu tu bitku.

Uz blato, uskoro je Mordovo tijelo postalo uprljano i vrućom veprovom krvlju što se slijevala sa njegove njuške po Mordu a, iako se tako ne bi činilo promatraču, u tomu je Mord uživao, jer toplina krvi nakon ledenog blata bila je dobrodošla.

Mord nije prestajao rezati i ubadati životinju, i krv se uskoro iz njenih otvorenih rana stala slijevati po Mordovu tijelu u velikim količinama. Umor je vepra grlio polako ali čvrsto, i kako su sekunde prolazile kanda se sve više činilo da će iz borbe čovjeka i životinje ipak kao pobjednik izaći čovjek.

* * *

Životinja se uskoro sasvim umirila. Krv je sa njene glave u malenim potocima curila po Mordovu tijelu, a to u kombinaciji sa njenim tihim, no ubrzanim disanjem pružalo je u njemu strahotan osjećaj. Imajući time namjeru onemogućiti vepru da ga dohvati ustima ili papcima, Mord je vepra tada zagrlio i čvrsto se pripio uz njega.

Bilo je nečega u njima dvoje u tom trenutku što se rodilo, a što je govorilo o njihovoj međusobnoj povezanosti. Razumijevanje, ako se to tako moglo nazvati, tada se u njima pojavilo. Naime, shvaćanje da je jedini razlog zašto se uopće međusobno bore nemilosrdni zakon prirode da to tako mora biti. Možda je tomu bilo uzrok Mordovo uho koje je prislonjeno na veprov trup moglo čuti otkucanje njegova srca tako jasno, ali Mord ipak nije znao reći.

I vepar i Mord u tom su trenutku htjeli maknuti se što dalje jedno od drugog, i pobjeći bilo gdje, bježati ka slobodi, daleko od svih borbi i krvi. Ali priroda to nije dopuštala.

Mordov um bio je prazan. Iako je sada bio smiren, jer imao je i neometan pristup zraku, on uopće nije htio razmišljati o išemu. Sve silne planove koje je tada mogao iskovati jednostavno je prestao smatrati relevantnima i vrijednima svoga vremena.

U jednom trenutku, Mord se odlučio pomoliti bogovima: *Mordaniuse*, on je pomislio, i *Oba*, *vrhovni bože*. *U ovim zadnjim trenutcima vama se obraćam i od vas*

tražim da uslišite moje molitve...

Ali od molitve mu je gotovo istog trena bilo zlo, pa je prestao i sa tim. Razlog tomu on je savršeno znao, ali svejedno ga nikako nije htio biti svjestan. Naime, činjenicu da su mu se bogovi zamjerali jer je ubio svog očuha Mord je godinama pokušavao u svome umu zakopati i sakriti od samoga sebe.

Jutro se oko njega polako rađalo u svoj svojoj ljepoti. Magla se dosad već gotovo u potpunosti povukla, a sunce koje je granulo na obzoru sada je neometano pružalo svoje duge zrake koje su se zrcalile po bijeloj snježnoj površini. U pitanju je bilo jedno od onih mirnih i oku ugodnih jutara, vrlo tihih, samo sa tek tu i tamo pokojom zamreškanom krošnjom koja bi tu tišinu na trenutak prekinula.

Da nije vodio borbu na život i smrt sa veprom teškim gotovo kao odrastao konj, Mord bi u toj ljepoti jutra čak i uživao.

Vremena je ponestajalo, i Mord je toga bio svjestan. Valjalo je djelovati odmah ako se htjelo preživjeti. *Ili ću ja živjeti*, mislio je Mord, *ili će zvijer. A sada... na meni je da odaberem.*

Odlučiti se između življenja i umiranja moglo bi biti teško samo filozofima i glupanima, a kako Mord u tom trenutku nije smatrao da pripada ijednoj od tih skupina, on je bez ikakva negodovanja iznenada pošao izvršiti ono što se izvršiti moralo.

Uvidjevši da je u tom položaju oružje beskorisno, Mord je ispustio koplje iz ruke i otpustio vepra iz zagrljaja. Učiniivši to, brzim se trzajem svoga tijela pomaknuo bliže njegovoj glavi i, prije no što je vepar išta stigao učiniti, položio je svoje dlanove na njegove oči.

Vepar je na to ustao. Činilo se da će započeti za divljanjem i skakanjem, ali prije no što je Mord to uopće stigao i pomisliti, njegovi su se prsti gotovo slijedeći instinkt zarili u veprove oči, i ušle duboko u unutrašnjost njegovih duplji.

Oči su životinje na to prsnule u obliku guste sluzi i po njenoj njušci i po Mordovu licu. Mord si nije mogao priuštiti gađenje, već je gurao svoje prste što je dublje mogao i rovario je njima kidajući sve što bi pod noktima osjetio.

Svinja je skvičala kao nikada ranije. Čuti njen glasni urlik na par pedalja od njenih dugih kljova bilo je strahotno. Toliko strahotno, zapravo, da je Mord osjetio strah doticati je više ijedne sekunde, pa ju je naglo ispustio i stao se odgurivati nogama od nje.

Mord se tada uspravio u sjedeći položaj i stao, zaglušen glasnim otkucajima vlastita srca, promatrati prizor. Divlja svinja i dalje je skvičala, ali sada je i skakala i prevrtala se po blatnjavom i krvavom snijegu, čineći od svega toga odvratn prizor.

Iz nekog razloga, ni sam ne znajući zašto, Mord tada poviče: "Odlazi, molim te!" a jeka njegova povika razlegne se unedogled poput grmljavine.

Povik je vepra na trenutak tada zaustavio, i životinja je ostala stajati na mjestu glasno dišući i osluškujući.

Mord tada šapne: "Molim te... bježi."

Ali vepar nije poslušao. Umjesto toga, nakon što je osluškujući odredio položaj svoga neprijatelja, on se okrenuo spram njega i na njega se svom silinom zaletio.

Mord je bio prespor i preslab da izbjegne tom usudu: vepar je jednu od svojih kljova svom silinom zario posred njegovih prsa.

Mord nije stigao ni viknuti od bola, a već je izgubio svijest.

* * *

Opet se našao okružen poznatim mu crnilom.

U pitanju nije bila smrt kao kazna, već postojanje unutar ničega. Nikakvo disanje i nikakvo razmišljanje nisu tu vladali; tek gadni osjećaj vlastite izopačenosti i neizmjernog straha usred tog crnila. Crna ga je ta magla, ako se to maglom moglo nazvati, gazila, ali gazeći ga ona nije drobila njegovo tijelo, već njegovu dušu.

U crnilu je Mord stajao u potpunosti nag, no svejedno on svoga tijela nije mogao vidjeti. Kao kakav duh, jedva i prisutan, on se tamo nalazio, ne znajući ni gdje to "tamo" jest. Koliko god bi Mord zvjerao pogledom oko sebe, on ništa ne bi mogao vidjeti. Ništa, dakako, osim zlatne ogrlice na svojim prsima.

Ona je bila usijana.

Spustivši pogled na svoja nevidljiva prsa, ali sa itekako vidljivom ogrlicom posred njih, Mord se sjetio jednih davno zaboravljenih riječi:

Neka zlatom bude zapećaćeno!

Čim se sjetio tih riječi, one su stale odzvanjati crnilom u kojem se nalazio poput grmljavine. Toliko glasne su riječi bile da se strah unutar Morda učtverostručio. *Ne!* Mord je na to prestrašeno pomislio. *Što li se događa! Kakva li je ovo stvarnost!*

Mord je držao kako odgovora nikada neće dobiti, već da će riječi "*Neka zlatom bude zapećaćeno!*" odjekivati vječno u tom crnilu i tlačiti njegovu dušu, svakom riječju ju gazeći i uništavajući je. Ali nije bilo tako; u konačnici mu se ipak javio još jedan poznati glas:

Moj brate, smiri se, glas je mirno rekao. Čim ga je Mord začuo, u njemu se probudila silna ljubav spram svog prijatelja kojeg je u njemu prepoznao.

Sila! Mord je uskliknuo, a straha u njegovoj duši nestade.

Ja sam, Sila odgovori, ali ne pokaže se. *No tiho sada. Promatraj radije što se događalo! Tu i jesi da opet doživiš; da shvatiš!*

Da shvatim što, Silo?

Sila odgovori: *Da shvatiš svaki detalj temelja svoje patnje. A sada slušaj...!*

Sila to nije ni stigao do kraja izgovoriti, a njegov glas prekinuo je neki drugi. Onaj glas koji je davno prije također rekao i "*Neka zlatom bude zapećaćeno!*". Naime, glas Bogova:

Ti se ne sjećaš svojih nedjela, čovječe, ali to ih ne čini manje gnjusnim! Ti si ubio

preobraćenoga, svog očuha Tarroba; onoga koji je tebe samoga uzdigao! Teški si grijeh navukao na sebe...

Mord najednom pomisli na divlju svinju koju je išao uhvatiti, no koja ga je nadvladala, pa reče: *Zar ja tada umirem? Jesam li već mrtav?*

Tada se ponovno oglasi Sila, kad je nestao onaj prvi govornik: *Morde, Sila je rekao, ti ne možeš umrijeti.*

Te riječi potresu Morda više no išta. On uvidi da je tek lažna predstava svaki udisaj i svaki pogled u naizgled stvarnom svijetu, a da je istina samo to crnilo u kojemu je sada bio, i da će se u to crnilo uvijek morati vraćati ma što da se sa njim dogodilo.

A moje tijelo... na tu zadnju pomisao odgovor je uslijedio kad je čitav san – jer sve to skupa zasigurno je morao biti tek san! – nestao.

Poglavlje 16

tvorivši oči, Mord je uvidio da se i dalje nalazi u onoj istoj šumi iz koje je i nestao. Sada se nije mogao prisjetiti ni sekunde sna kojeg je doživio, ali o svemu tomu on nije razmišljao mnogo, jer daleko je bitnije bilo ono usred čega se zatekao:

Čitav jedan krug širok dvadesetak koraka oko njega više nije imao ni pahulje snijega na sebi, a umjesto snijega sada je tu bila samo crna, vruća i suha zemlja isprljana na nekoliko mjesta sa krvlju, za koju Mord nije znao je li došla od njega ili od vepra. Sam je vepar pak mrtav ležao par koraka od Mordovih ispruženih nogu, poluspaljene dlake. Ustavši i šepesajući se približivši mrtvoj životinji, Mord se naježi ugledavši da leš nema glave, a bacivši na nekoliko trenutaka pogled nešto dalje, izvan vrućeg zemljanog kruga, našao je i glavu. Glavi je bila iščupana vilica, a vilica je ležala na snijegu par pedalja dalje.

Sve je bilo u redu dok se Mord nije upitao kako li se to dogodilo. Tada se sjetio pogledati i u svoje tijelo. Učinivši to, on uvidi da je ono, baš kao i zemljani krug u kojem je Mord stajao, bilo ispečeno. Njegova prsa, bez obzira što su bila probodena veprovom kljovom, sada su bila neozlijeđena, ali svedjedno je upravo na tom mjestu gdje ga je vepar probio osjetio najveću bol. Osjećaj je podsjećao na doticaj sa usijanim željezom. *Upravo to se i događa pod mojom kožom*, pomislio je. *Ogrlicu je vepar udario, i ona je poradi toga bila uzrok svemu ovomu.*

Ali ipak, iako rane od probadanja kljovom na njegovim prsima nije bilo, čitavim onim putem gdje se pod njegovom kožom pružala zlatna ogrlica, sada su se nalazile gadne crne opekline i spaljene otvorene rane, a ona koža koja nije završila u potpunosti istopljena sada je bila smežurana i vrlo gadna za vidjeti.

Promotrivši svoje tijelo još koji trenutak zaključio je i da su mu dva prsta na lijevoj ruci slomljena.

Iz nekog razloga, ostatak njegova tijela nije bio ni približno gadan za vidjeti kao njegova prsa, jer čak su mu i opekline po ostatku tijela bile daleko blaže, a ni kosa i brada nisu mu bili u potpunosti istopljeni.

Prođe čitavih desetak minuta u tom transu tokom kojeg je Mord pokušavao shvatiti mnoštvo toga što zapravo nije bilo moguće shvatiti, nakon čega u konačnici on ipak odustane i sjedne nasred onog kruga suhe zemlje. Primijetio je u tom trenutku da je na nekoliko mjesta zemlja prekrivena nekom sluzi, no od toga se prisilio odvratiti pažnju.

“K vragu...” pokušao je promrmljati, no iz njegova grla izade jedva približno sličan glas onom njegovom. To ga na trenutak uplaši, no on se onda sjeti da je zapravo samo vrlo žedan, a da mu je grlo suho. Došavši do tog zaključka, bez daljnijeg razmišljanja on je ustao i pošao do najbližeg čistog snijega, kojeg je odmah potom nagrabilo šakama i stao trpati u usta. Snijeg mu je tažio žed, a nakon što ga je počeo stavljati i na najteže opečena mjesta svoga tijela, pomogao mu je i istrpiti bol.

Mord nije znao bi li se vratio praznih ruku do logora da zatraži pomoć svojih prijatelja da prenesu ulov, ili da ostane i pričekava ih, jer svako je malo očekivao da će začuti njihove glasove; negdje u to doba, Thargelion, Myron i Neurij već su trebali biti na nogama – a s obzirom da on nije bio kraj njih, i poći ga tražiti.

Tokom jutra uopće nije padao snijeg, tako da je Mord bio i više no siguran da su njegovi duboki tragovi u snijegu ostali i dalje vidljivi.

Razmišljajući neko vrijeme, najposlije se ipak odlučio na ono što mu se jedino i dalo činiti u tom trenutku: sjeo je kraj svog ulova, ogrnuo se svojim krznom koje je trenutak prije bio pronašao nedaleko od koplja i veprove otkinute glave, i naslonio se na mekana poluspaljena leđa velike usmrćene životinje.

Bilo je podosta hladno tamo u šumi, bez obzira što je Mord bio pun opeklina. Ali Mord se, ugnijezdivši se pokraj veprova tijela, ipak uspio ugrijati.

Štoviše, nakon nekoliko je trenutaka čak uspio i zaspati, ali ovaj puta to nije bio san ispunjen onim teškim, jedva izdržljivim snovima. Ne, sada je u pitanju bio puki predah. Dakako, svako malo isprekidan boli sa njegove ispečene kože.

* * *

Probudilo ga je drmanje, nakon čega je otvorio oči i ugledao lice Myrona koji je držao položenu ruku na njegovu ramenu.

Myronovo lice bilo je zabrinuto, jer kao i svatko drugi, u jednom je trenutku prilazeći usnulom Mordu mislio da je ovaj mrtav. Uvidjevši naposljetku da Mord ipak samo spava, briga je sa njegovog srca na trenutak u potpunosti nestala. No vratila se dvostrukom snagom uz pomisao da je Mord ranjen već sekundu kasnije.

“Je li ozlijeđen?”, Thargelion je upitao još dok je prilazio Mordu i Myronu pribijajući se kroza snijeg van kruga suhe zemlje.

Mord nešto promrmlja što Myron odmah ne shvati, te položi ruku iza leđa na krznenu but vepra i stade se pridizati. Myron mu pomogne osoviti na noge. U tom trenutku Myron je ugledao i spaljeni dio Mordovih prsa, a ugledavši sve to on se naježio. “Jesi li još negdje ozlijeđen?” upita ga tiho, pazeći da ostane pribran bez obzira koliko mu teško bilo promatrati ranjena prijatelja.

“Ne.”, Mord odgovori. “Ali ne brini; ne peče suviše jako.”

Neurij je stajao postrance, no nije bio ništa manje zabrinut. Zapravo, prijatelji

su prvi puta ugledali Morda jedva pola minute prije toga, a prije čega su pješaćili šumom čitav sat tražeći ga. Uvidjevši da je Mord manje-više dobro, Myron ga stade propitkivati: "Koji se vrug dogodio ovdje? Zašto je sve izgorjeno?"

Pomisao da kaže prijateljima i svome bratu istinu i prepriča im svoj san, a samim time i sve doživljaje koji su se događali godinama prije toga, a bez kojih bi sam san bilo nemoguće objasniti, Mordu nije ni pala na pamet, već je gotovo istog trena, ne kolebajući se, iznio neistine: bacio je pogled na vepra, kojeg kao da su tek tada ovi primijetili, te rekao: "Napao me i gotovo da me ubio, jer ostao sam bez koplja, a kratki mač nisam ni ponio, tako da je jedino što sam mogao bilo braniti se bakljom."

U tu je priču svatko gotovo istog trena povjerovao, a nakon toga stali su se i diviti Mordovu ulovu, na trenutak ipak postavljajući u svojim umovima pitanja: *Kako je mogao bakljom otopiti snijeg? Zašto je i sam ispečen? Zašto je uopće pošao sam u lov?* ali ipak na ta pitanja ne mareći suviše.

U pitanju je bio velik vepar. Vrlo velik, po njihovoj procjeni, koja se istinabog i nije mogla na mnogočemu temeljiti (jer doprije su prijatelji mogli vidjeti samo pečenu veprovinu u Citadeli, a ona bi na platama gotovo uvijek bila raskomadana, tako da na osnovu toga i nisu mogli izvući mnogo zaključaka).

Kad je čitav taj događaj manje-više splasnio i kad ih je Mord uvjerio da opeklina na njemu nisu nepodnošljive, prijatelji su se počeli pitati kako da odnesu ulov do logora. Vepar je bio vrlo blizu po težini osrednjem konju, tako da nositi ga nije ni dolazilo u obzir, a vući ga, opet, bilo je praktički nemoguće radi dubine snijega.

U konačnici, nakon nekoliko trenutaka provedenih u dogovaranju, zaključili su da bi vepra ipak bilo najbolje prenijeti vučom. "Ali konj neka vuče vepra." zaključili su. Taj plan smatrali su najboljim jer jedan od konja kojeg su povelili i bio je namijenjen za nošenje usmrćenog ulova do Kessyra, a pak što se ticalo dubine snijega, ako konj bude dovoljno jak, držali su, ona ne bi trebala predstavljati toliki problem.

"Ali hoće li jedan konj biti dovoljno jak?", Neurij, koji je odlučio biti taj koji će poći do logora po konja, je upitao. "Snijeg je dubok, a vepar težak..."

"U pravu si.", na to mu je rekao Myron već sekundu kasnije. "Poći ću s tobom; dovest ćemo i mog konja da pomogne vući."

Kako je Myron rekao, tako je i bilo: nešto više od pola sata kasnije, nakon što su se njih dva vratila iz logora svaki vodeći jednog konja za uzde, konji su bili povezani užadima za tijelo ubijene životinje, i odvlačenje vepra do logora je započelo.

Kako je ispalo, Neurij je doista imao pravo, jer tokom prenošenja veprova tijela prijatelji su uvidjeli da čak i dva konja jedva ispunjavaju taj zadatak. Vepar je bio kudikamo teži nego što se na prvi pogled činilo, a snijeg po kojemu su ga vukli pod svojom je površinom krio mnoge prepreke; rupe, kamenje, grmlje i granje tjerale su

ih da se zaustave svako malo.

Kad su napokon uz pomoć konja ubijenog vepra dovukli do logora – a to bijaše čitava dva sata nakon što su prijatelji pronašli onesviještenog Morda – došlo je vrijeme za predah.

Predah se većinom sastojao od ispijanja vina i doručkovanja preostalih ispečenih komada ona dva ulovljena zeca, ali za Morda, koji nije osjećao želju ni za jednom od tih stvari, ono se uglavnom sastojalo od promatranja Myrona dok mu je pregledavao i čistio opekline na prsima i trpljenja boli poradi svega toga. Pak što se ticalo Myrona, on je odbio samo hranu, dok je vino i dalje svako malo iz čuture ispijao.

Čitava su prsa Mordova bila crna, a spaljena koža bila je ispečena i smežurana. Krvi nije bilo, ali rane su bile tu i, bez obzira što je mnogo vremena već prošlo od njihova nastanka, one su bile vruće i topile su snijeg kojim je Myron napunio oblog lakoćom jednakom kao što bi i one sekunde kad ih je zahvatio plamen.

Thargelion zapali jedva primjetnu vatricu i stavi nad nju mali kotao sa snijegom, u kojega je kad se otopio i stao ključati umiješao suho lišće nekog čaja. Pehare koje su imali u bisagama Thargelion ubrzo izvuče te ih napuni čajem.

Mord sada nije bio ogrnut ničime, jer više mu nije bilo hladno. On se jedva mogao micati, i toga je bio bolno svjestan, jer na svaki pokret zategnuta koža na njegovom ispečenom trupu htjela je popucati.

“Kako ćemo do Kessyra?” Mord u jednom trenutku upita i položi dlan na svoju kosu, za koju sada shvati da je također dobrim dijelom spaljena (iako ne u potpunosti), pa više nije crna kao ugalj, već smečkasta, istopljenih dlaka.

“To je barem lako, s obzirom da nemamo više od jednog izbora.”, Myron će na to uz blagi smiješak odgovoriti. “Isto ćemo do Kessyra kao i do logora, ali upregnut ćemo više konja. Sve, zapravo.”

“Ali nije li snijeg na putu do grada dublji no ovdje?” Mord upita pognuta pogleda, jer nije htio da itko vidi njegove izraze boli koji bi mu tu i tamo pobjegli.

“Baš zato i kažem da upregnemo sve konje.”, dometnu Myron. “Druga je opcija, dakako, da netko odjaše do Kessyra i vrati se s ljudima, ali to bi umanjilo tvoj pothvat”, nastavi pogledavši u Morda, “i ljudi bi možda počeli sumnjati u tvoje zasluge.”

“Razumijem.” Mord odgovori, svim silama pokušavajući odagnati misli od svojih opeklina.

“A što te uopće tjeralo da ideš u lov sam, i to bez mača?” Neurij nešto dalje od njih upita, glasa koji je govorio da je već neko vrijeme imao namjeru to upitati.

“Da sam vas probudio”, Mord je na to odgovorio, “vepar bi me čuo i pobjegao. Jednako bi bilo da sam uzeo mač iz šatora. Ovako sam imao koplje...”

“I baklju.” dometnu Neurij.

“Da, i baklju.” Mord prihvati.

Thargelion je tada poslužio čaj, koji se dosad već kudikamo ohladio. Mord je

svoj pehar pažljivo obuhvatio prstima, te ga je udaljio od svoga tijela kojeg je sada ispečenog i najslabija para mogla ozlijediti.

Nastupila je tišina, koja nije dugo trajala, ali čiji je ambijent ipak ispunjavalo neko novo blaženstvo i mir. Ljudi su uživali u čaju i toj tišini, pa su se ubrzo čak stali i veseliti.

Mord se prvi nasmijao uz riječi: "Ta jel' vi vidite što smo ulovili?"

"Ti si to ulovio!" netko mu na to dobaci, ali Mord ne uvidi odmah tko.

"Mora da će biti veliko slavlje zbog toga..." Mord nastavi.

"Naravno da hoće", sada se javi Neurij, no ton njegova glasa veselje iznenada utiša. "ali moramo prvo uopće preživjeti putovanje. Ta pogledajte", reče mahnuvši rukom kroza zrak ispunjen pahuljama snijega, "još prije pola sata nije padao."

Ostali su se bojali da je Neurij u pravu, jer ako bi se samo bacio pogled u daljinu, mogli su se vidjeti čitavi brežuljci snijega – i još su svejednako rasli.

Nova tišina u njihova srca uvuče novi strah, pa tako prisnici požure sa čajem, nakon čega su spremili sve stvari i šatore na konje, pomučili se uprežući na njih i mrtvog vepra, te uzjahali. Sve se to dogodilo prilično brzo.

Uzjahati konja Mordu je predstavljalo problem, pa je čak ispustio suzu kad je svojim ranjenim prsima zagrebao po tvrdom sedlu i time si jednu od rana jedva primjetno, no vrlo bolno, raskrvario.

Pet konja vuklo je vepra, koji je sve dublje za njima propadao u snijeg, pa ga tako u jednom trenutku nisu mogli ni vidjeti, da bi već sljedećeg opet izronio, i činilo se da im to nije predstavljalo veliki problem. Koliko su prijatelji bili ponosni na Morda – jer tako jašući prema gradu imali su vremena doista razmisliti o Mordovu podvigu – toliko je Mord bio ponosan i na sve njih, i jedva je čekao stati pred kralja...

Ne, pomisli nakon nekoliko trenutaka. Pred vidara.

* * *

Kralj se iskreno brinuo za svog sina, a i njegove prijatelje također, pa je čak pomislio i poslati određenu grupu konjanika po njih ako ih je kojim slučajem zahvatilo kakvo zlo, no sa tom je odlukom odlučio pričekati, bez obzira što je snijeg u međuvremenu stao još više padati, jer naime, njegov bi se sin u tom slučaju kući vratio kao kukavica.

Njegovo je pogrbljeno tijelo sjedilo na tronu i bacalo pogled kroz blagu mrenu na čitavu dvoranu pred njim bez ijednog dvorjanina, osim ako se dvorjanima mogla nazvati straža i jedan pisar. Nekadašnja crna kao najcrnija vrana, ali sada sijeda, njegova kosa zaklanjala je njegovo naizgled strogo kraljevsko lice, puno bora i smežurane kože koja kao da je bila isklesana, i to kao za potrebe definiranja riječi "mudrost".

U svome je srcu kralj bio mek čovjek, i čovječje čudi, nikako stroge, zapravo. Ali koliko je dobrota bila dar, bila je i prokletstvo, i kralj je taj dio sebe morao skrivati kako ga mnogi ljudi zlih namjera ne bi iskoristili, i to je činio uspješno.

Kralj Hinnor bio je ponosan na svog sina. *I više no drugi očevi na svoje sinove*, mislio je, *jer ja sam Neurija dobio u svojoj starosti*. Nakon jedne kćeri i nijednog sina. Bila je to sramota, nemati sina, no sva je sreća bila da je kralj izdržao ne osvrćući se na kritike drugih (a kojih je zasigurno bilo!), jer strpljenje se u konačnici isplatilo.

Poštenje njegovo, pak, bila je stvar za sebe, jer neki su govorili: "Naš kralj je pošten i dobar", a neki "On je tiranin!". Kralj Hinnor nije osjećao zadovoljstvo slušajući ijednog od njih, jer kako o samim ljudima, tako se i o njihovim jezicima mnogo moglo reći.

Hinnor je sada pio pivo, što je za kralja bilo neuobičajeno, ali on nije mnogo mario za običaje. Njegova je pozornost bila usmjerena na njegova sina. Moglo bi se reći da se poradi toga nervirao.

Najednom prekine šutnju: "Ta dobro, gdje su više!" i ustane, te počne koračati amo-tamo velikom dvoranom kessyrskog dvora. Na zidovima bijahu freske koje su prikazivale bogove, planine i prošle kraljeve od kojih su većina bili neprijatelji njegovih predaka, ali freske su odmarale oči, pa ih kralj nije dao skinuti. Smirivale su ga i sada, dok se uzrujavao.

Nasreću, uzrujavanje nije dugo trajalo, jer već je pola sata nakon što je dovršio onaj pehar piva što ga je ispijao sa trona, a kasnije sa središta dvorane, pred njega došao jedan stražar te rekao: "Vaše Veličanstvo, upravo smo sa zidina ugledali vašeg sina i njegove prijatelje koji se vraćaju iz lova. Prilaze na konjima, neozlijeđeni čini se."

To kralju razvedri srce, ali ipak on ostane u dvorani ne mičući se, jer time je na mjestu ostajala njegova veličina u tuđim očima. *Kralj kojemu je potrebno mnogo da bi bio zadivljen – takvog kralja narod hoće.*

"Osigurajte da ih se dostojno dočeka." Hinnor je rekao.

Kralj je pričekao nekoliko minuta, a onda je izašao iz velike dvorane i, prošavši hodnikom, izašao na dvorište Citadele. Hladnoća mu nije smetala, jer alkohol u njegovoj krvi ga je grijao. Zapravo, taj izlazak iz Citadele kralj je smatrao i ugodnim, jer čak je i on morao priznati da je ondje provodio previše vremena. Vani je po očišćenoj kaldrmi dvorišta Citadele padao novi snijeg, i nošene vjetrom što ga je vrtložio njegove su pahulje padale po svemu, a kraljeva kosa i brada nisu bili izuzezak.

"Vrijeme je prekrasno, nije li?" kralj se obratio jednom od dvojice stražara što su stajali povrh stepeništa, na samom ulazu u Citadelu.

"Jest, gospodaru.", stražar je odgovorio. "Ugodno je."

Stražar je bio neki srednjovječni oklopljen čovjek ogrnut teškim krznom koji je lijevicu držao položenu na balčak mača za pasom, a desnicom se naslanjao na dugo koplje. Izgledao je umoran, ali Hinnor je znao da bi i na najmanju kraljevu

zapovijed istog trena spremno pošao da to izvrši.

Sve je to čudno, mislio je kralj. *Čudno je kako neki ljudi nisu stvoreni da vladaju, već da služe, a opet drugi žive kako bi vladali. A jednako dišu, jednako se znoje, jednako se rađaju i napokon... jednako će u konačnici umrijeti. Evo, ja sam kralj. Ja vladam svime i sve je ovo moje. Čak i život tog stražara. Da drugom stražaru naredim da ubije ovog prvog, on bi to učinio, jer ja sam tako naložio. A opet, kad malo razmislim: nije li nam svoj trojici jednako hladno na ovom snijegu? Zašto jedan slijedi zapovijedi drugoga, a drugi trećeg? Nikada mi to neće biti jasno... Ah, a evo i Neurija!* pomislio je ugliedavši pedesetak metara dalje pet konja sa četiri jahača na sebi kako korakom prilaze Citadeli.

“Gospodaru”, jedan sluga, koji je prišao kralju prije jahača, je rekao, “došli bi i ranije, ali konji su im bili upregnuti, pa su konjušari na ulazu u grad morali životinje osloboditi.”

“Ulov?” kralj je upitao.

Sluga pomisli odgovoriti, ali umjesto njega to učini Neurij, koji je na konju sad bio na manje od dvadeset koraka od kralja: “Ulovili smo vepra, oče! Upravo su ga odveli u kuhinju.”

Vijest je kralja razvedrila. “To je divno! Divno!” rekao je Hinnor najednom nasmijan. Kralj, koji je bio skoro za glavu višlji od svakog prisutnog, tada je raširio ruke, čekajući da Neurij sjaše s konja, a čim je to princ učinio, odmah je pošao i da ga zagrli.

“Vi ste vrhunski mladići, vrhunski, kažem vam!” govorio je kralj grleći sina.

Neuriju poradi toga nije bilo neugodno, jer po zadahu je oca znao da je ovaj pripit, pa mu nije zamjerao. “No čekaj”, rekao je Neurij. “Jedan od nas je ranjen.”, pokazao je na Morda. “Valja mu pomoći.”

“Svakako, svakako!” kralj je odgovorio, i dalje nasmiješen, nakon čega se obratio stražarima: “Osigurajte mladom gospodaru vidara u njegovoj odaji.”

“Zahvaljujem...” Mord je šapnuo sa konja, jer u ovom trenutku jedva da je i pri svijesti bio. Je li ga kralj čuo ili ne, to je bilo upitno.

“Zapravo”, dodao je kralj osvrnuvši se i pogledavši bolje svakog od jahača, “osigurajte im svima kupelj, vidara, odaju i čistu odjeću. Neka budu spremni do večeri, jer večeras slavimo!”

Odmah potom, kralj ih je osobno sve uveo u Citadelu, gdje se na ulazu u dvoranu sa njima rastao. Sluge, koje su se niotkuda pojavile, otpratile su mladiće do kupelji, a kralj je, pozvavši jednog stražara da mu bude pratnja, odlučio poći do kuhinje.

“Moram vidjeti tog vepra.” rekao je vedro.

Kuhinja se nalazila unutar Citadele, i tek ju je jedan zid dijelio od dvorane sa Hinnorovim tronom, ali iako je kralj sve vrijeme bio u Citadeli, on ljude koji su unijeli vepra unutra nije mogao vidjeti, jer glavni su hodnik na kojemu je on stajao koristili samo dvorjani. Posluga je, naime, koristila sustav hodnika unutar zidina.

Kralj je u društvu stražara došao do kuhinje unutar Citadele niti minutu kasnije, i stao je pred ubijenog vepra, a učinivši to ostao je u tišini promatrajući lešinu nekoliko minuta.

Tišinu nitko nije prekidao, jer nitko ju se nije usudio prekinuti. Svi su čekali da kralj progovori.

A kad je napokon progovorio, kralj se tiho obratio stražaru: "Znaš li gdje je Alakon?"

"Učenjak Alakon, gospodaru? Mogu ga pronaći."

"Odlično. Želim da dođe i izmjeri ovu životinju.", kralj je rekao. Proveo je još nekoliko trenutaka promatrajući mirno i masivno veprovo tijelo, a onda je dodao: "Jer iako znam odgovor, ipak želim da mi Učenjaci odgovore na pitanje: je li ovo najveći vepar ikada ulovljen?"

* * *

U kupelji je zapjenjena voda bila vrlo vruća, a bile su ih pet – svaka udaljena jedna od druge za dugi ljudski korak – tako da su prisnici odmarali svoja umorna tijela u njih četiri. Princ je dakako imao svoju vlastitu kupelj, i to u svojoj odaji, par metara od kreveta, no on je inzistirao sada koristiti ovu javnu, kako bi mogao biti uz svoje prijatelje.

Sreća je bila na svačijem licu, pa i na Mordovom, koji se kupao nešto pažljivije od ostalih, jer onaj vidar za kojeg je kralj naložio da ga čeka u njegovoj odaji, novim je Neurijevim nalogom došao u prostoriju sa kupelji, pa je tako dok se Mord opuštao do pasa uronjen u vruću vodu pregledavao i čistio rane na njegovu torzu.

Vidar je, nakon što je pregledao dio po dio Mordova tijela, zaključio da Mord nije suviše ozlijeđen, ali da su mu zglobovi na rukama i nogama dobrim dijelom iščašeni. Također je imao mnoštvo masnica i posjeklina, a pak što se ticalo one velike opekline posred prsa, ona se ipak naposljetku nije pokazala toliko velikom; zapravo, samom Mordu bilo je čudno što je barem pola prijašnje rane nestalo, tako da sada koža na tim mjestima ne samo da nije više bila smežurana i puna ispečenih otvorenih rana, nego je bila i gotovo savršeno ravna i zdrava. Ali to neobično otkriće Mord je odlučio zadržati za sebe. Vidar mu je očistio ono preostalo opekline, koje su prekrivale površinu ne veću od tri spojena dlana posred njegovih prsa, i dva kratka dijela ispečene kože kod obje lopatice na leđima.

Ispečena koža bila je smečkasto-grimizna i smežurana, i pokrivala je samo onaj dio gdje je Mord znao da mu se pod kožom nalazi ogrlica od zlata. A na tim mjestima, točno ondje gdje mu se pod kožom nalazila ogrlica, Mord je osjetio veliku bol.

Nakon što mu je očistio rane, vidar ih je namazao mašću, zavio platnom i nepropusnim trakama, tako da je Mord nakon toga bez straha mogao ući u vodu

uronjen do ramena. No on to ipak nije odmah učinio, već je prije toga zadao nekom sluzi da mu škarama popravi kosu. Naime, petina sve kose na Mordovo glavi bila je spržena, pa je te istopljene dijelove Mord dao odsjeći. Bila je sreća da je imao mnogo kose, jer nakon što mu je sluga uklonio svu kosu što je bila spaljena, on je i dalje ostao sa dobrih pola pedlja dugom kosom. Pak što se ticalo Mordove brade, ona je također bila skraćena, ali njeno skraćivanje trajalo je daleko brže.

Kad je sve to napokon bilo učinjeno, prisnici su sluge i vidara otpustili.

Dok su se kupali svaki u svojoj kupci, naga tijela skrivena mirišljavom pjenom, prijatelji su sa zadovoljstvom razgovarali o proteklim danima i uspješnom ulovu. Iako je svatko znao istinu, pa čak i sužnji koji su im svako malo donosili vina, Neurij je prihvatio riječi Morda da je on, a ne Mord, uhvatio vepra. To je povećavalo Neurija u očima njegova oca, kralja, strahovito mnogo, i zbog toga je Neurij bio vrlo zahvalan Mordu.

Njihovi razgovori nisu se ticali samo lova, već i onoga što ima uslijediti nakon toga; sada, kako su se vratili iz lova kao pravi lovci, mnoge će djevojke na njih drugačije gledati, mnogi mladići će u njima vidjeti uzore, a suparnici samo suparnike vrijednije osvrta. U pitanju nije bio samo laskavi uspjeh, nego i jedna nova odgovornost, a provevši neko vrijeme u razgovoru oko toga, oni su zaključili da tu odgovornost prihvaćaju. Mada, zapravo, drugog izbora nisu ni imali.

Naposljetku, kad su zaključili da su čisti, jedan po jedan izašli su iz svojih kupki te su zašli nešto dalje – dok su sužnji svakoga od njih zaklanjali od pogleda raširenim platnima – gdje su svaki preko sebe izlili kantu čiste tople vode bez ikakvih dodataka koja je isprala pjenu sa njihovih tijela. Nakon toga, osušili su se čistim ručnicima i obukli odjeću dostojnu kraljevskih ceremonija, te pošli do dvorane.

A u dvorani su zatekli mnogo slugu koji su pripremali tu prostoriju da doliči gozbi koja predstoji. Kralj je jedva prikrivajući svoje ozareno lice prekriveno sijedom gustom bradom sjedio na tronu i sve to promatrao, a kad su prijatelji ušli, svu ih je četvoricu pozdravio, usput ustavši sa trona i raširivši ruke. Sužnjima je pak što su išli za njima svakom naosob kimnuo glavom, što su oni dakako primili kao vrhunski kompliment.

Kralj je je prišao Neuriju. “Vjerujte mi i ti i tvoji prijatelji kad kažem da bih najradije htio da gozba započne odmah sad, ali kuhari uporno tvrde da vepra ne mogu pripremiti tako brzo. Marinirati treba, kažu... Ali ima vremena za to. Hoćete li što popiti?”

Neuriju je na pamet na kratki trenutak palo da ponudu odbije, jer on i njegovi prijatelji nisu voljeli piti nigdje drugdje no u *Suhom prutu*, ali on je spriječio tu svoju misao brzo, znajući ona ne bi bila mudra, odgovorivši: “Zašto ne?”

Myron je u kralja – ali to bi bilo samo kad bi kralj u njega pogledao, jer on sam ipak je izbjegavao gledati u smjeru njegova lica – gledao osjećajući strahopoštovanje, jer kralj je dobro znao (ili se samo Myron tako nadao) da je

Myron Neurijev osobni sluga, a kao takav bi ipak trebao imati manja prava od ostalih prisutnih ljudi. No, začudo, kralj nije ništa činio glede toga već je i na Myrona, kao i na svakoga drugoga od njih, gledao sa jednakim poštovanjem.

Myron nije mogao ne primijetiti da je kralj gotovo za pola glave višlji od svakoga od njih, bez obzira na njegovu starost, što je doista govorilo o njegovoj pojavi. Ovako, sa zlatnim žezlom u rukama s kojim se više igrao no što ga je ozbiljno nosio, teškim crnim plaštom i ulaštenim lakim oklopom, izgledao je stravično i veliko u svačijim očima, i ne pridodajući tomu njegov dugi teški mač za pasom i krunu od zlata optočenu rubinima i safirima na njegovoj glavi. Bila je teška ta kruna, ali kralj ju je tog dana odbijao skinuti.

U jednom trenutku dok su koračali prema jednom od dugačkih teških drvenih stolova, kralj susrevši nekog sužnja kaže: "Vrč piva i vrč vina. Pehare također, ali meni ne; ja svoj već imam." dometnu pokazavši prstom na svoj pehar, a sluga, neki mršavi niski mladić ne mnogo stariji od samog Neurija, obučen u sužanjsku odjeću, no nikako prljavu ili poderanu, tu zapovijed prihvati te hitro pođe da ju izvrši.

Dvorana je bila osvijetljena kao samim suncem pod onim mnoštvom lusterata punih svijeća, koji su se svojom snagom pridruživali svjetlosti sa baklji poredanih duž zidova. Sve to činilo je da je u dvorani bilo vrlo toplo iako vatre u četiri kamina što su promatrali prostoriju iz dva najduža zida dvorane nisu bile upaljene. To su bili kamini od kamena, ugrađeni u debele zidove još tokom njihove gradnje, čiji je početak u nekim ljetopisima bio spomenut još pedeset i treće godine nakon dolaska Massora iz Bijelih prostranstava, popločeni crnim mramorom i ukrašeni bijelim zlatom. Ti su se kamini zapravo rijetko kad palili, pa čak i zimi, jer sama je dvorana bila okružena hodnikom i nizom odaja s druge strane tog hodnika u kojima su se peći ložile, pa je tako dvorana bila grijana takoreći samim tim odajama.

Prijatelji i kralj sjednu za stol, koji još nije bio postavljen. Bio je to masivan stol izrađen od hrasta, a dužina mu je premašivala stotinu koračaja. Bio je pak dovoljno širok da su četvero najširih ljudi Hil'guma mogli bez i najmanje guranja sjesti jedno pored drugog za njegovo čelo. No trenutno je kralj Hinnor sjedio za čelom, dok su se sa njegove desne strane nalazili Neurij i Mord, a s lijeve Thargelion i Myron. Samo je kralj sjedio na stolici, dok su pak ostali sjedili na dugačkim klupama koje su se pružale duž stola.

Kralj odmah započne sa razgovorom, glasa sada nešto tiša: "Shvaćate li da osim što je vaš veliki osobni uspjeh, ovo ima i veliki politički značaj?", kralj je rekao. "Hil'gum se čini mirnim mjestom, ali znate dobro da to nije tako. Mnogi već sada u Vijecu govore kako sam nesposoban vladar. Ali lako za mene. To ima veze s tobom, Neurij, jer na tebe oni ciljaju kao mog nasljednika. Ja sam kralj, ali Dvorana vijećanja ujedinjena ima puno veću moć od mene. Oni čak drže i polovicu vojske."

Neuriju je sve to bilo poznato, i nije mogao da se ne pita zašto mu se otac

takvih osjetljivih tema baš sada dohvatio, i to pred ostalima, ali ipak ga se nije usuđivao prekinuti u njegovu govoru. *Napokon*, mislio je princ, *on je kralj, i stoga zna što čini*.

“Sa ovim što ste učinili”, kralj nastavi pogledavši na trenutak svakoga od njih, “poklonili ste i meni vremena, pa time znajte da ste učinili mnogo više od ulova najvećeg vepra ikada. A i taj vepr... djeco, jeste li ga uopće poblizje pogledali?”, uz smiješak je dodao. “Ta živina je ogromna! Zaslužili ste i više no gozbu u svoju čast, a siguran sam da ste svi zaslužili jednako, a ne samo moj sin...”

Mordu je bilo i više no drago što su njegovi prijatelji i brat njegov sve vrijeme šutjeli o tome da je zapravo on ubio divlju svinju, jer nije htio biti u središtu nikakve pozornosti, a kamoli ovakve pred kojom je kralj sve to odlučio predstaviti: pozornost svih najmoćnijih ljudi u Hil'gumu, koji su svi redom bili pozvani na gozbu da svjedoče tom najvećem ulovljenom vepru ikada.

Inače, svoju relativno slabu političku moć kralj Hinnor dugovao je svojim precima. On, naime, nije imao nikakve krvne veze sa Massorom iz Bijelih prostranstava, već je bio unuk Berh'usa Ogavnog, koji je kraljevanje započeo otrovavši prošlog kralja, također krvno nepovezanog sa Massorom iz Bijelih prostranstava, koji je osim toga bio znan i kao Kralj Ubojica, jer je i on ubio prošlog kralja, Azroha. A Azroh je bio prvi kralj nakon Tamnog doba bezvlada i ratovanja koje je trajalo od stotinu trideset i druge godine do četiri tisuće četiristo i četrnaeste godine. Zapravo, posljednji kralj koji jest bio u krvnom srodstvu sa Massorom iz Bijelih prostranstava, a time imao i apsolutnu moć, bio je Ozaris, znan i kao Zadnji prije tame. Ozaris je bio unuk Tyrronimusa, Massorovog unuka.

Povijest kraljevanja Hil'gumom bila je mračna, tako da se nije često o tomu govorilo. Zapravo je sam Hinnor bio prvi zakoniti kralj nakon više od četiri tisuće godina, ako se pod “zakonit” gledalo da u pitanju, kad već nije u krvnom srodstvu sa Massorom, nije ubojica ili sin ubojice.

“Ah, a evo i pića!” Hinnor je niti tiho, niti glasno uskliknuo kad je ugledao sužnja sa pladnjem u rukama koji im je prilazio. Na pladnju je bilo sve što je Hinnor zapovjedio da im se donese.

Kad je sluga poslužio ljude i otišao, Hinnor je napunio svoj pehar, nakon čega je nastavio, obrativši se sada ne svome sinu, već samo njegovim prijateljima: “Ovo što sam vam sada svima rekao informacije su kojima raspoložbe samo najuži krug ljudi Kraljevstva, a sada kad ih i vi posjedujete preporučam vam da njima raspoložete mudro. Pak ako se pitate zašto sam vam ih uopće izrekao, to je stoga što vas odsad smatram svojim najbližim ljudima.”, rekao je kralj ozbiljna glasa. Neko vrijeme nakon toga proveo je šuteći, da bi u konačnici tu tišinu prekinuo sa: “Nego, sada kad sve znate, možete se vratiti čekanju gozbe. Ona je u vašu čast. Samo... kad počne, molim vas, nemojte previše popiti i učiniti kakvu glupost.”

* * *

Gozba je počela gotovo pet sati kasnije.

Prisnici su uzeli riječi kralja zaozbiljno, i nisu se suviše doticali alkohola, mada im to namjera nije ni bila. Nije u pitanju bila velika gozba, jer sveukupno jedva da je bilo prisutno stotinu gostiju. Tu je bila većina članova Dvorane vijećanja, neki najbogatiji trgovci i najcjedeniji vitezovi, među kojima su se mogli vidjeti čak i Ser Kolhos i Ser Raah. Bili su tu i mnogi Učenjaci, kao i ostali dvorjani vrijedni osvrta. Mnoge mudre glave, okupljene samo radi četiri mladića.

Prvo su se dakako poslužili alkohol i plate narezanog suhog mesa i sira, a zatim puni kotlići juhe od gljiva i povrća. Kad su sluge unijele desetak pečenih prašćića, već je prošao čitav sat od početka gozbe. Tek je još pola sata i nakon posluživanja tih prašćića na red došlo ono što su gosti i očekivali: vepar.

Njegov je miris pobio sav ostali kad su ga sužnji, kojih je radi njegove težine bilo petnaestak, na svojim ramenima posluženog na dodatno ojačanoj, ogromnoj plati unijeli u dvoranu, i gotovo je svatko u tom trenutku utihnuo. Kratku tišinu, dakako, popratio je gromoglasan pljesak odmah potom.

Kad su položili veptra na oslobođeni dio stola, kralj je tada ustao i raširenih ruku stao glasno govoriti svim prisutnim gostima: "Ovo je uhvatio moj sin zajedno sa svojim prijateljima! Ovo je dokaz njegove veličine!" Njegov je duboki glas sa lakoćom ispunjavao prostoriju, i svatko je jasno mogao čuti što je kralj rekao. Nastade trenutak popraćen ničim do li tišinom, a zatim se začuju kraljeve posljednje riječi: "Poslužite se!"

Glazbe nije bilo, jerbo se od opće larme ne bi ni čula, ali je zato neki poetičar u jednom kutu dvorane zainteresiranima čitao svoje šaljive pjesmice, koje bi uvijek bile popraćene salvama smijeha. Mord je sjedio kao što je sjedio i ranije tog dana, do Neurija, prekoputa Thargeliona i Myrona. Sa te je strane dvorane pak vladao zanimljiv razgovor kralja i nekoliko članova Vijeća o *Znatizeljnom jedru* poslanom da traži nove zemlje. Taj brod još se nije vratio, i već je odavna ta ekspedicija bila proglašena neuspješnom.

"Poslat ćemo još jedan brod, ili dva. To ne bi trebalo biti suviše skupo." kralj će u jednom trenutku.

"Nije stvar u novcu, već u resursima. Ali da, za još dva broda ne moramo se brinuti." neki vrlo star član Vijeća, vjerojatno jedan od najcjedenijih, neki knez, odgovorio je kralju. Svojim nastupom vrlo je jasno davao kralju do znanja da mu je svojim utjecajem ravan. O tomu je dosta govorio i način na koji su se članovi Dvorane vijećanja uopće obraćali kralju: rijetko tko je dovorio "Veličanstvo", "Gospodaru" ili "Kralju" tokom razgovora, već samo što nisu prešli na "ti". U pitanju je bila velika uvreda, ali kralj se morao tomu prilagodavati.

Razlog prilagodavanju bile su priče da bi Vijeće moglo tražiti odcjepljenje od Kraljevstva, pa bi se Hil'gum time podijelio na dva dijela, a to kralju Hinnoru

nikako nije bilo u interesu, pa je prelazio preko mnogo toga samo da takvo što izbjegne.

Nakon *Znatiželjnog jedra*, razgovori su se prebacili na cestu što je povezivala Kessyr i Ri'gorm. Naime, ta cesta od kaldrme prije zime je upila toliko kiše da je blato kaldrmu takoreći progutalo. Već su se deseci seljaka bunili da su im zapela kola i ne mogu se izvući, a i konji u posjedu samog Kraljevstva su u opasnosti ako prolaze onuda, pa je stoga na kralju bilo da osigura novac za materijal i radnike da se kaldrma ponovno napravi. Kralj je vrlo dobro znao da takve stvari nisu neozbiljne, jer još prije dva mjeseca stigla mu je vijest da su se dvoje ljudi – neke žene što su na mulama nosile mlijeko – doslovno utopile u blatu.

No ta je problematična cesta oduvijek zadavala glavobolju kraljevima, tako da je sadašnji već imao iskustva sa njom. Već isprobani i, moglo se reći, vrlo uspješni recept bio je odugovlačiti što dulje. Novac će već stići. *No kad bi barem i ostali bili toliko mirni oko toga kao ja...* kralj je mislio.

Već je odavno gozba iz slavlja radi uspjeha kraljeva sina prešla u politička nadmetanja skrivena iza nasmiješenih lica, kad je Mordu prišla jedna djevojka i ponudila mu vrč s vinom.

“Želi li gospodar da mu dopunim pehar?”

Okrenuvši se, Mord se na trenutak ukoči. U pitanju je bila pojava ugodnija Mordovim očima od bilo čega što je on ranije u svom životu ugledao. To je bila djevojka duge zlatne kose i rumeno-bijela lica glatkih crta, na kojemu se nalazio ravan mali nos i dva zelena oka vrlo tamnih šarenica. U pitanju je bila sluškinja nešto bogatije odjevena od ostalih, sva u grimizu i svijetlo-zelenoj boji, što je govorilo da je bila ili prinčeva, ili kraljeva sluškinja. Njezin je niski stas sasvim odgovarao tihom i blagom glasu koji je oblikovao njen govor, pa tako u jednom trenutku Mordu bude neugodno kad je ugledao teški vrč u njenim rukama, jer mislio je da je nemoguće da takvo maleno stvorenje uopće može nositi vrč vina. On istog trena na njeno pitanje odgovori potvrdno, ali usput upita treba li joj pomoć, na što djevojka odmahne glavom uz smiješak.

Mord bijaše u najmanju ruku očaran, ali poradi toga ništa nije mogao činiti. Tako je barem mislio, krivo zaboravljajući svoj položaj u odnosu na položaj te djevojke. Djevojka odmakne od njega, a on vrati pogled na kralja.

“Sviđa ti se djevojka?” bio je princ koji ga je to tiho upitao nakon što ga je dotaknuo laktom te se nasmiješen nagnuo prema njemu. Kralj se pravio da to ne primjećuje.

“Ako kažem: “da”?”

“Tada ću ti odgovoriti: to je sestra Myrona.” Neurij reče, nakon čega prisloni pehar usnama u namjeri da sakrije smiješak od članova Vijeća, koji bi time mogli pomisliti da princ za važnom gozбом razgovara o nedoličnim stvarima.

“Zbilja?” Mord se iznenadio čuvši to. Nije imao pojma da Myron ima braću ili sestre, a nikada se nije sjetio pitati, bez obzira što je Myrona smatrao svojim

najvećim prijateljem (ta se povezanost njih dvoje dogodila otkako je Mord raskrstio sa Alverom).

“Da, ali koliko sam shvatio, Myron se baš i ne trudi da doznamo za nju... Moguće je da uopće ne želi da za nju znamo.”

“A kako si ti doznao?” Mord je upitao.

“Kao princ moram znati mnogo toga o drugima. Nije mi namjera, ali tako mora biti.”

Mord tada na trenutak razmisli o svim onim stvarima koje je on držao u tajnosti: činjenica da je ubio vlastitog očuha nikada nije u potpunosti nestala iz njegovih misli, već se uvijek tu skrivala, i uvijek bi Mord i nju uzeo u obzir prilikom donošenja svake svoje odluke, ma koliko beznačajna ta odluka bila. Dalje je tu bilo prokletstvo tri bijela kipa, za što još uvijek nije bio siguran je li u pitanju bila stvarnost ili tek san. Pomisao na te kipove tjerala bi ga da se istog trena naježi, pa je izbjegavao misliti o tomu. Napokon, nije ni morao misliti, jer tu je bio jedan drugi stalni podsjetnik, koji ga je pekao pod njegovom kožom svake sekunde njegova života poput ognja: ogrlica.

Kad su mu misli došle do ogrlice, Mord je iznenada prestao misliti, jer osjećao se suviše slabim da bi o njoj razmišljao ijednu sekundu. Spram nje nije znao što da osjeća, a doista nije ni htio znati. Konstantan, jedva izdrživ osjećaj žarenja u grudima bio mu je sasvim dovoljan.

“Morde?”, najednom začuje glas Neurija. “Nećeš valjda zaspati?”

“Ne, nisam toliko pijan.”

Umjesto da se osmjehne, to Neurija natjera da tiho upita: “Zar si pijan? Ta upozorio nas je otac da moramo sa tim paziti! Vidi”, pokazao je unutrašnjost svog pehara, u kojemu je Mord morao vidjeti crvenu tekućinu za koju bi se zakleo da je vino, “ja sve vrijeme pijem sok od višnje. Daj, i ti tako čini, jer ovo je bitno. Ako učinimo kakvu glupost, odlazimo svi k vragu...”

“Ta nisam jako pijan, ali dogovoreno.”, Mord odgovori i ispije u jednom dugom gutljaju sve iz svog pehara. Pruži ga Neuriju pod stolom odmah potom i kaže: “Sipaj.” na što Neurij tako i učini, jer pod stolom je držao skriveni ćup sa sokom.

Triježenje je trajalo presporo, jer kraljeva i prinčeva predviđanja ispala su točna, pa je tako Mord bio nekoliko puta upitan od nekog starijeg člana Vijeća o nekim težim političkim pitanjima na koja nije znao odgovoriti, što ga je gotovo osramotilo. Kad bi bio upitan jednim takvim pitanjem, Mord bi odgovarao sa protupitanjima i kojekakvim šalama, kupujući time vrijeme. Ali to je i dalje bilo suviše blizu sramoti, pa je tako Mord ubrzo prestao piti sok od višnje, i počeo sa vodom. Pio je običnu vodu kao najžedniji čovjek i to dok mu se nije smučilo, ali i dok nije postao sasvim trijezan. A jednom kad se sasvim otriježnio, više ga nijedno pitanje nikojeg člana Vijeća nije moglo oboriti, pa je tako ubrzo prestao biti propitkivan.

Jedini problem, ako se to tako uopće moglo nazvati, bio je što je poradi svega toga često odlazio do nužnika.

Pitanja koja su članovi Vijeća upućivali, a koja su često znala dirati i u osobne stvari sugovornika, kako je noć odmicala postajala su sve žešća. Oni, njih desetak, iz nekog su razloga tako htjeli znati osjeća li kralj i dalje žalost zbog smrti kraljice (dogodilo se to kad je Neurij imao tri godine, dakle davno), misli li naći novu suprugu i osjeća li se još uvijek zdravim i sposobnim učiniti takvo što. To je bila jedna od njihovih omiljenih tema, jer sa njom su postojale najveće šanse da kralj izgubi strpljenje, pa time učini nešto nepromišljeno. Tako je u jednom trenutku jedna žena iz redova članova Vijeća, što je u kralju izazvalo ogroman bijes, drsko upitala bi li nju odabrao za kraljicu. Kralj na to pitanje nije odgovorio, već se tek kiselo osmjehnuo.

Sve to što se događalo polako je drmalo kraljevu imunost na provokacije, a to je primijetio i njegov sin Neurij, čije je uplitanje u razgovor u tom trenutku vrlo vjerojatno spasilo kralja od mnogih neželjenih djela (naime, kralj će kasnije samome sebi priznati da se tokom tih trenutaka pod stolom već mašio za mač, jer imao je namjeru u par zamaha svoje sugovornike raskomadati).

Neurij je tada iznenada stao govoriti o ljepotama planina na sjeveru Hil'guma, kojima je imao svjedočiti tokom lova na vepra (na kojega se, uzgred, sada i zaboravilo). Njega se nitko nije usudio prekidati, ali jasno su svojim zmijskim pogledima davali do znanja da im je njegovo pripovijedanje dosadno (netko je u jednom trenutku čak i zijevnuo). No, unatoč tomu, Neurij je kao iz inata nastavljao biti sve dosadniji razgovorom, pa i samome sebi, čime je kupovao vrijeme i sebi i ocu, tokom kojeg je smišljao nešto pametnije što će reći. Ali ništa pametno na njegovu pamet nije htjelo pasti, tako da se činilo da će sve pasti u vodu.

No u tom trenutku riječ je preuzeo Myron, kojemu pak nešto na pamet ipak jest palo. On se obratio tada članovima Vijeća: "Ali dosta, gospodo, o Kraljevstvu. Recite, što Vijeće ovih dana za slobodnog čovjeka čini, a da je dobro? Vidite, kralj ima namjeru regrutirati mnoštvo nezaposlenih ljudi u jednu službu u kojoj će živjeti pristojno, a koja će sve napore uložiti u čuvanje Kessyra. U pitanju je djelomice tajna skupina ljudstva naoružanog i oružjem i znanjem, a da privrženost kralju ne spominjem... dakako, u pitanju nije toliko cilj da se brani Kraljevstvo i uočavaju i najmanje greške svakojakih neprijatelja, već omogućavanje života dostojnog čovjeka onima koji novca nemaju." Myron je to izgovorio bez ijednog treptaja, ali Mord je iz nekog neobičnog razloga znao da mu ruke skrivene pod stolom drhte, bez obzira što ih nije mogao vidjeti.

Nikada prije nije taj čovjek imao potrebu lagati, tako da ostali nisu znali koliko li je u tome dobar, ali ovaj je nastup izazvao divljenje i u Mordu, i Neuriju i Thargelionu. Za kralja se pak postavljalo pitanje je li bijesan. On je pak mirno promatrao Myrona i dok je ovaj govorio, i kad je završio sa govorom. Njihovi su se

pogledi u jednom trenutku sreli, ali niti jedan od njih time nije htio ništa odati, pa tako nisu imali pojma u konačnici što li se događa.

Svatko se od onih koji su znali što se događa u tom trenutku pitao: *Smije li se u ime kralja blefirati?* I, dakako: *Kolika je za to hrabrost potrebna?*

No ipak je bio najbitniji učinak. Naime, članovi Vijeća su se strašno uplašili Myronovih riječi, jer to je značilo da je svaki njihov korak bio popraćen pogledom oka nekog uhode. Jedan se od njih čak i osvrnuo oko sebe, vjerojatno misleći da će nekog od tih ljudi ugledati. Tišina ubrzo zamre:

“A kako sigurnost Kraljevstva pomaže slobodnim ljudima?” ona je ista žena koja se ranije obraćala kralju upitala. A upitala je upravo Myrona, tako da je on imao i odgovoriti:

“Zar nije sigurnost Kraljevstva isto što i sigurnost slobodnih ljudi? Kraljevstvo jest narod.” odgovorio je Myron.

“Svakako... Nego, kad govorimo o brojkama... Koliko bi se, otprilike, moglo reći da će naroda na taj način dobivati svoj kruh?” neki starac dometnu.

“Vidi mene...”, tu se Myron tobože prisjeti nečega što je zaboravio, “... ja sam potpuno smetnuo sa uma da je taj projekt već odavno počeo. Desetine ljudi, gotovo stotina, su u pitanju trenutno. A naravno, kad kažem "trenutno"... zadnji sam puta popis pogledao prije godinu dana...” Myron je nastavio nizati laž za laži. S time je njegov ili blagoslov, ili kazna u očima kralja rastao, a što je od tog dvoje bilo, nitko osim samog kralja nije znao.

“A odakle Kraljevstvu novac za takvo što?”

Odavde je moć Myronova manipuliranja izgubila svoju snagu, ali dalje je kralj mogao nastaviti sam, pa je prije no što je Myron išta odgovorio, kralj gotovo povikao: “Kamen! A zašto mislite da sam momke poslao u planine? Zar mislite da bi ih samo poslao u lov na vepra? Nikako...! Oni”, baci pogled na četiri prijatelja, “su pošli u planine da istraže stare kamenolome. Mnogo se metala i kamenja tamo pojavilo otkako su zadnji puta taj dio prije”, zamahne rukom, “mislim sedamsto godina, radnici raskopali. Dakako, još sam prije dvije godine – toga se barem možete prisjetiti (kralj doista jest prije dvije godine otvorio na sjeveru Hil'guma nekoliko kamenoloma, ali oni su bili potpuni promašaj, jer je tamo vladao jak vjetar, koji bi rušio svaku podignutu konstrukciju) – podigao kamenolome blizu tog mjesta, i došlo je vrijeme da se kamenolomi prošire, ali nisam imao namjeru išta podizati prije provjere. A, naravno, tko bi bolje mogao provjeriti teren od mojih najbližih suradnika?”

“To je istina.”, jedan je od članova Vijeća morao priznati. “A i dvostruka se dobit ostvarila, jer vam je sin, princ Neurij, ulovio najvećeg vepra ikada!”

“Doista...”

“I to doista najvećeg! Osobno sam dao provjeriti u svim knjigama gdje su se takve stvari zapisivale.” član je Vijeća nastavio.

“Zar je doista tako...?” kralj upita.

“Jest, gospodaru Hinnoru, stvar je provjerena.” javio se odnekud Učenjak Alakon.

S tim potezom članova Vijeća jedva primjetno, no itekako osjetljivo nadmetanje je prestalo. Dalje se gozba nastavila nešto mirnijim tokom, što je značilo da se opet pozornost ljudi za stolom vratila mnogim međusobnim razgovorima, kao i slušanju onog poetičara sa njegovim šaljivim pjesmicama.

Taj je poetičar sve vrijeme čitao iz nekih prljavih, samo puku smiješnih djela, što su se ismijavali sa svime. Kralju to nije smetalo, ali nije se moglo reći niti da je suviše obraćao pažnju. On je zapravo mislio samo o tomu kako će li se maknuti od stola, a da sa njim pođe i Myron, sa kojim je žarko želio razgovarati.

Napokon mu je u jednom trenutku palo na pamet reći: “Ispričavam se, moram do nužnika. Ali tako me je uhvatio grč u nozi da nisam siguran bi li...”

Na njegove riječi gotovo po nalogu od stola ustanu Neurij i Mord, njemu najbliži, nudeći se da mu pomognu hodati. Ali kralj je svoj pogled držao prikovan na Myronu, koji je primijetio njegov znak. “A bi li vaš dobri prijatelj, sluga moga sina, čija čast neće biti ukaljano zadatkom, pošao radije sa mnom? Dakako, bio bih zahvalan...”

Tako Myron, kimnuvši glavom, ustane od stola i pride kralju, kojeg odmah potom oprezno uhvati pod ruku, te sa njim pođe do nužnika.

Kad su odmaknuli i zašli u prvi hodnik, kralj stade tiho govoriti:

“Dobro je, sada možeš pustiti. Ne vide nas one zmije.”

“Želite sa mnom razgovarati?”

“Da. Pođimo do nužnika, jer doista moram pisati, ali na putu imamo vremena. Reci mi, za početak, zašto si stao onoliko lagati ljudima?”

To Myrona ne uplaši, jer sve to bilo je itekako očekivano. “Žao mi je ako sam učinio nešto loše, ali držao sam da vam je potrebna pomoć, pa sam stao ispred vas. Laž koju sam izrekao doista jest ogromna, ali dobili ste na vremenu... Osim toga, koliko sam upućen, moj gospodar, vaša moć je daleko veća od zapošljavanja stotinu ljudi u jednom danu, a, dakako, imate na raspolaganju mnogo dana pred sobom...”

“Zadovoljan sam odgovorom, neću lagati. I doista imaš pravo, u pogotovu ako si imao dobre namjere. Ali mene nešto drugo zanima: Stao si govoriti sve to iako si znao kakva je kazna. Zašto?”

“Svjestan sam kazne, moj kralju, i mogu reći da sam ju spreman prihvatiti. Ali nešto se moralo učiniti, i ja sam bio spreman stati ispred vas.”

“Zbilja?” Kralj je namjestio ljutito lice, ali unutar sebe on je bio sretan jer je dobro znao da gleda u jednog od najvjernijih mu ljudi u čitavom Hil'gumu, bez obzira što mu nije znao ni ime. “Ako je tako...”

Myron polako kimne glavom, misleći da će ga ovaj osuditi na smrt, ali kralj je rekao usred njegova kimanja: “... tada ću te učiniti mojim osobnim savjetnikom, svojim najbližim suradnikom.” Iako to promatrač možda ne bi primijetio, iza te

kraljeve odluke nalazio se jedan čvrsti temelj, jer on je naime Myrona pratio već dugo vremena, i morao je priznati da mu se način razmišljanja, kao i sama učenost tog mladića, sviđala, i na tom polju, kralj je držao, Myron je ispunjavao sve uslove da bude njegov savjetnik. Ali ono što je u ranijoj kraljevoj odluci ipak nedostajalo bio je dokaz da je taj mladić spreman žrtvovati se za dobrobit Kraljevstva – a taj dokaz on je dobio upravo sada.

Pak za to vrijeme, Mord je pogledom potražio Myronovu sestru. Ona se nalazila kraj poetičara, kojega je nudila vinom. To i jest bio čitav njen posao te noći, zapravo. Tek će kasnije uslijediti čišćenje stolova, podova i pranje suđa (poslovi koje ona kao višnji sluga ipak nije morala činiti, ali je svojevoljno inzistirala na njihovu izvršavanju), takoreći čitavi sati posla nakon gozbe jer do jutra je dvorana imala biti savršeno čista.

Mord namjesti zavoje na prsima pod svojom odjećom, nekako poput kakvog raka ustane i odmakne se od stola, te pođe, a da je prije toga ponio prazan pehar, do Myronove sestre. Njegov hod prešao je u hod plemića odmah nakon što je ustao od stola, i ljudi su se doista mogli zakleti da nema gotovo nikakve mane na njemu, a kamoli da je pod odjećom ispečen. Čak se ni po njegovoj glavi nije dalo reći da je došao u sukob s vatrom, jer sluge kojima je dao da mu odsijeku spaljene dijelove kose i brade učinili su dobar posao. Jedino što se doista dalo primijetiti, čak i sa velike udaljenosti, bile su modrice i posjekline po njegovu licu, ali na njih se nitko nije obazirao.

On u konačnici pride zlatokosoj djevojci, nešto mlađoj od njega, u njenoj dugoj grimizno-zelenoj haljini, i pruži polako pred nju svoj pehar. Ona ga je vidjela još ranije kako joj prilazi, pa je tako i ona poslala prema njemu. A tamo gdje su se napokon sastali, nasreću, niti jedan luster ili baklja nije bacao svoju svjetlost, tako da ih gotovo nitko nije mogao vidjeti.

“Kakvo ti je ime?” Mord upita još prije no što djevojka pruži ćup prema njegovom peharu.

“Morrysa.”, ona odgovori. “Ali ti me znaš. Ja sam sestra Myrona, tvog prijatelja.”

“Kako to da te nikada prije nisam ugledao?”

“Zato što živim na dvoru. Ja sam sluškinja.”

Mord polako kimnu, da bi zatim skupio hrabrosti i stao pričati zašto joj je zapravo prišao. Bez i najmanje oklijevanja, Mord joj je stao govoriti da u životu nije vidio ljepšu osobu i da bi rado učinio sve što treba da više vremena provedu zajedno. Objasnio joj je da se uz nju na neki način osjeća mirnije, da mu srce udara sporijim udarcima, a da je sve što osjeća u sebi samo čista sreća. Morrysa ga je mirno i znatiželjno slušala, promatrajući ga svojim zelenim očima kanda zamišljeno. Na trenutke se osmjehivala, ali ni u kojem trenutku nije pokazivala ništa drugo do li dragosti poradi Mordova prisustva.

Između njih se tada probudila jedna nova povezanost, koju nisu osjetili u svojim životima nikada prije. A, iako oni te večeri možda i nisu znali bi li to tako

nazvali, stotinama godina kasnije mnogi će povjesničari tu povezanost nazvati samo jednom riječju: ljubav.

Poglavlje 17

Myron se dakle gostima zajedno s kraljem vratio kao kraljev osobni savjetnik. Iznenada, ne radi svog novog čina, već radi sigurnosti samoga kralja koji mu je najednom postao prisniji, Myron je osjetio navalu odgovornosti i brige spram sigurnosti svoga gospodara. Začudio se samome sebi kako najednom ljude koje je donedavno promatrao gotovo bezosjećajno, sada gleda uz mnogo više sumnje. Kralj je dakako duboko razmislio o tomu prije nego je donio odluku, tako da je nakon što je rekao to što je imao njegov duh bio miran.

Mord je, pak, uznapredovao sa Morrysom, i u trenutku kad ih je Myron ugledao zajedno, vjerojatno misleći kako Mord još ne zna da je Morrysta njegova sestra i da ne treba zbog toga brinuti, oni su se otvorili jedno drugome, ako ne u kakvom ljubavnom smislu, a ono bar prijateljskom. Ništa više nije bilo bitno za Morda, pa ni glas koji mu se uporno javljao u glavi, uz riječi: *Pamti, Morde...!*

Kralj se za to vrijeme prihvatio vina, po prvi put te večeri, jer sve vrijeme prije toga, isto kao i Mord i Neurij, on je pio vodu. No za razliku od Morda i Neurija, on to nije spomenuo nikome. On si je sada dopustio prestati se brinuti, jer iako se pokraj novog savjetnika Myrona nije osjećao ni najmanje sigurnim od mogućih novih provokacija Vijeća, on se svejedno osjećao suviše umornim da bi nastavio dalje trijezan.

Neko vrijeme se pitao zašto ipak nije dao ubiti mladića, ali onda je pomislio: *Ah, sad je gotovo...* te se vratio vinu, a učinivši to, više nije nijednu sekundu proveo u razmišljanju o Myronu ili članovima Vijeća.

On se naslonio na svojoj stolici koja je bila nešto višlja od ostalih, i uzevši lijevom rukom komad mesa kojeg je stao jesti između svakog otpijenog gutljaja vina, napokon je počeo doista uživati u ponosu spram Neurija. Njegov je sin ubio najvećeg vepra ikada, i to nikako nije bila mala stvar. *Dapače, to je gotovo više od svega što sam ja kao kralj ikada učinio.*

Kako se ubrzo opio, tako je stao i govoriti o vepru i njegovoj veličini. Govorio je o svom moćnom sinu i njegovoj silnoj snazi tijela i uma; prava snaga usmjerena u pravom smjeru. Savršeni nasljednik! Nadugo i naširoko je stao prepričavati svaki mogući pothvat svoga sina kojeg se mogao sjetiti, ali ipak bi se uvijek vratio na priču o vepru. Neurij se poradi toga znojio, jer dobro je znao da nije on bio taj koji je uhvatio životinju, ali zbog toga svega se nije usudio buniti, već bi samo tu i tamo tiho dobacio svom ocu: "Dobro je, oče, nije vrijedno spomena..." Ali to ne bi

smirilo njegova oca, već bi ovaj nakon toga nastavio i sa: "Vidite, još je i skroman! Skromnost je vrlina, koliko znam, a..." i tako se nastavilo neko vrijeme, sve dok kralj nije sa uzdizanjem svoga sina došao do spuštanja drugih ljudi, pa je tako u jednom trenutku rekao: "A vidite ovog prijatelja moga sina.", rekao je pokazavši na Morda. "Velik čovjek, doista, ali ni približno kao princ Kessyra. On, vjerujem, ne bi mogao učiniti desetinu onoga što je moj sin učinio, i to čak i ako se ne osvrnemo na vepra, komu, uzgred, ne mislim da bi uopće mogao i rep podići sa zemlje. A moj sin ga je čitavog..."

"Oče, dosta! Zbilja, nije više potrebno o meni. Molim te, govorimo o nečemu drugome." Neurij se javi, ali to je bilo prekasno, jer u očima Morda (u koga je kralj, uzgred, sve vrijeme gledao) ugledao je bijes i razočaranje, i to bijes i razočaranje koji nisu uopće bili usmjereni spram kralja, već spram samog Neurija, a Neurij nije imao namjeru izgubiti prijatelja. Shvativši to, Neurij se okrenu prema kralju i tiho reče: "Oče, moramo razgovarati!"

"Zašto?" upitao ga je kralj, iskreno svojim pripitim umom ne shvaćajući poradi čega mu se sin ljuti.

"Molim te..."

"U redu, u redu, bit će tako..." kralj je pristao.

Nakon toga je prošla jedva čitava minuta, kadli je kralj glasno rekao: "Ah, čini mi se da moram do nužnika!" nakon čega je ustano i odmaknuo od stola, usput pogledavši svoga sina u oči, davši mu time do znanja da je dobio svoju priliku za razgovor.

Neurij tada također ustane, i slično Myronovoj isprici, reče: "Oče, idem i ja, da ti pomognem hodati."

Odgovor kralja bio je upućen onima koji su gledali: "Vidite kakav princ je to: on pomaže i starom ocu... A da znate da me i dalje onaj grč nije u potpunosti prošao..."

Kad su odmakli od velike dvorane nekoliko trenutaka kasnije, Neurij i on zaustavili su se nasred hodnika. Ondje je Neurij prišao svome ocu vrlo blizu, te mu šapnuo: "Nisam ja taj koji je ulovio vepra."

Njegovog oca to iznenadi i smrzne na mjestu. U tom jednom trenutku on kanda da se otrijezni; čitave one planine ponosa pale su u vodu sa samo tih par riječi. "Ali kako...?", kralj šapnu u nevjerici. "Ta ti ne znaš o čemu govoriš. Da, mora da je to! Ta svi su rekli da si vepra uhvatio baš ti, a čak su i tvoji pratitelji tako govorili, a oni su bili ondje u šumi s tobom...!"

"Lagali su."

Kralj na to ne učini ništa, već pogleda mirno prema stropu. Njih dvoje stajali su niti dva koraka od upaljene baklje na zidu, i ona je tjerala da im se obojici oči cakle. "Znači, hoćeš reći da ti je netko od tvojih prijatelja pomogao uloviti životinju?" nakon par sekundi tišine, kralj je pogovorio.

"Hoću reći da ja nisam niti sudjelovao u lovu. Nije mi nitko pomogao, jer vepra

uopće nisam ja ulovio.”

“Ti si pomogao njima onda?”

“Njemu. Mordu Dur'agemskom, mom prijatelju. On je u rano jutro dok smo svi spavali odmaknuo od logora i ulovio životinju. Gotovo je i sam poginuo, jer vatra kojom je ubio vepra ozlijedila je i njega.”

“Vatrom je ubio vepra usred snijegom pokrivenih šuma? Sumnjam da je takvo što uopće i moguće. To mora onda da je laž! Priznaj, ti si ubio vepra!”

“Nisam. Doista je Mord ubio životinju vatrom, i usput je zaradio nekoliko opekline. Zapravo, večeras nije trebao niti sudjelovati u gozbi, jer je ranjen; ima teške opekline po sebi. Ti ih nisi danas vidio jer ih je prekrivala odjeća.”

“Kako mogu vjerovati tomu?”, kralj upita samoga sebe tiho i zamišljeno. On se pitao što bi rekli članovi Vijeća da doznaju da su svi komplimenti upućeni princu te večeri bili upućeni krivoj osobi. Ne bi li to bila najveća sramota od svijeta?

Prošlo je desetak sekundi, a sin je strpljivo čekao oca da razmisli, nakon čega je otac rekao: “Pozvat ćeš tog tvog prijatelja pa ću vidjeti ima li opekline po sebi. Ako ima, tada ću ti vjerovati. Također, tada ću mu se morati i ispričati...”

Kralj je tako već sljedećeg trenutka ostao sam u hodniku, jer Neurij je kimnuo glavom i pošao do velike dvorane, u kojoj je zatekao Morda kako i dalje razgovara sa Morryson, sestrom Myrona. Neurij im priđe i prekine njihov razgovor, rekavši tiho: “Morde, kralj te treba.”

“Naravno, naravno.”, Mord odgovori. “Morrysa, vidimo se kasnije.” reče Myronovoj sestri te se okrenu.

“Zašto me treba? Je li nešto ozbiljno?” na putu je šapnuo Neuriju.

“Vrlo. Doznao je za vepra.”

Mord se zaustavi. “Zašto si mu rekao?”

“Kralj je morao znati. Osim toga, uzdižući mene, počeo je vrijeđati tebe. I sam sam vidio tvoj pogled dok je o tomu govorio. Nije ti bilo pravo.”

“Da, ali smirio sam se niti minutu kasnije! Oprostio sam mu!”

“Bez obzira.”, Neurij odgovori, nakon čega oni nastave. U hodnik u koji se ulazilo iz velike dvorane nije se ulazilo kroz vrata, jer nikakvih vrata nije ni bilo. Tu je samo bio kameni prolaz u obliku luka. Taj je hodnik bio vrlo prostran i dugačak, a okruživao je čitavu veliku dvoranu. Uz veliku dvoranu, on je vodio i do odaja kralja, princa, vrhovnog svećenika, najbližih kraljevih vitezova, vrhovog starješine Vijeća, odaja kraljevih štićenika, nužnika, oružarnice, odaje ključara i stražarnice, jer sve su te odaje također okruživale veliku dvoranu, a dijelio ih je hodnik. Sveukupno su se prostorije nalazile na samom sjeveru zamka, koji je zapravo bio okrugla citadela spojena sa zamkom. Citadela je bila podignuta na nešto višljem terenu od ostatka Kessyra, jer pod njom se nalazilo brdo pedesetak metara visoko.

Nakon što su ušli u hodnik i njime prošli dvadesetak koraka, Mord i Neurij sreli su kralja. On je mirno stajao i gledao u njihovu smjeru.

“Ti si Mord?” kralj upita.

“Taj sam.”

“Pokaži mi opekline.” kralj reče odmah prešavši na stvar.

Mord je učinio kako mu je ovaj rekao: spustio je ovratnik svoje duge halje tako da je kralj mogao vidjeti čitav gornji dio njegovih prsa omotan bijelim zavojima, te se nagnuo naprijed. “Da maknem zavoje?” Mord je upitao.

“Ne.”, pogledavši u pokrivenu ranu, kralj odgovori. “Ovo mi je dovoljno.”

Mord popravi svoju halju.

Kralj tada nastavi: “Zašto nisi odmah rekao da nije Neurij ulovio vepra?”

“Meni ne znači mnogo, ali princu bi takvo postignuće bilo od velike važnosti.”, Mord odgovori. “A što bih ja činio? Hvalio se po gostionicama da sam ubio najvećeg vepra za kriglu besplatnog piva? Osim toga, i sam sam ga slučajno ubio, što je prvi razlog zašto si to postignuće ne pripisujem.”

“A drugi razlog?”

“Nas je četvero bilo u lovu. Vepar je naš zajednički ulov. Princ je uhvatio životinju isto koliko i ja. Također, bez da je Neurij zajedno sa ostalima pronašao mene u šumi, ja bih zasigurno umro od hladnoće i iskrvarenja.”

Kralj je slušao u početku namrštena pogleda, da bi mu zatim, kako je Mord nastavio, pogled postao neobično smiren. Mladić pred njim činio mu se pošten i bistar. “Čiji si ti?” upita naposljetku.

“Sin sam viteza Tarroba Dur'agemskog. Služio vam je svojevremeno.”

“Mislim da ga znam...”

“No, mrtav je.”, Mord će kratko. “Moj brat Thargelion i ja došli smo u Kessyr prije više od deset godina. Bili smo posinci Ser Horma, koji je također umro.”

“Ah, poznavao sam Ser Horma!”, kralj klikne, prisjetivši se starog prijatelja. Trenutak je prošao tokom kojeg je kralj imao namjeru započeti razgovor o tim davnim vitezovima, kad se ponovno sjetio incidenta s veprom: “No, da... Slušaj: Rečeno je da je Neurij ubio vepra i sada svi tako misle. Što je, tu je. Bilo bi vrlo riskantno mijenjati u ovakvoj klimavoj situaciji čitavu priču, jer bi Kraljevstvo moglo biti ismijano, a, vjeruj mi, Vijeće će se potruditi da se sramota proširi do svakog uha u Hil'gumu. Znači, samo vas dvoje zna za vepra?”

“I Myron i Thargelion također. Oni su isto sudjelovali u lovu.” Mord reče.

“U redu, onda. Mogu li računati i na njihovu tišinu?”

Mord nije znao bi li odgovorio, i u tom trenutku se čak pitao poznaje li dovoljno tu dvojicu svojih prisnika da im pokloni toliko povjerenje, no umjesto njega Neurij je već odgovorio: “Naravno.”

Kralj kimnu. “Tada mi ostaješ samo ti.”, obrati se Mordu. “Tebi sam nepravedno uzeo od časti i još te stao vrijeđati posred velike dvorane (Ne, ne, ne pravi se da nisi primijetio), tako da ti moram vratiti nečime. Reci: vitez si?”

“Ima neko vrijeme da jesam.”

“Tada je odlučeno: od danas si pukovnik.”

Mord nije stigao ništa niti reći, jer jezik mu je ionako bio spetljan od takve informacije, a kralj je već žurno rekao: “Moramo se vratiti na večeru. Ovi će se pitati gdje smo, a kakvi su govorit će tko zna što.”, pogledao je u Morda, te dodao: “Što se mene tiče, moja je savjest odsad u vezi tebe čista.”

Mord i dalje nije mogao ništa odgovoriti, tako da je samo potvrdno kimnuo i nastavio sa njima do velike dvorane, gdje ga je čekala Morrysta. Ali on je već tokom tih trenutaka i zaboravio na nju, jer njegovim umom, naime, sve su vrijeme odjekivale riječi, poput otkucaja srca:

Pukovnik! Pukovnik! Veliki Pukovnik Mord Dur'agemski!

Poglavlje 18

Mordu se činilo da sanja, a taj ga je osjećaj pratio još dugo vremena. Nije bilo kraja njegovoj sreći kada je čuo kraljeve riječi bez obzira na to koliko se trudio ostaviti svoje lice bezizražajno. Unutar sebe, on je izgarao od želje da zagrlji kralja, ali da je to učinio mogao bi se odmah oprostiti sa činom pukovnika, a možda i, nevjerojatno ni najmanje, samim svojim životom.

U početku, nakon što su se vratili u dvoranu, Mord se plašio da mu kralj nije dodijelio titulu u trenutku svoga pijanstva, pa se sutradan neće niti sjećati što je učinio, što bi značilo da je donio nevažecu odluku koju bi tada mogao povući, ali strah mu je uklonio Neurij, koji ga je ponosito, kako samo prijatelj prijatelja može promatrati, gledao i tapšao po ramenu, čestitajući mu. S obzirom da nisu znali o čemu se radi, i Myron i Thargelion su se iznenadili kad su čuli kakvu je čast kralj učinio Mordu, a u njima nije bilo niti trunke mržnje ili ljubomore!

Te se večeri još nastavljao voditi zanimljiv i ne toliko bitan razgovor o *Znatiželjnom jedru*, za koga je kralj odlučio da ga se ipak proglasi uništenim brodom neuspješne ekspedicije, što je sa sobom nosilo i zadatak da se svim ženama poginulim mornarima da onoliko srebrnjaka na koliko je već procijenjen ljudski život (a još su davno Učenjaci izračunali da je jedan čestit čovjek jednak dvadeset i osam srebrnjaka). Kralj nije znao koliko je točno *Znatiželjno jedro* imalo mornara i koliko ih je bilo spareno sa ženom, no kako je još ranije računao da će se taj razgovor voditi, on je zapovjedio da se odvoji na stranu petnaest zlatnika još prije nekoliko dana.

Iako se činilo da je uranio sa donošenjem odluke o tome, kralj je zapravo još i vrlo kasnio, jer od dolaska posljednjeg pisma sa *Znatiželjnog jedra* prošlo je nešto više od devet godina. Doista, toliko su godina čekale žene tih mornara na novac.

Nakon toga, jedini preostali posao bio je stvaranje malene vojske od stotinu ljudi jer je Myron, njegov novi savjetnik, slagao Vijeću da je takva vojska već okupljena. Kako bi mladić otkupio taj svoj grijeh što je blefirao u ime kralja bez njegova dopuštenja, kralj je taj zadatak predao upravo njemu, a to je Myron učinio već sljedećeg dana.

Tri dana nakon gozbe, zlatnici su bili pretvoreni u srebrnjake i poslani ženama poginulih mornara. Mord i Morrysa za to su se vrijeme upoznali gotovo onoliko koliko se Mord imao prilike upoznati sa Alverom. Myron na to nije gledao ni sa simpatijom, ni sa prezirom, već je prihvaćao sve, ma što god da se dogodilo.

Kao pukovnik – a bio je jedan od gotovo trideset pukovnika u Hil'gumu – Mord je sada imao vrlo mnogo posla na svojim ramenima. Nije mu mnogo trebalo da shvati kako mu kralj zapravo nije udijelio nikakvu milost učinivši ga pukovnikom, već je zapravo spojio ugodno s korisnim, pa je tako Mordu dodijelio čin ne iz prijateljstva ili isprike koliko iz puke potrebe za još jednim pukovnikom.

Jedan od Mordovih poslova bio je izviđanje sela oko Kessyra u potrazi za pobunjenicima. To je činio uz vod koji je brojao jedva dvadesetak konjanika, a na čijem je čelu on jahao. Bio je to vraški dosadan posao, pun snijega, kiše i ledenog vjetrova, ali Mord ga je izvršavao pokorno kralju, bez obzira što njegove rane koje je zadobio u lovu na vepra nisu u potpunosti zacijelile. Konjanici, koji su svi redom bili stariji od njega, slušali su ga pozorno kad bi govorio, i činili su sve u skladu sa njegovim zapovijedima bez obzira na njegovu mladost. Možda je tomu pridonosilo to što je od svakoga od njih bio višji i širi, ali Mord je volio misliti da je u pitanju ipak bilo čisto poštovanje na koje nije utjecalo ništa. Povorka bi putovala po čitave dane od sela do sela tražeći pobunjenike, ali nisu nalazili ništa. Zapravo, ono što bi ugledali u tim selima ne bi bili nikakvi bijesni barbari sa mačevima u rukama, već običan polugladan i jadan narod. Poradi toga Mord nije znao što bi mislio, ali bio je siguran da je kralj svakako svega toga bio savršeno svjestan, i da će njegovi potezi u vezi toga biti mudri i promišljeni.

Uistinu, Mord o svemu tomu nije suviše ni razmišljao, jer sve spram čega su njegove misli bile usmjerene, zapravo, bila je Morrysta. Ta djevojka mu je neobično snažno nedostajala, a dabome da je i on nedostajao njoj. Trenutci kad bi se njih dvojice sastali, s obzirom da su Mordovi pohodi selima znali trajati i po tjedan dana, bili su posebni, i onda kada ne bi bili zajedno upravo su ih oni tješili.

Činilo se da će se stvari vratiti svojim tokovima, i već su se svi spremali na onu jednoličnost kakvu vrijeme pruža, kadli se dogodilo i to, za što Mord nikada ne bi rekao da će se desiti: Stigle su neobične vijesti iz Teoma.

Naime, nakon gotovo deset godina odsutnosti, *Znatiželjno jedro* uplovilo je u luku.

* * *

“Naložio sam Učenjaku Alakonu da pošalje pismo u Teom.”, rekao je kralj jedne večeri kad se u zaključanoj velikoj dvorani Citadele sastao sa Myronom, Neurijem, Thargelionom i Mordom. “Ali držim da bi bilo najbolje da vas četiri odjašete ondje osobno, te mi dovedete mornare što prije.” Na trenutak je utihnuo, da bi zatim nastavio nešto tiša tona: “U pitanju je ozbiljna stvar. *Znatiželjno jedro* uopće ne bi smjelo postojati! Ako ti mornari nisu šarlatani, i ako su oni doista posada *Znatiželjnog jedra*, vjerujte mi da će Vijeće to iskoristiti na što gadniji način moguće!”

Mord, čije su rane još uvijek bile u zavojima ali koji je ipak mogao izvršavati svoje pukovničke dužnosti, sada je proveo trenutak razmišljajući na koji bi to način Vijeće moglo iskoristiti *Znatiželjno jedro*. Kako nije dolazio ni do kakve ideje, ubrzo je odustao od razmišljanja, i prepustio taj dio onima koje je smatrao mudrijima od sebe.

Princ tada upita: “U Teom ulazimo neprimjetno?”

“Naravno. Neprimjetno i odlazite iz Kessyra. Neka nitko ne sazna da ste napustili Kessyr, je li to jasno?”

“Svakako.” nešto udaljeniji od kralja odgovorio je Thargelion, koji je uspravno stajao u svome viteškom oklopu sa čašom crvena vina u rukama. Kao i sve Neurijeve prijatelje, kralj je zavolio i tog mladića. Štoviše, moglo bi se reći da je Thargeliona zavolio kudikamo više od ostalih, pa stoga nije zamjerio njegovoj opuštenosti dok je zamišljeno promatrao crveno vino u svojim rukama.

“Što se mornara tiče”, kralj je nastavio, “za njih će sa vama poći tri kočije. Držim da je to dovoljno za dvadeset i jednu osobu. Morde”, obratio se mladom pukovniku sa svoga trona, “ti ćeš otići u konjušnicu po kočije. Ako nema slobodnih kočija, zaplijeni ih u moje ime.”

“Bit će učinjeno.” Mord se složio.

“Oče”, javio se sada Neurij, “iako znam da su male šanse... što ako mornari ne pristanu poći s nama?”

Kralj o tomu ne odlučiti promisliti niti sekunde, već reče: “Poubijajte ih. Neka ne ostane niti jedan živ. Svakako, pokušajte prije toga izvući što više informacija iz njih, ali onog trenutka kada ne budete više mogli ništa, poubijajte ih, jer bolje je da su mrtvi, nego da daju informacije Vijeću.”

“Moći ćemo protiv dvadeset i jednog mornara...?” promrmljao je savjetnik Myron upitno.

“Neće u pitanju biti kreševo.”, objasnio mu je Mord. “Već držim da će nam Alakon pripremiti mješavinu arsena i cijanida.”

“Dobro si zaključio, Morde.”, potvrdio je kralj sa svoga trona, nakon čega im se svima obratio: “Ako bude došlo do toga, da, usmrtit ćete ih otrovom. A ako baš ne budete imali drugog izbora, tada izvucite mačeve. U svakom slučaju izbor mornara mora biti ili da dođu u Kessyr, ili da izgube živote.”

“U redu.” gotovo u isti glas tada su se javila četiri prijatelja. U najvećem od njih, Thargelionu, visokom i snažnom čovjeku duge ride kose i brade, dalo se vidjeti da bi on ipak radije htio da živote mornara uzima mačem nego otrovom. Pak što se ostalih ticalo, oni nisu imali namjere uzimati ničije živote ako za tim nije bilo potrebe.

“Budite spremni do ponoći”, rekao je kralj. “U ponoć krenite.”

Te riječi prijatelji su shvatili kao posljednje kraljeve upute za tu večer, pa su, nakon što je on uzeo svoj pehar i stao iz njega piti pod treperavom svjetlošću baklji na zidovima i svijeca što su visjele na lusterima, polako stali prilaziti izlazu iz

dvorane.

Ali kad su došli niti na pola puta do zaključanih vrata, kralj im je dobio: "Kad odete, molim vas, pošaljite mi po Učenjaka Alakona. Želim znati koliko mi žene mornara duguju novaca."

"Oče?" Neurij je upitao ne shvaćajući kralja u potpunosti.

"Novac koji sam poslao ženama mornara", kralj je kratko objasnio, "želim ga natrag."

Na to je princ samo kimnuo glavom te se okrenuo spram vrata. Nekoliko trenutaka kasnije, sada sa otključanim vratima, kralj je ostao sjediti u velikoj dvorani sam, osim nekoliko sužanja što su ušli nakon što su ovi otključali vrata, ni sa kim drugim unutra.

* * *

Gotovo tjedan dana kasnije, mornari su bili dovedeni na dvor.

Četiri prijatelja nije bio preveliki problem to učiniti, jer bez obzira koliko kralj mislio da će biti suprotno, Vijeće nije u sve to suviše uplitalo svoje prste, a jednom kad su došli u Teom i susreli se sa njima, prijatelji su učinili da mornari pođu u Kessyr gotovo bez nagovaranja. Stvar je, zapravo, bila u tomu što se baš nitko u Hil'gumu od obična puka nije usuđivao suprotstaviti se kraljevoj naredbi, pa tako ni mornari.

U međuvremenu se Hil'gumom proširila glasina koja je doprla do kralja i prije samih mornara, a koja je govorila o posadi *Znatiželjnog jedra*. Naime, glasina da iako su bili odsutni gotovo deset godina, da mornari nisu ostarili ni dana. To je kralju poručio Učenjak Alakon, odmah nakon čega mu se ispričao jer mu prenosi takve "baljezgarije i bapske priče", kako je Alakon rekao, "ali veličanstvo ima pravo znati sve". Kralj to nije htio komentirati, već se samo zahvalio Alakonu na informaciji i ostavio u jednom kraju svoga uma zapamćeno kao stvar koju će svakako, jednom kad mornari dođu, provjeriti.

Mornari su na dvor dovedeni jedne vrlo kasne večeri, i kralj se te večeri potrudio biti posebno odmoren i priseban, pa je tako prije njihova konačna sastanka čak i odspavao nekoliko sati. Iako je htio da sastanak bude što tajniji, on je ipak naložio sužnjima da pripreme i posluže mnoga jela duž jednog od stolova pred njegovim tronom, pa je tako mornare i četiri prijatelja u dvorani dočekala obilna večera veoma ugodna mirisa. Od pića su pak tu bili puni čupovi vina, piva i medovače.

Pod bakljama čija su plamenja plesala i osvjetljivala veliku i toplu, zaključanu kamenu dvoranu, uz večeru je sastanak kralja i mornara započeo. Oni su se posluživali sami, jer sužnjima nije bilo dozvoljeno biti prisutnima.

"Gospodo, kako ste putovali?" započeo je kralj jednom kad je dvorana bila

zaključana a oni se svi smjestili za stolom. "Čuo sam da je bilo kišno..."

"Oštra kiša i snijeg koji se otapa, da." kimnuo je princ glavom.

"Mnogo blata, gospodaru." dodao je jedan mornar.

Kralj se nije osjećao dobro pitajući ih tako nebitna pitanja, ali nije imao namjeru biti nekulturan. *Čak i u ovakvim trenucima kakvi jesu, čovjeku ne bi valjalo izgubiti dostojanstvo*, mislio je kralj.

A razloga za zaboraviti na kulturu, barem za kralja, doista i jest bilo. Naime, kako je on osobno prije gotovo deset godina ispraćao *Znatiželjno jedro* na njegovu isplivljavanju, imao je tada prilike vidjeti i naosob svako lice od njegovih mornara, jer u to vrijeme – po savjetu Učenjaka Alakona – on je odlučio iskazati čast svakom mornaru tako da se rukovao sa njim. Bilo je to formalno učinjeno prije tih deset godina i kralj lica mornara tada zasigurno nije upamtio. Ali jednom kada je ponovno ove večeri ugledao te ljude, njihovih se lica iznenada ipak sjetio.

A njihova su lica danas bila potpuno jednaka.

"Oče, ti ne jedeš?" upitao ga je tiho Neurij, njegov sin, ugledavši da kralj samo promatra neku praznu točku pred sobom i duboko razmišlja.

Kralja je njegovo pitanje lagano trgnulo: "Ne", odgovorio je kralj, "ovaj, da. Jest ću, dakako... Samo...", sada je nastavio nešto glasnije, više se ne obraćajući svome sinu, već mornarima, "Čuo sam za te glasine ranije, ali nisam im pridavao suviše pažnje..." započeo je kralj tako da ga je svaki mornar mogao jasno čuti. Na te njegove riječi, još i prije nego je on završio sa tim što je imao reći, mornari su već znali na što je kralj mislio, pa je baš svaki od njih pogledao u kralja savršeno znajući što li će ovaj sljedeće upitati. No, bez obzira što su znali koje će mu biti riječi, oni su ga pustili da nastavi:

"Ali, iako bih se mogao zakleti da sam vas sve pozaboravljao, upravo sada kada smo se ponovno sreli ja sam se prisjetio svih vaših lica. Ne znam sjećate li se, ali ja sam vas osobno prije deset godina ispraćivao i poznajem vam lica... Doista niste ostarili ni dana. Kako je to moguće?"

Nakon kraće tišine, koja je bila tu zato što su mornari htjeli biti sigurni da je kralj završio jer mu nikako nisu htjeli upadati u riječ, jedan od njih je rekao:

"O tomu i jesmo sa vama kao najmoćnijim čovjekom u zemlji razgovarati, kralju. Svi koje smo poznavali, svi naši prijatelji, rekli su nam da smo odsutni deset godina, ali to nije tako, barem ne za nas. Mi smo bili odsutni oko pola godine. Tri mjeseca izračunali smo da je trajalo putovanje do nove zemlje, zatim smo mjesec dana ondje obitavali, i još tri mjeseca trebalo nam je da dođemo natrag. Sedam mjeseci, dakle, smo najviše smo mogli biti odsutni. Postoje dnevnic, kralju.", rekao je mornar nakon čega je neki drugi iz svog dugog kožuna izvukao nekoliko gusto smotanih pergamenata te ih položio na stol. "Kad smo čuli za tu priču sa neslaganjem vremena pomislili smo da je u pitanju ozbiljan problem pa smo sakrili dnevnik od svih koji su nas to u Teomu tražili, jer htjeli smo ih dostaviti isključivo vama."

“Mudro je to što ste učinili”, rekao je kralj. “Ostavit ćete dnevnik tu. Moj savjetnik, pisar i ja pregledat ćemo ih što prije.”

“A što se tiče susreta s vama”, neki treći mornar je započeo, blago nasmiješen, “taj susret je za nas nemoguće zaboraviti. Ako vas itko poštuje u ovoj zemlji, to su onda ljudi od mora.”

“Zahvalan sam vam na tome.” odgovorio je kralj. “Nego, pričajte mi sada o putovanju, zapravo, o svemu značajnom sa putovanja, i o toj zemlji koju ste otkrili... Kakva je i valja li? I je li sigurno doći ondje ponovno? A što se tiče ovog incidenta sa neslaganjem vremena, potruditi ću se, ako nikakva druga rješenja ne bude, da na dvor dovedem ponajbolje filozofe i mistike da daju tomu objašnjenje – dakle za taj se dio nećemo suviše brinuti...”

“Kako velite, kralju.” složili su se mornari.

Razgovor se odmah potom, kako je kralj i htio, okrenuo spram novootkrivene zemlje. Mornari su o njenoj ljepoti tada, poradi posluženog alkohola pomalo i pripiti, stali pripovijedati nadugo i naširoko. Zemlja je ta, govorili su, neizmjerne ljepote, načinjena od planina na jednom dijelu koje su paralele nebo, a na drugom od stepa i šuma koje kada su se pružale u beskonačnost. Bilo je tu i mnoštva pitke vode, jezera i rijeka, i gdje god bi čovjek bacio pogled sa desecima kilometara duge pješčane plaže spram te zemlje, sve je bilo zeleno, od trave do krošanja, i nevjerovatno plodno i živo, i čovjek bi se ondje doista stao pitati je li doista u kakvoj zemlji ili je pak stigao u sam raj.

Divljači je u novootkrivenoj zemlji bilo u izobilju, ali raznovrsnog je voća svih mogućih okusa ondje po krošnjama bilo toliko da mornari nisu imali potrebe dirati životinje. Čak se poradi topline ni stabla za vatru nisu morala rušiti, već su mornari noći provodili spavajući na od danjeg sunca zagrijanom pijesku plaže bez ijednog upaljenog plamena.

“Ali zemlja, kralju, nije bila sama. Ona ima već stanovnike!” rekao je tada jedan od njih. Na same te njegove riječi gotovo svi ostali mornari kao na zapovijed promijenili su svoje raspoloženje u tmurno, jer očito da sa tim stanovnicima novootkrivene zemlje nisu bili u pozitivnim odnosima.

“Stanovnici?” kralj je upitno promrmljao.

“Bijela bića. Od neke nove rase. U pitanju nisu ljudi.”, odgovorio je isti onaj mornar. “Susreli smo ih odmah prvog dana, jer oni su nas i dočekali.”

“Bili su miroljubivi?” upitao je sada princ.

“U početku jesu, kasnije ne. Bili smo uljudno dočekani i pobrinuli su se za sve naše potrebe poput najboljih domaćina. Teško je opisati ih, prinče, njihove načine ophođenja i uopće njihov izgled, jer u potpunosti su drugačiji od nas... Vidite, njihova koža u potpunosti je bijela i kada svijetli...”

Princ je slušao pažljivo što mu je mornar govorio, ali nije se usuđivao u njegove riječi vjerovati. Nije u pitanju bila tek nevjera da postoje takva nadnaravna bića koja mogu isijavati svjetlost, već je tu daleko više posrijedi bio strah da ako su

takva bića doista stvarna, da bi mogla biti gadan neprijatelj Kraljevstva. Za razliku od njega, kralj je vjerovao svakoj mornarevoj riječi. Što se njega ticalo, on je osobno bio svjedok ne starenja mornara iako je prošlo deset godina, pa je držao da ako je moguće takvo što, zašto ne bi bilo i da negdje na kraju mora postoje bića čija koža svijetli?

“Nitko kome smo dosad to rekli nije nam u vezi toga vjerovao.” dodao je jedan mornar.

“A ispričali ste to mnogo ljudi?” Prije ikoga drugoga, jer doista su svi od prisutnih ljudi sa dvora u tom trenutku pomislili isto, upitao je Mord.

“Nekolicini. U gostionici u Teomu...” glasio je odgovor.

“Dobro, što je tu je.”, preuzeo je sada riječ kralj. “Nastavite dalje. Što se dogodilo da su prestali biti uljudni? I koliko neuljudni su postali?”

“Zapalili smo vatru, gospodaru.”, onaj mornar što je spomenuo gostionicu je odgovorio. “Zapuhao je hladni vjetar za zapada i mi smo naložili vatru. Od točno tog trenutka bijela bića postala su poput demona. Više prestala je svijetliti, a na njima se nije dalo vidjeti nikakve više prijaznosti. Sjećam se toga dobro, čim je drvo pred nama planulo, iste te minute oni su usmrtili prvoga među nama. Bez ikakva oružja, znate...”, pokušavao je objasniti mornar, “Već golim rukama. Njihove su ruke snažne, toga se dobro sjećam. Jedan udarac dovoljan je bio i da najveći među nama odlete na desetke metara daleko. Ti jadnici završili su zdrobljenih prsnih koševa odmah, a oni koji bi dobili udarac po licu bili bi na mjestu mrtvi.”

“Pošli su vas poubijati?” Mord je upitao. On nije ništa ni jeo ni pio za vrijeme razgovora, baš kao ni itko drugi od njegovih prijatelja, jer htio je um držati što bistrijim.

“Jesu, da.”, rekao je mornar. “I uvidjevši to, potrčali smo prema *Znatiželjnom jedru*. A tokom tih trenutaka, dok smo prevalili tih tridesetak metara do broda, od nas sedamdeset na životu nas je ostalo koliko nas upravo vidite, dvadeset i jedan.”

“Toliko su moćna bijela bića...?”

“Proveli smo oko mjesec dana sa njima iz nekog razloga bez ikakve potrebe za vatrom, pa je stoga bio mir među nama, ali niti u jednom trenutku tokom tih mjesec dana nismo ni u snu mogli pomisliti da bi mogli... jer oni razgovaraju, znate, govore naš jezik i pokazali su nam osobno ljepote svoje zemlje... Vatra im je kanda promijenila umove, a možda i čitave njihove osobe. Doista... mogu reći samo da su bili poput demona.”

“Jeste li se branili? Znam da su mornari *Znatiželjnog jedra* nosili kratke mačeve uza se.” upitao je Thargelion, napokon odlučivši da se i on pridruži razgovoru.

“O, itekako jesmo. Ali mač na njima nije imao nikakva učinka, i oni koji su prvi nasrnuli mačevima i nalaze se među onih četrdeset i devet poubijanih. Kao kakva gadna čarolija se sve odvijalo; nevjerojatno brzo oko nas ljudi su ostajali bez života, a iako su se protiv gotovo pedeset mačeva sukobili, od bijelih bića nije pao nijedan. Sumnjam da smo uopće i ranili ikoga od njih. Bilo kako bilo, jednom kada smo se

našli na brodu i odriješili užad, napad je prestao, a mi smo brže bolje otvorili jedra i pošli za Hil'gum.”

“To je doista neobično...”, promrmljao je kralj. Sekundu kasnije, dodao je nešto blaža glasa: “Žao mi je radi vaših poginulih prijatelja i svih nesreća koje ste doživjeli. Iskreno žalim...”

Točno tog trenutka, još dok je kralj privodio svoje riječi kraju, među nekima je od mornara Myron, njegov savjetnik, primijetio jednu jedva primjetnu tmurnost i neodobravanje.

“Moj kralju?” tiho se obratio Myron kralju kad je kralj namjerno dopustio svome sinu da dalje vodi riječ.

“Primijetio si i ti? Žao mi je, ali zlato ne možemo vratiti.” kralj je tiho odgovorio samo ga da savjetnik može čuti.

“Razumijem.” Myron, koji je tek tada shvatio o čemu se radilo tokom onog neodobravanja, je odgovorio. U pitanju je, dakako, bilo zlato koje je trebalo biti podijeljeno ženama mornara kao odšteta jer su ovi poginuli, a koje se jednom kad su se mornari ipak pojavili živi zatražilo natrag Kraljevstvu. Za taj su potez Kraljevstva mornari od nekoga očito tokom putovanja čuli, i to – barem oni oženjeni kojih se to ticalo i koji su poradi toga marili – su smatrali vrlo nepravednim.

Znam da je nepravedno, mislio je kralj tokom tih trenutaka, jer i njegov je um isto pitanje stalo kopkati, ali poradi svega onoga što sada znaju, mornare bih trebao još dati i usmrtniti, a ne im zlato davati. Tako da sama činjenica da sam ih poštedio govori da im ne dugujem ništa. A nekoliko sekundi kasnije, pomislio je i: U politici, onaj koji u jednom trenutku prizna da je učinio grešku, ma koliko zanemariva ta greška bila, odmah je priznao da je počinio sve druge greške, i velike i male, i svoje i tuđe, i grijehe je čitave zajednice prepisao na sebe. Zato se ne smije odvajati od svojih riječi nikada, niti na jednu sekundu, jer posljedica je njegov politički pad.

Razgovor dvorjana i mornara u zaključanoj dvorani kako je dalje tekao sve se manje doticao novootkrivene zemlje i uopće putovanja *Znatiželjnog jedra*, a sve više sadašnjeg života tih mornara. Gotovo kod svake njihove rečenice kralj je očekivao da će spomenuti one zlatnike oduzete njihovim suprugama, ali bez obzira na njihovu opijenost oni si ipak nisu dozvoljavali to učiniti. A ono što se reklo još o novootkrivenoj zemlji tek se ticalo broja bijelih bića, čiji je broj po procjeni mornara premašivao stotinu tisuća duša, veličine te zemlje, koja je bila manje-više kao dva Hil'guma, i kraljevog rješenja za sve one nadnaravne probleme koji su se nje ticale, a koje je glasilo da će na dvor što prije tokom sljedećih dana dovesti mistike i filozofe svih vrsta da razjasne stvari.

No kraljeve i misli mornara svejedno bi se uporno vraćale na one zlatnike. Njih je, po kraljevu mišljenju i mišljenju Myrona bilo netaktično ponovno udijeliti, bez obzira na kraljevu suosjećajnost, jer Vijeće ako bi za to doznalo na sva bi zvona razglasilo kako kralj donosi odluke kojih se ne može pridržavati ni tjedan dana, a

to bi mu uništilo toliko ugled da bi njegovi vlastiti ljudi mogli izgubiti povjerenje u njega. *Takvo što zasigurno bi dovelo do kakvog građanskog rata i konačne propasti Hillguma. Ne sumnjam ni najmanje da kad bi rat počeo večeras, da bi mi već ujutro dvoranu napunili mačevi u službi Vijeća i pobili sve moje nenaoružane ljude, baš kao i mene, mislio je kralj.*

Valjalo je, dakle, udobrovoljiti mornarima na neki drugi način, a jednom kada se tihim šapatima posavjetovao sa Myronom koji je sjedio do njega, do tog je načina i došao, pa je tako par minuta kasnije napokon progovorio:

“Što se tiče vašeg smještaja ovdje u Kessyru, dok ne pođete natrag u Teom moj će vam savjetnik još večeras onogući pristup slobodnim kućama u rukama Kraljevstva što se nalaze pokraj Dvorane vijećanja. Ondje ćete moći ostati koliko god budete htjeli, ali vi ćete najvjerojatnije otići što prije, jer u Teom ćete sa sobom nositi i dokumente, svaki od vas dvadeset i jedan, na kojima ćete imati moj potpis da dobivate od Teoma mirovinu do kraja života. Što se tiče putovanja i samog *Znatiželjnog jedra*, dat ćete mi riječ da ćete se potruditi ako ne zaboraviti na sve to, a ono barem da više nikome u životu o tomu ništa ne govorite. Jer u pitanju je krajnje osjetljiva tema. Ako budete prekršili riječ, dakako, bit ćete najstrože kažnjeni.” kralj je rekao. “Nadam se da ste zadovoljni odlukom.”

Mornari nisu odgovarali, mada se na njihovim licima ipak dalo vidjeti da im se odluka sviđa. A uspješna kupnja njihove tišine još se više sviđala i kralju.

Odlučivši pokloniti svoje povjerenje Myronu da će zapamtiti sve njegove večerašnje odluke i još ih izjutra sprovesti u djela, kralj je tada, po prvi puta te večeri, uzeo prazan kalež i napunio ga pićem. Tek tada za kralja je večer imala započeti.

* * *

Kako je uz kralja proveo gotovo čitavu večer, Myron je ujutro pošao izvršiti sve zadatke koje mu je ovaj zadao, niti jednog trenutka prethodno iskoristivši da se odmori.

S obzirom da je Myron posjedovao jednaku moć kao i Vrhovni starješina Vijeća, mogao je zapovijedati unutar Kessyra kome god je htio osim samome kralju, princu ili ikome iz Vijeća, i upravo stoga, jednom naletjevši na Učenjaka Alakona, nakon što su se uljudno pozdravili, dao je nalog:

“Izvolite dnevnik plovidbe *Znatiželjnog jedra*”, rekao je izvukavši iz unutrašnjosti kožuna gusto smotane pergamente koje je još tokom noći uzeo sa stola iz Velike dvorane, “pročitajte to i proučite što temeljitije, a onda pergamente spalite. Pak ako bude bilo dovoljno vremena, one najbitnije dijelove možete prepisati, kriptirati i sakriti. Ovo je vrlo bitno da učinite.”

“Razumijem.” odgovorio je Učenjak Alakon.

“Dalje”, Myron je umorno nastavio, žmirkajući svojim neispavanim očima bjeloočnica prošaranih sa crvenim kapilarama, “napisat ćete na dvadeset i jedan pergament zahtjev za dobivanje mornarske mirovine i odnijet ćete to u Veliku dvoranu da ih potpišu mornari i kralj jednom kada se i sam kralj probudi.”

“Njegovo veličanstvo još nije ustalo? Obično u ovo vrijeme...” promrmljao je začuđeno Alakon.

On je to upitao Myrona zato što je Myron, kao kraljev savjetnik, sada stanovao kralju daleko bliže no Alakon, pa je na osnovu straže pred vratima mogao znati je li kralj u odaji ili ne. Pak ako bi Alakon pokušao istim tim dijelom hodnika proći, bio bi zaustavljen.

“Spava, da”, odgovorio je Myron pomalo iznerviran takvim nerelevantnim pitanjem. “Potrebno je odmoriti mu se, jer mnogi su se problemi za današnji dan pojavili za koje bi se valjalo biti što bistrija uma kako bi se riješili.”

Još i prije nego se Alakon uspio složiti sa njegovim riječima, Myron je dodao: “Nego, jednom kada učinite to što sam rekao, pođite u knjižnicu i potražite popis svih bitnih ljudi Hil'guma, te iz njega izdvojite najbolje filozofe i mistike. Svakome od njih odmah potom pošaljite pismo da što prije dođe na dvor, i to pod prijjetnjom bičevanjem ako odbiju doći.”

“Bit će učinjeno.”, Učenjak je kimnuo glavom. “To je sve?”

“To je sve.”, Myron je rekao. Oni su se tada pošli rasti, kadli se Myron okrenuo spram Učenjaka i dodao: “O, i još jedna stvar, Učenjake. Nemojte danas napuštati Citadelu već budite dostupni sve vrijeme. Ako se ne varam, bit ćete potrebni tokom čitavog današnjeg dana.”

“U redu...” Učenjak je na to kimnuo glavom, te nastavio dalje hodnikom.

Myron je nakon rastanka s Učenjacom odlučio poći do *Suhog pruta*, za kojeg je bio siguran da ga ondje čeka Thargelion. Uz Myrona bi obično iz Citadele pošli i Mord i Neurij, ali kraljev je savjetnik bio siguran da je njima dvojici ipak potrebno nešto više sna, jer dan koji slijedi, kao i mnogi dani nakon njega, bit će pun raznoraznih, a možda i nemogućih zadataka. Pak što se ticalo Thargeliona, njegov odabir da kraljevo inzistiranje da i on stanuje u Citadeli odbije sada se Myronu činio vrlo mudrim, jer problemi su kanda bili udaljeniji od njega, koji je sada stanovao u kući pokojnog Ser Horma, pa je on imao nešto više slobodnog vremena od ostalih.

Thargelion je obično dane provodio sam u toj velikoj kući, sjedeći uz knjige njegovog pokojnog očuha i uz vino ih polako čitajući. Tu i tamo došla bi mu ona djevojčica što je godinama ranije donosila pečeni kruh Ser Hormu, sada već odrasla djevojka, i onda bi oni provodili noći zajedno. Začudo, jedno prema drugome oni nisu osjećali nikakvu požudu, već su gotovo poput brata i sestre ili starih dobrih prijatelja trošili sate sjedeći na jednoj velikoj fotelji i čitajući djela hil'gumskih velikih autora. A kada djevojke te nije bilo, i kada mu nije bilo do čitanja, Thargelion bi vježbao hrvanje Ser Raaha, svoga davnog učitelja,

ponavljajući u noći nasred prostorije mnoge Raahove poteze poput kakvog očaravajućeg plesa. Doista, Thargelion ih je znao sve napamet i svi su mu oni bili dragocjeni, jer Ser Raah, čovjek koji ga je tomu naučio, bio je majstor kakvog se u povijesti rijetko kada da naći, i doista je bila čast posjedovati njegovo znanje...

Myron se susreo sa Thargelionom u *Suhom prutu* manje od pola sata kasnije, koliko mu je trebalo da od Citadele do gostionice dopješači, i njih su dvoje tada uz pivo započeli razgovor.

“Krasan dan, Thargelione.”

“Doista.”, vitez je odgovorio umorna glasa. “Mada nisam spavao gotovo čitavu noć. Čovjek bi rekao da ćemo se nakon onolikog puta odmoriti pošteno...”

“Ah”, Myron se kiselo na to nasmiješio, “barem smo riješili sve poslove.”, na trenutak je stao nakon što ga je Thargelion ironično pogledao. “Dobro, nekoliko njih.” nasmiješivši se, dodao je.

“Ha, meni se čini da smo si ih sinoć još nekoliko navalili na vrat, a kamoli da smo išta riješili.” Thargelion se grohotom nasmijao. Dalje je nastavio šaptom: “Ako oni mornari prave kralja budalom, onda se ne trebamo čuditi što nam Vijeće staje na žulj. A ako pak ne, to će svakako činiti bijela bića... Uzgred, vjeruješ li ti u to?”

“U bijela bića i zemlju? Iskreno, pojma nemam što da mislim.”, Myron je odgovorio, nakon čega je prestao govoriti kako bi platio gostioničaru Buci za pivo koje im je upravo tada on donio. Pivo je sada bilo točeno u željeznim kriglama, hladno, zlatno i puno pjene, koja samo što se nije prelijevala preko rubova krigli. Nakon što je Buce uzео novac i napustio ih, Myron je, otpivši jedan dugi gutljaj, nastavio: “Moj ti um ovako čini: raspolazem sa onim što imam.”

“Objasni.” rekao je Thargelion.

“Evo, kad bi mi netko dao, na primjer, vrećicu sa bakrenjacima i rekao "Odi kupiti jaja", ja bih otišao kupiti ta jaja računajući da je u vrećici točno onoliko bakrenjaka koliko mi je taj koji me je poslao rekao. Nema potrebe da provjeravam vrećicu i zbrajam bakrenjake, ili gledam ima li ih uopće. Jednostavno odem i učinim kako mi je rečeno.”

“Shvaćam te. Ali zar to nije opasno?”

“Upravo suprotno, Thargelione.”, rekao je Myron glave manje od pola metra udaljene od krošnje mlade lipe, jedne od tri koje je Buce zasadio u gostionici, koja je sada bila puna zelenkastih listova, što je uz onaj zidić od kamena što je služio kao još jedan šank, a koji je Myrona i Thargeliona sakrivao od pogleda većine drugih gostiju, činilo jedno kanda dražesno ozračje koje je odmaralo, barem Myronovu, dušu. “Ne mareći za toliko mnogo sitnih detalja oko sebe, ja svoj um držim odmornim i pripremnim za mnogo veće, daleko bitnije probleme što imaju doći. Kod mornara me ne zanima govore li istinu kad govore od bijelim bićima, već me zanima ako već i jesu ona stvarna, koliko kvalitetno i brzo ja mogu odreagirati poradi toga, jesam li bespomoćan ili se pak i drugi mogu osloniti na mene...”

“Ali ako bijela bića nisu stvarna, tada je čitava ta reakcija uzaludna.”

“Ne, već sam se tada samo našao pred novim problemom, koje ga će moj um, poradi toga što je odmoren i spreman, također riješiti bez nekih težih problema.”

Thargelion se tada ogledao po gostionici. Bila je to ista ona stara gostionica *Suhi prut* u kojoj su prijatelji godinama provodili slobodno vrijeme i pod niskom ali bujnom lipom što je rasla pokraj stola polako odmarajući se ispijali pivo. Iako proljeće jedva da je i započelo, a snijeg se nije mislio povlačiti, kessyrške ulice ipak su bile udarane onim oštrim zimskim suncem pod kojim, ma koliko hladno vani bilo, u kožunu čovjek nije mogao ostati duže od nekoliko desetaka minuta bez da se počne znojiti kao usred ljeta. Upravo stoga ljudi Thargelionova kova su se sklanjali sa ulica, a takvima se ne bi bilo ni u koju drugu građevinu ugodnije skloniti no u *Suhi prut*. Godinama je tako bilo i, promatrajući unutrašnjost gostionice u kojoj je bilo toliko ugodno toplo da čovjek nije ni trebao kožun, Thargelion je držao da će još mnogo godina tako i biti.

“Slažem se s tobom, Myrone.”, već zaboravivši, zapravo, o čemu su njih dva razgovarala, Thargelion je rekao. I rekavši to, nastavio je činiti ono što mu je u gostionici i bila namjera: uz piće opustiti se.

Jer dabome da će sve biti u redu, pomislio je.

* * *

Mnogo se mistika javilo u narednom tjednu, i ubrzo se u Kessyru doista našla barem čitava stotina kojekakvih mudraca, filozofa i mistika dugih brada i pronicavih pogleda. Oni su svi redom nosili duge halje, i mnogi su bili u pratnji svojih učenika. Jedni na druge ti su takozvani mudraci gledali sa prijezirom, kao i, uostalom, na sve što bi njihov pogled uopće i uhvatio. To su bili ljudi iz tog soja kojeg kralj nije volio ni najmanje, naime soja toliko pametnih ljudi da im je pamet zamijenio čisti cinizam, pa su pljuvali po svemu po čemu se dalo pljuvati (jer valja znati, kao što je kralj znao, da čak i pamet u velikim količinama djeluje poput otrova, a sujeta u kombinaciji sa tom pameću čini da sve to skupa i nije pamet već smeće kojeg je um jadrnika prepun). Ali istrpjeti ih je morao, jer ipak je on tako odlučio, a on je bio kralj. Kao utjeha, služila mu je misao koju je stvorio u svome umu još i prije nego je prvi mudrac pozvan na dvor: *Ako me ijedan uvrijedi, sve ću ih dati poubijati*.

Svatko je znao da su većinom u pitanju bili puki prevaranti, no ipak je kralj trebao usluge mudraca pa su tako on i njegovi najbliži ljudi (što će reći Myron, Mord, Thargelion i Neurij) po čitave dane primali na dvor jednog po jednog mudraca kako bi sa njima razgovarali.

Kako je kralj i držao da će biti, većina potrošenog vremena na te ljude bilo je doista vrijeme bačeno u vjetar. Na njegova ozbiljna pitanja o magiji, oni su

odgovarali sa podsmijehom, tvrdeći kako je magija dječja izmišljotina, a sve ono što se sa mornarima dogodilo puka laž nevrijedna njihova vremena. Oni su svi radije govorili o "čistom" znanju, o definicijama već poznatih stvari, kao što su bili zakoni matematike i fizike, i jednom kad bi započeli govoriti o tome kralju pokušavajući ga naučiti tomu po njima jedinom znanju vrijednom osvrta on, iako je iz uljudnosti slušao, umirao je od dosade. Baš svaki od tih staraca dugih brada tako je činio, prenoseći svoje znanje na kralja i njegove ljude, ali znanje koje su oni kao neuki ljudi već poznavali, samo na daleko manje bespotrebno kompliciran način.

Kako je tjedan prolazio, kralj je sve više gubio strpljenje, pa se tako na nekoliko desetaka razgovora nije ni pojavio. Uvečer bi tek, kad bi ugledao princa, upitao: "Jeste li danas našli onoga koga tražimo?", ali i to bi upitao pukim izdahom, jer znao je i sam kakav će odgovor biti, a on je bio: "Ma i danas ista starčad sa previše znanja o ničemu..."

Vrijeme je prolazilo odvratno sporo, baš kao što su i svi ti starci sporo govorili jednom kad bi kralja zapala nesreća slušati njihove govore. Svakoga dana kralj se morao tjerati da ipak ne izda zapovijed o ubijanju tih mudraca, a kako su prolazili dani on ne samo da je počeo osjećati gađenje spram njih, već bi gotovo odmah izgubio strpljenje kad bi ugledao ijednu drugu staru osobu na dvoru, pa makar to bio i neki od sužanja.

"Ne znam koliko ću to još moći izdržati..." u jednom si je trenutku promrmljao u bradu oznojen sjedeći na dvoru.

"Što?" zazvonio je na to neki uopće kralju za čuti gadan glas velikom dvoranom.

"Ništa, ništa... Molim, nastavite." odgovorio je kralj.

"Dakle, kako sam rekao... Gledano iz perspektive poznatog matematičara Fuciliusa, Tyrnonimus je bio u krivu što je podizao sjeverne zidove tvrde pod tim kutom, jer svijet, za koji znamo da je more i Hil'gum, rotira se unutar jedne kugle koju zovemo A'rahtag, i ona, s obzirom da joj je obujam dva milijuna i ostam stotina..." Iako se trudio svim silama, kralj dalje nije mogao slušati. On je jednostavno promatrao tog starca kako otvara i zatvara usta, otvara ih i zatvara... i nije mogao a da ne zamišlja kako u njih osobno nabija kolac, jer je svim dželatima dao slobodan dan, s obzirom da je osobno htio poubijati sve mudrace.

O, to bi bio prekrasan dan... iza njegovog čela prepunog graški znoja pojavila se misao.

"Koliko ih još ima?" umjesto da vikne straži da odvede i ubije mudraca, kralj je tiho upitao svoga sina.

"Još jedan, oče." Neurij je odgovorio, stojeći tik do kraljeva trona zajedno sa Mordom, Myronom i Thargelionom.

Hvala bogovima! kralj je na to pomislio. Neko vrijeme još promatrajući mudraca i praveći se da ga sluša, kralj je nakon toga pomislio: *Ne znam je li do mene ili do njih, ali svakako mi se gadi cinizam svih tih učenih ljudi i njihovo prodavanje lažnog i nebitnog*

znanja. *Kugla A'rahtag? Bogovi, mornari su došli sa vijješću da se na kraju mora nalazi nova zemlja, a ova budala preda mnom i dalje priča o A'rahtagu i vjerovanju kako je svijet samo Hil'gum i more, i ništa više...*

“Kralju? Ima li dakle moja malenkost dopuštenje napustiti dvor?” tada je svojim rastegnutim riječima starac trgnuo kralja iz razmišljanja.

“Oh, da, svakako...” Hinnor je odgovorio. U sebi on poradi odlaska i tog starca nije osjećao ni sreću ni tugu, već upravo ništa, s obzirom da mu je starac i rekao sve skupa baš ništa.

“Sada će ući posljednji mudrac.”, rekao je savjetnik Myron tada kralju. “Ime mu je Jarez Rommirski.”

“Ah, valjda ću preživjeti još jednoga...” kralj je tiho izdahnuo.

Još dok je on to govorio, Mord, koji je osobno pošao otvoriti zaključana vrata onom prošlom mudracu, propustivši tog starca, pričekao je nekoliko trenutaka da se na ulazu pojavi novi, posljednji mudrac.

A nakon što je prošlo jedva desetak sekundi, na ulazu se novi mudrac i pojavio. Jarez Rommirski, kako ga je Myron ranije predstavio kralju.

* * *

“Ti si novi mudrac?” kralj mu je još dok je ovaj prilazio tronu umorno dobacio.

“Moj kralju, radije me nazivaju mistikom. Jer daleko sam ja još od mudrosti...” odgovorio je Jarez, iznenadivši time kralja jer njegov glas nikako ne bijaše glas starca. Štoviše, jednom kad je prišao tronu, kralj je mogao uvidjeti da je ovaj u svojim četrdesetima.

Jarez Rommirski bio je vitka i visoka pojava, kuštrave crne kose srednje dužine i čekinjaste kratke brade, kukasta nosa i smeđih očiju. Crte njegova lica bijahu oštre, baš kao i, činilo se, čitavi njegovi pokreti. On je hodao polako i uspravno, ali nikako sa arogantnim pogledom spram svega kao ostali mudraci. To je kralju već na samom početku podosta obećavalo.

“Ako nisi mudrac, zašto si ovdje?” upitao je Myron, stojeći pokraj kraljeva trona.

“Ovdje sam jer vama nisu ni potrebne usluge mudraca.”, odgovorio je Jarez mirno. “Ono što vama treba, gospodo, objašnjenje nije mudrosti, već magije.”

Je li to moguće? kralj je tada pomislio, pun nade. *Jesmo li napokon našli pravog čovjeka?*

“Jer ono sa čim imate posla upravo i jest magija.” nastavio je Jarez.

“Onda... pričaj.” rekao je kralj, odmah nakon čega je upitno pogledao u Morda da još jednom provjeri jesu li vrata dobro zaključana. Mord je na taj kraljev nalog vrata provjerio; bila su zaključana. Druga je vrata provjerio odmah potom za svaki slučaj. Ni sa njima nije bilo drugačije.

Jarez tada započne: “Poznajem već svu priču mornara. Pošli su na put, putovali tri mjeseca, otkrili novu zemlju, ondje zatekli bijela bića, proveli sa njima mjesec dana, i nakon što su zapalili vatru sukobili se sa njima i pobjegli.”

“Tako je...” Myron je odgovorio.

Jarez kimnu glavom na Myronove riječi. “A tih pola godine putovanja iz njihove perspektive ispalo je kao deset godina iz naše. Dakle, u pitanju je očito magija. A od svih magija, bojim se, upravo ona najgora... takozvana destruktivna magija.”

“Zašto destruktivna?” Mord, u kome se tada probudio neki čudan osjećaj koji je govorio kao da je sve o toj magiji znao, upitao je na to.

“Destruktivna je, Pukovniče, zato što se korištenjem nje stvara ne destrukcija okoline, već destrukcija duše onoga koji ju koristi.”, Jarez je odgovorio. “Mogu to pokušati objasniti i ovako: bijela bića zasigurno nisu oduvijek takva bila, već su u pitanju u prošlosti vrlo vjerojatno bili ljudi. Ali kako su otkrili magiju i kako su je počeli koristiti i pretjerivati u njenu korištenju, njihove duše toliko su se pouništavale da je od njih ostalo to što je ostalo – bijela bića.”

“A kako znaš da su koristili magiju?” Mord je upitao.

“Očiti je primjer utjecaj na vrijeme. Učinili su da vrijeme na moru teče daleko sporije. Sada... možda su to učinili namjerno, a možda je to tek rezultat kojeg ne mogu kontrolirati. U svakom slučaju, to da koriste magiju je sigurna stvar.”

“Osim ako mornari ne lažu.” Myron je izdahnuo.

“Razgovarao sam sa njima.”, reče Jarez, nakon čega pogleda u kralja, “Nadam se da mi to, Vaše Veličanstvo, nećete zamjeriti, ali htio sam osobno izvući iz njih informacije. Ne lažu jer im nisam dozvolio lagati.”

“I ti poznaješ magiju?” upitao je začuđeno Myron.

“Destruktivnu?” dodao je Mord.

“Ne destruktivnu, ali nešto od magije poznajem, da. Destruktivnu se ne usuđujem koristiti.”

“Dakle, što da činimo, mističe?”, sada je javio kralj, “Zemlja nam treba. Zato smo i slali *Znatizeljno jedro*.”

“Bijela bića”, rekao je na to mistik, “krivo su nazvana tako. U pitanju su zapravo demoni, a ova vrsta nastaje kad ljudi previše ulaze u doticaj sa nečim sa čime ne bi baš trebali... Sada... pitanje je samo, kralju, želite li se vi sukobiti sa demonima?”

“Je li takvo što izvedivo?” kralj je upitao.

“Ako su pobili gotovo pedeset ljudi u desetak sekundi, tada se pitam koliko bi ljudi bilo potrebno da se ubije samo jednog demona? Ne vjerujem da se takvo što uopće da izračunati, a i ne vidim nikakvu korist od toga... Bilo bi nam potrebno nebrojeno mnogo ljudi.”

“Što preporučaš onda?” kralj upita, već polako postajući nestrpljiv.

“Odustati od napada i nadati se da oni ne napadnu Hil'gum. Mada se još uvijek pitam zašto nisu nastavili ubijati ljude kad su već započeli. Zašto su stali na četrdeset i devetom mornaru?”

“Možda se boje vode?” Myron upita.

“Moguće je.”, mistik odgovori. “Zapravo, mnoge su stvari moguće u ovom trenutku. Prije nekoliko minuta niste vjerovali da postoje demoni. Ja sam vjerovao, no nisam nikada čuo za slučaj da ih je netko doista i vidio. Predlažem stoga... predlažem da se svatko od nas povuče na nekoliko dana i razmisli dobro o svemu ovomu, bez da ikome kaže i riječi. Ovo je vrlo ozbiljna stvar”, rekao je pogledavši nakratko na svakoga u dvorani, “i vjerujte mi da ne želimo žuriti. Za svaki slučaj”, mistik zaustavi pogled na kralju, “ja neću odlaziti iz Citadele, jer ne želim da moja riječ dolazi u pitanje.”

Kralj se sa tim složi. “Dakle, da razmotrimo još prije donošenja ikakve odluke? Bit će učinjeno.”

* * *

Kao i obično zadnjih desetak godina koliko je živio u Kessyru, Mord je i večer nakon onog sastanka sa mistikom proveo u gostionici *Suhi prut*. Tamo je sjedio za istim onim stolom lijevo od vrata nakon što se uđe u gostionicu, iza zidića i niskog stabla lipe, za stolom sa Neurijem, Thargelionom i Myronom. Razlog zašto su sada tu bili i Neurij i Myron bio je što na dvoru nisu imali nikakva posla, jer kralj je savjet mistika Jareza da svatko odmori i dobro razmisli o svemu uzeo zaozbiljno, pa ih je pustio da idu gdje već misle da će naći savršeno mjesto za odmor i razmišljanje.

Nekoliko metara od njih, susjedni im stol bio je spojen sa još jednim stolom, jer ondje su te večeri sjedili mornari. To su bili ljudi koji nisu dobili priliku provesti deset godina života uz one koje su voljeli, pa su tako nekom okrutnom magijom ostali onoliko stari koliko su bili i prije tih deset godina, dok su pak svi njihovi poznanici ostarili. Oni nisu bili svjesni mnogih novosti što su se dogodile u tih posljednjih deset godina, ali za njih nisu ni marili – jer jednostavno su iz nekog razloga bili preumorni da bi marili – pa su tako svi sjedili tmurna i tugoljiva pogleda, polupijana, piljeći u prazno.

Njima je bilo potrebno samo piće u kome će utopiti tugu. Tugu spram izgubljenih četrdeset i devet drugih mornara, od kojih su nekima od njih oni bili prijatelji, pa čak i rođaci, te tugu spram svojih živih obitelji što su još u Hil'gumu. Oni su svi redom stariji za deset godina, i svaki od njih uz mornare će živjeti deset godina manje. Što je učinjeno, učinjeno je, a mornari nisu čak bili ni krivi za ikakav zločin.

Jer daleko su se veće stvari odvijale nad svima njima, stvari u rukama samih bogova, samo što su se, eto, te stvari odlučile usput okrutno poigrati i sa njima, malenim ljudima.

A te stvari koje su se događale, ako su se ikoga doista među ljudskim sinovima

ticala, ticala su se Morda Dur'agemskog. On nije znao zašto, ili se pak samo nadao da nije to što je slutio, ali konstantno je osjećao bol u predjelu prsa koja nije imala veze sa onim ranijim opeklinama i onom ranijom boli koju je obično osjećao. Neka nova bol je to sada bila, koja se pojavila baš nekako kada i *Znatiželjno jedro* u Hilgumu, i ta bol mučila ga je strašno. Uz tu bol, također je mogao u svom umu čuti i nečije riječi. Riječi, naime koje su govorile "Pamti, Morde...!", a to nije znao čemu bi pripisao, jer zvučalo bi poput povjetarca i jednom kada bi čovjek stao razmišljati o njima one kanda nisu ni imale svoje značenje. I upravo stoga, nemajući nikakva druga odgovora, i on se pridružio mornarima u piću.

Njega je – tako mu se barem činilo – najviše potresala činjenica da su mornari fizički ostali u prošlosti. Mord je osjećao mješavinu mržnje, gađenja i uzbuđenja spram svega toga. Ta mješavina osjećaja podsjećala ga je, htio ne htio, na onu večer kad je ubio Ser Tarroba, svog očuha. Te večeri osjećao je slično raspoloženje.

Samo da se opet ne ponovi, pomislio je sjedeći za stolom prije no što je ispio još jedan u nizu gutljaja piva iz željezne, teške krigle. *Ne želim više biti zvijer...*

U gostionici je, tko zna poradi vrela zlatne ogrlice pod Mordovim prsima ili količini ljudi unutar nje, bilo vruće, a po Mordovu se orošenu čelu stoga lijepila njegova crna kosa. Oznojena su lica bili i drugi, no svi su oni bili toliko zadubljeni u misli i opću turobnost (pa i sam gostioničar) da nitko nije predložio da se otvore vrata.

Ali vrata su se u konačnici ipak otvorila, i ostala su otvorena, jer u gostionicu je u jednom trenurku ušao onaj mistik Jarez i, ušavši te naručivši za sebe kuhano vino, pošao je odmah do stola za kojim su sjedila četiri prijatelja.

Prišavši im, Jarez ih je prijateljski pozdravio i upitao ih za dopuštenje da sjedne do njih.

"Dakako, čovječe!" glasio je na to odgovor, a odgovor bijaše iskren. Jer da tog trenutka mistik nije ušao u gostionicu, oni bi svi najvjerojatnije ubrzo napustili gostionicu, jer doista se više nije ni o čemu imalo razgovarati. Ovako, pak, dolaskom tog čovjeka, mnoge su se teme otvorile i dakako da je o njima svejedno prije ili kasnije valjalo raspraviti, pa su mu četiri prijatelja stoga bila zahvalna.

Za početak – mistik to čak nije niti krio – valjalo je razgovarati o Mordu. Ali samo s Mordom, tako da je mistik tiho upozorio Morda da će sa njim nešto kasnije razgovarati, kad budu nasamo. O čemu bi točno razgovarali, to ipak jest krio, bez obzira što je poriv da sa njim razgovara izložio pred sva četiri prijatelja.

Na Jarezove riječi Mord je kimnuo glavom, bez obzira što kad bi malo razmislio ni sam svemu tomu nije nalazio smisao. Jednostavno je, takoreći, bio preumoran mistiku odgovoriti ikako drugačije (tako je barem on to samome sebi objašnjavao, a dabome da to tako nije moralo biti).

Sa ostalima je, pak, Jarez imao razgovarati o drugim stvarima, kojih se ticala nova zemlja o kojoj je sada već brujao čitav Hil'gum: kralj je, iako je prošao tek jedan dan, ipak odlučio poslati u tu zemlju brodove sa vojskom. Ta je vijest koju

im je Jarez vrlo tiha šapta rekao bila najnovija, i nje su među četiri prisnika ranije bili svjesni jedino Neurij i Myron, najbliži kraljevi ljudi, a oni o tomu nisu govorili iz dva razloga ostalima: prvi je bio tajnovitost informacije, a drugi što će Neurij, ukoliko brodovi doista i krenu, kao princ morati također poći, a za to su pravilno držali da će Morda i Thargeliona uznemiriti.

“Zar zbilja?”, Mord se okrenu prema Neuriju čuvši to. “Ta nisam imao pojma da bi išao i ti. Zar ne bi samo vojska...”

“Moram, jer time povećavam veličinu svog imena i svoj autoritet u Kraljevstvu. To je moja dužnost.”, Neurij je odgovorio, iz nekog se razloga niti najmanje ne pitavši otkud te informacije Jarezu. “Iskreno, ne bih išao, naravno. No eto, moram... ali ne treba brinuti radi toga, već radi moći bijelih bića.”

Oni su govorili vrlo tiho, najtiše što su mogli, jer to o čemu su govorili bila je tajna o kojoj pojma nisu imali ni najutjecajnije članovi Vijeća.

Tu dometnu mistik, da pojasni Mordu na što je Neurij točno mislio: “Koliko znam, Teom brodova posjeduje dovoljno, i iako trenutno služe ribarenju mislim da će za prijenos vojnika do Krvave zemlje poslužiti svrsi. Jedino čega nedostaje su vojnici, a njih nedostaje jer sam danas kralju predložio da ako misli slati vojsku u Krvavu zemlju, da pošalje deset tisuća ljudi. Ti si, Morde, pukovnik, i znaš da Kraljevstvo trenutno broji šest tisuća vojnika. Tako sam predložio kralju ne zato što nam doista nedostaje vojne snage, već zato da dobijem na vremenu i tokom tih pola godine, koliko će trebati da se još četiri tisuće ljudi regrutira i istrenira kako valja, učinim određene stvari koje će kudikamo smanjiti moć demona. Nisam čarobnjak, ali vjerujem da bi amuleti mogli pomoći...”

Slušajući Jareza, Mord nije mogao a da se ne čudi tom čovjeku. U samo jednom danu otkako je upoznao Njegovo Veličanstvo, Jarez se ne samo drznuo razgovarati sa njim i drugi puta, već mu i predlagati kojekakve stvari tokom čega nije bio prisutan nitko od najbližih kraljevih ljudi da istinitost svega toga provjeri.

“Ali nemamo niti jednog od tih bijelih bića ovdje da se amuleti provjere.”, Myron je upitao sučelice Jarezu niti ne obraćajući se na ono što je tako mučilo Morda. “Kako ćeš znati da išta od tog valja?”

Mistik odgovori: “Nemamo ni materijala za amulete, niti dovoljno znanja ili ruku. Upravo u tome jest stvar: Šanse da uspiju planovi su male, ali povećavaju se, makar i jedva primjetno, odgađanjem polaska. Ono što sam jučer Njegovom Veličanstvu predložio – da odgodi sve i razmisli – i na što je on pristao, već je prekršio. Ta od tebe sam, Myrone, jer si mu savjetnik, jučer nakon sastanka i doznao da kralj ipak želi rat.”

Myron i Jarez doista jesu razgovarali kad su se sreli u hodniku nakon sastanka u velikoj dvorani, ali to je bio vrlo kratak razgovor i Myron ga je držao toliko nebitnim da je na njega i zaboravio, jer doista je držao da tokom njega nije mistiku iznio ništa bitno. Riječ "rat", napokon, on tokom te dvije-tri riječi razmijenjene sa mistikom u hodniku nije nijednom spomenuo!

Dok je Myron o tomu razmišljao ne znajući kako će kasnije objasniti princu i kralju da je u nepažnji iznio osjetljive informacije takoreći nepoznatu čovjeku, mistik Jarez je nastavio: "Shvati, Myrone: kralj može poslati i beskonačno mnogo vojske; može poslati svakog živog čovjeka sa Hil'guma ako treba, ali time neće postići baš ništa. Svi će završiti poubijani, jer neprijatelji su nam demoni. Ne ljudi, ili kakve divlje zvijeri, već demoni. Ta vidiš", tu je pokazao kratko na mornare, "da im se i vrijeme podvrgava!"

Na to umjesto Myrona odgovori Mord, a Mord odgovori sa pitanjem: "Hoćeš li uspjeti izvršiti svoje planove? Postoji li način da ti se pomogne?"

"Od tebe ću dobiti pomoć, da, jer to je vezano uz razgovor koji sam te i tražio da vodimo kasnije. Ali od ostalih sumnjam. Mada... glavni plan i dalje ostaje izraditi što više raznovrsnih amuleta. Sve dalje samo su neke druge ideje koje mogu biti uspješne, ali i ne moraju."

Četiri prijatelja složila su se sa mistikom. Bilo je doista neobično kako su u tako kratkom vremenu oni ne samo upoznali tog čovjeka, već ga i počeli smatrati jednakim sebi. *Napokon, mislili su, on posjeduje jednake informacije kao i mi. U najmanju ruku jednak nam je onda pred kraljem.* Jarez je bio miran poradi svega što je izrekao, baš kao što bi kakav mistik i trebao biti. U njemu nije bilo ni najmanje nelagode što je iznio štošta što i ne bi smio znati, a ta smirenost utjecala je i na četiri prijatelja, i oni su se već nekoliko trenutaka kasnije uhvatili uživati sjedeći u toj sparnoj gostionici.

Ali to uživanje naposljetku je ipak bilo prekinuto, i to postavljenim pitanjem nekoga čiji glas nije pripadao nijednom od njih. Glas je, naime, pripadao jednom od mornara. On je tugoljivo upitao:

"Postoji li mogućnost da nas se vrati? Da ova magija nestane?"

Prijatelji se nisu brinuli da je mornar čuo išta od onoga o čemu su oni ranije razgovarali, već su naprosto znali da je taj mornar još kad je ugledao mistika ulaziti u gostionicu htio postaviti to pitanje, jer ono – a to se vidjelo na svima njima – kada je mučilo duše svih mornara.

To je pitanje, postavljeno niti glasno niti tiho, utišalo čitavu gostionicu, a sva se pozornost tada usmjerila na mistika. Doista, nitko o tomu nije posjedovao baš nikakva znanja osim njega i sve su nade stoga bile spram njega usmjerene.

A mistik, jednom čuvši to pitanje, tužno je izdahnuo:

"Ne... Nažalost, ostat ćete ovdje, u ovakvom vremenu, takvi kakvi jeste. Sve ostalo što bi se moglo učiniti (a i to sumnjam da je moguće) učinilo bi vas samo deset godina starijima, no tada bi samo izgubili godine. Ne bi vam se vratili neproživljeni dani."

"Razumijem." isti je onaj mornar vrlo tiho odgovorio, te se okrenuo natrag za svoj stol. Ugoda se gostionice na to vratio svome normalnom toku.

"I? Što nam je točno činiti?" Thargelion je upitao mistika kad se mornar okrenuo.

“Za sada...”, Jarezov je odgovor bio, uz neki jadni maleni smiješak, “... imamo samo završiti ova piva pred nama. Za dalje se ne brinite, jer ionako tu ne možete ništa. To nije vaše polje djelovanja.”

Nekoliko sati kasnije, kad je večer poodmakla, a ljudi se redom stali upućivati svojim kućama, Mord je i zaboravio da ga je mistik trebao, tako da se djelomice iznenadio kad mu je ovaj tada prišao – a to je bilo u trenutku kad je Mord već izašao iz gostionice i stao na snijeg – i rekao:

“Sada možemo razgovarati.”

Iznenadenost brzo minu, a Mord, polupijan kakav je već bio, zatetura par koraka na snijegu, no ubrzo se sabere te upita: “Što si mi htio reći?”

Mistik tada pomisli bi li bilo pametno odgoditi razgovor zbog Mordove pijanosti, no promislivši malo o veličini toga što će Mordu reći uvidio je da nema pijanstva koje bi natjeralo čovjeka da ne počne slušati vrlo bistra uma kad jednom stane pred to. Promislivši još jedanput kako točno da složi svoje misli u jednostave rečenice, mistik je nastavio: “Riječ je o tvom savezu sa bijelim bićima, za koga mogu točno reći da je upravo to, jer vidim da opekline na tvom tijelu nisu rezultat vatre, nego magije.”

Kao što je mistik i mislio da će biti, Mord je čuvši to probljedio, a njegovo je pijanstvo isparilo iz njega kao voda iz usijanog lonca.

Iako se nije čudio tomu da Jarez kao mistik raspolaže sa strahovito mnogo informacija, on se svejedno uplašio uvidjevši da ovaj raspolaže i sa informacijama koje je trebao samo on znati, samo Mord. Jedini je Mord od svih ljudi svijeta mogao svjedočiti onim noćima kada se nalazio pred tri bijela kipa. Nitko više. *To bi naprosto bilo nemoguće*, pomislio je. *Ta to se sve čak zbivalo u mome umu!*

Ali taj strah ubrzo nestade, jer jedna je druga stvar tada privukla svu Mordovu pozornost.

“Rekao si "savez"?” Mord je upitao. Niti on sam nije prije tog trenutka znao da je u pitanju bio ikakav savez. Te proživljene trenutke pred tri bijela kipa u svom životu obično bi opisivao kao prokletstvo.

“Da.”, mistik će na to odgovoriti, na što će u Mordovim očima poput plamenih jezika kakvog ognjišta skakati sa jednog na drugo mjesto, tako da bi ga Mord u jednom trenutku smatrao svojim spasiocem, a već u drugom svojim dušmaninom. Mord doista nije znao što bi mislio o tom čovjeku. “U pitanju je savez između tebe i bijelih bića, no da ne bi bilo zabune: u pitanju nisu demoni, kao što sam rekao za bijela bića novootkrivene zemlje. Ovi su drugačiji. Troje ih je?”

“Da, trojica su...”, osjećajući se već kao u kakvom deliriju, Mord je odgovorio, stojeći na snijegu u hladnoj noći a ipak se znojeći. “Trebam li radi njih više brinuti no da su u pitanju obični demoni?”

“U pitanju i jest to: "briga". Stvar je u tome...”, mistik stane na trenutak tražeći prave riječi, “... da trebaš i više no brinuti, jer bijela bića koja si ti susreo nisu doista bijela bića, već su zapravo njihovi stvaraoci.”

Morda uznemiri ta izjava. Pokušavši se sabrati, upitao je: “Nešto kao bogovi?”

“Troje božanstava.”

Neprijatelji su mi bogovi? Mord je tog trenutka stao misliti. *Neprijatelji... bogovi? Stvaraoci svijeta?* kroz njegov je um lutalo. On je odmah prihvatio bogove kao neprijatelje, jer je za ona tri kipa još ranije ustvrdio da su njegovi neprijatelji koji imaju poginuti od njegove ruke. Nikakvo savezništvo tu nije bilo u pitanju, kako je mistik tvrdio!

“Poginuti ću...” šapnuo je gotovo instinktivno.

“Nećeš. Nitko neće ako se učini što kažem. Počuj: u tebi je moć koja se da iskoristiti više no što možeš i zamisliti. Dozvoli mi da te oblikujem i bit ćeš taj koji će pomoći kralju osvojiti novu zemlju.”

Svijest je Morda sada bila čista kao da nije u životu popio kapi alkohola. On je iznenada savršeno znao sve i u potpunosti shvaćao mistika pred sobom.

I upravo to shvaćanje učini da on riječi mistika prihvati.

“Neću poginuti? Jamčiš li? Čak ni od ruke bogova?” Mord je tada ozbiljno i tiho upitao.

“Jamčim. A što se bogova tiče, oni su, vjeruj mi, tvoji najveći saveznici. Oni te nikada neće ubiti.” Jarez je na to odgovorio.

“Tada... Tada pristajem na sve što nudiš.”

I tako je Mord Dur'agemski pristao biti učenicom jednog mistika.

Poglavlje 19

Loš otkako ga je prvi puta ugledao, u pukovniku Mordu Dur'agemskom mistik Jarez Rommirski nalazio je mnoge, drugim očima skrivene, jedinstvene i veoma vrijedne kvalitete.

Iako toga sam Mord nije bio svjestan, sama njegova prilika u svijetu magije bila je savršena, od njegova srca do njegova uma, i njegovo biće moglo je primiti na sebe nezamislivo mnogo više magije od bilo kojih drugih ljudi, od destruktivne magije do svih ostalih vrsta magija. To je Jarez već i ranije zamijetio, još onda kada je prvi puta bio pozvan u dvoranu na razgovor sa kraljem. On je još tada, pogledavši u Morda, shvatio da prilika koja se pred njim nalazi ne može biti nađena slučajno, već da netko vrlo moćan kontrolira čitav taj usud, i da je njima dvojici bilo suđeno da se susretnu. *Nas dva dijelimo budućnost*, još je tada Jarez pomislio. *I gledajući tog čovjeka, ja se istinski nadam da ta budućnost nije budućnost dva neprijatelja.*

Iz Morda Dur'agemskog mistik je mogao naprosto vidjeti kako isijava energija spremna za uporabu. Energija, nažalost, čija je veličanstvenost i veličina bila skrivena čitavom svijetu, pa čak i samom Mordu, ali eto, ipak otkrivena vrlo malom broju, takoreći šaćici mistika.

No pravo iznenađenje tek je uslijedilo kasnije, kad je mistik zamijetio još nešto kod Morda: njegov vrat. Naime, opeklina oko njegova vrata izgledale su mu vrlo poznato. Zapamtivši dobro izgled čitavih tih opeklin, mistik je nakon sastanka pošao do arhiva kessyrške knjižnice i pažljivo pregledao sve crteže što su prikazivale Massora iz Bijelih prostranstava. Crteži bijahu jednostavni, ali na njihovo istraživanje mistik je proveo sate i sate. To je bilo stoga što, iako je zaključak pred njim bio jasan, on nikako nije htio prihvatiti ga za istinu.

Naime, opeklina oko Mordova vrata bile su u obliku karika lanca, a posljednji čovjek u povijesti koji je oko svoga vrata imao takve opeklinae bio je Massor iz Bijelih prostranstava, najveći od svih legendi Hil'guma. A lanac oko njegova vrata, za koji su samo najveći mistici znali da se zapravo nalazio pod njegovom kožom i koji je svojom vrućinom tu kožu pekao, bio je dio jedne ogrlice koja se zvala Inwog.

A Inwog je bila dar i prokletstvo bogova. Takoreći najvrjednija i najgadnija stvar na čitavom svijetu. I upravo to bio je razlog zašto je mistik onu večer tražio Morda da sa njim razgovara.

Od tog razgovora, prije nego su se ta dva čovjeka ponovno sastala, prošlo je nekoliko dana, a dani su ti bili popraćeni mnogim ledenim vjetrovima nošenim snijegom koji se u neobičnu ritmu vjetra uvijao ponad kaldrimi ulica iako je zima odavno završila. Ta je nova zima, kako su je nazivali, i Vijeću i Kraljevstvu zadavala mnoge glavobolje, jer iz čista mira baš onda kada se u Kessyru više nije dalo naći drva za ogrjev, pojavila se potreba za loženjem vatri. Doista, oni koji su se tada našli sa zalihama drva u vrlo su se kratkom vremenu obogatili, jer drva koja su imali najednom su stali prodavati po deseterostruko većoj cijeni. Myron, kao kraljev savjetnik i jedan od njegovih najbližih ljudi, taj je problem posebno osjetio, jer ako se za ikoji dio Kessyra moglo reći da se najlakše ohladi tokom zime, to je bila Citadela, pa je tako tu deseterostruko cijenu drva ubrzo osjetilo i samo Kraljevstvo.

Pak što se ticalo Vijeća, oni su jednostavno odgodili sva svoja vijećanja u Dvorani vijećanja dok ne dođu topliji dani. To je, dakako, bio dodatni udarac Kraljevstvu, jer jedino rješenje do kojeg je Myron došao u vezi svega toga, rješenje naime da se uvede zakon o maksimalnoj cijeni drva (koja bi tada bila barem nekoliko puta manja od sadašnje) nije moglo proći, jer Vijeće je taj zakon moralo odobriti da bi bio validan. Poradi svega toga kralj je u Citadeli ludio i derao se na sluge svako malo, prijeteći kako će dati smaknuti svakoga od njih, ali Myronu koji je duboko razmišljao pored njega tražeći rješenje time nije pomagao ni najmanje. Stvar je bila u tomu što kraljevstvo novac za takva skupocjena drva nije imalo, a Citadelu, zidine, konjušnice, stražarnice, barake sa vojnicima i još mnoge druge građevine u posjedu Kraljevstva valjalo je zagrijati što prije. Nekoliko puta tokom tih posljednjih dana Myron se pokušao sastati sa nekim utjecajnijim članom Vijeća, ali taj bi samo rekao: "Žao mi je, ali ruke su mi vezane. Jer čak i da Dvoranu vijećanja otvorimo (u što zbilja sumnjam), bili bi potrebni glasovi većine da se ikakav zakon o cijeni drva uvede u uporabu..." tako bi odgovarao baš svaki član Vijeća kojeg bi Myron susreo, i baš svaki svojim bi odgovorom u Myronu mržnju spram Vijeća još više rasplamsivao. Događalo se to sve do pomisli unutar Myrona: *U redu. Kraljevstvo će preživjeti i ovo. Ali prvom prilikom... prvom prilikom kada nam to budu pružili uvjeti ima da vas uništimo!*

Bilo kako mu drago, dok su se u Kessyru u svijetu politike događali takvi problemi, u svijetu magije odvijalo se nešto potpuno drugačije.

U zaključanoj mistikovojoj odaji, koju je ovaj dobio na korištenje u Citadeli, on i Mord vodili su razgovor o Inwog. Mistikova odaja nalazila se nedaleko od Mordove, i bila je prostrana, sa kaminom, prozorima skrivenim iza plavih zastora, krevetom i otmjanim stolićem. Po zidovima bijahu baklje, a posred poda tepih. Razgovarali su tiho, jer mnoge su uši čekale da čuju kakvu mistikovu riječ, a nitko od njih dvojice niti najmanje nije sumnjao da netko na vratima sluša.

Mistik je Mordu ispričao mnogo toga o ogrlici Inwog i legendi o Massoru koja se uz nju vezala. Govorio mu je o njenoj moći i tomu za što je ona bila sposobna,

što je sam Massor napokon činio sa njom i čemu je ona uopće zapravo, iz perspektive bogova, služila. Razgovor kojeg su vodili trajao je nekoliko sati, a mistik se brinuo da objasni svaki njegov detalj na što je jednostavniji način mogao, kako bi Mord pohvatao sve informacije. Svako malo mistik bi se zaustavljao i upitao: "Jesi li shvatio to?" na što bi Mord odgovorio potvrdno ili negativno, dajući time do znanja Jarezu kako li napreduju.

U jednom trenutku mistik je iz jedne svoje torbe izvukao grumen neke kovine veličine šake.

"Ovo je magnet.", rekao je mistik. "Jedna od njegovih sposobnosti je da privlači metal... Hoćeš li, molim te, podići svoju košulju?" upitao je odmah potom pogledavši u Mordova prsa.

"Svakako..." Mord je odgovorio te učinio kako ga je ovaj tražio. Podigavši košulju, Mord je izložio Jarezu svoj nagi torzo. Bio je to torzo pun ožiljaka od posjeklina i opekline, po čitavoj njegovoj površini, ma gdje god bi čovjek pogledao. Ali svi ti ožiljci nisu bili ni približno vidljivi kao oni što su se pružali oko Mordova vrata pa prema prsima i podsjećali na karike lanca ogrlice.

Mistik tada pruži ruku i zamišljeno dotakne samo središte Mordovih prsa, jedva dva centimetra od mjesta gdje mu se nalazilo srce.

"Neobično... ožiljci od vatre su i dalje vreli...", rekao je Jarez. "K vragu", dodao je, odmaknuvši prst kao da se opekao i stavši puhati u njega, "gotovo sam se opekao dotičući ih!"

"To je Inwog vruća?"

"Inwog, da...", Jarez je rekao. "Ali kako ti izdržiš tu vrućinu?"

"Ona je tu još otkako sam bio dijete.", Mord na to odgovori, kanda zamišljeno. "Ne znam... valjda sam se navikao na to tokom svih ovih godina."

"A drugi to nisu dosad primijetili?"

"Koliko znam, ne. Mnogo sam se puta hrvao gola torza kod pokojnog Ser Raaha, ali protivnici se nikada nisu požalili da sam ih opekao. Valjda me nikada nisu doticali dovoljno dugo..."

"Moguće... No hajde da vidimo što će magnet reći.", rekao je tada Jarez, nakon čega je prislonio magnet na samo središte Mordovih prsa. Još dok je to činio, govorio je: "Inwog je načinjena od čistog zlata, a magnet bi trebao privlačiti zlato. Čak i kad je vruće kao sada..."

Naslonivši magnet posred Mordovih prsa i ni najmanje se iznenadivši rezultatom, rekao je:

"Pod tvojom kožom nalazi se predmet od metala. To je sada sigurna stvar." Magnet je, naime, bio privučen Mordovim prsima i ostao je tako spojen stajati.

Mord je promatrao magnet na svojim prsima pomalo začuđeno, ali on se nije čudio tomu što mu se pod kožom nalazila drevna ogrlica od zlata, već je čuđenje u njemu izazivala čar magnetizna. On je doista tada prvi puta u životu upoznao svojstva magneta.

“Tri bijela kipa...”, Mord je tiho promrmljao prisjetivši se tog davnog sna, kojeg je sanjao još kad je bio maleno dijete, u kojemu su mu tri kipa izlila tekuće zlato po prsima koje se tada ondje oblikovalo u ogrlicu s viskom. “Zašto bih od kipova dobio ogrlicu?” upitao je.

A na to će pitanje mistik tada odgovoriti: “U ptanju su, sada je to već sigurna stvar, bogovi, a ne kipovi. Ogrlicu si dobio ili na dar jer si počinio kakvo dobro djelo, ili kao prokletstvo, jer si učinio djelo zla kakvom nema premca. Treće opcije nema.”

Mord kimnu glavom i ne reče ni riječi. Njihov razgovor nije tu trebao doći svome kraju, ali Mord nije htio reći niti u jednom trenutku kakav je to zločin počinio, pa je tako razgovor prekinut njegovim zahtjevom, s obzirom da se takoreći nije dalo nastaviti bez da on prizna svoj zločin; barem tog dana nije. Drugi razlog zašto je razgovor bio prekinut bio je taj što je Mord osjećao da će niti par minuta kasnije, bez obzira kakvi osjećaji se nalazili u njemu, uz mnoštvo kajanja svejedno priznati sva svoja nedjela mistiku, a on niti je znao, niti je htio takvo što proživjeti – barem još neko vrijeme.

S obzirom na to, Mistik i Mord rastanu se uljudno, a Mord uz rastanak dodaje kako ni slučajno nije ljutit, već da samo trenutno ne može razgovarati o svojim zločinima. Usput zatraži da mu se oprostí na njegovoj bešćutnosti.

“Ništa zato. Nije mi namjera doznati što si za života činio, već da moć koju si time dobio najbolje iskoristiš.” mistik je na to odgovorio.

On, Jarez Rommirski, čovjek u svojim četrdesetima, kuštrave kratke crne kose i čekinjaste brade, vrlo grbava nosa posred lica, savršeno je razumio Morda. Nije mu zamjerio niti trenutka, već se dapače moglo reći da mu je time bio još više privržen, te da će od tog trena još gorljivije nastojati da mu pomogne.

No Mordu je mnogo trebalo da shvati o čemu se točno radilo. Za početak, zatvorivši vrata mistikove odaje i ostavivši time čovjeka unutra samog sa svojim mislima, te pošavši do svoje odaje i zaključavši se u njoj, on je, kako se bacio na krevet, samo vrlo tiho stao šaptati praznoj sobi: “Ubio sam! Ubio sam, k vragu...!” i plakati zbog svog nedjela jecajući poput djeteta kakav je i bio kada se to dogodilo.

* * *

Kako je vrijeme prolazilo, planovi kralja, mistika i četiri prijatelja u vezi osvajanja Krvave zemlje (taj naziv inače nitko nije bio siguran tko je prvi počeo koristiti) bili su razrađivani do sve sitnijih detalja. Svako malo oni bi se sastajali u velikoj dvorani Citadele i iza zaključanih vrata iznosili svoja najnovija razmišljanja i informacije. Te je sastanke koji su mu razbijali dosadnu monotoniju sjedenja po čitave dane, ispijanja vina na tronu i nerviranja poradi onog incidenta sa drvima (sa kojim je Myron sada već polako izlazio na kraj) kralj zavolio, i ubrzo se našao

čak odlaziti do kessyrske knjižnice kako bi ondje među starim spisima iskopao bilo što, kakvu bilo informaciju, ali informaciju koju će sljedeći puta na sastanku moći iznijeti i pokazati ostalima da je i od njega bilo nekakve koristi. U tomu mu je pomagao Učenjak Alakon, ali taj Učenjak je tek stojao na usluzi Njegovu Veličanstvu – on nije ni najmanje znao što li je kralj nakanio činiti sa tim informacijama.

Tako je kralj doznao podosta zanimljivih stvari u vezi bijelih bića. Doznao je, iz spisa nekih drevnih Učenjaka, da se u samom Hil'gumu u nekoliko navrata tokom njegove povijesti pojavilo nešto poput destruktivne magije, što je činilo od ljudi onakve demone, ali da je to tada bilo smatrano opakom bolešću, pa su takvi ljudi (a njih je bila tek šačica u čitavoj povijesti Hil'guma) bili usmrćivani još i prije nego bi opasnost od destruktivne magije došla do njenog punog potencijala. Magija kao takva u spisima se nigdje nije spominjala, štoviše, čitatelj ne bi mogao ni naslutiti da je ono o čemu čita zapravo djelo o magiji, ali kako je kralj ranije shvatio ponešto od Jarezovih riječi u vezi svega toga, na pamet mu je palo da ako se i jest takvo što događalo u povijesti Hil'guma, zasigurno je bilo shvaćeno kao plod bolesti. I tu je kralj bio u pravu.

No sve te, mada zanimljive, informacije do kojih je kralj došao i nisu u očima Jareza bile toliko relevantne da bi im on poklonio išta više od pukih nekoliko riječi. Kralju to nije smetalo jer Jarez je tih nekoliko riječi ipak pažljivo odabrao i one su se Njegovu Veličanstvu svidjele.

Uza sve to, polako su napredovali i njihovi međusobni odnosi. Tomu su zasigurno pridonijeli oni česti tajni sastanci i sve one tajne koje su ondje dijelili, i koje su ih, htjeli to oni ili ne, primoravale da si međusobno vjeruju i oslanjaju se jedni na druge. Kralju nije mnogo trebalo da zavoli Jareza, baš kao što je zavolio i svakoga od prijatelja svoga sina. On im je vjerovao i to je tako, ako je htio da sve to uspije, moralo biti. A od svih njih, napose je vjerovao Thargelionu.

Kralj nije znao reći zašto je to tako bilo, ali od svih Neurijevih prijatelja, Ser Thargelion nekako mu je najviše prirastao srcu. Je li tomu bila uzrok njegova šutljivost ili pak pametni odgovori onda kada bi napokon progovorio, kralj nije znao reći – mada ga doista nije ni zanimalo. *Samo jedna je stvar bitna: čovjek istinski slobodno diše tek kad je okružen onima koji su spremni dati život za taj njegov dah. A Thargelion je jedan od takvih ljudi*, mislio je Hinnor. Jedina stvar koju nije razumio kod Thargeliona bila je što se ovaj odbijao doseliti u Citadelu. U tomu nije bilo nikakvog bitnijeg problema, ali kralj svejedno nije mogao a da se ne intrigira.

Dalje što se događalo vrijedno spomena, bila je ona tajna vojska od stotinu ljudi koju je Myron one davne gozbe poradi Neurijeva ulova velikog vepra spomenuo kako bi obranio kralja od verbalnih napada članova Vijeća. Ta vojska ovih je posljednjih dana činila vraški dobar posao.

Stotinu vojnika nije nosilo nikakve odore, a popis njenih članova posjedovali su samo kralj i njegov savjetnik. Oni su bili nešto slično uhodama, i bili su toliko

uspješni (jer naime, neki od njih ne samo da su postali sužnji mnogih utjecajnih ljudi Vijeća pa ih tako pratili, nego su se nekolicina njih čak uspjeli i pridružiti samom Vijeću i time doći do enormnih količina informacija) da je kralj namjeravao regrutirati još ljudi. A kako je htio, tako je ubrzo i učinio, pa je tako sveukupno u konačnici u toj tajnoj vojsci bilo dvjesto pedeset ljudi, i svatko od njih bio je od ključne važnosti za kralja, i svakog od njih kralj je osobno upoznao.

Od tih dvjesto pedeset ljudi kralju su svakodnevno stizale informacije toliko detaljne da je to sezalo i do informacija sličnih "Taj i taj član Vijeća upravo je izvršio nuždu". Kralj je bio svjestan koliko je to bilo zapravo nehumano zadiranje, i doista se moglo reći da se tu i tamo uhvatio gaditi samome sebi poradi svega, ali kako je bio siguran da se Kraljevstvo nalazilo u opasnosti drage je volje prelazio i preko toga. I upravo stoga, za takve informacije ne samo da nije prekoravao svoju tajnu vojsku već im je još i zahvaljivao.

Pak što se ticalo one prave vojske, vojske koja je imala biti poslana u Krvavu zemlju i koja je trebala brojati deset tisuća vojnika, ona je rasla iz dana u dan. Štoviše, ljudi je bilo kudikamo više od tražene brojke, ali kralj je tražio da regruti prođu najkvalitetniju obuku moguću, a ona je ipak zahtijevala nešto vremena. "Ne treba nam ratno meso, već vojnici.", na to je kralj govorio. "Jer deset tisuća ljudi mogu dati smaknuti i ovdje. Ali želim da se oni vrate živi svojim kućama..."

A za to vrijeme Mord Dur'agemski i Jarez Rommirski pokušavali su od Morda učiniti moćna čovjeka.

Bilo je jutro u pitanju tog trena kad su odlučili napokon započeti s Mordovim učenjem magije, i još je čitav Hil'gum bio zasut snijegom trećeg mjeseca godine. Odlučili su da se to ne odvija na dvoru, već u jednoj napuštenoj stračari izvan grada, gotovo tri kilometra udaljenoj od kessyrskih zidina i kuća podignutih sa njihove vanjske strane. Toga što su Mord i Jarez nakanili učiniti nije bio svjestan baš nitko u čitavom Kessyru, pa ni sam kralj, tako da je bilo od ključne važnosti da se učenjem na nekom dalekom i prostom mjestu gdje se nije mogla privući pažnja nikoga sigurnost te tajne ne dovodi u pitanje.

Mord i Jarez obukli su vrlo debelu odjeću i pokrili leđa sa teškim krznom prije no što su se zaputili do stračare. Nisu jahali konje, jer snijeg je za konje bio predubok (za razliku od onog dana kad su prisnici putovali u lov, kada je još bilo manje-više podnošljivo). Za stračaru je Mord još od prije znao, jer često bi služila kao ostava alata nekim seljacima što su oko nje sadili usjeve, a služila je i vitezovima, jer onih noći kada bi vitezovi odlazili stražariti, noćili bi u njoj.

Putovali su do stračare nekoliko sati, u smjenama noseći tešku Jarezovu kožnu torbu čiji sadržaj Mord nije poznao i probijajući se kroz gotovo do bedara dubok snijeg, i ma koliko stračara zapravo bila blizu Kessyru, oni do nje nisu stigli sve do podneva.

A kad su u konačnici do nje i stigli, poradi silna probijanja kroz dubok snijeg i Mord i Jarez bili su umorni poput pasa, i bez obzira koliko vani bilo hladno niz

njihova se lica i dlanove slijevao znoj kao da su se nalazili usred ljeta.

Probivši se tada do njenih vrata i otvorivši ih (nisu bila zaključana, jerbo ni brave ni zasuna nisu imala), Mord i Jarez ušli su u stračaru.

U stračari su vladali paučina, mrak i hladnoća, uz, dakako smrad plijesni i vlage. To je bilo i leglo mnoštva štakora, koji su sada cićali i grebali svojim zubima i noktima svako malo. Tu je bio jedan stol koji je po svim pravilima i zakonima fizike trebao već odavno sam od sebe popucati i raspasti se, kao i neke stolice u jedankom stanju, što su stajale između tog stola i dva visoka ormara bez ikakvih vrata, puna raznog sitnog alata: čavlića, zakovica, komada konopa, potkova, čekića i ostalih manje-više hrđavih i poluistrunulih stvari koje su bile poznate kao "Sada je smeće, ali kad bude zatrebalo dobro će doći". Bila je tu i jedna mala ciglena peć, vjerojatno najskuplji dio stračare, i to je bilo, osim još stare slame na podu i naslagane hrpe drva kraj te peći, to.

Mord je naložio peć, Jarez položio torbu na klimavi stol koji se junački stao hrvati sa tim teretom, a štakori se razbježali. Ubrzo je iz dimnjaka stao izlaziti sivi dim, toliko tanak da ga, kao ni stračaru, nitko nije mogao vidjeti. No, i kad bi ga bilo moguće vidjeti, tog su dana stotine, ako ne i tisuće dimnjaka dimili nebo, tako da sve to nije predstavljalo nikakav problem.

"Je li moguće da je i ona magla vani zapravo dim...?" Mord je, umoran razmišljati o ičemu pametnijem, pogladio rukom bradu te zamišljeno promrmljao. Doista je vani uz snijeg vladala i magla, ali to on kao da je tek sada prvi put danas primijetio.

"Ne.", Jarez odgovori jednako umoran i prtljajući nešto oko stolica. "Da je dim u pitanju, pogušili bi se..." a govorio je to sa ozbiljnim tonom kao da vodi neku tešku filozofsku raspravu.

"Da, doista...", Mord će i dalje odsutno, sada već prestavši mariti na te svoje riječi, jer i sam je znao da nije upitao ništa pametno.

Upalivši peć, Mord je prišao Jarezu. "Što to radiš?" upitao je mistika.

Jarez je pokušavao privezati stolicu za zid, tako da ona bude odmaknuta pet-šest koraka od stola i pomična jedino uz veliku silu. Na pitanje je glasio odgovor: "Rekli smo da ćemo iz tebe izvući magiju. Za početak, mislio sam, bilo bi najbolje sa onim najlakšim, ili, točnije, najmanje nemogućim: telekinezom."

"Upravljanje vjetrom, vodom... nešto tomu slično?" Mord je pogađao.

"Pomicanje stvari bez ikakva dodira."

"A to...", Mord prihvati njegove riječi. "I? Kako ćemo to učiniti?"

"Ima jedna tehnika do koje su neki čarobnjaci dosad došli a da je djelomice učinkovita, a nju ćemo sada iskoristiti. Naime, privezat ću te za stolicu i pričekati dok moć sama ne dođe."

Mord razmisli o njegovim riječima. "Koliko ću dugo biti vezan?"

"Dok moć ne dođe." Jarez će kratko.

"A to je otprilike kad?"

“To ne znamo.”

Jarez je u konačnici pričvrstio stolicu uza zid i ona je doista tamo ostala stajati čvrsto kao da je puštala korijenje u tlo. Posjeo je na nju Morda odmah potom i privezao mu za nju noge, ruke, trup, pa čak i glavu.

Završivši sa tim, mistik se udaljio do stola.

“Što ćemo sad?” Mord je nemoćan i najmanje se pomaknuti privezan za stolicu upitao.

“Rekoh ti sve.” Jarez je rekao, nakon čega je stao vaditi stvari iz torbe i polako ih slagati na stol. Koliko je Mord mogao sa svoje stolice vidjeti, Jarez je izvukao dvije čuturice, nekoliko kremenja i dva vrlo mala nožića.

Sve to izvadiвши i položivši na stol tako da je Mord sve na stolu mogao jasno vidjeti, iz kožne je torbe mistik izvadio još nešto: čitav komad šunke u malom rešetkastom kavezu kojeg se lako dalo otvoriti podizanjem par centimetara dugog zasuna. Taj je kavez sa šunkom postavio nasred stola.

Konačno ispraznivši torbu, Jarez je prišao peći i u nju ubacio mnoštvo cjepanica, da bi odmah potom prišao vratima stračare, otvorio ih, te na izlazu dobacio Mordu:

“Zalaziti ću dva puta dnevno da naložim peć – jedanput ujutro i jedanput uvečer. A ti za to vrijeme pokušaj privući k sebi nešto od onoga na stolu.” Prije no što je zatvorio vrata za sobom, dodao je: “Ja bih započeo s nožem.”

* * *

Danu je trebalo previše vremena da prođe. Mord je prvo osjetio žeđ, a zatim i glad. Jarez doista jest došao još jednom tog dana, ali to se dogodilo dok je Mord spavao, jer činilo se da se ništa drugo tamo i nije dalo činiti, i mistik je naložio peć bez da je Morda probudio.

Drugi je dan Mord započeo suhih usta, i započeo ga je u vrlo rano jutro. No barem je peć polako, no snažno, grijala dok je vatra u njoj palucala. Štakori su nekoliko puta pokušali doći do šunke na stolu, no rešetka kaveza u kojemu se nalazila im je to onemogućila, pa je sve što su mogli učiniti bilo to da sruše kavez na pod.

Mord je u početku s gađenjem promatrao štakore, no ubrzo je i sam upravo kao kakav štakor stao gledati u tu šunku i zamišljati kako zabija svoje zube poput životinje u nju.

Polako ali sigurno Mord je stao gubiti razum.

Njegove misli kovitlale su se u njemu kao prašina nošena vjetrom, i baš kao i prašina činilo se da nisu bile zdrave za svekoliko njegovo biće. Po prvi puta u svome životu, Mord je razmišljao o slobodi.

A on je mislio:

Nije li upravo čudno kako sada, dok sjedim svezan, iako sam ljudsko biće daleko manje vrijedim čak i od jednog štakora jer – on ipak može gdje hoće? Ha, jedan slobodni štakor vrijedniji je od sputana čovjeka!

Dopustivši zatim svme umu da sasvim shvati to što je pomislio, Mord je nastavio promatrati svoje svezano tijelo i mračnu prostoriju oko sebe bez da je pomislio ijednu novu riječ. *Da, doista je čudno...* pomislio je kad je napokon nastavio sa razmišljanjem. *Kad opet, ima ljudi čiju slobodu ne može zadržati ni najjača užad, jer naime su oni slobodni unutar sebe. Njihovi umovi su slobodni! Reći ću: Istinski slobodan čovjek ni ne treba svoje tijelo kako bi bilo slobodan, jer već kad zatvori svoje oči, ako ima dovoljno moćan um, on može zamisliti svijet daleko veći i bogatiji od stvarnog, gdje je doista sve moguće, a sama sloboda dovedena do njenih krajnjih granica. Štoviše, granice slobode tada i nestaju! Da... tako je. No opet... Opet... tu su i oni drugi ljudi, nažalost najbrojniji. Ti tek naizgled savršeno slobodni ljudi, sa tijelima čija je snaga došla do svoga vrhunca, ali čiji su umovi toliko zatvoreni i zatrovani da su oni manje slobodni od mene ovako svezanog ma koliko naizgled slobodni bili i ma gdje se nalazili.*

Čak i na kraju svijeta, dvije su vrste ljudi: onaj koji razočarano gleda u ništavilo i govori "Zar je samo toliki moj svijet?", i onaj drugi, koji baš ondje okreće ništavilu leđa, promatra mjesto odakle je došao i govori: "Sad svoj svijet mogu bolje vidjeti!". Oboje su na istom mjestu, ali jedan je slobodniji od drugoga.

"A ja promatram tu šunku poput štakora i pitam se kakvog je okusa.", Mord tada progovori jaderno se nasmiješivši. "Pitam se: što je od svega ovoga magija? Jer ja učim magiju, jel' da? Tada bi jedan dio od sve ove okoline trebao nositi atribut "čarobnosti"... Ili je pak magija sve to skupa, samo ju mi nismo prepoznali? O, samoćo, samoćo..." govorio je Mord njišući glavom kao da sluša kakvu prekrasnu glazbu dok mu je glas ispunjavao prostoriju a glad i žeđ utrobu parali.

Dalje više nije ništa ni mislio ni govorio, jer kanda je zaključio da u tišini ipak uživa više no u slušanju samoga sebe. Jer u tišini, nalazio je, ipak se skrivalo shvaćanje koje je tražio.

I upravo u toj tišini koja je tada započela prošao je drugi dan Mordova učenja magije.

Treći dan sa sobom je donio isto onoliko ničega koliko i prvi i drugi, ali ipak je odnio još jedan mali dio Mordove pameti. Jarez, koji je navratio ujutro trećeg dana naložiti peć i zatekao Morda budnog, no klonulog, Morda je pozdravio vedro, objasnivši mu usput kako ga prošle noći, kada je zadnji puta navratio, nije htio probuditi jer mu se činilo da je Mordu san bio itekako potreban.

"Tijelo ti može biti uništeno, ali za um je dobro da bude odmoran.", rekao je Jarez. "jer ne oslanja se magija na tijelo, već na um."

Mord na to nije odgovorio ništa, jer njime je ovladala neobična teška crnina koja je kao korov iz njega išćupala svaku simpatiju prema icemu.

Njegova je glava bila klonula, ali pogled je držao sve vrijeme na onoj šunki u kavezu na podu koju je namjeravao pojesti. Tek bi na mahove Jarezu znao tiho

promrmljati:

“Hrane... Vode...”

No Jarez se na to trudio ne obazirati. Jer bilo je nužno da Mord u potpunosti izgubi svaku nadu u svoje tijelo, te se time stane oslanjati isključivo na magiju. Bilo je jasno da mu nitko neće donijeti nož da se oslobodi, niti će mu itko pomoći. To je morao učiniti on sam, koristeći onaj dio sebe koji nikada prije nije koristio.

Sve to skupa Jareza je podsjećalo na malenu djecu koja uče hodati. *Magija, kao i noge, tu je kod svakog čovjeka, samo, da bi se nešto koristilo toga se mora biti svjestan, mislio je Jarez. Nijedno dijete nije prohodalo bez prvotnog truda uloženog u to. Sa magijom je jednako. Mordu nitko neće donijeti nož da se oslobodi; nitko mu neće pomoći. Već on mora, ako već želi preživjeti, početi uzimati u obzir postojanje magije, jer ona je sad ono jedino što mu može pružiti pomoć.*

Mordovo je lice postalo upijeno i više nalik kosturu – ne zato što je ovaj išta smršavio, već zato što su oduvijek ljudska lica imala taj običaj kad bi se našla u nevolji postati što neugodnija za vidjeti. Možda je tomu bio razlog što se ljudsko lice, baš kao i ljudski um, oduvijek pretvaralo u ono u što su oči imale gledati.

Mord je smrdio užasno, a crijeva su mu gotovo stalno krulila. U početku, još dok je za to bio sposoban, slinio je sam po sebi iz opuštenih usta, ali ubrzo je izgubio i slinu. Sve to Jarez je promatrao trudeći se svim silama ne osjećati sažaljenje.

Ne bi mi valjalo sada odustati, mistik je držao. Jer kraj je tako blizu. Mord će uskoro doći na korak od smrti, i tu će doći do izbora: umrijeti ili koristiti magiju...

* * *

U konačnici je i posljednje jutro Mordova učenja telekineze moralo svanuti.

Jarez je tog jutra ustao vrlo rano, jer naime ga je mučila griznja savjesti poradi Morda gotovo čitavu noć, pa je tako jedva što i odspavao, i čim je ustao on se stao spremati za put preko preko tih par kilometara brežuljaka do stračare. Ledenom vodom kojom je vjedro pokraj njegova kreveta bilo dupkom puno prvo umivši lice, Jarez je navukao čizme i ustao. Napravivši tada nekoliko koraka i ogledavši se po prostoriji jedne od odaja Citadele u kojoj se nalazio, pošao je do svog kožuna i krzna što su ležali preko naslona jedne stolice, odjenuo ih i izašao iz odaje.

A u hodniku u kojega je tada zašao vladao je toliki mrak i hladnoća, da Jarez nije mogao a da se ne upita bi li baklje na zidovima, u slučaju da ih netko odluči upaliti, uopće mogle biti upaljene, ili bi hladnoća i plamen smrznala?

Baklje nisu bile upaljene jer je jutro bilo toliko rano da je vani još uvijek vladala noć, a od svih silnih duša u Kessyru, toliko desetina tisuća njih, jedva da ih je sada budno bilo tucet. Pola tih ljudi činili su glavni gradski pekar i njegovi šegrti, kojima je cilj bio da topao i mirišljav kruh čeka na narod a ne narod na kruh, dok

su ostale činili stražari.

“Stoj! Reci tko si!” više šapat no upozorenje jednog od takvih stražara došao je do Jareza niti minutu kasnije, kad je Jarez već izašao iz Citadele i stupio u njeno snijegom prekriveno dvorište. Bio je to jedan od ona dva stražara što bi uvijek stajali ispred ulaza u Citadelu (drugi je, koliko se Jarezu činilo, trenutno spavao u odaji stražara unutar Citadele, jer su njih dva noću stražarili u smjenama).

“Ja sam!”, još je tiše Jarez tada dobio. “Jarez Rommirski.” A kako je stražara osobno poznao, dodao je: “Možeš natrag u krpe. Nema smisla da si zbog mene u pripravnosti.”

“Ah”, uz uzdah, mistik začuje i tihi zvuk naslanjanja koplja na zid, “ja sam ti čitavu noć u pripravnosti. Radi sigurnosti svih. I prije tebe sam bio u pripravnosti, i kad odeš biti ću isto tako. Zapovijed je zapovijed... no, reci: kuda si se uputio u ova doba, ako se smije znati?”

“Rekao bih ti, prijatelju, ali u pitanju je nešto što se tiče samog kralja, a njegova mi je riječ sveta pa ga ne kanim izdati.”, Jarez je odgovorio. “No ne brini zato. Reći ću ti što pak smiješ znati: što prije učinim to što sam pošao izvršiti, to će prije mnogo kamenje pasti i sa tvoga, i sa kraljeva srca!”

“A tako...”, stražar se kanda ispričavao. “U tom te slučaju propuštam, dakako! Idi, i neka ti je sa srećom, ma što god da činio, mističe!”

S tim se pozdravima stražar i mistik rastanu. Mistik je tada odmah, uz novonastali smiješak na svome licu, pošao do stepeništa što je vodilo na zidine, uspeo se njime i nastavio na vrhu zidina uskim popločanim putem. Putovati zidinama bio je najbrži način putovanja između mnogih točaka grada, a upravo je Jarez bio te sreće da je i sam smio onuda prolaziti.

Na vrhu je zidina puhao snažan i hladan vjetar, pa se Jarez morao stisnuti pod svojim krznom dok je, brzo koračajući, ostavljao tragove svojih čizama u jedva centimetar debelom sloju snijega što je ondje prekrio kamene ploče na podu. Kako zora još nije svanula, mistiku su put osvjetljivali (uz dakako tu i tamo pokoji upaljeni žeravnik oko kojega su u svojim gunjevima i krznima spavali stražari) mjesec i zvijezde, koji još uvijek nisu u potpunosti izbljedjeli sa neba. Ista je svjetlost obasjavala i grad, ulice podignute unutar i van zidina, i one njihove građevine od glatka kamena što su se sada gotovo zrcalile u ranom jutru. Tomu, dok je prolazio što je brže mogao, Jarez nije mogao a da se ne divi.

Nekoliko minuta kasnije, naišavši na stepenište koje je spajalo zidine sa unutrašnjošću južnog dijela Kessyra, Jarez se njima spustio i pošao do najbližeg izlaza iz grada. Ali jednom stupivši pred dveri, on nije kroz njih prošao, već je, ugledavši ondje konjušnicu, ipak prvo pošao do nje.

U sparnoj konjušnici, konjušar čiji je posao bio da čuva konje (jer to su bili tuđi konji, ondje otavljeni na čuvanje) sada je spavao na jednoj hrpi slame, a bolje promotrivši njegovu priliku jednom kad je odškrinuo vrata i ušao u konjušnicu, i osjetivši u zraku miris nekog jakog alkohola, Jarez je zaključio da je ovaj zaspao

pijan. Konji su budni stajali na par koraka od konjušara, privezani svatko unutar svoje malene drvene ograde, i činilo se da mistikov posjet na njihov mir nije utjecao ni najmanje. Tek je jedan od njih tiho zarzao, ali to je bila čitava njihova reakcija na Jarezov dolazak.

Jarez nije ondje ušao da uzme konja za put, jer nije mu trebao, već je tek imao namjeru provjeriti ima li u konjušnici kakav slobodni konj na kojega će moći računati za bijeg ako kojim slučajem Morda danas u straćari zatekne mrtvog.

Kad bi Mord bio mrtav, tada bi valjalo pobjeći što brže i što dalje, jer bila je gotovo sigurna stvar da bi kralj, jednom kad bi se otkrilo da je Mord mrtav, za njegovu smrt optužio mistika. Na sve to Jarez je i ranije računao i bio je odavno svjestan svih opasnosti, tako da je njegova odluka da Morda ipak pokuša naučiti telekinezu govorila dosta o njegovoj hrabrosti i odlučnosti.

Konja je dakle u konjušnici bilo, i bili su uredno očerkani i potkovani, a pola ih je već bilo i osedlano. Ti osedlani pripadali su vitezovima koji će ustati iz svojih kreveta za koji trenutak – njima su konjušari uvijek na vrijeme pripremali konje – i bivajući svega toga svjestan, Jarez se odlučio odande maknuti.

Zatvorivši konjušnicu i ostavivši konje s usnulim konjušarem u miru, Jarez je mogao nastaviti svoje putovanje do Mordove straćare.

Otvorene dveri grada čuvao je, kao i Citadelu, tek jedan stražar, i taj je, prepoznavši Jareza još dok je ovaj prilazio dverima, mistika propustio bez ijedne riječi.

Jarez je tako zašao u Kessyr van zidina. Taj dio grada, koji je bio jedan od četiri dijela Kessyra – sjevernog (gdje se nalazila Citadela), srednjeg (gdje su se nalazili Dvorana vijećanja i Obin hram, zajedno sa prekrasnim trgom), južnog (gdje je živio imućniji puk, ali ne i bitniji ljudi kao u srednjem i sjevernom dijelu) i vanjskog – bio je dio gdje su živjeli najsiromašniji građani Kessyra. Tu se i dalje nalazilo more kuća, poredanih u ulicama ni približno savršeno podignutim kao u centru Kessyra, i tu je kuća bilo gotovo pa i više nego unutar zidina, a pak što se ticalo zakona tu kanda ga nije bilo. Ovdje su se lako dale naći ubojice, prostitutke, kojekakvi lopovi i općenito ljudi vrlo neobičnih pogleda na svijet. Je li sve to kralj Hinnor dopuštao da se dogodi, Jarezu je bilo upitno. U svakom slučaju, držao je mistik, kralj Hil'guma bio je svakakav ali nije bio glup, i ako je išta dosad kod kralja primijetio bilo je to da nijedan njegov potez nije bio bez njegove savršene kontrole nad tim. *Vanjski dio Kessyra bez kraljeve je kontrole jer kralj tako želi, zaključio je Jarez. A ima li to kakve veze sa Vijećem, to bi ga valjalo pitati... No da...* pomislio je kad se sjetio da je i sam ionako opterećen tolikim problemima da je upravo glupo tražiti ih još, *moja jedina briga sada je Mord. Za ostalo me ipak sada nije briga.*

Napustivši uskoro i vanjski dio Kessyra i zašavši na prvi od onih nekoliko dugih brežuljaka prekrivenih snijegom što su dijelili Kessyr od Mordove straćare, Jarez je stao prevaljivati i to.

Koliko je uspio izračunati, tri mu je sata bilo potrebno da dođe do stračare, a jednom kad je pred nju došao, bio je sav mokar od znoja i zadihan, a pred stračarom je do zraka dolazio nekoliko minuta. Ona mračna zora u kojoj se nalazio u Kessyru sada je već postala sunčano prijepodne, i svjetlost se sunca zrcalila sa snijega ravno u Jarezove oči dok je pred stračarom dolazio do zraka.

Nije Jarez zapravo toliko dolazio do zraka pred stračarom koliko je oklijevao ući unutra bojeći se onoga što će ugledati. On se istinski bojao da je Mord unutra mrtav. Drugačije naprosto i nije moglo biti, što se njega ticalo. *Ja ne mogu koristiti telekinezu, mistik – jedan od šačice ljudi u čitavom Hil'gumu koji se uopće razumiju u magiju – a očekujem da netko toliko neupućen kao što je pukovnik Mord isto to može... Bogovi, zar sam toliko arogantan bio da nisam vidio iracionalnost svojih odluka...?*

Te su misli paralele njegov um bolnije i oštrije od bilo kakva sječiva. Bilo je teško uopće i pomisliti na to da Mord Dur'agemski unutar te stračare nije uspio.

Ali, baš kao što se naposljetku i moralo dogoditi, Jarez je odbacio sve svoje misli od sebe, duboko udahnuo nadajući se najboljem, i otvorio vrata stračare.

“Morde!” čim su mu oči dozvolile vidjeti unutrašnjost stračare i Morda u njoj, Jarez je viknuo i pohrlio pukovniku pomoći.

A mladi je pukovnik doista trebao pomoć. On je naime ležao rasječenih užadi na podu, čitav priljubljen uza prljavu slamu, trzajući se kao čovjek na umoru, no i dalje usnama dotičući ćuturicu s vodom što mu se nalazila odmah do glave. Halapljivo je on ispijao tu vodu iz ćuturice, a to je bio više znak ponosa radi pobjede no znak da je žedan.

Jarez dotrči do Morda i posjednu ga. Ovaj je kao pomračena uma nešto mrmaljao, nešto od čega niti jednu riječ Jarez nije shvatio. Mord gotovo tjedan dana nije pio ili jeo, a sudeći po mnoštvu rana po njegovom tijelu izgrizli su ga i štakori.

Mistik je skinuo debelo krzno sa sebe, razvukao ga na podu i polegao na njega Morda. Odmah je zatim zgrabio krletku sa šunkom u njoj, razbio ju, a šunku narezao nožem te ju dao Mordu da jede.

Ovaj je jeo drhtureći.

Peć je već odavno bila ugašena, tako da ju je Jarez čim je dao Mordu jesti naložio, a kad se vatra razgorjela, ovaj svejedno nije prestajao ubacivati u nju drva. Jedva pola sata kasnije, kada je Mord zaspao sit i ugasle žedi, u stračari je bilo pakleno vruće. Jarez je tada mogao predahnuti. On je sjeo na onu stolicu gdje je Mord bio danima vezan, i napunivši svoju lulu s duhanom te ju zapalivši, stao ponosito razmišljati samo o jednome:

Mord je uspio!

* * *

“Gdje si bio čitav tjedan? Dvaput smo održali sastanak, a niti jedanput tebe nije

bilo. Ta dogovori se imaju poštivati..." glasile su kraljeve riječi prijekora upućene Mordu. Iako je ton njegova glasa govorio da je bio ljutit, kralj je bio daleko od toga. On je zapravo bio sretan što je imao napokon vidjeti pukovnika, jer i sam, kao i mnogi drugi, zabrinuo se za njega s obzirom da ga nije bilo na dvoru gotovo tjedan dana. Kralj poradi Mordova nestanka nije htio činiti ništa, i naložio je svojim najbližim ljudima da također to ne spominju, jer nije htio da Vijeće iz svega toga izvuče neku korist.

U stračari su, kako je Mord uspio koristiti telekinezu, Jarez i Mord proveli još čitav taj jučerašnji dan, jer toliko je Mordu trebalo da povrati dovoljno snage kako bi se mogao vratiti u Kessyr. I pošavši danas ujutro u Kessyr, te došavši u taj grad oko podne, Mord je prvo pošao do kupelji gdje se okupao i obukao čistu odjeću, a tek je onda pošao do kralja.

Na kralja su on i Jarez naišli vrlo smirena, no ipak iznenađena. Kralj je po čitave dane znao samo sjediti na tronu i razbijati glavu mnoštvom mudrolija i neisprobanih strategija. Pio je crno vino i jeo vrlo malo. Bilo je to loše za njegovo zdravlje, ali kralj je tvrdio da tada najbolje razmišlja.

"Oprostite mi, Veličanstvo, no bio sam obolio i imao vrućicu, od koje me je gospodar Jarez naposljetku izbavio..." Mord je lagao kralju, baš kao što mu je Jarez i rekao da učini prije nego su njih dva ušla u dvoranu.

"Da", Jarez je nastavio sa Mordovom laži, "u pitanju jest bila vrućica, i to vrlo opasna, iz koje se Mord možda i ne bi vratio da se nije pažljivo postupalo."

"Dobro ako je tako; drago mi je da si sada izlječen.", kralj na to odgovori. "No zašto ja za to nisam znao? Ta poslao bih vam najbolje vidare odmah..."

Na to Jarez odgovori nešto tiše: "Gospodar i ja smo odlučili da je najbolje da sve ostane u tajnosti iz dva razloga: Prvi je bio taj da je vrućica bila vezana uz jednu opaku bolest, gotovo neizlječivu, no eto ipak izlječenu (i ja sam, da znate, u jednom trenutku obolio, no kako mi je rutina kupati se u alkoholu, nije me pogodilo niti približno snažno kao gospodara Morda, pa sam tako mogao i hodati naizgled zdrav), tako da nismo htjeli riskirati širenjem te bolesti."

"A drugi razlog?"

"Ha! Pa za taj znate i sami: Zar bi bilo korisno za Kraljevstvo da Vijeće sazna kako mu najbitniji članovi padaju pod kojekakvim boleštinama? Znate i sami da bi time samo izgubili na utjecaju." Jarez je odgovorio.

"Da... vi doista i jeste jedni od najbitnijih, ako ne i najbitniji ljudi na ovom području!", kralj se složio sa Jarezom lica nasmiješena u širok i radostan smiješak, zadovoljan mistikovim riječima. "No, nadam se da ste sada oboje dobro."

"Jesmo.", Mord odgovori. "Daleko smo bolje no prekjucher, ali ipak, kad biste nam dopustili još samo danas da se odmorimo svatko u svojoj odaji..."

"Naravno! Naravno, moji prijatelji! Ta zato i jesmo tu; da si pomognemo kad je potrebno. Zapravo, otpuštam vas iz ovih stopa da si odete odmoriti kosti, jer što odmorniji i jeste Kraljevstvu potrebni! Idite, idite odmah!" kralj je najednom sav

oran na to rekao.

Jarez i Mord bili su zahvalni što ne samo da im kralj nije zamjerio, već se i postavio tako uljudno spram njih. Jarez je bio vješt lažov i manipulator kad je to bilo potrebno, ali u skladu s njegovom poštenom naravi koja ga je u tomu često sprečavala, on je bio lažov i manipulator iz plemenitih ciljeva.

Tako je i sada u pitanju bio i više no plemeniti cilj: oko tjedan dana – što je bilo vraški malo – bilo je potrebno da Mord nauči upravljati sa moći čija je zadaća u početku bila da ga ubije. Ogrlica koja je bila prokletstvo bogova Jarezovom je pomoći obuzdana, a samim time i ne samo obuzdana, već još spremna i za korištenje. Mord je njome ovladao – barem jednim manjim dijelom nje – a to je značilo da će onih deset tisuća kraljevih vojnika imati veće šanse da pobijedi bijela bića, jer u tomu je i bio čitav Jarezov i Mordov plan: da moć ogrlice oslabi neprijatelje.

Nakon razgovora s kraljem njih su dvoje odmah pošli do Jarezove odaje, gdje su se odlučili dogovoriti za daljnje korake. Telekineza je naučena, i to vrlo teškom mukom, ali to nikako nije bilo to.

“Sad kad si uspio koristiti telekinezu možemo sa sigurnošću reći da si za to sposoban, a to znači da si nakon odmora spreman za dalje.” Jarez je rekao kad su Mord i on ušli u njegovu odaju i za sobom zatvorili i zaključali teška drvena vrata. Odaja je bila mračna, tako da je Jarez čim je ušao posegnuo za svijećama da ih upali krijesom.

“Uskoro ćeš i ti moći upaliti svijeću.”, dometnuo je Jarez zamišljeno promatrajući krijes među svojim prstima. “Ali ti ćeš to učiniti bez ikakva krijesa.”

“Da...”, Mord je umorno odgovorio, “... tako će i biti, nesumnjivo.” Sjeo je na krevet. “Ali sada sam vraški umoran. Reci: što si trebao?”

“Ah, odmah dakle prelazimo na stvar?”, Jarez će odloživši posljednju od svijeća što je upravo upalio, i čija je svjetlost dodatno obasjala prostoriju. “Trebao sam te, kao i inače, iza vrata, ali sad vidim da je zapravo i više od pola rečeno. Odmori se dobro, Morde, jer tvoje će se sljedeće učenje ticati pirokineze.”

“To je, dakle, upravljanje vatrom?”

“Otpribliže. No tebi ima bitno biti samo to da je pirokineza daleko teža od telekineze, jer stvoriti nešto veći je pothvat od pomicanja nečega. Također, nakon što naučiš pirokinezu”

“Ako je naučim.” Mord ga prekinu sa niti najmanje zlovolje u glasu.

“Dobro: ako naučiš”, Jarez to odmah prihvati, “tada ću ti pomoći usavršiti telekinezu. A usavršavanje... recimo da i nije najlakša stvar na svijetu.”

“U redu.”, Mord tada odgovori. “To je dakle to?”

“Jest. Možeš se ići odmoriti. Kralj nas je oslobodio dužnosti ovaj dan. Više nećemo moći radi učenja izbivati onoliko dugo, ali ne držim da je to prevelik problem, jer s obzirom da si se već upoznao s magijom počeo si shvaćati kako ona djeluje. Prvi korak je uvijek najteži.”

Mord ustane s kreveta i pride vratima. Otvorivši ih i ugledavši pred sobom prazan hodnik, začuje iza sebe Jarezov glas koji je nastavio dalje:

“Idem i ja odspavati; to za umor nisam slagao kralju. Zaključati ću se, tako da ako me budeš trebao samo stani kucati. Trebao bih se tada probuditi.”, kiselu se nasmiješio uz to. “I još nešto: sjeti se da smo rijetko kada ovih dana sigurni. Stoga se zaključaj i sam.”

Mord na to kimnu glavom, a oni se tada uz umoran smiješak rastanu. Naravno, niti ovaj puta Jarez nije lagao; on nikako nije htio da Mord radi gluposti završi zaklan u vlastitom krevetu.

Poglavlje 20

Nroljetni su dani tekli vrlo polako, popraćeni svojim odvratnim gustim blatom, kišama usred bijela dana, sivim oblacima, smradom novorođenih svinja i balege razne stoke. Čim je nestao snijeg, stali su se otvarati kamenolomi i rudnici željeza. Počeli su se iz kamena vaditi ugljen, zlato i bakar. More se smirilo, pa su i pomorci uskočili su svoje brodove i stali bacati mreže. Industrija se ponovno nakon zimske umrtvljenosti stala rađati, i novac je stao polako kapati u Kraljevstvo.

Prvo je valjalo počistiti puteve, izorati blatnjavu zemlju teškim plugovima i posaditi usjeve. Kralj je imao pune ruke posla, kao i Vijeće, pa su tako na neko neodređeno vrijeme mržnju stavili na stranu. Narod bi do jeseni mogao biti gladan, a gladan narod često je i pobunjeni narod. To im nije trebalo, pa su uveli da bi spriječili glad poslove oranja zemlje u zamjenu za određenu količinu prošlogodišnje pšenice. Novca je bilo, ali novac se ne da ni jesti ni piti. Potrebno je bilo znanje; netko tko će doći na ideju kako da se pšenica koje ima za jedva tri mjeseca iskoristi do jeseni, kada će nova roditi i sazrijeti. To kralj nije znao, a nije ni Vijeće, tako da je svačiji pogled padao u tim situacijama na kraljeva savjetnika Myrona. Tom mladiću nije mnogo trebalo da shvati kako je postajanje kraljevim savjetnikom doista bilo više prokletstvo no darežljivi čin.

A Myron je svoje dane provodio uz debele i prašnjave knjige u koje se tokom mnogih stotina godina koliko su provele na policama nakupilo tko zna kakvih bolesti, jer otkako je počeo čitati sve to Myron je svako malo kihao, a oči su mu suzile. Čitao je neprestano satima, svakoga dana od jutra do noći, i iz knjiga bi vadio svaku, i najmanju informaciju koja bi mu mogla biti od pomoći.

Čitanje bi prekinuo tri puta dnevno na sat vremena kad bi otišao do *Suhog pruta* gdje su ga u dogovoreno vrijeme čekali prisnici zajedno sa mistikom Jarezom. Ispijanje piva bio je Myronov odmor. Što se Jareza ticalo, on je u svakom društvu u čitavom Kessyru bio dobrodošao, ali i on je u *Suhi prut* zalazio da nađe mir, jer na vrata njegove odaje u Citadeli svako su malo kucali kojekakvi dvorjani tražeći savjete. Bilo je tu mnogo ljudi raznih potreba koji su tražili pomoć. Neki su ljudi bili ozbiljni, pa su tražili mistika da kaže svoje mišljenje u vezi kakvog drevnog književnog djela, i njima bi mistik rado pomogao, a opet, neki su ljudi samo bili obuzdani dosadom pa nisu znali što bi drugo osim dosađivanja poštenom svijetu. U tu su skupinu spadale praznovjerne žene i djevojke koje su htjele znati štošta o

čemu mistik i nije posjedovao znanje; neka je žena tražila da joj ovaj čita iz dlana, a neka je pak uporno tražila ime svog budućeg muža. Jarez se u početku doista trudio pomoći tim jadnim dušama, ali kasnije je uvidio da je najbolje samo izmišljati imena i budućnost. Srećom po Jareza, većina je ljudi u Kessyru držala da je on kulturni čovjek, a kulturnog čovjeka nitko ne bi tražio u gostionici.

U gostionici je često tih dana bio i Mord, ali on kao da više nije podnosio društvo. Ljudi su mislili da mu nije dobro, da se razbolio tokom zime, no kako je istog tmurnog raspoloženja ostao i još mnogo dana poslije onog prvog kad je pokazivao istu nezainteresiranost prema svemu, shvatili su da se on sam promijenio. No promjene su prirodne, držali su, pa su tako ubrzo i njega ostavili na miru, a sva moguća pitanja koja su mu mnogi ljudi htjeli postaviti ipak su naposljetku odložena na stranu.

Neurij i Thargelion, čim su putevi postali prohodni, dobili su zadatak da po tko zna koji put ponovno projašu uz još neke vitezove kroz sela i gradove u potrazi za pobunjenicima. Dok su putevi još bili neprohodni, Thargelion je većinu vremena besposlen provodio u *Suhom prutu*, gdje nije imao što drugo činiti osim piti. Kad mu je i to dojadilo, neko je vrijeme čak počeo gostioničaru služiti kao konobar a da za to nije dobivao nikakvu plaću. Neurij je pak svoje dane tada provodio uz Myrona i Učenjaka Alakona u knjižnici, koji im je govorio što im je najbolje čitati i upućivao ih prema tim djelima. Bio je to užas za princa.

Pohod kroz polovicu od svih sela i gradova zapadno od Kessyra trajao je jedan tjedan. Nakon toga uslijedio je za vitezove i Neurija dan odmora, koji i nije bio neki odmor ako se njih ticalo. Potom su se pohodi nastavili.

Dok je Mord ili tmurno sjedio u svojoj odaji, ili jednako tmurno sjedio u *Suhom prutu*, a za to vrijeme njegovi prisnici izvršavali svaki svoje zadatke, mistik Jarez u svojem je umu ipak ostao pri onim najbitnijem: on je detaljno planirao nastavak Mordova učenja, jerbo je od njega htio učiniti moćna čovjeka.

* * *

Dogodilo se to opet jednog vrlo ranog jutra kad je Jarez odlučio sprovesti sve svoje planove, ili barem većinu njih. Mord i on javili su se ovaj puta kralju izravno uz riječi da odlaze među planine na sjeveru na nekoliko dana, ondje gdje je Mord nekoć ubio najvećeg zabilježenog vepra.

Kad je kralj upitao koji je putovanju povod, ponovno se Jarez uhvatio u koštac s laganjem. On je poručio kralju da je upravo u to doba procvala jedna izuzetno rijetka biljka vrlo bitna za jedan od njegovih amuleta potrebnih za kasniju borbu s bijelim bićima, pa ju mora poći ubrati. Razlog zašto će otići on glavom, a ne neki od sluga, bio je taj što je biljka osjetljiva i potreban je čovjek koji zna što čini. Pak što se ticalo Morda, Jarez je rekao: "Trebat će mi netko tko će mi priskočiti u

pomoć ako se nešto dogodi.”

Na to je kralj upitao: “Trebaš li još kojeg čovjeka? Mogu ti ih ustupiti koliko ti god bude trebalo.” A upravo je to pitanje bilo ono na što je Jarez računao. Tu je Jarez odgovorio: “Ne treba mi nitko osim gospodara Morda. On je dovoljan. Osim toga, razlog zbog kojeg odlazim smije se ticati samo najužeg i najpovjerljivijeg kruga u Kraljevstvu. Znete to i sami.”

Stoga je kralj otpustio Morda i Jareza da odu i učine ono što su naumili. Kad je kasnije Jarez objašnjavao Mordu što se točno dogodilo, rekao je: “Naš kralj moćan je čovjek i nadasve mudar. No svatko ima svoju manu. Njegova je ta što se suviše brine za sigurnost Kraljevstva.”

“A zašto bi to bilo loše?” Mord će tu upitati.

“Zato što je tada Kraljevstvo na jednom mjestu. Ono je tu i ne može ići dalje; ne može napredovati. Oduvijek je bio poreban određeni udio rizika da bi se doista napredovalo...”

Taj su razgovor Mord i Jarez vodili dok su jahali konje koje im je ustupio kralj, a jahali su cestom od sasušena blata što je svom svojom dužinom prelazila preko mnoštva brežuljaka. Ta je cesta vodila prema Ri'gormu.

“Zašto idemo u Ri'gorm?” na konju se Mord prisjetio svog pitanja kojeg je postavio još jučer u *Suhom prutu*.

“Bilo mi je potrebno previše vremena da smislim plan.”, Jarezov je odgovor na to glasio. “Jer snijeg se istopio u gotovo čitavom Hil'gumu, a bez snijega taj plan ne možemo sprovesti.”

“Znači zato idemo u Ri'gorm; jer snijeg ondje još nije istopljen?” Mord je na to upitao.

“Upravo tako.”

Prisjetivši se sada na konju tog jučerašnjeg razgovora, Mord se osmjehnuo, a osmjehnuvši se bacio je pogled prema nebu. Nebo bijaše podosta mračno, jer još uvijek je trajala ona njima tako poznata ledena noć ili vrlo rano jutro. Zvijezde Mord nije ugledao, kao ni mjesec, već samo mnoštvo sivih oblaka, a to mu je govorilo da ni kiša nije daleko.

“Ako će biti onako kako se bojim da će biti, moramo požuriti. Jer tek smo na pola puta do Ri'gorma...” Jarez je dobacio Mordu kao da je pročitao Mordove misli.

No kiša ih u konačnici ipak nije stigla kad su njihove oči napokon ugledale bijeli snijeg pokraj puta. Iz daljine se činilo da je gotovo u potpunosti istopljen, ali kad su mu se na konjima približili uvidjeli su da je ipak tu, one količine koju je Jarez smatrao sasvim dovoljnom za sprovođenje svog plana. Zbog toga je Jarezu laknulo. Tu gdje su stali nije bilo ljudi ili ikakve kuće nigdje na vidiku, već samo stabla, snijeg, blato i mnoštvo planina.

“Rekao bih da smo oko deset kilometara od prvog naselja.”, Mord je, razmislivši trenutak, rekao. “To je dobro, predmnijevam?”

“Odlično.” Jarez odvrati i iznenada sjaše s konja. To Morda iznenadi.

“Zar ne idemo do Ri'gorma?”

“Ne. Išli smo do snijega. Samo je to bilo potrebno: hladnoća i snijeg.” Rekavši to, Jarez stane otkopčavati onu svoju torbu u kojoj je tokom učenja Morda telekinezi držao hranu i piće. Torba je bila ponovno pretrpana, ali – i to je Morda iznenadilo još i više – u njoj se nalazilo samo suho šiblje.

“Spremno je planuti odmah, jer držao sam ga na vjetru mnogo dana i pažljivo mu svaki centimetar namazao uljem. Opipaj, osjetit ćeš da je masno...”

Mord je sjahao sa svog konja i pomogao Jarezu izvaditi sve šiblje iz torbe. Šiblje je doista bilo masno, no to Morda i nije toliko zanimalo. Kad su ispraznili torbu, Jarez je stao otvarati i bisage konja, u kojima su se pak nalazile čitave hrpe triješća.

“Ovo je vrlo staro triješće. Dobio sam ga od bačenih dijelova jednog starog drvenog ambara. Mislim da znaš za njega: tamo je, nedaleko do prve stražarnice na sjevernoj strani zidina grada, bio taj ambar, pa su ga odlučili strušiti jer je star. Dvjesto godina, kažu. Vrlo kvalitetno triješće!”

Mord je šutio sve vrijeme, jer polako je dolazio na ideju kakvo bi to novo učenje moglo biti. Još se psihički nije dobro od starog oporavio, a s obzirom da je ovo novo uključivalo i snijeg nije mislio da će biti išta lakše. Štoviše, za novo je učenje predmnijevao da će biti daleko teže.

Te misli potvrdio je zadnji komad od Jarezovih stvari koje je mistik u bisagama nosio: pleteno uže. Isto ono kojim je bio vezan u straćari.

“Ali ovdje nema straćare...” zamišljeno je promrmljao.

“Što?”, Jarez dobaci, jer bio je desetak metara od njega, pa ga nije dobro čuo. “Straćara?”

“Nema je. Mislim, ako ću biti vezan... gdje ćeš me vezati?” Mord je upitao nekako instinktivno se stisnuvši u svom dugom, teškom kožunu i još težem krznu koje je nosio preko nj.

“Vidjet ćeš.”, Jarezov ton najednom se izmijeni. Ozbiljnost je prešla preko njegovog lica. “Neće ti se svidjeti, ali ako ništa drugo, predviđam da neće trajati dugo.”

Hrpe triješća i šiblja položili su tamo gdje je Jarez držao da bi ih bilo najbolje položiti, a to je bilo ondje gdje je snijega bilo najviše. Snijeg na kojemu su bili bio je na mnogim mjestima prošaran blatom. To je govorilo da se topi. Oko njih, na još neizoranoj njivi kraj puta gdje su se nalazili, raslo je raslinje što je niklo iz zemlje nakon ubiranja prošlogodišnje žetve. To raslinje valjalo je biti raskrčeno, ali nije još, za razliku od ostatka Hil'guma gdje su takve guštike već očistili, jer snijeg se još nije istopio. To je također bio jedan od dijelova Jarezova plana: ako se budu morali zadržati, i snijeg će se uz njih zadržati dovoljno dugo da tom mjestu ne prilaze nepoželjni seljaci ili uopće ikakvi drugi ljudi.

Kad su položili sve iz torbe i bisaga na snijeg, jedino što je ostalo bilo je uže. Mord tada shvati koji je Jarezov plan.

“Znači, biti ću zavezan kraj triješća sve dok ne naučim zapaliti ga i ugrijati se?”

“Tako je.” Jarez odvratila.

“U redu onda...”, Mord će pruživši ruke mistiku da ih ovaj sveže uže tom. “Što je?” upita uvidjevši da ga ovaj ne želi još svezati.

“Ovaj... morat ćeš se skinuti.”

“Nag?”

“Ne u potpunosti; ne želim te gledati nagog. No skini halju, kožun i predaj mi krzno. Potrebno je samo da se dobro smrzavaš.”

Mord na trenutak stane negodovati. “Ali mogao bih umrijeti od hladnoće!”

“Ako budeš umirao, ja ću ti priskočiti u pomoć, odjenuti te i ugrijati vatrom. No ako bude tako, tada je čitava stvar propala.”

Mord na to prihvati riječi mistika i svuče sve sa sebe osim one svoje najtanje halje pod kojom je bio u potpunosti nag, a koja mu je sezala od ramena do koljena, i čizama, u kojima je stajao.

“I čizme skini.”

Tako je i bilo: mladić je pred mistikom koji trenutak kasnije bio jedva pokriven s tom posljednjom tankom bijelom haljom, a na snijegu je stajao bos. “Prokleta se smrzavam...!” ubrzo je zaključio kada se i tresti stao.

Jarez mu je tada prišao i počeo mu sputavati uže tom ruke i noge, tako da se više nije mogao uopće micati.

“Dakle, stajati ću ovako dok ne naučim...?” još nije stigao niti oblikovati pitanje, a već ga je u tom trenutku mistik srušio u snijeg, a potom mu i dio po dio tijela snijegom stao zatrpavati.

Ubrzo od svezanog i snijegom prekrivenog Morda na vidjelu ostane samo njegova glava, sada već sva modra od hladnoće.

“Št... što sad-d?” Mord je drhtureći upitao dok je tako gotovo u potpunosti gol ležao pod snijegom pola koraka udaljen od hrpe šiblja i triješća.

Jarez priveže konje za najbliži žilavi i suhi grm te se uspne na sedlo svoga konja, nakon čega mu sa leđa životinje odgovori: “Sada je na meni samo da sjedim i čekam ishod. Pak je na tebi da učiniš isto što u stračari sa telekinezom: natjeraj se zapaliti to granje da ne bi umro od hladnoće.”

* * *

Kao što je bilo i ranije, Mord je i ovaj puta u vrlo kratkom vremenu izgubio onaj ljudski dio sebe i, usred nemoći, počeo psihički ludjeti. U početku je bio sasvim miran, onako svezan pod snijegom, ali već nakon nekoliko desetaka sekundi trpeći veliku bol poradi hladnoće stao se ritati. A to ritanje, opet, nije potrajalo niti još desetak sekundi, a Mord se zatim ponovno smirio.

Bio je to normalan, Mordu već poznat proces dovođenja svijesti čovjeka do privremenog kraha, koji je on mogao nazvati samo uništenjem realnosti, kako bi se

u obzir kod traženja odgovora na probleme mogla uzeti i magija. Njegova je koža pod snijegom bila crvena i vruća na dodir, i poradi nje snijeg se uskoro stao topiti i sa zemljom spajati u blato. Čitavo je njegovo promrzlo, mokro i blatnjavo tijelo sada prožimala drhtavica, a njegove usne kanda su se svake sekunde suzdržavale od povika mistiku: "Odustajem! Oslobodi me!".

No on to ipak nije povikao, a razlog tomu ni sam nije znao reći.

Mučenje, mislio je u svome sada gotovo već pomračenu umu. *Ja sam mučenik koji mora istrpjeti svoje mučenje... Ali nemam straha od toga. Jer svatko ima svoje patnje, samo su nečije veće a nečije manje*, on je zaključio. Pomislivši to, on je osjetio buđenje nekog novog čuvstva; jednog novog osjećanja, koje mu je kanda pružalo ako ne snagu, a ono barem utjehu. A taj osjećaj dolazio je uz shvaćanje:

Ne odabire čovjek svoje patnje, već one odabiru čovjeka. Velika patnja zahtijeva velikog čovjeka.

Najveća, pak, zahtijeva Morda Dur'agemskog.

Doista, da ga se u tom trenutku pitalo išta drugo osim toga, on ne bi znao tomu odgovora. Čak je prestao razmišljati i o pirokinezi i triješću kojeg je valjalo njome upaliti.

Sve to vrijeme mistik je sjedio na svome konju nedaleko od Morda i zabrinuto čitav taj prizor promatrao. Njegovo je srce kucalo i brže no Mordovo, a za razliku od onog povika kojeg su Mordove usne svako malo htjele povikati, Jarezove su htjele povikati: "Požuri, Morde! Gubiš svijest!" Ali iz nekog razloga ni on nije povikao to što je htio povikati.

A taj razlog, razlog koji nije dopustio govoriti ni Mordu ni Jarezu, već ih je tjerao da dožive u tišini to što se moralo dogoditi imao je svoje ime. Mord ga je znao kao Silu.

A Sila je u Mordovu umu tada rekao:

Ovo je jedna od prekretnica, Morde, pamti ovo!

Ali Mord nije mogao čuti njegovih riječi. On niti je mogao pamtiti, niti više uopće živjeti, jer na tom mjestu pod snijegom svezan više nije bio on, Mord, već neka sasvim druga, takoreći bezlična osoba. Nešto je drugo sada upravljalo njime i njegovim mislima, nešto prepuno mržnje spram svega, i iako se toga Mord bojao on je tomu upravo hrlio kao jedinoj nadi za spas.

To čemu je Mord hrlio bila je sama njegova luda strana, jer samo u ludosti čovjek može odbijajući zakone prirode stati činiti ono nemoguće. Samo luđak, za kojeg ne vrijedi niti jedan imperativ okoline, može stvarati vatru ni iz čega i pomicati predmete bez da ih dotiče. Stoga je luđakom Mord i postao.

Prvo je, dok mu je jezik usput izgovarao nekakve besmislice, triješće pred sobom stao pomicati i čak razbacivati unaokolo telekinezom. Zatim je, nemajući nikakve namjere u vezi toga već tek slijedeći svoj instinkt, svaki komadić od tog triješća svojim umom podigao na pola metra visine, da levitira, i u toj je poziciji triješće ostalo neko vrijeme.

A konačnica je bila kad je među tim triješčem i šibljem što je levitiralo prvo pustio iskru, a onda i čitav plamen.

“Eto ga! Svaka čast!” neki je glas iza njega stao klicati.

No plamen nije bio dovoljan. Mordu Dur'agemskom trebala je buktinja; on je htio da sve gori!

Promatrao je goruće granje iako je držao oči zaklopljenima i polako je počeo ulaziti u njihovu bit. No ni tu nije stao, već je ušao i u sam vjetar što je puhao, i u snijeg što ga je smrzavao.

“Izgorite!..”, tada je tiho šapnuo, na što se začuo prasak. “Izgorite!” ponovio je, ali sada glasnim povikom. I čim je to povikao, njegovo se tijelo našlo u vatrenom ognju. Snijeg je istog tog trenu ispario kao da ga nikada nije ni bilo, a zrak je otežao u čitavoj jednoj sekundi – sekundi tokom koje se Mord našao ne ležeći u snijegu, već ležeći u crvenom plamenu što ga je okruživao i palio sve: zrak, zemlju, samog Morda.

Plamen se povisio i nije bilo nikakve naznake da će prestati buktati. Nije zatim prošlo ni dvije-tri sekunde, a njegova je veličina stala nadvisivati i najviša stabla u blizini, a širina mu je nadmašivala deset metara.

“Morde!” diveći se, doviknuo mu je sa svog konja ushićeni Jarez. Mistik je htio još nešto dodati, ali jednostavno nije znao što bi rekao, jer sve to pred njim činilo se tako nestvarno. Sve što je mistik tada učinio, zapravo, bilo je da je otkao konje i odjahao sa njima niz jednu padinu, jer vrućina je na starom mjestu bila prejaka.

Mord je gorio u strašnoj vatri, poradi koje se mistik nije brinuo da će mu naškoditi jer je ona bila Mordova kreacija. *Magija ne dira tijelo svoga stvaraoca*, znao je Jarez. *Samo dušu.*

Mord na Jarezov povik nije odgovorio, već je tek ležao usred svog jarkog ognja i osjećao kako ga vatra liže, gotovo prodire kroz njega, ali ne naudeći mu ni najmanje – čak mu niti jednu dlaku sa njegova tijela ne spalivši.

Promatrajući prizor, Jarez je mogao samo diviti se. To čemu je upravo prisustvovao, znao je, nije mogao baš nitko u čitavom Hil'gumu. Ne samo niti jedan mistik, već ni svi mistici zajedno ne bi to mogli. To je Jarezu govorilo koliko je silna Mordova moć bila.

No uskoro je i to moralo doći svome kraju.

Buktinja se nekoliko trenutaka kasnije oko Morda stala stišavati i smanjivati, i Jarez je odlučio do Morda dojahati. Iako je Mord još uvijek stvarao vatru, Jarez se nije zaustavljao, već mu je na konju prilazio, i kako mu je prilazio tako se Mordov plamen sve više povlačio.

Naposlijetku Jarez dojaše na jedva tri koraka od Morda, a od Mordova silna plamena sada ostane tek maleni plameni jezik na njegovu dlanu. Taj je plamičak na njegovu dlanu palucao nekoliko sekundi, a zatim se ugasio i on.

* * *

A dogodilo se da je zagrmilo istog tog sata, a uz grmljavinu je ubrzo došla i kiša, te potom i tuča.

Jarez je na onesviještenog Morda navukao čitavu njegovu odjeću, podigao ga na konja i prekrpio s debelim krznom kako bi ga ono zaštitilo od komadića leda što su padali s neba. Kako Mord nije mogao upravljati svojim konjem, Jarez je upravljao sa oba: jašući svog, za uzde je vodio i Mordovog. Mord je u nekoliko navrata gotovo skliznuo sa sedla, ali Jarez bi ga tada ipak uspio zadržati, uhvativši ga rukom za rub njegova kožuna.

Jahali su vrlo polako, čak sporije od običnog konjskog hoda. Iako je večer bila još daleko pred njima, dan se naglo pod gotovo crnim oblacima smračio, a to u kombinaciji sa maglom što se tada podigla činilo je da putnici nisu mogli vidjeti pred sobom skoro ništa.

Jedva pola sata kasnije, voda je pljuska učinila od puta toliko blato da je on postao uopće neprohodan, čak i za konje, i ma koliko jahač tjerao svoju životinju naprijed, ona bi svejedno ostala kao ukopana na mjestu.

Jarez više nije mogao voditi konje i Morda ni naprijed ni nazad. On je znao – jer bila je u pitanju očita stvar – da je ta kiša imala veze sa Mordovim ranijim izvođenjem pirokineze. *Priroda proklinje svakoga tko ide protiv nje, na ovaj ili onaj način*, pomislio je Jarez sasvim miran, s obzirom da je znao da mu ne bi ni najmanje pomoglo nervirati se. *Tko ide protiv prirode, ne uviđajući koliko su njeni načini ljepši i bolji, i tko skreće sa njezina puta, bit će prije ili kasnije njezinom rukom vraćen na taj put, ali uz gadne posljedice i za sebe i za svoju okolinu.* To je Jarez mislio zamišljeno promatrajući kišu što je pljuštala oko njega. On nije znao zašto, ali baš tada je dobio volju za razmišljanjem o svemu tomu. Nije ga bio strah, ne, već je on u sebi osjećao savršeni mir. *Jer baš kao što samo muškarac i žena mogu stvoriti dijete – ta ljepota stvaranja koja je sam smisao prirode – tako i vatra ne bi smjela nastajati nikakvom magijom, već iskrom, zrakom i drvetom, kako je sama priroda zaključila da je najbolje. Magija je destruktivna... a destrukciju priroda ne podnosi.*

Jarez se osvrne spram Morda što je ležao na leđima svog konja bez svijesti, opuštenih ruku što su bile obješene sa obje strane konjskog vrata. Jarez je mario za njega.

“Taj je mladić danas učinio što nitko ne bi mogao...” promrmljao je Jarez, dok su mu kiša, vjetar i led šibali lice. Dalje nije ništa ni rekao ni pomislio, jer te izgovorene riječi iz nekog su razloga bile dovoljne da mu se duh smiri.

Dva su konja sa dva jahača stajala nepomično u blatu prvo nekoliko minuta, a zatim i nekoliko sati. Vrijeme je moralo prolaziti bez obzira na to koliko jahači htjeli ili ne htjeli da ono prolazi, i svojim prolaskom davalo im je do znanja, svakom sekundom koja bi prošla, kako šanse da će živi odande otići sve više postaju neostvarivi san, a sve manje stvarnost.

Ma koliko da vremena prošlo, jedan sat ili pet sati, nevrijeme ne samo da nije stajalo, već se čak i pogoršavalo. Duboko je blato pod nogama konja u jednom trenutku prestalo biti čak i to, već se pretvorilo u čitavu bujicu prljave vode, koja je cestu što je vezala Ri'gorm i Kessyr takoreći dobrim dijelom obrisala. Gromovi su grmjeli i prijetili svakog trenutka će nekoga od njih udariti. To se lako moglo dogoditi, zapravo, ali nitko od njih nije poradi toga mogao učiniti baš ništa.

Činilo se da je prošao gotovo čitav taj dan, jer Jarez je u jednom trenutku podigao pogled prema nebu – komadu neba kojeg nisu prekrili oblaci – i ondje ugledao noćno nebo i jednu zvijezdu jarka sjaja posred njega.

Kako su jahači mogli i očekivati, konji u jednom trenutku nisu više mogli izdržati njihovu težinu na svojim leđima pa su legli u blato. Jarezu poradi toga nije bilo krivo, jer on je sa patnjama životinja suosjećao.

Mada je stvarna istina, mislio je, da ćemo još do zore svi mi vrlo vjerojatno biti pokojni, i da će netko trebati suosjećati sa nama svima.

Tu pomisao Jarez je u jednu ruku nalazio smiješnom, pa se čak poradi toga tada i nasmiješio.

* * *

“Rekao sam ti da je loša ideja danas se poći vratiti!”, Thargelion je u jednom trenutku dobacio Neuriju nakon što su njih dva, pošavši još u zoru iz Ri'gorma za Kessyr, negdje na pola puta zaglavila zatečena blatom i pljuskom. Princ i njegov podanik iz Kessyra su nekoliko dana ranije poslali u pohod tražiti Pobunjenike sa čitavim jednim tucetom ljudi, ali u Kessyr su se odlučili vratiti nešto ranije sami. Pak što se tog njihovog tuceta ljudi ticalo, oni su se samo, do sljedećeg prinčevog dolaska, pridružili vojnicima Ri'gorma, što je inače bila njihova zadnja stanica kod traženja pobunjenika.

“A kako sam mogao znati da će ovakvo što biti ispred nas?”, odgovorio je Neurij pokazujući rukom na čitave rijeke blata ispred njih, jer više cesta kao takva nije ni postojala. To pitanje nije zahtijevalo odgovora, jer odgovor dabome da i nije bio bitan. “A ne možemo se ni vratiti...” dodao je princ odmah zatim, pogledavši iza sebe u prizor gotovo sasvim jednak onomu što je vladao ispred njih.

“Imaš pravo, Neurij. Osim toga, dali smo riječ tvome ocu doći u Kessir točno danas uvečer...” odlučio je Thargelion popustiti.

Neurij na to nije ništa odgovorio, već su se još tada njih dva odlučila potpuno posvetiti probijanju sa konjima kroz blato. Ali što su više tjeroali konje da idu naprijed, to bi konji sporije išli, a blato bilo dublje.

A vrhunac je došao kad su oba konja zaronila u blato nešto dublje od njihovih koljena i poradi toga više nisu mogli ni naprijed ni nazad.

“Bogovi, pa je li ovakvo što normalno...!” Thargelion je, osjećajući kao neku

novu vrstu straha koju nikada prije nije osjetio, kroz kišu i vjetar dobacio Neuriju, ali još dok je to izgovarao, pod svojim je nogama osjetio kako mu se životinja opasno naginje na lijevu stranu. I pravilno zaključivši što će se dogoditi, on je brzo skočio sa svoga konja na suprotnu stranu i odskočio od životinje što je dalje mogao.

A on je to učinio zato što se u tom trenutku njegov konj svom silinom srušio na lijevi bok u blato i odmah se potom stao divljački ritati.

Thargelion je tada zadihan rekao: "Ja dalje ne mogu.", na što je bacio pogled u smjeru grada kojeg su u zoru tog dana napustili. "A ne mogu, doduše, ni natrag."

Na te njegove riječi Neurij izgubi strpljenje te stane proklinjati sve živo i neživo. Dok je psovao, udarao je svog konja stremenjem po stomaku svom silinom, kao da je konj bio kriv za sve.

Čitavu je minutu to trajalo, taj izljev bijesa, a jednom kad je prošao, i kad se Neurij manje-više smirio, princ je pogledao u Thargeliona i rekao: "Popni se na mog konja. No prije toga mi pomози izbaviti ga."

Za to je vrijeme Thargelionov konj sve više divljao u blatu i njištao koprcajući se. Tonuo je sve dublje, a glava mu se zatrpavala sa litrama i litrama blata. To je trajalo sve dok se naposljetku nije umirio. Tada ga je blato prekrilo čitavog.

Neurij sjaše sa svog konja i primi jednu stranu njegovih uzdi. Kad je Thargelion prišao i primio drugu stranu, njih su dvoje počeli vući.

Bili su blatnjavi svi troje: i konj i oba čovjeka. Ljudi su vukli i upirali svom svojom snagom da bi izbacili konja, ali konj se dao izvući nije. Kako je sve vrijeme padao i led, Neurij i Thargelion su morali trpjeti njegove udarce po sebi. No ljudska izdržljivost, kao i ona od životinja, koliko god bila fascinantna, ipak je imala svoj kraj.

Kraj drugog konja bio je kada se i on nakon nekog trenutka srušio u blato i stao ritati čekajući svoju smrt gušenjem pod stotinama litara gustog blata, a kraj ljudi... On je imao doći nešto kasnije, jer oni ipak nisu odustali, već su onako blatnjavi, promrzli i iziritirani od komadića leda što su ih obasipali ostavili mrtve konje, pokrili kožunima glave i nastavili dalje probijati se kroz blato na svojim nogama. A nešto kasnije i na koljenima.

* * *

Iako je kiša bila glasna, mistik Jarez jasno je čuo glasove ljudi u daljini. Nisu bili glasni ti glasovi ljudi, već štovije jedva primjetni, no, kako bilo da bilo, Jarez je čuvši ih povikao najglasnije što je mogao: "Pomozite nam tko god da ste!"

Njegov je pak povik bio toliko glasan da je prenuo i Morda iz njegove nesvijesti. Mordu je, zapravo, negdje tada i bilo vrijeme da se probudi, jer toliko je otprilike bio u nesvijesti i nakon što je prvi puta koristio telekinezu.

Na Jarezov povik nitko se nije javio, pa je ovaj probao povikati još jedanput. U njemu se tada pojavila zabrinutost da je počeo halucinirati od hladnoće, pa je time bilo opravdano podrtavanje koje se tada čulo u njegovu glasu.

Ali niti nakon drugog povika odgovor nije stizao.

“Je li itko tamo?” viknuo je Jarez osvrćući se, jer osim Morda niti niti mogao vidjeti išta više oko sebe. Problem je bio i u tome što nije više znao gdje se nalazi i spram čega stoga mora vikati. On i Mord mogli su se nalaziti nasred ceste jednako kao i nasred neke nepoznate njive. Oluja, neobično jaka, obrisala je mnogo toga.

Sekunde su za mistika prolazile kao minute. Bio je siguran da je mnogo od vlage na njemu bilo tu od njegova vlastita znojenja a ne od kiše, jer tolika je uznemirenost u njemu vladala.

No u konačnici se neki glas ipak javi: “Zar netko doziva?” glas je u daljini upitao.

“Da, da!”, mistik je odgovorio, osjećajući kanda kao da mu je glas koji je čuo poznat. “Zovem vas jer smo zapeli i ne možemo dalje.”

Iz magle nije još dosta vremena izranjao nitko, već se samo taj glas čuo: “Nas je dvoje. Evo, dolazimo! Ovo prokletu blato... zajedno ćemo se iščupati iz ovoga; da, bit će nam lakše...”

Prođe deset sekundi gdje je glavnu riječ vodila samo kiša, a onda Jarez ugleda prvo jedno, a zatim i drugo lice dvoje ljudi koje je poznao.

“Prinče? Thargelione? Ta zar ste vi...?”

Dva su prijatelja bila jednako iznenađena kao i mistik. Mord je sve to vrijeme mamurno sjedio na svom konju. Svatko od njih pokrivaio je glavu čime god je mogao, jer iako su komadići leda bili maleni, led je i dalje padao.

“Što vi tu radite?” Neurij je upitao, na što mu je Mord hrapava glasa dobio: “Nije bitno što tu radimo, već kako ćemo se izvući. Gdje su vam konji?”

Na to je Thargelion hladno odgovorio: “Mrtvi su. Bili su preteški za blato. A vidim da ni vaši nisu u najboljem stanju...”

Konji Jareza i Morda ležali su na svojim trbusima u blatu jednako kao što bi kakav pas legao nakon što bi se umorio od trčanja. To nije priličilo njima kao konjima, ali niti cesti nije priličilo da bude u rijeci blata i vode, pa su se tako ljudi imali manje čuditi životinjama a više prizorima oko sebe.

“Krenuli smo iz Ri'gorma jutros”, Neurij je tada započeo, “mislili smo da ćemo stići do Kessyra prije, je l'... ovoga.” pokazao je rukama na blato pred sobom. Blato mu je odavno prešlo visinu koljena, tako da se postavljalo pitanje raste li to razina vode, ili to oni polako propadaju u zemlju.

“Odavde mogu sam pretpostaviti: nevrjeme vas je uhvatilo.” Mord dometnu.

“Jest. Jahali smo sve do trenutka kad konji više nisu mogli dalje. No naši nisu klekli kao vaši, već su se srušili i utopili. Dalje smo nastavili pješke. Mislim da smo pješčili pet sati...”

“Toliko?”

“I prevalili možda petsto metara. Ovo blato je gusto kao smola. Vjerujem da nismo naletjeli na vas i vaše konje na koje se sad možemo nasloniti i odahnuti, dosad bismo već trebali izgubiti snagu i sami se utopiti u blatu.” dok je to govorio, Neurij je zajedno sa Thargelionom prilazio Mordovu konju. Čim su mu prišli, takoreći su mu se objesili za vrat. Nije tu bio posrijedi samo umor od probijanja kroz gusto blato, već i to što nisu spavali niti jedan od njih više od dva dana, a kada i jesu zadnji puta spavali, nitko od njih nije spavao duže od tri sata. Takav je bio san ljudi sa mnoštvom obaveza.

Čim je skupio snage za još koji korak, a to je bilo nakon desetak sekundi, Thargelion je otišao do Jarezova konja. Ondje se oslonio na njega, jer samo jedan konj obojicu Neurija i Thargeliona ne bi mogao dugo izdržati.

Jarez se tada sjetio da u jednim bisagama ima nešto hrane, dostatno da se svatko od njih najede do sita. U pitanju je bio veliki kolut sira, kruh i komad suhog mesa. Bilo je tu i nešto vina. Sve to Jarez je izvadio i ponudio svakoga oko sebe, usput i sam uzevši koji zalogaj.

Neurij i Thargelion bili su vrlo gladni, tako da su odmah prionuli jelu. Kruh začudo nije bio smočen vodom, jer su bisage bile kvalitetno izrađene i pravilno povezane tako da u njih nikako voda nije mogla ući. Još uvijek je padala kiša, mada je led ubrzo prestao, a oni su svi bili prekrivenih glava, netko debelim krznom, a netko kožunom.

Mord je tu došao do svoje prijašnje snage (ispalo je da mu je bilo potrebno vrlo malo odmora bez obzira na silinu onog pothvata kad je koristio pirokinezu), a čim je osjetio da može i klečati kako valja, samo je skliznuo sa sedla svog ležećeg konja u blato i prepustio mjesto Neuriju.

Vidjevši taj Mordov čin, Jarez je učinio isto. On je svoje mjesto prepustio Thargelionu. Kad su se nakon nekoliko trenutaka sjedenja na konjima i Neurij i Thargelion odmorili, došlo je vrijeme da se pokuša nastaviti dalje. Tada su i njih dva sjahala sa konja.

Svi su uskoro bili na koljenima, a na koljenima su bili jer nisu u tolikom blatu mogli normalno stajati; kad bi koji stao na noge, samo bi počeo brzo propadati u zemlju kao da je zemlja živa i ne dopušta nikome po njoj hodati.

Probijajući se, prevalili su jedva pedeset metara, a prevaljivali su tu udaljenost gotovo pola sata. Problem nije bio samo u gotovo nemogućoj prohodnosti do Kessyra, već i u njihovoj dezorijentiranosti. Oni doista jesu išli naprijed. No naprijed prema čemu, to je bilo pitanje.

Konji nisu za njima išli, jer nisu mogli niti ustati. Umjesto toga, ljudi su im samo poskidali sedla i bisage i ostavili životinje u blatu. Sve što su poradi tih konja ljudi mogli učiniti bilo je tek da se nadaju da će kiša ubrzo stati a blato se osušiti.

No ni sami ljudi nisu uspjeli prevaliti više od tih pedeset metara. Već tada ih je izdala gotovo sva snaga, i jedino što su oni mogli činiti bilo je da se zaustave i pokušaju ne umrijeti od hladnoće ili utapanja.

“Ne možemo dalje!” Jarez je viknuo, tijela u potpunosti blatnjava i neprepoznatljiva, kao što je bilo svačije od njih.

Na mistikov povik nitko nije odgovorio. Umjesto ikakvih više riječi, među ljudima je tada zavladao šutnja. Činilo se da će prestati za koji trenutak, no ta je šutnja potrajala još dugo. Neurij i Thargelion su šutjeli jer nisu imali ništa pametno i spasonosno da kažu, ali Mord je šutio iz drugog razloga.

Naime, on je imao rješenje, ali se bojao uopće i pomisliti na njega.

* * *

“Morat će tako biti; morat će ostali doznati što činimo bez obzira što je za to još suviše rano.”, Jarez je šapnuo Mordu na uho kad mu se ukazala za to prilika. “Upotrijebi magiju da nas spasiš.”

Mord je mislio na isto to, no nije znao kako bi točno mogao upotrijebiti magiju. “Što da učinim?” upitao je.

Mistik je tada odvojio trenutak da odluči što bi im točno od Mordovih sposobnosti moglo pomoći. Iako je nekoliko puta detaljno izvagao svaku opciju, u konačnici se je ipak morao složiti sa tim da Mord trenutno nije mogao učiniti ništa.

“I?”

Jarez tiho izdahne: “Ne možeš ništa...”

“Nisam ni mislio suprotno.”, Mord je rekao. On je bio obeshrabren još i više. Bila je sigurna smrt u pitanju koja ih je sve čekala, bila ona od utapanja ili udara groma negdje po vodi. Vremena ako su i imali, imali su vrlo malo. A sada bez magije kao opcije za izbjavljenje to vrijeme nije im vrijedilo baš ničemu.

“No postoji ipak jedno rješenje.”, Jarez je dodao nešto kasnije. “Doduše, šanse su vrlo male...”

“Reci samo.”

“Učenje nove sposobnosti, telepatije. Odmah sada. Naravno, za to bi ti vjerojatno trebao čitav dan učenja, no ako bi mogao uspjeti sada, još tokom ove noći, koliko mislim da ćemo izdržati prije no što se utopimo, mogao bi pozvati Myrona i reći mu da pošalje nekoga po nas. Da pošalje čamce.”

“Neka bude!” Mord je prihvatio Jarezovu ideju. Još je te minute našao najudobnije mjesto među hrpom blata u ledenoj rijeci, jer nešto slično rijeci je od čitavog puta između Kessyra i Ri'gorma i nastalo, zatvorio oči i pokušao se skoncentrirati.

Još dok je to činio, Mord je znao da iako će time pokušati svojim prijateljima pomoći, najvjerojatnije će im učiniti upravo suprotno. Prije svega, to je bilo stoga što jednom kad bi Mord došao u doticaj sa moći on ne bi više znao što čini, već sa čitavim njegovim bićem kao da bi upravljao netko drugi. Netko, takoreći, tko je

bio daleko od ikakva ljudska altruizma.

Sam Mord tog bi nekog tada prepoznao kao pojavu zvanu Veliki Pukovnik, a jednom kad bi ga postao svjestan to bi bilo to – Veliki Pukovnik zavladao bi Mordovim bićem, a Mord bi otišao u tminu.

Mord je posjedovao moć bogova, i toga je i sam bio svjestan. I dakako da je izgubio razum čim je stupio u vezu sa samim sobom kao najmoćnijim bićem svijeta, i čim se to dogodilo on je doista prestao išta oko sebe vidjeti kao nešto vrijedno postojanja. Trebalo mu je vjerojatno nekoliko minuta da izgubi svu ljudskost, pa čak i prestane disati, ali on nije nikako mogao znati kako li vrijeme sada protiče, kao što zapravo nije mogao znati gotovo ništa, jer nije prošlo mnogo a on uopće više nije niti postojao.

U tome se očitavalo prokletstvo ona tri kipa jer je ubio svog očuha Tarroba: moć koju je dobio nikako nije mogao koristiti za dobro i nikako ju nije mogao koristiti svojim vlastitim razumom, a opet, nije ju mogao niti ignorirati, jer bilo je doista potrebno jedva zatvoriti oči i skoncentrirati se, i već bi mu ta moć bila u rukama.

Tako je i bilo. On, doprijašnji Mord, sada je postao dijete točno onakvo kakvo je ubilo Tarroba. Niti veće, niti manje, i s tim je djetinjim očima on promatrao sve oko sebe, vrlo bijesno, bez obzira na silan strah koji je kolao njegovim venama. Oko sebe je vidio samo neprijatelje kojih se bojao, makar su u stvarnosti to bili puki ljudi. Toliko ih se bojao da ih je imao želju istrijebiti kao da su u pitanju kakvi gadni pauci, a ne ljudi.

Vidio je tri čovjeka i još oko stotinu tisuća više nešto dalje. Ta je udaljenost bila velika za onoga koji hoda ili pak jaše, no kako je djetinjasti Mord bio moćniji od svega, on je odlučio napasti upravo taj veći broj ljudi.

Tako su se naime odvijale odluke unutar Morda.

Mistik Jarez je za to vrijeme bio donekle uvidio što će se dogoditi, pa je primio Neurija i Thargeliona za ruke i odveo ih što dalje od Morda, njemu iza leđa. To odvlačenje od Morda trajalo je sporo, jer blato kroz koje su se probijali bilo je gusto, ali drugog izlaza Jarez nije vidio. Bilo gdje da se maknu, Jarez je držao, bilo bi dobro, jer on je bio svjestan koliko je opasno biti kraj Morda dok ovaj izvodi išta vezano za magiju. Tako je, na primjer, Jarez mogao završiti živ spaljen da je ostao samo malo duže kraj Morda dok je ovaj učio koristiti pirokinezu.

Nisu za kakvu nesreću bile velike šanse, ali Jarez nije imao namjeru riskirati, pogotovo kad je jedna od mogućih žrtava bio sam princ. I puka telepatija mogla se izjaloviti.

A kako je ispalo, mistik je imao pravo.

Veliki Pukovnik, najmoćniji od najmoćnijih, odlučivši pobiti onu stotinu tisuća ljudi, stao je oko sebe stvarati vatreni oganj. Oganj ovaj puta nije išao u širinu, već u visinu, a u visinu je poput stupa rastao toliko metara da je već nakon minute postalo gotovo nemoguće odrediti mu je.

Kilometri su bili u pitanju već nakon desetak sekundi.

Thargelion i Neurij za to su vrijeme stajali poput kipova, iznenađeni i od straha nesposobni uopće pomaknuti se. Ono u što su gledali jedva da su sami mogli opisati, pa i zamisliti. Ali ipak se događalo.

Mord je nad sobom stvorio ogroman vatreni stup, širine tolike da bi u njega jedno do drugog stala tri konja, a visine tolike da je parao oblake. Vrućine, pak, takve da je sve to vrijeme kiša prestala padati u vrlo širokom krugu, jer sva je voda isparila.

Ogromna je moć bila u Velikom Pukovniku, a sve je to on htio upraviti prema tom vatrenom stupu nad sobom. Vatra kao da je izlazila iz njega i poput vode se prelijevala u stupu čineći njegov sastav i oblik.

Da bi preživjeli temperaturu, već nakon onih prvih deset sekundi, Jarez, Neurij i Thargelion legli su u blato i vodu, jer i ta je voda stala isparavati, mada je najbliži dio stupa od nje bio udaljen više od dva metra. No i tada, ljudi su stali dobivati opekline. Bilo je to zato što je voda bila vrlo blizu ključanju.

Onog trenutka kad je osjetio da je stup na korak do svog finalnog oblika, Veliki je Pukovnik osjetio da mu ponestaje svijesti. Bio je siguran da će je ubrzo izgubiti i najvjerojatnije umrijeti. Jedva da je nedostajalo desetak metara stupu da bude dovoljne veličine kako bi moga doći do cilja, kadli Velikom Pukovniku ostane samo otkucaj srca prije no što je izgubio svijest.

A tada, kako sav taj čin ne bi ostao nedovršen, on je stup od vatre kao da je sječivo u pitanju pustio da se pred njim sroza na zemlju. Sječivo je, nadao se, bilo dovoljno dugo da dođe do grada Kessyra i satire ga čitavog.

Kako je pao taj ognjeni stup puput mača na zemlju što se radi kiše pretvarala u rijeku, zemlja se strahovito zatresla. Sva je voda istog trena isparila po čitavoj površini, a zemlja se od vrućine ispekla u nešto nalik cigli čitavim putem do Kessyra.

Mordovo se tijelo tada skljkalo u ključalu vodu. Dok se on bez svijesti rušio, stup je pred njim nastavljao kilometrima dalje, gaseći se polako, pržiti i činiti pakao. Vatra je udarala ravno prema Kessyru, a udarala je brzinom upola sporijom od brzine groma.

Za to je vrijeme Jarez pod vodom, duboko uvjeren da vani vlada nezamisliva vrućina, čekao trenutak da ostane i bez tog zadnjeg djelića zraka u svojim plućima. Kad se to napokon dogodilo, on se neko vrijeme ritao odbijajući da izroni i pogine, ali je na kraju to ipak morao učiniti.

A kada je izronio, prvo što je udahnuo nije bio zrak, već para, pa je stoga stao gušeći se kašljati. Toliko je pare bilo da se baš ništa od nje nije dalo vidjeti.

“Morde!” Jarez je viknuo, a odmah potom se i trgnuo jer su i Neurij i Thargelion također kraj njega izronili.

“Koji je to vrag bio?!” Thargelion je, i dalje ne vjerujući onom što je vidio vlastitim očima, upitao.

“Morde!” Jarez ponovi povik. No tada je uvidio da je ovaj izgubio svijest i da vjerojatno negdje leži u blatu. Sjetivši se odakle je Mord izvodio magiju, on je pošao do tog mjesta.

Prvo se probijao na koljenima, no kako je uvidio da je je voda većim dijelom isparila, stao je na noge. Tada je primijetio i da je blato pod vodom tvrdo, te da se u njega više ne može propadati.

Ubrzo je našao i Mordovo tijelo. Nije očekivao da će biti ispečeno, jer je već ranije prisustvovao njegovom izvođenju pirokineze, ali kad je vidio da mu čak niti odjeća, sva prljava od blata, nije bila pocrnjela, ostao je začuđen.

“Pomozite mi da ga uspravim.”, povikao je Thargelionu i Neuriju, koji su još uvijek stajali na mjestu, nemajući ni najmanjeg pojma čemu su to upravo prisustvovali.

Njih su dvoje učinili to što je Jarez rekao. “Brzo, jer imamo vrlo malo vremena, idite za mnom!” mistik je dodao kad je Thargelion podigao Morda na svoja ramena. Jarez je odlazio prema tragu u zemlji kojeg je ostavio ognjeni stup, a koji se pružao sve do Kessyra.

“Nosit ćemo ga naizmjenice, prvo jedan, zatim drugi...” Jarez je govorio kad su njih troje već nakon par koraka izašli iz dijela zemlje prekrivene vodom i stali na sasvim suhi i vrući dio, taj ostatak ognjena stupa.

Što se dogodilo, samo je Jarez znao. Thargelion i Neurij nisu mogli doći do zaključka zašto je put najednom tvrd i suh i zašto kiša ne pada. Otkud se Mord ponaša poput kakvog maga i stvara čudesa, te zašto je toliko magle oko njih.

No nitko nije postavljao pitanja dobar dio puta, a na tomu je Jarez bio zahvalan. Naime, on se samo brinuo za Kessyr.

Bilo je ogromno pitanje ima li uopće više tog grada.

* * *

Kako su bili umorni poput pasa, Mordov nositelj bio je netko drugi svako malo. Do Kessyra su napredovali vrlo polako, više šepajući no hodajući. Kiša je počela ponovno padati tek pola sata nakon njihova polaska, ali oni nisu držali da postoji opasnost da opet poplavi put, jer vatra je cestu ispekla u nešto za što im se činilo da više nije sposobno tek tako upijati vodu, a osim toga sama kiša je padala u malim količinama.

Pak je zemlja s obje strane ceste bila i dalje poplavljena, iako upola manje nego prije vatre. Putnici su sve vrijeme šutjeli, a jedini zvuci koji su se mogli čuti bili su batovi koraka, tapkanje kiše i njihovo disanje.

Strah ih je preplavio sve, u tolikoj mjeri, čak, da ni dva sata nakon odlaska nisu prestali drhtati. Možda je tomu povod bila i hladnoća – nitko nije znao reći. No što god da bilo, tako su išli: mokri do kože, bez konja, umorni, sa mnoštvom opeklina

po tijelu i smrzavajući se.

Prvu kuću ugledali su tek u ranu zoru, a nakon nje već petstotinjak metara dalje mogle su se vidjeti Kessyrove zidine. Stanovnici su vanjskog dijela Kessyra većinom već bili na nogama, po svojoj prilici, kako je Jarez držao, budni još od onog trenutka kad je ognjeni stup udario u zemlju. Neke su kuće bile i nagorjele, a gotovo sve su bile čadave. Tu blata nije bilo niti približno koliko između Kessyra i Ri'gorma, jer taj dio grada bio je na višljem terenu, pa se i voda sa njega slijevala.

Onog trena kad ih je prvi čovjek ugledao, začuli su se krici uplašene djece, jer ta su četiri čovjeka ličila daleko više na kakve zvijeri no na ljude. No taj prvi čovjek ukorio je djecu i potrčao do četvorice putnika, znajući da su prošli kroz mnoge nevolje.

“Jeste li ozlijeđeni?”, bilo je prvo što je upitao prilazeći im. Zatim je dodao: “Odvesti ću vas do svoje kuće da se očistite i odmorite.”

No čim im je prišao na toliko koraka koliko je bilo dovoljno da prepozna neka lica među pridošlicama, on je zaprepasteno izustio: “Princ!” i pao ničice.

“Ne širi vijest, čovječe!”, prekorio ga je Jarez gotovo istog tog trena. “Ta ustani!” Bilo je to stoga što nitko nije smio znati kroz kakvu je sramotu prošao Neurij, zajedno sa ostalim najutjecajnijim ljudima u Kessyru: Thargelion, Mordom i Jarezom.

Čovjek je ustao, a Jarez je odmah potom upitao: “Što je sa gradom? Je li preživio vatru?”

“Jest.”, čovjek je odgovorio, uplašeno bacajući pogled na Mordovo tijelo koje je sada onesviješteno na ramenima nosio Thargelion. “Dapače, hvala bogovoima na tome, osim što smo svi čadavi, nitko nije ozlijeđen!”

To je putnicima bilo dovoljno.

Poglavlje 21

Mord je odmah nakon dolaska u Kessyr bio odveden u bolnicu, a s obzirom da je bio bez ijedne opekline na tijelu, uzrok njegove nesvjestice, Jarez je poručio vidarima, bila je glad koju je morao trpjeti putujući. Mord, naime – Jarez je lagao vidarima – poradi nekih svojih briga koje su ga ranije morale nije jeo nekoliko dana prije doživljenih nesreća na putovanju, pa ga je to takoreći dokrajčilo.

To je bio dovoljan razlog da Mordu puste krv. Kako je u to vrijeme bilo uobičajeno puštati krv radi svakakvih bedastoća, kao onda kad je mali od mlinara pričepio prst na mlinskom kamenu pa su mu vidari radi toga pustili krv, tako se Jarez doista nije imao razloga tu išemu čuditi.

Sve što je zapravo okupiralo Jarezov um bila je briga da nitko drugi ništa u vezi svega toga s magijom ne dozna. Svi koji su znali istinu, zapravo, kraj samog Jareza i onesviještenog Morda, i nisu bili nikoji drugi do li tek Thargelion i Neurij, sa kojima su i putovali. Čak ni kralj i njegov savjetnik Myron nisu ništa doznali, kao niti itko od članova Vijeća. Svima njima onaj oganj objašnjen je kao pogrešno protumačen niz gromova što su udarili u zemlju ispred dveri Kessyra.

Ono što je zatim valjalo učiniti od strane Jareza bilo je da razmisli najbistrija uma o onomu što slijedi. Mord je zašao u vrlo opasne dijelove destruktivne magije koja ga je nenadano obuzela (zapravo, Jarez nikada nije mogao jamčiti da se to neće dogoditi), a to je dovodilo u pitanje nekoliko stvari. Prva je, dakako, bila hoće li se mladić uopće više probuditi. O tomu nije bilo smisla razmišljati, jer su šanse za sve bile jednake, pa je Jarez to odmah odbacio kao bespotrebno uzrujavanje. Sljedeća se stvar ticala same Mordove moći; bilo je upitno ima li uopće još moći u njemu, jer onaj je ognjeni stup bio daleko iznad svih mogućih magijskih postignuća otkako je pisane povijesti. No najbitnije je ipak bilo posljednje: hoće li Mord, ako se već probudi i ostane isto onoliko moćan, ostati jednake svijesti kao i prije? Hoće li to uopće biti Mord? Pitanje se tu čak ispreplitalo sa: Hoće li Mord kad sljedeći puta stane činiti magiju ponovno kao i one večeri izgubiti razum i stati činiti nepromišljene radnje?

Rekao sam mu da se javi Myronu telepatijom. Ni na kraj pameti ne bi mi bilo da mu preporučim činiti ono što je on učinio. Ono je bila ludost. Štoviše... nemoguća ludost.

Mord se nije budio još tri dana. Konstantno je spavao. Kad bi ga se upitalo zašto je tako, Jarez bi često izmišljao dodatne laži kraj one o posljedicama nagle i

žestoke gladi: "Možda je tu i promrzlost radi kiše u pitanju...?" primjerice bi dodavao tomu. No, ako je u ičemu bilo ikakve sreće, bilo je to u tome što ga nije mnogo ljudi pitalo za razlog. Vrlo je malo to ljudi učinilo, a to su svi redom bili oni koji su ga uopće uspjeli susresti. Naime, u ta je tri dana Jarez pazio da se kloni ljudi prije no usavrši planove, a najviše od svih skrivao se od Neurija i Thargeliona.

Nije razlog skrivanja od tih ljudi bio strah ili možda kakva ludost, već nešto mnogo ozbiljnije: briga. Jarez se brinuo da bi mladići mogli, s obzirom da su prisustvovali činu destruktivne magije toliko snažnom da mu nema premca, tu destruktivnu magiju zavoljeti; osjetiti privrženost spram nje.

Mnogima se dogodilo, Jareze, znaš i sam. Nemoj misliti da je ludost što se oko toga brineš... dok je šetao gradom skriven među gomilom i nervozno vrtio palčevima pred sobom, mislio je. Šanse su bile male da će ga ondje kakva poznatija mu glava uočiti, tako da se sada mogao osjećati sigurno.

Zapravo, i on je sam osjetio upravo to: onog je trenutka dok je ležao zatrpan blatom i vodom, i promatrao Morda kako veličanstveno zapovjeda vatri da se savija i oblikuje u stup, i on sam osjetio strahovitu ljubav spram tog stupa i Morda koji ga je stvarao. U njemu je samom tada tinjala želja da ustane i pohrli k Mordu; da ga zagrlji i izgori pod njegovom rukom. Doista, to bi i učinio da razum naposljetku nije prevladao.

A on je bio učen čovjek što se ticalo tih stvari. I upravo to mu je govorilo da niti ne misli kako su li se tek dva mlada i neiskusna čovjeka osjećala dok su promatrali isto to.

No eto, ispalo je tako da o tomu nije trebao mnogo ni misliti.

"Tu si, Jareze, prijatelju! Ta što radiš ovdje usred grada?" Thargelionov je glas nadglasio buku gomile kad se mladić iznenada pojavio ispred njega. Mladić je prišao sa širokim osmijehom na licu, odjeven u dugu i skupocjenu halju, a ugledavši ga Jarez nije mogao a da se ne upita je li ga Thargelion tražio ili je bila doista tek slučajnost što su se njih dva sreli.

"Ma ništa... šecem i mudrujem tražeći neke odgovore. Puke besmislice.... A kuda si se ti zaputio?"

"Krenuo sam do gostionice, no onda sam ugledao tebe. Mudruješ, kažeš? Hajde, onda, ako je tako, pođi sa mnom do gostionice, pa ćemo zajedno mudrovati. Tamo je i Neurij, a više je glava ipak više glava..."

Jarez pomisli da poziv odbije, ali onda se ipak sjetio dvije stvari koje su ga od te pomisli maknule: prva je bila da su ta dva mladića ipak bila njegovi prijatelji a odbiti njihov poziv moglo bi se čak smatrati i uvredom. Druga je, pak, bila ona očitija: Jarez, pametan kakav je već i bio, znao je da se od problema ne bježi, već im se mora ići u susret.

Tako su njih dvoje pošli do *Suhog pruta*.

* * *

U gostionici nije bilo mnogo ljudi, već točno toliko da se čovjek ne osjeća samotno, a opet dovoljno malo da mu ne smetaju. Tri su lipe na tri mjesta gostionice lijepo listale, sasvim u duhu vremena u kojem su se nalazile, i tim su svojim malenim krošnjama doprinosile ugodaju gostionice više no išta drugo unutar nje. Doista, one su tu bile toliko dugo i toliko su bile drage gostima da bi mnogi od njih osjećali veću žalost da jednog jutra doznaju da su one posjećene nego da je gostioničar umro. Takvog čega Bucu je bio svjestan, a to je čak bio i predmet mnogih šala.

A sada je iza jedne od tih lipa, najbliže do vrata, koju je od samih tih vrata dijelio jedan kameni zidić, za stolom za kojim su oduvijek sjedili isti ljudi, sjedio sam samecat princ Neurij. On je, kao i uvijek, ispijao pivo i, pazeći da mu kukuljica dobro sakriva lice, zamišljeno promatrao prostoriju dok je čekao na dogovoreni sastanak sa Thargelionom. Neurij je nosio kukuljicu kako bi zaštitio identitet već godinama, a kako su i mnogi drugi nasreću nosili isto, to nije privlačilo nikakvu pažnju.

Nedaleko od njega, za jednim je stolom sjedila nekolicina od onih mornara što su otkrili Krvavu zemlju. U njima se ona poznata gorčina što ih je sve vrijeme pratila sada već pomalo razrijedila, i moglo se reći da su se ti ljudi pomirili sa svojim usudom. Oni su sada, kao i uvijek, svoja pića pili gotovo u potpunoj tišini. Neurij je sa njima suosjećao, ali ne toliko da je istinski mario poradi njihovih nesreća. *Što se dogodilo, dogodilo se*, on je mislio. *I ti mornari svojih deset izgubljenih godina ne mogu vratiti. Za izgubljenim se stvarima ne žali, već se sa onim postojećim pokušava nastaviti dalje...*

Pomislivši to i uzevši svoju kriglu sa pivom da otpije gutljaj, Neurij se najednom zaustavi i nasmiješi jer u taj čas se vrata gostionice otvoriše a u nju udoše njemu dva vrlo draga čovjeka: Thargelion i mistik Jarez. Ušavši, njih dva prvo su se pozdravila sa gostioničarem i naručila svoja pića, a zatim bez riječi nastavila do Neurijeva stola. Spram mornara se, pak, nisu ni osvrnuli s obzirom da se ni ovi nisu obazirali na njih.

“Jareze!” bilo je prvo što je Neurij rekao prije no što je ustao i pružio mistiku ruku, na što su se oni rukovali. Sjevši za stol, mistik se na trenutak upitao glumi li princ čitavu tu iznenađenost i privrženost i je li ih stvorio iz interesa spram učenja destruktivne magije a ne iz puke uljudnosti, ali razmislivši tek sekundu dulje Jarez se prekori, jer princ je bio njegov prijatelj a u prijatelja se ne gubi tako lako i tako brzo povjerenje. Sa Thargelionom se Neurij nije pozdravio, već mu je tek nasmiješeno prijateljski kimnuo glavom, kako su njih dva svoje sate u gostionici obično i započinjali.

Gostioničar ubrzo donese Jarezu i Thargelionu njihova piva i prijatelji tada započnu sa svojim ispijanjem pića i razgovaranjem. Kako je razgovor napredovao,

tako je Jarez polako stao zaboravljati na gotovo svaku svoju prijašnju brigu, i to ga je u jednu ruku smirivalo. Uz Thargeliona i Neurija, dakako, bilo mu je ugodno, i čitava ta unutrašnjost gostionice *Suhi prut*, činilo se, kanda je liječila njegovu dušu i bila mu prijeko potrebna.

Začudo, noć kada je Mord stvorio vatreni stup i kada su se Neurij i Thargelion upoznali sa destruktivnom magijom kao da se nije nikada ni dogodila, pa o njoj u početku nitko nije rekao niti jedne riječi. Umjesto toga, oni su razgovarali o mnogočemu drugome, a najviše o Kraljevstvu i ratu sa bijelim bićima. Konstantno se postavljalo pitanje kako li je sve to skupa izvedivo; kako će li Kessyrova vojska pobijediti bića koja su ionako po svojoj prilici besmrtna?

No to je i dalje bilo uz pretpostavku da bijelih bića ima manje od deset tisuća, koliko će biti u konačnici kraljevih vojnika. Bijelih je bića moglo biti na stotine tisuća – nitko ih brojao nije, i nitko im stoga nije znao stvarnog broja.

Sve je te strahove Jarez, uz Thargeliona i Neurija koji su od istih strahova strahovali, pokušavao utopiti u pivu i razgovoru. Spram njih je Jarez u sljedećih desetak minuta već prestao osjećati ikakvu prijašnju sumnju što ga je ranije morila. Razloga tomu nije bilo, osim ako se razlogom mogla nazvati čista ljubav prema prijateljima koju je stao osjećati, i stid što ga je polako obuzimao jer mu više nije bilo pravo što je toliko dugo te ljude hotimice izbjegavao.

Sada sam uz njih i ništa mi nije, Jarez je pomislio. Ne dovode me u napast da ih učim destruktivnoj magiji, niti mi išta zamjeraju. Tek smo skupina nesretnika koji, eto, lakše pate zajedno...

Njihov razgovor nije bio glasan, no strahovito se utišao se kad su u jednom trenutku sva tri prijatelja osjetila da su spremna raspraviti i o onomu što ih je morilo najviše: o ognjenom stupu.

Onaj tko je uopće započeo razgovor o tomu bio je sam Jarez, jer kako je držao, ni od čega se nije moglo vječno bježati, pa tako ni od te teme. Prvo o čemu su kod toga stali razgovarati bilo je Vijeće, jer sigurnost Kraljevstva bila im je daleko bitnija od njihove osobne fasciniranosti Mordovom magijom i svemu što su oni osjećali spram toga. Postavljalo se pitanje hoće li Vijeće pomisliti da je onaj ognjeni stup, ili niz gromova kako je bilo protumačeno javnosti, zapravo bila kakva smicalica Kraljevstva. Jer ta bi pomisao u Vijeću mogla izazvati neku vrst uzbune i još većeg nepovjerenja spram Kraljevstva, a s obzirom na moć samih članova Vijeća, moglo bi lako doći i do ozbiljnijih problema.

“A što bi Vijeće moglo učiniti?” Thargelion je tada upitao, jer on se nije toliko razumio u politiku Kraljevstva i Vijeća koliko Jarez i Neurij.

“Pitanje je što ne bi učinili.”, Neurij je odgovorio glasom jedva primjetno glasnijim od šapta. “Kraljevstvo jest čitava zemlja pod kojom su gradovi i kneževi, ali od svega toga daleko je moćnija financijska moć. Vijeće ima novac, a moj otac Hil'gum. Hil'gum bez novca je propast za svakoga.”

“Ali i novac bez Kraljevstva ne vrijedi mnogo.”, dometnuo je Jarez. “To se može

nazvati simbiozom ta dva moćna stupa: Vijeće i Kraljevstvo. Jedno bez drugog ne mogu, a opet, ne mogu baš niti zajedno...”

Tu Neurij ponovno nastavi: “No, da skratim: Problemi koje bi Vijeće moglo stvoriti ticali bi se financija. Vijeće bi prestalo davati novac Kraljevstvu, a Kraljevstvo bi tada snašle nevolje.”

“A zar ne bi i Vijeće time nešto izgubilo? Zar uloga Kraljevstva u tom odnosu nije da štiti Vijeće?” Thargelion upita.

“Jest tako, doista.”, Neurij odgovori. “No valja znati i to da Kraljevstvo već odavno nadzire čitav Hil'gum i pomno pazi da se ne javljaju pobunjenici, a i oni koji se pojave tu i tamo kanda su u sve manjim grupama. Kad bi Kraljevstvo sada prestalo dobivati novac, mogle bi proći godine prije no što bi se pobunjenici usudili uzdići i stvarati probleme Vijeću. Na to bi Vijeće moglo računati. U takvoj bi igri Vijeće imalo više vremena na raspolaganju, jer iako ih Kraljevstvo ne bi štitalo, nitko ih vrlo vjerojatno ne bi ni napadao.”

Tada Thargelion postavi pitanje na koje je Neurij sve vrijeme i čekao: “Zašto tada, ako je Kraljevstvo jače, kralj ne napadne Vijeće?”

To pitanje na Neurijevom licu, kao i na Jarezovom, izmami osmijeh: “Ta sjeti se tko su članovi Vijeća!”, uza smijeh je rekao Neurij. “To su svi redom Učenjaci, kneževi, kojekakvi dekani i vladari. Kraljevstvo doista drži čitav Hil'gum, ali unutar Hil'guma samo se za Kessyr može reći da ga moj otac doista posjeduje. Svi su ostali gradovi pod vlašću kneževa koji su inače i članovi Vijeća.”

“I Dur'agem.” mistik podsjeti princa. Radilo se o tome da je Orgoh, knez Dur'agama, bio rođak kralja Hinnora, to jest njihovi su očevi bili braća.

To Neurij potvrdi, pa tada ponovi: “Eto, i Dur'agem. Ali ta dva grada protiv svih ostalih zajedno udruženih ne mogu mnogo. Dapače, jedva da mogu išta. Stoga je najbolje za svakoga da ostane kako jest, i upravo zato se brinem da bi Vijeće moglo posumnjati što u vezi ognjenog stupa. Ogromno je pitanje hoće li povjerovati u tvoje riječi, Jareze, da je u pitanju bio niz gromova.”

“Tu se samo možemo nadati... ali ako ništa drugo, postoje šanse da čak i ako posumnjaju u to da nisu u pitanju bili gromovi, svejedno ne vide nikakvu povezanost između ognjenog stupa i Kraljevstva. Osim toga, sada ne mogu baš nikako otkriti jesu li u pitanju bili gromovi ili vatra s obzirom da sam se osobno pobrinuo da se svaki svjedok uvjeri u to da su ga oči prevarile.”

“Ali narod nije glup!” Thargelion mu upadne u riječ uvidjevši očitu grešku Jareza.

“Baš na to i trebamo računati. Ako narod nije glup, zašto bi ljudi ikada činili suprotno od onoga što im Kraljevstvo kaže ako znaju da će radi toga samo upasti u nepotrebne nevolje?”

“Tu imaš već pravo.” Thargelion prizna.

Iz nekog razloga, niti jedan od njih tokom razgovora o ognjenom stupu nije spominjao sam onaj magijski dio svega toga. Možda je tomu povod ipak bila jedna

nespremnost koju su svi oni osjećali, ali doista to nitko nije znao reći.

Oni su već ispili svoja pića i naručili nova kad se razgovor umjesto spram magije koja se dogodila onog dana sa Mordom ponovno osvrnuo spram kralja i njegove vojske. O toj su oni temi mogli kanda razgovarati neprestano, jer toliko je sitnih detalja ondje bilo o kojima se dalo raspraviti. Činjenica da su odabrali razgovarati o tomu umjesto o magiji, činilo se, ne samo da niti jednom od njih nije smetala, već im je štoviše pružala i neku vrst utočišta, takoreći "sigurnu temu", temu čije su posljedice raspravljanja, za razliku od raspravljanja o magiji, manje-više poznavali.

Ali, ma koliko oni pokušali pobjeći od razgovora o magiji, on ih je svejedno morao snaći prije ili kasnije.

Dogodilo se to tako da je Neurij u jednom trenutku upitao Jareza može li se Mordova magija iskoristiti u ratu sa bijelim bićima.

"Onaj stup od ognja, Jareze...", tiho je rekao princ nagnuvši se spram mistika. "Ta ono je bio plod vrlo moćne osobe. Mora da je tako...! Je li moguće, onda, da se ta moć iskoristi?" Iz nekog razloga (za kojeg je Jarez bio siguran da ga razumije) dok je postavljao to pitanje, Neurij nije izgovarao Mordovo ime.

Da su razgovarali samo nekoliko minuta manje, Jareza bi to pitanje zateklo. Ali sada, kada je alkohol u njegovu pivu stao činiti svoje a vrijeme ga koje je proveo u razgovoru sa ta dva mladića malo opustilo, Jarez je sasvim smireno na to odgovorio: "Može. I upravo to i jest dio moga plana."

Slušati svog najboljeg prijatelja i mistika kako vode razgovor o njegovu bratu kao o nekoj vrlo moćnoj osobi Thargelionu je u najmanju ruku bilo neobično. Ali opet, tomu se iz nekog razloga nije niti najmanje čudio. Štoviše, sama činjenica da je Mord poznavao magiju, unutar Thargeliona je kanda bila već odavno poznata.

"A koji je tvoj plan, Jareze?" upitao je tada princ, i sam kao i mistik osjećajući jednu vrstu straha unutar sebe, s obzirom da za razliku od Thargeliona, on Morda nikada nije smatrao ičim više od obična čovjeka. Činilo se da je svakom sekundom što je prošla princ sve više u sebi žalio što zalazi ondje gdje on po svojoj prilici ne bi smio imati nikakvih poslova. No opet, ma koliko strahotnim se činilo sve to što je mistik znao, to je tajno znanje Neurija sve više privlačilo.

"Već neko vrijeme, zapravo, ono na što se oslanjam u budućem ratu sa bijelim bićima nisu amuleti koje sam pristao izraditi, već sam Mord. U njemu sam odavno našao da posjeduje ono što ne posjeduje nitko, i to sam mu odlučio pomoći oblikovati. I sami ste vidjeli vatru - nema smisla lagati - i svjedočili ste njenoj veličini. Ali Mord, vjerujem, može još puno više..."

"Mord će se, dakle, boriti protiv bijelih bića?" upitao je tada Thargelion.

"Vrlo vjerojatno."

"Ali", sada je rekao princ, "i bijeca bića posjeduju ogromnu moć. Može li se Mord sam sukobiti sa njima?"

"To... To ne možemo znati" Jarez je odgovorio. Da je slučajno mistik tada bio

iole trjezniji, on bi još tada shvatio koji će prinčev sljedeći korak biti, i prije nego bi to princ upitao on bi se ispričao, ustao i napustio gostionicu. Ali mistik je sada već bio pomalo pijan, i njegov um nije više bio toliko pažljiv.

Upravo stoga, zatekle su ga sljedeće prinčeve riječi: "Možeš li isto to naučiti i Thargeliona i mene?" Neurij je upitao, glasa sasvim ozbiljna.

"Ha...?" Jarez je promrmljao ne želeći vjerovati tomu što je čuo, a što i jest bio razlog zašto je princa i Thargeliona izbjegavao toliko dana.

"Možeš li nas naučiti magiji, Jareze?" Neurij je upitao.

"Kraljevstvo bi imalo veće šanse da preživi rat sa bijelim bićima." dometnuo je Thargelion.

"Vi shvaćate o čemu govorite?", polunasmiješenih je usana Jarez tada upitao.

"Shvaćamo da će Morda magija uništiti.", Neurij je rekao. "Stoga smo i sami spremni preuzeti taj teret."

Jarez nije trebalo mnogo da ga se uvjeri. Duboko unutar sebe on je znao da je istinski razlog želje za učenjem magije kod Thargeliona i Neurija ljubav spram destruktivne magije što se probudila u njima one večeri kad su ugledali ognjeni stup, a ne želja da pomognu Mordu, ali kako je bio pijan, to znanje duboko unutar njega ipak je bilo preduboko da bi ga on sada bio svjestan.

"Onda, pristaješ li?"

"Ja..."

"Bit ćemo od neizmjerne pomoći Mordu i Kraljevstvu. O ovoj odluci, Jareze, ovisi čitava budućnost Hil'guma.", nagovarao ga je princ, a u njegovu glasu kao da se osjetio bijes. "Ta barem bi ti to trebao shvatiti...!"

"I shvaćam ja, prinče, naravno da shvaćam...", odgovorio je mistik nakon nekoliko trenutaka šutnje. Svim je silama on tada htio njihovu molbu odbiti, znajući da posljedice nikako ne mogu biti dobre, ali koliko god pokušavao izreći to "ne", njegove usne kao da su se same oblikovale u "da". Bio je, naime, netko drugi koji je upravljao čitavim tim prizorom i činio da Jarez molbu Thargeliona i Neurija ne može odbiti. Jarez nije znao tko je taj netko, ali da je bio trijezan u najmanju bi ruku tada postao svjestan njegove prisutnosti i pobjegao bi iz gostionice koliko ga noge nose prije nego učini kakvu glupost.

Δ ime te osobe u čijim je rukama bio čitav taj prizor, kao i čitav svijet, uostalom, promatrač je čak i ondje u sparnoj gostionici mogao čuti, samo da je malo pažljivije slušao zvukove oko sebe; šuštanje odjeće, disanje ljudi, lupanje njihovih srca i kolanje krvi kroz njihove vene... Svi oni skupa govorili su jednu riječ:

Rimus...

U konačnici Jarez izdahne: "Naučiti ću vas koristiti magiju. Da, bit će tako..."

"Doista?" jedva vjerujući da bi mistik ikada na takvo što pristao, Neurij je upitao.

"Doista.", mistik je ponovio. Nekoliko trenutaka zatim šutjevši tražeći prave

riječi, mistik je potom dodao: “Ali molim vas, nemojmo više o ovoj temi.”

Sa njegovim se riječima Thargelion i Neurij slože, i tu razgovor kao na zapovijed promijeni čitav svoj smjer. Već sljedećeg trenutka među njihovim izgovorenim riječima više nije bilo ni traga magiji. Štoviše, nisu više razgovarali ni o kakvim ozbiljnim temama. Iako bi ovdje promatrač mogao doći do drugačijeg zaključka, Neuriju i Thargelionu tražiti od Jareza da ih nauči koristiti magiju nije bilo ni najmanje lako, štoviše, njih dva već tokom sljedećih trenutaka nisu imala ni najmanjeg pojma zašto su to učinila, baš kao što ni Jarez nije znao zašto je na to pristao, i svu trojicu obuzeo je poradi svega toga silan strah.

Ali dogodilo se to što se moralo dogoditi – jer da se nije moralo dogoditi, Rimus ne bi učinio da se to dogodi – i ljudi su držali da nema smisla boriti se protiv svega toga.

U ispijanju pića prošlo im je još nekoliko sati, ali prijatelji se u međuvremenu nisu još mnogo više napili. Vani je već pala noć, i novi su gosti stali pristizati u *Suhi prut*, kada su njih troje konačno odlučili gostionicu napustiti.

Izašavši na ulicu, njih troje su se rastali. Thargelion je tada sam pošao u kuću koja je nekada pripadala Ser Hormu, dok su pak Jarez i princ pošli u Citadelu, gdje su oni stanovali.

Vrijeme je vani bilo hladno, a ceste sjajne i vlažne. Nikoga na ulicama nije bilo, a niti jedan oblak nije prekrivao nebo. Bila je to jedna od onih večeri koje nastaju nakon kakvog nevremena. Večer nakon koje slijedi njih mnoštvo vrlo ugodnih i toplih.

Pred ulazom u sjeverni dio grada stražari su spavali i vrlo glasno hrkali, ali Neurij je bio suviše pijan da ih probudi i opomene zbog toga. On i Jarez gegali su se ulicom malo se oslanjajući jedno o drugoga, malo o manje-više bilo što za čime bi im mogla posegnuti ruka, jer trebali su oslonca. Kad su izašli iz srednjeg dijela Kessyra, zašli su u povišeni dio grada gdje je bila podignuta Citadela. Tu su, prolazeći cestom, ujedno prošli između dva stražarska tornja. Stražarski su tornjevi čuvali ulaz u dvorište Citadele i ujedno su odvajali, zajedno sa jednim dijelom zidina, sjeverni od srednjeg dijela grada Kessyra, gdje je sjeverni bio namijenjen za kralja i dvorjane, a srednji pak za nešto bogatiji puk, trgovce i Vijeće.

Stražara je bilo i na ulazu u Citadelu, povrh širokih stepenica do samih dveri. Bila su ih dvojica, a ova dva bila su budna.

Na pozdrav jednog stražara što je držao dugačko koplje u ruci Neurij je promrmljao nekakvu besmislicu, a ni Jarez nije učinio ništa bolje. Stražari se začude da su ova dvojica pijana, ali osim što su im pomislili pomoći uspeti se stepenicama do dveri, nisu tomu pridavali nekakvu pažnju. Ali Neurij i Jarez na pitanje trebaju li pomoć odgovore negativno, pa tako prođe i taj događaj.

U konačnici, kad su napokon ušli u Citadelu, Jarez je pošao do svoje odaje, a Neurij do svoje. Sljedećeg jutra imali su ustati rano, a umorni su i više no bili. Stoga je jedino što su još te večeri učinili bilo lijeganje u krevet i tonuće u san.

* * *

Iz dubokog sna u kojeg je utonuo nakon stvaranja veličanstvena stupa od vatre kojemu bi se i bogovi samo diviti mogli Mord se probudio ujutro četvrtog dana. Odaja u kojoj se probudio nije bila obična odaja, već najveća bolnička dvorana u kojoj su liječnici obično polijegali na desetine ranjenih i bolesnih ljudi u krevete. Tu je obično bilo zagušljivo i pretrpano ljudima, no kako je Mord bio jedan od najutjecajnijih ljudi u čitavom Hil'gumu, liječnicima je bilo naređeno da čitavu dvoranu očiste i prozrače, a ostale pacijente premjeste negdje drugdje. Bilo gdje, samo ne pred oči Morda Dur'agemskog.

Mord se probudio u bolovima. Mnoštvo bolova kojima se nije mogao oduprijeti, već ih samo stisnutih zubiju proživljavati. Četiri dana on je sanjao, a sanjao je samo jedno mnoštvo mora, znojeći se i tresući, naizgled kao da je u bunilu. Te su more, iako u njima nije bilo ni traga fizičke boli koju je kasnije počeo osjetiti, bile daleko teže za podnijeti. Stoga neka ne bude čudno što je bolove koji su ga stali tlačiti kada je otvorio oči prigrlio kao da su kakvo spasenje i izvor svih radosti.

Bolovi koje je proživljavao kad se probudio dali su se opisati samo kao štipanje slično tisućama ugriza mrava. Kao da su se mravi nalazili unutar njega i grizli ga, štipali, pokušavali ga pojesti iako je on prevelik plijen za njih.

Kraj kreveta unutar dvorane – a krevet se nalazio u samom središtu dvorane sa dva izlaza, ali bez ijednog prozora – nalazila se stolica na kojoj je sjedio Mordov prijatelj Myron. Myron je nosio učenjačku halju a u ruci je držao jednu tanku knjižicu naslovljenu hil'gumskim jezikom "*Ljekovite trave*". U kutovima Myronovih očiju nazirale su se crvene kapilare, a pod samim njegovim očima visjeli su modri podočnjaci.

"Zdravo, Myrone!" bilo je prvo što je Mord iz svojih suhih usta izbacio kada je nakon četiri dana sna napokon otvorio oči. Čim je to izgovorio, osjetio je strašnu probadajuću bol u želudcu, i tu mu odmah postade jasno da mu napor pričinja i najmanji pokret. "Je li jutro?" dodao je.

Myrona je Mordov glas trgnuo, jer se moglo reći da je taj mladić od umora čak i utonuo u san. Njegova mu knjižica gotovo ispade iz ruku. "Budan si!", Myron će uz širok osmijeh. "Ta nisam mislio da...", pokuša uobličiti rečenicu, ali tada odmah skoči na noge i stane mrmljati: "Ovo moram odmah javiti... Ustao je, ustao...!"

"Stani, Myrone! Ne idi!" povikao je Mord svojim slabašnim glasom, ali uzalud. Niti tri otkucaja srca dalje, vrata su se već zalupila za Myronom.

Mord je tako ostao sam u svojoj dvorani. Strah od samoće više ga je zabolio od same samoće, a doista se moglo reći da mu biti sam u tom trenutku nije bilo baš nebitno pitanje. Mord je očajno žudio za drugim ljudskim bićem kraj sebe, bilo

kojim, samo da mu svojim prisustvom pruža utjehu, a dvorana bez prozora u kojoj da nije gorjela jedna baklja bi bilo mračno kao u rogu tu utjehu nikako nije mogla pružiti.

No ipak, Myron se vratio niti dvije minute kasnije, a sa njim je došao i mistik Jarez. Jarezovo je čitavo ponašanje bilo nekako neusklađeno, a u samom njegovom pogledu vidjelo se da je tog jutra patio od glavobolje. Bilo je to zato što se dan ranije napio sa Neurijem i Thargelionom. Ugledavši Morda kako budan leži u krevetu, prisilio se nasmiješiti, pa je takav Mordu prišao. Prvo je pomislio pružiti mu ruku da se rukuju, no odmah je uvidio da je Mord sada toliko slab da se jedva mogao uopće pomicati, a kamoli rukovati sa nekim, i tu je pomisao istog trena Jarez odbacio kao glupost.

“Jareze, ipak si živ!” ushićeno je (koliko je to mogao biti) uskliknuo Mord. On je doista doprije držao da su svi koji su se nalazili kraj njega tokom izvođenja magije one noći poginuli.

“Jesam, Morde.”, Jarez je odgovorio. “No ti mi nisi najbolje. Reci, boli li te mnogo?”

U tom je trenutku bol u čitavom Mordovu tijelu bila jednaka boli koju osjeti čovjek kad dotakne usijani čelik golom kožom. Suzdržavao se od vrištanja, zapravo. No ipak je odgovorio: “Moći ću izdržati.”

“Možeš li se micati?” mistik je zatim postavio sljedeće pitanje za koje je također držao da je relevantno.

“Baš i ne. Previše me boli za to.”, Mord odvrati. “No mislim da će biti bolje. Za sada hodati ne mogu, a ruke...”, tu je upregnuo svu svoju snagu u to da podigne svoju desnu ruku koju je tada uspio podići za pola pedlja, “... ah, eto... napreduju.”

“Razumijem, Morde.”, Jarez je na to odgovorio. “Ali ne brini, jer sve će doći na svoje... Zapravo, sada je sve gotovo, pa se i nemamo za mnogošto brinuti.” dodao je značajno pogledavši u Morda.

Mord na to polako kimnu glavom. “Kako su Neurij i Thargelion? Jesu li oni ozlijeđeni?”

“Nasreću, ne. Samo si ti prošao kroz sve to.”

Tokom čitavog tog razgovora Myron je bacao pogled malo na jednog, malo na drugog, pokušavajući uhvatiti nit razgovora. Nije razumio mnogo toga, a Jarez je to kod njega primijetio. Štoviše, Jarez je tada primijetio i da je sa Mordom zašao predaleko u detalje.

“A kroz što si točno prošao?” Myron je upitao Morda. Njemu je bilo rečeno da je Mord izgubio svijest od gladi i iscrpljenosti. Ali ako je tako, držao je Myron, svejedno je bilo neobično što je Mord ostao spavati četiri dana. Pa čak i tada, jednom kada se probudi nikako ne bi smio ostati nepokretan. Myron je osjetio da ga je netko prevario, ili mu je u najmanju ruku prešutio nekoliko vrlo bitnih stvari.

“Ah”, Mord će na njegovo pitanje, “koliko se sam sjećam, magij...”

“Udario ga je grom.” Jarez je presjekao Morda u govoru.

“Grom? Pa to nitko nije spomenuo!” Myron je bio iznenađen.

Mordu ništa nije bilo jasno, ali svejedno je ostao šutjeti. Jarez je pak tada stao izmišljati laži na mjestu: “Kako nije? Ta ja sam mislio da su ti javili za to, jer barem je to najbitnije od svega u čitavoj priči! Mord je gotovo umro jer ga je udario grom... Ne, ne, ovo je ozbiljna pogreška...”

“No dobro.”, u razgovor se tada uplete Mord svojim iscrpljenim glasom. “Što god da je, sada je iza nas.”

“U redu, ako je tako...” Myron se složi.

“Myrone, možeš li, molim te, otići po svoju sestru, Morrystu.”, Mord se na to obrati Myronu u namjeri da ga ukloni iz odaje na neko vrijeme. “Zbilja bih je volio vidjeti.”

“Naravno.” ovaj odgovori i, nasmiješivši se, ode.

Čim su se vrata za Myronom zatvorila, Mord se obratio Jarezu: “Objasni mi sada sve, što kraće možeš.”

Jarez to istog trena prihvati, na što započne objašnjavanje:

“Ovako, čini mi se da magija kojom su te, kako kažeš, bogovi prokleli nije najpredvidljivija. Vjerojatno se prokletstvo nalazi baš u tome... No dobro. Dalje: kad smo zapeli u blatu one noći, rekao sam ti da pozoveš Myrona telepatijom, to jest da pokušaš ovladati telepatijom i odmah ju iskoristiš, jer to nam je manje-više bio jedini izbor. No ti si učinio nešto potpuno drugačije: najednom si počeo koristiti najgoru magiju od svih, za koju sam se trudio da je se kloniš, naime destruktivnu magiju, i stao si oko sebe njome stvarati čudesa kakva nikada prije nisu učinjena. Moćan si čovjek, Morde. I prije sam tako držao, no kad sam vidio to najnovije djelo tvojih ruku, ognjeni stup koji je parao nebo, to se itekako potvrdilo, a osim toga, počeo sam se bojati da si sa moćima ravan bogovima.”

“Ako ostavimo to po strani, što se dalje dogodilo za što ne znam?” Mord ga prekine pitanjem, jer zbilja je držao da nisu imali dovoljno vremena hraniti Mordov ego.

Jarezu je ovdje već bilo nelagodno, jer dan prije on je prihvatio ono za što je bio siguran da se Mordu neće svidjeti. Ne radi možebitne Mordove ljubomore, za što je inače čisto sumnjao da uopće postoji, već radi Morova straha za svoje prisnike. Destruktivna magija je vrlo opasna, a iako je Mord činjenicu da je sam u nju zaglibio prihvatio dosta mirno, to ne bi mogao biti slučaj i sa njegovim prijateljima. Osim toga, Jarez nije htio da mu Mord poradi toga što je učinio postane neprijatelj.

No svejedno je morao reći istinu: “Jučer sam prihvatio da Thargeliona i Neurija naučim što sam i tebe.”

Mord na to ne reče ništa. U prvi mah činilo se da tek razmišlja o tome, a na njegovu licu nije se dala vidjeti nikakva zatečenost. Jarez je stoga nastavio: “No ne brini, jer oni ne posjeduju ni jednu tisućinu tvoje moći, tako da sumnjam i da će telekinezom ovladati. Sve to nije istinska destruktivna magija, ali...”

“Opasno je, jel' da?”, Mord mu konačno upadne u riječ. “To hoćeš reći.”

“Da.”, Jarez odgovori, nemajući namjere da skriva baš ništa od tog čovjeka. “Vidiš, stvar je u tome da baš zato što njih dvoje nemaju toliko moći koliko i ti, oni nemaju niti tvoju izdržljivost. Kažem ti iskreno, da danas okupimo koliko god hoćeš stotina čarobnjaka i zadamo im da stvore upola velik stup od vatre kao ti one noći, sumnjam da bi uspjeli u tome. Izdržljivosti ti nema premca.”

“Zašto ih, ako je tako, onda ne odbiješ? Zašto bi ih učio magiji ako je suviše opasno?”

“Stvar je u tome...”, Jarez bi završio rečenicu neisprekidanu, no tada je čuo korake Myrona i Morryse nedaleko od vrata pa se na trenutak zaustavio. “... što sam im jučer obećao.” dodao je tihim i brzim šaptom.

Tek tada je to Morda stalo zaticati. Sasvim iznenada, čudan ga je strah za svoje prijatelje stao obuzimati, i to na daleko višoj mentalnoj razini no što je očekivao da će biti. Više se sada bojao za Thargeliona i Neurija no što se bojao svojevremeno za Tarroba one noći kada mu je oduzeo život, ili pak Ser Horma, na njegovoj samrti. Ali ma koliki strah sveukupno u njemu bio, sve što je mogao u vezi svega toga učiniti bilo je da izdahne i nada se najboljem.

“Znam da se ljutiš radi toga, ali znaj...”

“Razumijem. Ne razmišljaj više o tome.” Mord ga je prekinuo u pravi čas, baš u trenutku kad su se otvorila vrata a brat i sestra ušli u dvoranu.

Morrysa nije mogla radosnije i ljepše izgledati, bez obzira na svaku onu tešku pomisao na koju ju je upozorio njezin brat: naime, da iako Mord jest budan, on možda ipak ostane u krevetu vječno. U najbolju ruku, ako i bude jednog dana ponovno hodao, da će hodati uz štap poput starca.

Kad je ugledao zlatokosu djevojku bijela lica glatkih pravilnih crta, u Mordovu su srcu planuli novi osjećaji, oni pozitivni, koje se ranije tog jutra nije usudio osjećati. Morrysa mu je prišla brzim koracima u zagrljaj i zagrlila ga je čvrsto. Doista, na čitavom svijetu nije bilo snažnijeg lijeka za Mordovo stanje od onoga kad je uza se osjetio miris kose te zlatokose djevojke.

Njih dvoje se tada odvoje jedno od drugog i razmijene nekoliko riječi, ali Jarez te riječi nije čuo jer tada se ispričao i napustio dvoranu. Myron je pomislio učiniti isto, ali on je ipak ostao još nekoliko desetaka sekundi kako bi se sasma uvjerio da je sa Mordom sve u redu. Za takvo što on kao Učenjaka novak nije morao Mordu postaviti niti jedno pitanje, već je gotovo čitavo stanje njegova tijela mogao vidjeti tek na par sekundi pomno pogledavši u njegovo lice. Zapravo, Mord nije ni znao da to ovaj čini, a jednom kad je završio sa tim, Myron je napokon progovorio:

“Idem i ja; imam neodgodivog posla sa kraljem...”

“Hoćeš li doći tokom dana?” upitao ga je Mord.

“Ne želim ništa obećavati, ali potruditi ću se da stignem.”, Myron je odgovorio i pošao do vrata dvorane. Tu je na trenutak zastao kanda se nečega prisjetivši, ali niti sekundu kasnije ipak je tu novu pomisao odbacio kao nebitnu, rekao: “No,

dovidenja..." i dvoranu napustio.

* * *

Čim je izašao iz dvorane, Myron je pošao do mistika Jareza. Zapravo, prvo je nakanio poći do kralja jer ga je ovaj pozvao da rasprave o nekoliko problema, ali na Jareza je već naišao na pola puta do Citadele, pa su tako njih dva, susrevši se, odlučila pješaciti neko vrijeme zajedno.

Vani je puhao hladan vjetar, a sunce kao da svojim zracima nije grijalo, već je dapače i pridonosilo hladnoći. Sa mjesta na koje su zašli izašavši iz bolnice jasno se vidjela izložena ogromna tržnica, koja se nalazila na gotovo strelomet širokoj kaldrmi koja je dijelila istok od zapada tog dijela Kessyra, gdje je istok činio niz od Dvorane vijećanja, bolnice i čitavog reda kuća imućnih obitelji, a zapad niz među kojim su bili konjušnica, trgovina tkanine, kovačnica, pekara, gostionica *Suhi prut* i Hram boga Obe kao zadnji i najveći u nizu, jedva desetak metara udaljen od ulaza u dvorište Citadele. U toj se tržnici što se dakle nalazila posred Kessyra svakoga dana okretalo mnogo novaca, a i samo je Vijeće moralo priznati da ta tržnica čini jedan veliki udio među izvorima zarade. Mnogo je ljudi ondje bilo; Myron je pretpostavljao tisuće, a možda i deseci tisuća. Svi su ti ljudi neprestano, poput soli u moru, prolazili svatko svojim putem baveći se svaki svojim poslom, i zajedno su činili veliku gužvu i larmu. Tržnica je dobara imala u neprocjenjivoj vrijednosti i sva su se ta dobra neprestano prodavala i kupovala. Od silnih ljudi, jer gotovo je svatko nosio dugu halju, dala su se vidjeti samo njihova lica i dlanovi, i sve to skupa davalo je prizoru jednu posebnu draž, spram koje istinu govoreći Myron i Jarez nisu imali ni najmanjeg pojma što da osjećaju – ali koja je bila tu sasvim sigurno, i bez čije bi prisutnosti sam prizor bio nešto potpuno drugačije.

"Reci mi, Myrone, je li Kessyr skupio dovoljno vojnika za Krvavu zemlju?" u jednom je trenutku Jarez upitao, dok su njih dva spora hoda napredovali spram Citadele.

"Zadnji je put lista osvježena prije dva tjedna. Devet tisuća i šest stotina sposobnih ljudi je upisano." Myron je odgovorio.

"Već?"

"Već."

"O, to dakle znači da bi se odlazak u Krvavu zemlju uskoro mogao dogoditi?" Jarez je upitao ne znajući niti sam zašto u taj tren neobično orna glasa.

"Da.", Myron je odgovorio, "no problem je što deset tisuća ljudi nema određenu snagu s obzirom da ne znamo koliko je jak neprijatelj. To jest, samo znamo da je vrlo jak. Ti si rekao da ćeš to riješiti i to je dakle moje pitanje: kako pak ti napreduješ, Jareze?"

"Ja? Ja napredujem polako, ali savršeno po postavljenu planu. Reći ću čak da sve

ide i više nego odlično, jer čitava stvar sa amuletima pokazala se kao ideja postavljena na sasvim realnim i točnim temeljima..." Jarez je stao lagati, ne znajući zapravo niti sam što točno da kaže, već dopuštajući riječima da same teku. Zapravo, on na amulete tokom čitavih prošlih mjeseci nije ni pomislio. Bijela bića napasti uz pomoć amuleta, u međuvremenu je shvatio, bilo bi kao žlicom napasti naoružanog viteza. A nada i hrabrost, koji bi jedini u svemu tomu možda bili od kakve koristi, zajedno svejedno ne daju mnogo. Žlica je i dalje žlica, a mač je i dalje mač.

No Myron se iz nekog razloga nije htio zadovoljiti tim Jarezovim lažima, već ga je, kako su napredovali ulicom, svako malo podbadao dodatnim sitnim pitanjima, koja su zalazila sve dublje u detalje njegovih laži. To u Jarezu probudi silnu nelagodu, a ako bi zavirio i u Myronovo srce, promatrač bi uvidio da je Myron tu njegovu nelagodu itekako osjetio.

Myron zapravo nije znao zašto je to bilo tako, ali čim je osjetio prvu Jarezovu laž i nelagodu poradi izgovaranja te laži, on je htio toga još. Jer ima u ljudima taj jedan dio njih koji naizgled traži pravdu, a zapravo ne traži ništa više od zadovoljstva kada dokaže da su drugi oko njega nepravedni. I doista, kao u kakvoj dječjoj igri, Myron uopće nije žudio ni za istinom ni za pravdom kad je trenutak kasnije stao podbadati Jareza sve težim pitanjima, već je plod svega toga bila tek njegova osobna zadovoljština, a moglo se reći i da mu je sve to skupa bilo smiješno.

Kako je razgovor napredovao, Jarez se sve neobičnije ponašao, a njegovo lice, kao u djeteta koje se uhvati u laži, postajalo je sve crvenije i odavalo je sve više onih sitnih znakova koji su Myronu govorilo da nešto nije u redu. Ti su sitni znakovi u jednu ruku bili Myronov putokaz, jer pomoću njih je znao u kojem smjeru želi nastavljati sa pitanjima.

Njih dva ubrzo su stali pred stepenište Citadele i tu je došlo vrijeme da se rastanu. Zaustavivši se ovdje na trenutak, Myron je u sebi ludio tražeći pravo pitanje koje bi postavio mistiku i time ga u potpunosti razotkrio. *Jedno pitanje*, mislio je Myron promatrajući Jareza sa mješavinom sažaljenja i prezira, *samo mi je jedno pitanje potrebno, i istina je tu!*

Ali negdje u tom trenutku, sasvim iznenada, u Myronu se stvari u potpunosti preokrenuše, a jedno shvaćanje čitavog ga zaprepasti.

Naime, Myron je tada napokon shvatio da je jedina svrha tome da raskrinka laž Jareza, Thargeliona, Morda i Neurija bila samo kasnije likovanje radi vlastite moći zapažanja. To je bilo to. Nikakva više žetva nije preostajala.

To shvaćanje možda ne bi bilo strašno pukom promatraču, ali Myronu jest bilo. On se pitao: *Ta zar sam toliki sebeljub da nemam povjerenja u te ljude; u svoje prijatelje?* I pitavši se to, i razmislivši o tomu koji trenutak, on je došao do zaključka koji je umirio svaki njegov osjećaj kao što voda umiri rasplamtjelu vatru, a koji je glasio:

Ne zanima me što namjeravaju. Imam potpuno povjerenje u svakog od njih.

Strašno shvaćanje je to bilo za Myrona. Toliko strašno da se doista morao

potruditi da se ne zaustavi i odluta mislima, već da dođe do točke rastanka, pozdravi se sa mistikom, ostavi ga da sam riješi svoje probleme, i pođe do kralja Hinnora.

Još je bio u svojevršnom bunilu kad je stao pred kralja. Kasnio je, no kralj se pravio da to ne primjećuje.

“Reci Myrone, jesi li za vino?”

Myronu nije bilo ni do kakvog alkohola. Kralj bi ga tako nudio pićem gotovo svaki puta kada bi se sreli, a to je dovodilo Myrona do pomisli da kralj previše uživa u vinu. “Samo malo ću popiti. Vrlo malo.”

Kralj zapovjedi prvom sluzi do sebe: “Čuo si što je čovjek rekao. Naspri mu vina.” na što sluga pođe hitrim koracima do jednog od dugih stolova u dvorani i sa samog njegovog ruba, gdje su bili poslagani čupovi sa vinom i nekoliko pehara, uzme pehar te sa njim među prstima dođe do sljedećeg sluge, koji je u ruci držao još jedan čup s vinom. Prvoklasno vino je bilo u pitanju.

Svjetlost se zrcalila na površini Myronovih očiju dok je promatrao crveno vino kojim mu se punio pehar. Toliko se privlačno činilo u tom trenutku da je pomislio kako je krivo poručio kralju; on nije htio malo vina, već mnogo. Čitav pehar, pa i više! Čup, možda, ili bačvu... a tada je shvatio da zapravo samo žudi za dobrim opijanjem i dugim snom nakon toga. U konačnici zaključio kako se uhvatio u prihvaćanju kukavičluka, i poradi toga on se prekori.

“Bio si kod pukovnika Morda, predmnijevam? Kako je on?” sa uzvišenog trona, kraljev je glas dopirao.

“Jesam. Drži se. Vjerojatno neće moći hodati, ali možemo zahvaliti bogovima što je uopće budan. I za to su bile male šanse...”

“Jadno momče...”, njegovo je veličanstvo izdahnulo. “Ovu ima da popijem u njegovo ime!” dodavši, iskapio je sve iz svog pehara. Tada se obrati onom prvom sluzi: “Daj, sipaj mi još!”

“Vi ste me trebali radi nečega, gospodar?”

“Ah, da!”, prisjetivši se, kralj je uskliknuo. “Naravno, naravno! Odmah ću skrenuti na to. Samo da sluge...”

Nije slugama ni bilo potrebno to reći; svi su napustili dvoranu već u sljedećem trenutku, ostavivši time kralja i njegova savjetnika same.

Bacivši nepovjerljivi pogled još jedanput prema svakom kutu dvorane, kralj je napokon odlučio nastaviti: “Ovo nije toliko bitna stvar, ali vrijeme je trenutno takvo da se radi svake sitnice mora paziti da nema nikoga u blizini. Vidiš, nevolja je u Rommiru. Njihov knez, Joras, iako su se svi složili da se stane krčiti Sablasna šuma, uporno to ne dopušta. Nije veliki problem u pitanju, ali stvar je u tome što nam je dobar dio te šume sada zbilja potreban. Za vojsku što će poći do Krvave zemlje napravilo se brodova što se više moglo, ali to nije dovoljno. Drva je ponestalo. Sada... inače bi svi kneževi ove godine trebali pristati da se krči Sablasna šuma, ali problem je što je sječa zakazana za jesen.”

“Znači, trebam otići do kneza Jorasa i nagovoriti ga da i on da svoj blagoslov?”

“Tako je.”, kralj odgovori, a u njegovu glasu Myron primijeti da je ovaj polupijan. “Rekli smo da nam je potrebno barem stotinu brodova. Sada ih ima sedamdeset. Dovoljno je za ljude ako se budu stisnuli, ali ipak nedostaje ako se misle ponijeti hrana i oružje. Sam put trajat će tri mjeseca; ljudi trebaju jesti. Dakle, ne treba mnogo brodova: posjeći će se petina Sablasne šume, da, ali ako sve ovo uspije i osvojimo Krvavu zemlju, više se nikada nijedno stablo u Hil'gumu neće morati posjeći...”

“Razumijem.”, Myron, nakon što je poslušao kraljeve riječi, reče. “Je li to sve?”

“To je sve.”

“Onda, da ne duljim, gospodaru, do viđenja! Stvar ću se potruditi riješiti najbolje što mogu...” Myron u konačnici reče, te ode svojim dugim i brzim koracima do najbližih vrata, na što kralj ne reče baš ništa već ostane sjediti u tišini sam sa svojim mislima.

Kad je izašao iz dvorane, prošao kroz sve hodnike Citadele od siva kamena, te stupio na vrh stepenica što su vodile van iz nje, vani ga je, na ulazu u dvorište Citadele, dočekalo naprosto prekrasno vrijeme. Naime, upravo je riječ "prekasno" Myron u svojim mislima i iskoristio kao opis onoga što je vidio. On je izbrojao točno dva blještavo bijela oblaka na nebu i samo jednu lokvu vode na kaldrmi od zadnje kiše. Trava je od kiše bila tamnozeleno boje ugodne oku, a rosa na njoj samo je pridonosila svjetlosti dana jer se na njoj sunce zrcalilo. Sunce je pak bilo savršeno okruglo i popelo se u međuvremenu visoko na nebu, kao da je već sredina ljeta, i svojim je zracima grijalo svakoga – potpuna suprotnost od onog sunca kakvo ga je dočekalo kad je s mistikom izašao iz bolnice.

Ali ipak je još bilo hladno, tako da se u svom udobnom, teškom krznu stisao, nakon čega je stupio na prvu stepenicu. Tu su bila dva stražara, koji mu kimnu glavom. “Prekrasno je danas, meštire Myrone, zar ne?” jedan je stražar upitao; čovjek srednjih godina u teškom oklopu pod kojim je nosio žičanu košulju, a preko svega toga kožni ogrtač što mu je skrivao ruke i pola trupa, a koji je sezao do njegovih gležnjeva. Nije se valjalo zavarati sa tom vrstom odore. Naime, koža je ta bila uzeta od vepra, a tolika je njena debljina bila da je presjeći ju zamahom mača iskalo dosta muke. Myron je već jednom poveo razgovor sa stražarima u vezi njihovih odora, a oni su mu rekli da se osjećaju sigurnije noseći dugi kožni ogrtač no da nose štiti. A osim toga, rekli su, koža ih štiti od sunca tokom ljeta, dok ih pak grije tokom zime. Kraj kožnog ogrtača i oklopa pod njim, stražari su također nosili i kratki mač za pasom i dugo koplje u ruci. Ovaj je stražar što se Myronu obratio bio bradat i grubih crta lica pod crnim strogim očima.

Svatko je inače spram stražara osjećao strah, ali ovoga je Myron poznavao, pa se stoga njegovoj primjedbi prijateljski nasmiješio.

“Doista je prekrasno!”, Myron je odgovorio. “Doduše, nakon one oluje i metar snijega bio bi ugodan.”

Na te se Myronove riječi stražari nasmiju. Oni su rijetko razgovarali sa ljudima, jer im se služba sastojala tek od stajanja čitavog dana i pozdravljanja prolaznika. Tu i tamo – mada je to bilo rijetko – imali bi priliku ganjati kakvog lopova, i to je bilo manje-više to. Myron nije znao što bi poradi te njihove monotone samoće mislio, jer on sam, smatrao je, teško da bi bio sposoban takvo što činiti. Odvojivši tada iz nekog razloga koju sekundu da o tomu razmisli, Myron je zaključio: *Radi novca, čovjek je spreman učiniti sve, pa čak i pokloniti dio svoje slobode i dio svog dragocjenog životnog vremena.*

Ta misao držala ga je zamišljenog nekoliko sekundi, jer čitava jedna nova čuvstva stala je buditi u njemu. Ali, bilo kako bilo, Myron ipak nije imao vremena suviše razmišljati o tomu, jer postojao je kraljev nalog kojeg je valjalo riješiti. Upravo stoga, Myron se sa stražarima rastane i nastavi svoj put.

Izašavši nekoliko trenutaka kasnije iz dvorišta Citadele omeđenog zidinama i stupivši na kaldrmu kojom je kročio običan narod, Myron nije učinio mnogo koraka kadli je ugledao i zdanje u kome se nalazila Dvorana vijećanja. Bilo je to nešto najbliže zamku što je Myron imao prilike u životu vidjeti: zdanje toliko visoko i široko da je gotovo za duplo nadvisivalo Obin hram što se nalazio prekoputa. Dvorana vijećanja nalazila se unutar tog zdanja, a zdanje je bilo podignuto od bijela kamena; čista suprotnost Obinu mramornom hramu. S obzirom da je gostionicu *Suhi prut* i Dvoranu vijećanja dijelilo manje od dvjesto metara, Myron je imao prilike ranije promatrati ju koliko ga je bila volja, no on to nikada prije nije činio, sada je primijetio, a doista nije znao koji je tomu bio razlog. No sada, gledajući u tu građevinu, on je požalio što to nije učinio prije.

Bilo je to zdanje bez krova i sa mnoštvom malih prozora, podignuto točno uza zidine, i to tako da se Myronu činilo da su same zidine oblikovane kako bi udovoljile tom zdanju. Čitavo zdanje nije bilo sagrađeno kako su graditelji Hil'guma oduvijek gradili; pravokutno, tako da zidovi izdrže krov. Ne, ovo je bilo podignuto u obliku valjka, a umjesto krova tu je bila ogromna kupola od škrljevca. Čitava je površina zdanja bila ukrašena isklesanim likovima što su predstavljali razne ličnosti iz Doba uspona, od Massora do Ozarisa. Myron je morao priznati da se divi tom djelu rada ruku mnogih graditelja, matematičara i inženjera. Štoviše, uhvatio se kako promatra diveći se to zdanje daleko duže no što je to trebalo.

Pošavši naposljetku do ulaza u Dvoranu vijećanja i predstavivši se prvim čuvarima, pošao je do najbližeg člana Vijeća, koji ga je, prepoznavši ga i srdačno pozdravivši, odveo do same dvorane.

U dvorani je zatekao najmanje stotinu ljudi što su sjedili na stolicama za okruglim stolovima, slušajući govornika na uzdignutom podiju. Govornik je bio neki starac niska stasa, kratke sijede brade i dubokih bora. Govorio je o rezultatima prošlogodišnjeg lovljenja riba u Teomu i ulova kojeg se ondje očekuje ove godine. Ostali su članovi Vijeća slušali tiho i zainteresirano.

Mnoštvo oronulih i debelih staraca od kojih su samo oni sretniji i ljepši imali

pola glave ćelave, a oni najmlađi šezdesetak godina, ispunjavali su tu prostoriju. Vrućina je Myrona obuzela odmah, a i mučnina, jer ondje nije bilo samo vruće, već i smrdljivo. Poput udarca dočekala ga je prisutnost svih tih ljudi zguranih u dvorani, pa je stoga pravo čudo bilo ne to što ga je vrlo brzo uopće obuzela mučnina, već što se nije ispovraćao – kako je, dabome, mislio da će biti.

Za dobrobit Kraljevstva, Myrone, za dobrobit Kraljevstva...! s tim se mislima tješio i tim se mislima tjerao da ne pobjegne van.

“O, kraljev savjetniče? Lijepo vas je vidjeti ovdje među nama!” jedan je debeli i niski čovjek u crnoj kožnoj halji tada dotaknuo Myrona za rame, natjeravši ga time da se prepadne i instinktivno okrene, te mu pružio ruku.

“Što? Ah, da, da...” Myronu je trebalo neko vrijeme da se smiri. Prihvatio je čovjekovu ruku i rukovao se sa njim. Stisak ruke tog debelog čovjeka bio je neobično slab, a ruka mu je bila vlažna od znoja kao da je prethodno uronio ruku u vjedro ulja. Myronu to bijaše neugodno, no ipak se potrudio da ne napravi kakvu grimasu.

“Kraljev savjetnik, rekli ste? Gdje je?”, neki je drugi čovjek, jednako ružan svakom drugom u toj zagušljivoj i mračnoj prostoriji, također tada rekao. Ugledavši Myrona, i on mu je pružio ruku: “Moorz iz Pirga. Kuća Hurgir. Drago mi je da sam vas upoznao; veliki planovi motaju se u ovoj glavi!”, dotaknuo je prstom svoju sljepoočnicu. “I doista će biti zanimljivo raspraviti o njima...”

“Ta zar baš moraš, Moorze, spopadati kraljeva savjetnika s glupostima. Dode nam ovakav veliki čovjek i već nas sramotiš!” začuo se visoki glas negdje u pozadini. Niotkud iz gomile ljudi, od kojih je većina sada ustala kako je govor onog govornika završio, pojavi jedan vrlo sitan starčić. I taj je pružio Myronu ruku, rekavši: “Forst, knez Pirga.” a to “knez” istaknuo je koliko je to samo mogao. “Ispričavam se, gospodaru savjetniče, što ste morali trošiti svoje vrijeme sa priprostim bankarima. Sada ste u društvu pravih moćnika.” rekavši to, mahnuo je rukom prema još nekim ljudima, koji su na to kinnuli glavama. “Vidite, moćni knezovi svi redom!”, dok je knez Forst tako govorio, Moorz iz Pirga namršteno je promatrao. Bilo je očito da je Moorz i inače bio jedan od omraženijih ljudi u Dvorani vijećanja. “Naravno, ima tu i pisara i namjesnika, ali kako bilo, sve je bolje od bankara... ti ljudi će vas prevariti, gospodaru! Pazite što vam kažem!”

“Da...”, Myron je kratko pokušao odgovoriti na navalu svih tih ljudi. Ali kako nije mogao zapravo ništa odgovoriti, samo je prešao na stvar: “Zahvaljujem vam, no... ja naime tražim gospodara Jorasa. Vrlo je bitno da sa njim razgovaram.”

“Joras, rekli ste? I on je tu!” knez Forst je uskliknuo. Myron je u njegovim starim očima mogao jasno vidjeti da je čitava ta uljudnost samo predstava, jer knez je zasigurno imao namjeru svidjeti se kraljevu savjetniku, a kasnije i preko njega tražiti nešto od kralja.

“No pazite, gospodaru Myrone, gospodar Joras je ovih dana lošeg raspoloženja. Naime, on drži da će ga Kraljevstvo ubrzo prevariti ni kriva ni dužna.”, javio se

opet Moorz iz Pirga. "No vi, dakako, znate o čemu se radi."

Oni članovi Vijeća koji su mu bili najbliži, a to su upravo bili Moorz i knez Forst, primili su ga za podlakticu i povelili za sobom. U početku je Myron negodovao, smatrajući kako se prema njemu odnose kao prema djetetu, no ubrzo je shvatio kako je to držanje za podlakticu bilo i više no potrebno. Da je prolazio kroz štalu pretrpanu teškim krmačama, lakše bi mu bilo probiti se. Ovako su čelave glave, oznojena čela, ogromni trbusi i tko zna što još u tolikom broju izranjali niotkuda pred njim da se on uplašio da će ga zgnječiti. Neopisiva gužva je vladala, mada – što je bilo upravo neobično – nikakve galame nije bilo ili čak blago povišena glasa. Sve se odvijalo točno kao u štali, samo što nitko, eto, nije mukao. Toliko je puta Myron stao nekome na rub njegove halje, ili na njegove nožne prste, tjerajući ga time da se spotakne, da je prestao brojati nakon nekoliko desetaka slučaja. Ispričavao se, pak, u početku uz veliku pažnju, no kasnije je "Oprostite" i "Ispričavam se!" izgovarao baš kao što je izdisao; u potpunosti instinktivno.

Knez Joras, čovjek star ali tijela mladolika izgleda još itekako spremna za boj, grubih crta lica, sjedio je pognute glave na jednoj stolici i kao da je pričao sam sa sobom kad su ovi na njega naletjeli.

"Kneže Jorase, ovaj vas čovjek traži!" odmah je na stvar prešao bankar Moorz. Kako su svi bili starci, njihovi su pokreti bili manje-više tromi. Tako je i Moorz, zadihan dolazeći do daha, izgovorio sve to riječ po riječ. "Savjetnik našeg kralja, gospodar Myron."

Joras učini kako je nalagalo pravilo uljudnosti: ustao je sa svog mjesta i pružio je Myronu ruku. Oni se rukuju, a Myron tada uzme riječ: "Gospodaru Jorase, po kraljevoj sam zapovijedi stao pred vas da se kao dogovorimo oko sječe u Sablasnoj šumi."

Preko Jorasova tmurna lica na to je prešao jedan tužni izraz, no toliko neprimjetan da ga je rijeko tko uopće uspio primijetiti. Myron je bio jedan od njih. Joras započne: "I mislio sam da ćete doći. Ali bojim se da je moja odluka i dalje ista: šuma se ne siječe."

"Razumijem vašu odluku, no smijem li vas pitati zašto? Ta svejedno će se u jesen sjeći. Isto je, čini mi se..."

"Nije isto. Ovdje nije ni mjesto ni vrijeme da vam objašnjavam, jer potrebno je nešto više riječi, a nisam vješt govornik da ukratko objasnim situaciju. No znajte svejedno: doista ćemo jednom podrobno razgovarati o tome ako vam je po volji, no moja se odluka nikada promijeniti neće."

Myron je znao da se ne smije vratiti kralju praznih ruku. Odlučio je ustrajati: "Ali, gospodaru, ako ne bude dovoljno drva za brodove, neće biti dovoljno brodova, a nema razloga da smanjujemo ionako male šanse za pobjedu u ratu."

"Moja je odluka jasna. Ispričavam se, ali zbilja nema razloga da dalje nastavljamo o toj temi."

Iako je pokušao još nekoliko puta nagovoriti kneza da ipak razmisli, Joras se

pred njim bez obzira na sve ipak u konačnici okrenuo i otišao, nestavši tada među gomilom ljudi.

Kneza Forsta također nije bilo kad se Myron, slegnuvši ramenima i znajući da će sada kralju morati donijeti lošu vijest na dvor, osvrnuo oko sebe. Tu je bio samo Moorz.

A Moorzu se Myron tada i obratio: "Odvedite me, gospodine, van odavde. Molim vas."

* * *

Kako je zamolio, tako mu je bilo i učinjeno. Opravdavši kraljeva savjetnika ostalim članovima Vijeća koji su to imali prilike promatrati kako je čovjeka zahvatila glavobolja zbog sparine u čitavoj toj prostoriji, Moorz je primio Myrona za podlakticu i odveo ga kroz hodnike van iz Dvorane vijećanja.

Stali su njih dvojica na ulicu, gdje je puhao svjež zrak. Čim su izašli, Myron je primijetio da daleko lakše diše. Promislivši o svemu jedva pet sekundi, uvidio je da bi svejedno zadobio glavobolju da je još samo malo duže ostao u onoj dvorani sa svim tim silnim ljudima, tako da bankarova laž i nije bila daleko od istine.

Moorz je stajao kraj njega, toliko blizu da su savim razumljivo jedan drugome mogli govoriti šaptom. Bankar tada posegne u unutrašnju stranu svoje halje, odakle izvuče lulu i mali smotuljak duhana.

"Hvala vam što ste mi pomogli, gospodine Moorze. Vama je na čast."

"Ni najmanji problem... no što je s vama? Zar niste upravo doživjeli nesreću, jer vas onaj tvrdoglavac uporno odbija?"

"Ah, to je sada izvan moje moći. Sve što u ovom trenutku mogu je tražiti oprost od kralja radi mog neuspjeha i ako mi oprost i nastaviti dalje. Ničeg drugog i nema da se čini." kiselu se osmjehnu govoreći.

Moorz napuni svoju lulu i napravi dva-tri koraka do stražara. Upitavši za baklju s kojom bi pripalio lulu te ju i dobivši naposljetku, Moorz je plamen baklje prislonio bubnju svoje lule, povukao dim te se vratio natrag do Myrona. Sve to nije trajalo dulje od dvadeset otkucaja srca; toliko je trajalo, čak, da Myron, promatrajući zamišljen nebo, nije niti primijetio da je ovaj nestao.

"Pušite i vi?" Moorz je upitao.

"Ne. Nisam nikada ni probao... ne privlači me. No recite mi jedno, što me sada zaintrigiralo: znate li zašto mi knez nije ustupio svoju šumu? To mi nikako nije bilo jasno, s obzirom da će svejedno to učiniti za nekoliko mjeseci."

"Znam zašto. Pitam se samo zašto vam Joras nije to sam rekao sad kad je imao prilike. Vidite, nije čak ni duga priča u pitanju: stvar je u sjemenu."

"Što je sa sjemenom?"

"Stabla Sablasne šume nemaju ga."

Te Moorzove riječi, htio ovaj to ili ne, iz Myrona su izvukle glasan smijeh, ali Moorz mu to nije zamjerio ni na trenutak. "Ta znate li vi što ste upravo rekli?", Myron je uskoro upitao, došavši napokon do daha. "Ta kako će stablo postojati ako prethodno nije bilo sjeme? Kako će išta rasti...?"

Moorz na njegove riječi kimnu glavom i blago instinkivno podigne ruku, kanda tom rukom govoreći "Smirite se, sada će vam biti objašnjeno", te započne: "Htio sam reći da postoji sjeme, i da ta stabla rastu iz sjemena, naravno, ali samo jedanput u – tko zna? – petsto, šesto godina. U čitavim ljetopisima od dolaska Massora, dakle četiri i pol tisuće godina, samo je desetak puta zapisano da su stabla u Sablasnoj šumi donijela ploda."

Myron se dok je ovaj to izgovorio već poprilično smirio. "Ali Kraljevstvu se daje svako malo da siječe tu šumu. Kako dosad nije posječena?"

"Točnije, šuma se na istom mjestu siječe jedanput u deset godina. To je dovoljno stablima da izrastu u fine mladice.", Moorz je rekao. "No to nije bitno. Bitno je to da kad se ta stabla sijeku, nikada im se ne dira korijen, jer iz panja što ostane uvijek izraste novo drvo. Tako to funkcionira. A same plodove, kao što sam rekao, Sablasna šuma daje vrlo rijetko."

"To je dakle to?", sad već sasvim miran i ozbiljan Myron je upitao. "Zašto tada knez ne da da se siječe? Ta ako će stablo ponovno izrasti iz panja, u redu je, zar ne?"

"Bilo bi dobro da je tako, ali tu dolazi onaj dio koji je kneza Jorasa držao tako tvrdoglavim. Naime, šuma se mora sjeći samo u jesen. Ni u kojem drugom vremenu, jer iz preostalog panja ništa više neće izrasti. Vi ste Učenjak pa možete zaviriti u knjižnicu. Naletjet ćete na zapise kada je Hil'gum gotovo bez drva zbog tog ostao, jer su ljudi sjekli u proljeće ili ljeto. Mislim da će vas Učenjak Alakon bolje uputiti prema tim spisima. Prijazan čovjek."

"Znači, kad bi sada posjekli šumu, ona više nikad..."

"Tako je. Da posijete samo petinu, sljedećih nekoliko stotina godina ta petina šume ne bi postojala. A čak i onda bi bilo pitanje bi li sjeme koje bi se napokon pojavilo uspjelo i bi li nova stabla nikla."

Myron dopusti tišini da zavlada na neko vrijeme. Tokom tog vremena, on je razmišljao koliko li je u pravu knez Joras. *Doista je zlo od kralja bilo uopće pomisliti tražiti to što je tražio*, mislio je. Sve to vrijeme Moorz je strpljivo šutio i, promatrajući ljude Kessyra što su hodali ulicom, pušio lulu. U konačnici, Myron tišinu prekine riječima: "Tada knez Joras mora da je u pravu!"

Pomislio je da će se Moorz sa njim složiti, no ovaj je rekao: "Tvrđoglav je, gospodaru! Knez Joras ima u sebi mudrosti, ali nema baš pameti. Vidite, zar i po logici nije tako da će se Sablasna šuma izgubiti zajedno sa Hil'guom ionako ako ne uspijemo radi njegovih brodova pobijediti u ratu. A ionako su nam male šanse za išta..."

"Shvaćam.", Myron će. "Ali dalje se ništa ne može. Nema se smisla nervirati radi

otpisane stvari...”

“Istina, da.”, bankar se složio sa njim. Myron pomisli da su to njegove posljednje riječi, ali bankar tada brzo i tiho, takva glasa da ga je samo Myron mogao čuti dodao: “Ali to ne mora biti tako.”

“Hoćete reći da postoji način?” Myron je na to iznenađen upitao. Sva njegova koncentracija tada se preusmjerila samo na to "ne mora biti". Prišao je on tada vrlo blizu Moorzu, jer očekivao je da će ovaj na to ponovno odgovoriti šaptom.

A Moorz i jest sljedeće riječi izrekao šaptom: “Doista postoji način. No tada bi me vrlo vjerojatno zamrzili...”

“Što god da jest, izdržati ću! Samo da pred kraljeve oči ne moram dolaziti praznih ruku.” Myron je odgovorio, najednom svu svoju nadu usmjerivši spram Moorzovih riječi.

“Dobro, reći ću vam.”, Moorz započne. “Vidite, jeste li se pitali zašto me ostali ljudi iz Dvorane vijećanja ne podnose?”

Promislivši o pitanju, Myron se vrati u mislima dvadesetak minuta u prošlost. Doista se mogao sjetiti kako nitko prema Moorzu nije gledao sa odobravanjem. *Niti jedan čovjek*, mislio je.

“Zašto vas ne podnose?”

Moorz na pola sekunde pogleda u pod, a zatim se premjesti sa noge na nogu. Bilo je očito da negoduje, bez obzira na to što je imao žarku želju pokazati kraljevu savjetniku svoje pravo lice i svoju pravu moć. U konačnici reče: “To je zato što su mi dužni. Vrlo mnogo. Svaka duša u toj dvorani meni je dužna.”

Myron se tada sjeti Forstovih riječi da Moorz za razliku od ostalih nije nikakav knez, već obični bankar.

“Vi dakle imate zlata? Ali meni je potrebno vrlo mnogo.”, Myron je rekao, na što ga je Moorz nastavio upitno bez riječi promatrati kao kakvo dijete naprosto ga nukajući da nastavi. “Ta znate li koliko košta već sada drvo što ga kralj traži? Tisuće zlatnika...”

“Imam tisuće zlatnika.”

“Pa čak i tada, jer nije jesen, kako ste rekli, i knez Joras izgubit će petinu svoje šume na petstotinjak godina ako se sada posijeće, knezu bi trebalo platiti stotruko više no što bi platili inače. Nitko toliko nema!” Myron je rekao sada već sa blagom histerijom u glasu.

“Ja imam toliko.” Moorz je mirno rekao.

“Stotine tisuća zlatnika, čovječe, su u pitanju.”, Myron više nije šaputao, već je govorio vrlo glasno. “Ta znate li o čemu govorite? Toliko nema čitav Hil'gum zajedno!”

“Ja imam.”

Trebalo je Myronu nekoliko minuta da shvati što to znači "ja imam". I čim je to shvatio, on je utihnulo, naprosto nemajući nikakve ideje što bi dalje izgovorio.

Sa Moorzom je tada, na Moorzov zahtjev, otišao do *Suhog pruta* da se smiri i

utopi živce u piću. On nije izgovarao novih riječi dosta dugo nakon toga, već je radije razmišljao u tišini, dok je pak Moorz kraj njega strpljivo čekao poput svakog starca.

Tone zlata, riječi su prolazile kroz Myronovu glavu. Tone zlata... ako to i uzmem, Kraljevstvo će biti vječno dužno.

* * *

Bio je trajao još isti taj dan kada je Jarez učio Thargeliona i Neurija u jednoj od dvorana pokojnog Ser Raaha telekinezu. Njih je dvojicu učio na isti način na koji je magiju učio i Morda. Bili su u dvorani za vježbanje, a ne u stračari van Kessyra u kojoj je učio Morda jer je u stračaru tih dana zalazilo mnogo ljudi s obzirom da se, naime, ondje držala većina alata vrijednih seljaka, a kako je bilo proljeće, radovi su bili u punom jeku, i alat je bio potreban.

Sva su vrata dvorane u kojoj su se nalazili bila zaključana. Jarez je prije toga neko vrijeme razmišljao kako će li dane tokom kojih će Neurij i Thargelion biti odsutni s dvora objasniti kralju, ali u konačnici se sve svelo na to da je Jarez rekao kralju da sumnja kako je Neurij zaražen nekom opakom bolešću, ali da ništa ne može još tvrditi dok se princa poblize ne promotri, a da je to najbolje učiniti dok je ovaj u karanteni.

“Vjerujte mi, kralju, tako je najbolje, a i sam princ se slaže. Provest će nekoliko dana ondje, a uz njega ćemo biti i Ser Thargelion i ja kako bi mu pomogli i pravili društvo.” rekao je Jarez kralju Hinnoru. A na kraljev upit treba li im još vidara, jer ih svakako može osigurati, Jarez je odgovorio: “Pomoć neće biti potrebna, jer iako je bolest opaka, ona je prilično jednostavna za tretirati. A, također, što manje ljudi je uključeno u sve to, tajna ostaje sigurnija.”, Jarez je tu odlučio udariti po onoj već mu poznatoj kraljevoj točki gdje je ovaj popuštao. “Vijeće, ako ovo dozna, sasvim će sigurno pokušati situaciju iskoristiti, a takvo što ne želimo...” I, baš kao što je mistik držao da će biti još i prije nego je njihov razgovor započeo, kralj se sa njim složio i dopustio mu sina odvesti u karantenu. Na rastanku, jer mu je ipak kralja bilo malo žao, Jarez je rekao: “No nemojte se još brinuti, kralju, jer još nije sasvim sigurno boluje li vaš sin doista. Sve će to karantena utvrditi...” i to su bile posljednje riječi koje je uputio kralju.

Sve to dogodilo se još prije podne istog dana kad je Myron pošao do Dvorane vijećanja.

Kad su se smjestili sa svim potrepištinama u jednoj od dvorana za učenje Ser Raaha, pozatvarali su sva vrata i zaklonili sve prozore. U najbližem su kaminu upalili vatru kako bi se prostrije – zatvorene već podosta vremena i pune mirisa plijesni – ugrijale te su tada započeli sa svime što je Jarez zamislio. Od potrepiština nosili su dovoljno vode i hrane za najmanje tjedan dana, kao i nekoliko krzna da

imaju gdje spavati.

Sve stvari unutar tih nekoliko dvorana za vježbanje bile su na svome mjestu, jer nitko u dvorane nije vraćao zadnjih nekoliko godina, a Ser Raahova kuća oduvijek je bila pod budnim okom stražara pa nikakav lopov nije mogao ući i nešto odnijeti. Ser Raahovi nasljednici, pak, također nisu ništa odnijeli niti iz jedne dvorane, jer kako nisu bili vitezovi niti su se učili vještinama borbe nikome od njih nije bilo dozvoljeno da ondje zalaze. To su Ser Raahovi nasljednici poštivali, jerbo im do svega toga nije bilo stalo ni najmanje (u početku su, zapravo, gledali kako će sve to prodati, ali kako nije bilo kupaca, digli su ruke, zahvalni barem za to što im kralj nije te dvorane stao oporezivati).

Zaključivši kako je sve spremno, i odlučivši napokon sa svime započeti, Jarez je naložio Neuriju i Thargelionu da legnu na pod, naslonjeni leđima jedno uz drugo, na samom kraju prostorije, i čim su to učinili on ih je čvrsto svezao užetom.

Obojici im je sputao i noge i ruke i torzo, kao i glave, tako da se nisu mogli ni najmanje pomicati. Zatim je, jednako kao što je ranije i sa Mordom radio, desetak koraka od glave obojice postavio samo najprimamljiviju hranu ljudskim nepsima, i to je bilo to.

Kako je učinio sve što je učinio i sa Mordom, povukao se do onih krzana na drugom kraju prostorije, legao na njih i zapalio lulu.

Neurij i Thargelion, dva prijatelja od kojih je Thargelion bio nešto širi i višlji, leđima su tako ostali pripojeni jedno uz drugo ležeći svako na svom boku, dok su se njihove duge i kuštrave kose, Neurijeva crna i Thargelionova rida, ispreplitale.

Prvih pola sata niti jedan se nije pomaknuo, ali nakon toga uslijedili su strašni bolovi i ukočenost u obojici pa su tako ubrzo stali gundati i psovati. Jarez je sve vrijeme ležao na krznima i promatrao ih pušeći duhan i gladeći zamišljeno bradu. Kad bi koji viknuo, pomislio bi ih upitati odustaju li ipak od svega, no ipak je dobro znao da ta dvojica, koji su imali priliku ugledati veličanstvenost destruktivne magije, nikada neće odustati. Stoga se nije micao sa svog mjesta, a nije ništa niti upitao. Tek je tu i tamo pomislio jesu li ova dvojica dovoljno sputana, da se ne bi ritanjem mogli približiti hrani, ili možda kotrljanjem, ali s obzirom da su to pokušali odmah u početku i nisu uspjeli, te je misli Jarez također bacao u najdalji dio svoga uma, tamo gdje je obično bacao nepotrebno smeće.

Učenje magije i te dvojice mladića dakle je napredovalo.

Poglavlje 22

Narančasto je zlatna svjetlost upaljenih baklji rastjerivala tamu i hladnoću sa debelih, sivih zidova dvorane u kojoj je obitavao sam kralj Hil'guma. Zvuci što su se ondje mogli čuti bili su izlazili iz usta jedne darovite i vrlo mlade pjevačice što je u jednom od najdaljih i najmračnijih kuteva, uz pratnju dugih i visokih tonova violine nekog glazbenika što se nalazio kraj nje, pjevušila tekstove balada drevnih pjesnika. Niti jedna od tih balada nije imala samo tužan kraj, već su njihove konačnice uvijek bile nekako naročito strahovito srceparajuće i teške; toliko da ni slušatelj ni pjevač nisu mogli izdržati više od tri-četiri takve. Tuga je dopirala sa žica violine i usana te djevojke, i širila se poput hladnoće dvoranom, i to doista toliko slično hladnoći da se i sam kralj sa svog trona naježio.

Kralj je bio okružen svojim najvjernijim ljudima, dakle sa nekoliko sluga čija je privrženost bila pod debelim upitnikom i Myronom, čovjekom za kojeg je jednog mogao reći da mu vjeruje. Toliko je on vjerovao tom mladiću da čak nije držao, kao što je obično držao za svakoga, da će ga otrovati ili gurnuti niz stepenice čim mu se pruži prilika. Jednostavno sa Myronom to nije mogao.

Moglo se, dakle, reći da se kralj osjećao prilično sigurnim. U pogotovu je to bilo stoga što uopće na svoju sigurnost uz milozvučan glas one djevojke nije ni mislio, već se jednostavno prepustio njenom pjevušenju i zvucima violine kraj nje. Myron nije razgovarao sa kraljem gotovo čitav tjedan otkako se vratio iz Dvorane vijećanja sa viješću da drva kneza Jorasa trenutno nema, ali da još nije sve izgubljeno. Kralj mu je tada rekao da čini po svojoj savjesti i od tada nisu imali mnogo razloga da prozbore. No ipak, tu nikako nije bilo kakve ljutnje, bez obzira na to što bi se mnogi, pa i oni najiskusniji promatrači prevarili u sudu. Kralj se nije mogao ljutiti na Myrona, jer osim što nije imao stvarnog razloga ljutiti se na njega, u tomu ga je priječio i jedan njegov vlastiti nepravedan čin. Naime, iako je kralj znao da je najveći prisnik njegova sina upravo on, Myron, on je svom savjetniku prešutio čitavu onu stvar sa Jarezom i možebitnom Neurijevom opakom bolešću. Kad je bio upitan gdje su Neurij i Thargelion i zašto ih nema na dvoru, kralj je odgovarao sa: "Odjahali su do Ugasa radi hitna posla. Ubrzo se vraćaju."

Bolest princa za kralja je bila primarna i zapravo jedina briga, što je značilo da nije mogao ništa drugo ni činiti kad je znao da mu je sin bolestan, a kamoli se nepravedno ljutiti na svog savjetnika poradi njegova neuspjeha sa knezom Jorasom.

Ali Myron, za razliku od kralja, nije mogao dugo izdržati tako sjedeći u dvorani

i ne čineći ništa. On se ubrzo, čim je ona djevojka trenutnu pjesmu privela kraju, kralju ispričao i napustio dvoranu.

Izašavši ubrzo iz Citadele, pošao je prema bolnici. Takva mu je barem bila namjera, posjetiti Morda i vidjeti kako stvari stoje sa njim, ali na pola puta do bolnice, izašavši iz dvorišta Citadele i zašavši na najveći trg srednjeg dijela Kessyra, on je ugledao Dvoranu vijećanja, i htio ne htio, jednostavno je skrenuo u njenom smjeru.

Naime, on se prisjetio jednog bitnog pitanja o kojemu ranije iz nekog razloga nije uopće razmišljao, ili je u najmanju ruku od njega bježao svaki put kad bi pred njega stao.

Pitanje je glasilo u njegovu umu: *A hoće li knez Joras, jednom kad bankar Moorz donese ono silno zlato, uopće pristati na prodaju dijela šume? Ta njega nismo ništa pitali.*

Myron je ranije držao, s obzirom da je Moorz pripremao zlata više nego je pola ljudi u Kessyru bilo teško, da će knez naprosto morati pristati na prodaju. Ali sada ga je pogodila misao da je jedno držati, a znati nešto sasvim drugo. *Knez može ponudu i odbiti.*

Te su se riječi i neobične slutnje gomilale u Myronovu umu dok je uznemiren napredovao spram Dvorane vijećanja. Uznemirenost nije bila tu samo poradi mogućnosti kneževa odbijanja, već i poradi samih tih njegovih opcija. Myron nije mogao birati između dobre i loše opcije, već one loše i one gore, jer što god učinio i što god da se dogodilo, to nikako nije moglo biti nešto dobro.

Te su slutnje bile tu sve do trenutka kad se u Dvorani vijećanja, u koju je ušao šutke, Myron nije susreo sa samim uzrokom tih slutnji, knezom Jorasom. Sa njim se kraljev savjetnik gotovo sudario u hodniku, s obzirom da su oba ta čovjeka bila toliko puna briga da niti jedan od njih nije suviše pazio kako hoda.

Na kneževu je licu Myron mogao vidjeti da ovaj nije bio najboljeg stanja. Sudeći po sitnim crvenim žilicama kojima su mu oči bile prošarane i po njegovim modrim vjeđama, Myron je zaključio da knez prošlu noć nije proveo spavajući. A bilo je upitno kad li je zadnju put uopće taj čovjek spavao. Joras je kraljeva savjetnika pozdravio umorna glasa, ali ipak se potrudio nekako jadro ali prijazno nasmiješiti odmah potom.

“Mnogo posla, kneže?” Myron je upitao, pokušavajući biti što pažljiviji sa tim čovjekom s obzirom da je čitavo Kraljevstvo ovisilo o njemu.

“Uvijek, Myrone. Ali da, sada je kanda najgore... Problemi, dakako, sa mojom šumom; kralj nije jedini koji hoće moje drvo, već čitav Hil'gum traži da se šuma sijече”, knez je govorio više kao da se žalio no da je iznosio informacije, “a ti ljudi ne znaju, Myrone, oni ne znaju da ako se sada posijече, šuma više neće rasti...”

“Pa odbijte ih ako vam nije po volji.” Myron je rekao niti sam ne znajući zašto. Niti sekundu kasnije, dakako, radi svojih riječi se prekorio, jer iako je to što je rekao bilo savršeno logično, ono je ipak moglo učiniti velike štete Kraljevstvu.

“Ah, ni to ne mogu, jer vidite, novaca mi fali. Ako ne prodam drvo sada,

Rommir će biti u problemima, a na jesen ako ga prodam, kad bi i trebala biti sječa, drvo će biti opet premale cijene. Već sam pričao sa ljudima, i čudio sam se njihovoj bijednoj ponudi; sjekao sada ili na jesen, novaca će svejedno biti premalo, s time da ako siječem sada, bez obzira što ću dobiti novaca stotinu puta više, tko zna kada će se sljedeći puta na tom mjestu pokazati šuma...”

Slušajući kneza Jorasa, Myron sve vrijeme nije izgovarao niti riječi. On to jednostavno nije mogao, jer čitavim se svojim bićem čudio što li se to upravo pred njim događalo, i kakvu mu je stvar upravo knez govorio. *Ta on želi prodati drvo!* mislio je Myron, sav ushićen.

Joras je tada rekao još nekoliko riječi, koje Myron zapravo nije ni čuo, jer je bio odsutan umom, ali čim se Myron malo smirio i otjerao ushićenost, on je upao u riječ knezu jednim novim riječima.

Myron je tada izrekao knezu cifru.

“Vi to zapravo govorite?” upitao je Joras, blago se smiješeci, jer brojka koju je Myron izrekao bila je nekoliko desetaka puta veća od svih prethodnih ponuda za drvo zajedno.

“Zapravo govorim.” Myron je odgovorio pokušavajući biti što mirniji dok je gledao kneza ravno u oči.

“Ali... ja nisam znao da toliko... toliko zlata... uopće netko može imati u Hil'gumu... Štoviše, moja kneževina Rommir manje vrijedi od tog...”, govorio je Joras isprekidano, jer pred Myronovom je brojkom bio u potpunosti potresen. Myron na te riječi nije ništa rekao. “Ali znate li vi o čemu govorite!”, sada je najednom glasno rekao Joras. “Shvaćate li vi tu sumu?” iz nekog razloga, knez je govorio kao da se branio od nečega. Razmislivši malo o tomu, Myron je zaključio kako knez ne smatra brojku istinitom, pa se instinktivno pokušava obraniti od gotovo sigurne laži.

“Znam o čemu govorim.”, Myron je rekao. *Ovako se dakle Moorz osjećao kad je meni prvi puta spomenuo količinu zlata*, pomislio je tada, ne znajući ni sam što da poradi toga osjeća.

“Dogovor je, dakle, postignut?”, tada je Myron nastavio. “Prodajete drvo Kraljevstvu?”

“Prodajem!”, rekao je Joras. “Prodajem, dakako!”

To je bilo sve što je Myron htio čuti od kneza, i nedugo nakon tih riječi njih dva su se rastala, otišavši potom svaki svojim putem. Joras je napustio Dvoranu vijećanja, dok je pak Myron pošao do bankara Moorza.

Moors se nalazo negdje unutar zdanja, blizu one same dvorane u kojoj se vijećalo.

“Pozdrav, Myrone!” Moorz, čovjek u svojim šezdesetima, oniska rasta i debela lica, dobrodušno je pozdravio kraljeva savjetnika.

“Zdravo, Moorze!”, Myron uljudno odgovori, nakon čega se oni rukuju. Čim su se rukovali, Myron je započeo: “Recite, prijatelju, kada mogu očekivati da će zlato

doći?" Myron je govorio srdačno umjesto bijesno, kako bi inače i priličilo jer je pretplatio Kraljevstvo na nekoliko stotina godina otplaćivanja duga, ali kako ga jednostavno više nije bilo briga, bio je čak i oran.

Bilo je nešto muke, zapravo, tokom razmišljanja bi li toliko zadužio Kraljevstvo i doslovno mu zategnuo omču oko vrata, pa i onda kada je potpisivao dokumente. Ali čim je potpisao sve što je trebalo, stegnuo i sebi i Kraljevstvu omču oko vrata, te završio sa svime, naprosto je više prestao brinuti zbog svega.

Ako u Moorzovom osmijehu sada i jest bilo čega neljudskog i paklenskog, u Myronovom nije bilo nikako.

"Pravo je pitanje, Myrone, ima li dovoljno vremena da se raskrči dvorana u Citadeli, jer zlato, naime, dolazi još večeras. A bit će ga mnogo.", odgovorio je bankar. Čim je to rekao, dodao je: "Hoćemo li, molim vas, izaći van na vjetar? Dvorana vijećanja vazda smrdi..."

Myrona obraduje odgovor i više no što je trebalo, pa na njegovu licu tada osvanu smiješak i veći nego na Moorzovu. *Kralj će biti zadovoljan*, mislio je Myron, *i to je ono jedino vrijedno spomena.*

"To je odlična vijest!", Myron je tada uskliknuo, nakon čega se sjetio i bankareve molbe da izađu na ulicu. "No hajdemo, doista, na zrak. Ni ja ne volim ovdje disati..."

Na pola puta do izlaza iz Dvorane vijećanja, razgovor se nastavio: "Jest, naravno, odlična je vijest.", Moorz je rekao. "No, pazite: kad kažem da je zlata mnogo, ne preuveličavam, već još oduzimam. Ne samo da će trebati do večeri raskrčiti dvor, jer na dvoru će zlato biti najsigurnije, već će trebati napraviti mjesta i u nekim hodnicima. A s obzirom da je u pitanju mnogo novaca, preporučam da se okruži Citadela sa svom stražom Kessyra."

"Tako će onda i biti.", Myron se složio sa njim. "A koliko je kočija zlata u pitanju?"

"Ako će stići sigurno, trideset punih kočija koje vuku oko stotinu i pedeset konja. Naravno, tu je i sva moja vojska koja to zlato čuva. Četiri stotine vrlo prisnih ljudi."

Izašli su iz Dvorane vijećanja i stali na stepenice koje su dijelile kaldrmu ulice od njenih ulaznih vrata. Tu su obojica stala duboko disati, jer su im pluća onim zagušljivim smradom unutrašnjosti Dvorane vijećanja doista već bila isprljana. Myron je zadivljeno slušao Moorzove riječi. Bilo je doista veličanstveno to što je učinio u samo tjedan dana. No sumnjičavost, kao i uvijek, naposljetku je ipak prevladala, pa je on upitao: "A kako to da niste ranije rekli za to? Ta mnogo je zlata u pitanju! Čak i sa toliko ljudi i organizacijom koju, ma koliko da je savršena, ipak prati veliki rizik tokom prenošenja. Mogli ste primiti pomoć vojnika Kraljevstva..."

Na te riječi Moorz samo posegne rukom u svoj dugi k, te iz njega izvuče jedan smotani pergament na kojemu je bilo ostataka prelomljenog voska. Taj pergament

Moorz rastvori i pruži Myronu.

Pogledavši u dokument vrlo čitko napisan na hil'gumskom jeziku, Myron je uspio pročitati sve ono što mu je Moorz upravo bio rekao: četiri stotine ljudi, trideset kočija zlata, stotinu i dvadeset konja, dakle četiri na svaku kočiju, pedeset kočija punih hrane za vojnike i tako dalje, i tako dalje...

“To sam dobio danas. Točnije, prije manje od sat vremena.”, Moorz je rekao. “Čini se čudno, ali ja vjerujem svojim ljudima. Sve što sam im i rekao, zapravo, bilo je da pripreme zlato i dovedu ga što prije i uz što manju pomutnju mogu. A što se pak tiče vojnika Kraljevstva, tu vas molim da ne ne šaljete nikoga da pomogne mojim ljudima, jer koliko vjerujem svojim ljudima, toliko ne vjerujem kraljevim... nadam se da ćete me shvatiti.”

“Shvaćam, shvaćam...” gotovo šaptom Myron je rekao, ne zamjerajući ni najmanje bankarovim riječima. On tada vrati bankaru njegov dokument, na trenutak pogleda u sivu i golemu Dvoranu vijećanja, te promrmlja: “Toliko zlata...” Kad je ranije razgovarao sa Moorzom o zlatu i potpisao zaduživanje za trideset kočija zlata, nije tada ni upamtio broj, a kamoli da je mogao zamisliti tu količinu.

“Mnogo.”, Moorz doda. “Toliko da sam se i sam morao zadužiti!”

Myrona odgovor ne iznenadi, no ipak upita: “Zar?”

“Da. Ja sam u svojim riznicama nisam imao više od dvadeset kočija zlata. To je, mislim, dovoljno da se podigne čitava ovakva jedna Dvorana vijećanja, ali od čistog zlata. No svejedno je nedovoljno. Morao sam se zadužiti kod još nekih bankara, tucet njih, da bih sakupio dovoljno... Čak sam mislio donijeti još, ako bude nedostajalo. U slučaju da knez zatraži još...”

“Neće.” Myron odgovori.

“Svejedno. Pravi trgovac mora pokazati da ima dovoljno i za pregovaranje.”

Myrona odgovor zadovolji. “Pravo zborite, ali siguran sam da neće, jer sam razgovarao sa njim. Rekao sam mu koliko će otprilike dobiti zlata i riječi su mu se svidjele. Koliko sam shvatio, čim ugleda zlato pristat će na sve.”

“Tada u redu. Ako ništa drugo, manje ću se brinuti...”, Moorz će posegnuvši rukom u svoj kožun. Bio je njegov običaj da zapali lulu kad izađe na svjež ulični zrak, no to nije ranije mogao, jer je razgovor koji su on i Myron vodili bio bitniji. Sada je, kako je ustvrdio da je sve privedeno kraju, kao i uvijek, pošao do stražara što su stajali par koraka dalje i tražio da mu duhan u bubnju lule upale bakljom. Ovima nikada nije zasmetalo što ih svakoga dana Moorz traži vatre. Vjerojatno nikada i neće, jerbo je ta interakcija sa Moorzom bila jedina koja ih je zaokupljala u čitavom danu.

Vrativši se do Myrona sa upaljenom lulom, Moorz je rekao: “Ako je doista sve gotovo, tada moram reći da je ostala još jedna brig: koliko znam, Pukovnik je Kessyra, Mord Dur'agemski, još teško bolestan. Ako ikako mogu pomoći, Myrone (jer znam koliko ste dobri prijatelji oduvijek bili; ta koliko sam vas puta u mladosti vašoj mogao vidjeti odavde kako idete do *Suhog pruta!*), samo recite, i ja ću pomoći.

Bit će mi drago, štoviše!”

“Mislim da neće ništa trebati, ali svejedno zahvaljujem.”, Myron je uza smiješak odgovorio. “Ali dobro ste me podsjetili. Zapravo sam još ranije imao namjeru poći do Morda, ali sjetih se da nisam razgovarao sa knezom Jorasom pa sam pošao to obaviti. Sada kada je sve obavljeno, prema tome, odlazim do Morda ovog trena!”

Prije no što su se rastali, Moorz je rekao Myronu: “I poručite mu, molim vas, da se ne ustručava zatražiti što god želi, jer bit će mu uslišeno.”

“Reći ću mu.” poručivši to, Myron se okrenu i ode.

* * *

Već desetak minuta kasnije, Myron je mirna držanja polako otvorio vrata iza kojih ga je čekao njegov prijatelj Mord Dur'agemski bolestan u krevetu. Nije se to moglo nazvati bolešću, zapravo, koliko umorom, ali Myron nije u tom trenutku razmišljao ni o čemu, pa tako nije pokazivao interes ni spram tog detalja. Velika odaja, u kojoj bijaše sparno i vrlo smrdljivo – a zrakom je vladao smrad izmeta i znoja – bila je mračna, jer Mord je izričito tražio liječnike da ne pale niti jednu baklju. Od bilo kakvog svjetla, rekao im je, pekle bi ga oči.

“Čujem li ja to korak svog prijatelja?” Mord je u tišinu prostorije dobacio kad je Myron zatvorio vrata, a njegov se glas raširio prostorijom uz odjek.

“Vjernog, dakako.” Myron je odgovorio.

“Myrone! Ne zatvaraj vrata, molim te: umrijeti ću od ovog smrdljivog zraka!” čuvši te riječi Morda, Myron se vrati do vrata i otvori ih širom te postavi mali ormarić na njihov rub da ih time u potpunosti sputa. Otvorena vrata baš im i nisu pomogla onoliko koliko su oni htjeli, ali morali su priznati, i to je bilo bolje od ničega.

Teški zrak polako je Myrona gušio kako je vrijeme prolazilo, ali on se uopće bojavao o tomu razmišljati.

“Kako si, Morde?”

“Loše...”, Mord započne svojim hrapavim i malaksalim glasom, no ipak ne oblikuje nikakvu rečenicu. Umjesto toga, dodao je: “Zašto te nema tako dugo? Ta već su se i vijesti nove izredale...”

“Žao mi je zbog toga, prijatelju.” Myron je, odgovorivši, pošao do Mordova kreveta i sjeo na njegov rub. Radost što će ugledati lice svoga prijatelja naglo je nestala, jer Mordov je krevet bio okrenut tako da je bolesnikovo lice uvijek bilo u mraku dokle god su baklje na zidovima neupaljene. Mord kao da je znao na što Myron misli, pa je rekao: “I bolje je da me ne vidiš. Ni sam ne znam kako izgledam, ali svaki put kad zamislim, vidim da sam ogavan... da, ogavan sam samome sebi. Lijep opis, zar ne?”

“Ne bih znao reći.”, Myron odgovori. “Opis je opis. Dokle tvoje vlastite oči ne

vide kakav si, uzalud je vjerovati opisima, jer tada je moj opis: Prekrasan si, Morde, a naprosto ta tvoja duga plava kosa i rumeno lice djevojke!”

“Ha! Nisam ni mislio da ćeš nešto pametnije reći...” Mord se grohotom stane smijati, za što je sada iz nekog razloga bio sposoban, a smijeh što je izlazio iz njegovih i usta Myrona bio je iz korijena oživljavao čitavu prostoriju. *Nije Mord na umoru*, Myron je tada pomislio. *Ta ja vidim život što on isijava!*

Čim je smijeh zamro, a to bijaše ubrzo, Myron je objasnio Mordu da nije dolazio jer su ga zadnjih dana obvezale mnoge dužnosti vezane uza rat što predstoji.

“Je li sve u redu?” Mord je upitao zabrinuta glasa čim mu je Myron spomenuo rat. Kroz glavu Myrona na to su prošle misli o dvije mogućnosti što su se zadnjih dana u Mordovoj odaji mogle odvijati: prva je bila da je Mord toliko jadikovao o svojoj bolesti da nije ni mislio o Hil'gumu – i tu bi mu Myron oprostio odmah. A druga je, pak, ona daleko vjerojatnija, bila da se Mordova bolest i jest pogoršavala upravo zato što misli o ratu iz njegove glave nisu htjele izaći. Naravno, Myron je znao što je od toga bilo točno.

“Naravno da jest. Iako se činilo da neće... ali ipak jest: spremna je i vojska i drvo za pravljenje preostalih potrebnih brodova. Oni će biti izrađeni za nešto više od mjesec dana, jer uposlit ćemo sve tesare i brodograditelje.”

“Sve će se ostalo obustaviti za to vrijeme? Svi poslovi?”

“Svi.”

“Pa... to je vrlo mudra odluka, onda. Moram priznati, Myrone, da mi je upravo laknulo.”

“Drago mi je ako je tako.”, Myron je na to rekao. “Ali prijedimo mi na ono bitnije: kakvo je tvoje zdravlje, Morde? Možeš li hodati?”

“Hodati? Ja eto ležim ovdje već jako dugo. Pa čak i serem dok ležim, da budem što iskeniji mogu... ali ne, nisam pokušavao ustati otkad si zadnji puta tu bio.” Myron se natjerao osmjehnuti na Mordov neuspješan pokušaj pretvaranja tragedije u komediju. Odmah potom promislivši o njihovu zadnjem susretu, sjetio se da ni tada Mord nije pokušao hodati.

Najednom je u Myronu planuo taj poznati i odvratni osjećaj nadanja. Iako se svim silama odupirao da te riječi izgovori, Myron je to u konačnici ipak rekao: “A zašto ne bi sada pokušao hodati? Evo – ta ovo je bolnica! – ima ovdje štapova za hodanje koliko želiš, pa ćeš malo uz štap, malo uz mene... i možda u konačnici prohodaš.”

“Moguće je da je i to dobra ideja!” Mord je rekao te se pokušao posjesti. Uz tešku muku to je i uspio. Myron je za to vrijeme pronašao jedan dobar štap za hodanje što je kraj ostalih bio naslonjen na jedan od zidova nedaleko od Mordova kreveta. Mord prihvati štap iz Myronove ruke, polako njegovim vrhom dotakne pod i, snažno se uprijevi, pokuša ustati. Bez Myrona, koji ga je tog trenutka primio ispod ramena i pomogao mu ustati na noge, Mord bi se srušio na pod.

“Hajde, napravimo nekoliko koraka...”

Najteži korak bio je onaj prvi, kada je Mord želio da mu radije noge odsijeku nego da mora njima hodati. Toliko su ga boljale – i još više od toga.

No Mord nije odustajao, a Myron je još i manje, pa su tako narednih desetak minuta proveli šćući se u krug u istoj toj odaji koju nisu napuštali.

“Hoćemo li sjesti?” Myron je u jednom trenutku upitao.

“Neka sam proklet ako pristanem!”, Mord je naizgled ljutito odgovorio. “Predugo sam ondje ležao...”, prezirno je pogledao prema krevetu. Taj mu je krevet audio ledima jednako kao da su ga svakodnevno prebijali. Bilo je to zato što je tog dana prvi puta ustao iz njega otkako su ga ondje uopće polehli. Doista, mogao se zakunuti, da je ostao još neko vrijeme u tom krevetu, ili bi mu se pomračio um, ili nikada više ne bi mogao niti ustati. “Podimo radije do zidina. Imamo o mnogočemu razgovarati, a do zidina je lijep i dug put, pa će mi to, mislim, dobro učiniti nogama. Potrebno mi je hodati, Myrone!”

Tako je i bilo. Svatko na koga su naišli, samo je uz najveće poštovanje pozdravljao pukovnika i kraljeva savjetnika. To je bilo tako jer su Mord i Myron bila dva vrlo važna lica ne samo Kessyra, već i čitavog Hil'guma. Svima je bilo drago vidjeti da je pukovnik napokon izašao iz kreveta naizgled na pragu ozdravljenja; njima je, kao i samome Myronu, rečeno da je Morda udario grom, pa je stoga završio u krevetu.

Mord je hodao lijevom rukom oslonjen o štap, a desnom o Myronova ramena. Hodao je šepesajući i vrlo polako, svaka koraka popraćena užasnom boli. Osjećao je nekakve trnce u nogama, koji nisu bili trnci koliko probadanja nečim sličnim usijanom željezu. Da ne bi vrištao, vraški se suzdržavao od boli. No kako je držao zube stisnutima, prošao je kroza sve to u tišini.

Bilo je teško izaći iz bolnice i doći do najbližih stepenica što su vodile na zidine, a pravi je pakao nastupio tek tada. Nitko od njih dvojice nije doista znao kako će izvesti uspinjanje.

“Hoću li te ponijeti na ramenima, Morde?”

“Primamljivo, ali ne. Pokušajmo radije jednu po jednu... i već ćemo nekako doći do vrha.”

Myron pristade, a Mord na to vrlo polako podigne svoju desnu nogu i položi je na prvu stepenicu. Myron stane na drugu stepenicu odmah zatim i, zgrabivši Morda čvrsto, povuče ga k sebi gore. Trebalo im je nekoliko sekundi da svladaju svaku stepenicu, a na sam su vrh stepeništa tim tempom došli dvadesetak minuta kasnije. Mordove su noge tada, iako im je vlasnik bio ponosit na uspjeh, bile umorne, a stoga se i tresle, ali Mord se na to nije htio obazirati ni najmanje.

Kad su se dakle uspeli na zidine koje su na tom mjestu dostizale dvadeset i pet metara, gdje ih je odmah dočekao jak i leden vjetar, pa čak i pokoja kaplja kiše dospjela kanda niotkuda jer kiše nije bilo na vidiku, umjesto da se odmore, oni su stali šetati. Šetali su sredinom puta napravljenog između kruništa i galerija bez

prestanka, pozdravljajući usput one stražare na koje bi naišli, a koji su nosili kožne ogrtače što su ih štitili od vjetra, i napredovali su neumorno, ali ipak polako, bez ikakve žurbe. Kako je put bio širi od dva metra, bilo je i više no dovoljno mjesta za hodanje bez straha od pada, pa i da nije bilo rukohvata duž čitavog kruništa. Njih se dvojica nisu zaustavljala, pa čak ni razgovarala, već su uživala u šetnji sve do jednog trenutka kad su uvidjeli da je najbliži stražar od njih udaljen više od stotinu metara. Tada se Mord zaustavio i naslonio na kamenu ogradu.

Dio zidina na kojem su se sada nalazili bio je onaj koji je čuvao sam sjever Kessyra, to jest Citadelu. Tu je udaljenost od tla bila veća od pedeset metara, jer je Citadela, kao i zidine oko nje, bila podignuta na višem terenu od ostatka Kessyra. Mord je mogao slobodno reći svome prijatelju ovdje što god bi poželio, jer nisu postojale nikakve šanse da bi ih netko mogao čuti. Sve dotad, Myron i jest duboko u sebi sumnjao da će stati baš na tom mjestu, jer nešto mu je govorilo da se nekakav razgovor između njega i Morda mora dogoditi. A razgovor se i dogodio:

“Myrone, jednu vrlo bitnu stvar ti nisam rekao danas, a razlog tomu djelomice se krije i u tvojoj krivici, jer sjeti se da mi nisi dugo dolazio, pa ti ranije nisam mogao reći.”

“Što god da je, reci mi, Morde. Ta i da je ne znam što, ne znam zašto bi ikada to bilo vrijedno tajenja...” odgovorio je Myron pomalo zatečen riječima.

Mordov je pogled počivao na travi koju je podno zidina s vanjske strane njihao sve jači vjetar. Ta je trava bila obasjana suncem pred zalaskom, i bila je doista prizor ugodan oku, u pogotovu kad bi se dodalo i ono što je sam krajićak njegova vidnog polja promatrao: planine u daljini i oblake nad Hil'gumom, bijele i sivkaste, velike i male, razbacane po plavetnom nebu.

“Prije točno četiri dana, kad si zadnji puta bio kod mene u posjeti, nakon što si otišao dobio sam jednu naročitu vijest.” Mord reče.

Myron se na trenutak zamisli, jer imao je osjećaj da zna i kuda će točno razgovor krenuti. Već dva otkucanja srca kasnije u potpunosti se složivši sam sa sobom da zna o čemu je riječ, pomirio se sa sudbinom. *Ta i moglo se očekivati*, pomislio je.

A Mord je rekao: “Tvoja sestra, Morrysta, povjerala mi je da nosi dijete. Moje dijete.”

Myron sasvim mirno i neiznenađeno, baš kao kakav mudrac, na to kimnu i reče: “Shvaćam.”

“A to je i jedan od razloga zašto sam ti baš na ovom najudaljenijem i najvišljem mjestu htio to poručiti. Nikoga nema, Myrone, a ja sam slab. Stoga, evo, ako ti nije po volji prepuštam ti na izbor da me gurneš sa zidina u smrt.”

* * *

To Myron nije očekivao. Nakon vala čuđenja, nastupio je val smijeha. A već odmah potom val neopisive tuge jer prisustvuje vjerojatno najčišćem prijateljstvu ikada. Pod tim zadnjim valom Myron nije mogao izdržati, već je samo zagrlio svoga prijatelja.

“Učini to brzo...” Mord na to šapnu.

“Što? Ta neću te baciti! Vidiš li da te grlim, Morde!”

“Zašto me grliš? Myrone, ta obeščastio sam ti sestru i nanio sramotu tvojoj obitelji. Osim toga, grijeh je...”

“Grijeh? Koliko ja znam grijeh je samo ako niste sparjeni. A s obzirom da se još večeras sparivate, sve je u redu.”

“Kako večeras?”

“Jednako kao i svaki drugi dan! Neće biti raskoši, ali će biti po pravilima. Imaš moj blagoslov, Morde Dur'agemski!”

“Ali nisam spomenuo nikakvo sparivanje...”

“Ili ćeš to učiniti sa Morrýsom, ili ću te doista biti prisiljen gurnuti sa zidina, Morde. Za zdravlje se tvoje, pak, ne brinem, jer pokazao si da možeš doći i na same zidine. U tom slučaju, Hram boga Obe ne bi smio tvojim nogama predstavljati prevelik problem. Tada... imaš li namjere spariti se sa njom ili ne?”

“Kad ne bih imao namjere, Myrone, tada bih se sam bacio sa ovih zidina.”, Mord je na to odgovorio. “A ako sam doista našao milost u tvojim očima, tada ima da učinim što tražiš, jer istina je da volim Morrýsu više no išta...”

Na te posljednje riječi njegove su oči zaiskrile pod snagom jednog starog čuvstva kojeg se tada sjetio, a kojeg se ranije iz nekog razloga nikada nije htio doticati. Naime, Mord se prisjetio svoje prve djevojke, Alvere, koja je svojevremeno, prije mnogo godina, učinila da se Myron i Mord posvađaju i postanu neprijatelji. Oni su sada o njoj mislili samo najbolje, iako je nikada više nakon njenog odlaska nisu vidjeli, a tako su mislili stoga što ih je upravo ta svađa poradi nje tada učinila najboljim prijateljima.

“Sjećas li se Alvere?” Mord je tada, sasvim neočekivano od strane Myrona, postavio pitanje.

“Ona djevojka koje smo se borili prije... koliko – deset godina?”

“Da, mislim da ima deset godina. Na nju mislim.”

“Sjećam je se.” Myron reče.

Nastupila je tišina. Njih su dvojica tada stali promatrati prizore koji su se dali vidjeti samo sa zidina Kessyra, jer su svim ostalim očima bili skriveni poput najvećih tajni. Oni sami nisu bili svjesni veličine i snage onoga što su promatrali, a promatrali su Hil'gum. Njihove oči, pak, jesu bile svjesne. Stoga i jesu suzile, tjerajući svoje vlasnike da obruše pogled.

Tišinu je prekinulo Myronovo pitanje: “Zašto je spominješ?” a na to je pitanje Mord već u sljedećem trenutku odgovorio uzdahom: “Ah, kad bih barem i sam znao...!”

Vjetar im je šibao obraze. Morda je bolio svaki, i najmanji djelić njegova tijela, a Myrona je mučila strašna glavobolja. No svejedno su odlučili razgovarati o toj davno minuloj ljudskoj pojavi: "Ne vjerujem da je bila zla." Myron je rekao.

"Ne, to nikako. Mada pamtim te dane kao jedne od najgorih u svom životu..."

"Sjetih se nečega:", Myron reče kad je njegov pogled uhvatio nekog kobca kako leti na nebu, "da nije bilo te djevojke, mi se nikada ne bi posvađali. Stoga, nikada mi ti ne bi oprostio, i nikada ne bi postali prisni prijatelji... Morde?"

"Reci." Mord mirno odgovori.

"Mislim da znam kako će ti se dijete zvati bude li žensko."

Mord pogleda u Myrona odobravajući točno ono na što je on mislio. "Imaš pravo.", prihvatio je Mord. "Neka bude tako."

* * *

Razgovor o Mordovoj nekadašnjoj djevojci Alveri nije dugo trajao, jer uistinu se tu i nije imalo mnogo što reći. Postojala je tu doduše jedna rana na srcima i jednog i drugog prijatelja, vrlo stara rana, koju je već zahvatilo metar prašine, a koju je uzrokovala ta djevojka, i koju je razgovor o njoj polako zatvarao. I doista, kako su minute u tom razgovoru prolazile, i Mord i Myron osjećali su se sve bolje.

Otkako je Alvera napustila Kessyr, niti jedan od dva prijatelja nije na nju u sljedećih deset godina pomislio više od tucet puta, a to je bilo tako jer se ranije oni to nisu ni usuđivali. Sada im je to, starijima i kudikamo mudrijima, bilo čak i smiješno.

"Ja ne osjećam sada baš ništa spram nje, Myrone... a mogu ti reći da je se sasvim i ne sjećam, barem ne njenog lica..." rekao je u jednom trenutku Mord, kad su razgovor o njoj polako privodili kraju.

"Mnogo je prošlo, da." složio se Myron. On je tada bacio pogled spram bolnice, kanda zamišljen, a koji je govorio upravo ono što je Myron sljedeće i izrekao: "Bolnica je proketo daleko..."

"Jest.", rekao je Mord osmjehnuvši se. "Hoćemo li?"

"Idemo."

Pak je na drugom kraju Kessyra Jarez završavao učenje Thargeliona i Neurija telekinezi, jer nije prošlo niti deset minuta otkako je, odmah nakon Thargeliona, koji je pak telekinezom prevrnuo čaturicu vina, Neurij magijom stao pomicati čitave predmete, mršteći svoje lice i napinjući mišiće.

Čim je ugledao kako njegovi novi učenici nakon toliko dana prvi puta napreduju, Jarez je istog trenutka odlučio da je došao kraj njihovu učenju. *Obećao sam im upoznati ih s magijom, i oni su sada to učinili. Nema potrebe da idemo dalje,* pomislio je Jarez. Nakon što im je rekao iste te riječi, odgovora nije dobio, ali na njihovim je licima vidio da im odluka nije bila prava.

“Ali na ovom stupnju poznavanja magije ne možemo biti gotovo ni od kakve koristi Kraljevstvu!”, rekao je Thargelion u jednom trenutku. “Molim te, Jareze, uči nas dalje!”

“Ne smijem.”, mistik je odgovorio. “Shvatite da ste već i sada laka meta destruktivnoj magiji. Ona će vas uništiti.”

“Ali Mordu moramo pomoći...” javio se opet Thargelion.

Te riječi učinile su da Jarez na trenutak utihne. Problem kod Morda Dur'agemskog, držao je on, bio je taj što je Mord zaglibio u kaljužu magije preduboko, i on je se nikada neće osloboditi. “Ali to ne mora biti tako s vama...” Jarez je šapnuo toliko tiho da je samo on mogao čuti svoje riječi.

“Jareze...” htio je tada reći nešto princ, ali mistik ga je prekinuo:

“Ne. Kako god bilo, ja vas sada moram odvezati. Thargelione, sada si me zamolio da vas nastavim učiti dalje, ali poslušaj ovo: ja molim tebe i tebe”, pokazao je polako rukom prvo na jednog, a onda na drugog, “molim vas obojicu da me ne tjerate činiti nešto poradi čega znam da ćemo svi troje propasti.”

“Ali kako se propada...” Neurij je opet zaustio, ali njegove riječi mistik kanda nije ni slušao, pa mu je opet upao u riječ, sada gotovo povikom:

“Sa destruktivnom magijom ne želite imati posla!”

Nakon tih mistikovih riječi nastupila je kratka tišina. Thargelion i Neurij ležali su i dalje na podu svezani, ali sada ne izgovarajući niti jedne jedine riječi, već čekajući da Jarez bude taj koji će progovoriti.

▲ Jarez progovorio i jest:

“Molim vas”, rekao je on, “dopustite mi da vas sada odvežm. Ta ne govorim vam to jer vas mrzim...”

“U redu.”, bio je Neurij koji je prvi pristao na te riječi. “Odveži nas.”

Jarez na to kimnu glavom, te pogleda upitno u Thargeliona. Na Thargelionovu se licu dalo vidjeti da se ovaj neće još čitavu jednu sekundu, no onda je pristao i on.

Jarez im tada pride i stane ih odvezivati. Kako su ovi bili svezani nekoliko dana, užad je već bila labava, a smrad je dvaju ljudskih tijela bio gotovo nepodnošljiv. No sve je to Jarez istrpio bez ikakva problema.

“Hvala vam.”, Jarez im je rekao jednom kad ih je oslobodio užadi i obojicu osovio na noge. “Vjerujte mi, učinili ste sada pravu stvar, jer destruktivna magija...”

“Da”, složio se sa njim Thargelion. “Ona ipak neće nama vladati...”

Na to se Jarez osmjehnuo i položio ruku i jednom i drugom na rame. Pogledavši im zatim ravno u oči, prvo jednom, a zatim i drugom, on je pokušao iznijeti rečenicu: “Destruktivna magija...”

Ali ta je rečenica bila prekinuta njegovim vlastitim mislima: *Zar je moguće!* a te misli bile su uzrokovane samim pogledom u njihove oči. *Ne!* pomislio je tada, osjećajući jednu gadnu prestravljenost unutar same svoje krvi što mu je kolala venama, *samo ne i vi...!*

Ali, dakako, bilo je prekasno. Jarez je uvidio da je destruktivna magija već vladala njima obojicom.

* * *

Večer je ta bila u najmanju ruku neobična, neočekivana i veličanstvena. Isprva ugledavši čitavu vojsku ljudi pred zidinama, dveri Kessyra su se zatvorile, a streličari se formirali po zidinama, zajedno sa oklopnicima unutar južnog dijela grada. Jedva u nekoliko minuta, koliko je trebalo kessyrskoj vojsci da odreagira, baš je svaka stvar u gradu stala, a grad se pripremio na možebitni napad.

Kad je sam kralj doznao da je vojska pred vratima, ni on nije imao pojma što da misli. Prvo je pomislio da ga napada kakva vojska plaćena Vijećem, a kada mu je jedan član Vijeća rekao da to nije tako, došao je do zaključka da to zasigurno moraju biti oni regruti iz sela i gradova sa istoka Hil'guma kojima je Kessyr usputno stajalište do konačne točke, Teoma, a koji su bili dio onih deset tisuća vojnika koje je on htio poslati u Krvavu zemlju. No problem je bio što bi, da je to doista slučaj, danima ranije bili obavješteni o dolasku tolike količine ljudi, te, ako se to i ne bi dogodilo, da bi barem vojska dolazila sa prave strane. Naime, nikako tim putem kojim su došli nisu mogli doći sa istoka. Prihvatiti da su, eto, tada došli za zapada bilo je nemoguće jer nitko nije mogao zamisliti niti jedan razlog zašto bi ikada vojska umjesto prema Teomu išla prema Kessyru ako se jasno znaju kraljeve riječi i one samog Vijeća.

Kralj je bio u najmanju ruku iznenađen.

A iznenađenje je naraslo daleko više kada je na dvor došla vijest da iza vojske dolaze i kočije. Čitav red njih, jedna za drugom, u koloni dugoj nešto više od kilometra. Kad su to javili kralju, on više nije mogao sjediti u miru. Ustao je i izašao iz Citadele, nakon čega se zaputio prema prvom stepeništu koje je vodilo do zidina. Uspevši se na zidine, žurnim je korakom – koliko je to mogao biti – pošao njima do samih dveri, odakle je nakanio svojim očima razgledati prizor.

No kad je došao tamo gdje se zaputio i kad se uvjerio da se doista pred zidinama grada nalazi vojska, a pristužu i kočije, uvidio je da zapravo ništa nije postigao. *I dalje ne shvaćam što se događa*, mislio je.

Napuštanje Citadele bila je greška, jer upravo se tada Myron, zajedno sa Mordom, zaputio ondje.

Žureći prema velikoj dvorani unutar Citadele, Myron nije suviše mario na šepesavog Morda koji je išao za njim, jer baš kao što je i sam Mord znao, sigurnost Kraljevstva bila je u tom trenutku bitnija od svega.

Ali koliko god se žurio, Myron je odredište zatekao prazno. Na tronu nije bilo nikoga, a sa zidova u dvorani poskidane su gotovo sve baklje.

“Myrone!”, kraljevog je savjetnika sa samog ulaza u Citadelu tada dozvao Mord

svojim ni najmanje zdravim glasom. "Kralj je na zidinama!"

"Zašto je ondje?" Myron je upitao samoga sebe čim je začuo Mordov glas, te se zaputio natrag do njega prošavši kroz hodnik što je vezao ulaz u Citadelu i veliku dvoranu.

Ugledavši Morda kako stoji na ulazu u Citadelu, dok se vani od svjetlosti mnogih baklji nije ni vidjelo zvjezdano noćno nebo, gotovo kao da psuje Myron je otresao sa usana: "K vragu! Kad ne gledam..." a to je rekao tako jer je doista samo slijepac mogao previditi čitavu predstavu ljeskanja svjetlosti baklji vojnika sa zidina. One, pak, vojnike što su bili na zemlji nisu mogli vidjeti sa te pozicije, kao ni njihove baklje, jer su ti bili na južnoj strani Kessyra.

Vojska se bankara Moorza najvjerojatnije čudila zašto je ulaz u Kessyr zatvoren, ali poradi toga nije suviše marila, jerbo među njima nije bilo nijednog čovjeka višljeg roda koji bi se takvo što možda pitao. Zapravo, sve sami krvnici čuvali su to bankarevo zlato, a to je pak govorilo mnogo o ljudima visoka roda u Hil'gumu, kada im je bankar vjerovao manje nego tim krvnicima.

Myron se neko vrijeme pitao gdje li je sam Moorz – koji je trebao biti u Kessyru – da obavijesti kralja da ne napada vojsku, ali utvrdivši da mu samo pitati se to ne donosi mnogo, prije no što je otrčao do stepeništa što je vodilo na zidine, poručio je Mordu: "Pričekaj me ovdje. Situacija je ozbiljna!"

Myron je trčao najbrže što je mogao, a kad je došao do stepenica i uspinjao se jednakom žestinom. Ali, baš kao što umor prije ili kasnije savlada svakoga, tako je savladao i njega, te se Myron jednom kad je došao na vrh stepeništa našao toliko umoran da je jednostavno trebao kratki predah prije ikakva nastavljanja dalje.

No tu na vrhu stepeništa došlo je u Myronu do promjene plana, i on je, jednom se osvrnuvši oko sebe i uvidjevši da se nalazi okružen steličarima, zgrabio tada prvog vojnika do sebe i gotovo mu se izderao u lice:

"To je Moorzova vojska; dobrodošla je!" nakon čega mu je poručio da prenese vijest.

Vijest se nakon toga od jednog uha zgurane vojske na zidinama do drugog proširila brzo poput kuge, a u konačnici je glasila: "Moorz je dobrodošao; ne napadaj nikoga!" i kao takva je stigla do kralja.

Srećom, kralj je znao koje najbitnije dijelove rečenice izdvojiti pa je tako zapovjedio da se vojska povuče sa zidina, a ona usred grada vrati u stražarnice. I tako je bio spriječen jedan gadan pokolj.

* * *

Moorz je izašao iz nužnika svoje kuće i žurno se zaputio na ulicu, gdje je prva osoba koju je ugledao bila Thargelion, a ostale dvije princ Neurij i mistik Jarez. Pogledao ih je sa dubokim poštovanjem, ali ipak ih je upitao: "Kakva je to

halabuka? Što se događa?”

“Očito”, princ je odgovorio tmurna glasa, “pred gradom se nalazi vaša vojska.”

Čuvši to, Moorz, čovjek od svojih šezdesetak godina, udari se dlanom po glavi, opsuje, i ispriča se sugovornicima, nakon čega odmah požuri do dveri Kessyra.

“Moorze, znaš da ćeš odgovarati zbog ovakve nepromišljenosti!”, bilo je prvo što je kralj Hinnor rekao bankaru jednom kad mu je ovaj došao u susret. “Umallo si izazvao bitku!” Srećom, oni su najbliži vojnici kralju bili ipak dovoljno blizu da kralja zaustave od nasrtanja na nesretnog bankara i započinjanja tko zna kakvih novih nevolja. Jer naime u kralju se tada bijes bio toliko rasplamsao da ovaj, jednom kad bi bankara uhvatio među šake, zasigurno ne bi stao sa udaranjem dugo vremena.

Moorz se tada kralju stao ispričavati, nekoliko puta napomenuvši da nije mislio da će zlato koje dolazi izazvati toliko nevolja. “To zlato je za vas, gospodaru! Baš zato sam i mislio da ćete se obradovati...” rekao je bankar.

“Kakvo zlato?”

“Zlato koje je vaš savjetnik, Myron, zatažio da se dopremi na vaš dvor. Sve prema dogovoru. Zlato s kojim ćete, ako sam dobro shvatio, kupiti drvo potrebno za izgradnju brodova u Teomu...”

Kralj je shvatio o čemu je Moorz govorio, no kako je također znao koliko je otprilike zlata potrebno da bi se kupio i najmanji dio Sablasne šume, upitno je tada pogledao u bankara te rekao: “Ali znaš li ti, čovječe, koliko je to zlata u pitanju!”, rekao je te se okrenuo do najbližeg vojnika, upitavši ga: “I gdje je Myron uopće?” na što vojnik slegne ramenima i kao na zapovijed nestane među gomilom, vjerojatno istog trena započevši potragu za kraljevim savjetnikom.

“Znam koliko je to zlata. Zato ga toliko čuvara i prati, jer ima ga mnogo. Vrlo mnogo. Gospodaru, smijem li vas zamoliti za dopuštenje da se kočije odvedu u konjušnice?”

“Naravno.”, kralj odgovori. Okrenuvši se prema mjestu gdje je stajao onaj vojnik i uvidjevši da vojnika nema, opsovao je i pošao do sljedećeg, kojemu je zapovjedio da se otvore dveri. Istom tom vojniku napomenuo je također da naloži da se što prije isprazne sve konjušnice, bez obzira čiji su konji u njima. “Također, pobrini se da nitko niti u jednom trenutku, osim ako ima moje vlastito dopuštenje, ne smije ući u konjušnice. Konjušnice su namijenjene samo kočijama i vojnicima koji čuvaju te kočije. Nikome drugome, pa ni mome vlasitom sinu ako nema moje dopuštenje.”

“Razumijem, gospodaru. Bit će odmah učinjeno” vojnik je odgovorio prije nego je otišao.

Kralj se na to vrati Moorzu. “To zlato mora još sutra nestati odavde, Moorze. Reci mi, gdje je knez Rommira?”

Iako se činilo da će biti zadovoljan, kralj je zapravo bio i više no bijesan, a nije bio bijesan na bankara, već na svog savjetnika, Myrona. Razlog njegova bijesa krio se u tomu što je on i sam znao da Moorz posjeduje dovoljno zlata za kupnju

potrebnog dijela Sablasne šume, i on je sam mogao jednako to zlato zatražiti. *Ali ja to nisam učinio, jer ja za razliku od te budale znam da će dogovor sa Moorzom donijeti ništa osim propasti*, mislio je kralj.

Myron se sa njim nije savjetovao prije nego je zadužio Kraljevstvo, i kralj je stoga bio ljut na njega. Toliko ljut, zapravo, da je nakanio još te večeri dati Myrona uhititi.

A odmah nakon uhićenja vrlo vjerojatno i pogubiti.

Poglavlje 23

Loš te večeri, kočije su pune zlata bile odvedene u konjušnice, gdje ih je čuvalo preko tisuću vojnika, što Moorzovih plaćenika, što kraljeve osobne vojske. Kralj Hinnor, njegov sin Neurij i Neurijevi najprisniji ljudi, zajedno sa bankarom Moorzom i knezom Jorasom čim je zlato bilo spremljeno na sigurno sjeli su za jedan od dugih stolova u dvorani Citadele i započeli sve potrebne razgovore. Iako je zlato bilo tu, a knez Joras spreman za njega dati dio svoje Sablasne šume, tu je bilo još jedno čitavo brdo dokumenata koje je valjalo potpisati, kao i nekoliko bitnih dogovora i napomena koje nije valjalo preskočiti, tako da je te večeri oprez vladao na gotovo svakom licu.

Iako u velikoj dvorani nije vladala vrućina, ondje nije bilo niti jedne prisutne osobe koja se nije znojila. To je bilo tako jer je stvar oko koje su raspravljali bila suviše delikatna da bi ih držala hladnima. Od pića, sluge su kao i obično nudile sve, ali za stolom su osim kralja ipak svi tražili samo vodu. Kralj pak nije odustajao od vina.

“Jednom kad dobijemo dozvolu sjeći šumu, hoće li posao učiniti kessyrski drvosječe ili vaši?” upitao je tada Myron kneza Jorasa.

“O, moji, moji, nema potrebe da šaljete ljude.”, odgovorio je knez pokušavajući biti što uljudniji, “a drvo će vam biti isporučeno ravno u Kessyr.”

“U Teom.” ispravio ga je Myron.

“U Teom, dakako...” složio se knez.

“A za prijevoz zlata do Rommira dovest ćete vlastitu vojsku ili može poslužiti moja?” javio se bankar.

“Okupljanje i dolazak trajali bi predugo, gospodaru Moorze.”, javio se kralj nekako odsutna glasa. “Bolje je da vaša to učini. Osim toga, kako su već došli do Kessyra bez da su išta iz kočija uzeli, moral im nije upitan. No, dakako... to sve ovisi o knezu.” dodao je pogledavši u Jorasa.

A Joras, osjetivši taj pogled na sebi, kimnu glavom i reče: “Njegovo veličanstvo ima pravo.”

Sve te riječi kralj je izgovarao gotovo i ne razmišljajući o njima, jer u njemu naima sve što je vladalo bila je mržnja spram svog savjetnika. Sve to vrijeme, zapravo, on se suzdržavao od ustajanja i napadanja Myrona, a time mu je um bio zaokupljen toliko da on te večeri čak nije primijetio ni povratak vlastita sina iz karantene.

Neurij je bio odsutan gotovo tjedan dana, ali to kralju kanda nije značilo ništa. Jer pred mržnjom, i to pred mržnjom pijana čovjeka, nikakvi drugi osjećaji ne mogu se održati.

Prodao si nas, gade, bilo je sve o čemu je kralj razmišljao dok je držao pogled prikovan na Myronu, i zbog toga ćeš trunuti...

Za to je vrijeme, pak, nešto više od kilometra dalje, pokušavajući svoje misli dovesti do nekakva reda, u krevetu mračne i zagušljive dvorane bolnice ležao Mord Dur'agemski. On nije znao pokušava li zaspati ili pak ustati iz kreveta, jer manje-više nije bio sposoban niti za jedno. Šetnja zidinama koju je tog dana obavio sa Myronom i onaj incident sa bankarevom vojskom doveli su ga do tolikog umora da on više nije mogao ni zamisliti hodanje, a opet, nisu ga htjeli ni smjestiti u san.

Nalazio se on stoga u bezizlaznoj i tmurnoj situaciji: umoran, bez ikakvih informacija o ičemu, takoreći nepokretan, a usto i mučen nesanicom. A ako mu je Myron na zidinama tog dana rekao istinu, nalazio se i nekoliko sati pred svojim sparivanjem sa Morrysom.

Da, tako je rekao, mislio je Mord. Rekao je da ću se večeras spariti sa njom... No gdje li je on? dodao je u mislima. Ta gdje su li svi?

Te misli Mordovu su nelagodu dodatno povećale, jer samoću i tamu on je kanda podnosio sve manje, i zbilja je htio neko drugo ljudsko biće da se ondje uz njega nalazi. U prostoriji doista nije gorjela niti jedna svijeća i niti jedna uljanica, a kako nije bilo prozora, od pomoći nije bila ni mjesečina, pa je tako mrak bio takav da Mord nije mogao vidjeti baš ništa.

Mord je mrzio biti okružen ništavilom, jer spram njega kao da je instinktivno osjećao strah. Instinkt, htio on to priznati ili ne, nastao kao proizvod stvarnih čuvstava. *Kao da sam već bio u ovakvom mraku zarobljen... Ili ću tek biti?*

Jedva otkucaj srca nakon što je to pomislio, on se trgnuo jer je u hodniku s onu stranu svojih vrata začuo nečije korake. Mord nije znao čiji su to koraci, ali držao je da nisu ni Myronovi ni Morrysini, a kako su napredovali baš prema njegovim vratima zaključio je da ne mogu biti ni od kakve nepoznate osobe, jer takvima, pa čak ni vidarima, tog dana nije bilo dozvoljeno ulaziti u Mordovu odaju.

Nemajući niti najmanje želje pogadati tko bi to mogao biti, Mord je svog gosta jednostavno pričekao još par sekundi, u potpunosti hladan spram toga tko bi to mogao biti, pa čak to bio i kakav ubojica koji mu je došao zariti nož u stomak.

A jednom kad su se vrata otvorila, i svjetlost iz hodnika ispunila pola Mordove mračne prostorije, Mord je na vratima ugledao mistika Jareza.

“Jareze...” Mord je progovorio.

Mistik ne odgovori odmah, već ostane stajati na vratima nekoliko sekundi, pognute glave. Mord primijeti da se ovaj poradi nečega kaje, a jednom kad je Jarez napokon progovorio, to se i potvrdilo:

“Morde, oprosti mi ako možeš.”, Jarez je rekao. “Znam da su ti kao braća, ali nisam ih mogao izvesti na pravi put. Pred destruktivnom su magijom bili

nemoćni...”

Mord je još prije nego je ovaj to izgovorio bio gotovo sasvim siguran da će se razgovor što dolazi voditi oko Thargeliona i Neurija. Njih je Jarez naučio koristiti magiju iako je znao što će im to učiniti i kakve će mračne osobe od njih nastati, pa čak je i Mordov savjet da to ne čini zanemario.

No Mord mu nije htio suditi, jer i on je sam morao priznati da je te večeri prvi puta u dosta vremena uopće pomislio na ta svoja dva prijatelja i njihove usude. Oni su mogli i poginuti, što se njega ticalo, a on bi i dalje mislio samo na Myrona i Morrysu. Zašto je to bilo tako i otkud ta jedna nova hladnokrvnost spram ljudi koje je smatrao svojom braćom on nije znao reći, a nije ni Jarez.

“Učinio si što si mogao, Jareze. Moj je savjet bezvrijedan ako je magija ono što Neurij i Thargelion istinski žele. Pravo kažeš: protiv destruktivne se magije ne može.” Mord je sasvim smireno rekao.

“Ali mogao sam nešto učiniti...!” u tom Jarezovom poviku Mord je čuo očaj, a da je bilo više svjetla, navjerojatnije bi vidio i da je povik popraćen suzama.

“Ne, nisi. To barem ja znam.”, Mord odgovori i sjedne na rub kreveta. “Dođi, sjedni pa da razgovaramo.”

Jarez na to pokuša smiriti svoje disanje i sjedne na drugi kraj Mordova kreveta. Čim je sjeo, Mord mu je rekao: “Vidiš li kako je utjecala ta magija na svakoga od vas? Ti osjećaš griznju savjesti, a Neurija i Thargeliona ne moram ni pitati, jer njihovu mržnju osjećam i ovdje. Ona isijava iz njih.”

Mord nastavi: “Sve to, rekao bih "novo" vi osjećate i nosite se sa time kako svatko od vas samostalno zna, jer partnerstva i pomoći u destruktivnoj magiji nema. Vi jedva da to preživljavate, tu destruktivnu magiju... a bili ste par metara udaljeni od nje. Sad zamisli, Jareze, što osjećam ja. Pitaš li se kako li je to konstantno držati nož pod tuđim vratovima? Vas je općinila destruktivna magija sa udaljenosti, a ja sam joj one večeri bio izvor. Ja sam joj izvor i sada. I uz nju ja mrzim i patim, gledam da ostanem smiren u svakom trenutku, jer i više se no bojim da ću u bilo kojem trenutku opet izgubiti razum i stati vas ubijati. Jareze, bojim se za Kessyr dok sam u njemu, jer i najmanji korak je potreban da čitav do temelja izgori.”

“Što hoćeš reći...?” sada već pomalo smiren Mordovim riječima (što bi promatraču možda bilo pomalo ironično), Jarez tiho upita.

“Hoću reći da koliko god da mrzim, daleko se više bojim. Već sada, sa jednim čovjekom koji je spoznao destruktivnu magiju, čitav je grad u opasnosti. Ne želim da se to dogodi sa ostalima. Ne želim da se toliko okaljaju duše Neurija i Thargeliona... jer priznati ću ti, magija je zlo. Magija je odvratna i bolesna, i ona me tjera na štošta što pri zdravoj pameti ne bih htio učiniti. Dok sam stvarao onaj stup od ognja”, Mord reče, a glas mu lagano zadrhti, “osjećao sam to da nisam ništa osjećao. Plakao sam, volio, ljubio i mrzio u isto vrijeme. Postao sam ništa i nije mi bilo stalo ni do čega. Destruktivna magija upravljala je mnome, a ja sam bio ništa.

Gazila me je, i imala je namjeru zgaziti sve ostalo.”

“Hoćeš reći da destruktivna magija razmišlja? Zar bi to mogla biti istina?”

“Jareze, upravo zato se i brinem. Ne znam jesi li i ti to primijetio, ali ja znam da su Thargelion i Neurij otkako su koristili magiju postali drugačiji. Oni više nisu isti, i u njima sada teče mržnja. Osjećam, kažem ti, njihovu mržnju. Jer kad pitaš razmišlja li destruktivna magija... pravo pitanje postaje: "Razmišljam li ja?" Jer čovjeka koji ju koristi se dovodi u pitanje, a ne nju.”

Mistik na to reče: “Oduvijek mi se život vrti oko magije, ali priznajem da nikada nisam doživio da se ona tako može ponašati. Zar je zbilja toliko jača i od tebe? Tebe, Morda Dur'agemskog?”

“Jest. Jača je. U stvari, destruktivna magija me pošteduje, pa mi čini što hoće sa osjećajima, što me dovodi do toga da mislim kako je ona dobra, a ja zao. Jer vidiš, ja nju ne bih poštedio da su nam strane slučajno zamijenjene.”

“Čudno je to, Morde. Govoriš o destruktivnoj magiji kao o živom biću. Kao da je ovdje s nama. Kao da razmišlja...”

“Točno tako govorim. Stoga te i jesam tražio da Neurija i Thargeliona ne učiš tom zlu, ali ti si im dao riječ, a riječ vrijedi više od svega. Oni su sada isto što i ja. Ubojice koje čekaju na sljedeću žrtvu...”

Jarez, čuvši to, ne mogaše izdržati već klekne kraj kreveta na i stane govoriti u jednom tužnom zanosu: “Ne znaš koliko mi je žao, Morde! Da, natjerali su me, ali... ipak mislim... mogao sam drugačije. Osim toga, mislio sam, ako je toliko opasno zašto onda mene ništa obuzelo nije...?”

“Ali jest. Ti si tu bio da dovedeš ostale k njoj.”

Jarez na to zarije lice u rub kreveta, tamo gdje se razbacana nalazila deka. Plakao je, iskreno se kajući. Riječi između Morda i njega činile su se čudnima, ali ono što su oni osjećali tog trenutka u toj sobi bilo je ono relevantno. Kao da ga kidaju na komade i gaze – tako se Jarez osjećao. Takoreći, kao da je on sam u svojoj ludosti naredio da ga se pokida i stane gaziti. Njegova je bila krivica i ničija druga.

On sam, naposljetku, upitao je i Morda svojevremeno da ga nauči magiji. On sam pokrenuo je sve to. I iako su ciljevi ogromni, pa čak i dostižni, cijena je bila ipak prevelika.

“Tri duše, Morde. Tri sam duše prodao. Sve to pravdajući time da Hil'gum treba spasitelje. Ali naravno da ništa od toga nije istina. Ta bilo je i drugih puteva...!”

“Da, Jareze”, Mord je odgovorio piljeći u prazno. “bilo je. Ali ti tu ništa nisi mogao.”

“I što ćemo sad?”

“Iskreno da ti kažem... ne znam.”

I to je bilo upravo ono najviše što je Mord tada mogao reći.

* * *

Razgovori između kralja, njegova savjetnika, bankara, kneza Rommira i princa trajali su do kasno u noć, a u konačnici kada su minuli a bankar i knez otišli svojim kućama zadovoljnih lica, dok je pak Neurij pošao spavati u svoju odaju, u dvorani su ostali samo kralj i njegov savjetnik.

Kralj je bio, naravno, pripit, ali njegova je odluka i dalje bila bistra. Štoviše, kako je vrijeme prolazilo, tako se njegova srdžba spram Myrona povećavala, stoga promatrača i ne bi trebao čuditi onaj povik koji je Myrona dočekao onog trena kad su svi ostali napustili dvoranu:

“Koja si ti prokleta budala, Myrone! Zadužio si i mene i sebe i Kraljevstvo sa tim silnim tonama zlata i to ćemo otplaćivati do vijeka!”

“Gospodaru, držao sam da činim dobru stvar. Ta ovo je bio jedini način da se domognemo drveta za gradnju brodova...”

“Drveta?!”, kralj poviče, ustane sa trona i saspe nekoliko psovki. “Ta zar ti ne znaš da su nam šanse ionako nikakve da uopće stignemo do Krvave zemlje, a kamoli da ju pokorimo? To je drvo moglo čekati...”, od silnog urlanja, on zatetura nekoliko koraka, “... ta moglo je čekati. Moglo je čekati...”

Rekavši te riječi, kralj klone i padne na koljena, a lice usmjeri ka zemlji, kao da se klanja. “Kralju, jeste li dobro?” upitao je Myron dotrčavši do kralja i prihvativši ga rukama da mu pomogne ustati.

“Dobro sam, idiote!”, kralj se otrese, no u njegovu glasu ipak se dao pročitati onaj umor kakav se da čuti samo u glasovima ljudi koji nikako nisu dobro. “Ostavi me. Ostavi me i, molim te, jer ne želim to činiti sam, pođi do najbližih stražara i reci im da te bace u tamnicu.”

“Učiniti ću tako.”, Myron odgovori, a za te je njegove riječi kralj svim svojim srcem znao da su istinite i da će ovaj doista učiniti naloženo, i upravo to kralju zadade tog trena jednu još dublju ranu no sve one ranije zajedno. “Ali tražim od vas još samo jedan sat slobode. Samo jedan sat, pa da mogu izvršiti jedno obećanje.” Myron je dodao.

Kralj nije ustao, već je ostao klečati. Štoviše, još je više klonuo glavom, i to je činio sve dok naposljetku nije čelom dotaknuo kameni pod. Tako neobično klečeći, sasvim pijan, kralj je odgovorio: “Neka bude. Dajem ti taj jedan sat.”

“Hvala vam, moj kralju.” Myron na to reče, te se okrene i ode.

* * *

Jarez nije stigao ustati i napustiti prostoriju, a Myron je već ondje ušao, još s vrata dobacivši Mordu: “Morde, vrijeme je.”

Mord na to kimnu glavom i bez riječi pričekao da mu Myron pomogne ustati s

kreveta. Ovaj to i učini, a jednom kad se Mord našao na nogama, prvo što je upitao bilo je: "Je li Morrysta spremna?", a odmah potom je dodao i: "Zna li ona uopće za naš razgovor?"

"Zna.", Myron odgovori, a onda reče bacivši pogled na Jareza koji je i dalje klečao pred Mordovim krevetom posred mračne prostorije: "A što je s tobom, mističe?"

Jarez tada pomisli ustati i reći sve što mu je ležalo na duši – rasplakati se i na Myronovu ramenu – no u pravo vrijeme njegova je mudrost ipak pravilno reagirala i učinila tako da je ovaj samo mahnuo rukom i odgovorio: "Ma, oprosti mi. Previše sam popio. Tražio sam mjesto gdje ću leći pa sam došao ovdje a zaboravio sam da ovdje nema više slobodnih kreveta. Evo, sada ću poći natrag u Citadelu, samo da mi se u glavi još malo prestane vrtjeti..."

Myron u tu laž povjeruje, nakon čega kimne glavom i odgovorivši: "U redu. Mord i ja odlazimo... nisam siguran kada ćemo se vratiti..." izađe zajedno sa Mordom iz prostorije.

U hodniku mu je Mord pomislio reći što doista Jareza tišti, no onog trena kad je i sam zaustio, ipak se je zaustavio, ostavivši time Myrona misliti kako je Jarez tek čudan čovjek.

"Gdje je Morrysta?" umjesto svega toga Mord je rekao.

"U hrabu boga Obe. Tamo te čeka. Tamo ćete se sada spariti pred bogovima i vaš će odnos dobiti blagoslov."

Mord se naježi na te Myronove riječi, no prihvati ih takve kakve su bile. Uopće je sparivanje s nekim za njega oduvijek bila strahotna stvar, jer je držao da sparen čovjek više nije slobodan čovjek. No kako ga je život doveo do situacije da mora birati između ljubavi i slobode, uvidio je da je sloboda zapravo prilično precijenjena.

Myron je sve to vrijeme morao pridržavati Morda, jer ovaj nije ni približno ozdravio koliko je trebao. Štoviše, Mord nikako nije ni smio ustajati iz kreveta, ali osim onog puta kad je pošao u šetnju zidinama, ovo je bio jedini put kada je mislio uopće više iz kreveta izlaziti.

A onog trena kad su stigli pred Obin hram, to mramorno zdanje sa mnoštvom ukrasa, masivno i veličanstveno, te ušli u njega i ugledali jednu od najljepših djevojaka u povijesti Hil'guma na samom kraju njegove unutrašnjosti, tamo kraj svećenika, Morda je počela hvatati vrtoglavica – no, držao je, sve je to bilo normalno.

Ali, ako ništa drugo, pogled na Morrystu nije mogao biti usmjeren a da vrtoglavica ne počne polako nestajati, jer tako je njena prilika utjecala na Morda.

"Morde..." ona je šapnula par koraka udaljena od svećenika, a Mord iako nije čuo njezin šapat, ipak tada osjeti što i ona osjeti.

Nije prošlo dugo otkako ju je ugledao, a Mord je već požurio svoj šepavi korak. Naprosto je kao bol osjećao svaki trenutak u kojemu mu Morrysta nije bila u

zagrljaju.

A kad joj je napokon prišao i ovio ruke oko njena struka, te ju privukao k sebi, bol je nestala, a na mjesto boli je stupila toplina. Morrysta je položila svoje lice na Mordova prsa i oni su htjeli ostati tako u zagrljaju vječno – a vjerojatno i bi da ih svećenik nije prekinuo. “Moramo započeti.” on je tiho poručio odvojivši ih.

Myron je stajao sa strane, promatrajući ceremoniju koja je imala započeti. Iako je trebao biti zabrinut radi svoje budućnosti koja će najvjerojatnije postojati samo iza zatvorskih rešetaka, on nije osjećao ništa više doli spokoja. Učinio je sve što je trebao, držao je; učinio je sretnima svog prijatelja i svoju sestru, savjetovao je kralja najbolje što je mogao i, napokon, prestao se bojati budućnosti, što je držao bitnim. *Moj je posao gotov*, mislio je, niti ne znajući koliko je u krivu.

Svećenik započne: “Pred Troje bogova, Mordaniusom, Hezom i Obom, danas ćemo spojiti ove dvije mlade duše u jednu, tako da se one više nikada ne odvoje a u svojoj jedinstvenosti ostanu nikako drugačije doli mareći, pazeci i voleći se. I tako do smrti, pa i dalje. Započevši, dakako, od rođenja, pa do same smrti, Troje bogova daju svakome od nas priliku da nađe svoju savršenu drugu polovicu i puste nas da vide hoćemo li se sa njima spojiti. Ako to uspijemo, bogovi nam poručuju da će nas tada stotruko blagosloviti i da našoj sreći neće biti kraja. Sada... Morde i Morrysta...”, svećenik će pogledavši ravno u oči prvo jedno a zatim i drugo, “... ja se istinski nadam da ste oboje našli upravo ono što su vam bogovi naredili da nadete. Nadam se da ćete ovim sparivanjem naći istinsku sreću. A sada”, reče nešto glasnije, “zagrlite se čvrsto i ne puštajte jedno drugo!”

Mord učini kako je svećenik rekao i dopusti Morrysti da mu se vrati u onaj prijašnji čvrsti zagrljaj. Čak i pod Morrystinom mekanom svjetloplavom haljom on je osjetio njeno srce kako lupa. Podno njena srca, Mord je znao, nalazilo se jedno malo biće potpuno nesvesno svega, i čije je srce dabome također kucalo – Mord je to osjetio! – a za čije je oči Mord obećao samome sebi da nikada neće gledati u krv kako je on u svome životu morao gledati. Doista je divno bilo Mordu razmišljati o vlastitom djetetu!

Svećenik tada uzme Morrystinu zlatnu kosu i makne ju sa njezinih leđa naprijed preko ramena, tako da su joj leđa bila oslobođena kose (sa Mordovom to nije činio, jerbo je njegova kosa bila kratka otkako ju je upola skratila vatra). Odnekud zatim izvuče veliko vjedro dupkom puno ledene vode, s mukom ga podigne visoko u zrak i, tiho se pomolivši, prospe tu vodu po glavama dvoje mladih ljudi, koji se na to oboje naježe, no ipak ne pomaknu.

“Neka vas ova morska voda u tome blagoslovi.”, prosuvši sve iz vjedra po Mordu i Morrysti, svećenik vjedro odloži i posegne za bijelim keramičkim lončićem što je stajao kraj žrtvenika. Iz lončića tada izvuče jedan grumen kojeg razmrvljuje među prstima i pospe po njihovim glavama. “I ova zemlja.” Posuvši po njima zemlju, svećenik posegne za još jednim lončićem i iz njega prstima izvuče nešto bijele masti. Pola te masti namazao je po Mordovim leđima, a drugu polovicu po

Morrysinim. Namazavši ljude mašču, svećenik uzme upaljenu svijeću i prinese namazanoj masti njen plamen. "I ova vatra..." Mast zapucketa i nakon nekoliko trenutaka zapali se. Upalivši vatru na Mordovim leđima, svećenik se okrenu i isto učini na Morrysinim.

U konačnici, pred svećenikom, u potpunosti smočeni i zapaljeni stajali su zagrljeni Mord i Morrysa.

Tada svećenik nastavi: "I ako vam bude neugodno radi soli između vas i vaše odjeće, radi hladne vode ili zemlje prljave, pa čak i vatre što peče, znajte: ne smijete ispuštati jedno drugo, jer Mordanius, Hez i Oba će uvijek biti tu da vas oslobode, jer činite što je pravo u očima njihovim. Ako poslušate bogove, niti će vam voda biti hladna, niti će vas sol grebati, niti će vam vatra biti vruća, a bogovi će vas obraniti od daleko većih nevolja."

Mord je osjećao kako se dio mokre tkanine na njegovim leđima suši i kako vrućina polako prodire do njegove kože, no on se nije brinuo za to, već za leđa Morryse. Naime, on je upoznao vatru u daleko većim razmjerima, ali Morrysi nije htio da naudi išta – pa ni najmanji plamičak da ju oprži.

Njezina bol, takoreći, postala je Mordova bol.

No ipak, onog trena kada je vatra ipak osušila njihova leđa mast je prestala izgarati i ugasila se. Bio je u pitanju jedan vrlo precizno osmišljen ritual, u kojemu zapravo nisu bile nikakve šanse da se ozlijedi ijedno od onih što su se sparivali.

Onog trena kad se vatra ugasila, svećenik reče: "Evo, bogovi su dakle rekli! Vas ste dvoje sada spareni i ništa vas neće moći razdvojiti. Nikada. A sada, kada je sve gotovo, možete oboje poći i oprati sa sebe svetu izgorjelu mast, vodu, sol i zemlju."

Svećenik im tada okrenu leđa i ode.

* * *

Jednostavnost čina sparivanja za Myrona je predstavljalo nešto itekako vrijedno čuđenja. Naravno, imao je on ranije u životu prilike prisustvovati nečijem sparivanju, ali nikada nije imao želju to i učiniti. Prije svega, čin sparivanja bio je tajan i kraj samih mladenaca i svećenika nitko osim jednog svjedoka nije smio ondje biti. Taj svjedok obično bi bio vrlo veliki prijatelj mladenaca, pa bi ga oni upravo stoga odabrali. Prije su Myronu nekoliko puta ponudili da bude svjedok, a jedan od razloga zašto je on to uporno odbijao bio je i taj što prema mladencima nije osjećao ono što su oni osjećali prema njemu. Osim Morda, zapravo, i ostale dvojice svojih najboljih prijatelja, Neurija i Thargeliona, Myron nije smatrao nikoga na čitavom svijetu tolikim prijateljem da mu bude svjedokom tokom njegova sparivanja.

Ali eto, kada je u konačnici to za Morda i učinio, nije znao kasnije što da kaže. Je li iskustvo bilo lijepo, ružno ili strahotno nije znao reći, a doista ga i nije toliko

morilo.

No ono što ga jest morilo bio je kralj i kraljeve odluke. Jedna od njih bila je da Myron ode u zatvor. Upravo stoga, kako je Myron bio čovjek od riječi, prvo mjesto kamo je nakon Mordova i Morrystina sparivanja pošao i bio je upravo zatvor. Ondje je pošao mirna koraka, potpuno se neprimjetno udaljivši od Hrama boga Obe te noći.

Da bi došao do zatvora, koji je zapravo bio jedna napuštena stražarnica podignuta kao dio južnih zidina, prošao je kroz praznu tržnicu pred Obinim hramom gdje, kako je bila noć, nije bilo nikakvih trgovaca, već su samo redovi drvenih stolova stajali u tišini, zatim kroz desetak metara široki prolaz koji je dijelio sjever od juga Kessyra, još jednu praznu tržnicu koja je pak ispunjavala trg južnog Kessyra, te u konačnici čitav red kuća u kojima je živio imućniji puk. Prošavši pokraj tih kuća, napokon je mogao ugledati same dveri kroz koje se u Kessyr ulazilo, te onu napuštenu stražarnicu prema kojoj je išao, u kojoj se nalazio kessyrski zatvor. Po prvi puta pažljivo razmislivši o tomu što je imao vidjeti, zaključio je da je netko učinio grdnu pogrešku uopće ispraznivši jednu stražarnicu, u pogotovu što je ta stražarnica bila od neprocjenjive važnosti za obranu dveri s obzirom da je bila jedna od dvije najbliže dverima.

Mord i Morrysta za to vrijeme nisu ni znali gdje bi Myron mogao biti, jer on im nije ni bio na vidiku s obzirom da su njih dvoje brže-bolje nakon izlaska iz Obinog hrama pošli do kupelji u Citadeli da se ondje očiste.

Stražare je Myron znao i, dapače, pozdravio ih je kad je mirno prošao mimo njih i ušao u najbližu ćeliju jednom kad je stupio u zatvor Kessyra. Stražari se na to pobuniše, ali više od tog nisu mogli, jer ono što kraljev savjetnik kaže, tako ima biti.

Napokon, kada se u mračnoj i vlažnoj ćeliji pružio na tvrdom krevetu i zaklopio oči, Myron je čiste savjesti zaspao.

* * *

U vrućoj je kupci u jednoj od kupelji kessyrске citadele uz djevojku koja mu je te večeri postala ženom Mord proveo gotovo dva sata, niti najmanje brinući o ičemu drugom do li vlastite sreće. Rekao bi možda kakav promatrač da je na djelu bio egoizam, ali promatrač bi se našao, kao i obično, u krivu, jer dakako da je Mord itekako zaslužio odmoriti svoje misli, kada već tijelo nije mogao.

Tijelo ga je boljelo. I više no da ga tlače, pale i žare. Trebao je vrištati, no on to nije činio, jer uz Morrystu, uz koju je mogao trpjeti ma što god da mu se zamjeri, trpio je bez ikakva problema i tu bol.

Prostorija ispunjena svijjećama i mirisima, prostrana i topla, sa jednim bazenom dugim i širokim barem petnaest koraka dupkom punim vode bila je bez ijedne

druge duše do li onih njih dvoje. Da je netko drugi i ušao kojim slučajem, Mord bi ga gnjevno izbacio van, pa makar to bio i sam kralj.

Jedva je držao oči otvorenima koliko je bio umoran i bolestan, ali blagi smiješak sa svoga lica Mord nije skidao. A nije ni Morrysta, ta djevojka lica kao bjelokost i očiju tamnozelenih pod ravnim čelom i dugom, raspuštenom zlatnom kosom. Oni su doista bili sretni tokom tih trenutaka, a sreća se još stotinama puta povećala kad je Mord uronio svoju ruku pod vodu i dotaknuo Morrystin obli mali trbuh, pod kojim je polako raslo njihovo dijete. Toliki grijesi i toliko zla, prokletstva bogova i sama zlatna ogrlica pod Mordovom kožom – sve je to doista bilo manje važno od crnog pod noktom u Mordovu umu dok je odmarao kosti uz svoju ženu i dijete što se uskoro ima roditi.

Poglavlje 24

vanulo je novo jutro i započeo je drugi dan otkako je Mord pred bogovima završio sparen sa Morrysom, koja mu je time postala zakonitom ženom. To je manje-više bilo to što se toga ticalo; niti je Mord mislio napustiti Citadelu, niti je Morrysta mislila napustiti kuću svojih roditelja. Ako i budu živjeli zajedno, dogovorili su se, to će biti tek onda kada se rodi dijete, a za samu kuću u kojoj će živjeti nisu se brinuli, jer Mord je bio vrlo utjecajan i bogat čovjek, i mogao je kupiti jednu u bilo kojem trenutku.

Neka su se nova razmišljanja i osjećaji javili u Mordu tokom minule večeri, i on je držao da bi se tomu valjao posvetiti. No on to ipak nije mogao, jer odmah ujutro javili su mu da je Myron iz nekog razloga u zatvoru. Zašto je Myron u zatvoru, Mord nije znao. Kad je stupio pred stražare, pa i samog Myrona, nije doznao apsolutno ništa bitno. Myron je sa njim razgovarao tako staloženo i nezainteresirano spram svoje nove sudbine da Mord doista nije znao što misliti.

“Pusti”, Myron je rekao. “Svatko od nas mora platiti za svoje greške.”, a nakon toga je dodao: “Meni je dobro. Brini se ti radije za svoju ženu i vašu budućnost.”

“Ali što se uopće dogodilo, Myrone? Ako mi ne kažeš, kako ću li išta znati?” vidno umoran jer je i dalje bio bolestan i slab, pogotovo nakon pješaćenja do kessyrskog zatvora, Mord je rekao pažljivo važući svaku svoju riječ. Činio je to zato što svog prijatelja Myrona nikako nije htio podcijeniti. *Ako je Myron nešto naumio, to će se dati otkriti samo vrlo mudrim potezima*, držao je.

“Nije se ništa dogodilo. Vidiš da odslužujem kaznu zbog stvari koju sam učinio i ne bunim se radi toga. Zašto bi tebi onda smetalo?”

“Ta naravno da mi smeta, Myrone, ako si iza rešetaka!”, Mord je rekao bijesna glasa, a dakako da je i bio doista bijesan. Nemoć Mordu Dur'agemskom nije bila poznata. Nije smjela biti poznata. A ovako? Kolika god moć da postojala unutar njega, ona nije mogla ništa, jer bitka koja se pred njim nalazila nije se mogla pobijediti nikakvom snagom, već pažljivošću. Nakon što se utišao na nekoliko trenutaka pokušavši se smiriti, Mord je napokon šapnuo: “Je li ovo kraljeva zapovijed?”

“Da.”

“Tada u redu. Do viđenja, Myrone.” Mord reče i u par koraka napusti ćeliju. A izašavši, on stražare nije niti pozdravio.

Koji trenutak kasnije, stupivši na ulicu, stisao je obje svoje šake uza sebe toliko

snažno da su ga stale boljeti. Bio je bijesan a da nije imao stvarnog pojma na koga. Hodao je ulicom jedva i najmanje promatrajući prizore oko sebe sa samo jednom namjerom: da stane što prije pred kralja i zatraži objašnjenje.

Nakon što je svojim bolnim hodom, za kojega mu začudo sada nije bio potreban niti štap za hodanje kao pomoć, propješačio čitavu trećinu Kessyra, jer se zatvor nalazio na krajnjem jugu unutar zidina, došao do Citadele i ušao u nju, shvatio je da mu je za čitav pothvat bilo potrebno barem pola sata. Ušavši u prvi i najkraći hodnik koji je dijelio veliku dvoranu od ulaza, Mord osjeti svježu hladnoću što je vladala mračnom Citadelom. Kralj je činio što je oduvijek činio, i Mord ga je takvog i zatekao jednom kad je ušao u dvoranu i ugledao kraljev tron: sjedio je i ispijao vino, za koje je Mord bio sasvim siguran da je crveno.

Dugo je Mordu trebalo da pride tronu, a to je kralja nerviralo i više nego što je trebalo. Sredinom dvorane, između dva duga drvena stola Mord je koračao i svaki ga je njegov korak vraški bolio.

Strop je oduvijek u Citadeli bio ni nisko ni visoko; točno onoliko da niskom čovjeku ne predstavlja zadovoljstvo, i jednako toliko da ništa više ne pruža ni onom visokom.

Tko bi znao zašto, ali umjesto u kralja, ja gledam u strop... mislio je Mord. *Pa čak i razmišljam o stropu.*

Tik do sjedokosog kralja koji je na tronu pogrbljeno sjedio pa se njegova impresivna visina nije mnogo primjećivala stajao je Učenjak Alakon. Njega je Mord upoznao dok je ovaj još koračao prema četrdesetoj. Ali to je bilo nekoć, što će reći da je do kralja ovog jutra stajao čovjek kose bijele poput snijega, prepun bora, koji je također imao i velik trbuh; čovjek već odavno zašao u pedesetu.

Tu promjenu Mord tek sada primijeti. To je, zapravo, u posljednjih deset godina bio tek možda drugi ili treći put da je naišao na tog Učenjaka. Većinom je to bilo stoga što se Učenjak Alakon oduvijek od pogleda drugih ljudi skrivao u knjižnici.

“Morde Dur'agemski. Moje se oči raduju što te vide da hodaš nakon tolikih nesreća. Kakva si sad zdravlja?” Kralju se nije dalo čekati da mu Mord u potpunosti pride, jer mu je korak bio bolno spor, stoga je tako – moglo bi se reći neuljudno – dobio najprisnijem mu pukovniku.

“Dobro sam, moj kralju. Boli me, ali za to ne brigam. No nisam zato tu, jer da je do zdravlja, svakako bih ostao još neko vrijeme odmarajući, tako da onog trena kad ustanem budem odmah na usluzi.”

“I mislio sam da je razlog nešto drugo...”, ako je u ičemu kralj mogao naći zadovoljstvo dok je tiho izgovarao te njemu vrlo teške riječi, bilo je to u tome što se kraj njega nalazio jedan Učenjak koji nije imao pojma o čemu ljudi pred njim govore. Učenjaci su oduvijek sloveli kao sveznalice koje se upliću u razgovore koji ih se ne tiču, i upravo stoga kralju je bilo drago vidjeti da to sada nije slučaj. “Znaš dobro, Morde, da sam učinio što sam morao, jer je takva moja dužnost. To je tako i

nikako drugačije ne može biti, bez obzira koliki on prijatelj meni bio.”

“Myron nije zaslužio da ga se zatoči. To znam iako nisam ni upućen u to što je učinio... stoga pitam: što je učinio da ga se uhiti?”

Kralj izdahne sljedeće riječi s mukom kao da su od željeza: “Zadužio nas je za sljedećih petstotinjak godina. Čitavu moć koju imamo kao Kraljevstvo poklonio je nekom tamo bankaru Moorzu, koji je usto i član Vijeća. Dakle, on je iako nije nikoga pitao za dopuštenje uništio sve ono za što su se borili kraljevi još od samog Massora. Eto, to je učinio.”

Poslušavši pažljivo kralja, Mord je shvatio o čemu je ovaj govorio.

“Učinio je sve što je mogao. Stoga nije učinio ništa loše.” Mord je rekao.

“Ali jest! Ista ta drva koja je on kupio za zlata više no što teže svi ljudi u Kessyru mogli smo kupiti vrlo jeftino na jesen. Uvjeren sam, Morde... uvjeren sam da smo mogli čekati do jeseni.”

“I tada bi počeli graditi brodove?”

“Tako je.”

“I mogli bi krenuti tek u proljeće sljedeće godine. Ekonomija Kraljevstva, s obzirom da su svi vojnici zapravo radnici, propala bi, jer radnici ne bi bili u poljima, već bi čekali naredbu da se pođe u rat. Ako bi se pak vojska i raspustila, teško da bi se opet mogla isto tako ujediniti. A kada bi i mogla... ne, ne bi mogla. Vijeće, kralju, ako ste toliko uvjereni da misli samo napakostiti Kraljevstvu, dotad bi već iskoristilo situaciju i u vrlo kratkom roku, vjerujem, srušilo bi Kraljevstvo na koljena.”

“Hoćeš reći da je Myron učinio dobru stvar, onda?”

“Učinio je jedinu stvar koju je mogao. Što bi dulje čekao, to bi manje šanse bile da se uspije sa svime. Valjalo mu je biti brz i točan. Brz je bio. A točnost”, tu se Mord najednom prisjeti svega što je ikada doživio uz svog prijatelja Myrona, a to prisjećanje uđe u njega poput zraka i na trenutak ga zaustavi. “U nju ne sumnjam ni najmanje.”

Kralj se zamisli nad Mordovim riječima. Baci pogled sa svog trona daleko prema ulazu u dvoranu što se nalazio trećinu strelometa dalje, srkne nešto vina i reče: “Svejedno. Myron je znao za posljedice i sada ih ima istrpiti.”

Morda tvrdoglava kraljeva odluka prenerazi, ali kako ipak nije on bio kralj već Hinnor, nije mogao ništa u vezi toga učiniti osim prihvatiti kraljeve riječi.

“Ali neka te ne muči savjest, mladi pukovniče. Ti si pokušao sve što si mogao. Možeš biti u miru.”

“Razumijem ja to, kralju, ali ipak... jedna odluka. Samo jedna ne čak toliko ni bitna odluka, i Myron bi mogao biti slobodan čovjek. Osim toga, i Kraljevstvu je potreban. Morate priznati da se snaga Kraljevstva otkako je Myron postao vaš savjetnik pojačala za nekoliko puta.”

“Znam sve to” Učenjak Alakon promatrao je razgovor sa čuđenjem u očima. Nitko, pa ni sam sin kralja nije sa njim govorio tako otvoreno. *Mord je očito učinio*

nešto itekako vrijedno divljenja kad mu kralj toliko u razgovoru dopušta ići, mislio je Alakon. Naravno, koliko god razmišljao, Učenjak se nije mogao sjetiti da je Mord svojim djelom hvatanja najvećeg vepa ikada proslavio Neurija, komu je pripisao taj ulov, jer on se toga nije ni mogao sjetiti, s obizom da to nitko osim kralja, Morda, Thargeliona, Myrona i Neurija nije smio znati. Pak je kralj, sjetivši se tog istog, samo osjetio neugodne trnce na svom potiljku, jer on nije volio to sjećanje. "Ali dao sam riječ i ne mislim ju mijenjati. Myron će ostati u zatvoru."

Čuvši to i osjetivši onaj bolni udarac kada sve nade padnu u vodu, Mord uzdahne. "U redu, onda. No smijem li znati, kralju, koliko će tada Myron ostati u zatvoru?"

"Dvije godine mi se čine lijep broj."

Dvije godine! Mord se svim silama trudio taj povik samo pomisliti, a ne ga doista i viknuti. Iako iznenađen, Mord je ipak morao priznati samome sebi da nema apsolutno nikakvog razloga čuditi se, jer ako je upola od onog što je kralj rekao bilo točno, dvije godine ležanja bilo je i vraški malo.

"Znači tako...", napokon Mord izusti. "U redu. Ako Myron poštuje vašu odluku, tada ne vidim zašto ja ne bih..."

Ali nije ju poštivao ni najmanje.

* * *

Jedino mjesto gdje je Mord nakon toga mogao naći mir bila je, naravno, gostionica *Suhi prut*. Ondje nije bilo nikog od njegovih starih prijatelja, ali ipak se moglo naići na Jareza u pripitom stanju. Kad je ušao u gostionicu i ugledao mistika kako sjedi za onim stolom kraj zidića pod niskim stablom lipe gdje su i Mordovi najbliži prijatelji oduvijek sjedili, Mord je prvo ipak došepesao do debelog gostioničara.

"Zdravo, buco.", Mord pozdravi gostioničara. "Reci, koliko dugo pije?"

Gostioničar odmah shvati na koga Mord misli. Baci pogled prema Jarezu i reče tiho: "Otkako se vratio iz karantene samo je jedanput napustio gostionicu. Ne znam gdje je tada otišao, a i ne želim zabadat' nos."

Poshao je mene posjetiti, Mord pomisli. Nije znao što bi mislio o Jarezovoj grižnji savjesti. On mu je već oprostio što je u svijet destruktivne magije odveo i Neurija i Thargeliona, ali problem je očito bio u tome što Jarez sam sebi nije mogao oprostiti. *Tako vjerojatno valja i biti*.

Mord naruči pivo, pođe do Jareza i šutke sjedne do njega. "Koliko si popio?" bilo je prvo što je Mord tada upitao.

Jarez nije imao ni snage ni znanja više uopće podići glavu i pogledati Morda u oči, tako da je klonule glave promrmljao: "Ne mnogo."

"Nisi baš dobar s laganjem, Jareze." Mord se nasmiješi. Bilo je to stoga što mu je i samome bilo do napijanja i zaboravljanja svega. No ipak, ako se išta moglo reći za

Morda Dur'agemskog, moglo se reći da je kudikamo izdržljiviji od drugih.

Pred Jarezovom kratkom kovrčavom kosom na stolu se nalazio pehar. Mord nije trebao ništa pitati, jer u zraku se jasno osjetio miris loše spravljene medovače. Miris toliko opojan da je u Mordu polako uzrokovao glavobolju.

“Ne lažem. Zbilja nisam mnogo popio. Ali valjda... valjda nisam dovoljno jak da iz... iz... kako se kaže?”

“Izdržiš?”

“Točno. Da izdržim nisam dovoljno jak. Vidio sam neke ljude, pa i žene čak, koji više od mene mogu popiti. Je l' da, Morde, da sam sramota od čovjeka?” Jarez se pokušava nasmiješiti, no samo se iskašlje.

“Ionako ne valja piti.“ Mord će ispivši dug gutljaj svog piva sa mnogo pjene.

“Vidiš, pitam se hoće li Neurij i Thargelion jednako moći uživati u piću kao i ranije.”, Jarez će najednom. “Pitam se hoće li moći više uživati u ičemu.”

“Moći će uživati onoliko koliko ti i ja, Jareze. Sjeti se da smo i ti i ja daleko više iskvareni magijom no njih dvoje.”

Umjesto da ga oraspolože, na Jareza su te Mordove riječi djelovale suprotno. Njegove su svjetlucave smeđe oči napokon pogledale u Morda, a u njima Mord ne ugleda niša više do li jada. “Toga sam se, Morde, i bojao.”, Jarez reče i pogleda u svoj pehar sa takvim gađenjem kao da gleda u kakvog dušmanina. “Meni se gadi ovo piće. Prokleta mi je odvratno. Da kažem: kao pišaka. Eto, takvog mi je okusa.”

Mord se na to jadno osmjehnu. “A jesi li siguran da nije radi gostioničara? Njegova su pića...”

“Nije za šaliti se, Morde. Znaš na što mislim.”

Onaj osmijeh kojeg je Mord pokazao ionako uz jedvite jade, nestao je kao vjetrom odnesen. “Razumijem te.” rekao je. Iz nekog razloga, on je tada odvojio vrijeme da i sam razmisli o okusu svoga pića, ali istinski razmisli, bez ijedne laži ili netočnog zaključka “Da, to je okus moga pića!”. I na taj način razmišljajući, Mord je našao, ma koliko dugo razmišljao, sve se uporno svodilo samo na jedan konačni zaključak i jednu konačnu pomisao: *Doista, pišaka. Jarez je u pravu...*

No ipak, ma kakva okusa da im pića bila, što je drugo i preostalo toj dvojici ljudi nego nastaviti piti?

Takvo se tmurno raspoloženje nastavilo sljedećih tko zna koliko vremena, jer doista nitko nije ništa računao niti je ikoga za išta bilo i briga. Gostioničar, kojeg su radi njegove debljine zvali “bucó”, uskoro je doista bio jedini koliko-toliko normalan čovjek u čitavoj gostionici, mada ni on nije slovio kao najnormalnija osoba.

Osim teških gutljaja i još težih izdisaja, a možda i pokojeg kašlja tu i tamo, u čitavoj se gostionici još dosta vremena nije čulo ni glasa. Čak nitko ni od ostalih gostiju – a bila su tu još dvojica bradonja; neki kamenolomci – nije ni o čemu govorio, gotovo kao da su se svi zajedno dogovorili da je baš taj dan predviđen za jadikovanje u tišini.

A kada se naposljetku i jest prekinula tišina, prekinula se Jarezovim pitanjem koje je Morda pogodilo kao udarac: “Gdje je Myron?”

Mord je, nažalost, znao gdje je, pa čak i sada u pijanstvu, i to znanje nikakav mu alkohol iz uma nije mogao izbaciti, jer on je gotovo sve vrijeme mislio na njega, ma koliko se tjerao da čini suprotno. Osjetivši tada čuđenje što ga je Jarez uopće takvo što pitao, Mord se prisjeti, nakon što je razmislio koju sekundu, da je on zapravo bio jedini kraj samog kralja, Učenjaka Alakona i šačice stražara u čitavom Hil'gumu koji je bio svjestan da je Myron u zatvoru.

“Nije mogao doći. Zauzet je.” naposljetku je odgovorio.

“Zar? Što mu je?”

Mord pomisli reći da je ovaj bolestan, ali trenutak prije no što je izrekao laž, on se ipak odlučio na istinu: “U zatvoru je.”, rekao je jednako kao da govori o nečijoj smrti. “Bit će ondje sljedeće dvije godine.”

Da je bio barem malo trjezniji, Jarez bi na to vjerojatno nešto povikao od iznenađenja, možda opsovao ili čak stao nekontrolirano ispoljavati emocije, ali kako je bio pijan, samo je rekao. “Aha, razumijem.” i jedva par sekundi kasnije zaspao glave klonule na stolu.

Morda Jarezov odgovor ne iznenadi. On, umjesto da stane buditi mistika, samo je otpio i onaj posljednji gutljaj iz svoje teške krigle (koja mu je, uzgred, bila peta ili šesta), odložio ju, te i sam položio glavu na rub stola.

Izdahnivši tada: “Ah, što da čovjek čini...?” on sklopio je oči i zaspao.

* * *

Gostioničar ih nije budio. Njemu nije smetalo ni najmanje što mu ta dva čovjeka spavaju u gostionici, a nije mu smetalo, ako ne već iz nekog posebnijeg razloga, a ono barem što je time mogao mirna srca početi na počinak, jer niti jedan lopov ne bi se usudio ući u gostionicu u kojoj ima ljudi. Obično bi gostioničar čitavu noć bio budan, jer netko je morao čuvati gostionicu. A ovako? *Ta tko bi se usudio opljačkati gostionicu u kojoj se nalazi najveći pukovnik Hil'guma*, pomislio je gostioničar odlazeći polako stepenicama do sljedećeg kata, *pa makar se i opijao od jutra do večeri, kao sada... Jer ja vjerujem*, pomislio je bacivši sa stepenica posljednji pogled na usnulog Morda, koji je kraj mistika spavao za istim onim stolom gdje su i zaspali, *da bilo koji provalnik sada obije vrata i uđe unutra, neće se stići ni oprostiti sa životom, a onaj će mu dolje već odvojiti glavu od ramena. A tek onaj drugi*, pomislio je pogledavši u Jareza, *čije sposobnosti i ne poznajem... samo bogovi znaju kakve bi pakosti taj provalniku pružio...*

Myron, koji je na drugom kraju grada noć proveo u zatvoru, za razliku od svoje sestre nije se nizašto brinuo. On je noć proveo sna mirnija čak i od gostioničareva. A Morrysta je, pak, lutala pola noći Citadelom tražeći Morda i svoga brata. Ona

nije znala da je Myron uhićen, niti je to mogla uopće naslutiti. Jadna je djevojka zlatne kose mogla samo strahovati i brinuti se. Htjela je, dakako, poći do Thargeliona (jer do Neurija nije smjela s obzirom da je bio princ) pa da ga upita gdje je Mord, ali ona nije znala gdje se Thargelionova kuća nalazila. Sve što je mogla, zapravo, bilo je da se vrati do kuće svoga oca (jer Citadela joj se najednom našla nekako previše zbijenom i zagušljivom), uđe u svoju sobu i sjedeći na krevetu pričekava zoru.

A u zoru, kada se uz kralja, sluge i Učenjake probudio i sam princ, prvo što se dogodilo bilo je da je upravo on pošao do Thargelionove kuće. Neurij je išao po svog prijatelja pa da zajedno pođu u gostionicu.

Kako je ionako ujutro morala doći u Citadelu, jer je bila sluškinja, Morrysta je u ranu zoru izašla iz kuće i pošla spram dveri Kessyra. Ondje, bio to usud ili ne, u jednoj od ulica s vanjske strane zidina ona je naišla na Neurija.

Princa nije mogla prepoznati po njegovoj vlastitoj vanjštini, jer bio je skrivena lica ispod kukuljice, ali s obzirom da ga je već nekoliko puta vidjela napuštati Citadelu u takvoj odjeći, i s obzirom da je Morrysta bila jedna od one šaćice ljudi što su znali da princ uvijek nosi kukuljicu, osoba pred njom, držala je, morala je biti princ.

“Prinče!”, što je tiše mogla, Morrysta je šapnula Neurijevu titulu dotaknuvši mu rame jednom kad je dotrčala do njega. Neurij se na to trgne jer nije očekivao da će ga itko ovdje prepoznati, no ipak se primiri gotovo istog trena. “Jeste li vidjeli pukovnika Morda?”

“Nisam.”, Neurij odgovori, sada već sasvim smiren, jer je djevojku koja mu je došla u susret manje-više poznavao. Tada je podigao i pogled i na trenutak je pod kukuljicom Morrysta dobila priliku vidjeti njegovo lice; njegove smeđe oči, pravilno njegovo lice i ravan nos, te crnu kosu i bradu. “Zar ne bi trebao biti uz tebe?”

“Trebao bi, valjda, ali nema ga. Nestao je jučer i tražim ga, ali kao ni mog brata ne mogu ga nigdje naći.”

“Jesi li pitala mistika? On se često druži sa Mordom...” Neurij upita najednom zamišljen, a njegova zamišljenost kanda je započela kod riječi “mistik”.

“Ne znam ni kako mistik izgleda, tako da se bojim da ga ne mogu niti upitati. Htjela sam, prinče, zapravo provjeriti u kući Mordova brata je li ondje, ali ne znam gdje se kuća nalazi.” Morrysta je odgovorila.

“To je onda sretna okolnost, Morrysta”, princ je njeno ime izrekao gotovo trijumfalno, jer doista mu je mnogo trebalo da se prisjeti kako li se ono Myronova sestra zove. “jer upravo sam se i sam zaputio ondje. Sa Thargelionom sam mislio otići do gostionice, ali Thargelion se pomalo teško budi pa mu je često potreban poticaj...” Neurij potonje reče nasmiješivši se. Morrysta nije uhvatila njegov smiješak, ali zasigurno jest stisnutu šaku kojom je jasno pokazao da će Thargeliona udariti ako se ovaj ne bude htio probuditi. Ta joj šala nije bila suviše smiješna, pa ju je čak smatrala i nepriličnom za jednog princa, ali nije se usudila ništa poradi

toga reći.

Jutro je, kao i svako hil'gumsko jutro, bilo hladno i maglovito, ali ne i svježe, jer su se barem u Kessyru ljudi kanda trudili zadržati smrad u zraku. Od smrdljive se magle nije moglo vidjeti ni nebo ponad njihovih glava, već su sve što su njihove oči mogle vidjeti bile tamne mrlje od vlage po kutevima što drvenih, što kamenih kuća i njihovih krovova od ploča škrliljevca ili hrasta, kako već gdje, vlažna slama ili životinjski izmet tu i tamo na cesti od glatke kaldrme što se mogao ugledati, te ljudi – svi redom tmurna jutarnja lica. Nije to bilo jedino što je kessyrsko jutro imalo za ponuditi – o ne, tu je bilo još mnogo toga višljeg i ljepšeg, pa čak bi se moglo reći i "božanstvenog", gdje bi čovjek naprosto mogao odmoriti svoju dušu promatrajući to! – ali bilo je nažalost ono na što se prosječno ljudsko oko uporno koncentriralo, odbijajući uopće vjerovati da se oko njega nalazi nešto više. Jer takvi su oduvijek bili ljudi: u svojoj želji za samosažaljenjem i mislju "Ja sam jadan jer sam jadom okružen!" oni će uporno gledati samo u one najgore stvari oko sebe, i doista će se tada samosažalijevati, a u konačnici i postati ništa više do li jadnici.

I doista, ti ljudi što su činili to jutro bili su lica toliko punih negativnosti da je Morrysta među njima bila jedna od ornijih pojava.

Ali na Morrysinom se licu također uskoro pojavila i jedna tamna, na zlo sluteca sjena kad su Neurij i ona došli do Thargelionove kuće i ondje ne zatekli Morda. Thargelion ih je dočekao pospan, ali potpuno odjeven, tako da se nisu zadržavali ondje uopće, već su, čim je Thargelion zaključao vrata kuće, pošli do *Suhog pruta*.

Riđa kosa i brada Thargeliona bijahu raščupani, a to, uz njegov grbav nos, činilo je da su ga prolaznici na ulici promatrali kao kakvog divljaka. No Thargelion za to nije mario, jer većina je ljudi ipak znala tko je on, te kako snažno može kazniti one koji ga samo prijeko pogledaju. Takvo razmišljanje možda se činilo okrutnim, ali Thargeliona nije bilo suviše briga.

Koračali su polako, začudo, jer nitko od njih nije bio razbuđen osim Morryste, a kako je ona bila tek sluškinja, njen je korak imao biti usklađen sa njihovim sporim koracima.

Pomalo neobično, ali ipak plemenito – tako su njih troje hodajući ulicom izgledali. Pa čak i Neurij, čiji ga uspravni hod nije toliko odavao koliko mnogi ukrasi na njegovoj odjeći, što zlatni, što srebrni, i uopće fin materijal od kojeg je ona bila izrađena. Ali njemu nije bilo bitno da ga ljudi ne prepoznaju kao plemenitu osobu, već samo da u njemu ne vide princa Hil'guma, i upravo zato on svojoj skupocjenoj odjeći nije pridavao suviše pažnje.

U konačnici, kad su napokon došli u srednji dio Kessyra, na onaj glavni trg gdje su se nalazili Dvorana Vijećanja i Hram boga Obe, jedno prekoputa drugog, oni su ugledali gostionicu spram koje su išli, ali ipak, najednom su se našli zadržani, jer na tržnici kroz koju su morali proći kako bi do gostionice došli Thargelion je naletio na neko sjajno izloženo oružje i ma koliko god da mu Neurij i Morrysta poradi toga

zamjerali, on je to oružje zastao pogledati.

“Jednoručni mačevi, dvoručni, razne helebarde i noževi za bacanje, maljevi i topuzi...”, govorio je trgovac, “A imam čak i krasne tunike od uškrobljene kože, vrlo kvalitetne...”

No trgovac nije stigao do kraja izreći što ima od stvari u ponudi, a Thargelion mu se već zahvalio i napustio to mjesto.

“Smeće od oružja.”, komentirao je Neurij kad su se malo odmaknuli. “Bespotrebno smo stajali.”

“Istina. Ali znaš da tu i tamo moram provjeriti čelik u ponudi, jer kako je i tvoj otac rekao “Mač na tržnici danas bit će mač u ruci neprijatelja sutra””, odgovorio je Thargelion, “ali nema veze. Čelik je, kako kažeš, smeće...”

Njihove razgovore Morrysta se trudila ne slušati, jer nije se smatrala prikladnom osobom da sluša riječi tako bitnih ljudi u Kraljevstvu, ali htjela ne htjela, svejedno je tada doznala jedan od načina kako je Kraljevstvo kontroliralo, ili u najmanju ruku doznavalo, kvalitet oružja neprijatelja.

Nakon toga nije ni imala što od njih za čuti za što je smatrala da ona ne bi smjela znati, jer njih su dvojica utihnuli s obzirom da je ono pred čega su tada stali bila gostionica.

Suhi prut nije bio zaključan, ali unutra, jednom kad su otvorili vrata, oni nisu mogli vidjeti ni gostioničara ni njegovu ženu. Zapravo – a tu je Morrysta laknulo – jedini ljudi koje su ugledali bili su mistik Jarez i pukovnik Mord, koji su spavali za onim stolom gdje ih je gostioničar jučer i ostavio.

“Evo ih.”, rekao je Neurij nasmiješivši se. “Pili su bez nas, izdajice.”

Ugledavši Morda, Thargelion mu pride te ga stane buditi. “Hajde, Mode, ustani. Zar ste cijelu noć vas dvoje pili ovdje?”

“Zdravo, Thargelione...” Mord je promrmljao podigavši pogled kad se napokon probudio. Trebao mu je koji trenutak da prepozna i svoju ženu Morrystu te princa Neurija što je kraj nje stajao. Neurij je za to vrijeme prišao stolu i sjeo za njega. “Hoćeš li, molim te, otići po gostioničara?” usput je rekao Thargelionu.

“Naravno, vaša visosti!” Thargelion odgovori, a to između njih dvoje izazove salvu smijeha. To je bio prvi puta u mnogo godina da se Thargelion obratio Neuriju kao princu.

“Hoćemo li i njega probuditi?” Neurij upita bacivši pogled na mistika.

“Neće biti potrebe... ja sam već budan.”, rekavši to, Jarez se iskašlje i okrene prema princu. “Dobro jutro, prinče.”

“Dobro jutro i tebi, Jazeze. Reci, što vas je to natjeralo da toliko pijete?” Neurij je rekao.

“Zar čovjek ne može pretpostaviti da smo došli ovdje trijezni i zaspali bez da smo uopće pili?” mistik na to upita najednom komično ozbiljna glasa.

“Ne.”, Neurij odgovori. “Ali sviđa mi se pretpostavka, pa ću ju prihvatiti za istinu. A sad... želite li što popiti ili bi i dalje bili trijezni?”

Jareza i Morda je obojicu tog jutra svom silinom udarila mamurnost, ali oni su čuli odavno da je mamurnost ipak najlakše izliječiti tako da se nastavi piti. Štoviše, to su znali. I upravo stoga, na piće su pristali.

Mord je odmah zatim pružio ruke prema Morrysi, a ona mu je prišla u zagrljaj i sjela kraj njega. Kako su oboje bili pospani, samo ih je uljudnost spram princa i mistika držala budnima, a već trenutak kasnije i spram gostioničara i Thargeliona.

U pitanju je bila neka vrst sreće koja je tada zavládala. Gostioničar je pred svakoga od njih položio kriglu piva, a malo kasnije i šalicu tople (i veoma skupe, jer je oduvijek u Hil'gumu slabo rađala) kave.

Doista sreća, i to ona kakvoj je premac moglo biti rijetko što. Nešto vrlo vjerojatno nepostojeće.

Ali kako sreća često ne traje dugo, tako ni ova nije mogla trajati, jer prije ili kasnije netko bi to spomenuo, a Neurij ipak u jednom trenutku spomenuo i jest:

“Gdje je Myron?”

* * *

“Zašto bi kralj s tolikom žestinom reagirao na to? Nije mi jasan njegov postupak ni najmanje!”, kada je doznao gdje je Myron i koji je tomu razlog, Neurij je raspaljena bijesa rekao. Ustao je, čak, i ni najmanje miran, a kamoli sretan, počeo govoriti protiv svog oca: “To je budala! Neznalica preponosna i pijanica pomračena uma! Otkud mu obraza takvo što učiniti vlastitom savjetniku i, prije svega, našem prijatelju?!”

Mordu je bilo neobično što je Neurij na vijest o Myronovu uhićenju reagirao žešće od Morryste, koja mu je bila sestra (a koja je, pak, na sve to reagirala tako da je pokrila usta rukama i razrogačila oči), ali prisjetivši se da mu je upravo Myron bio oduvijek najbliži prijatelj i savjetnik, i da je upravo on bio uz princa i uz najteže prinčeve trenutke, Mord je morao priznati da razumije princa, i sve što je poradi toga mogao učiniti bilo je da pokuša princa smiriti i time ga odgovoriti od davanja kakve možebitne nepromišljene zapovijedi poradi svega toga.

“Ne budi takav i ne govori tako protiv svoga oca, Neurij.”, rekao je tada Mord. “Sam je Myron kraljevu odluku prihvatio, i zašto bi se ti srdio ako...”

“Ako... što ako?”, Neurij ga tada prekinu. On je već ustao i odmaknuo se od stola kad je govoreći stao gubiti i dah. “Kažeš mi da ne govorim protiv oca, ali... ali...”, pokušao je naći prave riječi, očito ne uspijevajući, “ta koga briga za oca!”

“Za oca se čini sve!” Mord na to odgovori još glasnije i žešće. On to nije htio učiniti, ali ono što je upravljalo njime bilo je jače od njega i njegove volje. Naime, pred Mordom se tada čitav prizor u kojega je gledao razbio i prelio u onu jednu sliku koja mu se urezala u pamćenje kad je bio maleno dijete, a kada je Ser Tarrobu, čovjeku kojeg je smatrao svojim ocem, kao Veliki Pukovnik nožem

prerezao vrat. Ta slika pred Mordom sada je bila tako čista i tako živa da Mord nije mogao a da se ne počne čitav tresti, i doista svatko tko ga je tada promatrao pomislio je da je pukovnik najednom upao u kakvu vrućicu.

Pred Mordom, iako se nalazio u gostionici okružen svojim bliskim prijateljima, sve što se sada nalazilo bilo je lice Ser Tarroba, i njegove prestravljene oči što su Morda gledale.

Zašto si to učinio? Tarrobove oči kanda su govorele.

Ali nisam to ja učinio, Mord je u svojim mislima odgovorio. *Već je to bio Veliki Pukovnik! On je ubojica ,a ne ja...!*

No, nema veze, Tarrobov je pogled na to rekao. *Zaklao me je jer sam to zaslužio. Da, Veliki Pukovnik kad ubija, on ubija stoga...*

Mord ne stigne poslušati ostatak riječi, jer iz tog neobičnog snatrenja probudi ga Neurij nastavivši: "Za oca se čini sve, Morde, da, ali za brata se i oca ako treba ubija! A, koliko znam, Myron je moj brat jer ja ga takvim smatram!"

Ako je to uopće bilo moguće, te riječi potresle su Morda još i više, i svako je njihovo slovo stalo odzvanjati u Mordu gotovo kao grmljavina, jer ono do čega je tada Mord došao bila je pomisao od koje je bježao godinama. Pomisao, naime, da one noći kada su mu bogovi salili vruću ogrlicu od zlata po prsima kao kaznu za ubojstvo svoga očuha, da su učinili nepravdu, jer ubiti Tarroba nije bio grijeh. Neurijeve su riječi takoreći dovele Morda u napast da opravda sva svoja dosadašnja nedjela, a onu vrućinu ogrlice koja ga je svih tih godina pržila jednako kao i prve sekunde kada mu je dotaknula tijelo, jer se nikada nije ohladila, da proglasi samo plodom čista zla ta tri boga, ničim višim.

"Podanik sam kralja, Neurij, ali tvoje su riječi pravedne i stoga sam na tvojoj strani u ovome.", tada se javio i Thargelion. Ali Neurij je sve vrijeme držao svoju pozornost usmjerenu spram Morda:

"Prihvaćaš li i ti, Morde, moje riječi?"

Mord bijaše u tišini nekoliko sekundi, ali u konačnici ipak progovori: "Ako svim svojim srcem vjeruješ u to što si rekao. Ako si spreman učiniti bilo što da ostaneš iza tih riječi... tada da, Neurij, mi smo više od prijatelja. Stoga kao braća trebamo bratski braniti jedni druge." Mord je rekao ozbiljna glasa, jedva razumijevajući ijedne riječi koju je izrekao.

Neuriju se odgovor sviđi. Podigavši preko svoje crne kose kapuljaču i ispivši sve iz svoje krigele na iskap, rekao je: "A sada idemo do mog oca." Odmah potom prišao je Mordu sasvim blizu, te mu, tako da ga je samo on mogao čuti, šapnuo: "Ozbiljan sam kao kamen. Ne zaboravi imati mač pri ruci. Jer kao što sam rekao..."

"Shvaćam." Mord odgovori, a na to i svi ostali za stolom ustanu i pođu do kralja. Pošli su svi osim Morryse i mistika. Ona je imala posjetiti svoga brata, a na mistiku je bilo da ostane i razmišlja. Da vrlo, vrlo mnogo razmišlja.

* * *

“Zašto ja nisam doznao za tu odluku, oče?” princ je rekao jednom kad je konačno stao pred kralja, imajući namjeru zadobiti pravdu bez obzira na to koliko će drzak pred kraljem ispasti.

“Nije na tebi ni bilo da znaš, Neurij. Osim toga...”, kralj izusti da nešto dalje kaže, no najednom prekine samoga sebe i reče: “Zašto su oni ovdje?” pokazavši na Thargeliona i Morda što su stajali nekoliko koraka iza Neurija. “Odlazite!” dobaci im.

Mord i Thargelion se niti ne pomaknu. “Moja je zapovijed da se ne miču odavde, oče. Stoga su oni ovdje. Možete nastaviti izlagati razloge zašto je Myron iza rešetaka.”

U jednom vrlo kratkom trenutku Mord pomisli kako će se kralj naljutiti radi prinčeve drskosti, a to bi dovelo ili do uhićenja samog princa, ili do krvave borbe princa i kralja dok stražari ne dođu. A jasno bi bilo tko bi bio novi kralj jednom kada bi princ ubio svog oca. No, srećom, kralj je bio prilično miran: “Nema se tu ionako što reći. Vaš je prijatelj učinio glupost i sada je na njemu da odgovara za svoje greške. To je sve. A ti da si upola privrženiji odlukama svoga kralja od Myrona, to bi prihvatio bez pravljenja ovakvih scena.”

“To je, dakle, odgovor? Ja tada, oče, zahtijevam da se Myrona pusti na slobodu!”

“Vidi, Neurij...”, kralj ustane sa trona dijelom imajući namjeru svojom prirodnom masivnošću pokazati da je on i dalje glavna figura u čitavoj toj dvorani, a dijelom jer je doista htio prići svom sinu. “Kad sam doznao što je učinio, Myronu sam rekao što sam rekao. Lako za to što svi vi, pa i Myron, imate reći na moju odluku, ali ja sam... Zamisli koliko bi malo moja riječ vrijedila kada bih ju sada pogazio. Bi li mi itko više uopće smio vjerovati? I, konačno, da je takva jedna istinoljubivost dio mene, bih li ja ikada postao ovo što jesam?”

Kralj je prišao na korak od Neurija. Te se dvije prilike i nisu toliko razlikovale; obje snažne, bradate i visoke, samo što je Neurij imao kosu i bradu crne kao gavranovo perje, dok je kralj bio sijed. Ali snaga je njih dvojice i dalje bila podjednaka, i to se sada kad su stali jedan spram drugoga jasno vidjelo.

“Shvaćaš li?”, kralj tada reče nakon čega položi ruku na Neurijevo rame. “Kao kralju, moja je riječ zakon.”

“Tada će se taj zakon, bojim se, prekršiti.” princ će ne mičući pogleda sa kraljevih očiju.

“Nesumnjivo. Jednoga dana ti ćeš stajati na mome mjestu. Pa i sada da hoćeš požuriti, da se tako izrazim, i svrgneš me... imao bi moju podršku, i tvoja bi riječ zakon bila. No to trenutno ipak nije tako...”, ne odlučivši pričekati na sinov odgovor, kralj se okrenu prema Mordu. “I tebi sam, Morde, napokon rekao: zašto se vi brinete za nešto što je sam Myron svojevolarno prihvatio? Zar ćete radi vlastitih bjesova dogurati čak i do toga da otac mora zamišljati kako ga svrgava

vlastiti sin? Dolazim do zaključka da je Myron u čitavoj ovoj priči najbudriji, a vjerujte mi da ne želim takav zaključak uzimati u obzir kao istinit. Što li se tada događa?”

“Kako to mislite?” Mord upita.

“Hoću reći... vama doista nije stalo do tih dvije godine što će Myron provesti u ćeliji. Ne... vi zapravo branite sebe, jer uviđam da ste svi redom zamislili da sam svakog od vas ponaosob osobno zatvorio. Nemate vi mira koliko Myron. Niti približno... Ali ne brinite, ta ja vas sve volim i vas neću nikada na takav način također zatvoriti, i umjesto da vam zamjerim ja sam vam sada odlučio oprostiti...!” rekao je kralj.

Ne pričaj gluposti, Hinnor. Tristo i dvanaest godina sam mirovao čameći u usijanom zlatu! U Mordovoj glavi tda najednom zatutnji, a on umjesto rečenica začuje u ušima samo zujanje.

Možda to nije bila uistinu kraljeva namjera, na takve neistražene dijelove njihovih bića napadati. Najvjerojatnije se sve dogodilo jer je u trenutku pijanstva kralj rekao što je doista imao za reći, bez i najmanje uljepšavanja, a to što je imao reći bila je, eto, jedna vrlo surova istina. Ali, bilo kako bilo, Hinnorove su riječi itekako pogodile srca njegovih sugovornika, i oni su se našli upravo odvojeni jedni od drugih, kao da su metri što su ih dijelili zapravo kilometri, a svatko je u svojoj glavi razmišljao ne samo drugačije, već i sve neprijateljskije spram ostalih. Bila je vraška istina da je Neurij jedva čekao da upije svu moć svijeta i počne letjeti. Thargelion je žudio za moći isto tako. Čelija je stoga za njih, ma koliko se kratko u njoj čovjek zadržao, bila nepodnošljiva već i kao puka pomisao. Biti zadržavan a toliko moćan... Zar i sami bogovi nemaju takve noćne more?

Jedini je Mord od njih kao onaj koji je ipak bio toliko moćan da je moć nadvladavao u konačnici uspio proći kraj riječi kralja jednako kao što bi prošao kraj mladice kakvog trnovitog grma: pazeći da se ne ogrebe, i diveći se prolazeći. Prosječni grm nije mogao na Morda utjecati i Hinnorove riječi nisu mogle utjecati na Morda isto tako. Ali Thargelion i Neurij nisu bili od tolikih sposobnosti, i na njih su riječi žestoko utjecale.

Tako se Neurij u jednom trenutku, nakon što su mu bolno sporo kroz glavu prošle te kraljeve riječi, okrenuo prema Mordu gotovo opčinjeno i rekao: “Žao mi je, Morde. Otac je u pravu.”, a potom se čak i okrenuo prema samom kralju, kleknuo pred njegove noge i zaricao: “Žao mi je, oče...”

* * *

A za to je vrijeme Morrysta, preko čijeg su jedva primjetno zaoboljenog trbuha skrivenog pod tkaninom halje padali vrhovi njene zlatne kose dok je sjedila na rubu njegova kreveta, jednako uplakano razgovarala sa svojim bratom.

“Ti si odlučio ostati iza rešetaka iako možeš nagovoriti kralja da te oslobodi, i to je tako? Neće se promijeniti?”

“Neće se promijeniti.”, Myron je na to mirno odgovorio.

On je sve vrijeme zamišljeno gledao u pod, a da ga je netko pitao o čemu razmišlja on doista ne bi znao na to odgovoriti. Problem se nalazio u tomu što, iako je Myron bio sasvim spreman odležati te dvije godine što mu je kralj dodijelio, ta se ideja nije svidala nikome drugome koga je Myron poznavao. Čak mu je sestra rekla da se i princ odlučio osobno zauzeti za njega i stati protiv kralja, a to je Myrona i više nego boljelo. On, naime, nije htio biti uzrokom nikakvih konflikata, a najmanje konflikata tako važnih osoba u Hil'gumu. “Tada u redu, Myrone.”, Morrysta je tada rekla sa nekom dozom prkosa u glasu. “Trebao je u Krvavu zemlju poći samo Mord zajedno sa svojim bratom, mistikom i princom, ali ovako... Ovako odlazimo svi, Myrone. Odlazimo svi i nećemo se vratiti.”

“Kako svi?”

“Kažem svi jer idem i ja. Kuda kroči Mord, tuda idem i ja.”

“Ne ideš, Morrysta, ti nikuda.” pustivši da mu masna kosa sakriva lice, jer sjedio je u tom položaju kako obično očajnici sjede, Myron je rekao. Glas mu bijaše hrapav, a koji je tomu razlog bio on doista nije znao.

“Idem. Idem onoliko koliko ćeš ti ostati u ovoj ćeliji bez da se suprotstaviš kralju.”

Myron razmisli o Morrysinim riječima. Ona ga je, točno onako kako je i očekivao, dovela do izbora: jesi li više vjeran svojoj sestri ili svome kralju?

Moja mi sestra mnogo znači... ali kralj je iznad svega. Za kralja moram biti spreman učiniti sve, vrlo kratko je Myronu trebalo da zaključi. Dapače, za kralja ja jesam spreman učiniti sve.

“Idi ako hoćeš. Neću te zaustavljati.” on je tada rekao.

Kako je i smatrao da će biti, Morrysta se odgovor nije svidio. Ona je, kao što bi, uostalom, i svatko drugi očekivao, očekivala da će Myronu više stati do toga da svoju sestru zaštititi no da ispoštuje odluku svoga kralja. Morrysta nije odgovorila na to ništa, niti je čak ispustila makar i daha. Zapravo, sve što je učinila bilo je da je tada ustala i razočarano i bijesno napustila Myronovu ćeliju.

Ali pazite svi vi redom, još dok mu je sestra odlazila, Myron je mislio, čim prođe kraljeva kazna, idem za vama. Jer kuda itko, tuda ima da idem i ja. I ne morate vi ni znati za mene, ali ja ću biti uvijek uz vas...

I doista se Myronovo obećanje održalo još mnogo nakon te pomisli. Štoviše, još je te večeri Myron prvi puta usnio i uvidio da čak i dok sanja može pomagati raznim nevoljnicima. A je li on doista pomagao nevoljnicima ili je sve to bio tek plod mašte osobe pomračena uma poradi svih tih silnih problema koji su ga okruživali, Myron nikako nije znao reći. Štoviše, možda na njemu ni nije bilo da shvati, ali bilo na njemu da shvati ili ne, on to svejedno nije htio. On nije htio ništa.

Poglavlje 25

No je jutro Mord dočekaao ne spavajući. Bilo mu je iz nekog razloga vruće, pa je stoga bio obučen oskudno. Nosio je samo onu najtanju lanenu halju koju je imao, i to ju je nosio tako da mu ona uopće nije pokrivala torzo. Bio je uznemiren i mokar od znoja, a njegova se crna kosa lijepila po njegovom vratu i ramenima i ondje počivajući gibala se u ritmu Mordova mirna disanja.

Kamen na koji se bio naslonio bio je hladan, ali Morda nije branio od vrućine ni najmanje. Kraj prozora je Mord stajao jer je promatrao krajolik Hil'guma tražeći nekakav mir. Polja i brežuljci, šumarci i planine, pa čak i oblaci ponad svega toga – u to je gledao i to ga je smirivalo.

Nedaleko od njega, u krevetu na kraju odaje, ležala je Morrysta u polusnu. Ona je bila u potpunosti naga i njena je zlaćana kosa bila u valovima razbacana po svim jastucima, ali njena je nagost bila skrivena iza nježne plahte od lanenog damasta, a pak što se ticalo Morrystine kose na jastucima, ona ne samo da Mordu nije smetala, već mu je još pricinjala i neku vrst ugone.

Mord je te svoje okoline bio sasvim svjestan, i moglo se reći da dok je tako stajao bosih stopala na kamenom popločenom podu, i time se također na neki način spajao sa svime što ga je okruživalo, da ga je po prvi puta u mnogo vremena njegova okolina na neki način dočekala čak i prijateljski. Iz nekog neobičnog razloga, iako se u njegovim prsima i dalje nalazila ogrlica od usijana zlata i iako ga destruktivna magija nikada iz svog gadnog zagrljaja nije pustila, on sada nije osjećao nikakav strah. *Kanda je sve na svome mjestu...* mislio je promatrajući krajolik podno prozora kroz kojeg je gledao. *Tako se čini, iako savršeno znam da nije...*

“Zašto je pukovnik budan?” iznenada ga je tada iz razmišljanja prenuo jedan vrlo mirni i sanjivi glas.

“Ne mogu spavati, Morrysta.” odgovorio je Mord i dalje gledajući kroz prozor, ali sada promatrajući guste oblake na nebu.

“Je li to stoga što će te kralj danas odabrati za pukovnika koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju?”

Istina, to je bio jedan od razloga, ali nikako i onaj najglavniji. Činjenica jest bila da niti jedan drugi pukovnik nije htio povesti vojsku u Krvavu zemlju, pa je na Mordu jedinome ostalo da istupi i kaže “ja ću”, ali to je bilo ono čega je Mord već bio svjestan da će se dogoditi, pa ga time nije moglo ni iznenaditi. Ali one druge stvari, one dublje, u potpunosti nepredvidive i vrlo često van Mordove kontrole,

kao što je destruktivna magija – o tim je stvarima on brinuo. Hoće li moći pomoći vojsci magijom pobijediti neprijatelje? Hoće li na pola puta Mord izgubiti razum i potopiti sve brodove i hoće li, čak i ako ostane pribran, ti brodovi naposljetku uopće stići do svog cilja?

Kako Mord na njeno prvo pitanje nije odgovorio, Morrysta se primorala upitati: “Misliš li, možda, Morde da... da odustaneš? Bojiš li se putovanja?”

Sva njegova razmišljanja, svi ti silni tokovi misli naglo su se zaustavili kad je Morrysta spomenula strah. Na te je riječi Mord došao do kreveta i sjeo na njegov rub, vrlo blizu Morryste. “Upoznat sam sa borbama, Morrysta, i sa bijesom i svim tim... da tako kažem: ljudskim stvarima. I mogu reći... ne bojim ih se.”

Morrysta je, slušajući ga, tada stala Morda promatrati kao pojavu. Njegova crna kosa i mišićava izložena leđa, mišice ruku i ožiljci koji su pokrivali gotovo čitavu površinu njegove kože – to je bilo ono što je Morrysta mogla vidjeti, a kada bi se dobro zagledala mogla je ugledati i nikada u potpunosti zarasle opekline koje su poput karika lanca okruživale Mordov vrat, prsa, ramena i leđa. Crni ožiljci, bijeli ožiljci, čak i neke nove crvene rane i ogrebotine, sve to bijaše tamo i svaki je centimetar te izranjavane kože Morrysta voljela. Čak je i Mordova desna šaka nekoć bila zdrobljena, pa je, pažljivo i to promotrivši, Morrysta mogla jasno na Mordovoj koži ugledati čitavu povijest te agonije lomljenja kostiju i uzok njene sadašnje deformiranosti poradi koje je Mord mačevao lijevom rukom. Davno se to zbilo, vjerovala je. I tu je šaku ona također voljela.

Ali uvijek, promatrajući Morda, ona bi se vraćala na onu kožu njegova vrata i prsa što ju je podsjećala na karike lanca, i koja je iz nekog razloga bila vrlo vruća i tvrda na dodir, baš kao da se kakva stvarna ogrlica nalazila pod njom. Jednom ga je upitala boli li ga kada ga se dotiče po tom dijelu kože, ali Mord na to nije znao odgovoriti. Napola u šali, Morrysta bi tada zaključivala da se pod Mordovom kožom doista nalazi nekakva ogrlica.

Sada je Morrysta pružila ruku i dotaknula Mordova leđa baš na mjestu gdje se nalazio taj deformirani dio kože. Dotaknuvši Morda, rekla je: “Katkada mi se čini da se ti ne bojiš ničega.”

“Tada ti se krivo čini.”, Mord je na to kratko odgovorio. “Mnogih se stvari bojim, mada rat nije jedna od njih.”

“A čega se bojiš?” Morrysta ga upita.

“Upravo sada? Sada se bojim za budućnost djeteta što raste u tebi. Da, tako je...”

Morrystu njegov odgovor zadovolji. “Tada dijelimo iste strahove...” ona reče blago se nasmiješivši.

No Morrystin osmijeh tada se naglo prekine, jer Mord u tom trenutku izgovori nešto što ona nikako nije htjela čuti, i što je, čim je došlo do njenih ušiju, u njoj probudilo ništa više do li tmurnost: “Bojim se za naše dijete, Morrysta, ali za tvog se brata bojim najviše.”

Morrysta neko vrijeme ostane u tišini razmišljajući o Mordovim riječima, a tada,

nakon što je razmislila o svemu, ona upita: “Voliš više prijatelja no svoje dijete?”

“Recimo to drugačije”, Mord će shvativši da se krivo izrazio, “dijete je lakše sačuvati od određenih nevolja no prijatelja. Ne ljuti se, ta poznaješ istinu.”

“Poznajem.” Morrysa prizna.

“Dakle, moji su strahovi opravdani.”, Mord reče. “No ipak... može li se ipak reći da se ne bih ja trebao bojati za Myrona, već Myron za mene s obzirom da ja idem ondje gdje vlada smrt? Mnogo sam razmišljao o toj Krvavoj zemlji, i zaključio sam da je ondje zasigurno moj kraj.”

“Ali ja idem s tobom. To znaš.” u strahu da će Mord odbiti njen zahtjev, Morrysa je ponovila ono što je dotad rekla nekoliko desetaka puta. U početku se, dakako, Mord protivio Morrysin u odlasku u Krvavu zemlju, no kako je ona bila uporna, u konačnici je ipak morao odustati.

“Razumijem. Razgovarali smo o tome – poštivati ću tvoju odluku. Ali Myron... zar je toliko vjeran kralju da će prijeći i preko mogućeg gaženja vlastite časti jer ne ide tamo gdje se i njegova sestra usudi poći? Zar mu neće sve to smetati?”

Svatko koga je Mord znao učinio bi sve za svoju čast i ime. Čak je i sam Neurij bio spreman sukobiti se sa svojim ocem samo da ne bi ispao kukavica kada to ne bi učinio. Ali Myron... Myron je u očima Morda bio drugačiji čovjek. On kanda nije mario na to tko bi što mislio o njemu, već je sve nekako činio onako kako je sam smatrao da je pravo, pa bila ta pravičnost u direktnom sukobu ma sa kime god, pa čak i sa njime samim. Myron je to tako činio. Ali bi li o tomu mislio loše ili dobro, i bi li mislio uopće, Mord nikako nije znao reći.

Morrysa u konačnici na Mordova pitanja nije odgovorila. Umjesto toga, nakon nekoliko minuta nastale tišine, ona ga je upitala: “Hoćeš li danas uopće spavati?”

Mord nije spavao čitavu proteklu noć, ali umor ga nije niti dotaknuo. Barem ne onaj umor koji se da ukloniti spavanjem. “Ne vjerujem da bih mogao danas sekunde više provesti spavajući.”, odgovorio je, nakon čega je nastavio: “Stoga mi je, mislim, najbolje da se odmah počnem spremati, jerbo će već za koji sat kralj govoriti, a odlazimo još večeras...”

* * *

Za taj dan valjalo se dolično odjenuti, štoviše najraskošnije što je Mord mogao, jer u velikoj dvorani, onom mjestu gdje je Mord imao provesti svoje posljednje trenutke na dvoru Kessyra, tog su se popodneva okupili najutjecajniji ljudi Hil'guma. Za početak, tu su bili kralj i njegov sin princ, kneževi gotovo svake kneževine, razni namjesnici i moćnici, ljudi iz mnogih plemenitih obitelji, pa čak i najveći od članova Vijeća.

Bio je tu i knez Rommira, Joras, koji je danas za razliku od svih onih prošlih dana kada bi ga se moglo vidjeti bio nekako sav vedar i rumen u licu, a nikako

boležljiv i tmuran kao prije. Njega je kralj promatrao sa nekom osobitom odbojnošću, baš kao da je gledao u najtužniji mogući prizor, a htio to ili ne, Mord je sa kraljem suosjećao.

Mord je sjedio tik do princa Neurija, sučelice Thargelionu, i njih troje bili su najbliži kralju koji je sjedio na čelu stola. Kralj njima troje poradi njihove ranije pobune zbog odluke da Myron ide u zatvor više nije zamjerao, a nije zapravo ni trebao, jer oni su si to činili sami. Napasti kralja za te je ljude bio vrlo težak zadatak, a možda se čak činilo da oni za to nisu bili ni sposobni, jer njihova je vjernost bila prevelika. Pak što se ostalih gostiju ticalo, oni kanda nisu ni primijetili da kraljeva savjetnika nema, a upitati gdje je vjerojatno su smatrali nepristojnim. *Mada sam sasvim siguran da Vijeće savršeno dobro zna gdje je, mislio je kralj, samo me njegovi članovi radije vole gledati sa tim svojim patetičnim lažnim pogledima, i praviti se da ništa ne znaju...*

Mord je dan ranije razgovarao sa kraljem u vezi ovog okupljanja i stoga je znao što će ono donijeti. "Čitava će se pozornost u jednom trenutku usmjeriti spram tebe, Morde.", rekao mu je tada kralj, "jer učiniti ću te onim koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju."

Ali jedno je bilo razgovarati tada o tomu s kraljem, a nešto sasvim drugo doista se naći u centru pozornosti. I doista, čekajući da kralj u svojim mnogim govorima koje je održao tog popodneva konačno spomene njegovo ime Mord nije znao ludi li ili ne, jer on je htio da kralj to učini što prije pa da se sve ranije privede kraju, ali kralj kanda je oklijevao, i to čekanje na Moda je strašno utjecalo.

"U Teomu je upravo uplovljeno stotinu brodova", kralj je u jednom trenutku rekao, "i pred tih je stotinu brodova okupljeno deset tisuća vojnika, koji već spremni čekaju da putovanje započne. U brodovima su sve potrepštine, a jedino na što se čeka pa da putovanje može započeti dolazak je mog sina, princa, u Teom, i njegove desne ruke pukovnika."

Ah, evo ga... Mord je pomislio kad je čuo te kraljeve riječi.

"Princ je, dakako, tu, ali pukovnik... Zbog toga i jesmo ovdje i upravo stoga i zadržavamo čitavo to silno putovanje. Nemamo pukovnika.", kralj je rekao. "Svi se boje poći u Krvavu zemlju. Svi kao da su odustali..."

"Zar baš svi?" Nitko od članova Vijeća nije znao da je u pitanju bio unaprijed osmišljeni govor i da je odavna već odlučeno da će Mord biti taj koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju, pa je stoga i razumljivo bilo što su svi utihnuli kad je kralj na to odgovorio:

"Svi su odustali, osim jednog."

"A tko je taj koji će povestu vojsku? Zar je neki plemić?"

"Nije plemić, ali je plemenit. A čak i da nije plemenit, prije no što ode ionako dobiva jednu grofoviju i ruku moje kćeri, pa plemić do večeri postaje ionako.", kralj odgovori, ustane i pokaže rukom na Morda, koji kao da još nije u potpunosti razumio njegove riječi. "Mord Dur'agemski", reče, "jedan od najhrabrijih ljudi koje

je oko bilo koga od vas ikada imalo vidjeti. Vrlo je moguće... i najhrabriji.” doda sjetivši se vremena kad je Mord ubio najvećeg vepra ikada. Tada su svi zapamtili da je Neurij zapravo ubio vepra, a iako to nije bilo tako, Mord se niti u jednom trenutku nije pobunio. Kao zahvalu od kralja, Mord je tada dobio titulu pukovnika. No još je onda kralj znao da to nije bila potpuna zahvala, i da će Mordu uskoro biti dodijeljeno puno više.

“Mord Dur'agemski povest će uz moga sina deset tisuća vojnika na one krvožedne zvijeri i pobit će ih sve oštricom mača. Postat će živuća legenda ako uspije u naumu. A ako i ne uspije, još danas će dobiti grofoviju i ruku moje kćeri.”

Tek tada Mord shvati o čemu je kralj govorio, pa brže-bolje ustane, baci letimičan pogled preko okupljenih ljudi za dugim i teškim stolom i hrane i pića koje su ti ljudi uživali, i napokon, pogleda u lice samoga kralja.

“Učiniti ću kako ste rekli, kralju, i poći ću u rat”, Mord je govorio vrlo glasno, tako da ga je mogao čuti i onaj najudaljeniji u prostoriji, “ali moram vam reći da je pogibelj za Kraljevstvo već sama po sebi čast, pa stoga odbijam grofoviju što mi ju nudite. A što se, pak, tiče ruke vaše kćeri...”, u kratkom trenutku pomislio je bi li bilo pametno reći da neće njegovu kćer jer mu je žena već Morrysta, a zaključivši da to ipak ne bi bilo najpametnije, nastavio je: “Držim da je nisam dostojan gledati, a kamoli uzeti za ženu, moj kralju. Žao mi je, ali više bi mi žao bilo ukaljati čast vas i vaše kćeri svojom sebičnošću i tjeranjem vaše kćeri da bude pored nekoga kao što sam ja. Stoga, molim vas da prihvatite moju ispriku.”

Kralja je Mord ostavio bez riječi, a kad je i došao do prvih, kralj se nije obratio Mordu već je pomalo drhtavim glasom rekao okupljenima: “Eto, vidite kakav je to čestiti čovjek...!” a potom je i prišao Mordu te ga zagrlio.

Mord je tada doživio dvije stvari: prva je bila shvaćanje da je kralj bio toliko veliki čovjek da je za Morda bilo nemoguće obgrliti ga rukama, a druga je pak bila da mu je kralj tiho kraj uha šapnuo: “Hvala ti, Morde, što si mi ostavio kći... za to sam ti vječno dužan.” a na te riječi Mord nije znao što bi odgovorio. Jedino što jest mogao, zapravo, bilo je da sa kolikim-tolikim razumijevanjem pogleda kralja u oči i polako kimne glavom.

Kako se kralj odmaknuo od Morda, tako je mogao nastaviti glasno govoriti: “Ali ako ništa drugo, tada barem uzmi ovo.”, on je rekao, otkopčao nekoliko dugmadi svoje halje kod vrata, te nakon nekoliko sekundi traženja onoga što je htio uzeti, primi jednu tešku ogrlicu od čistog zlata, skine ju sa sebe i pruži je Mordu. “Ova ogrlica ne podmiruje niti jednu *stotinu* tvojih činova, ali ipak, uzmi je.”

Mord primi ogrlicu i na trenutak ju promotri. Ogrlica je bila teška i hladna, a njen sjaj ponešto izbljedio, no Mord joj se svejedno divio kao stvarci vrijednoj više od najveće kuće u čitavom Hil'gumu. Svi su čekali da ju Mord stavi oko vrata, a kako on nije htio prisutne ostaviti zakinutima, tako je to niti sekundu kasnije i učinio.

No Mord tada osjeti nešto što nije mislio da će osjetiti: bol. Nije bila u pitanju

fizička bol, već nekakva kanda umišljena, kakvu se obično čuje uz neko neobično zujanje u ušima. Takvu je bol Mord osjetio, i zbog te je boli jedva čekao da napokon sjedne. A kad je sjeo, zujanje se u njegovoj glavi pretvori u sasvim razumljivi govor: *Prva laž Eltiuru; Inwog si imao već ranije. Inwog nije kraljev poklon. Zašto si mu lagao?*

* * *

Nije mogao ostati hladne glave nakon što mu se vratio taj stari glas kojeg nije čuo tako dugo, a koji ga je proganjao, činilo mu se, čitavog života, još od najranijeg djetinjstva. Jedva je dočekao da se sve u dvorani završi pa da može otići negdje gdje će se odmoriti, a kad je u konačnici to i dočekao, našao se pred izborom: hoće li otići u *Suhi prut* gdje je buka, do svoje odaje gdje je Morrysta, ili na zidine gdje je samo vjetar i ništa više?

Gotovo je odabrao ono posljednje, kada mu je na um pala još jedna pomisao: poći u zatvor.

Sa Myronom on nije imao ni najmanju namjeru pregovarati oko njegova izlaska iz zatvora, jer znao je da bi to bila unaprijed izgubljena bitka, već je ondje odlučio poći stoga što je iz nekog razloga držao da bi uz Myrona lakše izdržao ako se onaj glas u njegovoj glavi javi još jedanput. Jer uistinu, uz Myrona se Mord malo toga bojao.

A jednom kad je došepesao do zatvora i susreo se sa stražarima koji su jedva otvorenih očiju sjedili ispred Myronove ćelije, Mord ih je tiho pozdravio i od njih zatražio ključ. Oni su ključ, dakako, odmah predali, jer jedini razlog zašto je Myron uopće i bio zaključan bio je zakon koji je tako nalagao – inače bi oni Myronova vrata mogli držati širom otvorenima, jer znali su da on ne bi izašao.

Stavši konačno pred ćeliju, prvo što je Mord učinio bilo je pozdravljanje Myrona. To je učinio prije no što je ćeliju otključao. Myron je unutra bio vanjštine kakve bi bio svaki čovjek upitne čistoće i zdravlja razuma. *Mislim li ja doista da mu je pomračen um?* Mordu u tom trenutku padne na pamet, a on na tu pomisao nije znao odgovoriti.

“Danas odlaziš, Morde.”, Myron je rekao jednom kad je Mord ušao u ćeliju. “To je sranje.” dodao je, na što je Mord gotovo istog trena pomislio: *Ne, ja se nadam da mu je pomračen um, jer ako je ovo zdrava stvarnost, tada to i nije najbolja stvarnost.*

“Moram ići. To je tako.” Mord kratko odgovori. Myron mu tada ponudi da sjedne, no Mord je odbio rekavši da ionako ne ostaje dugo. “Došao sam da se rastanem s tobom. Jerbo je ovo najvjerojatnije posljednji puta da se vidimo.”

“Misliš da ćeš poginuti u Krvavoj zemlji?”

Ne znajući što da odgovori, Mord započne: “Tko zna kakvi su putevi...”

“Nećeš.” Myron ga prekineu.

“Ni u što ne možemo biti sigurni, Myrone. Kamoli u takve stvari.”

“Ja znam da nećeš. I to je jedan od razloga zašto ja ne idem.”

Morda odgovor iznenadi, no nije htio Myronu upadati u riječ. Myron nastavi: “Vidiš, ja mogu zatražiti kralja odmah sada da idem, a vjeruj mi da nema ničega na svijetu što bih volio više učiniti nego da umrem uz svoje prijatelje. No neću to učiniti. Ako se pitaš zašto, odgovor je u tvom vlastitom strahu.”

“Ne shvaćam te.”

“Tvoj strah, Morde. Tvoj kukavičluk da se suočiš sa ičime. Taj si strah dopustio usaditi čak i u Neurija i svoga brata. Zašto si to dopustio?”

Mord shvati da Myron govori o magiji. Zapravo, to je osjećao, jer dakako da on nije mogao shvatiti nešto što je doista bilo s onu stranu pojmljivog.

“Znam za magiju, Morde. Znam da te je Jarez poučavao onim stvarima koje su svakom poštenom čovjeku krajnje odbojne i odvratne. Prodao si se. Uz onog sam prijašnjeg Morda ja imao namjeru otići apsolutno bilo gdje, pa i umrijeti uz njega. Ali za ovog Morda, prodanog Morda, nemam namjeru učiniti ništa.”

“Ali ja jesam isti Mord Dur'agemski kakav sam oduvijek bio. Magija ne mijenja ništa.” Mord tada prošapće, a učinivši to on se iznenadi primijetivši da mu glas drhti.

“Ne, Morde. Ta zar je moguće da ti ne znaš kakva si si prokletstva na leđa nabacao? Bijeg od smrti i kukavičluk, Morde, nisu rješenje...”

Te posljednje Myronove riječi Morda rasrde, pa on tada protisnu kroza zube: “Sjeti se da razgovaraš sa najvećim pukovnikom Hil'guma...!”

Myron ga na to niti ne pogleda, već još tužnije spusti pogled ka tlu, ostane tako u tišini nekoliko sekundi, a zatim reče: “Sjeti se i ti da si nekada imao dostojanstva umrijeti.”

Bio je to njihov posljednji razgovor – barem je tako Mord držao. I u tom su si razgovoru rekli sve što su si imali reći. Baš sve.

Bez riječi, odmah potom, Mord je napustio ćeliju.

* * *

Još su tog kasnog popodneva, uvidjevši da su ponijeli sve stvari koje su im bile potrebne, u dvije kočije sjeli Mord, Morrysta, Jarez, Neurij i Thargelion, i to su sjeli tako da su Mord, Jarez i Morrysta sjedili zajedno u jednim, a Neurij i Thargelion u drugim kolima. Princ nije imao svoja zasebna kola bez obzira koliko je kralj inzistirao na tome. Ako ne stoga što je imao namjeru pokazati kako više kralja ne smatra svojim gospodarom (mada ta pobuna protiv kralja doista više u princu nije postojala), a ono barem jer je držao da bi u slučaju kakvog napada razbojnika na kočije ipak lakše preživio ako je uz kakvog iskusnog borca kakav je bio Thargelion, a ako se za Thargeliona nešto nije moglo reći, nije se moglo reći da je loš borac.

Kočije su se tokom vožnje ljuljale jer iako su sveukupno bile gurane od strane osam konja, teren je bio neravan. Još je na prvoj trećini puta povorka morala stati jer je Morrysta osjetila mučninu, pa je morala izaći i isprovraćati se kraj puta. Kad se vratila u kočiju, Jarez joj je pružio četuricu s nekom jakom rakijom da ispere usta.

Sljedeći puta kad je povorka stala razlog je tomu bila glad i želja kočijaša da malo odmore. Tada su stali na gotovo sat vremena nasred zemljanog puta povrh jednog brežuljka i, nasjekavši nešto suhog mesa i sira, predahnuli su okrijepivši se. U jednoj je kočiji bilo i nešto piva, pa su i od njega otpili svatko po par gutljaja. Pivo ih radi svoje slabosti nije grijalo, mada doduše nije ni trebalo s obzirom da je suton koji je najavljivao ugodnu i toplu večer i sam bio topao i ugodan. Jedino je Morrysta tu osjetila nešto hladnoće, no to nije bilo ništa što Mordov zagrljaj nije mogao odagnati.

Putnici su jeli i pili u tišini. To im se nije moglo zamjeriti, jer svatko je od njih (osim kočijaša) napuštao svoju zemlju u kojoj je odrastao i odlazio u neku novu i daleku, gdje će najvjerojatnije samo poginuti. Umrijeti takoreći radi ničega. A čak je i Neurij mislio: *Samo da bi kralj Hinnor proširio svoje kraljevstvo.*

Kada su konačno nastavili putovanje, već je bila večer. Tada su stali puhati vjetrovi, ali to nije predstavljao nekakav problem vrijedan spomena. Konjima dapače vjetar nije smetao ni najmanje, iako su se kočijaši ipak morali ogrnuti u krzna. U ovome je trenutku Mord bio toliko umoran da je zaklopio oči i zaspao, a bio je siguran da je isto učinila i Morrysta do njega. Bio je siguran stoga što je ona položila glavu na njegovo rame, a on je to osjetio i bilo mu je poradi toga drago.

Mord je spavao mirnim snom čitavim putem. Bio je svjež zrak vladao u kočiji i činilo se da je to sve što je Mordu bilo potrebno - nije mu čak smetalo niti Jarezovo glasno hrkanje. Kakvom bi se promatraču moglo učiniti da je Mord spavao toliko duboko da ga nikakav zvuk nije mogao probuditi, ali promatrač bi se prevario.

Bio je jedan zvuk koji je Morda u konačnici ipak probudio, a to se dogodilo onda kada je nakon čitave noći putovanja oko njih stala nicati zora. Zvuk je taj bio šum, zapravo, a taj je šum Mord prepoznao kao pjesmu moćnoga mora što je okruživao Hil'gum. Visoki morski valovi što udaraju o stijenje i litice. Hridine pune galebova što se uzdižu kao stupovi posred te divlje slane vode.

Ti su zvuci probudili Morda. I poradi tih se zvukova on naježi.

* * *

Stigavši u Teom vrlo kasno uvečer, ili vrlo rano ujutro, putnici su pošli u mrklome mraku do najbliže krčme u namjeri da nađu kakav smještaj. Naravno, krčma je bila dupkom puna, pa su putnici morali otići dalje. Bilo je mnogo krčmi u Teomu, tom ribarskom naselju podignutom od drveta i kamena, ali činilo se kao da niti jedna

ne može primiti više gostiju. Dakako, Neurij je odmah mogao dobiti smještaj kada bi otkrio svoj položaj najbližem krčmaru, no iz nekog razloga on to nije htio učiniti. A nije takvo što imao namjeru činiti ni Mord, koji bi također mogao dobiti što god bi zaželio kao najveći pukovnik Hil'guma, što je on i bio.

Tražili su smještaj gotovo pola sata odlazeći od jedne krčme do druge u Teomu gdje, uzgred, nije bila upaljena niti jedna baklja, a kamoli uljanica ili kakva svijeća, jer je narod očito ondje volio noć, a kada su naposljetku ipak uspjeli naći dvije prazne sobe, pa čak i kada su ušli u njih – Thargelion, Neurij i Jarez u jednu, a Mord i Morrysa u drugu, manju – iznenadili su se. Barem su se Mord i Morrysa iznenadili, jer soba u koju su ušli – mračna, šripava poda i drvenih zidova, bez ijednog ukrasa i, osim dva kreveta, ikakvog namještaja – nije bila prazna.

Njih su dvoje legli u jedan krevet istog trenutka čim su ušli u sobu, umorni i samo željni sna, i nisu niti gledali što se nalazilo u drugome. Mislili su da je taj krevet prazan, ali dakako da on to nije bio.

Dogodilo se to pred jutro, kada je Morrysa uplašeno tiho vrisnula kada ju je probulio premetanje tog nepoznatog i nezvanog gosta u drugom krevetu. Morrysin vrisak probudio je i Morda, a i tog čovjeka što je u drugom krevetu spavao također.

“Mislio sam da je ova soba prazna!” rekao je Mord.

“Tko je rekao da je prazna?” odgovorio je jednako iznenađeno onaj čovjek čije lice Mord nije mogao ugledati poradi mraka. Jedino što se od njega vidjelo bila je crna silueta jedva jednim dijelom osvijetljena mjesecinom što je dopirala sa prozora par koraka dalje od njegovog kreveta.

Mord se nije mogao sjetiti je li mu itko rekao da je taj krevet prazan, a u to doba – ranu zoru – nije imao ni volje za prisjećanjem.

“Ispričavam se”, naposljetku Mord reče. “Imaš pravo; mi smo učinili pogrešku.”, pogledao je u Morrysu. “Hoćemo li otići, Morrysa?”

Mordova žena nije stigla niti odgovoriti, a ona je silueta gotovo povikala: “Nipošto! Nipošto ne odlazite! Doista sam ja kriv, zapravo. Trebao sam shvatiti da ako su dva kreveta u sobi, da će krčmar nekoga smjestiti i u drugi, a one vojske vani ima koliko ti srce želi...”

“Znaš za vojsku?” Mord upita. Zanimalo ga je koliko li običan puk ima informacija o svemu tomu što se odvijalo sa Kraljevstvom.

“Kako ne bih znao! Deset tisuća ljudi, stotinu brodova, hrane za pet mjeseci putovanja, stotine grla stoke i duplo toliko konja, a tek oružja...”

“Odakle ti to sve znaš?”

“Pa ja sam takoreći vođa svega toga. Ja ću te ljude i brodove do Krvave zemlje i vodit'. Mada, sada kad razmislim, to uopće nisam smio niti reći vama dvoma...”

“Nema veze.”, Mord će nešto radosnije shvativši s kime priča. “I sam sam od onih što će tim brodovima upravljati.”

“Zar?”

“Jest. Ja sam Mord Dur'agemski, Pukovnik čitave ove povorke, a djevojka do

mene je Morrysta Kessyriska, moja žena.”

Onaj čovjek tada ustane iz kreveta te reče: “Moje je ime, čovječe, Perp Ugaški. Narednik sam vojske, što me čini tvojim podređenim. A jest, čuo sam za Morda Dur'agemskog. Stvari koje si doživio graniče sa legendama. Reci, kako si uspio preživjeti udarce nekoliko gromova?”

Mord se osmjehnu. “Ako ćeš najiskrenije, ne znam kako sam preživio. Jednostavno jesam.” odmah za Perpom, ustao je i Mord. Nije to znao nitko objasniti, ali njih dvojica više spavati nisu mogla. Osim toga, ionako je već bilo jutro.

“Reci, Morde”, tada reče Perp, “jesi li za kakvo piće?”

“Uvijek.”

“Tada pođimo! Samo se nadam da je krčmar još uvijek budan...” Perp odnekud kraj kreveta uzme svoj kožni pas za koji su mu bile zakačene korice s mačem, opase se i priđe vratima. Uvidjevši da Morrysta nije ustala iz kreveta, Perp oprezno upita: “A tvoja žena, Morde, ona neće s nama?”

Mord na to upitno pogleda u Morrystu, a ona reče: “Ne, ja ću još spavati. Samo vi idite...”

I tako su Mord Dur'agemski i Perp Ugaški, dva čovjeka što će postati najveće legende Enzolarta, niti desetak minuta nakon što su se upoznali, pošli na ljutu travaricu koju su popili u rano jutro na terasi krčme, kraj svjetlucavog mora visokih valova i stotinu ogromnih brodova što su se na njegovoj površini polako ljuljali. Brodova od kojih je svaki bio težak kao pola svih ljudi u Teomu.

Doista, bijaše to veličanstveno jutro.

V. glava,

koja je opravdala imena Enzolarta i Morda
Dur'agemskog

Poglavlje 26

Perp se Mordu pokazao kao dobar prijatelj. Već se to vidjelo i u onoj lijepoj gesti što ga je lupkao po leđima dok je Mord povraćao nagnut preko ograde na palubi jednog od onih ogromnih brodova nedugo nakon što je putovanje započelo. Naravno da prevaljivanje mora nije prošlo u najboljem redu što se ticalo prisnika, jer oni su svi dolazili iz krajeva gdje nikakvih voda nije bilo, pa su ih mučnine stale hvatati gotovo odmah. Pa čak ni Mord i Thargelion, koji su svojevremeno živjeli blizu mora, u Dur'agemu, nisu imali nikakva iskustva sa plovidbom. Ali to je bilo stoga što njihov otac, Ser Tarrob, nije bio ribar, već vitez.

Bilo kako mu drago, najbitnije je za Morda bilo da Morrysta nije dobivala nikakve mučnine uzrokovane ljuljanjem broda. A one mučnine koje pak jest dobivala bile su posljedica trudnoće, pa sve to skupa i nije bilo toliko vrijedno brige.

Mord je pokušavao upamtiti što više imena ljudi na brodu. Brod kojim su putovali on i Perp bio je isti kojim su putovali i Thargelion, Jarez i Neurij, tako da su se prijatelji mogli sastajati na palubi uz kakvo piće gotovo svakodnevno. Kada se ne bi tako sastajali bili bi zaokupljeni poslom, pa bi ih se u tim trenucima moglo zateći kako rade bilo što gdje se traži pomoćna ruka – od preslagivanja namirnica u krmi, do veslanja ili pranja podova. Thargelion je svoje vrijeme tako provodio pomažući premazivati smolom neke dijelove broda koji su bili češće udarani valovima.

Kako je morao priznati da se nije suviše ni trudio, Mord u konačnici nije upamtio više od dva imena. Bila su to dva čovjeka visoka roda – kneževi, koliko je razumio – otac i sin, Gossah i Habor. Gossah je bio čovjek od svojih pedesetak godina, dok je Habor bio par godina stariji od Morda. Obojica, i otac i sin, bili su crne kose, s time da je Gossahova bila prošarana sijedima. Bili su to veliki i vrlo srdačni ljudi, spremni pomoći u svakom trenutku, a kad je kasnije o tomu malo razmislio, Mord je uvidio da i nije bilo vrijedno čuđenja što je samo njihova imena i upamtio.

Na brodu kojim su putovali, koji je bio jedan od stotinu brodova, bilo je devedeset i troje putnika, među kojima je Morrysta bila jedna od sveukupno dvije djevojke. Druga je bila neka punašna radnica u skladištu, a ako i jest u jednom trenutku čuo njeno ime, Mord svakako nije upamtio kako se zove, niti je suviše

mario.

Čitavom su površinom broda svakog trenutka prolazili mornari svagda u nekakvoj žurbi, a, ma koliko Mord pukušavao dokučiti radi čega se toliko žure, činilo se kao da su žurili bez razloga. Na brodu je bilo mnogo posla za odraditi, ali nikako toliko da bi devedesetak ljudi morali biti u konstantnoj žurbi. Kasnije upitavši Neurija koji bi tomu mogao biti razlog, ovaj mu je odgovorio: "Ta vidiš li da se pročulo da je baš na ovom brodu princ. Nitko ne želi biti uhvaćen u ljenčarenju, jer se boje posljedica."

Mord se, čuvši to, od srca nasmije, a odmah potom upita: "A kakve bi posljedice bile?"

Neurij je na to odgovorio: "Naravno, nikakve. Nemam srca kažnjavati ikoga. Ali, koliko sam načuo, raširila se priča da sam dosad objesio nekoliko ljudi naopačke za pramac broda."

Mordu odgovor bijaše smiješan, ali ipak je pristao na Neurijevu molbu da ne kaže nikome da princ ipak nije nekakav krvnik i zlobnik, već da je čovjek kao i svaki drugi. Neurij ga je to molio, jer kako je ispalo, taj red što je vladao brodom ipak je morao priznati da mu se sviđao.

Da, ljudi su tih dana prolazili poput muha svim mogućim hodnicima i prolazima broda – neki doista radeći nešto, a neki se samo praveći da rade – ali ipak im je jedan dio palube bio zabranjen. Taj je dio palube, naime, bio upravo onaj najskriveniji, koji se nalazio odmah kraj nadgradnje smještene posred broda. Toliko je skriven bio taj dio palube – gdje su jedva mogli stati jedan stol, stolice i šest osoba – da ga nije mogao vidjeti ni onaj na promatračnici, ma koliko se trudio. Tu su, za tim stolom kraj nadgradnje broda, Mord i Morrysa, Neurij, Thargelion, Jarez, Gossah i Habor svakoga jutra sjedili i pili kavu i travaricu, za koju je ispalo da je samo na tom brodu bilo čitavih pet bačvi. Količina alkohola na brodu bila je, dakako, tajna svakome drugome osim njima. Nisu ni oni smjeli piti, jer travarica je zapravo bila tu da si ranjeni očiste rane nakon kreševa, ali ipak su držali da nekoliko čašica neće mnogo značiti.

Kada nisu pili ni radili, tada su putnici bili u svojim kabinama. Puki su vojnici, dakako, noćili u velikim kabinama gdje su kreveti bili poredani jedni do drugih, ali ljudi višeg roda, među kojima su bili i Mord i Morrysa, noćili su u svojim vlastitim kabinama u potpunosti odvojenim od ostatka broda. Tokom dana, rijetko bi se koji čovjek našao u krmi jer ondje je vazda bilo sparno, dok se pak tokom noći bilo koji čovjek koji bi se ondje našao samo smrzavao, bez obzira na količinu deka kojima bi se ogrnuo. Ako je bilo ičega dobrog u tome za Morda bila je to Morryšina potreba za toplinom tokom noći, pa se stoga privijala tada uza njega čvrsto, a Mord je to volio.

Dijete je u Morrysi u ta tri mjeseca putovanja polako raslo, i raslo je zdravo – barem koliko su oni Učenjaci koji su se našli na tom brodu mogli reći. Od Učenjaka, na brodu je bio Učenjak Alakon i još nekoliko njih kojima Mord nije

znao imena. Alakona je pak poznavao, i upravo mu je to pricinjalo neobično zadovoljstvo.

U početku je Mord brinuo za dijete u Morrysi, s obzirom da su valovi sezali i nekoliko metara tokom lijepog vremena (nitko nije htio ni znati kakvi bi tek bili u oluji, a srećom oluja ih nije zatekla) pa se stoga sve ljuljalo, ali kako mu je Uččenjak Alakon poručio da je dijete i više nego snažno, ubrzo se prestao brinuti.

Zapravo, Mord se tih dana kanda nije brinuo ni o čemu, baš kao što ni kakav osuđenik na smrt ne bi mislio ni na što dok bi se približavao stratištu osim na tu sekundu kada će mu sječivo odvojiti glavu od tijela.

Putovali su prema Enzolartu, zemlji čije je značenje bilo Krvava zemlja. Bila je to zemlja doista krvava, i nikakav epitet ne bi ju mogao bolje opisati. Svatko je znao što ih ondje čeka i svatko je drhtureći i brinući čvrsto u šaci držao najbliži mu balčak. Ništa, ni more ni oluja, nije ih brinulo koliko ih je brinuo taj Enzolart. I doista, mudar je bio njihov odabir oko čega će se brinuti.

* * *

Dane je more hil'gumsko ispraćalo pod jarkim suncem i tek rijetkim bijelim oblacima. Sol se osjećala u svakom udisaju, a kraj zapljuskivanja silne vode o brodove čula su se i mnoštva ptica što su krasile nebo.

Deseci zora i sutona prošli su kraj tih stotinu brodova što su se probijali kroz visoke valove, drsko se veslima protiveći volji bogova da more nadvladava čovjeka.

Putnici su usporili potrošnju hrane nakon što su ispraznili trećinu svih skladišta, a to nije bilo zato što nisu više smjeli jesti ili piti, već stoga što im je dojadio kruh i suho meso, pa su se okrenuli bacanju mreža kad su već bili na otvorenom moru. Ulov je bio uspješan svakoga dana i rijetko se koga moglo zateći za vrijeme odmora da jede meso koje nije riblje.

Putovali su tri mjeseca. Toliko vremena bilo im je sasvim dovoljno da se naviknu na ljuljanje, a tokom čitavog posljednjeg mjeseca nitko se nije isповraćao. Koliko su se mogli upoznati, upoznali su se ljudi svaki sa svakim i stvorilo se nekakvo bratstvo među svima njima, toliko jako da je bilo tko za bilo koga ondje bio spreman položiti život. To je u jednu ruku, smatrao je Mord, bilo dobro, a u jednu loše. *Jer daleko je teže gledati prijatelja kako umire kraj tebe na bojnopolju, nego neznanca*, Mord je mislio.

Mnogima je nedostajao Hil'gum, a mnogi opet nisu ni mislili više vraćati se pa čak i ako prežive rat. Nova zemlja, držali su ti ljudi, znači novi dom i novi život.

Sva su ta razmišljanja a i, dakako, mnoga druga vladala u glavama svih deset tisuća vojnika. Kad se ne bi smijali, plakali bi, a kad ne bi plakali, brinuli bi. Bilo je to tako jer drugačije nije moglo biti. Sve to nije bilo u moći čovjeka.

U Enzolart su stigli na samom početku jedne večeri, još u suton, kada su se

redom brodovi stali nasukavati zabijajući se u pješćane obale. Bila je sreća što ondje nije bilo nikakvog grebenja, jer da se ijedan tamo nalazio, mnogi bi brodovi završili potopljeni. U normalnim okolnostima ne bi smio postojati toliki rizik, no problem je bio u tome što nitko nije znao kako će li se točno more kraj Enzolarta ponašati, a ponašalo se ni više ni manje nego divlje kao i svugdje, pa su stoga sa lakoćom valovi brodove nemoćne zaustaviti se pogurali prema obali. No, srećom, osim polomljenih vijaka na tri broda nije bilo veće štete.

Onog trena kada su se brodovi zaustavili na kopnu, sve je zamrlo. Rijetko je tko imao hrabrosti uopće govoriti i doista je na nekoliko minuta zavladao takav strah da je u svako srce privukao hladnoću i pravi kukavičluk. Jedino se prisnici nisu bojali razgovarati glasno, kao ni mistik, Gossah i Habor. Dapače, oni su se jedini i pitali zašto još sidra nisu bačena a užad spuštena.

Bilo je to čudno za mnoge, ta tišina i – dobrim dijelom – dosada, jer očekivali su da će se najednom pojaviti horde kojekakvih zvijeri i sve ih pobiti. No to se nije dogodilo.

“Zašto svi stoje?”, Mord je u jednom trenutku upitao Neurija. “Hajde, naloži da se stanemo iskrcavati!”

Neurij je bio jednako nervozan kao i Mord, doduše nešto više u strahu od mogućih ishoda, ali u konačnici je učinio to što mu je Mord rekao. U roku od jedva desetak sekundi, nakon što se Neurij gotovo izderao u lice nekom vojniku, dogodila se nagla promjena u ponašanju svih; onako kako je Mord i htio, dogodilo se to da su se ljudi napokon pokrenuli.

Već sat vremena kasnije, svih deset tisuća ljudi bilo je iskrcano, brodovi su bili povezani tisućama užadi za stabla na plaži, podignuli su se mnogi šatori i, što je bilo najvažnije, u ruci svakog čovjeka nalazio se čvrsto stisnut mač.

Mord, Neurij i Thargelion jedan su do drugoga tada stali šetati po pješćanoj plaži promatrajući vojnike kako u skladu rade. Dok su ostali radili, na njima je bilo da misle, pa su stoga i mislili. Morrissa se kraj Morda tokom tih trenutaka nije nalazila. Umjesto toga, tko bi znao zašto, ona je ustrajala u tomu da pomogne vojnicima u njihovim poslovima.

“Mislite li da će nas napasti?”, Thargelion je u jednom trenutku upitao Morda i Neurija. “Mornari su rekli da su ih demoni napali kada su zapalili vatru. Mislim da će stoga, ako već ne odustati od napada, ono barem odgoditi napad ukoliko ne upalimo ognjišta.”

“Pravilno razmišljaš”, prihvatio je Mord. “No sjeti se da ne znamo skoro ništa o neprijateljima. Bojim se da bi nas mogli, ako već neće sada, napasti tokom noći. Tada će biti teško boriti se, jer sinoć je rijetko tko spavao, i ako nas probudi bitka usred noći ne znam koliko ćemo li biti spremni...”

“Ova vojska je seljačka vojska.”, više za sebe no za druge, promrmljao je princ do njih. “U svakom slučaju je jedna i slaba, bio dan ili noć.”

“Shvaćam te ja, Neurij. No govorim o nečemu drugome...”, Mord će, nakon čega

se osvrne oko sebe. "Sada nema nikoga da nas čuje, pa ću to reći: govorim o Jarezu i nama. Mi smo glavni štit ove vojske ukoliko dođe do bitke. Mi ćemo ih moći braniti neko vrijeme magijom, ali ne zadugo. To malo vremena što će imati na raspolaganju, vojska će morati iskoristiti najbolje što može."

"Magija..." Neurij pogne glavu rekavši to. "Za tebe je lako, Morde. Ti si moćan, no Thargeliona i mene Jarez je naučio puke gluposti. Ako će od magije i biti pomoći, to će biti samo zato što ćeš ti pomagati. Bojim se da smo Thargelion i ja bez ikakva razloga pristali žrtvovati svoju... k vragu, ne znam kako da se izrazim..."

"Žrtvovati?", Mord iznenađeno vrlo tiho upita i pogleda na trenutak Neurija a zatim i Thargeliona. "Dakle nisam jedini koji osjeća taj nedostatak?"

"Nisi.", Neurij odgovori. "Osjećam i ja.", dotaknuo je rukom središte svojih prsa. "nešto teško kraj srca, što kanda mi srce stišće i stišće i ne pušta. Osjećam to otkako sam prvi puta koristio telekinezu. A taj stisak... Morde, on boli. Boli jako."

"A ti, Thargelione?" Mord upita svoga brata.

"Osjećam.", Thargelion odgovori. "I nije lijepo."

U jednu je ruku Mord bio bijesan na sve moguće što bi mogao zamisliti u glavi, ali opet, u drugu ruku bio je zahvalan što je napokon poveo taj razgovor kojega je oduvijek tako silno želio sa Neurijem i Thargelionom povesti. "A rekao sam Jarezu da vam ne čini to..." kивно je promrmljao.

"Što ćeš...", kao čovjek koji je jasno znao da za greškama ne vrijedi žaliti, Neurij je izahnuo. "Ta ionako je to naša greška; moja i Thargelionova. Onda, sjećam se, kad smo ugledali kako izvodiš onu strahotu... kako stvaraš onaj stup, Morde, od vatre, osjetili smo želju (barem sam ja osjetio) za sudjelovanjem u svemu tome. Glupost. Čista glupost."

Oni nisu niti primijetili da se zaustavili posred plaže dok su razgovarali. To zaustavljanje bilo je instinktivno, a dogodilo se stoga što su prijatelji htjeli jasno razumjeti jedan drugoga, jer dabome da nisu imali namjeru ikada više taj razgovor ponoviti.

"Pitam se samo kako je tebi, brate.", Thargelion najednom ničim izazvan reče. Rekao je i to "brate" tako neočekivano da je Mord morao odvojiti nekoliko trenutaka da shvati puni smisao svega toga. "Telekineza je naspram onoga što si ti učinio ništa. Rekao bih: kao kap vode naspram mora i svih rijeka. A ako nas ta ništavna magija toliko tlači, koliko li tek tebe mora mučiti?"

Mord je više osjećao no shvaćao na što Thargelion misli, i čim bi pomislio na bol, on bi pomislio na Inwog. Ali on nije htio niti jednu sekundu odvojiti na istraživanje konstantne boli koju mu je pružala ta ogrlica na koju se toliko trudio naviknuti. Inwog, kakvo joj je bilo ime, nikada se nije ohladila. Od onog trena kada mu se salila usijana i tekuća oko vrata, pa do same te sekunde kada ga je Thargelion natjerao ponovno pomisliti na nju, Inwog nikada nije prestala peći. Silan bol. Bol koji ne samo da prži tijelo, već i misli. Baš zato je i Morrysa uvijek osjetila vućinu kad bi dotaknula Mordova prsa, ma koliko da je u prostoriji bilo

hladno: pod kožom, Mord je iznova i iznova izgarao.

“Nije strašno.” Mord je naposljetku odgovorio.

On više nije mogao o tome, makar svim svojim bićem i dalje htio podijeliti sa svojim prijateljima sve ono što su si međusobno toliko dugo prešućivali. Bila je to posljednja prilika, ali Mord doista više nije mogao dalje.

Stoga je napravio još jedan korak, započevši time ono što će završiti kao jedna vrlo duga šetnja. Napravivši taj korak, tokom kojega se njegovo raspoloženje iznenada promijenilo iz manje-više sretnog u tmurno i očajno, dodao je: “Uzgred, Neurij, ono što si žrtvovao a što nisi znao imenovati – što smo svi mi žrtvovali radi pohlepe i moći – naš je sam smisao za dobro. Žrtvovali smo svoju dobrotu.” bilo je posljednje što je Mord rekao. I rekavši to, on ih je napustio.

* * *

Mord se do najvećeg rastvorenog šatora namijenjenog samo ljudima najviših rangova vratio sam, bez Neurija i Thargeliona. Oni su otišli svatko na svoju stranu, tražeći u dugim šetnjama mir koji kanda je bilo nemoguće naći.

Sunce je bilo na najnižjoj točki na zapadu, a njegove su se zrake probijale između debala i krošanja stabala baš kao da je čitav njihov smisao bio samo u tomu da dosegnu oči ljudi pa da oni mogu uživati u njihovoj ljepoti.

Polako je padala noć, a ono malo svjetla pružao je taj jedva vidljivi, no nevjerojatno prekrasan suton oštire žute boje kao da je u pitanju zora. Kad je prvi vojnik posegnuo za kremenom, na njega su se okomili mnogi, jer najveća zapovijed od svih bila je da se nikako ne pali vatra. “Radi vatre su mornari i poginuli.” govorilo se.

A ta zapovijed, činilo se, bila je vrlo mudra, jer doista, iako su se nalazili ondje gdje su odavno već svi trebali završiti poubijani, ipak se nikakva bića nisu pojavila u noći i stala ih ubijati. Iz nekog razloga (a baš je svatko vjerovao da je to bilo poradi ne paljenja vatre) te prve noći vladao je mir.

Taj najveći šator do kojega je Mord došao nakon štetnje sa Neurijem i Thargelionom, načinjen od debela vodonepropusna platna namještali su Perp i Morrysta, koji su se otkako su se upoznali stali dobro slagati. Perp je prema Mordu pokazivao sve veću privrženost, kako prema njemu kao svom nadređenom, tako i kao svom prijatelju. A s obzirom da je Morrysta bila Mordova žena, Perp je i nju poštivao više no što je poštivao samoga sebe.

Mord je njih dvoje zatekao u smijehu; Perp je Morrysti pripovijedao neku priču iz svoje mladosti, kada je čitavih pola godine bio u strahu da je nekoj prostitutki napravio dijete. Silni ga je strah tada tlačio, ali kao što poštenje uvijek privuče samo dobre stvari, tako je i Perp tih pola godine proveo samo u molitvi i činjenju dobra, vjerujući da će mu bogovi oprostiti i učiniti da prostitutka ipak nije trudna.

Srećom, kako je sada držao, bogovi su mu uslišili molitve.

“I, vjeruj mi, nakon toga nije mi više nijednom u životu palo na pamet da odem kod ikakve prostitutke.” rekao je Perp za kraj, jedva sekundu prije nego je spazio Morda na ulazu u šator.

Mord je mogao reći da je shvaćao Perpa. Čuvši samo dio priče i povezivši njen ostatak u glavi onako kako je on mislio da se zasigurno dogodilo, Mord se odmah zamislio što bi on učinio na Perpovu mjestu u to vrijeme. Zasigurno, Mord je držao, ni on sam drugačije ne bi postupio – osim što bi u Mordovu slučaju, možda, bilo tako da on ne bi ni otišao kod prostitutke, jer Mord je takoreći živio nešto čestitiji život. *Čestit život*, pomislio je. *Živim ga ne radi svoje čistoće, već da ne nagomilam još prljavštine na gomilu koju sam stvorio svojim mnogim drugim nedjelima. Kajanje, reći ću... nadam se, uspješno.*

“Zdravo, gospodaru Morde! Vratio si se.”, uz smiješak je dobio Perp ugledavši Morda. Rekavši to, Perp mu je prišao najljudnije što je mogao i pružio mu ruku, na što su se oni rukovali. Oni su se rukovali stoga što se Perp nije sastao sa Mordom gotovo dva dana, jer na brodu je tokom tih posljednjih dana bio toliko zaposlen da se jednostavno nije dalo naći vremena.

Perpov stisak bio je čvrst, no ne i arogantno čvrst kakav bi se možda dao očekivati od ljudi njegovih godina i stasa. Jest, Perp je bio nešto stariji od Morda i imao je gotovo trideset godina, a također je bio i narednik vojske, ali ipak, bio je i neženja u punoj fizičkoj snazi, pa se od njega možda moglo i očekivati da će se razmetati pred mlađim Mordom. Kakav bi promatrač pomislio čak i da je narednik spram pukovnika baš zbog te dobne razlike osjećao i ljubomoru, pa će poradi toga kulturi biti izbrisan svaki trag. Ali ipak, nije bilo tako. Poštenje je nadvladalo svaki trag arogancije i pred Mordom je stajao čovjek srca čišća od gotovo svih ljudi u Hil'gumu. Mord to nije znao, već je u pitanju bio osjećaj. Onaj osjećaj kada se stane pred osobu toliko poštenu da to poštenje čini svakoga oko nje sretnim i puni ih energijom gotovo kao destruktivna magija. *Je li to stvaralačka magija, onda? Ne bih znao*, Mord je pomislio.

Rukovavši se s Perpom, Mord je prišao Morrysi, zagrlio ju i poljubio. To Perp nije primijetio, jer čim se rukovao sa pukovnikom on se okrenuo i vratio namještanju šatora.

“Zašto princ i tvoj brat nisu uz tebe?” Morrysi je upitala.

“Njima se još nije vraćalo”, Mord je djelomice slagao, “pa su ostali šetati. Ne brini, vratit će se. Enzolart, ma koliko bio zemlja neprijatelja, ipak je divan, zar ne?”

“Istina je, Morde. Kad se osvrnem i pogledam ove šume i pijesak... doista je prekrasno!” dok je govorila, Mord je samo promatrao Morrysin bijele zube omeđene punim usnama. Doista je, kad bi malo razmislio o tome, za njega svaka sekunda koju bi proveo ne ljubeći te usne bila bolna.

“Morde, hoćeš li mi samo pomoći...” javio se Perp sa ulaza u šator, prekinuvši

time Mordovo iznenadno snatrenje.

“Što?”

“Ma ormari. Teški su.” Perp će bacivši pogled van, gdje se na pijesku nalazio namještaj koji je valjalo unijeti u šatore.

Mord je morao priznati samome sebi da je teška srca ispustio Morrysu iz zagrljaja, ali ako je išta držao vrijednijim divljenja od ljubavi bila je to dobrota, a dakako da ga je pomaganje činilo boljim čovjekom. Upravo stoga, bez i najmanje je ljutnje prišao Perpu i pomogao mu sa poslom.

Tek je ovdje Perp prvi puta uvidio da Mord teško upravlja svojom desnom šakom. U normalnim okolnostima se to nije dalo primijetiti, ali kosti su na toj Mordovoj ruci bili deformirani. Perp nije znao uzrok tomu, ali znao je da bi u to pametnije bilo ne zalaziti, pa poradi toga nije ništa pitao.

Kada su postavili i najmanju stvarcu unutar šatora na svoje mjesto, sve je troje napustilo šator, jer u njemu je bilo mračno kao u rogu. Vani je, pak, uza svjetlucanje mora pod zvijezdama i mjesecom bilo nešto svjetlije, pa su si tako sugovornici mogli međusobno vidjeti lica. Nisu imali namjeru poći spavati – niti jedan od njih – jer uživali su u svježoj večeri što je nastupila nakon sparnog dana. Doista su povjetarac, šuštanje lišća i mora pružali osvježanje. Mord je jasno mogao osjetiti kako mu znoj sa leđa nestaje pod dodirrom hladnog vjetra.

Deset tisuća vojnika je za to vrijeme podizalo svoje šatore, a oni koji su podigli počeli su liježati. Mogli su, dakako, noćiti i u brodovima (neki doista i jesu), no enzolartska večer ipak je bila ljudskoj duši i više no draga.

Negdje u trenutku kada se razgovor Morda, Morryse i Perpa približio petini sata, u daljini su se na plaži pod mjesecinom dale nazreti dvije prilike, koje je Mord odmah prepoznao kao Neurija i Thargeliona. Oni su pješaćili dugo taj dan, a Mord se svim svojim bićem nadao da su i našli ono što su tražili. No, dakako, nadanje je zasigurno bilo uzaludno.

“Vratili ste se!” umjesto Morda, od kojega su svi očekivali da prvi prozbori, pozdravila je princa i Thargeliona Morrysa. Na njenom licu raširio se potom i smiješak.

“Pravilno opažaš.” u šali je dobacio Thargelion. Kada su on i Neurij prišli malo bliže Mordu, njegovoj ženi i Perpu, Thargelion je upitao Morda: “Jesu li nam šatori podignuti ili ćemo se morati mučiti?”

Mord je znao samo za glavni šator što je bio podignut, tako da nije znao što bi odgovorio. No nije ni trebao, jer javio se Perp sa dobrim vijestima: “Još prije no što je Mord došao, Morrysa i ja smo podigli vaše i moj šator. Sva četiri.”

Thargelionu bijaše laknulo. Nije bila stvar u tome da je bio umoran, koliko da je bio bezvoljan činiti išta. Moglo se reći da je bio bezvoljan i živjeti. Neurij je osjećao isto. A i Mord također, uostalom.

“Sve je spremljeno. Dao sam nekim ljudima da stvari iz kabina prenesu u šatore i predmnijevam da su to i učinili.”

“Jesu, u to ne sumnjam.”, složio se tiho Mord. “No gdje su šatori?”

“Ondje, dvjestotinjak metara od nas niz obalu. Nešto dalje od ostalih, jer čuo sam da vojnici vole svirati i pjevati noću, pa da nas ovako sve poštede nesаницe... no, i sam bih se upravo zaputio ondje, pa kad smo već na okupu... da krenemo?”

“Svakako” odobravajući će Neurij, što se činilo kao veseo pristanak, mada je u njegovu biću bilo veselja koliko i u kakvom osuđeniku na smrt.

* * *

A doista vojnici i jesu pjevali i svirali, ali to nije bilo nešto nepoželjno. Dapače, Morrysta i Mord su gotovo čitavu noć svojevoljno ostali budni samo iz razloga što im je veselje vojnika priraslo srcu. Veselje je njihovo moglo biti opravdano i time što se sa svim problemima koji su ih tek čekali u Enzolartu i nije moglo drugačije ophoditi no sa smijehom, jer od brige dakako da nije bilo nikakve koristi. *Smijati se konačnici*, mislio je Mord, *ima li čvršće logike od toga? A pjevati još...? Neizmjerljivo je.*

No nisu se vojnici suviše glasno veselili, jer princ je ipak mogao neometano spavati. Stvar je sa Mordom i Morrystom bila ta što su oni bili u zagrljaju vrlo tihi i pažljivo su osluškivali, pa su stoga i mogli čuti glazbu i smijeh. Neurij, kao ni Thargelion, za sve to nije mario. On je spavao da povрати snagu. To je bilo ono najbitnije za njega. Jerbo će se još sutradan voditi bitke.

Ali Mord i Morrysta nisu prestajali uživati, a bili su sigurni i da je dijete u Morrysti jednako veselo. Uz zapljuskivanje valova, cvrčanje cvrčaka, šuštanje lišća... Mordu je doista na um padalo i to: *Zar je moguće da bi netko uz ovakvo što imao straha od smrti? Zar bi se netko doista uza sve to – i htio vratiti u Hil'gum?*

Za odgovor nije mario. Umjesto nalaženja odgovora, on je samo čvršće objumio rukom Morrystu i sklopio oči.

Poglavlje 27

Mord i Morrysta sljedećeg su se dana probudili tek oko podne. Njih nitko nije htio uznemiravati buđenjem, a što se toga ticalo, niti oni nisu imali neke želje biti probuđeni. Kad je Mord naposljetku ipak izašao iz šatora stavši na pijesak svojim nogama zaštićenim kožnim čizmama, ostavivši time Morrystu samu u šatoru, u hladu je krošanja palmi pošao do Neurijeva šatora. Kako je i mislio da će biti, Neurij se također tek u to doba probudio. Princ je sjedio na prostirci (rijetko je tko uopće i volio pijesak) i pijuckao neki napitak iz šalice.

Kako je ispalo, taj napitak bila je bijela kava. “Dobro jutro, Morde!”, pozdravivši Morda, Neurij mu odmah pruži neku praznu drvenu šalicu, niti ga ne upitavši želi li popiti kavu, te mu tekućinu iz jedne zdjele što ju je odnekud izvukao izlije u šalicu. Neurij je znao kakvu kavu Mord pije, pa je mudro zastao u trenutku kada je količina kave premašila dvije trećine šalice. Taj ostatak šalice nadopunio je mlijekom.

“Ovoga su jutra pomuzli krave. Uzgred, pustili su ih na pašu, jer su našli negdje u šumi dosta svježije trave...” princ je dodao.

Mord za to nije suviše mario, jer onog trenutka kada je u svoju šalicu ubacio žlicu meda i promiješao tekućinu, jedino do čega mu je bilo stalo bilo je da otpije gutljaj. Nije htio razmišljati o kravama.

“To su sve novosti?” u konačnici je upitao.

“Ne.”, Neurij odgovori i rukom otjera neku muhu koja mu je dosađivala. “Knez Gossah i njegov sin, poručili su mi vojnici, pošli su u zoru sa nekoliko konjanika izviditi teren. Vratit će se, ako se vrate”, to je dodao nekako tmurna glasa, jer on nikako nije htio izgubiti ijednog od svojih ljudi, “za nekoliko sati. Ako se ne vrate do sljedeće zore, smatrat ćemo ih mrtvima.”

“Kako ti kažeš.”, Mord prihvati. “Slažem se sa tim.”

To su bile sve novosti i primjedbe, što se Neurija ticalo. Sve što su dalje tokom sljedećih nekoliko trenutaka dva prisnika stala činiti bilo je da u sjeni dvije palme datulja bez ijedne riječi polako pijuckaju bijelu kavu i razmišljaju o okolnostima u kojima su se svi skupa nalazili.

Nekoliko trenutaka kasnije, tišina je ipak bila prekinuta važnim pitanjem na koje su oboje iz nekog razloga smetnuli s uma: “Kada ćemo naložiti formiranje i marširanje vojske?” Mord je upitao.

Neurij na pitanje ne odgovori odmah. Kako se njemu činilo, vojska je bila korak

ispred demona, jer za početak, demoni ih nisu dočekali i pobili još kad su ovi stupili na enzolartsko tlo. "Mislim da ćemo prvo pričekati da se Gossah i Habor vrate. Kad doznamo što smijemo očekivati od terena, dat ćemo formirati vojsku. No prije toga ćemo pozvati stotnike i tisućnike da im objasnimo kako će formacije stajati, jer to je ključno... samo reci, za početak, jesi li ti odvojio vremena razmisliti gdje je najbolje za vojsku da stoji, pa da joj možeš pomoći magijom? Thargelion i ja to ne možemo otkriti - mi ćemo slijediti tebe."

"Ne znam.", Mord odgovori. "Mislim da odgovor na to zna samo Jarez. Kad smo već kod mistika", dodao. "Znaš li gdje bi on mogao biti? Perp nije spomenuo da je i njemu podigao šator ovdje."

"Thargelion mi je rekao da mu je Jarez poručio da se njemu ne diže šator, jer njemu je, kako kaže, ugodnije na brodu. Kopnena bolest (uzgred, i meni se sve ljulja pred očima)... njemu se ne da navikavati na tlo."

"Po volji mu.", Mord slegne ramenima te ustane sa Neurijeve prostirke koja je bila dovoljno velika da na njoj sjede i četiri čovjeka. "Ti probudi Thargeliona i Morrysu nakon što popiješ kavu, a ja ću za to vrijeme poći do Jareza. Mislim da je svaka sekunda koju potrošimo zlata vrijedna..."

Mord je nosio svoj dugi krzneni kožun. Pomislivši ga namjestiti, zakopčao je nekoliko remenja, ali onda je uvidio kako je uopće glupo da na torzu nosi išta, pa je svukao kožun i ostavio ga kraj Neurija na prostici. "Kad budeš pošao kod Morryse, ponesi i kožun.", rekao je. "Meni je vruće u njemu."

Neurij kimnu glavom, a Mord tada pođe u namjeri da pronade mistika. *Mistik... Mord je usput mislio, tko zna poradi čega najednom bijesan unutar sebe. radi svega što je taj čovjek učinio, i njemu ću jednoga dana povući nožem po grlu...*

Ali u toj pomisli on nije našao zadovoljstvo. Štoviše, ta pomisao i nije bila istinski stvorena poradi njegova bijesa. Ne, umjesto toga, tu je pomisao Mord stvorio iz sažaljenja spram Jareza, jer znao je da Jarez želi da se ovaj ljuti na njega. *Jer učiniti nešto zlo i imajući se namjeru pokajati, ali iz nekog razloga nemajući niti jednog optuženika, držim, vrlo je gadna stvar, mislio je Mord, i tu ja Jareza sasvim razumijem.*

Nekoliko trenutaka kasnije, u mislima je dodao: *Ali ja mu ipak ne mogu pomoći; ja ga ne mogu mrziti! I neka me on poradi toga ako treba i proklinje, ali kada bih rekao da ga mrzim, ja bih doista lagao samoga sebe...!*

Tako je razmišljao Mord Dur'agemski dok je prilazio brodu na kojemu se nalazio mistik.

* * *

Mistika je Mord naposljetku i pronašao, a pronašao ga je na palubi upravo onog broda kojim je Mord uz njega i doputovao u Enzolart. Ondje je Jarez sjedio za istim onim - sada praznim - stolom gdje su oni kao ljudi visoka roda svakog jutra

običavali piti kavu i travaricu, i čitao je knjigu *Savršenstvo prave taktike*. Mord je znao za tu knjigu, mada ju nikada nije pročitao.

Na čitavu jednu sekundu Mordu je došlo da se čak i rasplače kada je ugledao u kakvoj je samoći Jarez bio, no u pitanju je ipak bila tek jedna sekunda, nebitna, ma koliko silna ona bila u pukovnikovim očima. Primijetivši Morda, Jarez sklopi knjigu, odloži ju na stol i ustane, pruživši mu usput ruku.

“Jesi li dobro spavao, Morde?”

“Bilo je neobično, ali nisam se ispovraćao. Prilično dobro za prvi dan, čini mi se.”

Jarez sa razumijevanjem prihvati. “Jesi li čuo da je knez Gossah pošao istraživati zemlju?”

“Jesam, prije nekoliko minuta.”, Mord odgovori. “Misliš li da će radi toga biti nevolja?”

“Ne vjerujem. Ako je vjerovati mornarima, samo će nas paljenje vatre dovesti do problema. No to ćemo učiniti u jednom drugom trenutku...”

“I ti si o tome razmišljao?” Mord će začuđeno.

“Dakako! A tko nije? Mnogi vojnici pričaju o tome jer se pročulo kako se demoni dozivaju...”

“Znaju li za Neurija, Thargeliona i mene?” Mord ga prekine.

“Ne. Morao bih biti lud da im takvo što dopustim doznati. Ne brini, vojnici ne znaju čak ni za amulette što sam dao izraditi. Uzgred, tih amuleta je dosad izrađeno nešto manje od pet tisuća. No i da ih je milijun, oni neće pomoći koliko je crnog pod noktom.”

Mord na to baci pogled prema svojim prljavim noktima na desnoj ruci. *Ako nam i toliko pomogne, bit će ta pomoć dobrodošla*, pomislio je.

“Sve se svodi, kao što znaš, ipak na tebe, Morde.” Mord je znao da će to Jarez reći, a doista da naposljetku i jest bilo tako. Te su riječi Mordu bile i suviše teške, ali ipak, potrudio se ostati pribran: “Baš smo princ i ja razgovarali o tome.”, rekao je. “Moram priznati da sam se složio sa time, no stvar je u tome da ja ne znam kako pomoći magijom vojnicima. Mislim... imam moć (to smo dokazali) ali nemam i znanje.”

“U krvništvu je rijetko kada znanje i potrebno. Samo mi reci”, mirno će Jarez, “znaš li ubiti?”

“Ubiti?” Činilo se jednostavnim to pitanje, ali Mord je znao da su upravo one najjednostavnije stvari oduvijek bile upravo one najteže. Ubiti. Mordu se činilo da na svijetu ništa nije teže. *Zapravo, ima još nešto... naime, voljeti*, zaključio je. *Jer da je voljeti lako, svijet bi sadržavao daleko manje ubojica i zlobnika...*

U konačnici odgovori: “Znam ubiti.”

Kao i uvijek, sam spomen ubijanja u umu mu je stvorio sliku njegova očuha Tarroba, kojeg je tako nemilosrdno i krvnički zaklao. *A bio sam tako malen dok sam to činio! Dijete, naprosto...*

“Znam ubiti, znam...” Okrenuo se prema ogradi broda i naslonio se na nju. Odavde je mogao vidjeti oblake visoko nad sobom, more što se pjenilo pod njim i jedan od mnogih masivnih drvenih brodova što se pred njim jedva primjetno ljuljao u tom moru.

Taj brod bio je, baš kao i svaki drugi, na svakom koraku isprljan bijelim ptičjim izmetom, a zašto je to Mord stao opažati baš sada, on nije znao reći.

“Molim te, Jareze, ne postavljalj mi to pitanje više.” Mord je tada rekao, još uvijek promatrajući isprljani brod pred sobom.

Jarez je Morda savršeno shvaćao; barem jednu desetinu njega koja se dala pročitati, makar je i ta desetina bila sva jadona i izmučena, pa ne samo da se nije imalo u njoj što pročitati, već nikakav promatrač ne bi imao ni volje sve to čitati. “Obećajem ti, Morde, neću.”

Mord mu se – što Jarez nije očekivao – na to zahvali, a potom mu postavi pitanje: “A kako misliš da ću moći pomoći magijom ako znam samo ubiti, a ne i koristiti magiju?”

Jarez mu na to pride te se također nasloni na ogradu i pridruži mu se u promatranju prizora. “Vidiš”, rekao je, “destruktivna magija, kao što znaš, ima za cilj samo uništiti. Dakako, mi ćemo pokušati učiniti da sa njom pomogneš vojnicima, no o tim šansama ne bih... jednostavno ta magija nije stvorena za pomaganje.”

“Shvaćam.”

“Kad su filozofi govorili o zlu, došli su do zaključka da će zlo postati stvarnije od čovjeka, a čak će i misliti, samo ako će ga to dovesti do uništenja onoga što želi ugledati uništeno. Što to govori? To govori da ti ne moraš znati koristiti magiju, jer nećeš ti voditi nju, već ona tebe. A da bi se magija u tebi probudila, samo trebaš poticaj.”

Mordu je na trenutak počelo snažnije kucati srce kad je Jarez spomenuo da ga magija vodi, jer on je to odavno znao, ali nije se usudio o tome ni razmišljati, a kamoli razgovarati. Bila je to tužna činjenica.

“Poticaj koji trebam je, predmnijevam, nekakvo ozljeđivanje? Nešto bolno što će me natjerati na gubitak razuma?” već unaprijed znajući kakav će odgovor biti, Mord je upitao.

“Tako je. I neću ti lagati; kada si stvorio onaj ognjeni stup, do toga nije vodila puka slučajnost. Malo sam razmišljao o tome, i došao sam do zaključka da onog trena kada sam ti rekao da se povežeš telepatijom sa Myronom, ti se nisi samo povezo sa Myronom i njegovom poviješću, već i sa svojom vlastitom... za koju predmnijevam da je bila i više no krvava.”

Mord nije odgovarao. Sve što je mogao bilo je da razumije sugovornika, a doista da ga je savršeno razumio, točno onoliko koliko se razumije onoga koji govori istinu.

“Povijest koju si pokušao zaboraviti, mislim, uznemirila te je i više no što bi te

uznemirilo mučenje. Zapravo, držim da ponovno viđenje svega toga i jest za tebe bilo mučenje. Jesam li u pravu?"

"U pravu si." Mord odgovori. Bila je istina da je Mord izgubio razum povezavši se sa svim živim i neživim onoliko emotivno koliko ranjeno dijete samo može biti. Da je sve to istina, potvrđivala je i činjenica da sada na brodu nije bio ni približno dovoljno izranjavan da stane nekontrolirano činiti magiju, jer on je morao priznati da je ovog trenutka o svojoj povijesti mislio tisućama puta slabije no one večeri kada je stvorio ognjeni stup.

"Dakle, okupit ćemo vojsku, nećimo ćeš me raniti, ili me natjerati da ponovno izgubim razum, i time učiniti da počnem koristiti magiju. Vojska će zapaliti što više vatre može, doći će demoni i bitka će početi. Zvuči jednostavno, Jareze."

"Ha!", Jarez se osmjehnu. "Pa zar ti ne znaš da se upravo one najteže i najkrvoločnije stvari čine najjednostavnijima? Ali istina se vrlo brzo pokaže kao potpuna suprotnost jednostavnosti."

Mord je savršeno razumio. "A što je sa Thargelionom i Neurijem?" upita.

"Oni nastupaju nakon tebe. Kada ti... znaš na što mislim..."

"Ako poginem?"

"Ne. Govorim o tome *kada* pogineš. Smrt je neizbježna. Tada nastupaju Thargelion i Neurij. Oni su, da tako kažem, posljednja obrana, i to obrana koja je daleko slabija od one prve."

"Mudre su ti riječi, Jareze.", Mord će ozbiljna glasa. "Samo... molio bih te da ako već ja i moram poginuti, da se pobrineš za usude njih dvoje. Nemoj da i oni isto odu."

"Ne mogu ništa obećati, Morde. U pogotovu stoga što i ja odlazim onog trena kad odeš i ti. Znaš dobro da ti to dugujem."

Bilo je u Mordu jedno čuvstvo koje ga je, kad god bi mu bilo prisutno u umu, dovodilo do krajnjih granica ljudskosti, kao da ima namjeru i tu ljudskost istražiti. Prijeci granice, i pogledati što se nalazi s onu stranu čovjekove pameti. To je isto čuvstvo ponovno, po tko zna koji puta zavlдало čitavim Mordovim bićem kad je Jarez spomenuo svoj dug. Doista, Mord nije držao da mu se išta duguje, ali sve je više dolazio do zaključka da on sam ionako nema nikakvu moć nad tim. Bilo je na – *Na tko bi ga znao čemu?* Mord je mislio – da sudi o svemu tome. Jedna njegova strana htjela je svima ugoditi i pomoći svakome, ma kolike njihove greške bile, pa čak se i kajati radi svih mogućih počinjenih prijestupa. Bila je to strana Morda koja je gubila bitku. Mord kao Veliki Pukovnik imao je namjeru, pak, natjerati svakoga da plati točno onoliko koliko duguje. Fer i pošteno.

Ali zar sam ja dostojan suditi? Zar je u meni toliko drskosti? Došao je na pomisao istog trena kada ga je ono čuvstvo prošlo.

Naposljetku, kako nije našao odgovor, ipak je pustio da Jarez bude taj koji će nastaviti: "A za Neurija i Thargeliona ne znam. To jest, ne želim znati, jer siguran sam da će i oni otići u vječne vatre kao i ti i ja. Te su stvari neminovne..."

Mord, koji se tada okrenuo i pogledao u stol, umjesto o svemu ostalome, on je stao samo razmišljati o jednome: kako bi bilo odlučno kada bi se na tom stolu nalazio nekakav alkohol. Bilo što iz *Suhog pruta* pasalo bi mu. Bilo što što bi ga moglo odvojiti od stvarnosti, makar i na najmanji trenutak. Naime, nešto što bi ga uspavalo, ili, još bolje, što bi ga uopće ubilo.

To je tražio na stolu. A iako se nije tako činilo, jednom kad se i on okrenuo, isto je stao činiti i Jarez.

* * *

Dogodilo se to da se Gossah i Habor nisu vraćali. Nakon tri dana njihova odsustva, već su svi koju su ih poznavali mogli samo oplakivati te ljude. Bili su mrtvi – to je bila istina jednaka toj da je voda vlažna na dodir.

Prijatelji se radi toga nisu mnogo nervirali, niti su o tome uopće suviše i mislili. Samo bi se lud čovjek zaputio toliko duboko u enzolartsku nepoznatu šumu, držali su. Nitko ih nije tjerao da ondje idu.

Veći je problem bio dio vojske ta dva čovjeka. Ta je vojska takoreći najednom postala zasebna vojska i u jednom jedinom danu nakon što su već na sva usta Habor i Gossah bili proglašeni mrtvima, ta se njihova vojska odvojila od onih deset tisuća Hinnorovih vojnika.

Čuvši tu vijest, Neurij je kanda izgubio pamet. U pitanju su bile četiri stotine ljudi koji su se odvojili i, potpuno neočekivano, pošli svojim putem i proglasili svoju državu. Na njihovo čelo postavljen je neki novi vođa, kojeg su vojnici odabrali međusobnim dogovorom. Neurij je slao glasnike da vidi zašto se sve tako naglo stalo raspadati, no ta odvojena vojska nije davala nikakve detalje o svojim planovima osim jednog: s obzirom da su proglasili vlastitu državu, dali su toj državi i ime, a ono je glasilo Dvorac Pet Vrhova. Ta se novonastala država smjestila između četiri visoke planine što su se nalazile usred pustinje dvadesetak kilometara sjeverno od mjesta gdje su brodovi iz Hil'guma uopće dotaknuli kopno.

Prisnici su poradi toga proveli mnoge sate u raspravama popraćenim alkoholom. Problem, po Neuriju, nije bio taj što se dio vojske odvojio i proglasio neovisnost, već što će – ako demoni uskoro ne napadnu – isto učiniti i ostatak te čitave vojske. Bit će, kako je držao, to slučaj da će se vojska od deset tisuća ljudi rascjepkati na nekoliko desetaka dijelova. *A onda se neće moći suprotstaviti ni prosječnoj bolesnoj babi, a kamoli demonima*, mislio je Neurij.

“Demoni moraju napasti!”, Neurij je rekao, a u njegovim se očima dao vidjeti bijes. Jarez je za tim razgovorom što se održavao na palubi broda bio prisutan također, a Neurija je slušao vrlo mirno. “Ako ne zapalimo vatru uskoro, u roku od par dana ne vjerujem da će nas uopće više i biti na okupu. Svatko će otići na svoju stranu!”

“Tako neće biti, prinče.”, Jarez je na to rekao. “Plan je bio da pričekamo kneževe da se vrate, no kako ih nema, nema više ni razloga za čekanje.”

“Znači, možemo u napad? Kada?”

“Kad god mislite da je najbolje. No prvo neka uzmu amulete i tek se tada, sa njima se oko vrata, zbiju u formaciju.”

“To će biti nekoliko formacija. Jedna je prevelika da bi stali na plažu svi.” Perp je dometnuo postrance sjedeći, bivajući time bliže Mordu.

“Ne. Neka bude samo jedna formacija, ali neka u nju konstantno teku novi vojnici i zauzimaju položaje onih koji su pali.” Neurij je rekao i time natjerao Perpa da se zamisli.

Bila je to dobra ideja što ju je postavio Neurij, Mord je držao, gotovo odlična, ali ipak je sadržavala jednu manu: “Hoće li ljudi imati hrabrosti dolaziti na mjesto palih vojnika?” Mord je upitao.

Neurij se na to okrenu prema Mordu, koji je sjedio bliže ogradi, odakle se kroz večerni zrak mogla vidjeti čak i zrcaleća površina mora. “Uz tvoju pomoć, Morde, imat će hrabrosti i više no što im je potrebno. Ti ćeš im kao Pukovnik pružiti primjer i time im pomoći naći hrabrost, tako da za kukavičluk mjesta jednostavno više neće biti.” rekao je pazeći da slučajno ne spomene da Mord poznaje magiju, jer se za stolom nalazio Perp. “Razumiješ li to?”

“Razumijem...” Mord je odgovorio.

“Vjetar trenutno puše prema istoku.”, Perp je tada rekao. “Govorim to da se u slučaju izgubljene bitke preživjeli mogu povući u brodove već podignutih jedara i vratiti se u Hil'gum. Ako se slažete sa tim, mogu već sada zapovjediti da se jedra podignu...”

“Nemoj.”, Neurij ga je odmah tu presjekao. “Trebaš znati, Perpe, da ako počnemo gubiti, svaka će glava pasti u roku od nekoliko minuta. Neće biti vremena za bijeg. A ako i bude, te ako se preživjeli i domognu Hil'guma, vjerujem da će im tada glave svejedno skinuti moj otac. Kralj ne želi da se ovaj rat izgubi.”

Perp je bio za gotovo čitav pedalj višji od Neurija, a njegova su ramena bila gotovo za duplo šira od Neurijevih, no opak, između dvije crnokose prilike jasno se znalo koja je moćnija. Bilo bi to loše da nije bilo dobro, a dobro je bilo zato što uopće nije Neurij bio taj koji je izlagao sebe kao moćnika, već je sam Perp osjećao toliko poštovanje prema princu da se u svakom trenu bio spreman povući sa njegova puta. Moglo se stoga reći da su stvari funkcionirale, u pogotovu što su se Perp i Neurij poznavali tek tri mjeseca, a Perp je već bio u svakoj sekundi (doista, bilo kojoj) spreman uzeti ili dati život za njega.

“Moram priznati”, Perp će u namjeri da pokaže kako ga prinčeve riječi nisu uvrijedile, “da bih na mjestu vašeg oca vjerojatno učinio isto. Kralj nas je poslao da izvršimo zadatak, i mi taj zadatak imamo izvršiti.”

No Neuriju se te riječi nisu svidjele, mada on to nije ničim pokazivao. Neurij nije odobravao odluke svoga oca i poštovanje prema tom čovjeku kako je vrijeme

prolazilo, moglo se reći, u princu je sve više opadalo, no opet, Neurij je bio svjestan da Perp za to nije mogao znati, pa mu nije zamjerao. "Vidiš", njegov je odgovor bio, "pak da sam ja na mjestu svog oca, postupio bih drugačije; ne bih nikada ni slao vojsku da se proširi Kraljevstvo, već bih nastojao pametnije upravljati samim Hil'gumom. Kralj ne shvaća da nije bitan teritorij, već način na koji se on upotrebljava."

"I to je točno." već u strahu da ne bi rekao što krivo, Perp se samo kratko složio.

Mord je uvidio da je razgovor krenuo tokom koji nije pasao Perpu, pa je stoga htio usmjeriti razgovor spram nečeg drugog, no ipak ga je baš kada je htio to i učiniti u tome pretekao njegov brat Thargelion: "Mislim da smo skrenuli s teme." prilika je duge riđe kose i brade rekla svojim glasom obično naviklim na šutnju ili, ako baš mora ispustiti glasa, smijeh. Thargelion nije mnogo govorio (to je, uzgred, tek tada i samom Mordu palo na pamet), ali kada je govorio, njegovo je naprosto ružno lice i golem stas (Thargelion je bio Mordove visine, a Mord je slovio kao golem čovjek) tjeralo da ga se sluša. Thargelion je podsjećao na kakvog divljaka, tako bujne valovite kose i brade koja mu je već u to doba sezala do prsa, a divljake ljudi rijetko doživljavaju bez straha. Pak što se toga ticalo da su ga se ljudi manje-više bojali, Thargelion je morao priznati da mu je to pasalo.

Thargelion nastavi: "Mnogo smo govorili, ali malo smo rekli. Najbitnije pitanje i dalje je ostalo neodgovoreno: kada će se zapaliti vatra?"

Na to pitanje naposljetku je odgovorio Mord.

DODATAK

LIKOVI

101. GODINA DOBA KRVI - 30. GODINA DOBA JEDA:**Kraljevstvo Erion:**

Meroz – kralj Eriona.

Osilah – tisućnik.

Pratnja kneza Gossaha:

Ser Qarsam

Ser Khaz

Ser Zandir

Štitonoša Orow

Štitonoša Aron

Kraljevstvo Kessyr:

Hinnor – kralj Hil'guma. Otac princa Neurija Mračnog i princeze Neride Kessyrške.

Nerida – pokojna kraljica Hil'guma. Po njoj je nazvana njena kći, princeza Nerida.

Nerida – princeza Kessyra, kasnije kraljica. Kći kralja Hinnora i kraljice Neride.

Orgoh – knez Dur'agema.

Ser Hraw – najbolji prijatelj Ser Tarroba.

Ser Tarrob – očuh Morda Dur'agemskog. Otac Thargeliona Kessyrskog.

Mera – supruga Ser Tarroba. Majka Thargeliona Kessyrskog.

Laron – otac Ser Tarroba.

Ezoh – stražar u Dur'agemu.

Barrik – otac Morda Dur'agemskog

Githa – majka Morda Dur'agemskog.

Merek – tesar u Dur'agemu.

Loroh – vidar u Dur'agemu.

Ser Horm – tutor i očuh Morda Dur'agemskog i Thargeliona Kessyrskog.

Ser Kolhos – učitelj Morda, Thargeliona, Neurija i Myrona.

Ser Raah – učitelj Morda, Thargeliona, Neurija i Myrona.

Alvera – djevojka Morda Dur'agemskog. Kasnije supruga Perpa Ugaškog.

Brat ili "Buco" – vlasnik gostionice Suhi prut.

Jarez – mistik. Učitelj Morda, Thargeliona i Neurija.

Morrysa – sestra Svetog Myrona.

Alvera – dijete Morda Dur'agemskog i Morryse. Nazvana po djevojci iz Mordove mladosti.

Moorz – bankar.

Forst – knez Pirga

Joras – knez Rommira

Alakon – Učenjak i učitelj.

Gossah – knez Hurr bertosa

Habor – Gossahov sin.

Ziron – Gossahov sin. Brat Haborov.

Ser Gorzen – stotnik u Ratehu.

Erah – jedan od pobunjenika.

Kraljevstvo Bergh Hive:

Erona – kraljica.

Hassyr – njezin brat.

Kap – Eronin savjetnik.

Kraljevstvo Gavo:

Thoron – kralj ezeruna.

Zabiris – Thoronov nećak.

Stvaraoci:

Mord Dur'agemski – Mord zapravo nije rođen u Dur'agemu, već pokraj grada Ugasa, tako da bi njegovo prezime valjalo biti Ugaški. No kako nitko nije znao da je njegov otac Barrik, već su mislili da je to Ser Tarrob, prozvan je Dur'agemskim jer Ser Tarrob je živio u Dur'agemu.

Massor iz Bijelih prostranstava – dolazak Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum označava nultu godinu te zemlje, dakle je Massor u Hil'gum došao 4868. godina prije 314. godine Doba jeda, kada započinje knjiga *Enzolart*. Massor iz Bijelih prostranstava je najpoznatiji po tomu što je u Hil'gum donio vjeru u Troje Božanstava, a i ogrlica Inwog prvi puta je ugledana upravo oko njegova vrata. Činjenica da su se ljudi Morda Dur'agemskog mogli sporazumjeti sa ezerunima i Svijetlima Enzolarta mnogi Učenjaci objašnjavaju teorijom da su “Bijela prostranstva” zapravo Enzolart.

Demon Bez Vojske – znan i kao Rimus, ili Sila.

Neurij Mračni – nadimak, koji mu kasnije postaje i prezime, “Mračni”, Neurij dobiva u Enzolartu nakon 30. godine Doba Jeda, a to su mu nadjenuli stanovnici Stehhima, čiji je vladar kasnije i postao.

Thargelion Kessyrski – prezime “Kessyrski”, iako je Thargelion zapravo Dur'agemski, nadjenuli su mu kasnije njegovi ljudi tokom vladavine u Dvorcu Pet Vrhova. Razlog tomu bio je što ovi nisu htjeli da ga se poistovjećuje sa njegovim bratom, Mordom Dur'agemskim, kojeg nisu podnosili.

Perp Ugaški – napisao je Pjesmu palog heroja u čast Mordu Dur'agemskom. Smatra se Mordovim najvećim saveznikom i prijateljem.

Sveti Myron – titulu svetca Myron dobiva povratkom sa svoga putovanja, a Jarez Rommirski odgovoran je za to. Naime, mistik Jarez bio je zahvalan čitavog života što Myron nije imao nikakve želje posjedovati magiju i taj Myronov neoboriv stav bio je razlog zašto je Jarez učinio da se ovoga proglasi svecem. “Čovjek doista mora biti svet da odbije nešto tako primamljivo” rekao je na to Jarez.

314. GODINA DOBA JEDA:

Kraljevstvo Erion:

Roana – kraljica Eriona.

Mihael – njezin sin, princ Eriona.

Bisir – princ koji se odrekao svoje krvi. Brat Mihaelov.

Thar – pukovnik erionske vojske.

Eliana – sestra Ser Reteka.

Mirra – kći Prvog Učenjaka Hatora, smaknuta u Bargu.

Učenjaci Eriona:

Hator – Prvi Učenjak. Savjetnik kraljice Roane.

Albert – Hatorov pomoćnik.

Dorg – kirurg.

Ruber – erionski knjižničar.

Lorg – najstariji Učenjak Eriona.

Sulis – Učenjak novak.

Elarh – Učenjak novak.

Vitezovi Eriona:

Ser Parksus (ujedno i narednik)
 Ser Retek
 Ser Viton
 Ser Tesej
 Ser Seltes (nekadašnji Učenjak)
 Ser Averg
 Ser Salikus
 Ser Mitur
 Ser Bolg

Kraljevstvo Enzolart:

Thargelion – kralj.
 Hirgor – njegov sin, princ.
 Olirrya – Thargelionova kći.
 Pripovjedač – jedan od Eltiurovih učitelja.
 Aber Špirit – erionski doušnik.
 Tharon – travar. Zatočenik u Avanu.
 Orus – Neurijev doušnik.
 Kund Manijak – vođa odmetnika.
 Kalg – Eltiurov oćuh.
 Eltiur – onaj koji je našao Inwog.
 Derrna – Eltiurova maćeha. Kalgova žena.
 Gorst – knez Anorga

** Kalg, Eltiur i Derrna su iz Hurna, a Hurn pripada kraljevstvu Enzolart.*

Kraljevstvo Saviun:

Dagor Hladni – kralj.
 Errok – njegov sin, princ. Narednik Ledene vojske.
 Lenya – kći Dagora Hladnog.
 Hurrib – najpouzdaniji vitez kralja. Zovu ga “Prvi vitez”.

Kraljevstvo Magis:

Gwath – kralj. Vrhovni ćarobnjak.
 Urtes – njegov sluga.
 Bellow – ćarobnjak sedmog stupnja. Gwathov savjetnik.
 Revon – jedan od ćarobnjaka.

Bohhar – dječak kojeg Gwath uzima za učenika.

Kraljevstvo Kessyr:

Eolus – kralj Hil'guma.

Kraljevstvo Bergh Hive:

Erona – kraljica.

Hassyr – njezin brat.

Kap – Eronin savjetnik.

Kraljevstvo Gavo:

Thoron – kralj ezeruna.

Gorymus – njegov štitonoša.

Zabiris – Thoronov nećak.

DOBA

Nulta godina u Hil'gumu jest godina dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u tu zemlju. Određeni nizovi godina nazivaju se Doba. Dobima imena daju Pripovjedači, a daju im ih u skladu sa duhom vremena što je tokom tih godina vladao.

Postoje hil'gumska Doba i enzolartska Doba.

Hil'gumska Doba:

Doba Uspona – traje od 0. do 132. godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Tamno doba bezvlada i ratovanja – traje od 132. do 4414. godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Doba Krvi – traje od 4414. do 4554. godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Doba Jeda – počinje dolaskom Morda Dur'agemskog u Enzolart, što je 4554. godina od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Enzolartska Doba:

Doba demoni i mraka – traje od 0. godine Hil'guma do Doba Jeda. Prema predaji Zigorsa počinje padom Rimusa sa nebesa.

Doba Jeda – počinje dolaskom Morda Dur'agemskog u Enzolart, što je 4554. godina od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

VLAST

314. godina Doba Jeda:

Vlast u Enzolartu i Hil'gumu posjeduju Kraljevstva, Učenjaci, bankari i svećenici. Te četiri strane obično niti su u miru, niti u ratu.

U Hil'gumu vlast drže Kraljevstvo i Vijeće. Članovi Vijeća su bankari, kneževi, Učenjaci i svećenici, a članovi Kraljevstva kralj, njegova obitelj i ostali dvorjani. Vijeće posjeduje novac, a Kraljevstvo vojne snage i simpatije naroda – stoga jedno bez drugoga ne mogu, baš kao ni jedno protiv drugoga.

Glavni grad Hil'guma je Kessyr, a kralj Hil'guma u 314. godini Doba Jeda je Kralj Eolus.

U Enzolartu pak vlast drže tri strane: Pobunjenička kraljevstva, Kraljevstvo Bergh Hive (koje je postoji i ne postoji, ovisno o tomu koga se pita) i Kraljevstvo Enzolart (službeno kolonija Kraljevstva Hil'gum)

Kraljevstvo Enzolart:

Kraljevstvo Enzolart na vrhu u 314. godini ima kralja Thargeliona (službeno namjesnika podno Eolusa, kralja Hil'guma).

Pod Kraljevstvom Enzolart nalaze se sljedeći gradovi: Anorg, Roth, Ratch, Stehchim, Avan, Gijam, Arena, Ghard, Barg, Uron, Hurn i Odis.

Napomene:

Odis je zapravo kastrum veličine grada. Kao takav, sačinjen je gotovo u potpunosti od vojnika.

Anorg je na strani Pobunjeničkih kraljevstava, ali službeno je pod Kraljevstvom Enzolart.

Uron, Barg i Arena su neovisni gradovi, ali službeno su također pod Kraljevstvom Enzolart.

Selo Hurn službeno je pod Kraljevstvom Enzolart, ali i Kraljevstvo Saviun smatra ga svojim. Pak se stanovnici Hurna smatraju neovisnima.

Glavni grad Kraljevstva Enzolart je Stehchim, a grad u kojemu boravi kralj je

Dvorac Pet Vrhova.

Pobunjenička Kraljevstva:

Ona u 314. godini čine:

Kraljevstvo Erion

Kraljevstvo Magis

Kraljevstvo Gavo

Kraljevstvo Saviun

Od ostalih saveznika, tu su Gorgh i Kneževina Anorg.

Gorgh je nekoć bila Grofovija Gorgh, sve dok grof nije završio smaknut od strane barbara (pročitaj: Povijest Gorgha). U 314. godini vladar Gorgha je Barbarski kralj, ili Kund Manijak.

Vladar Kneževine Anorg je Knez Gorst, koji je daljnji rođak Mihaela, princa Eriona.

Pod Kraljevstvom Erion se nalaze: grad Erion i zemlja Rimmarrion, zajedno sa okolnim naseljima navedenim na zemljovidima.

Pod Kraljevstvom Magis se nalaze: grad Magis, zemlja Settah i selo Sail. Rijeka Juna također se smatra vlasništvom Magisa.

Pod Kraljevstvom Gavo se nalaze: gradovi Gavo i Goth.

Pod Kraljevstvom Saviun se nalaze: zamak i planina Saviun, selo Hurn i Hurnovo jezero.

Kraljevstvo Bergh Hive:

U osnovi ono nije kraljevstvo jer Zigorsi koji tu žive inherentno su jedno biće. Zigors je jedan, ali se manifestira kao mnogo njih. Ili radije: Zigorsa možda jest mnogo, ali oni prepoznaju da su jedno i žive u skladu sa tim. No ljudi kraljevstvo Bergh Hive ("Šuma tame" na Krvavom jeziku) smatraju takvim zbog manifestacije Zigorsa u skladu sa uvjerenjima onih koji ih promatraju. U Zigorsu osoba vidi ono što želi vidjeti, a ne ono što on stvarno jest.

U 314. godini Doba Jeda, u skladu sa uvjerenjima ljudi Eriona, vladar Bergh Hive je kraljica Erona.

Kraljevstvom Bergh Hive ljudi obično smatraju: Zid četrdeset i šest planina, čitava Bergh Hiva te gradovi Naar, Mur i Huma (koji nisu gradovi, već proizvodi iluzija posjetitelja).

Ostali:

Rutzoni, Taorzi, Settašani i Ghardani smatraju se neovisnima, što čini da Ghard i Settah, iako se smatraju dijelom određenih kraljevstava, zapravo nisu ni na čijoj strani.

Društvo bankara, Učenjaci i svećenici također se smatraju neovisnima i nisu ni na čijoj strani.

VOJNE SNAGE

314. godina Doba Jeda:

Pobunjenička Kraljevstva:

Najvećom vojskom u Pobunjeničkim kraljevstvima smatra se Ledena vojska, koja u 314. godini Doba Jeda broji oko 20 tisuća vojnika pješaka.

Sljedeći po snazi je Gorgh, koji pod Kundom Manijakom u 314. godini Doba Jeda ima oko 5000 vojnika (prije Kunda Manijaka, dok je Gorgh još bio grofovija, stari je grof posjedovao oko 1500 vojnika konjanika i manje od 1000 vojnika pješaka. Svi oni, dolaskom Kunda, ili su umoreni ili su se pridružili Kundovim snagama).

Vojska Gavao raspolaže sa oko 4200 vojnika pod kraljem Thoronom i 900 vojnika pod njegovim savjetnikom Gorymusom.

Erionska vojska u 314. godini Doba Jeda broji 900 vojnika pješaka, 200 streličara, 1500 vojnika za balistama i 9 vitezova. Erionske baliste smatraju se najjačim vojnim sredstvom među Pobunjeničkim kraljevstvima, a u 314. godini Doba Jeda ima ih pet stotina.

Kraljevstvo Magis nema vojsku, već građane od kojih je svaki sposoban i spreman boriti se za svoje kraljevstvo. Takvih je građana oko tri stotine, a s obzirom da su u pitanju čarobnjaci, tih tri stotine građana jednako je snazi kakvih 6000 vojnika.

Kraljevstvo Kessyr:

Hil'gum posjeduje vojsku od preko 100 000 ljudi, ali preko mora ih odjedanput može prevesti manje od 15 000.

Kraljevstvo Enzolart:

Kralj Thargelion većinu svoje vojske drži u Odisu, garnizonu Enzolarta. Snage Odisa u 314. godini Doba Jeda procjenjuju se na od 100 000 do 200 000 vojnika, kojih čini barem 20 000 konjanika. Prije 310. godine Doba Jeda, vojska Odisa bila je oko dvadeset puta manja. Također, tu su i čarobnjaci, Rutzoni i Taorzi, kao i neki od Ghardana – no njima se broja ne zna.

Kraljevstvo Bergh Hive:

Kako su Zigorsi ljudi koji su zbog prevelike magije spoznali svekolikost i postali jedno, oni niti imaju hijerarhiju, niti vojsku. Svaki Zigors isti je Zigors, jer su povezani. Zigors ne smije napasti nikoga, jer tim činom postat će Rutzon. Kao Rutzon, Zigors bi bio mnogo moćniji, ali bi sasvim izgubio razum. Zigors bi teoretski mogao odvojiti jednu jedinku sebe i kao ta jedinka koristiti magiju, žrtvujući time postajanje Rutzonom, ali jako je malo toga što je Zigorsu vrijednije od onoga što bi tim činom izgubio. No, ako bi se na to odlučio, jedan Zigors mogao bi s lakoćom magijom uništiti vojsku od barem 1000 ljudi.

Ostali:

Snage Rutzona, Taorga, Ghardana i Settašana se ne znaju jer se smatra da oni nisu ni na čijoj strani. Učenjaci, bankari i svećenici, pak, posjeduju moć u novcu, no ni oni nisu ni na čijoj strani.

HIJERARHIJA

Kralj > Pripovjedač > namjesnik* (može i ne mora biti Pripovjedač) > pukovnik (može i ne mora biti namjesnik) > vitez > tisućnik > stotnik > pedesetnik > desetnik

* u 314. godini Doba Jeda, Thargelion je de facto kralj ali de jure namjesnik kralja Eolusa, s obzirom da Enzolart nikada nije službeno emancipiran od Hil'guma.

Napomene:

-Pukovnik upravlja sa onoliko vojnika koliko kralj odredi. Drugim riječima, limita broju vojnika kojima pukovnik upravlja nema.

-Tisućniku, stotniku, pedesetniku i desetniku može se obratiti sa "naredniče", bez obzira na broj ljudi pod njima. Navedeni narednici mogu i ne moraju biti i vitezovi.

-Vitezu se obraća sa "ser", što je prijevod engleske riječi "sir" i ekvivalent hil'gumskog izraza koji se u Ciklusu Crnih Knjiga originalno koristi: "sazu", što bi u prijevodu značilo: "vrijedan pokoravanja".

-Vitez može i ne mora biti narednik. Štoviše, vitez uopće nije obvezan služiti, s obzirom da u Enzolartu i Hil'gumu vitez nitko ne može oduzeti titulu.

Vojni simboli:

-U 314. godini Doba Jeda, vitezovi Eriona nose plave plašteve sa velikim napisanim slovom "E" na krvavom jeziku posred plašta. Vitezovi Dvorca Pet Vrhova pak nose crne plašteve. Oklopnici Dvorca Pet Vrhova poznati su po svojim zelenim plaštevima na kojima je nacrtan sivi toranj okružen sa četiri plave planine. U ostalim kraljevstvima, uključujući i Hil'gum, boja plašteva ne smatra se bitnom. U Hil'gumu se umjesto po plaštu viteza može prepoznati po njegovom maču na čijem je balčku gravirana molitva Troje Božanstava. Taj mač svaki vitez Hil'guma dobiva od svećenika po postanku vitezom i njega smije doticati samo vitez.

MJERE

U Enzolartu i Hil'gumu mjere za duljinu su: milimetar, centimetar, pedalj, korak, metar, strelomet i kilometar.

Jedan strelomet je otprilike dvjesto metara.

Mjere za zapreminu su litar i hektolitar, a za težinu se koristi kilogram.

Mjerenje vremena pak dijeli se na sekunde, minute, sate, dane, tjedne, mjesece i godine, s time da se određeni skup godina nakon nekog vremena naziva Dobom. O vremenu svršetka to jest početka nekog Doba, kao i o njegovu imenu, odlučuje Pripovjedač.

Kada je nečega tri stotine i četrnaest, tada se to naziva jednim Krugom. Tako se od nulte do 314. godine Doba Jeda to vrijeme naziva Krugom vremena.

NOVAC

U Enzolartu i Hil'gumu trguje se bakrenjacima, srebrnjacima i zlatnicima.

Novac ne varira veličinom i postotkom kovine, već su svi iste veličine i postotka. Svaki novčić u Enzolartu proizveden je u Stehhimu, i ondje je prošao kroz isti postupak izrade, i pravljen u istom kalupu, tako da im je svima ista širina, debljina, težina i postotak zlata, srebra ili bakra, ovisno jesu li srebrnjaci, zlatnici ili bakrenjaci u pitanju. Enzolartski novac smije se praviti samo uz dopuštenje kralja Enzolarta (u 314. godini Doba Jeda, to je Thargelion). U Hil'gumu se pak novac proizvodi u Kessyr, i proizvodnja je u rukama Vijeća.

Najviše novca posjeduje Društvo bankara. Zatim Hram boga Mordaniusa, te gradovi Kessyr, Dvorac Pet Vrhova i Uron.

Vrijednost kovanica je sljedeća:

Jedan zlatnik vrijedi kao pedeset srebrnjaka.
Jedan srebrnjak vrijedi kao pedeset bakrenjaka.

Kovanice se mogu dijeliti maksimalno na dva dijela, pod uvjetom da su dijelovi u potpunosti jednaki. Tada je pravilo:

Pola zlatnika vrijedi kao dvadeset i pet srebrnjaka;
pola srebrnjaka vrijedi kao dvadeset i pet bakrenjaka.

Kessyrске kovanice manje su od enzolartskih, a da bi riješili taj problem, članovi Vijeća u Hil'gumu stvorili su sljedeći sustav pretvaranja:

Jedan enzolartski zlatnik vrijedi kao jedan i pol hil'gumski;
jedan enzolartski srebrnjak vrijedi kao jedan i pol hil'gumski;
jedan enzolartski bakrenjak vrijedi kao jedan i pol hil'gumski.

U 314. godini Doba Jeda u Avanu je pola bakrenjaka vrijedilo kao jedan kilogram brašna.

POVIJEST GORGH

Grad Gorgh nastao je u 2. godini Doba Jeda, kao grad kojemu je primarni cilj braniti Uron od mogućih napada ezeruna sa juga. No, čim je nastao, Gorgh prekida savezništvo sa Uronom i stvara novo, sa kraljem Thoronom.

Nakon smrti Morda Dur'agemskog, kada se bog Hez vratio na noge i uspio ponovno ovladati Neurijem i Thargelionom, te kada je kralj Thargelion odlučio zavladatai kao kralj ne samo Dvorca Pet Vrhova, već čitavog Enzolarta (što je doprije neslužbeno bio Habor, kralj Eriona, i njegov sin Goroth nakon njega, te njegov sin Oryas nakon njega i njegov sin Girstos Prvi nakon Oryasa), Gorgh prekida savezništvo sa Thoronom i pripaja se Thargelionu.

Thoron, pak, u tom trenutku pristaje biti saveznik novonastalih Pobunjenika, među kojima su osim ezerunskog kraljevstva bili i Kraljevstvo Saviun, Kraljevstvo Magis i Kraljevstvo Erion, zajedno sa kneževinom Anorg. Hil'gum je, pak, ostao neutralan u čitavom tom sukobu.

Gorgh, sada financiran od straha Thargeliona, nakon toga svako malo napada Pobunjenička kraljevstva, od kojih je posljednji bio napad na Kraljevstvo Erion. Napad na Kraljevstvo Erion bio je izvršen na sljedeći način: gorghski konjanici jahali su ispred zidina grada i time su privlačili pozornost, a dok su konjanici tako jahali, u grad su, preko onih zidina gdje nitko nije stražario, ušle ubojice, koje su, ušavši jednom u grad, neprimjetno išli od jednog viteza najvišeg ranka, do drugoga, te ih ubijali. Tu, suočena pred vjerojatnim gubitkom rata, kraljica Roana traži savjet Učenjaka Lorga. Učenjak Lorg, nemajući odgovora, šalje pitanje u Barg Prvom Učenjaku Hatoru, i od tog trenutka, u skladu sa savjetom Prvog Učenjaka, pukovnik Eriona postaje narednik Thar.

Narednik Thar, sada znan kao Thar Pukovnik, okuplja vojsku i svojih šezdeset vitezova, izlazi iz Eriona i sraza se sa konjanicima Gorgha, kojih je bilo tisuću i dvjesto.

Konjanici Gorgha završili su pobijedeni, a od Tharovih šezdeset vitezova, njih je trinaest preživjelo.

Uvidjevši da je grofovija Gorgh doživjela poraz i samim time oslabljena, Kund Manijak, vođa jedne omanje skupine vojnika brđana, napada Gorgh i osvaja ga, nakon čega ubija grofa. To se dogodilo 302. godine Doba Jeda, točno tri stotine godina nakon što je Gorgh uopće osnovan.

Tako na vlast u Gorghu dolazi Kund Manijak, i tako Gorgh od neprijatelja Pobunjenika postaje jedan od njihovih saveznika.

UČENJACI

Vladaju Hil'gumom i Enzolartom. Obično su neovisni i neprijateljstvo njihovih vladara na njih ne utječe. Dijele se na:

Novake – novaci su ljudi, većinom mladići, koji su manje od pet godina pridruženi Učenjacima. Njihov je položaj najniži.

Učenjake – novaci koji dobivaju sva prava Učenjaka nakon odsluženih pet godina. Učenjaci mogu biti dekanı, liječnici, knjižničari ili travari.

Prve Učenjake – Prvi Učenjak je vrhovni Učenjak, kojega od drugih izdvajaju kralj i ostali Učenjaci. Prvi Učenjak ima položaj najbliži kralju. On može odlučivati u ime kralja kada kralj nije prisutan. Prvi Učenjak može biti samo jedan sve dok ne umre ili ne počini izdaju i doživi progon – tada ga zamjenjuje neki drugi.

Pripovjedače – Prvi Učenjak ili Učenjak koji je od čitanja izgubio vid. Pripovjedač je najviši stupanj. Pripovjedač je jednak kralju. Najčešće se pojavi jednom u generaciji. U 314. godini Doba Jeda, samo je jedan pripovjedač u Enzolartu i Hil'gumu. Onaj koji bi postao pripovjedačem, izgubio bi svoje osobno ime i svi bi ga znali pod imenom: Pripovjedač.

RELIGIJE

Najzastupljenija je vjera u Tri božanstva, koja čine tri boga: Oba Gromovnik i njegova dva sina, Mordanius i Hez.

Vjeru u Tri božanstva u Hil'gum je donio Massor iz Bijelih prostranstava, kada u Hil'gumu nastaje i nulta godina. Massor je tvrdio da su ga upravo ti bogovi čuvali tokom godinu dana duge plovidbe brodom do Hil'guma, što je ostalo zapamćeno u ljetopisima Kessyra.

U Dobu Jeda, među nastalim legendama o životu Morda Dur'agemskog, nalazi se i ona koja govori da je Oba, vrhovni bog, u vremenu prije nego se povukao iz mitologije, svojim sinovima dao zadatke.

Mordaniusov je zadatak bio da jednoga dana herojem oslobodi Krvavu zemlju, dok je na Hezu, pak, ležao zadatak da sve koji se usprotive Mordaniusovim pravilima pošalje u vječne vatre i to čini sve dok i heroj Mordaniusov ne završi tamo.

U početku je Hez svoj posao činio kako mu je zapovjedbno, no kasnije su ga svi ti zločinci koje je mučio svojim vriscima izludili, tako da je i sam postao zao.

Mordanius je, za razliku od Heza, uspio izvršiti što mu je otac naredio. Stvorio je čovjeka i predao mu prva četiri slova svog imena. Heroj kojeg je stvorio zvao se, dakle, Mord.

Kao što je Oba zapovjedio, Mord je oslobodio Krvavu zemlju.

U religiji Troje božanstva postoji deset svetih masti kojima se premazuje pokojnik.

Kraj Tri Božanstva, postoji još i vjera u Bezimene bogove. Takvi bogovi su bogovi vjetrova, vatre, vode, ravnica i planina. Razlikuju se Bezimeni bog kao dio religije i Bezimeni bog kao Biće koje djeluje, jer prvi može i ne mora biti stvaran, a potonji jest stvaran i djeluje u svijetu.

Hramovi Mordaniusa najčešći su i u Enzolartu i u Hil'gumu, a njihovi su svećenici najmoćniji. Na drugom mjestu su hramovi boga Obe. Hezovih pak hramova nema. Iza bankara, svećenici su najmoćniji ljudi u Enzolartu i Hil'gumu.

RASE

Sve rase Enzolarta i Hil'guma nastale su od ljudi, stoga će sve navedene rase (osim Bića, koja se uzgred ovdje pomalo rastresito svrstava među rase) u osnovi biti ljudi, ali sa drugačijim stadijem duše. Duša se može nazvati gorivom magije u Enzolartu i Hil'gumu. Što više magije čovjek koristi, to mu više propada duša a on se od ljudskosti udaljava. Evolucija duše je sljedeća: čovjek koji koristi previše magije postaje Svijetli. Svijetli koji koristi previše magije postaje Zigors. Zigors koji koristi previše magije postaje Rutzon.

Živi:

LJUDI – Djelo Obe, Mordaniusa i Heza. Vladaju svime osim Bergh Hive, Gharda, Settaha i Kraljevstva Gavo.

EZERUNI – To su ljudi čije su majke u trudnoći živjele ponad jednim nepoznatim plinom bogatim mjestima, koji ih je učinio nižim od običnih ljudi, tri puta duža životna vijeka, i ovisnim o ljudskom mesu. Taj plin upućeni smatraju greškom Obine kreacije. “Ezerun” znači “starosjedilac”. Njima oprečni su Settašani i Ghardani, ljudi pod kojima se nalazi plin koji ih je učinio višljima od ljudi, tri puta kraća životna vijeka i sa mrzošću prema ikakvom mesu. Sami sebe ezeruni nazivaju “horm renwh rebir”, što na krvavom jeziku znači “oni bijele zemlje” ili Eaa Zat'urna što se prevodi sa zigorskog a znači “životom prokleti”. Ezeruni nastanjuju Gavo, Goth i Rimmarion. Plin koji stvara ezerune nalazi se ispod Gavao, Gotha, Rimmariona i Eriona, ali ljudi rođeni u Erionu nisu njime utjecani. To je zbog kovine zvane eron koja se podno tog grada nalazi, a koja utjecaj tog plina uklanja. Mač Zub Morda Dur'agemskog izrađen je od te kovine.

Službeno izumrli početkom Doba Jeda:

TAORZI – Jednom u nekoliko godina, Rutzon, Biće Bijelog Carstva, dobiva poriv razmnožiti se. Tada on započinje potragu za Zigorsom. Ako Rutzon uspije naći Zigorsa i pod prisilom ga oplodi, rezultat svega toga je Taorg. Taorzi se još nazivaju i Sinovima Zlobnika. Upućeni Rutzonov poriv smatraju kulumnacijom destruktivne magije, koja na neki način mora iz njega izaći. Jednostavno korištenje magije bilo bi kontraproduktivno, jer kako je izvor energije Rutzonu sama njegova crna duša, korištenjem iste samo bi još dublje propao.

ZIGORSI – Zigorsi su nekoć bili ljudi, ali onda im je dana destruktivna magija. Oni su ju koristili slobodno sve do trenutka kad su vidjeli da neki od njih gube razum i postaju Rutzoni. Tada su destruktivnu magiju prestali koristiti, ali bilo je

prekasno; zbog količine učinjene destruktivne magije, ljudi su spoznali svekolikost i postali Zigorsi. S obzirom na tu spoznaju, Zigorsi su jedan i smatraju se jednim. Zigors nema oblika i nije tjelesan, već sve što čovjek vidi i čuje kad stane pred manifestaciju Zigorsa, ovisi o čovjeku.

Zbog negativnih manifestacija pred određenim ljudima, ustalilo se nazivati ih Zlobnicima. Kad osoba navikla na tu riječ stane pred Zigorsa, Zigors će tom rječju nazivati Taorge. Neki ih, kao i Rutzoni, nazivaju Bezdušnicima. Zigorsi nastanjuju Bergh Hivu, ili Šumu tame.

RUTZONI – Rutzoni su Zigorsi koji su toliko koristili destruktivnu magiju da im je sasvim zacrnila dušu i otela im razum. Rutzon ništa ne čini na svoju ruku (osim kad dobije poriv množiti se), već su sva njegova djela odgovori na naloge onoga koji njime manipulira. Od pamtivijeka, Rutzonima su manipulirali demoni, koji su ih koristili kao roblje i vojsku. Mnogi ih nazivaju i Bezdušnici. Po snazi, jedini iznad Rutzona su demoni, Stvaraoci, Troje Božanstava, i sama Svekolikost.

UTVARE – Osobe koje ne žele umrijeti, već iz straha, određenim postupcima, postaju besmrtni. Kao takve, one mogu opsjedati, ali priroda svijeta je takva da kad utvara opsjedne nekoga, ona sama tokom tih trenutaka izgubi razum.

DEMONI – Demoni su Bića Bijelog Carstva stvorena od samog Rimusa. On ih je stvorio davanjem magije ljudima ali uz oduzimanje njihovih duša. Demon, stoga, između je života i smrti, i on ne trune korištenjem magije kao čovjek. Sam Rimus, koji je poznat kao Demon Bez Vojske, nije demon već Stvaraoc, ali kako je u pitanju pejorativ, demonima su često uz Rimusa bili nazivani i Rutzoni, Zigorsi, Taorzi, kao i sam Mord Dur'agemski. Ironično, Mord Dur'agemski je dolaskom u Enzolart krajem Doba Krvi demone sasvim iskorijenio.

BIĆA – Dijelovi okoline u kojima je dovoljno moćna osoba dozvala Svekolikost. Sva Bića zapravo su jedno Biće, to jest Svekolikost. Ali razgovarati sa Bićima nije isto što i razgovarati sa Svekolikošću, jer probuđeni, dijelovi okoline obično imaju svoj pogled na svijet koji javljanje Svekolikosti kompromitira. Ukoliko se probuđeno Biće ne vrati u san, ono će ako fizički gledano ima tu mogućnost, postati osoba. Ako Biće kao osoba osjeća želju djelovati u svijetu i to čini, bez obzira bilo to dobro ili zlo, tada je ono Bezimeni bog. Dva najpoznatija Bića Enzolarta i Hil'guma su Vjetar i Vrijeme. Njih je oboje probudio Demon Bez Vojske. Od njih dvoje samo je Vjetar postao Bezimeni bog.

GHAĐANI I SETTAŠANI – Znani i kao giganti. Ljudi rođeni na mjestima pod kojima se nalazi plin suprotan onomu podno Gavao, Gotha i Eriona. Ghađani i Settašani, stoga, žive jedva trideset godina, visoki su oko tri metra, i ne mogu

podnijeti meso.

SVIJETLI - ljudi koje tek korak dijeli od Zigorsa. Osnivači grada Eriona.

JEZICI

Četiri su jezika u Enzolartu: *zigorski*, *krvavi*, *enzolartski* i *gorghski*.

U Hil'gumu se govori *hil'gumskim*.

Zigorskim se služe Zigorsi i Svijetli.

Gorghski se jezik koristi samo u Gorghu. To je jezik južnjaka, ili barbara. Prije nego su južnjaci smaknuli gorghskog grofa, u Gorghu se govorilo enzolartskim.

Enzolartskim jezikom se govori u svim kraljevstvima Enzolarta, osim u Bergh Hivi i Gorghu.

Krvavi jezik je nastao od *hil'gumskog*. U Dobu Jeda koristi se jedino u molitvama. *Enzolartski*, *hil'gumski* i *krvavi jezik* jedno od drugog razlikuju se više poput naglasaka nego jezika, s time da ljudima u Enzolartu *krvavi jezik* zvuči arhaično, dok im je *hil'gumski* gotovo sasama nerazumljiv.

IZVAN ENZOLARTA

Kada ga je osvojio, Mord nikada nije odredio granice Enzolarta. Na zemljovidu se uvijek kao Enzolart vidjela zemlja u kojoj se može živjeti. Sva ostala zemlja izvan granica zemljovida, iako također pripada Enzolaru, smatra se bezvrijednom.

Iako bezvrijedna, kroz tu zemlju običavaju proći svećenici i pustinjaci, tražeći spokoj, ili lovci, tražeći divljač.

Prvi koji je prošao kroz južnu i zapadnu stranu Enzolarta izvan granica zemljovida bio je Sveti Myron, koji je svoje doživljaje opisao u dvije rečenice, kasnije pohranjene na pergamentu u erionskoj knjižnici:

“U početku bijah uzbuđen, a nakon toga umoran. Oštri me granit ne impresionira.”

ČAROBNJAČKI ZAKONI

1. *Učanju prekidanja nema*
2. *Strahuj od ludosti*
3. *Uzeto se mora vratiti*
4. *Moć je u volji*
5. *Ne prestaj i ne strepi*

Čarobnjački zakoni zapravo su zagonetka stvorena od strane Morda Dur'agemskog i Jareza Rommirskog, a koja, ako se odgonetne govori kako se izgovara Gausalus, najveća od svih inkantacija.

PRIJEVODI

“Horm renwh rebir” - najbliži prijevod: “Oni bijele zemlje”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Renwharion” - najbliži prijevod: “Svjetlo ravnice”
Rjeđi naziv za običaj Renwharion jest “Proljetno slavlje”
 (“renwh” - “duh/svjetlo”, “arion” - “ravnicā”)
(sa hil'gumskog jezika)

“Ber'runah irros” - najbliži prijevod: “Čuvar onog velikog”
 (“ber'runah” - “čivati/zaštiti”, “irros” - “mnogo/nebrojeno/veliko”)

* * *

“Eaa Zat'urna” - “Životom prokleti”
 (“eaa” - “život/djeca”, “zat'u” - “ubiti”, “raen” - “smisao”)
(sa zigorškog jezika)

* * *

“Nosterio: zorg katz, 'tcho enk enar.” - “Nosterio: prostor sam, dakle podređujem
ga.”
(sa zigorškog jezika)

* * *

“Romm Quiorr” - “Dom knjiga”
(sa krvavog jezika)

* * *

“j'oon” - “snaga”
(sa krvavog jezika)

* * *

“jun” - “prekrasno”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Inwog” – “Uvijek prisutna”
 (“inas” – “tu”, “wogu” – “bivati/činiti dio”)
 (sa krvavog jezika)

* * *

“Ezerun” – “Starosjedilac”
 (“eza” – “čovjek”, “reun” – “staro”)

* * *

“Horm renwh rebir” – doslovan prijevod: “Oni bijele zemlje”
 (sa krvavog jezika)

Prijevod i mjesta Enzolarta:

“Rimmarion” – “Planinozemlje”
 (“rimm” – “stijena”, “arion” – “ravnicā”)

“Ratch” – “Novo”

“Roth” – “Početak”

“Uron” – “Predahni!”

“Juna” – “Prekrasna”

“Saviun” – “Gorostas”

“Stehhim” – “Mjesto bacanja”
 (“stea” – “baciti”, “hima” – “mjesto/tlo”)
 Rjeđi nazivi za “Stehhim” jesu “Stea'rebir” i “Stearion”
 (“rebir” – “zemlja”, “arion” – “ravnicā”)

“Anorg” – “Brdo”

“Hurn” – “Led”

“Avan” – “Bijeli kamen”
 (“ae” – “svjetlo/bijelo/sveto/zrcaleće”, “vanu” – “kamen/stijena”)

“Gorgh” – “Stražarnica”

“Bergh Hiva” – “Šuma tame”
 (“bergh” – “tama”, “hiva” – “šuma”)

Pjesma palog heroja:

Gars hi, eruz gorm,
 os grimmor rebir, ri zerkis.
 Ist brin hi harbz, ist brin hi jarus,
 himorz hu re.
 Gebiz, minoz haz res reg bragh, dermuz gebiz!
 Ber bristos vom, ber ri bern!
 Ber zah, ber ri kach. Ber he souz bong borgh.
 Formz oz omis her hus omrez,
 Bergh rebir ha'ur.
 Os hurus bars, her bertos he regyz neryd,
 Her he renwh regyz eruvs,
 Ost renwh. Ber utirz setr renwh,
 S gebiz minoz re barst, eruvs mestos gorm.
 Ber hasz onuh sur berr'arion omes,
 Sur hus, minos renwh, formz gebiz saz'zer,
 Oregh reg birz. Usors hasz lart.
 Harg mirz gebiz, fe, germ renwh.
 Furh mirz bergh, lart, drroh!
 Urt dimerz renwh rebir ri brar zerkis.
 Renwh bergh ber gebiz omes, gebiz minoz naz res hus kharr!
 Gorm hus renwh, hus eruvs.
 Rigg he toz garm sur hurr renwh, dorf bur berrnuh mirz he gomir re.
 Onz irros orimus toz ha'ur, horm omerz.
 Renwh reg rebir inahh basyrd,
 hurr mirz ri'veill gorm mriz renwh!
 Furh mirz istuz, eruvs hus.
 Ber grimmor ha'ur toryd hasz, birn hus myrz basiras.
 (sa krvavog jezika)

Otišao si, moj pukovniče,
 u vječne zemlje, bez pozdrava.
 Ono što si ostavio, ono što si napravio,
 zaboravljeno biti neće.
 Oni koji su nam te oduzeli, proklinjem ih.
 Nek' žive vječno, nek' ne umru!

*Nek' čekaju, nek' ne trunu. Nek' se gade sebe samih.
Sve do dana kad tvojom vojskom,
zle zemlje spalim.
U taj čas, kad trublje se tvoje oglase,
kad se svjetlost tvoja ukaže.
Prvim svjetlom. Nek' novo doba zasja,
a oni koji te svrgnuše, ugledaju svoga kralja.
Nek' i ja tad sa bojišta dođem,
i sa tobom, moj pukovniče, sve ih pokorim,
pod tvojim nogama. Pred mojim Krvnikom.
Klanjat' će se oni, hoće, dajem riječ.
Bit' će mučeni, klani, ubijani!
al' u vječne zemlje neće moć' prijeć'.
Vječna agonija nek' ih snađe, one koji su nam te oduzeli!
Vladat' ćeš ponovno, kažem ti.
Dok je i zadnji od nas međ' živima, znaj da borit' će se za te.
Protiv nebrojenih zlotvora i pakosne, demonske garde.
Duh tvoj zemlju će zatresti,
naš će izgubljeni kralj ponovno zasjati!
Bit' će tako, kažem ti.
Nek' vječna vatra spali me, ako ti imam lagati.*